

પ્રાપ્તિસ્થાન

શા. ચંદુલાલ લખુભાઈ પરીખ

ઠેં નાગજીભૂધરની પોળ,

માંડવીની પોળ, અમદાવાદ.

વીર મં. ૨૪૭૬

પ્રત ૧૦૦૦

વિ. મં. ૨૦૦૬

૬૦ ચા. મં. ૩૨

૪૦ સ. ૧૯૫૦

કિંમત રૂ. ૬-૦-૦

પ્રકાશક

શા વાડીલાલ જગનલાલ

સાડીવાલા

માંડવીની પોળમાં, નાગજીભૂધરની

પોળમાં, મકોડીપોળ,

અમદાવાદ.

મુદ્રક :

પરીખ સુરેશચંદ્ર પોપટલાલ
ધી 'ડાયમંડ ન્યુબિલિ' પ્રિ પ્રેસ
સલાપોસ રોડ : અમદાવાદ

૧૯૪૭

૧૯૪૭

૧૯૪૭

૧૯૪૭

શેઠ વાડીલાલ ઇગનલાલ સાડીવાલા

જેમની આર્થિક સહાયતાથી આ ઐતિહાસિક
પુસ્તક છપાયું છે.

૧૯૪૭

૧૯૪૭

૧૯૪૭

૧૯૪૭

પ્રકાશકના બે બોલ

આજે પટ્ટાવલી સમુચ્ચયનો બીજો ભાગ પ્રકાશિત કરતાં અમને ખૂબ આનંદ થાય છે. વિ. સં. ૧૮૮૯ માં એટલે કે સત્તર વર્ષ પહેલાં પટ્ટાવલી સમુચ્ચય ભાગ પ્રથમ અમે પ્રગટ કર્યો હતો એમાં તેર પટ્ટાવલીઓનો સંગ્રહ તેમજ દશ અનુપૂર્તિઓ અને સાત પરિશિષ્ટો આપ્યાં હતાં. એ પુસ્તકનો જૈન અને જૈનેતર વિદ્વાનોએ અને પાશ્ચાત્ય વિદ્વાનોએ પણ ખૂબ જ આદર કર્યો હતો. અને તેની પ્રશંસા કરતાં એટલે સુધી કેલું હતું કે આ પટ્ટાવલી સમુચ્ચય ભારતીય ઇતિહાસ સંશોધનમાં એક સાંકળ જેવો ઉપયોગી છે.

અસ, એવી જ રીતે આ દ્વિતીય વિભાગમાં પણ બાવીશ પટ્ટાવલીઓ, અને વિસ્તૃત પાદનોંધ આપી છે પ્રથમ ભાગમાં બધી પટ્ટાવલીઓ પ્રાકૃત અને સંસ્કૃત હતી. જ્યારે આ ભાગમાં બધી ગુજરાતી પટ્ટાવલીઓ છે અને તેની વિસ્તૃત પાદનોંધ આપી તેને વધુ રસિક બનાવેલ છે. કેટલીક પટ્ટાવલીઓમાં તો પ્રાચીન ગુજરાતી રાગોનો ઉપયોગ કરી સુદર ગેય સ્તુતિઓ આપી છે, જે માતા પ્રાચીન માણુભટ્ટ પદ્ધતિનું સ્મરણ થઈ આવે છે.

પૂજ્ય ત્રિપુટી મહારાજે પૂજ્યપાદ ગુરુદેવના સ્મારકની આ ગ્રંથમાળા માટે આવું સુદર ઐતિહાસિક પુસ્તક પ્રકાશિત કરવાની અમને તક આપી છે તે માટે અમારાં અહોભાગ્ય માનીએ છીએ. સુર વાંચકો પ્રથમ ભાગની જેમ જ આનો લાભ લઈ જૈનધર્મના ઇતિહાસથી પરિચિત બને એ જ શુભેચ્છા.

પ્રકાશક.

આ મુ ખ

પણમામિ અરિહંતે, સિદ્ધે આયરિયેઞ ઉવજ્ઞાયે ।
સાહુળો ચ ચરિત્તં, જાણં તદ્દ દંતર્ણં જિજ્ઞં ॥૧॥

એ તો સ્પષ્ટ વાત છે કે, દરેક રાષ્ટ્ર ધર્મ કે સમાજના ઉત્થાનમાં તેના પ્રાચીન ઇતિહાસનો મોટો ફાળો હોય છે અને એ જ કારણે અમે વિ. સં. ૧૯૮૯માં ઐતિહાસિક ગ્રંથોનો સંગ્રહ કરી “પટ્ટાવલી-સમુચ્ચય ભા. ૧ ભા. ૧” સંપાદિત કર્યો છે. હિંદ અને હિંદ બહારના વિદ્વાનોને એમાંથી ઘણું ઘણું જાણવાનું મળ્યું છે. પ્રાપ્ત થયેલા અભિપ્રાયો તેની સાક્ષી પૂરે છે. આજે અમે તેના જ અનુસંધાનમાં આ “પટ્ટાવલી-સમુચ્ચય ભા. ૧ ભા. ૨” સાદર કરીએ છીએ.

પહેલા ભાગમાં પ્રાકૃત-સંસ્કૃત ૧૩ પટ્ટાવલીઓ આપી છે જ્યારે આ બીજા ભાગમાં શુજરાતી-હિંદી ૨૨ પટ્ટાવલીઓ આપીએ છીએ, આમાં મુખ્ય તો કવિબહાદુર દીપવિજયકૃત સોહમકુલ પટ્ટાવલી-રાસ છે.

કવિબહાદુર શ્રીદીપવિજયજીના માતા, પિતા, જ્ઞાતિ કે જન્મભૂમિ સંબંધી જાણવાનું કંઈ જ સાધન મળતું નથી, છુટક સાધનોમાંથી એટલું તારવી શકાય છે કે તેઓ તપામચ્છની આણંદસૂરશાખાના શ્રીપૂજ્ય વિજયસમુદ્રસૂરિના આજ્ઞાવર્તી યતિ હતા અને પં. ૦ પ્રેમવિજય ગણિ-શિષ્ય પં. ૦ રત્નવિજય ગણિના શિષ્ય હતા. તેમને ઉદયપુરના રાજા ભીમસિંહે કવિરાજનું અને ગાયકવાડનરેશી કવિબહાદુરનું બિરુદ આપ્યું હતું, તે ઓગણીસમી સદીના લોકપ્રિય કવિ છે, તેમણે બનાવેલા ગ્રંથો પૈકીના કેટલાએક નીચે મુજબ છે.

વડોદરાની ગજલ સં. ૧૮૫૨ કા. ૦ શુ. ૨, રોહિણી સ્તવન સં. ૧૮૫૬ ભા. ૦ ખંભાત, સમુદ્રખંધ સચિત્ર આશીર્વાદ કાવ્ય પ્રખંધ સં. ૧૮૭૭ આ. ૦ શુ. ૧૦, જેમાં રાઠોડ રાજા માન-સિંહનું વર્ણન છે. બીજો-આશીર્વાદ પ્રખંધ, જેમાં નગરશેઠ હેમા-

ભાઈ વખતચંદનું વર્ણન છે. કેશરિયાજીની લાવણી સં. ૧૮૭૫, સોહમકુલ પટ્ટાવલી-રાસ સં. ૧૮૭૭ સુરત, પાર્શ્વનાથના પાંચ વધાવા સં. ૧૮૭૯, કાવીતીર્થ વર્ણન ઢાં ૩ સં. ૧૮૮૬, અડ-સઠ આગમની અષ્ટપ્રકારી પૂજા સં. ૧૮૮૬ જંબુસર, નંદીશ્વર મહોત્સવ પૂજા સં. ૧૮૮૬ સુરત, અષ્ટાપદની પૂજા સં. ૧૮૯૨ રાંદેર, સુરતકી ગજલ ગા. ૧૦૩, જંબુસરકી ગજલ ગા. ૮૫, ઉદેપુરકી ગજલ ગા. ૧૨૭, મહાવીર પાંચકલ્યાણક વધાવા, માણિભદ્રછંદ, ચંદનો ગુણાવલી પર પત્ર કડી ૩૨, પાલનપુર ગજલ, સીનોર ગજલ, ગોડીપાર્શ્વનાથ સ્તવન, વડોદરામંડન જીરાવલા પાર્શ્વનાથ સ્તવન, ભં વિજયલક્ષ્મીસૂરિસ્તુતિમાલા, સ્તવનો, સજ્જાયો, શુદ્ધંલીઓ, મહાનિશીથ સૂત્રના બોલ શ્લોક ૩૦૦ સં. ૧૮૯૦ વડોદરા, મૂર્તિપૂજા પ્રશ્નોત્તર, આધ્યાત્મિકચર્ચા (ચિં ભં આગરા) પર્વતિથિ અંગે પત્ર સં. ૧૮૭૧ આં શુ. ૧ વડોદરા, વગેરે વગેરે.

આ ગ્રંથોમાં કેઈ ગુજરાતી તો કેઈ મારવાડી છે. પરંતુ તે દરેકમાં એકબીજી ભાષાના શબ્દોનું મિશ્રણ તો છે જ. તેમજ શ, ષ અને સ્માં તથા ષ અને ખમાં અભિન્નતા જ દર્શાવી છે. ગ્રંથકારની જન્મભૂમિ કદાચ રાજપૂતાના હશે માટે જ આમ બન્યું હોય એમ લાગે છે એટલે એ વાતને ગોણું કરીએ તો કવિબહાદુરનો આ ગ્રંથભંડોળ, તેમાંનું વસ્તુવર્ણન, ઐતિહાસિક વસ્તુ પ્રત્યે પ્રેમ, અને નવું બતાવવાની કળા જોતાં તેઓ સાચા લોકપ્રિય કવિ હતા એ વાત ચોક્કસ સમજાય તેવી છે.

સૌધર્મગચ્છ પટ્ટાવલી-રાસમાં ઘણી ઐતિહાસિક વસ્તુઓ છે. ભાષા ગુજરાતી છે. આ બીજા ભાગમાં પ્રથમ તે રાસ આપ્યો છે. તેના પછી બીજી ૨૧ પટ્ટાવલીઓ તેના કર્તા, રચનાસાલ અને ઉપયોગી નોંધ સાથે આપી છે. સૌધર્મપટ્ટાવલીરાસમાં ઐતિહાસિક સંગ્રહ મોટો છે. તેમાં કેટલાંએક સ્થાનમાં વિશેષતઃ સ્પષ્ટતા કરવાની જરૂર રહે છે એટલે એવા દરેક સ્થાનો પર નિશાની મૂકી છે અને તેને અંગે સુનિ શ્રીદર્શનવિજયજીએ વિસ્તૃત વિવેચન

લખી આપ્યું છે તે સળંગ પટ્ટાવલીઓની પછી પુરવણી વિભાગમાં દાખલ કરેલ છે, જેમાં પ્રાચીન ગણેા, શાખાઓ, દિગમ્બરના લેદો, ૮૪ ગચ્છો, સાંડેરઠઅભયદેવસૂરિ-વાદીદેવસૂરિ-થારાપદ્ર-પૂર્ણતલ્લ-અંચલ-ખરતર-નાગેંદ્ર-વડીપોષાળ-લોંકા-કમળકલશા-કુતખપુરા-નિગમ-તપા લઘુશાલા કડુઆમત-વીળમત-પાયચલ-સુધર્મ તપા-રત્ન-દેવસૂરસંઘ-સંવેગીશાખા-વિજય-સાગર અને વિમલ વગેરેની પટ્ટાવલીઓ, શીસોદિઆ, નગરશેઠ, વસ્તુપાળ અને દંડપતિ આબૂ વગેરેની વંશાવલીઓ, જૈનગોત્રો, નગરવસ્યાની સાલવારી, ઉપ-નિષદો, એમ અનેક ઐતિહાસિક ઘટનાઓ અને વસ્તુપરિચયનું સ્કુટ દર્શન કરાવવામાં આવ્યું છે.

અમારો “જૈન પરંપરાનો ઇતિહાસ” તરતમાં જ પ્રકાશિત થવાનો છે તેમાં આ ઘટનાઓનો વિસ્તૃત ઇતિહાસ છે; માટે અહીં તેનો ટૂકમાં સારસમુચ્ચય આપવામાં આવ્યો છે.

આવી રીતે આ બીજો ભાગ વિવિધ સામગ્રીથી સમૃદ્ધ બન્યો છે; જેનું ઐતિહાસિક મૂલ્યાંકન વાંચકો કરી શકે તેમ છે.

આ ગ્રંથના પ્રકાશનમાં સુનિ મહારાજ શ્રીદર્શનવિજયજી મં તથા સુનિરાજ શ્રીન્યાયવિજયજીની અમૂલ્ય મદદ મળી છે એટલે હું તેઓનો ઋણી છું. પ્રુફ જેવામાં પંચ રતિલાલ દીપચંદ્ર દેસાઈ તથા પંચ અંબાલાલ પ્રેમચંદ શાહે ઘણા સહયોગ આપ્યો છે, જેની સપ્રેમ નોંધ લઉં છું.

આ બીજો ભાગ કદાચ વિલંબે પ્રકાશિત થાત, કિન્તુ અમદાવાદના ધર્માત્મા શેઠ વાડીલાલ છગનલાલે આના પ્રકાશનમાં પૂરી આર્થિક મદદ આપી અને જલદી પ્રકાશિત કરવા ફરી ફરી આગ્રહ કર્યો તેથી આ ભાગનું સમયસર પ્રકાશન થયેલ છે.

આ ગ્રંથ ઇતિહાસપ્રેમીઓને સહાયક બને અને તે દ્વારા વિશ્વમાં સત્યનો વધુ પ્રચાર થાય એ ઇચ્છા રાખી આ આમુખને સમાપ્ત કરું છું.

સં ૨૦૦૬ વસંતપચમી
તા. ૨૩. ૧. ૫૦ સોમવાર
જૈન સોસાયટી, એલીસબ્રોજ
અમદાવાદ.

}

સુનિ જ્ઞાનવિજય.

જૈન સાહિત્યમાં પ્રાચીન ઐતિહાસિક સામગ્રી

‘ પટ્ટાવલી ’

જૈન સંઘ એક જીવિત સંસ્થા છે. એનું સંગઠન પ્રાચીન કાળથી આજસુધી અખાધિત ચાલ્યું આવે છે જૈન ગુરુઓ આ સંગઠનના મેરુદંડ છે. એટલા જ માટે જૈન આચાર્ય પરંપરાનું અનુસંધાન જૈન સંઘના ક્રમબદ્ધ ઇતિહાસ માટે અત્યંત આવશ્યક છે. જૈન સંઘના વિકાસનો એક વિસ્તૃત ઇતિહાસ હજી લખાવાનો છે. આમાં આ ગુરુપરંપરાની વિશેષ જરૂર પડશે.

આમ તો જૈન સંઘના સંગઠનની મૂળ રૂપરેખા ‘કલ્પસૂત્ર’માં મળે છે. આમાં પૃથક્ પૃથક્ ગણીની શાખાઓ અને કુળોનાં નામ આપવામાં આવ્યાં છે. પુરાતત્ત્વની આ એક અદ્ભુત સાક્ષી છે કે તે મણુ, શાખા, કુળોના સંગઠનનો યથાર્થ પરિચય મથુરાના કંકાલી ટીલાથી મળેલા પહેલી-ખીજી સદીના પ્રતિમા શ્લેષોમાથી પ્રાપ્ત થાય છે મથુરા તે વખતે ઉત્તરી ભારતમાં જૈનધર્મ અને જૈનસંઘનું પ્રમુખ કેન્દ્ર હતું. ત્યાંની શક્તિ-શાળી સંઘ સમસ્ત ઉત્તરાપથમાં પ્રખ્યાત હતો ‘કલ્પસૂત્ર’ માં આપેલાં અધિકાંશ નામો જેમના તેમ કંકાલી ટીલાના ગણુ, શાખા, કુળોમાં મળે છે. ડૉ. બ્રુક્લરે ‘ઇડિયન સેક્ટસ્ ઑફ ધી જૈન્સ’ પુસ્તકમાં આનું તુલનાત્મક વિવેચન કર્યું છે. સંઘનું તે પ્રાંતીય સંગઠન કાલાંતરમાં તેથી વે વધુ વૃદ્ધિને પ્રાપ્ત થયું હશે. એના પ્રમાણે મધ્યકાલીન જૈન આચાર્યોની ગુરુપરંપરા તથા ગચ્છોની વિવિધ પટ્ટાવલીઓ જોવાથી મળે છે. શ્રીદર્શન-વિજયજીએ “ પટ્ટાવલી સમુચ્ચય ” નામક સંગ્રહમાં આ પ્રકારની કેટલીયે સૂચીઓનું બહુ ઉપયોગી સંકલન કર્યું છે શ્રીકલ્યાણવિજયજીએ ‘તપાગચ્છ-પટ્ટાવલી’ નું પ્રકાશન કર્યું છે.

જે રીતે બ્રાહ્મણ અને ઉપનિષદોના સમયમાં અધ્યેતા લોકો બ્રહ્માથી લઇને અસ્માભિરધીતમ્ સુધીના વિદ્યાવશનું સ્મરણ કરતા હતા (જેમાંથી કેટલીયે સૂચીઓ હજી સુધી ઉપલબ્ધ છે) એ જ પ્રકારે જૈન લોકો પણ શ્રમણ બ્રહ્મવાન મહાવીરથી શરૂ કરીને તેમના ગણુ અને ગણુધરોની પરંપરાનું સ્મરણ કરતા કાલાંતરના આચાર્યોની ગુરુ-શિષ્યશૃંખલા દ્વારા પોતાના વિદ્યાવશનો પૂરો હેવાલ રાખતા હતા મધ્યકાલીન જૈન સંઘમાં જે અનેક વિદ્વાનો થયા તેનું પૂરું વિવરણ જો આ પટ્ટાવલીઓમાં સંમિલિત કરવામાં આવે તો સંઘનો સુર ઇતિહાસ નિર્માણ થઈ શકે.

‘ અનેકાંત ’ વર્ષ ૫,
અંક ૧૨ }

શ્રીવાસુદેવશરણ અગ્રવાલ.

કવિબહાદુર શ્રીદીપવિજયજીવિરચિત શ્રીસોહમકુલરત્ન-પટ્ટાવલી-રાસ

પ્રથમ ઉલ્લાસ

શ્રીવરદાઇ દુહા

- મંગલાચરણ : ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામીવર્ણન
સ્વસ્તિ શ્રી ત્રિસલાસુતન, વરધમાન જિનરાજ;
મહાવીર વલી વીરજી, તીર્થકર સામ્રાજ. ૧
ચોથો આરો થાકતો, વરસ પંચોતેર માંન;
માસ તીન ઉપર તદ્દા, થયા વીર ભગવાન. ૨
કલિયુગ સંવત ભાંણિઈ, નૃપતિ યુધિષ્ઠિર ભાંન;
સંવત છવિસે'હે' સમે', થયા વીર ભગવાન. ૩
ત્રીસ વરસ ગૃહવાસમે', બાર વરસ મુનિધ્યાન;
છંદસ્થાવસ્થા રહી, પાયો કેવલજ્ઞાન. ૪
ગૌતમ આદિ ગણધરા, પ્રતિજોધ્યા અગિયાર;
અંતર મુહૂરતમાં રચી, દ્વાદશાંગી સુવિચાર. ૫
રાજગૃહી ગુણશીલ વન, નવ ગણધર ભગવાન;
ગચ્છ ભલાવી સોહમને, પોહોંતા મુક્તિ સુધાન. ૬
શ્રી સોહમસ્વામી તણે', પાટ પટોધર સૂર;
આપ આપણા ગચ્છમે', વરતો છે નિજ નૂર. ૭
આગે ગચ્છ ઘણા હુઆ, સમયે વરતે જેહ;
જે જે સમયે નિકળ્યા, વરણુવ કરસ્યું તેહ. ૮
વિસ્તારી વરણુવ કરું, પટ્ટાવલી પ્રમાણ;
ચરિત્ર પ્રભાવકે ગ્રંથ થકી, હુપસહ યંત્ર પ્રમાણ. ૯
શ્રોતા જો સમજી હસ્યે, તો કરશે કવિ વખાણ;
મૂરખ મતિ કદાગ્રહી, કરસ્યે ક્રોધ અબાણ. ૧૦
મહાપુરુષ ગુણ ગાવતાં, કરસ્યુ જીભ પવિત્ર;
શ્રી સોહમસ્વામી થકી, બાંધું સકલ ચરિત્ર. ૧૧

ઢાળ ૧

(ઝીણો ઝરમર વરસે મેહ, ભીંજે મારી ચુનડલી-એ દેશી.)

(મારે દીવાલી થઈ આજ, જિનમુખ જોવાને-એ દેશી.)

૧—ગણધર શ્રી સુધર્માસ્વામીવર્ણન

સોહમસ્વામિ પંચમ ગણધર, વીરતણા પટધારી રે;
શાસન જેહનું પાંચમે આરે, વરતે છે સુખધારી; ગુણી જન વંદોરે.
વંદો વંદો રે પટોધર ધીર, ગુણી જન વંદો રે.
પ્રભુ સોહમસ્વામી વજ્રર, ગુણી જન વંદો રે,
ગુરુ જગમંધવ જગવીર, ગુણી જન વંદો રે. (એ આંકણી) ૧
એક સો વરસનો આયુ પાલ્યો, સોહમ ગણધર સ્વામિ રે;
વીરથી વીશ(૨૦) વરસે શિવપુર, પહોતા જગવિસરામિ. ગું વં ૦ ૨
વરસ સહસ એકવીસ પ્રમાણે, વરતસ્યે શાસન જેહનું રે;
તેહમાં ત્રેવિસ ઉદય પ્રકાશ્યા, નામ ઉદય સહુ એહનું. ગું વં ૦ ૩
દોય હબર ને ચાર સૂરીશ્વર, જુગપ્રધાન સખ બાણો રે;
એકાવતારી સહુ એ હાખ્યા, હૃપ્પસહ ચંત્ર પ્રમાણો. ગું વં ૦ ૪

૨—કેવલજ્ઞાની શ્રી જંબુસ્વામીવર્ણન

સોહમસ્વામિતા જંબુ પટધર, એ ગુરુ બાલપ્રદાયારી રે;
આગમ સહુએ જંબુધ પૂછ્યાં, સોહમ કહ્યાં સુવિચારી. ગું વં ૦ ૫
પરણી આઠે પ્રભવાદિક સહુ, પાંચ સેં સત્તાવીસ રે;
સંજમ લીધા એક સમુદાઈ, પ્રણમે સુરનર ઇશિ. ગું વં ૦ ૬
૧મનઃપર્યવ ૨પરમાવધિ ૩આહારક, ૪પુલાક ૫ઉપશમ ૬ક્ષાયક રે;
૭જિનકલ્પ ને તીને ૮સંજમ, ૯કેવલ ૧૦શિવસુખદાયક. ગું વં ૦ ૭
હસ વસ્તુ વિચ્છેદ ગઈ રે, જંબુકુસરેથી લાવી રે;
ચોસઠ(૬૪) વરસે વીર પ્રભુથી, શિવવધુ વરવા આવી. ગું વં ૦ ૮

૩—આ. શ્રી પ્રભવસ્વામીવર્ણન

તાસ પટોધર પ્રભવાસ્વામિ, ધનધન શ્રીસૂરિરાયા રે;
રતન ચોરતાં રતન ચિંતામણિ, સંજમગ્રંથિ સોહાયા. ગું વં ૦ ૯
વીર પ્રભુ નિરવાંણથી વરસે, પંચ્યોતેર(૭૫) જખ બાવે રે;
પ્રભવ પટોધર સરગ પધાર્યા, જગ જસ મંગલ ગાવે. ગું વં ૦ ૧૦

૪ આ. શ્રી શય્યભવસૂરિવર્ણન

ચોથા પાટવી સૂરિ સિજઝંભવ, જસકરમ ગિય પાયા રે;
શાંતિનાથની પ્રતિમા લાધી, સંજમલચી સોહાયા. શુ૦ વં૦ ૧૧
લઘુ શિષ્ય સૂત મનકને કાળે, દશવકાલિક કીધો રે;
હુપસહસૂરિ લગે તે રહેસે, આગમવચન પ્રસિદ્ધો. શુ૦ વં૦ ૧૨
અજરામર પદવી પ્રભુજીથી, જાવે વરસ અઠાણું (૯૮) રે;
સિજઝંભવસૂરિ પટધરને, પદવી દેવ વખાણું. શુ૦ વં૦ ૧૩

૫-આ. શ્રી ચસોભદ્રસૂરિવર્ણન

જસોભદ્રસૂરિ તસ પટધર, પંચમ પાટ સોહાયા રે;
વરસ એકશત અડતાલીસે (૧૪૮), વીરથી દેવ કહાયા. શુ૦ વં૦ ૧૪

૬ આ. શ્રી સંભૂતિવિજય અને ભદ્રબાહુસ્વામી.

તસ પટધર સંભૂતિવિજયજી, છૂં પાટ સવાઈ રે;
સંભૂતિવિજય ને ભદ્રબાહુજી, એ છે દો ગુરુભાઈ. શુ૦ વં૦ ૧૫
ભદ્રબાહુસ્વામી સૂરીશ્વર, દસ નિર્યુક્તિ બનાઈ રે;
આવશ્યકનિર્યુક્તિ પણ કીધી, જેહની જગત વડાઈ. શુ૦ વં૦ ૧૬
મરકી રોગ નિવારણ કારણ, ઉવસગગહર સ્તવ છાળે રે;
વીરથી એકસો સિત્તર (૧૭૦) વરસે, ભદ્રબાહુસૂરિ રાજે. શુ૦ વં૦ ૧૭

૭-આ. શ્રી ચૂલિભદ્રસ્વામી વર્ણન

સંભૂતિવિજયને પાટ સાતમે, ચૂલિભદ્રસૂરિરાયા રે;
ચોરાસી ચોવીસી લગે એ, રહેસ્યે નામ સવાયા. શુ૦ વં૦ ૧૮
કેશ્યા પ્રતિબોધી ગુરુરાજે, હુંકરહુંકરકારક રે;
પ્રણમો ત્રીજે મંગલ* એ ગુરુ, ચઉદ પૂરવ શ્રુતધારક. શુ૦ વં૦ ૧૯
જકખા જકખહિન્નાદિક આદે, જેહેન સાત દો ભાઈ રે;
સિરીઓ ને વલી ચૂલિભદ્રજી, નાગર નાત વડાઈ. શુ૦ વં૦ ૨૦

* અહીં તેમ જ આગળ આખા રાસમા ન્યાં ન્યાં આવું (* ફૂદડીનું) નિશાન છે, તે નિશાનવાળા લખાણ અગે દેટલુંક વિશેષ જ્ઞાતવ્ય હોવાથી એ સંગધી જુદી જુદી નોંધો આ રાસના અતમા આપવામા આવી છે.

વીરપ્રભુ નિરવાણ સમેથી, દોસે પન્નર(૨૧૫) વરસે' રે;
 થૂલિભદ્ર ગુરુ સરગ સધાર્યા, ગુણ ગાવા મન હરસે'. ગુ. વં. ૨૧
 ઇહાં લગે પટ સૂરિ શ્રુતકેવલી, ચઉદ પૂરવધર ધારી રે;
 હીપવિજય ઇવિરાજ બહાદર, એ ગુરુની બલિહારી. ગુ. વં. ૨૨

હુંહા

ભદ્રબાહુને શિષ્ય ચઉ*, સંભૂતિવિજયને ખાર;*
 સાત શિષ્યણી બાંણીઈ, સંભૂતિવિજય પરિવાર. ૧
 ભદ્રબાહુ થૂલિભદ્રજી, દોયે મલી પટ એક;
 સ્થૂલિભદ્ર પાટે' વલી, દોય પાટવી નેક. ૨

૮—આ. શ્રી મહાગિરિ, આ. શ્રી સુહસ્તિસૂરિવણ્ન
 વડા આર્ય મહાગિરિ, આર્ય સુહસ્તિસૂરિંદ;
 દો ગુરુભાઈ દો ધૂરે, ધરે' શીલરથ વૃંદ. ૩
 બિનકલ્પ - તુલના કરી, મહાગિરિ મુનિરાજ;
 સંજમ તપ સાધી કરી, સ્વરગ ગયા ગચ્છરાજ. ૪
 આર્ય મહાગિરિ સૂરિને, આઠ શિષ્ય સમુદાય;*
 તેહનો પરિકર બહુ હુઓ, થેરાવલી કહાય. ૫

આર્ય મહાગિરિની પરંપરા

આર્ય મહાગિરિ સૂરિના, શિષ્ય બલિસહ હોય;*
 તાસ શિષ્ય સ્વાતિઉમા, તત્ત્વારથકૃત સોય. ૬
 તાસ શિષ્ય પૂરવધરા, શ્યામાચારજ સ્વાંમ;
 પન્નવાણા રચના કરી, ઉપગારી ગુણધામ. ૭
 હાથ દેખાયો સુરપતિ, શ્રી સૌધર્મેદ્રે આય;
 સાગર દો આયુ કહ્યો, ઉલખિયુ સુરરાય. ૮
 ઈંદ્રાગમન જણાવવા, ઉપાસરાનુ દ્વાર;
 ફેરવીઉ બીજી દિશા, સોડે' નાંણી નિરધાર. ૯
 તે પ્રભુ સ્યાંમાચાર્યજી, કાલિકસૂરિ નામ;
 કર્તા પન્નવણા તણા, પરિકર જસ ગુણધાંમ. ૧૦
 સ્યામાચારજ શિષ્યજી, સંહિલજી મુનિરાજ;*
 જીતકલ્પ બાંધ્યો તેણે, પૂરવધર ગચ્છરાજ. ૧૧

જસોભદ્રસૂરિ થકી, ફેલગુમિત્ર સૂરીશ.*
થિવિરા ચોરાસી હુઆ, સાખા પેંતાલીસ. ૧૨
એટલામેં અઠગણુ હુઆ, કુલ સત્તાવીસ જાણુ;*
મહાગિરિકુલ રચણુસમ, થેરાવલિ પ્રમાણુ. ૧૩

ઢાળ ૨

(ભવિ તુમે વઢો રે, શ ખેસર જિનરાવા-એ દેશી.)

૮-આ. શ્રી સુહસ્તિસૂરિવર્ણન.

ભવિ તુમે વઢો રે, પટધારી ગચ્છરાયા;
આઠમા પટધર રે, ભવિજનને સુખદાયા. ભવિં (એ. આંકણી).
આર્ય સુહસ્તિસૂરિ વિચરંતા, આતમકાજ સુધાર્યા;
ખહુમુનિ પરિવારે પરવરિયા, નયરિ ઉજેણી પધાર્યા. ભવિં ૧
કુંભર અવંતિસુકુમાલે તિહાં, વંદા શુરુ મનભાવે;
દીક્ષા લઈ સંજમ તપ સાધી, નલિનીશુલભસુર થાવે. ભવિં ૨
મુનિ કાઉસગ્ગ નિરવાંણુ ઠેકાંણુ, પાસ અવંતિ કેરો;
ભદ્રામાત કરાયો દેવલ, નાદેં ગાજે શુહિરો. ભવિં ૩
એક દિન રથયાત્રા વરઘોડેં, સંઘ સહિત શુરુ આવે;
સનમુખ સંપ્રતિરાય સવારી, શુરુ દેખી મન ધ્યાવે. ભવિં ૪
ચિંતવતાં હૂંઓ જાતિસમરણુ, પૂરવ ભવ નૃપ દેખેં;
ઉતરી ગયંબરથી શુરુ પ્રણમેં, ધન દિન આજ વિસેખેં. ભવિં ૫
દ્રુમક ભવેં શુરુરાજ પસાઈ, એક દિન સંજમ પાલ્યો;
તેથી સંપ્રતિ નૃપતિ થયો હુ, શુરુ ઉપગાર સંભાલ્યો. ભવિં ૬
શુરુ કહેં સંપ્રતિ સંજમ સાધન, પંચમ પઢને નમિઈ;
ભાર માસ પર્યાઈ જેહનેં, અનુત્તર સુખ વ્યતિક્રમિઈ. ભવિં ૭
એક દિવસનું સંજમ પાલે, દેવગતિ તસ થાવેં;
તું નૃપતિ થયો શી અધિકાઈ? અમર મોક્ષપદ પાવેં. ભવિં ૮
વીર જગતશુરુ નવમ પટોધર, હુ છુ સંપ્રતિ ! સુંણિઈ;
એણિક કૌણિક નવમો પટધર, સંપ્રતિ ! તુંહી જ ગણિઈ. ભવિં ૯

ગુરુઉપદેશ સૂણી નૃપ સંપ્રતિ, વિકટ અનારજ દેશે;-
 સુલભ વિહાર ક્રિયા મુનિવરના, ભવિજન લાભ વિશેષે. ભવિં ૧૦
 લાખ સવા પ્રાસાદ કરાયા, છત્રિસ સહસ્ર ઉદ્ધારે;
 દોડિ સવા જિનખિંખ ભરાવ્યાં, ધાતુ પંચાણ હનર. ભવિં ૧૧
 ઉપાસરો દોય સહસ્ત્ર કરાયા, દાનશાલ શત સાત,
 ઈણીપરે જિનશાસન અબુઆલ્યા, રાખ્યા નાંમ વિખ્યાત. ભવિં ૧૨
 વીર પ્રભુ નિરવાંણુ સંવચ્છર, વરસ દોયસે ભાંણો;
 અધિક વરસ ઉપર એકાણું(૨૯૧), તે સમે સંપ્રતિ ભાંણુ. ભવિં ૧૩
 અષ્ટમ પટધર આર્ય સુહસ્તિ, સોહમ પટધર છાને;
 ઈહાં લગે નિર્ઐથ બિરહ એ પહેલું, દીપવિજય કવિરાને. ભવિં ૧૪

“મતિ નિર્ઐથ બિરહ પ્રથમ” ॥૧॥

કુંડા

- ૬ આ. શ્રી સુસ્થિતસૂરિ, શ્રી સુપ્રતિભદ્રસૂરિવર્ણન
 આર્ય સુહસ્તિસૂરિતણા, સુસ્થિત સુપ્રતિભદ્ર;
 સંજમ તપ રગે કરી, બાર શિષ્ય ગુણુરિદ્ધ. ૧
 સૂરિમંત્ર દોટિ જખો, પંચ પીઠ પ્રસ્થાન;
 કોટિકે ગચ્છ તેહથી થયો, બીજે બિરહ સયાંન. ૨
 સુસ્થિતશ્રી સૂરિરાજણ, નોંમે પાટ રસાલ;
 ૧૦—આ. શ્રી ઇદ્રદિન્નસૂરિ તથા તત્કાલીનસૂરિવર્ણન
 ઇદ્રદિન્નસૂરીસરુ, હસમે પાટ વિશાલ. ૩
 હવે પાટ વિના બીજા થયા, તિણું સમે સૂરિરાજ;
 પ્રસ્થાવે વરણુવ કરું, જ્ઞાતપોત વચ્છરાજ. ૪

દાળ ૩

(આત્રા આમ પધારો પૂજ્ય, અમ ધર વોડોરણુ વેલા-એ દેશી)
 વંદો ચરણુ ધુરંધર ધીર, સૂરીસર ગચ્છરાજા. (એ આંકણી)
 વીરથી ચ્યાર સૈહી ત્રેપન (૪૫૩) વરસે, કાલિકસૂરિ બીજા;
 ગર્દાસિદ્ધ શિર છેઘાં કાળે, સતી સાધવી અજા. વંદો ૧
 ખપુટાચારજ આરજ સંગૂ, પાદલિપ્ત વૃદ્ધવાદી;
 નાગાજૂન સહુ તેહી જ સમયે, નૈનમતી દઢ વાદી. વંદો ૨

આ. શ્રી સિદ્ધસેન દિવાકરવર્ણન

ચરિત્ર પ્રભાવકે માહે વખાણ્યા, આઠ પ્રભાવકે સૂરિ;
 તેહમાં સિદ્ધસેન દિવાકર, વરણું છું ગુણ નૂરી. વંદો ૩
 કુમુદચંદ્રજી નામ જેહનું, વિદ્યાવેદ અભ્યાસી;
 વચન વિવાદે પૂરવ લેખથી, સંજમ લીધ ઉલ્લાસી. વંદો ૪
 'નમોઽર્હતસિદ્ધાચારજ' સંસ્કૃત,* એ છે પૂરવ માહે;
 ઈમ સંસ્કૃત પડિકમણું કરવા, સૂરીસર દિલ આહે. વંદો ૫
 ગુરુઈ તિરસ્કાર તિહાં કીધો, ખાર વરસ રહો દૂરા;
 ગણધરને પૂરવધર કરતાં, તમે કૌણ અધિકૈરા? વંદો ૬
 મોટા રાજા પ્રતિબોધસ્યો, તો લેસ્યુ અછમાહે;
 નિસુણી કુમુદચંદ્ર ગુરુવાણી, વળ્યા ઉજેણી રાહે. વંદો ૭
 મહાકાલ મહાદેવ દેહરે, સૂતા લિંગની પાસે;
 પૂજારી પગ જિમ જિમ તાણે, તિમ તિમ લાંબ પ્રકાસે. વંદો ૮
 રાય હુકમથી જેર ખંધના, ડિયા પ્રહાર જિવારે;
 તે સહુ અંતેઉરમે લાગે, પડયો પુકાર તિવારે. વંદો ૯
 નૃપતિ આય ગુરુચરણે પ્રણમે, હાજર હુકમ પ્રમાણે;
 ગુરુ કહે જૈનધર્મ અંગીકર, દયાધરમ જગ જાણે. વંદો ૧૦
 નૃપ કહે સુન મહારાજ સુનિસર, જખરજસ્ત નહિ ધર્મ;
 ધર્મપાલવો મનરાજીથી, એ દેહેવત જગમર્મ. વંદો ૧૧
 જૈનધરમ કાંને નિસુંણું છું, દયાધરમ શિવશર્મ;
 ચમત્કાર શિવલિંગથી પ્રગટે, તો માનું તુમ ધર્મ. વંદો ૧૨
 ચમત્કાર દાખવવા ગુરુઈ, વીર ખત્રીસી કીધી;
 અધિષ્ઠાયક પ્રગટયો નહિ કોઈ, ફરિ ચિંતવના કીધી. વંદો ૧૩
 કલિજીગે પારસનાથ દેવના, અધિષ્ઠાયક છે ખલિયા;
 કલ્યાણુમંદિર સ્તવના કરતે, તુરત મનોરથ ફલિયા. વંદો ૧૪
 'યસ્મિન હરં'* એ કાવ્ય બણતાં, રુદ્રલિંગ થઈ જવાલા;
 પ્રગટી પાસ અવંતિ પ્રતિમા, જે અવંતિ સુકુમાલા. વંદો ૧૫
 શ્રી વિક્રમનૃપતિ પ્રતિબોધ્યો, જૈનધરમ ચિત્ત લ્યાયો;
 સિદ્ધસેનસૂરિ ગુરુઉપદેસે, સિદ્ધગિરિ સંધ ચલાયો. વંદો ૧૬

વીરથી ચ્યારસેંહેં સિત્તર(૪૭૦) વરસેં, વિક્રમનૃપતિ દિવાળેં;
 ‘કલ્યાણમંદિર’ રતવના ક્રીધી, પાસ તણી ગચ્છરાળેં. વંદો ૧૭
 નૃપતિ જીધિધિર સંવત લાંછ, સંવત આપ લિખાયો;—
 પરનારીખંધવ નૃપ વિક્રમ, પરઉપગારી ઠહાયો. વંદો ૧૮
 વીર વેતાલ કુયો જિણે હાજર, વલી હરસિદ્ધિ બવાની;
 દેવ સહાર્થ સદલ મનોરથ, સિદ્ધિ થયા જગદાંની. વંદો ૧૯
 વિક્રમચરિત્રથી જાણી દેળયો, વિક્રમ નૃપ અધિધાર;
 વરણુવ કિધા છેં બહુ તેહમાં, એહનો વંશ પુનંઆર. વંદો ૨૦
 સિદ્ધસેન ગુરુ શ્રાવક વિક્રમ, દોઉ જોડ જગ રાળેં;
 દીપવિજય કવિરાજ બહાદર, જગ જશ નોખત બાળે. વંદો ૨૧

દુંડા

૧૧—આ. શ્રી દિનસૂરિ તથા ૧૨—આ. શ્રી સિંહગિરિવર્ણન
 એકાદશમો પટધરું, દિનસૂરિ ગણધાર;
 દ્વાદસમેં પટ સિંહગિરિ, તપ સંજમ મતધાર. ૧

૧૩—આ. શ્રી વલ્લસ્ત્રામીવર્ણન
 ગૌતમગોત્રી ધનગિરિ, લઘુ વય દીક્ષાભાવ;
 પરણ્યા વિણ અનુમત નહીં, માતપિતા કહેં તાવ. ૨
 પિતુ આગ્રહથી પરણ્યા, ફરિ માંગ્યો આદેશ,
 પિતુ કહેં જાણે તુજ વહુ, માંગો તસ નિર્દેશ. ૩
 માગી અનુમત ત્રી કનેં, સા કહેં કટુક વચ્ચેણ;
 દીક્ષા લેવીથી તદા, પરણી કેણ સચેણ. ૪
 બહુ આગ્રહ ત્રીથી કિઓ, કહેં સુનંદા તામ;
 “એક પુત્ર હુઆ પછેં, સંજમ દેળયો સ્વામ.” ૫
 અનુક્રમેં ગરલ ધયો તદા, ફરિં માગેં અનુમત;
 પુત્રરતન હોરયેં સહી, એ માંને તું સત્ત. ૬
 ગરલવતી ધર છોડીનેં, ધનગિરિ થઈ ઉજમાલ;
 મત લીનો સિંહગિરિ કનેં, ચરણ કરણ સુવિશાલ. ૭
 પૂરણ માસે પ્રસવીઓ, પુત્રરતન રવિ તેજ;
 સ્તન પાંને પોષે સદા, માતા પૂરણ હેજ. ૮

લઘુ પુત્ર માતા પ્રતે, રુદ્ધન કરે હિરાન;
રાખ્યો ન રહે બાલ તવ, હુલરાવે કરી ગાન.

૯

ઢાળ ૪

(આદિ જિનેસર વિનતી હમારી-એ દેશી.)

શ્રી ધનગિરિ મુનિ ગોચરી જાતાં, શુરુ ઉપયોગે' જોય રે;
સચિત્ત અચિત્ત દ્રવ્ય વોહોરજ્યો દોહ, જો વોહોરાવે કાચ રે.

વંદો શ્રુતધર વચરકુમરજી. (એ આંકણી) ૧

ધનગિરિ ગોચરી કરતા કરતા, આયા આપણે ઘેર રે;
બાલક છાંનો ન રહે રાખ્યો, રુદ્ધન કરે' બહુ પેર રે. વંદો ૨
તવ સુનંદા રીસ કરીને', બોલે' એમ વચન રે;
રાત દિવસ સંતાપે છે બહુ, લ્યો એ તમારો તજ રે. વંદો ૩
બાપે જોલીમે' વોહરીને લીધો, ધરમલાભ કહી સોય રે;
આવ્યા ઉપાસરે' ધનગિરિ મુનિવર, ભારે તે વજૂ સો હોય રે. વંદો ૪
પાલણે' પોઠયાં વચરકુમરને', હાલડ્યાં ગવાય રે;
મહાસતી સાધવી સૂત્ર ભણુંતાં, ધારે' કુમર સુખદાય રે. વંદો ૫
શ્રી આચરાંગ સુયગડંગ ઠાણુંગ, સમવાય-અંગ સોહાય રે;
ભગવતી જ્ઞાતાઅંગ ઉપાસક, અંતગડ અનુત્તરવાય રે. વંદો ૬
પ્રશ્નવ્યાકરણ વિપાકસૂત્ર એ, અંગ અગ્યાર કેહેવાય રે;
પાલણે' સૂતાં સહુ એ ભણીયા, પૂરવ પુન્ય સહાય રે. વંદો ૭
મોટા થયા જળ વચરકુમરજી, તીન વરસ જળ થાવે રે;
લઘુ બાલકમે' રમતો દેખી, માતાજી લેવાને આવે રે. વંદો ૮
લાવોને' સ્વામિજી પુત્ર અમારો, ધનગિરિ કહે તવ વાંજી રે;
આવે' તો લેઈ જાઓ કુંમરને, એવડી સી ખેંચાતાજી રે. વંદો ૯
પુત્ર તમારો ને' નહિ કયો' અમારો ? નિશ્ચે' તમારો જો હોય રે;
તો લેઈ જાઓ હાથ ગ્રહીને, સાચી કહેવત સોય રે. વંદો ૧૦
માતા પુત્ર કને' જળ આવી, પુત્ર ગયો તવ નાસી રે;
આયો ધનગિરિ તાત સમીપે', રહી તવ માત વિમાસી રે. વંદો ૧૧
સુનંદા ગઈ રાજકુવારે, જઈ ફરિયાદી પુકારે રે;

મુનિવર તેડ્યા નૃપતિ હજુરે, પૂછેં સહુ એ વિચારે રે. વંદો ૧૨
 નૃપ કહે એહનો ન્યાય સ્યો કરીય ? અમથી ન્યાય ન હોવે રે;
 માતપિતાને પુત્રનો કળજો, સમજણ સમજે દોય રે. વંદો ૧૩
 તે કરતાં સૂત રાજી થઈને, જાવે જેહની પાસ રે;
 તેહનો પુત્ર એ ન્યાય અમારો, જોવો હિયડે વિમાસ રે. વંદો ૧૪
 કૂલ રમકડાં મીઠાઈ ને મેવા, પુત્રને માત દેખાવે રે;
 દેખાવેં શુરુ ઓઘો મુંહપત્તી, તુરત શુરુ કને આવે રે. વંદો ૧૫
 ઓઘો મુંહપત્તિ મસ્તક ઠવીને, નૃત્ય કરે તવ ખાલ રે;
 દીપવિજય કવિરાજ બહાદર, વચરકુમર સુકુમાલ રે. વંદો ૧૬

દુંડા

નવ વરસ વયમેં કુમર, લીનો સંજમ ભાર;
 સુનંદા તવ ચીંતવે, હવે કોણુ આધાર. ૧
 ઈમ મન ચિંતવતી થકી, લાવેં મન વૈરાગ્ય;
 સુનંદા સંજમ લિજો, ચઢવા શિવગિરિપાગ. ૨
 ધન શ્રી ગૌતમ ગોત્રને, રતનખાણુ ઈહ સાંચ;
 શ્રીગૌતમ ગણધર પ્રમુખ, પુરુષ રતન ગુણુ જાચ. ૩
 હવેં મુનિવર શ્રી વચરજી, દિનદિન શ્રુત અભ્યાસ;
 કરતેં દસ પૂરવ લણ્યા, પટધર લાયક ખાસ. ૪
 લાયક દેખી વચરને, થાપેં સિંહગિરિ પાટ;
 ભૂમંડલ વિચરેં સૂરિ, કુમતિ કરેં નિર્ધાટ. ૫

ઢાળ ૫

(અવિનાસીની સેજડીઈ રગ લાગ્યો માહરી સજની એ દેશી.)

એક દિન ઉજેણીને મારગ, સૂરિ વિચરંતા જાવેજી;
 પૂરવ ભવનો મિત્ર દેવતા, ઘેબર તિહાં વહોરાવે. શ્રુતધર નમીઈજી. ૧
 “અણુમિસનયણાં મણુકનજસાહણાં” * એ ગાથા સંભારીજી;
 દેવચિંડ જાણીને ન લીજો, આહાર તિહાં વ્રતધારી. શ્રુત ૨
 પ્રગટ થઈ વંદે શુરુચરણે, શુણુસ્તુતિમાલા ગાવેંજી;
 આકાશગામિની વિદ્યા દેઈને, સુર નિજ સ્થાનક આવે. શ્રુત ૩

વલી એક દિવસ પરીક્ષા જોવા, તેહિ જ સુર ફિરિ આવેંછ; શ્રુત૦ ૪
 શ્રાવક રૂપ કરી અતિ આદર, કોહલાપાક વહોરાવે. શ્રુત૦ ૪
 અણુમિસ નયણે સુર ઓલખીયો, દેવપિંડ તેહ જાંણીછ; શ્રુત૦ ૫
 ન લિઓ આહાર તેહ ગુરુરાજે, ધન્ય ઉપયોગી નાંણી. શ્રુત૦ ૫
 પ્રગટ થઈ સુર વૈક્રિયલખિય, દેઈ નિજ થાનક જાવેછ; શ્રુત૦ ૬
 જૂમંડલ પર સૂરિ વિહરંતા, ભવિજન ધરમ સુણાવે. શ્રુત૦ ૬
 કાલ સમાવે કાલ પડયો તવ, કપડેં સંધ બેસારીછ; શ્રુત૦ ૭
 ખોદ્ધરાયને દેસ સુભિક્ષેં, લેઈ ગયા ગણધારી. શ્રુત૦ ૭
 અઠાઈ મહોત્સવ જિનપૂજનમાં, ફૂલ ન દેવેં રાયછ; શ્રુત૦ ૮
 ફૂલ વીસ લખ લખમી પાસે, મંગાવે સૂરિરાજ. શ્રુત૦ ૮
 જૈનધરમ દીપાવી શાસન, સહૂ આઠ્યા નિજ દેસેંછ; શ્રુત૦ ૯
 બોધમતી નિર્ધાટ કરીને, જૈનધરમ ઉવએસેં. શ્રુત૦ ૯
 સવત એકસો આઠે (૧૦૮) વરસે*, વચરસ્વામિ ઉપદેશેછ; શ્રુત૦ ૧૦
 ઉદ્ધાર કીધો જાવડે બાવડે, સિદ્ધગિરિ લાભ વિસેસેં. શ્રુત૦ ૧૦
 વૈક્રિયલખિય વિહુર્વિ સુદર, રૂપ ધરી સૂરિરાયછ; શ્રુત૦ ૧૧
 દિઈ દેસના બળ્ય જીવને, મોહન રૂપ સુહાય. શ્રુત૦ ૧૧
 પાડલીપુર કોટિધ્વજ નિવસેં, વ્યવહારી ગુણવંતછ; શ્રુત૦ ૧૨
 તાસ સુતા છે નામ રુકિમણી, બાલકુમારી સત. શ્રુત૦ ૧૨
 અદ્ભુત રૂપ સુષ્ટિ સ્વામિનું, કરેં પ્રતિજ્ઞા એહછ, શ્રુત૦ ૧૩
 “વરવો માહરેં વચરસ્વામને,” સાચેં પૂરણ નેહ. શ્રુત૦ ૧૩
 ગામ નગર પુર પદ્મજી કરતે, પાડલીપુર ગુરુ આયાછ, શ્રુત૦ ૧૪
 નિસુણી રુકિમણી કહેં તાતને, “જામાતા તુમ આયા.” શ્રુત૦ ૧૪
 વિહવા સામગ્રી સહુ કરીઈ, મંડપ સખર બનાઈછ; શ્રુત૦ ૧૫
 દીપવિજય કવિરાજ બહાદર, મંગલ ગીત વધાઈ. શ્રુત૦ ૧૫

ફૂલ

અતિ હરખે વ્યવહારીઈ, પુત્રિ પ્રતિજ્ઞા કાજ;
 મંડપ તોરણ સજ કિઓ, ભાંત ભાંતકે સાજ. ૧
 કરી વરઘોડો અભિનવો, હય ગય રથ સુખપાલ;
 બહુ વિધ વાજાં વાગતેં, સુદહર રુકિમણી બાલ. ૨

કોડિ નવાણું સોનિયા, વર ચેહેંરામણી દાન;
 હીર ચીર પટકુલ સહિત, વિવિધ વિવિધ દે સાન. ૩
 વરમાલા કરમાં ધરી, ચાલી વરવા સ્વામં;
 શુરુ ઉપદેશે છે તિહાં, આવી રુકિમણી તામ. ૪
 માતપિતા કહું સ્વામને, પરણો એ મુજ બાલ;
 કોડિ નવાણું સોનિયા, ચિલસો સુખ વડ લાલ. ૫
 ઠવવા વરમાલા ગલે, ગઈ સ્વામને પાસ,
 સૂરીશ્વર બોલે તિહાં, મધુરેં વેણુ વિલાસ. ૬

ઢાળ ૬

(નાજ નાજ નાજ નાજ, છોડો નાજ એ દેશી).

માંજ્યો માંજ્યો માંજ્યો માંજ્યો, અડસ્યો માંજ્યો;
 સંજમ વ્રત લાજેં છે અડઠ વ્રતને દૂષણ લાગે છે. અડઠ (એ આંકણી.)
 સાંભળ રે તું રુકિમણી બાલા, ગૌતમ ગોત્ર છેં માહરું,
 તેહમાં મોટા મોટા ગણધર, હૂઆ છે જગતારું. અડઠ ૧
 શ્રી ઇંદ્રભૂતિ ને અગનિભૂતજી, વાયુભૂતજી કહીઈં,
 વલી મોટા પૂરવધર પ્રગથ્યા, એણે ગોત્રે જસ લહીઈં. અડઠ ૨
 ગૌતમ ગોત્રને દૂષણ લાગેં, વલી સંજમ વ્રત લાજે;
 ધનગિરિથી શ્રીસોહમકુલના, મહારાં પરીયાં લાજેં. અડઠ ૩
 માહરા કુલમેં જાણુસ્વામી, હૂઆ બાલ પ્રહાર્યારી;
 હઠતા આઠેનેં પ્રતિબોધી, સરવ હૂઆ વ્રતધારી. અડઠ ૪
 માહરા કુલમેં સાતમેં પાટે, શ્રીલક્ષ્મી સૂરિરાયા,
 કોસ્યા વયણે તે નવ ચલિયા, જગ જસ ઘોષ બજાયા. અડઠ ૫
 સોહમકુલને ગૌતમ ગોત્ર, ધનધન જોડ સવાઈ;
 તેહમાં હું છું તેરમો પટધર, જીગપ્રધાન વડાઈ. અડઠ ૬
 પાંચે કરતાં ચોથા વ્રતનો, પાપ કહ્યો વીતરાગે;
 પ્રહાર્યસમ નહીં વ્રત બીજો, ધન્ય જે વિષયનેં ત્યાગે. અડઠ ૭
 સ્ત્રી સંગે નવલાખ છે ગભંજ, વલી અસંખ્યાત કહીયા;
 ઈમ બાણી સંતોષ કરીને, સુનિવર ન્યારા રહીયા. અડઠ ૮

શીલથી દેવ રહે' જસ હાજર, શૂલી સિંહાસન થાવે;
 શીલથી શીતલ પાવક પાંણી, અહિ કૂલમાલ થઈ આવે. અડ૦ ૬
 શીલથી દૂરજન સજ્જન હોવે, શીલે જસ સોભાગ;
 શીલથી સકલ મનોરથ સફલા, શીલથી ભવજલ તાગ. અડ૦ ૧૦
 સતી સુભદ્રા સીતા માતા, ચંદનખાલા માડી,
 મૃગાવતી ને શીલવતીને, શિવપુર લગ પહોંચાડી. અડ૦ ૧૧
 રાજમતી ને ખાંભી સુંદરી, કુંતા ને દમયંતી,
 દ્રુપદી કૌશલ્યા વલી સુલસા, પ્રભાવતી કુલવંતી. અડ૦ ૧૨
 જેહના જગમે' જસના પડહા, આજ લગે' બાજે છે;
 જેહને નાંમે સંકટ ભાંજે, ગણધર વચને ગાજે છે. અડ૦ ૧૩
 ધનધન શ્રી નેમીસર પ્રભુને, રાજેમતિ ધનધનન,
 અણુપરણ્યા જેણે' સંજમ લીધાં, બલિહારી કૃતપુનન. અડ૦ ૧૪
 તે માટે સાંભળ રે રુકિમણી, આઠ વરસે વ્રત લીનો;
 હું પરણ્યો છુ સંજમ દઈતા, હવે' નહીં તુઝ આધીનો! અડ૦ ૧૫
 ઉઠ હાથ* તું અલગ રહીને, સાંભલ મુંજ મુખ વાંણી;
 વરમાલા નિજ કંઠ ઠવીને, પરણુચું શિવ પટરાણી. અડ૦ ૧૬
 પાંચે' ઈંદ્રિય હાથ કરીને, વાલ્યો વજૂ કછોટો;
 સંજમ શીલ રતન મન ધરીયાં, હવે' નહીં કાંઈ તોટો. અડ૦ ૧૭
 મેરુ મહીધર ઠામ તજે' જો, ઉદ્ધિ મરજાલા મૂકે;
 ચંદ્રમંડલથી પાવક પ્રગટે, તોહિ વચરસૂરિ નવિ ચૂકે. અડ૦ ૧૮
 વચરસ્વામીસૂરિ ઉપદેશે, રુકિમણી મન વૈરાગ,
 રાજમતી પરે' સુઝને' તારો, એ મોટો સોભાગ. અડ૦ ૧૯
 બાલકુંભારીઈ સંજમ લીનો, ધનધન રુકિમણી બાલા;
 ધનધન હંપતી શીલ સુગંધી, શીલથી મંગલમાલા. અડ૦ ૨૦
 એહવે' બાર વરસને' હુકાલે, સુઝતા આહાર ન મલીયા;
 બહુ મુનિ સાથે અણુસણુ કીધાં, વચરસ્વામ શ્રુતળંલીયા. અડ૦ ૨૧
 વીરથી પાંસસે' વરસે ચોરાસી (૫૮૪),*
 સંવત એકસો ચઉદા વરસે (૧૧૪), હંપતી સુરપદ પાવે;
 દીપવિજય કવિરાજ જગતમે', મહામગલ પદ પાવે. અડ૦ ૨૨

હુહા

૧૪—આં શ્રી વજ્રસેનસૂરિવચ્છાન

વચર સ્વાંમ પાટે' પ્રગટે, ચઉદમે' પાટ વિશાલ;
 વજ્રસેનસૂરીસરુ, જીવદયા પ્રતિપાલ. ૧
 જગત સાહિ રૌરવ પડ્યો, મહાકાલ સખ દેસ;
 ધાંન સર્વે મુંહધાં થયાં, ઉધ્વસ હુઆ દેસ. ૨

ઢાળ ૭

(ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રાખ એ દેશી.)

શ્રી સોપરિકે નચર અનોપમ, પાઉં ધાર્યા ગચ્છરાજ રે;
 તિહાં નામે છે શ્રાવક જિનદત્ત, કૌટિલ્લજ સામ્રાજ રે.

વજ્રસેન સૂરીસર વંદો. (એ આંકણી) ૧

અન્ન વિના પરિવાર કુંડુંબ મલી, લક્ષ દ્રવ્ય એક ટંક રે;
 વિષ લેલી અન્ન પાચન કીધો, મરવા હેત નિઃશંક રે. ૧૦ ૨
 તિણે સમે શ્રીગચ્છરાજ સૂરીસર, ગયા ગોચરી ઘેર રે;
 સઠલ કુંડુંબ પરિવાર મલીને, બેઠા છે ભોજન હેર રે. ૧૦ ૩
 દેખી ઠહેં ગુરુરાજજી તેહનૈં, મ કરો એહ અકાજ રે;
 કાલે પ્રભાતે આવશે બહુલાં, પ્રથુલ તે અન્નનાં જહાજ રે. ૧૦ ૪
 ગુરુનાં વચન સુણી સહુ હરખ્યા, ભૂમિ ભાંડાર્યા અન્ન રે;
 સઠલ કુંડુંબ ઉપવાસ કરીનેં, ધ્યાન ધરે એક મન્ન રે. ૧૦ ૫
 હુઓ પ્રભાત ને પ્રવહણુ આયા, અન્ન પ્રથુલ હુઓ તાંમ રે;
 સઠલ કુંડુંબ મન એમ વિભાસે, ઉપગારી ગુરુ સ્વાંમ. ૧૦ ૬
 વિષ ભક્ષણથી આરત ધ્યાને, જીવ દુરગતિમેં પડતો રે;
 ધરમની વાસના કાંઈ ન રહેતી, ચોરાસી રહવડતો રે. ૧૦ ૭
 ઈષ્ટ ચેતનજી વાર અનંતે, ભોગવિયા સુરભોગ રે;
 નરસુખ સુરસુખ વાર અનંતે, મેલવીયા કૈંઈ યોગ રે. ૧૦ ૮
 તોહી ચેતન તૃપત ન પામ્યો, પુદ્ગલમેં રહ્યો માચી રે;
 ધરમ વિના રહવડિયો ચઉ ગતિ, મોહવસેં રહ્યો રાચી રે. ૧૦ ૯

અવતીપણ્ણમે મરણુ હોતો તો, દુરગતિ હોત અજ્ઞાણુ રે;
 શુરુ ઉપગાર થકી ઉગરીયા, ઉગરીયા હસ પ્રાણુ રે. ૧૦ ૧૦
 માટે સંજમ વ્રત આહરીઈ, કરવા આતમ કાજ રે;
 એમ વિમાસી કુટુંબ તિહાં સધલે, આહરે સંજમરાજ રે. ૧૦ ૧૧
 જિનદત્ત શેઠને નારી નિરુપમ, ઈશ્વરી નામ છે તાસ રે;
 ૧નાગેંદ્ર ૨ચંદ્ર ૩નિવૃત્તિ* વિદ્યાધર,

પુત્ર એ ચ્યાર છે ખાસ રે. ૧૦ ૧૨

સકલ કુટુંબ મલી ગુરુજી પાસે, ઉલસિત સંજમવત રે;
 લીધાં વ્રત ગુરુરાજ સમીપે, ધનધન મુનિજન સંત રે. ૧૦ ૧૩
 એકસો અઠાવીસ વર્ષ આઉખું, લોગવી વજસિન]સૂરિરાય રે;
 વીરથી છસે વીસે (૬૨૦) વરસે,*
 સંવત એક પંચાસા (૧૫૦) વરસે, સૂરિ અમરપદ પાય રે. ૧૦ ૧૪
 નવથી તે ચઉહ લગી ષટ પાટે, કોટિકે ખિરદ ગવાય રે;
 એહની શાખા પડગચ્છ બહુ, ચેરાવલીમે' કહાય રે. ૧૦ ૧૫
 ચઉહમે' પાટ ને' સાતમી ઢાલે, સૂરીશ્વર ગુણુ ગાયા રે;
 દીપવિજય કહે વજસૂરિ લગ, કોટિકે ખિરદ કહાયા રે. ૧૦ ૧૬

“ ઇતિ શ્રી કોટિકગચ્છ ખિરદ દ્વિતીય. ”

હુંહા

ચ્યાર શિષ્યનાં નામની, પ્રગટી શાખા ચ્યાર;
 નાગેંદ્રી સાખા પ્રથમ, ખીજી ચંદ્ર ઉદાર. ૧
 ત્રીજી નિવૃત્તિ કરી, ચોથી વિદ્યાધરી નામ;
 સાખા ચડસાખા હુંતે, ચોરાસી ગચ્છ* તાંમ. ૨

૧૫—આ. ૦ શ્રી. ચંદ્રસૂરિવર્ણન

ચ્યાર શિષ્યમાંહે ચતુર, ચંદ્રસૂરિ ગચ્છરાજ;
 વજસેનના પાટવી, ભવોદધિ તરન જહાજ. ૩

ઢાળ ૮

(હારે હું તો ભરવા ગઈતી તટ યમુનાનું નીરજે—એ દેશી.)
 હારે વારી ચંદ્રસૂરિ ગુણુનૂરી શ્રી મહારાજ જો,
 પગરમેં પાટે' રે જ્ઞાન દિવાકરું રે લોલ.

- હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યા છે ઉજ્જવલ જોહના લાવ ને,
ચઢતે રે પરિણામે' ગુણના સાગરુ રે લોલ. ૧
- હારે વારી ચંદ્ર જીસ્યો છે ઉજ્જવલ જસનેાં પુજ ને,
ચંદ્ર નિસી છે કીરત ગુરુની બિજલી રે લોલ;
હારે વારી વ્રત જોહનાં છે ઉજ્જવલચંદ્ર સમાન ને,
ગુરુકુલ ઉજ્જવલ ઉજ્જવલ મતિં છે નિરમલી રે લોલ. ૨
- હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યાં છે ઉજ્જવલ જોહનાં જ્ઞાન ને,
ચંદ્ર નિસ્યો છે સમકિત ઠરસન બિલો રે લોલ;
હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યો છે ચારિત્ર ચઢતે' રંગ ને,
ચંદ્ર નિસ્યો મન ઉજ્જવલ પરિણામે લલો રે લોલ. ૩
- હારે વારી તપસ્યા ઉજ્જવલ ચંદ્ર જીસી સુખકાર ને,
ચંદ્ર જીસ્યો કુલ ઉજ્જવલ માતપિતા તણે રે લોલ;
હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યો છે ઉજ્જવલ વ્રત પચ્ચખાંણુ ને,
ચંદ્ર નિસી જસ કિરીયા મન દઢ આપણો રે લોલ. ૪
- હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યો છે ઉજ્જવલ ગુરુ ઉપદેશ ને,
ઉજ્જવલ સિક્ષા ને વલી ઉજ્જવલ વાયણુ રે લોલ;
હારે વારી ચંદ્ર નિસી છે ઉજ્જવલ પૃચ્છા સ્વામ ને,
ચંદ્ર જીસી છે ઉજ્જવલ શ્રુતની ધારણા રે લોલ. ૫
- હારે વારી ચંદ્ર જીસ્યા છે સાધન ચઢતે રંગ ને,
ધરમ ધ્યાન છે ઉજ્જવલ ચંદ્ર જીસ્યો સદા રે લોલ;
હારે વારી ચંદ્ર જીસ્યો છે ઉજ્જવલ શાસન માંહે ને,
ઉજ્જવલ કરુણા જયણા આચરણા સદા રે લોલ. ૬
- હારે વારી ચંદ્ર પરે' ધમિ ઉજ્જવલ ગુણથી સ્વામ ને,
ગુણ પરિણામે' નામ તે ચંદ્રસૂરિ થયા રે લોલ;
હારે વારી ભૂમંડલપર વિચરંતા સૂરિરાજ ને,
કુમતિતિમિરહર શ્રી જિનશાસનમાં કહ્યો રે લોલ. ૭
- હારે વારી વીરથી પટસત ત્રીસે વરસે (૧૩૦) હોય ને;*
- હારે વારી સવત એકસો સાઠા (૧૬૦) વરસે હોય ને,
ચંદ્ર બિરદ ગચ્છ ત્રીજો નામ મનોહર રે લોલ,

હારે વારી ગુરુ ગુણ માલા સ્તુતિ ગાવે ગુણવંત ને,
ધ્યાવે રે મન પાવે સઠલ સુહંકરુ રે લોલ.

૮

“ ઇતિ ચંદ્ર બિરહ ત્રીતે. ”

હારે વારી ચંદ્ર બિરહમે' ગચ્છ ઘણા સમુદાય ને,

હૂઆ રે બહુ સૂરિ પાટપરંપરા રે લોલ;

હારે વારી સૂરિ ધનેસર ચંદ્રગચ્છમે' હોય ને,

શેત્રુંજીમહાતમ કીધો ગુણસાગરે રે લોલ.

૯

હારે વારી ધનધન જિનદત્ત ગે'ણકુલે પ્રભુ ચંદ્ર ને,

ધનધન ઈશ્વરીમાતા કુખ સમુદ્રને રે લોલ;

હારે વારી ધનધન સોહમપાટપટોધર નંદ ને,

દીપવિજય ઠવિ પ્રણમે' ચંદ્રસૂરીંદ્રને રે લોલ.

૧૦

હુંહા

૧૧ આ. શ્રી સામંતભદ્રસૂરિવર્ણન

ચંદ્રસૂરિ પદ્દેશ વિભુ, સવે સૂરિ સિરતાજ;

સોલમા પટધર બં'ણુઈ, સામંતભદ્ર મહારાજ.

૧

સોલ કલા શશિ સમ વદન, જિપક સોલ કષાય;

રાગ દ્રેષ અરિથે' લડયા, ગુણ નિષ્પન્ન કહાય.

૨

કરમ શત્રુથે' જીતવા, ધર્યો સામંત સભાય;

તિહુ શ્રીસામંતભદ્રજી, નામ પ્રમાણુ ધરાય.

૩

ઢાળ ૯

(શ્રી સંભવજિનશું પ્રીત, અવિહડ લાગી રે એ દેશી)

સામંતભદ્રસૂરિરાજ, સોલમે' પાટે રે;

પ્રભુ વિચરે દેશ વિદેશ, બહુ મુનિ થાટે' રે.

૧

અપ્રતિબંધ વિહાર, જયણા કરતા રે;

નિત જિનવાણી ઉપદેશ, ભવિ અનુસરતા રે.

૨

બહુ વિધ તપસ્યા રંગ, આતમ ભાવે' રે;

પ્રભુ ષટ-જંતુ પ્રતિપાલ, ધરમ બતાવે રે.

૩

- ધર્મી શીલ સંતાહ, બચ નવિ ધારે રે;
 ગુરુ ચરણ કરણ ગુણધીર, મોહ મદ વારે રે. ૪
- કરે તપસ્યા પૂર, વનમાં રહેવા રે;
 હંકૃત પૂરવ કરમ, પરિસહ સેહેવા રે. ૫
- પલિપતિ બહુ ભીલ, વનના વાસી રે;
 ગુરુ તેહને દેઈ ઉપદેશ, ક્રિયા ગુણરાસી રે. ૬
- કેઈ કરે પચ્ચકખાણ, હિંસા કેરાં રે;
 વલી અલિક વચણ વ્રત નીમ, લિઈ ઘણેરા રે. ૭
- ચોરી કરવા નીમ, ભોજન રાતે રે;
 કેઈ શીલતણા સંતોષ, લેઈ બહુ ભાંતે રે. ૮
- વલી ચાડી થાપણમોસ, કેઈ પચ્ચકખાણ કરે;
 કેઈ પરદારા સંતોષ, કેઈ વ્રત નિયમ ધરે. ૯
- ઇમ ભીલ ને તસ્કર લોક, બહુ ઉપદેશીયા રે;
 પ્રભુ જૈનધરમ કુલ રીત, બહુ ઉપકાર કીયા રે. ૧૦
- વલી સાંખર મૃગ ને સિંહ, છવ જે વનના રે;
 સહુ તે પામ્યાં પ્રતિબોધ, ભદ્રક મનના રે. ૧૧
- વેર નહિ મનમાંહે, વિચરે રંગે રે;
 અતિસય એ સૂરિરાજ, એસે સંગે રે. ૧૨
- વૃક્ષ સવે હોય નમ્ર, અતિસય ભાવે રે;
 હોય ઇતિ ઉપદ્રવ દૂર, જિહાં ગુરુ ઠાવે રે. ૧૩
- ઇન વનમેં વસતે વાસ, લોક કહે સધલા રે;
 એ તો વનવાસી સૂરિરાજ, તપસાધન સખલા રે. ૧૪
- વીરથી પટ સત ને, પેંતાલીસ (૬૪૫) વરસે રે;
 વલી સંવત જાણે રે, એકસોસિત્તરમે (૧૭૦) રે;
 વનવાસી ચોથો રે, ધિરદ થયો હરસે રે. ૧૫
- હું તો પ્રણમું એહના રે, ચરણકમલ ભાવે;
 ધન જગ ઉત્તમ રે, ગુરુના ગુણ ગાવે. ૧૬
- પ્રહ ભીડી સમરો રે, સોહમ પટધરને;
 હોય વાંછિત સફલા રે, સ્તવતાં સૂરિવરને. ૧૭

વનવાસી બિરદમેં રે, વીસ સૂરિ કહું છું;
કવિ દીપવિજય કહે રે, ગ્રંથ થકી લહું છું. ૧૮

ઇતિ સંવત ૧૬૦ વનવાસી બિરદ ચતુર્થ (૪)

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાદ્ જ્ઞાતીય શાહ કલાશ્રીપત કુલોત્પન્ન
અનોપચંદ્ર વ્રજલાલ આગ્રહાત્ સકલપંડિતપ્રવર પં. પ્રેમવિ-
જયગણિ, પં. રત્નવિજયગણિના શિષ્ય પં. દીપવિજય કવિરાજ
બહાદરેષુ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરત્ન પટ્ટાવલી પ્રાકૃત પ્રબંધે
નિર્ણય બિરદ ૧ કૌટિક બિરદ ૨ ચંદ્ર બિરદ ૩ વનવાસી બિરદ
૪ એવં ચત્વારિ બિરદ ષોડશ પટ્ટાધર સૂરિવર્ણન નામ
પ્રથમોદ્દેશ: ॥૧॥

દ્વિતીય ઉલ્લાસ

અથ દ્વિતીયોલ્લાસઃ પ્રારભ્યતે

ટુંડા

૧૭—આ. શ્રી વૃદ્ધદેવસૂરિ અને ૧૮ આ. શ્રી પ્રદ્યોતનસૂરિવચ્ચંન

ગૌતમ ગણધર પદ નમી, સારદ માત પ્રકાશ;
 પ્રેમ ગુરુ સુપસાયથી, વરણું દ્વિતીય પ્રકાશ. ૧
 સામંતભદ્રનો પાટવી, સત્તરમે સૂરિરાજ;
 વૃદ્ધદેવસૂરીસરુ, સવે સૂરિ શિરતાજ. ૨
 ષટસત સિત્તર(૬૭૦)વીરથી, વરસ ગયાં જળ હોય;
 નાહડદે મંત્રી કીયો, વીરદેહરો સોય. ૩
 વૃદ્ધદેવસૂરીસરે, તેહ પ્રતિષ્ઠા કીધ;
 નગર નામ સાચોર હેં, સકલ મનોરથ સિદ્ધ. ૪
 વૃદ્ધદેવ પટધર વિભુ, શ્રી પ્રદ્યોતન સૂર;
 અષાઢસમે પાટવી, દિનદિન ચઢતે નૂર. ૫

૧૬—આ. શ્રી માનદેવસૂરિવચ્ચંન—

પ્રદ્યોતનસૂરિ પટે, માનદેવ ગચ્છરાજ;
 ઝોગણીસમે પટધર પ્રભુ, વરતું તસ સાઆજ. ૬

ઢાળ ૧૦

(જમતગુરુ તારળે રે, તારળે દીનદયાલ; પરમ ગુરુ તારળે રે એ દેશી)

પાટ મહોત્સવને સમેં રે, લક્ષ્મી સરસ્વતી હોય;
 દીઠી હોય ખભા પરે રે, ગુરુ ચિંતવના હોય.
 પટોધર તારળે રે, તારળે દીન દયાલ;
 પટોધર ઝોગણીસમે ગચ્છરાજ (એ આંકણી) ૧
 ગુરુને મન ચિંતા હૂઈ રે, હુઝો અઘટિત ઠામ;
 આગળ એ વ્રત ભાંગસે રે, રહેંસ્યેં નહિ થિર ઠામ. ૫૦ ૨
 ગુરુનું મન તિહાં ઝોલખી રે, સૂરિ વિભાસે વિચાર;
 “આજ થકી લેવો નહિ રે, ભક્ત શ્રાવકનો આહાર. ૫૦ ૩

વિગય વાવરવી નહિ રે, આજ થકી વ્રત નીમ;”
 બાણી ગુરુ રાજી હૂઆ રે, રહેશે એ થીર ખીમ. ૫૦ ૪
 વિગય ત્યાગે આહારથી રે, બહુ દુરબલ થઈ દેહ;
 ફરી ચ્યાર દેવી હાજર હૂઈ રે, નામ કહું હવે તેહ. ૫૦ ૫
 જયા વિજયા પદ્માવતી રે, અપરાજિતા એ ચ્યાર;
 અહનિશ સૂરિ હાજર રહે રે, નહુલાઈ શહેર મઝાર. ૫૦ ૬
 એહવે સાકંભરી નયરમાં રે, સાકિની ડાકિની શોર;
 ઉપદ્રવ સધલા શહેરમાં રે, મારી મરકીનું જોર. ૫૦ ૭
 ગુરુજી નાહુલાઈ બાણીને રે, સંઘે લખિયો લેખ;
 મહા ઉપદ્રવ વારવા રે, ઉપગાર કરજો વિશેષ. ૫૦ ૮
 લેખ જોઈ ગુરુરાજી રે, કરવા પર ઉપગાર;
 મંત્રગર્ભિત સ્તવના કરી રે, લઘુશાંતિ સુખકાર. ૫૦ ૯
 પત્ર લિખિ તિહાં મોકલ્યો રે, લઘુશાંતિ વિધિ એહ;
 પવિત્રપણે બાણીયો સહુ રે, છાંટજો નમણુ કરેય. ૫૦ ૧૦
 હરખિત સંઘે તે કીયો રે, વિધન થયા વિસરાહ;
 જે કોઈ વિધિ સહિત બણે રે, તેહને મંગલ માલ. ૫૦ ૧૧

૨૦—આ. શ્રી માનવુંગસૂરિવર્ણન—

માનદેવના પાટવી રે, માનવુંગ ગચ્છરાજ;
 સોહમથી પટ વીસમેં રે, હૂઆ શ્રી મહારાજ. ૫૦ ૧૨
 તાસ ચરિત્ર કહું લેશથી રે, સુણીઈ ભવિક ઈક મન્ન;
 ધારાપુરી ઉજેણમાં રે, મોટો હોજ રાજન્ન. ૫૦ ૧૩
 તેહ નયરમેં વિપ્ર છે રે, બાંણુ મયૂર તસ નામ;
 સગપણુ સસરો જમાઈ છે રે, વિદ્યા કુંભ સુધામ. ૫૦ ૧૪
 ચઉઠ વિદ્યા ચ્યાર વેદના રે, શાસ્ત્ર સર્વે પ્રવીણ;
 દીપવિજય કવિરાજના રે, નૃપતિ સદા ગુણલીન. ૫૦ ૧૫

હુંહા

સસરો જમાતા જોહુ, કરતા શાસ્ત્ર વિવાહ;
 હાર જીત સાખી નૃપતિ, ન હીઈ એ કોઈ ઢાઢ.

ચ્યાર લાખ રઘુવેદ હૈ, યજુર્વેદકો માંન;
 લાખ પાંચ નેવું સહસ્ર, બીજો વેદ પ્રમાંન. ૨
 ત્રીન લાખ એંસી સહસ્ર, સામ વેદકો ગાન;
 લાખ ત્રીન ને સઠ સહસ્ર, વેદ અથર્વણુ જાંન; ૩
 અંગ ગ્રંથ અડસઠ સહસ્ર, ઉપનિષદ પુનિ હોય;
 એક લાખ પચાસી સહસ્ર, ગ્રંથ માન હેં સોય. ૪
 પરિશિષ્ટ સંખ્યા કહું, સહસ્ર અઠાર સુખન;
 એ સાતે વસ્તુ તણા, પાઠી હોય પ્રમાણ. ૫
 ચ્યાર વેદ ષડ્ અંગ હે, ઉપનિષદ છત્તીસ;
 પરિશિષ્ટ બહોંતર મલી, સહુ ગ્રંથ લાખ વીસ. ૬
 વીસ લાખ એ ગ્રંથના, પાઠ કહેં ભટ હોય;
 અષ્ટાદશ પૌરાણુ પુનિ, ષટ્ ભાષામય સોય. ૭

ઠાલ ૧૧

(પ્રજુ ચિત્ત ધરીને અવધારો મુજ વાત એ દેશી)

જામાતા સસરો દો અહનિશ, કરતા શાસ્ત્રનો વાહ;
 એ દોઈ ન્યૂનાધિક નહી છ, જામાતા વિષવાહ.
 સહુ શ્રોતા સુંણુઈ આગસ એ અધિકાર (એ આંકણી). ૧
 જામાતાઈ ચંડી દેવી, સમરન કીધ ઉદાર;
 કાંઈક હુઈ ચઢતી કલાણ, સસરોણ કરે રે વિચાર. સં ૨
 ગુપતપણે સપ્તરાણ રાતે, આયા જમાઈને ઘેર;
 બિલો વાત સુણેં છે ધરની, કાંત દેઈ બહુ પેર. સં ૩
 તેહ અમેં ધરમાહે લઠે છે, ધણીધણીયાણી રે હોય;
 તાવને દીઠો બિલો હેઠલ, પુત્રી ચિંતવણા હોય. સં ૪
 બાપ ઘડને અરિત્ર સુતાનુ, જોવું ન ઘટે એહ;
 પતિવ્રતાઈ બાપ દીઓ તબ, કુષ્ટિ થયો તવ દેહ. સં ૫
 સસરે સૂરજદેવ આરાધ્યો, પ્રસન્ન હુઓ રવિ દેવ;
 તેહથી દોઢ ન દેખે દોઈ, વાહ કરે નિતમેવ. સં ૬

લોજ કહે એ ન્યાય ન હોવે, જાઓ સરસ્વતી પાસ;
 કાશ્મિર દેશે બેહુ જણ ચલિયા, જીહાં છે માત નિવાસ. સં ૭
 માતાજી મનમાંહી વિમાસી, આઈ સમજાવા દોય;
 અધવિચ ટીકા જ્ઞકારની, પોઠી પાંચસે હોય. સં ૮
 પૂછે સસરો જામાતા તિહાં, “ચુ છે પોઠીયા માંહે;”
 તે કહે “જ્ઞકારની ટીકા”, વિસ્મય દોઢ મનમાંહે. સં ૯
 બીજી વાર હજાર દેખાડયા, ત્રીજીઈ દોય હજાર;
 માની ગજાન થયા તે બે જણ, ચિત્ત વિમાસણુ ધાર. સં ૧૦
 એક અક્ષર જ્ઞકારની ટીકા, સાંભલી નહિ શ્રવણેણુ;
 તો શાસ્ત્રપાર કિણુવિધ પાંખીજે, ગર્વ કરીજે કેણુ. સં ૧૧
 ચોથું પદ એકેકું બેહુને, દીધું છે સારક માય;
 ત્રણ પદ પૂરી બેહુ જણેજી, શ્લોક કીયા મન ભાય. સં ૧૨
 પ્રગટ થઈ બોલી તવ જનની, હું છું સારક દેવ;
 દોય બરોબર પાંડિત છે તુમ, પ્રસન્ન હુઆ છે બૂદેવ. સં ૧૩
 ધારા નયરીઈ બેહુ આંબ્યા, લોજને કહ્યો રે વૃત્તાંત;
 નૃપતે બહુ સનમાનીયાજી, માલવદેસ શ્રીમંત. સં ૧૪
 અહનિશ રાજસભામાંહેજી, શાસ્ત્રતણો રે અબ્યાસ;
 દીપવિજય કવિરાજ સદાઈ, સરસ્વતી માત પ્રકાશ. સં ૧૫

દુહા

એક દિન નૃપતિ સભા વિચે, બોલે વચણુ વિદ્યાસ;
 જૈનમાંહે કોઈ હસ્યે, એહવો જ્ઞાન પ્રકાશ. ૧
 પ્રધાન શ્રાવક તિણે સમે, કહે સુણો મહારાજ;
 માનતુંગસૂરિસરુ, સુજ ગુરુ છે અમ્હારાજ. ૨
 સુણી નૃપત તેડયા ગુરુ, કહે સુણો સૂરિરાજ;
 ચમત્કાર સુઝે હાખવો, તુમ વિદ્યા સામ્રાજ. ૩
 ઈમ કહી ઓરડા ભીંતરે, બેસાયાં તિહાં સ્વાંમ;
 તાલાં અડતાલીસ દેઈ, સૂતો નૃપ નિજ ધામ. ૪
 ગુરુઈ તિહાં સમરન ક્રિયા, સાસન દેવી માંત;
 ચક્રેસરી પ્રગટ હૂઈ, રવિ તેજ સાદ્યાત. ૫

ઢાળ ૧૨

(ભરતનૃપ ભાવશું એ દેશી)

ઋષભ પ્રભુ સ્તવના કરેં એ, ભક્તભર સ્તવરાજ;
નમો સૂરિરાજનેં એ.

શ્લોક તણી ઉદ્ધોધણા એ, માંતું જલધર ગાજ. નં ૧
જીમજીમ કાવ્ય ભણેં સૂરિ એ, તિમતિમ દેવ પ્રભાવ; નં
તડ તડ તાલાં ઊઘટે એ, જીઓ જીઓ પુન્ય સભાવ. નં ૨
કાવ્ય અડતાલીસથી થયાં એ, તાલાં અડતાલીસ* દૂર. નં
સૂરિ ઉપાસરે આવિયા રે, ધન શાસન વડ નૂર. નં ૩
નૃપતિ પ્રભાતેં દેખીનેં એ, ચમક્યો હૃદય મઝાર; નં
ધનધન એ સૂરિરાજનેં એ, જૈનધરમ જગ સાર. નં ૪
ભક્તભરનાં કાવ્ય છેં એ, ગર્ભિત મંત્ર પ્રયોગ; નં
સદ્ગુરુ જાણુ કૃપાથકી એ, પાંમે સુખ સંયોગ. નં ૫
વીસમે પાટ પ્રભાકરું એ, શ્રી માનતુંગ ગચ્છરાજ; નં
શાસન જૈન હીપાવીઆ એ, સોહમ કુલની લાજ. નં ૬
સંવત દોય ખિલોતરે (૨૦૨) એ, કિંગંબરા મત હોય; નં
સાતસેં ખાલે અંતર કીયો એ, તેહમાં મત દોય* જોય. નં ૭

૨૧ આ. શ્રી વીરસૂરિવર્ણન

વીરસૂરિ એકવીસમા એ, પટધર શ્રી ગણધાર; નં
સંવત ખિલોતરા ત્રિસમે (૨૩૦) એ, જિનશાસન જયકાર. નં ૮

૨૨ આ. શ્રી જયદેવસૂરિ. ૨૪—આ. શ્રી દેવાનંદસૂરિવર્ણન

જયદેવસૂરિ બાવીસમા એ, પટધર શ્રી ગચ્છરાજ; નં
ત્રેવીસમે પટધર નમું એ, દેવાનંદ મહારાજ. નં ૯
સંવત ત્રણ પંચોતરે (૩૭૫) એ, વડલલીપુરનો ભંગ; નં
સંવત ચ્યારબારોતરે (૪૧૨) એ, ઉપાસરાસ્થિતિ ચગ. નં ૧૦

૨૪—આ. શ્રી વિક્રમસૂરિવર્ણન

દેવાનંદ સૂરીસરુ એ, ત્રેવિસમે પટધાર; નં
ચોવીસમા વિક્રમસૂરિ એ, ભંજન અરીય ઉદાર. નં ૧૧

૧૫ આ. શ્રી નરસિંહસૂરિવર્ણન

નરસિંહસૂરિ પંચવીસમા એ, સમુદ્રસૂરિ વડંનૂર; ન૦
તાસ સંબંધ કહું ભલાં એ, દિનદિન ચઢતે નૂર. ન૦ ૧૨

૨૧—આ. શ્રી સમુદ્રસૂરિવર્ણન

રાવલજી શ્રી. ખોમાણુરી એ, ચીતોડ ઉદે'પુર ભાણુ; ન૦
તેહના વંશમે' દિનકરુ એ, સમુદ્રસૂરિ ગુણુ જાંણુ ન૦ ૧૩
નગદ્રાનયર મેવાડમે' એ, થાપ્યા જૈન પ્રાસાદ; ન૦
બહુ ભવિજન પ્રતિબોધિયા એ, છવીશ પંટ આહ્વાદ. ન૦ ૧૪
એ પ્રભુ સમુદ્રસૂરીસરુ એ, સોહમકુલમે' ભાંણુ; ન૦

૨૫—આ. શ્રી માનદેવસૂરિવર્ણન

માનદેવસૂરિજી તેહના એ, પાટવી સત્યાવીસમે' જાંણુ. ન૦ ૧૫
પાટ વિના જે સૂરિ ચયા એ, વરણુ સમય પ્રસ્તાવ; ન૦
દીપવિજય કવિરાજજી એ, તારણુ ભવનિધિ નાવ. ન૦ ૧૬
હુહા

તત્કાલીન સૂરિવર્ણન—

સંવત ચ્યાર સત્યોત્તરે(૪૭૭), હૂઆ ધનેસરસૂર;
તિણે સેત્રુંભમહાતમ કિઓ, સિલાદિત્ય હજૂર. ૧
મદદવાદિસૂરિ તણો, ભાંણુએ નૃપ એહ;
ગુરુજી ચોમાણું તિહાં, નૃપતિ ધરમ સનેહ. ૨
રાંકે વાંકે વાણિયા, શિલાદિત્ય પરધાન;
તાસ સુતા પાસે' અછે, એક કાંગસી જાંન. ૩
નૃપતનયા બહુ હઠ કીયો, તેહ કાંગસી કાજ;
નૃપતે' અતિ આગ્રહ કીઓ, ન દિઈ તેહ અકાજ. ૪
તેહથી નૃપ બહુ ક્રોધ કરી, હુભવિયા જણુ દોય;
ભાવીભાવ મિટે' નહીં, જે હોણુરી હોય. ૫
સાહ રાંકે વાંકે કિઓ, પાતસાહ ઇકે અંગ;
બહુ ફ્રાજ લાવી કીઓ, નયર વદલાલી ભંગ; ૬
શિલાદિત્ય નૃપતિ મરણુ, નગરભંગ દો વાર;
શ્રાદ્ધવિધિ માંહે અછે, એહ તણો અધિકાર. ૭

ઠાલ ૧૩

(વીર ગિણેસર ઉપદીસે - એ દેશી)

આ. શ્રી. દેવદિગણી કામાશ્રમણવર્ણન

વીરથી નવસે'હે' એહે'સીઈ (૯૮૦), વિક્રમથી હવે' જાણો રે;
 સંવત પાંચ દાહોતરે (૫૧૦), દેવદિ પૂજ્ય પ્રમાંણો રે;
 ઉપગારી શુરુ વંદીઈ (એ આંકણી). ૧

આગમ જાતાં જાણીને, લખવા સૂત્ર ઉછાંહે રે;
 સુનિપરિકર તેડ્યા સહુ, નયરી વદલલી માંહે રે. ઉપ૦ ૨
 ખીજે સ્કંદિલ સૂરિવરુ, પૂરવ દેસ સુઠાય રે;
 મથુરા નયરઈ તેડીયા, સાધુ તણો સમુદાય રે. ઉપ૦ ૩
 હોય ઠેકાણે હોય સૂરિ, જિનશાસન સણગાર રે;
 સૂત્ર વિખ્યાં મુનિ મુખ ઘડી, કરવા જગ ઉપગાર રે. ઉપ૦ ૪
 આચારંગદિક સહુ, આગમ પણ્યાલીસ રે;
 જીમ જીમ મુનિને સાંભર્યા, તિમતિમ લખ્યાં ઇસ રે. ઉપ૦ ૫
 લખિઓ તેર વરમ પાછે, કદપસૂત્ર શ્રુતરાજ રે;
 તેથી નવસે' ત્રાણુંની, વાચના એહને' કાળે રે. ઉપ૦ ૬
 વદલલી મથુરી હો વાચના, હુઈ એકત્ર જીવારે' રે;
 ફેર અંતર કેઈ યોજના, સુણીઈ તેહ વિચાર રે. ઉપ૦ ૭
 ત્રિશક્તિ સિદ્ધારથ નરપતિ, ખારમે' સરગે તે જાવે રે;
 આચારંગમે' પાઠ એ, આવશ્યક ચોથે કહાય રે. ઉપ૦ ૮
 એહવા કેઈ યોજના, ફેર છે આગમ માંહે રે;
 “આપણુ હોય પ્રમાંણુ છે”, એહની સંકા ન કાંહે રે. ઉપ૦ ૯
 વદલલી મથુરી નયરીએ, સ્થાનક હોય કહાયા રે;
 જિમ જિમ મુનિને સાંભર્યા, તિમ તિમ પાઠ લખાયા રે. ઉપ૦ ૧૦
 અંગમાંહે ઉપાંગની, દીધી લલામણુ જેહ રે;
 “જહાયન્નવણા-તંદ્રી”એ, ગણધર વચન ન એહ રે. ઉપ૦ ૧૧
 લખતા ગ્રંથ જૌરવ હોવે, તેથી દેવદિ સ્વામી રે;
 જે જે ઉપાંગમે' પાઠ છે, દીધી લલામણુ સામી રે. ઉપ૦ ૧૨

એ હેતુ સહુ જાણ્યો, અંગ પહેલાં ન ઉપાંગ રે;
ગણધર શુંથના કિમ કરે, એ તો દેવાઈપૂજ્ય પ્રમાંણ રે. ઉપ૦ ૧૩
શ્રી દેવાઈ શ્રી પૂજ્યજી, કીધો જગ ઉપગાર રે;
શાસન એકવીસ સહસનો, તેહમાં સૂત્ર આધાર રે. ઉપ૦ ૧૪
જગ ઉપગારથી પૂજ્યજી, લાસ લિયા શિવરાજ રે;
એકે ભવે સિવ પામર્યે, દીપવિજય વડ લાજ રે. ઉપ૦ ૧૫

હુંહા

શ્રી કાલિકાચાર્યવર્ણન

વીરથી નવસેં ત્રાણુંઈ (૯૯૩), સંવત પાંચ ત્રેવીસ (૫૨૩);
ત્રીભ કાલિકેસૂરિજી, વિદ્યાધર ગછઈશ. ૧
સંખેપેં વરણુવ કરું, તાસ ચરિત્ર વખાંણુ;
શુણુવંતા શુણુવંતાના, શુણુ ગાવેં શુણુ જાંણુ. ૨
ત્રિચરંતા સૂરિરાજજી, બહુ પરિવારેં થોક;
બૂમંડલ પર ભવિજના, તારતા ભવિલોક. ૩

ઢાલ-૧૪

(મારુજી, નિંદડલી નેણાં રે ગિય ધુલ રહી, ધુલ રહી નેણાં સેણાં ગિય હો,
સાહિયાણી ઢાલા - એ દેશી)

શુરુજી પયઠાંણુ નગર પધારીયા, શાલિવાહન નૃપરાજ હો,
પટધારી સાહિબા;
શુરુજી વંદન નરપતિ આવીયો, પરિકર સખ સામ્રાજ હો, પટધારી સા.
શુરુજી, વીર પટોધર વંદીઈ (એ આંકણી) ૧
શુરુજી પંચાભિગમથી રે વંદિયા, કરવા આતમ કાજ હો; પટ૦
શુરુજી બહુ આડંબરથી કીઓ, નગરપ્રવેશ ગચ્છરાજ હો. પટ૦ શુ૦ ૨
સાહિબા એહવેં પખુપણુ પર્વના, મહોચ્છવતા દિન આય હો; પટ૦
શુરુજી નૃપને કહેં પંચમી દિને, પર્વ સંવહરી થાય હો. પટ૦ શુ૦ ૩
શુરુજી નૃપતિ કહેં ગચ્છરાજજી, એ દિન નહી અનુમાન હો; પટ૦
શુરુજી એ દિન લોકિક પર્વ છે, કૌંમુદિકી અભિધાન હો. પટ૦ શુ૦ ૪

ગુરુજી તેહથી આગલ છઠ દિને, કીજીયં પરવ અમૂલ હો; પટ૦
 ગુરુ કહે દિવસ ચોલંધન હોઈ નહીં, ચોથ દિવસ અનુકુલ હો. પટ૦ ગુ૦ ૫
 ગુરુજી બહુસૂરિ અંમત્તિથી કીઓ, ચોથ પળુસણુ પર્વ હો; પટ૦
 સાજન નૃપતિઈ બહુ મોહોચ્છવ કરી, ટાલ્યા કુમતિના ગર્વ હો. પ૦ ગુ૦ ૬
 સાજન વિક્રમ નૃપને હણ્યો નિહો, શાલિવાહન નૃપ જેહ હો; પટ૦
 સાજન એકસો પાંત્રીસ વર્ષનો, અંતર કહિઓ છે તેહ હો. પટ૦ ગુ૦ ૭
 સાજન એ શાલિવાહન ફિર હુઓ, સંવત પાંચસે માંહે હો; પટ૦
 ગુરુજી જુગપ્રધાન કલિકસૂરિ, પળુષણુ ચોથ ઉછાહ હો. પટ૦ ગુ૦ ૮
 પ્રભુજી સીમંધર ભગવંતની, દેસના સુણી સુરરાય હો; પટ૦
 ગુરુને વંદન કારણુ આવીઓ, વાંઘા (આનંદ) અંગ ન માય હો. પ૦ ગુ૦ ૯
 ગુરુને પૂછીઆ સરૂપ નિગોદના, સીમંધર પરે તેહ હો; પટ૦
 ગુરુઈ સહુએ પ્રકાસક તિમ કીયા, હરખ્યો હરિપતિ નેહ હો. પટ૦ ગુ૦ ૧૦
 ગુરુજી તુમ ગુણુ સીમંધર દહ્યા, દેખ્યા તેહિ જ ભાવ હો; પટ૦
 ગુરુજી સેવક સૌધર્મા ધંદ્ર હું, સુંણીઈ મુનિગણુ રાવ હો. પટ૦ ગુ૦ ૧૧
 ગુરુને વંદન કરી હરખિત ઘર્ષ, હરિ નિજ થાંનક આય હો; પટ૦
 ગુરુજી ગણુધર કલિકસૂરિતણા, દીપવિજય ગુણુ ગાય હો. પટ૦ ગુ૦ ૧૨

કુંહા

આ૦ શ્રી સત્યભિન્નસૂરિવર્ણન

વીર પ્રભુ નિર્વાણથી, વરસ હજાર પ્રમાણુ;
 સંવત પાંચસે ત્રીસમે, જુગપ્રધાન શ્રુતભાણુ. ૧

સત્યભિન્ન સૂરીસરુ, એક પૂરવધર સ્વામ;
 પૂરવ વિછેહ એહથી થયો, ભાવિ પહારધ ભામ. ૨

યુગપ્રધાન શ્રી જિનભદ્રગણી ક્ષમાશ્રમણુ વર્ણન

વીરથી એકાદસ પન્નર, સંવત પાંચ (છસો) પેંતાલ;*
 તિણે સમે શ્રીજિનભદ્રગણી, ક્ષમાશ્રમણુ ગુણુભાલ. ૩

શ્રીજિનભદ્ર ગુરે કીઓ, ધ્યાનસતક મન લાય;

આવશ્યકનિયુક્તિ વિચે, હરિભદ્રસૂરિ લિખાય. ૪.

આ. શ્રીહરિમદ્રસૂરિવર્ણન

હહાં પ્રસ્થાવેં વરણ્ણું, હરિભદ્રસૂરિ પ્રખંધ;
યાકિનીસુનુ નામ જસ, વરનું લેશ સખંધ. ૫

ઢાલ ૧૫

(મેંદી તે વાવી માલવેં રે, ફૂલી ફૂલી ગુજરાત, મેદી રગ લાગ્યો એ દેશી)

શીસોદિયા રાજવંશવર્ણન—

શ્રી ચિત્રકુટ ગિરિરાજ છે રે, બીજી નામ ચિત્તોડ રે સાજનિયાં;
પહેલાં નૃપ મોરી હૂતા રે, પછી રાવલ સિર મોડ રે. સાં ૧
એકલિંગ શિવ પરસન થઈ રે, દિગ્ધો મેવાડનો રાજ રે; સાં
શ્રીમુખ-વચનથકી કહ્યો રે, અખંડ રાજ સામ્રાજ રે. સાં ૨
બાપારાવલ નામ થો રે, પુન્ય તણો ઘણુ સાજ રે; સાં
સંવત એક એકાણું (૧૯૧)માં રે, બાપારાવલ રાજ રે. સાં ૩
વંશપરંપરા પાટવી રે, પુન્ય તણો છે મોડ રે; સાં
અનુક્રમે ભાગ્ય બૂબળલી રે, હોતેં કેડાકેડ રે. સાં ૪
ત્રેવીસમો રાવલ હુઓ રે, સમરસિ ગુણસાજ રે; સાં
દિલ્લીપતિ ઘેર પરણીયા રે, નૃપતિમુગટ પ્રધિરાજ રે. સાં ૫
યથાનામ રાણી તણેં રે, ચ્યાર હુઆં સંતાન રે, સાં
દોય કુંભરે નેપાલનો રે, રાજ લીઓ ગુનખાંન. સાં ૬
કેડવી તેહના પાટવી રે, ગોરખીયા કેહેવાય રે; સાં
સંવત અગ્યારની (૧૨૧૧) સીમથી રે, વરતે રાજ સવાય રે. સાં ૭
રાવલજીની નંદની રે, ત્રીજી ને સંતાન રે; સાં
ચિત્તોડ પરણવા આવીયા રે, કુમારપાલ કુંલ ભાંણુ. સાં ૮
ચોથો પુત્ર તે પાટવી રે, રાવલ કરણસી નામ રે; સાં
ચોવીસમા રાવલ થઈ રે, બેઠા તખત સુકામ રે. સાં ૯
તેહને અંગજ તીન છે રે, માહપજી રાહપજી નામ રે; સાં
ત્રીજો પુત્ર છે ધીરજી રે, કોઠ હુઓ તસ જાંમ રે. સાં ૧૦
સાંડેર ગરબ શ્રીપૂજ્યજી રે, મેટી હકુત બલાય રે, સાં
વચનથી સુત વોહોરાવીઓ રે, પરિકર સહુ હુઆય રે. સાં ૧૧

“ચિત્રકૂટપતિ પુત્રને’ રે, શિષ્ય ઠરે’ સૂરિરાય રે; સાં
 ઘર ઘર ફરસ્યે’ ગોચરી રે, મેહેણ્યાં જગત ગવાય રે. સાં ૧૨
 તેથી સૂત પાછો લેઈ રે, ઘો ઠાઈ ગામ ગરાસ રે;” સાં
 સાંલલી રાવલજી તિહાં રે, માગે સુત ગુરુ પાસ રે. સાં ૧૩
 ગુરુ ઠહે દીક્ષા નહિ દિઆં રે, કરસ્યાં વણિક નિસાલ રે; સાં
 ઓસિયા માતની સાહાયથી રે, શ્રાવક દિઓ ઓસવાલ રે. સાં ૧૪
 તેહનુ ગોત્ર સીસોદિયા રે, તેહનાં વંશ મઝાર રે; સાં
 ગુજર દેશના શેઠજી રે, શાંતિદાસ પરિવાર રે#. સાં ૧૫
 આમું પાતશાહી કહ્યા રે, જેહને ત્રિરહ લખાય રે; સાં
 તેહના વંસમે’ દીપતા રે, સાંપ્રત સહુ સુખદાય રે. સાં ૧૬
 દીપાશાહ ખુશાલશાહ રે, વૃખતશાહ પુન્યવંત રે; સાં
 હિન્દુપતિના પાટવી રે, ગોત્ર સીસોદિયા વંશ રે. સાં ૧૭
 તેહની વંશ પરંપરા રે, સાહસ લખોધર હોય રે; સાં
 મધુધર દેશ મેવાડમે’ રે, ગોત્ર સીસોદિયા જોય રે. સાં ૧૮
 શ્રીજિનશાસન દીપતા રે, છે’ વીસા ઓસવાલ રે, સાં
 દીપવિજય ધવિ એ સહુ એ, જીવદયા પ્રતિપાલ રે. સાં ૧૯

દુહા

માહપતિ, રાહપતિ વણુંત

માહપતિ રાહપતિ હો તનય, તેહ તણેા અધિકાર;
 લેશ માત્ર વર્ણવ કરુ, વિક્રમ સંવત સય ખાર (૧૨૦૦). ૧
 વડા પુત્ર શ્રી માહપજી, મોંસાળે ખહું વાસ;
 રાહપજી રિસાઈ ચાલ્યા, ગઢ ઈરોડે નિવાસ. ૨
 રાવલજી આખર સમેા, સંવંત ખારસેહે ખાસ;
 વાસી સરગપુરી હૂંઆ, પુત્ર નહિ હો પાસ. ૩
 સોનંગરા સાલ્લા તિણે’, ગઢ કીધો નિજ હાથ;
 માહપજી પેઠણ નહિ દિયા, અછે ચિતોડો નાથ. ૪
 ઠાઈ ભાટ અમરખ ધરી, ગઢ ઈરોડે જાય;
 બ્યતિકર સહુ સુણાવીઓ, રાહપજી મન લયાય. ૫

રોમી પતશાહને મલી, લેઈ ફેજ સંભાર;
ચિત્રકુટ કાયમ કીઓ, સોનંગશહ ખાર. ૬
સંવત બાર ગુણુતીસમે (૧૨૨૯), રાહપણુ નૃપરાજ;
વડ બંધવ શ્રી માહપણુ, આયા બેઠણુ રાજ. ૭
રાહપ કહે વડ બંધવા ! રાજ અમારે ભાગ;
હવે દાવા પોચે નહિ, નહિ તમારો લાગ. ૮
વડ બંધવ કહે છોડ દો, રાવલ બિરહ સયાંન;
એમ કહી રીસાઈ ચલ્યા, ગલિયા કોટ સુથાંન. ૯
ડુંગરપર વાસ્યો વલી, રાવલ બિરહ કહાય;
સાપ્રત એહી જ રીત છે, વંસપરંપર રાય. ૧૦
બાપા રાવલથી સહુ(સરુ), કરેણુસિ રાવલ સીમ;
ચોવીસ રાવલ બાણિઈ, સહસ વરસમે ખીમ. ૧૧

ઢાળ ૧૬

(જરે જરે સ્વામી સમોસર્યા એ દેશા)

રાહપણુ નૃપથી હુઓ, રાણપ ખીરહ સવાય રે,
હિંદૂપતિ પાતશાહ છે, ગઢ ચિતોડ કહાય રે.
નૃપ સહુ(સૌ)ભાગ્ય બૂળબલી. ૧
બીજા રે નૃપતિને ઓપમા, લખવી રાબધિરાજ રે;
ચિત્રકુટ નાથને ઓપમા, મહારાબધિરાજ રે. નૃપ૦ ૨
રાહપ રાણથી તેરમા, રાણા અજેસીંજી વારે રે;
તેહના પુત્ર છે સજજનસીં, તેરઈકસઠા(૧૩૬૧)મઝાર રે. નૃપ૦ ૩
ક્રોધથી દક્ષિણ આવિયા, તેહનો વંસ સતારે રે;
છત્રપતિ સાહુ નૃપતિ લગી, ત્રેવીશ પાટ ઉદાર રે. નૃપ૦ ૪
ચઉદમો રાણો હમીરસીહ, ઇકિલિંગ દેહરો કરાયો રે;
કુંભોજી રાણ અઠારમો રે, કુંભલમેર વસાયો રે. નૃપ૦ ૫
રાણકુપુરને દેહ રે, થાંભા દોય કરાયા રે;
સંવત ચૌદ પંચાણુઈ (૧૪૯૫), કુંભો રાણ ગવાયા રે. નૃપ૦ ૬

વીસમો શાયસદ્દે રાણુથી, દેવદયો સે'હે'ર કહાયો રે;
 રાણુ રતન - એકવીસમો, - પદમણી કાળ લહાયો રે. નૃપ ૭
 ખાર તરસ પાતસાહથી, લડિયો ભૂજબલ રાણુ રે;
 સંવત સોલ ચોવીસમે' (૧૬૨૪), રાણુ ઉદેસિંહ ભાંણુ રે. નૃપ ૮
 અકબર શાહથી બહુ લખ્યો, તુલ્યો ગઠ ચિત્તોડ રે;
 સંવત સોલ પચીસમે' (૧૬૨૫), વસીયો ઉદેપુર જોડ રે. નૃપ ૯
 અમરસી રાણુ પચીસમે', ભુજબલથી બલ જોડ રે;
 અકબર રાજ ઉઠાય રે, લીધો ફેર ચિત્તોડ રે. નૃપ ૧૦
 અઠાવીસમો જે રાણુ છે, રાજસિંહ તે રાજે રે;
 દિલિપતિ પાતસાહ છે, ઔરંગજેબ સમાજે રે. નૃપ ૧૧
 તેહના હરથી રે નાથજી, આયા નાથદુવારે રે;
 સંવત સત્તર ખત્રીસમે' (૧૭૩૨), રાજસમુંદ્ર કીયો સાર રે. નૃપ ૧૨
 ઓગણત્રીસમો રાણુજી, જયસિંહ રાણુ કહાય રે;
 ઢેખર સરવર તિથો' કીઓ, સંવત સત્તરમે' થાય રે. નૃપ ૧૩
 પીછો નામ છે જેહનો, જાતે તે વણુખરો રે,
 પીછોલો સરવર તિથો' કીઓ, સમુદ્રની ઓપમા સાર રે. નૃપ ૧૪
 ઇમ સહુ રાણુપરંપરે, સાંપ્રત ભીમસી' ભાંણુ રે;
 દીપવિજય કવિરાજ એ,* ગિરદ દીઓ એહ રાણુ રે. નૃપ ૧૫
 રાવલ ને' રાણા સહુ, ગિરદ ચિત્તોડાધીશ રે;
 ચિત્રકૂટ ગઢપતિ સહુ હુઆ, ભુજબલી સહુ નૃપ ઇશ રે. નૃપ ૧૬

હાહ!

આં શ્રીહરિભદ્રસ્ત્રિવલ્લભ

ચિત્રકૂટ ગઢમે' તહા, સંવત પાંચ મહાર;*
 રાજ કરે મહાભુજ બલી, રાવલ સગતકુમાર. ૧
 તેહ નયરમે' વિપ્ર છે, હરિભદ્ર ઈણુ નામ;
 પૂરવ સંજોગે હુઓ, - વિદ્યાકુંભ સુધામ. ૨
 ચ્યાર વેદ ખટ અંગ છે, ઉપનિષદ છત્તીસ;
 પરિશિષ્ટ બહોંતેર મિલી, સહુ ગ્રંથ લખ વીશ. ૩

વીસ લાખ એ ગ્રંથ છે, ચ્યાર વેદકો માંન;
 વિદ્યા ચઉદ નિધિ સમો, હરિભદ્ર ભટ જાન. ૪
 ધરે ગૌરવ મનમાં ઇચ્છો, જગ નહિ વાઢી કોય;
 વિદ્યાવાદ વિના તવાં, પેટ આકરો હોય. ૫
 જે વાદિ હારે તકો, ચરે ઘાસ પીઈ નીર;
 સુજ્ઞને જીતે તેહનો, શિષ્ય હોઈ તસ તીર. ૬
 પેટે પટખંધન કરી, કરી પ્રતિજ્ઞા એમ;
 નિજ પટકમે નિત રહે, ચિત્રકૂટ બિચ એમ. ૭

ઢાળ ૧૭

(વાહલમ વેહેલા રે આવજો—એ દેશી)

એક દિન હરિભદ્ર ભટ તિહાં, જાવે ચઉટા મઝાર રે;
 ઉપાસરે મહાસતી સાધવી, યાકિની નાંમ ઉઠાર રે.

ધન ધન હરિભદ્ર સૂરિવરા. (એ આંકણી) ૧

સૂત્રની ગાથા રે સાંભલે, સમઝિઓ નહી કાંઈ ભાવ રે;
 કાંન દેઈ ફરી સાંભલે, માંતું ભવજલ નાવ રે. ધ૦ ૨

ગાથા: ચક્ષુઃકેતુઃ હરિપણં પણં ચક્ષિ ચ કેસવો ચક્ષિ ।

કેસવ ચક્ષિ કેસવ કૃચક્ષિ કેસવચક્ષિ ચ ॥૧॥

એ ગાથાનો અર્થ: ૧ ભરત, ૨ સગર એ બે ચક્ષિ જોડે
 થયા, પછે ૧ ત્રિપૃષ્ઠ, ૨ દ્વિપૃષ્ઠ, ૩ સ્વયંભૂ, ૪ પુરુષોત્તમ ૫ પુરુ-
 ષાર્તિ એ પાંચ વાસુદેવ લાગલગી થયા, પછે ૩ મધવા, ૪ સનત-
 કુમાર, ૫ શાંતિનાથ, ૬ કુંથુનાથ, ૭ અરનાથ એ પાંચ ચક્રવર્તી
 લાગલગી થયા; પછે એક ૬ પુંડરીક વાસુદેવ થયો. પછી એક ૮
 સુભૂમ ચક્ષિ થયો, પછી એક ૭ શ્રીહત્ત વાસુદેવ થયો. પછી એક
 ૮ મહાપદ્મવર્મા ચક્ષિ થયો, પછે એક ૮ લક્ષ્મણ વાસુદેવ થયો,
 પછી ૧૦ હરિવેણુ ચક્ષિ, ૧૧ જયચક્ષિ એ બે ચક્ષી લાગલગી
 થયા, પછી એક ૯ કૃષ્ણ વાસુદેવ છેલ્લો થયો, પછી એક ૧૨
 બ્રહ્મહત્ત ચક્ષિ છેલ્લો થયો.

ગાથા એ સાંભલી બોલિઓ, ચક્રચક્રમે ન સમઝાય રે;

માત કહે ભટજી સુણો, સૂત્રની ગાથા કહાય રે. ધ૦ ૩

ભાષા પટ ચઉવેદના, વિદ્યા ચઉવેદના જાણુ રે;
 બિરહના ધાર છો એહવો, ખોટો બિરહ ન પ્રમાણુ રે. ધ૦ ૪
 આગધી ભાસ નથી જાણુતા, ભાષા પટ કિંમ હોય રે;
 સાંભલી ચિતવેં ભટ તિહાં, કહિઈ માતજી સોય રે. ધ૦ ૫
 યાકિની સાધવીઈ કહ્યો, ગાથા અર્થ વિચાર રે;
 સુણી ભટ મનમાં ચિંતવી, કરી પ્રતિજ્ઞા સંભાર રે. ધ૦ ૬
 “જીતે તેહનો શિષ્ય હવું”, એહ પ્રતિજ્ઞા મેં કીધ રે;
 તે ઈણી સાધવી જીતીઓ, સાચી પ્રતિજ્ઞા એ સિદ્ધ રે. ધ૦ ૭
 સંજમ દીઓ મુઝ માતજી, તુમે મુઝ ગુરુરાજ રે;
 માતજી કહેં ઘટતો નહી, સાધવી કર મુનિરાજ રે. ધ૦ ૮
 મુઝ ગુરુ શ્રી ભટ્ટાચાર્યજી, ચાલો તેહની પાસ રે;
 આવીઓ તેહ કને યોલખી, લિઈ સંજમવ્રત ખાસ રે. ધ૦ ૯
 સૂત્ર આગમ સહુ અભ્યસ્યાં, દીધો સૂરિ પદ જોગ રે;
 મઠ ચોરાસી જે અન્ય તણા, જીતિયા પુન્ય સંજોગ રે. ધ૦ ૧૦
 દોય ભાણેજ છે સૂરિતણા, હંસ પરમહંસ નામ રે;
 તેહને જીજવી દીખિયા, ગયા તે યોધને ઠામ રે. ધ૦ ૧૧
 બેહુ જણુ વેષ જીદો કરી, પાઠેં શાસ્ત્રના મર્મ રે;
 કાઈ એક લેહથી જાણીયા, યોલખ્યા શ્રી જિનધર્મ રે. ધ૦ ૧૨
 તેહ પરીક્ષાને કારણે, જૈન મૂરત કરી માંહે રે;
 ચાલતાં પગથીયામાં ચણી, ઉપર પગ દેઈ જાય રે. ધ૦ ૧૩
 તેડીયા દોયનેં છલ કરી, પગધિઈ જિનછળી દેખ રે;
 પગ ન દીધો ખડીથી કીયા, જનોઈ લાવ ત્રિરેખ રે. ધ૦ ૧૪
 જાણીને યોલખ્યા જિનમતી, હણવાનેં કીધ ઉપાય રે;
 બેહુ જણુ સમયને યોલખી, કીઓ તિહાં જ પલાય રે. ધ૦ ૧૫
 આગલે બેહુ જણા પાછલે, ફોજનો છેં સમુદાય રે;
 ચિત્રકુટ આવતેં આવતેં, સાંભ પડી ને અકુલાય રે. ધ૦ ૧૬
 સેંહેરની પોલ છે સાંકડી, રહી ગયા બેહુ જણુ ખાર રે;
 આંતરી બેહુ જણુને હણી, ચલિયો ફોજ સંભાર રે.
 જીઓ જીઓ કરમ વિચિત્રતા-(એ આંકણી). ધ૦ ૧૭

પ્રહ સમે તેહ માલીમ હુધં, પુસ્તક સહુ એ મંગાય રે;
 અગ્નિનો સરણ તેહને કીઓ, સૂરિ બહુ શોધ કરાય રે. જી૦ ૧૮
 પુસ્તક માંહેથી નિકલ્યો, બોધનો એક આપ્તાય રે;
 વસ્તુધારા નામ મહામંત્ર છે, દીપોચ્છવીઈં સુણાય રે. જી૦ ૧૯
 હોયના વિરહથી બહુધરે(પરે), સૂરિ મન હૂઓ ખેહ રે;
 ક્રોધથી બોધને ભારવા, સૂરિને મનમાં ઉમેદ રે. જી૦ ૨૦
 મંત્ર આહવાનથી તેડિયા, બોધ તે અઉહસેહે ચુમાલ રે;
 તેલ કઠામાંહે હોમવા, સૂરિ હૂઆ ઉજમાલ રે. જી૦ ૨૧
 તે સમે શાસન દેવતા, આવી તિહાં મહંભાય રે;
 એહ મોટા ગુરુ શાસને, ક્રોધથી કરે છે અન્યાય રે. જી૦ ૨૨
 એમ વિમાસીને ડોકરી, રૂપ કરી ગુરુ કને આય રે;
 ડોકરી પાય આલોયણા, પુછે ગુરુ ગચ્છરાય રે. જી૦ ૨૩
 ગુરુ કહે એહ આલોયણુ, અઠમ તપ કરો એક રે;
 ડોકરી કહે એક ડોકરી, આલોયણુ કહી છેક રે. જી૦ ૨૪
 પૂજ્ય આલોયણુ કેટલી ? હોમર્યો અઉહસેહે ચોમાલ રે;
 અઘટિત કાંમ એ પૂજ્યજી, જીવહયાપ્રતિપાલ રે. જી૦ ૨૫
 હું છુ રે શાસનદેવતા, સાંભલી ગુરુ તસ વાણુ રે;
 ક્રોધ સાંભી સહુ બોધને, છોડયા ગુરુ ગુંણજાણુ રે. જી૦ ૨૬
 હરિભદ્રસૂરિ મન ચિંતવે, આલોયણુ કુંજી જોય રે;
 દીપકવિ એ સૂરિરાજજી, પાપબીરુ નહી(સહી) હોય રે. જી૦ ૨૭

હુંહા

ગુરુ કહે શાસનસૂરિ! હૂઓ મોટકો પાપ;
 આલોયણુ એહની વડી, વડો એહનો જાપ. ૧
 જાની પૂરવધરે નહી, નહી કેવલી આજ;
 અવધિ અઉગ્યાની નહિ, નહિ મોટો ગચ્છરાજ. ૨
 તે માટે દેવી તમે, જઈ સીમંધર પાસ;
 આલોયણુ લાવી કહો, હોવે હંકૃત વિનાસ. ૩
 જઈ દેવી પૂછ્યો તહા, કહે સીમંધર સ્વામ;
 અઉહસેહે ચુમાલીસ કરે(૧૪૪૪),નવા અંથ વડ નામ. ૪

નિઃપાપી સૂરિ હોસ્યે, હુઃકૃત યુદ્ધીત એહ;
 લાઘવ ધર્મી એ સહી, જિનધર્મિ દદ મેહ. ૫
 પ્રભુ વચન દેવી દહ્યો, ઠિયા થંથ સૂરિનાય;
 ચઉદસે'હે વ્યાલીસને સમે', આયુ અલપ જણાય. ૬
 સંસારદાવા એહ સ્તુતિ, ચ્યાર થંથનો માન;
 ચઉદસે'હે ચૌ'આલીસ ધરી, પોહોતા અમર વિમાન. ૭
 સંવત પાચ પંચ્યાસિઈ(૫૮૫), પોહોતા સરગ મોઝાર;
 ભવલીરૂ એહવા સૂરિ, નામે જયજયકાર. ૮

ઢાળ ૧૮

(વહાશેજી વાઈ છે વાંસલી રે એ દેશી)

૨૮—આ. શ્રી વિષ્ણુપ્રભસૂરિ. ૨૯—આ. શ્રી જયાનંદસૂરિવર્ણન—
 અદાવીસમે પટધર વંદીઈ રે, વિષ્ણુધ્રુવ સૂરિરાજ;
 શ્રી જયાનંદસૂરિ ગુણત્રીસમા રે, સોહમ કુલની લાજ.

શુરુ મારો દિગ્ધે છે દેસના રે (એ આંકણી) ૧

૩૦—આ. શ્રી રવિપ્રભસૂરિ, ૩૧ આ. શ્રી યશોદેવસૂરિ,
 ૩૨ આ. શ્રી પ્રદ્યુમ્નસૂરિ અને ૩૩ આ. શ્રી માનદેવમૂરિવર્ણન—
 ત્રીસમા રવિપ્રભ પટધર દિસતા રે, યશોદેવસૂરિ એકતીસ;
 સૂરિ પ્રદ્યુમ્ન નાથ ખત્રિસમા રે, શ્રી માનદેવ તેત્રીસ. શું ૨
 વા. શ્રી ઉમાસ્વાતિવર્ણન

એહવે સંવત સાતસે' વીસમે' એ- (૭૨૦), જુગપ્રધાન જગીસ;
 વાચક ઉમાસ્વાતિજી હૂઆ રે, એકાવતારી સૂરીસ. શું ૩
 આ. શ્રી અર્યભટ્ટસૂરિ

વીરથી ખારસે' ખહોંતર (૧૨૭૨) જાણીઈ રે, સંવત આઠસે' પૂર;
 અર્યભટ્ટસૂરિનો જન્મ હુઓ તદા રે, જિનશાસન વઠ નૂર. શું ૪
 આમનૃપતિ શુરુજી પ્રતિજોધિઓ રે, પ્રભુશાસન શબ્દગાર;
 ચરિત્ર પ્રભાવકમાંહે વખાણીયા, શુરુ શ્રાવક અધિકાર. શું ૫
 આમનૃપતિ પૂરવ ભવમાં હૂતો રે, જટધર તપસી નાંમ;
 શાસનદેવી દહ્યો ભવ જાણીઓ રે, હોતી જટા તિથે ઠામ. શું ૬

વિક્રમ સંવત આઠ પંચાણ્ડી રે(૮૬૫), સૂરિ અમર પદ પાય;
 ધનધન આમનૃપતિ મહારાજને રે, ધનધન એ સૂરિરાય. શુ૦ ૭
 ૩૪ આ. શ્રી વિમલચંદ્રસૂરિ ૪૫—આ. શ્રી ઉદ્યોતનસૂરિવર્ણન
 ચોત્રિસમા કહું સૂરિ પટધરું રે, વિમલચંદ્ર સૂરિરાજ;
 તેહના પટધર પાંત્રિસમે રે, ઉદ્યોતનસૂરિ ગચ્છરાજ. શુ૦ ૮
 બહુ મુનિ પરિકર સાથે પરવર્યા રે, કરતા ભવિ ઉપકાર;
 અબુદ ગિરિવર તીરથ લેટવા રે, પ્રભુ ઠરશન સુખકાર. શુ૦ ૯
 દેલી નામ તે ગાંમપરીસરે રે, વટ છાયા ગંભીર;
 વડતલેં વિસામેં ગુરુ ભિતર્યા રે, પરિકર સહુ ગુરુ તીર. શુ૦ ૧૦
 તિથેં સમેં મુહૂરત ચોઘડીઓ ભલો રે, આઠ સૂરિ તિહાં કીધ;
 વીરથી ચઉદસે ચોસઠ (૧૪૬૪) વરસમેં રે, આચારજપદ કીધ. શુ૦ ૧૧
 આઠમેં સર્વદેવસૂરિ છે પાટવી રે, સહુનો મલી સમુદાય;
 અનુક્રમે અનુક્રમે સૂરિપરંપરા રે, ગચ્છ ચોરાસી* કહાય. શુ૦ ૧૨
 વિક્રમ સંવત નવસેં હે ચોરાણુંએ(૯૯૪)રે, વડગચ્છ બિરહ ધરાય;
 વનવાસી બિરહમેં વીસ સૂરિ કહ્યો રે, હવે વડગચ્છ લિખાય. શુ૦ ૧૩
 વડગચ્છ કુલમેં બહુ ગચ્છ નિકલ્યો રે, પાટ પરંપરા જાણ;
 પાંચમે બિરદ એ વડગચ્છ હુઓ રે, દીપવિજય કુલભાણ. શુ૦ ૧૪

ઇતિ શ્રી સત્તરમા પાટથી માંડીને છત્રીસ પાટ પર્યંત વીસ
 સૂરિ વનવાસી બિરહમેં હૂઆ. છત્રીસમા સર્વદેવસૂરિ સમયે

સંવત ૯૯૪ વર્ષે વડગચ્છ બિરદ પંચમ.

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાદ્જ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપત કુલોત્પન્ન અનોપ-
 ચંદ્ર વ્રજલાલ આગ્રહાત સકલ પંડિત પ્રવર પ્રેમવિજય
 ગ. પં. રત્નવિજય ગણિના શિષ્ય પં. દીપવિજય કવિરાજ
 બહાદરેણુ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરતન-પદાવલી-રાસ પ્રાકૃત
 પ્રખંધે વીસ સૂરિ પટાધર વર્ણન-શ્રી કાલિકસૂરિ, દેવદ્વિગણિ ક્ષમા-
 શ્રમણ, જિનભદ્ર ગણિ ક્ષમાશ્રમણ, હરિભદ્રસૂરિ, બમ્પભદ્ર-
 સૂરિ, આમ નૃપતિ પ્રમુખ, વડગચ્છ પચમ બિરદ નામ
 દ્વિતીયાદલાસ:

(દ્વિતીયાદલાસ સમાપ્ત)

તૃતીય ઉલ્લાસ

અથ તૃતીયોલ્લાસઃ પ્રારબ્ધતે

હુંહા

આ.૦ શ્રી જશોભદ્રસૂરિ વગેરેનું વર્ણન—

- શ્રી વરદા વરદાર્ધની, વાહન હંસ ઉભસ; સાજનની સુપસાયથી, વરણું તૃતીય પ્રકાસ. ૧
- સાંડેરા ગચ્છમેં હૂઆ, જશોભદ્ર સૂરિરાય*; નવસેંહે સત્તાવન(૯૫૭)સમેં, જનમ વરસ ગચ્છરાય. ૨
- સવત નવસેંહેં અઠસઠેં (૯૬૮), સૂરિ પદવી જોય; ખદરીસુરી હાજર રહેં, પુન્ય પ્રબલ જસ જોય. ૩
- સવત નવ અગણ્યોતરે (૯૬૯), નગર મુંહારા માંહે; સાંડેરા નગરે વલી, કીધી પ્રતિષ્ઠા ત્યાંહ. ૪
- ૧ બુહા ૨ કિંબુહરિષિ વલી, ૩ ખીમરિષિ મુનિરાજ; ૪ જસોભદ્ર ચોથા સહુ. શુરુમાર્ધ સુખરાજ. ૫
- બુહાથી ગચ્છ નિકલ્યો, મલધાર તસ નાંમ; કિંબુહરિષિથી નિકલ્યો, કિંબુહરિષિ શુનખાંન. ૬
- ખીમરિષિથી નીપનો, કોરંવટવાલ ગચ્છ જોહ; જસોભદ્ર સાંડેર ગચ્છ, ચારે ગચ્છ સનેહ. ૭
- આબુરોહાર્ધ વિચે, ગાંમ પલાસી ગાંહે; વિપ્ર પુત્ર સાથેં જોહુ, લણતાં લડિયા ત્યાંહે. ૮
- ખડિયો લાંગો વિપ્રનો, કરેં પ્રતિજ્ઞા એમ; “માથાનો ખડિયો કરું, તો બ્રાહ્મણ સહિ નેમ.” ૯
- તે બ્રાહ્મણ જોગી થઈ, વિદ્યા સીખી આય; ચોમાસું નાહુહાર્ધમેં, હુતા સૂરિ ગચ્છરાય. ૧૦
- તિહાં આયો તેહિ જ જટિલ, પૂરવ દેષ વિચાર; વાઘ સરપ વિંછી પ્રમુખ, કીધા કેઈ પ્રકાર. ૧૧
- સંવત ૬૬ હાહોતરે (૧૦૧૦), ક્રિયા ચોરાસી વાહ; વદલલીપુરથી આંણિયો, ઋષભદેવ પ્રાસાદ. ૧૨

તેહ જોગી પણ લાવિઓ, સિવ દેહરો મન ભાય;
 જૈનમતિ સિવમતિ બેહુ, દોય દેહરાં લ્યાય. ૧૩
 તે હમણાં પ્રાસાદ છે, નહુલાઈ સેંહેર મબાર;
 એહનો વરણુન છે બહુ, કથાકોસ વિસ્તાર. ૧૪

ઢાળ ૧૯

(જઈ ને કહેંનયો મહારા બહાલાળ રે એ દેશી)

૪૧ આ૦ શ્રી સર્વદેવસૂરિવર્ણન

છત્રિસમેં પાટોં હૂઆ મહારા બહાલાળ રે, સર્વદેવસૂરિ ગચ્છરાજ.
 પટોધર વંદિઈ માહરા વાહલાળ રે.

વડગચ્છબિરદ છે એહથી મા૦, પાંચે બિરદની લાજ. પટો૦ ૧

વાહિવેતાલ આ૦ શ્રીશાંતિસૂરિવર્ણન

એહવા સમયને અંતરે મા૦, શાંતિસૂરિ વેતાલ; પટો૦
 ઉત્તરાધ્યયન ટીકા કરી મા૦, ગચ્છ ચિરાપદ્ર કહાય. પટો૦ ૨
 સંવત હજાર ને નેંઉઈ (૧૦૯૦)મા૦, સૂરિ અમર પદ થાય; પટો૦
 એ સૂરિ ઉપગારી થયા મા૦, શાસ્ત્રમેં સાખ લિખાય. પટો૦ ૩

૪૭ આ૦ શ્રીદેવસૂરિ, ૪૮ આ. શ્રીસર્વદેવસૂરિવર્ણન

સાહત્રીસમા પટધર પ્રભુ મા૦, શ્રી દેવસૂરિ વડ નામ; પટો૦
 તેહનેં પટ અહત્રીસમે મા૦, સર્વદેવસૂરિ ગુણ ધામ. પટો૦ ૪

૪૯ આ૦ શ્રીદેમિચંદ્રસૂરિવર્ણન—

ગુણ્યાલીસમા પાટવી મા૦, યશોભદ્ર નેમિચંદ્ર હોય; પટો૦
 એહવેં વિમલ મંત્રી હૂઆ મા૦, તીરથઅરબદ હોય. પટો૦ ૫
 એકહજાર અઠ્યાસીઈ(૧૦૮૮)મા૦, વિમલસી મંત્રી વખાણુ; પટો૦
 અબુદ્દિ ગિરિ તીરથ કીઓ મા૦, પ્રગયો નિજકુલ લાંબુ. પટો૦ ૬

આ૦ શ્રી અભયદેવસૂરિવર્ણન—

એ અંતરાલમાં હૂઆ મા૦, અભયદેવસૂરિ મહારાજ; પટો૦
 નવ અંગની ટીકા કરી મા૦, ઉપગારી ગચ્છરાજ.* પટો૦ ૭
 સંવત અગ્યાર પાંત્રીસમેં(૧૧૪૫)મા૦, સરગલહ્યાં શુભ ધ્યાન; પટો૦
 સાંપ્રત ટીકા એહની મા૦, તેહનાં છે બહુ માન. પટો૦ ૮

આ. નિનવદલસૂરિવર્ણન—

એહવે વાયડ ગચ્છમે' માં, નિનવદલસૂરિ નાંમ; પટો ૦
 ૫૬ કેદ્યાણુ માનિયાં માં, ચિત્રકુટ નયર સુઠાંમ. પટો ૦ ૯
 ૪૦—આ. શ્રી મુનિચંદ્રસૂરિવર્ણન
 ચાલિસમે' પટધર વિભુ માં, શ્રી મુનિચંદ્ર સૂરિરાજ; પટો ૦
 સંવત ઈચાર ગુણ સાઠમે' (૧૧૫૯) માં, પુનમીયા ગચ્છ સાજ. પટો ૦ ૧૦
 તે પુનમગચ્છ બોધવા માં, હસમા સૂતને માંજ; પટો ૦
 પાખી સિત્તરિ રચના કરી માં, તે મુનિચંદ્ર વડ લાજ. પટો ૦ ૧૧
 ૪૧ આ. શ્રી અનિતદેવસૂરિ તથા વાદિદેવસૂરિવર્ણન
 મુનિચંદ્રસૂરિના પાટવી માં, પટ એકતાલીસમે' હોય; પટો ૦
 અનિતદેવસૂરિ દેવળ* માં, એમ પટધારી છે' હોય. પટો ૦ ૧૨
 તેહમે' લઘુ શ્રીદેવળ* માં, સહસ ચોરાસી પ્રમાણ; પટો ૦
 સ્યાદ્વાદરતનાકર કર્યો માં, ગ્રંથ સવે ગુણખાંણ. પટો ૦ ૧૩
 ફેલવધિ પાસળ થાપિયા માં, ક્રિયા દિગંબરાં વાદ; પટો ૦
 જયસિંહ નૃપતિ પાટણે' માં, દિયા જસ જયવાદ. પટો ૦ ૧૪
 ઈકતાલીસ પટ વરણુઆ માં, શ્રીગિનશાસનસૂર. પટો ૦
 દીપવિજય ગચ્છરાજળ માં, દિનદિન ચઢતલે' નૂર. પટો ૦ ૧૫

હુંહા

આ. શ્રી હેમચંદ્રસૂરિ અને કુમારપાલ વર્ણન—

એહિ જ અવસરમે' હુંઆ, હેમસૂરિ ગચ્છરાજ;—
 કુંમર નૃપતિ પ્રતિબોધીઓ, વરવુ તસ સામ્રાજ. ૧
 ચંદ્ર બિરહ કુલચંદમે', હુંઆ કેઈ પટધાર;
 પુરણતદલ ગચ્છમે' હુંઆ*, દત્તસૂરિ ગણધાર. ૨
 તેહના પટધર શ્રી ગુરુ, યશોભદ્ર ગુરુરાજ;
 તેહને' પાટે દીપતા, પ્રદુષ્ણસૂરિ મહારાજ. ૩
 તસ પટધર ગુણસેનળ, તેહના યશોભદ્રસૂર;
 દેવચંદ્ર તસ પાટવી, હેમચંદ્ર સૂરિનૂર. ૪
 તેહની ઉત્પત્તિ વરણુવું, પૂરવ જનમ સમેત;
 શ્રોતા સાંભલ્યજ્યો સવે, ચરિત્ર તણે' સંકેત. ૫

ઠાણ - ૨૦

(વર વહુ બેહુ સાસુ મલી રે, કરે વેહેવાણો વાત રે, જુઓ અગમ ગતિ
પુન્યની રે એ દેશી),

સંવત અગ્યાર ચૌમાસમે (૧૧૪૪) રે, દેવચંદ્રસૂરિ ગચ્છરાજ રે;
ધંધુકા નયર પધારીયા રે, વીસા મોઠ સામ્રાજ રે,
જુઓ અગમ ગતિ પુન્યની રે.

પુન્યે વાંછિત થાય રે, સવિ હુઃખ દૂર પલાય રે,
મંગલગીત ગવાય રે, મનવંછિત ફલ થાય રે,
છત્રપતિ હોય રોય રે. જુઓ ૧

ચાચિક નામ છે વાંછિયો રે, ચાહીરી જેહની નાર રે;
સ્વપ્ન લલો તેણી નારીઈ રે, ફલિઓ તરુ સહકાર રે. જુઓ ૨

ફલ દીધું છે ગુરુરાજને રે, જાગી તેહ પ્રભાત રે;
ગુરુ કહે “સૂત હોસ્યે લલો રે, હોસ્યે જગત વિખ્યાત રે. જુઓ ૩
પણ અમને વોહોરાવજ્યો રે”, ઇમ કહી કીધ વિહાર રે;

સંવત અગ્યાર પેંતાલમે (૧૧૪૫) રે, શુભ સુહૃદરત શુભ ભાવ રે. જુઓ ૪
ચાહીરિ સૂત જનમ્યો યથા રે, વિદ્યા જણે રે વિવેક રે;

ચંગદેવ હુઓ વર્ષ પાંચનો રે, આયા ગુરુ સુવિવેક રે. જુઓ ૫
ગુરુ દેખી આયો કને રે, પૂરવ લવને સનેહ રે;

રાગ હુઓ ને વેહેરાવીઓ રે, માતા વચન છે જેહ રે. જુઓ ૬
ગુરુ લેઈ ખંભાત આવીયા રે, પાછલ તાતજી આય રે;

કહે મુઝ સુત પાછો દિઓ રે, સ્ત્રી થકી પુત્ર ન દેવાય રે. જુઓ ૭
સિદ્ધરાયજીનો પ્રધાન છે રે, ઉદયનજી શ્રી શ્રીમાલ રે;

ગુરુઈ સહુ સભલાવીયો રે, પુત્રનો પુન્ય વિસાલ રે. જુઓ ૮
હરખ્યો કહે સુણ શેઠીયા રે, દેઉ લાખ પસાય રે;

પુત્ર દિઓ સૂરિરાજને રે, માંન્યો વચન સવાય રે. જુઓ ૯
વિહરંતા ગુરુ ચાલિયા રે, દિઈ શિક્ષા (દીક્ષા) ભય જાણુ રે;

સંવત ઇગ્યાર પંચાસમે (૧૧૫૦) રે, પાંચ વરસ ગુણખાણુ રે. જુઓ ૧૦
આગલ નગર પધારિયા રે, તિહાં છે શ્રાવક એક રે;

કાટિધવજ પેહેલાં હુતો રે, પુન્ય રહિત હુઓ નેક રે. જુઓ ૧૧

સોનિયા સહુ કૌચલા હુઆ રે, કાઠયા ભુંચરા ખાહર રે;
 તિણું સમે સૂરિ ગયા ગોચરી રે, બોલ્યો શિષ્ય તિ વાર રે. જી૦ ૧૨
 કહો ગુરુ છંણે શ્રાવક રે, સોનિયા કિમ ક્યાં દૂર રે;
 તવ શ્રાવક મન ચિંતવે, એ છે પુન્ય પડુર રે. જી૦ ૧૩
 હાથ ગ્રહી હેમચંદ્રને રે, બેસાયાં તિણુ કામ રે;
 દેવી હુધ(ધ) ગઈ પરી રે, દીઠા કંચન કામ રે. જી૦ ૧૪
 શેઠ કહે સૂરિરાજને રે, શિષ્ય છે સૂરિપદ ભેગ રે;
 સૂરિપદ મોહોચ્છવ હું કરું રે, ખરચી દ્રવ્ય અમોઘ રે. જી૦ ૧૫
 તે શ્રાવક બહુ ભાવથી રે, મોહોચ્છવ સૂરિપદ કીધ રે;
 સંવત ઇચ્છારાસેહે છાસઠે (૧૧૬૬)રે, આચારજપદ સિદ્ધ રે. જી૦ ૧૬
 શ્રીદેવચંદ્ર સૂરિરાજજી રે, પૂરણ આયુ સમાજ રે;
 તપ જપ સંજમથી લલો રે, દેવગતિ ગચ્છરાજ રે. જી૦ ૧૭
 શ્રીહેમચંદ્રસૂરિ ભૂતલે રે, વિચરે દેસ વિહાર રે;
 સોરઠમે એક ભૂપને રે, પદમણી છે તસ નાર રે. જી૦ ૧૮
 તે હોય દંપતીને પૂન્યજી રે, આયા ગઠ ગિરનાર રે;
 નગનરૂપ સાંહમી રહી રે,* કંત ગ્રહી તરવાર રે. જી૦ ૧૯
 ધ્યાન-ધર્મો તવ આવીઓ રે, શ્રી વિમલેસર દેવ રે;
 મોટો નૃપ પ્રતિષાધવા રે, વર દીધો કરી સેવ રે. જી૦ ૨૦
 એ ગુરુ બાલ પ્રહાર્યારીને રે, વંદના વાર હંજાર રે;
 દીપવિજય કવિરાજજી રે, નામે જય જયકાર રે જી૦ ૨૧

॥ ઇતિ હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્પત્તિ ॥

હુહા

ઇણુ સમયે વરણુવ કરુ, કુંમર નૃપતિકુલ ભાંણુ;
 હેમસૂરિ પ્રતિષાધીઓ, વરણુ તે મેંહિરાન. ૧
 પહેલાં નૃપતિ ચાવડા, કરતા પાટણુરાજ;
 મૂલદેવ નૃપથી હૂઓ, સોલંકી સામ્રાજ. ૨
 મૂલરાજ પાટ સાતમે, સંવત ઇચ્છારામાહિ;
 સિદ્ધરાજ જયસિંહજી, પાટણુ તખત ઉછાંહ. ૩

તિહુંણપાલ જયસિંધણ, એ બંધવ છે દોય;
 તિહુંણપાલને દે'થલી, પટો હીનો સોય. ૪
 તિહુંણપાલને ત્રણ તનય, દેવપાલ કૃતપાલ;
 ત્રીજો પુત્ર બૂભમલી, નામે કુમારપાલ. ૫
 તીનો બંધવ હીપતા, તિહુંણપાલના નંદ;
 સુતા દોય પરિકર સવે, દે'થલીરાજ આનંદ. ૬
 હેમસૂરિ પણ વિહરતા, આયા પાટણ માંહે;
 ૫૮૬૨શન પ્રતિપાલ નૃપ, આદર દિધ ઉછાંહ. ૭
 બહુ બ્રાહ્મણ પંડિત પ્રવર, વલિ હેમસૂરિ ગણધાર;
 દોઢસો પંડિત જિનમુનિ, બહુ સોભા હરભાર. ૮
 શ્રી હેમવ્યાકરણ કીઓ, શ્રી સિદ્ધરાય હજૂર;
 બહુ પંડિત ચચાં કરે, છંદ સોભા વડ નૂર. ૯
 સિદ્ધરાય જયસિંહણ, સિદ્ધપુર નયર મેઝાર;
 રૂદ્રમાલ કરી થાપના, સોમેસર શિવ ખ્યાર. ૧૦
 જૈનધરમ દેધી જીકે, કહે નૃપતને એમ;
 સવે લોક હરસન કરે, નહી હેમસૂરિ કેમ? ૧૧
 જો હરસન આવેં નહી, તો ન રહે આપણુ દેશ;
 ઇમ કહી અનુચર પાઠવ્યા, સૂરિ લલ્હો તિહાં દેષ. ૧૨
 સહુ પરિકર શ્રી આવિયા, શિવવંદનને કાજ;
 કર જોડી સ્તવના કરે, માનું ભવજલ ગા(ઝા)જ. ૧૩

ગાથા :—મથલોજાંકુરજનના રાગાઘાઃ ક્ષયમુપાગતા यस્ય ।
 બ્રહ્મા ઘા વિણ્ણુર્વા હરો જિતો ઘા નમસ્તસ્મૈ ॥૧॥

ભવ અંકુરો જસ નહી, નહી રાગાદિક જેવ;
 હરિ હર બ્રહ્મા જિન પ્રણ, વંદન હો મુંઝ દેવ ! ૧૪
 વલી ઈક દિન દેધી કહે, સુંણિયેં શ્રી સિદ્ધરાય;
 પાંડવ હે'માલે ગલ્યા, એ સિદ્ધગિરિ કહાય. ૧૫
 સૂરિ કહે હેમાલે ગલ્યા, તે બીના પાંડવ હોય;
 ભારતમે વાંચો સવે, સ્ત્રોતક વિમાસી જોય. ૧૬

શ્લોક : અન્ન ઘ્રોણશતે દ્વઘં પાંડવામાં શતપ્રયમ્ ।

દુર્યોધનસદ્વત્ત્વં ચ કર્ણસંઘ્યા ન વિચતે ॥૧॥

ઈચ્છી પરે નિત ચર્ચા કરે, નૃપ સિદ્ધરાય હજૂર;

હિમસૂરિ ગુરુ પુન્યથી, વિધન સર્વિ હોવે દૂર. ૧૭

ઠાણ ૨૧

(મીઠાં બ્રૂઠા સંસારમે, તથા, વીરમતી કહે' રે વહું એ દેશી)

એક દિન નૃપ ગુરુને' કહે', પુત્ર નહિં મુઝ કોય હો;

કહોને શ્રી ગચ્છરાયજી, સૂરિ વિમાસજી હોય હો.

પુન્ય કરો જગજીવડા (એ આંકણી). ૧

અંબિકા દેવી આરાધિયાં, તીન કરી ઉપવાસ હો;

પ્રગટ થઈને રે અંબિકા, બોલે' વચન વિમાસ હો. પું ૨

“નહી હોય પુત્ર સિદ્ધરાયને, પૂરવ હંકૃત નિપાત હો;

ગર્ભવતી રે નારી હણી, કીધો બાલક ઘાત હો. પું ૩

હોય હત્યા થઈ રાયને, નહી હોય પુત્રસંજોગ હો;

રાજ છે' કુમારપાલ ભાગ્યનું, ભાવી એહવો છે જોગ હો.” પું ૪

દેવી વચન સુણી રાયજી, કહિઓ નૃપ સમઝાય હો;

નૃપતિ બહુ હુઃખ લાવિઓ, હે' હે' હંકૃત બલાય હો. પું ૫

નૃપતિ તવ મન ચિંતવે, નિશ્ચે દેવી વચન હો;

કુમર ભત્રિજાને રાજ છે, ચિંતે હંકૃત મન હો. પું ૬

“છલ્લથી કુમારપાલ મારવો, મુંઝ ઘર લિઈ અવતાર હો;

પુત્ર હોસ્યે તવ માહરો, રેહેસ્યે' વસ વિસ્તાર હો.” પું ૭

પ્રગટ હુઈ તેહ વારતા, જાણી કુમરને' તાત હો;

દે'થલી ગાંમથી સજ થઈ, લડવા પાટણ આત હો. પું ૮

સાંહમા સાંહમી સંગ્રામમાં, તિહુંજીપાલ સમાય હો;

ભરડાવેસથી કુમારજી, પાટણ નયરમાં આય હો. પું ૯

ગુપ્તથી બાહિર નીકસ્યો, આગલ ચલિઓઉ બાય હો;

પાછલ નૃપતિની ફેજ છે, દેસમે' માલિમ થાય હો. પું ૧૦

ભૂખ્યો છે ત્રણ દિનનો, કલ્લખિણુ ભાત પડાય હો;

આહાર કરી ચડ્યો આગલે', ખંભાત નયરમે' આય હો. પું ૧૧

સૂરિ હેમંગુરુજી રાખીયો, પુસ્તક ડાબડા માંય હો;
 આયા અનુચર શોધતા, કહે' શુરુ પુસ્તક જોય હો. પુ૦૧૨
 બૂખ તરસનો રે પીડીઓ, દેખી કોઈક નાર હો;
 ઘેર તેડી ગઈ કુંમરને, પ્રથમ લોજન કરાય હો. પુ૦૧૩
 તિહાંથી આગલ ચાલતો, ખેંઠો તાડની છાંહ હો;
 વાણિયા લાડની જાન છે, આવી ઉભરી (બીલી રહી) ત્યાંહ હો. પુ૦૧૪
 ખાંતપાંત સહુ લોકે' કયો, કરી નહી કાંઈ મનુહાર હો;
 તીન પ્રતિજ્ઞા તિહાં કરી, ખેસુ રાજ્ય ઉઠાર હો. પુ૦૧૫
 “તાડ ચાડ લાડ ત્રણને', કાંદું હેઠ તરવાર હો;”
 એહવે એસવાલ આવીયા, ઘીફૂડીના વેંપાર હો. પુ૦૧૬
 ભાતા માંહેથી રાયને, દેઈને કરે' તે આહાર હો;
 “કુંમારપાલ રાજ સાંભલો, આજ્યો પાટણ મઝાર હો” પુ૦ ૧૭
 ઇમ કહી આગલ ચાલીયો, દીઠો ફલ્યો સહકાર હો;
 રખવાલા પાસ માંગિયો, કેરી ફલ દોય ચ્યાર હો. પુ૦ ૧૮
 દીધી ગાલ તસ ખાંધીઓ, લેઈ ફલ દો ચ્યાર હો;
 છોડીને' આગલ ચાલિઓ, ગયો દેસ મારવાડ હો. પુ૦ ૧૯
 સૂતો તરુતલે' એહવે, ઉઠરને તિહાં ઠોર હો;
 એકવિસ મોહોર પર નાચિયો, લીધી કુંમર તે મોહોર હો. પુ૦ ૨૦
 લોભ થકી તેહ ઉઠરો, તડફડી મરણ લહાય હો;
 પશ્ચાતાપ કુંમરે' કીયો, તિહાંથી આગલ જાય હો. પુ૦ ૨૧
 પૂરવદેસ ખંગાલ ને', કાસ્મિર દેશ ને નેપાલ હો;
 હક્ષિણદેશ કરણાટકે', દ્વારકાં સોરઠ ને ભાલ હો. પુ૦ ૨૨
 ઈણી પરે સહુ દેશ દેખતો, આયો લીમનાથ ઠામ હો;
 સુપન લહ્યો તેણી રાતમે', સિદ્ધરાય મરણ હુઓ તામ હો. પુ૦ ૨૩
 નિરભયી રે નૃપ આવિયો, પાટણ નયરની સ્તીમ હો;
 દીપવિજય કવિ બૂપતિ, પુન્યખલે' રહ્યો ખીમ હો. પુ૦ ૨૪

ફુહા

મરણસમે સિદ્ધરાયજી, શ્રી ઉદયન પરધાન;
 શયય કરાવે' પગ છખી, સમજાવે બહુ સાંન. ૧

“કુમારપાલને મત કરો, રાજતણા અધિકાર;”

ધમ કહી પૂરણ આઉષે, પોહોતો સરગ હુવાર. ૨

ગોત્રી કાઠક લાવીને, બેસારો નૃપ ભંમ;

કટિલંગ હુખિયો થઇ, આપેં ઊઠ્યો તામ. ૩

બીજો બેસારો તદા, મંદ હુઈ તસ દેહ;

આપેં ઊડીનેં ચલ્યો, છોડી રાજ સનેહ. ૪

મિજો રાજતિલક સમે, બોલ્યો સુણા સમાય;

“સુખ ઘોઈ આવ્યા પછે, ટીકો તિલક કરાય.” ૫

ઈણી પરે દેખી ઘાફીયા, હાથણી કિઈ તયાર;

કુમારપાલ તેહિ જ સમે, આયો પાટણ દ્વાર. ૬

હાથણી ચાલી તે દિસા, કુંમર નૃપતિયેં બાય;

કલશ ઢાલ સિર પર કીઓ, બોલખિયો સહુ આય. ૭

પાટ થાપીઓ મહીપતિ, કરી મોહોચ્છવ અભિષેક;

કુમારપાલ મહીપતિ તિલક, રાજ કરેં સુત્રિવેક. ૮

દેશ ભ્રમણ કરતા સમે, જિણેં કિઆ ઉપગાર;

તે સહુ બોલાવી કરી, નૃપતિ કરેં સતકાર. ૯

ઓસવાલ ઘીફૂડીયા, તેડી આદર માંન;

નગરશેઠ પદ થાપના, નૃપતિ સકલ શુંન બાન. ૧૦

હેમસૂરિ પિણુ આવીયા, શ્રી પાટણ ચોમાસ;

પૂરવ ભવ સંદેતથી, કરવા ધરમ પ્રદાસ. ૧૧

ઢાલ-૨૨

(કિહાંથી આવ્યાં મિડલાં, મોતીવાદા ભમરછ એ દેશી)

નૃપતિ ભાગ્ય ભુભખલી સુખકારી રે સાજનલ;

સોલંકી કલ સણગાર રે, ભાગ્યનો પૂરો કુંમર નૃપતલ;

એક દિન નયરને બાહિરે સુઠ, નવ નવ ખેલ વિચાર રે. ભા. ૧

લોહ તવા ત્રણ માંડીયા સુઠ, વેધે બાણ પ્રહાર રે; ભા. ૨

તિણેં સમેં સૂરિ નિકલ્યા સુઠ, થંહિલ ભૂમિ વિહાર રે. ભા. ૩

અવસર દેખી શ્રી પૂજયલ સુઠ, બોલાવેં નૃપનેં સનેહ રે; ભા. ૪

તીન તવા ગુરેં વેધિયા (૧)* સુઠ, નૃપ મન અધિક સનેહ રે. ભા. ૫

અંભાતની સેહેનાંણીઈ સુ૦, બોલખીયા ગચ્છરાજ રે; ભા૦ ૦
 કહે મુઝ ઉપગારી તમે સુ૦, એ છે તુમારો સામ્રાજ રે. ભા૦ ૪
 પૂજ્ય પધારણ્યો રાવલેં સુ૦, ઈમ કહી નૃપ ધર આય રે; ભા૦
 કેઈ અવસર નૃપ મંદિરે સુ૦, જાવેં શ્રી ગુરુ ગચ્છરાય રે. ભા૦ ૫
 જાવેં આવેં બોધશ્રી(થી) સુ૦, નૃપતિતું મન પલટાય રે; ભા૦
 ધિર કરવા બ્રાહ્મણ ગુરુ સુ૦, નૃપ સાત પરિયાં બોલાય રે. ભા૦ ૬
 પરિયાં કહે કપૂત છે સુ૦, પિંડ તરપણ નહી કાંચ રે; ભા૦
 હેમસૂરિ ગુરુઈ તિહાં સુ૦, એકવીસ પરિયાં બોલાય રે. ભા૦ ૭
 એકવીસ પરીયાં બોલિયાં સુ૦, તું છે સપુત કુલમાંહે રે; ભા૦
 ધરમ કરેં છે તેહથી સુ૦, રાજ સદા દિલ માંહે રે. ભા૦ ૮
 હોય પરિયાના બોલથી સુ૦, વિભ્રમ હુઓ મનમાંહે રે; ભા૦
 હોયમેં સાચું કુણકચૈં સુ૦, નૃપ મન બહુ અકુલાય રે. ભા૦ ૯
 નૃપ પૂછેં સૂરિરાજને સુ૦, સાચી કહો મુજ વાત રે; ભા૦
 ગુરુ કહેં બેહુ જૂઠ છે સુ૦, એ ઇંદ્રજાલ તમાસ રે. ભા૦ ૧૦
 તું પૂરવભવ કુંજ હતો સુ૦, કહે તેહ અખંડ રે; ભા૦
 તાહરા સુત સાર સાહચૈં સુ૦, કિમ નથી લેતો તું પિંડ રે. ભા૦ ૧૧
 થેંહલા નૃપતિ રાજવી સુ૦, કમં વસેં હોગ જીવ રે; ભા૦
 નરગ સરગ સહુ કરમથી સુ૦, મેટણ કૌણ અતીવ રે. ભા૦ ૧૨
 સાચી એહ મનમાં વસી સુ૦, જૈન ધરમ મન લ્યાય રે; ભા૦
 દિનદિન ધરમને સેવતાં સુ૦, સાચી પ્રતીતિ મન લ્યાય રે. ભા૦ ૧૩
 બારે વ્રત નૃપ ઉચ્ચરે સુ૦, ચોખે રે દિલ મન લાય રે; ભા૦
 આ સ્ત્રી આઠ છે મોકલી સુ૦, ઇચ્છારસેહે ગજ સમુદાય રે. ભા૦ ૧૪
 લાખ અઠાર તુરી બલા સુ૦, અઠાર દેસ અમર પલાય રે; ભા૦
 ચોમાસેં અસવારી નહીં સુ૦, નહી હોય ફેજ સમુદાય રે. ભા૦ ૧૫
 ગુરુ પૂછી આલોચણા સુ૦, કીઓ ઉદરીઓ પ્રાસાદ રે; ભા૦
 તારંગા ને ઇંદરગઠેં સુ૦, ઘણા પ્રાસાદ આહ્વાદ રે; ભા૦ ૧૬
 એક હજાર ને ચ્યારસેહે(૧૪૦૦)સુ૦, નવીન પ્રાસાદ ઉદાર રે; ભા૦
 સોલ હજાર પ્રાસાદનો સુ૦, જીરણ કીધ ઉદાર રે. ભા૦ ૧૭

ઇક દિન લાડે ચાડે સાંભળ્યા સુઠ, ગુરુ કહે અઘટિત કામ રે; ભા૦
 પે'હે'લા વ્રતની લાંગતા સુઠ, રાખસું વચનનું માન રે. ભા૦ ૧૮
 તરવાર બાંધી ત્રયો લીધું સુઠ, કાઠયોં છે' ચાડ ને લાડ રે. ભા૦
 આસો સુદિ પડવે થકી સુઠ, કુલ દેવી કરે' છે અનાડ રે. ભા૦ ૧૯
 લે'સા બકરા માગિયા સુઠ, કિમ દિધું જીવપ્રતિપાલ રે; ભા૦
 માર્યું ત્રિશુલ કુલદેવીયું સુઠ, સુખ કીયાં ગુરુજી દયાલ રે. ભા૦ ૨૦
 દેવી દહેરામે' ભર્યા સુઠ, લે'સાં ને બકરાં લ્યાય રે; ભા૦
 બગડયો દેહરો મૂત્રથી સુઠ, કહે' દેવી ગુરુ કને આય રે. ભા૦ ૨૧
 દેવી કહે' દિન આજથી સુઠ, નહી માંશું નૃપતિને પાસ રે; ભા૦
 જીવદયા મેં આદરી સુઠ, તુમ ચરણે' રે ઉલ્લાસ રે. ભા૦ ૨૨
 ધરમ રાજનૃપ પાલિયો સુઠ, ચઉદ(૧૪) વરસ લગ સીમ રે; ભા૦
 અષાદસ (૧૮) દેસાં લગે સુઠ, આંણ ચલી જસ ખીમ રે. ભા૦ ૨૩
 ઇણીપરે કુમર નરેસરુ સુઠ, દઢ ધરમી નૃપ રાજ રે, ભા૦
 શ્રાવક ગુરુ દોય જોડ છે' સુઠ, દીપવિજય વડ લાજ રે. ભા૦ ૨૪

કુંડા

ધરમગાલ જગમાં ખૂરી, તેહનો કહું અધિકાર;
 કુંમર નૃપતિ ભગનિ અતિ, પરણાવી બહુ પ્યાર. ૧
 વાઘ નૃપતિ તસ નાંમ છે, રમતા પાસા સાન;
 રાણી સાલકતાં કહે, સારી હેતાં માર. ૨
 રમતાં રમતાં ઈંમ કહે, “હિમ મુંડ”ને' માર;
 સાંભલી રાણી નવિ સકે', પીડા હીંઈ અપાર. ૩
 નિત પ્રતે' એહિ જ રીતથી, નૃપતિ દીએ ગુરુ ગાલ;
 તે સંદેસો પાટણે', લખિ મેલ્યો તત્કાલ. ૪
 કુંઅર નૃપતિ અતિ ક્રોધ કરી, કરી ફાજ સંભાર;
 વાઘ નૃપતિ ઝાલી લિઓ, કાઠ પંજરે ડાર. ૫
 ધરમ પમાડી ઘોડિઓ, જુઓ ધરમને' ગાલ,
 તે ઉપર એવડો કીઓ, સોલ'કી નૃપ લાલ. ૬
 એહનો વરણન છે' બહુ, થોડો કિઓ વખાંણ;
 હવે પૂરવલવ વરણનું, શ્રોતા સુણો સુભાંણ ૭

એક દિન નૃપ સૂરિરાજને, કરે' વિનંતી એમ;
 પૂરવભવ મુંજ હાખિઈ, જીમ હોઈ પૂરણ પ્રેમ. ૮
 તવ શુરુ કહે' સુણીઈ નૃપતિ, નહી કેવલી આજ;
 પૂરવધર શ્રુતધર નહિ, નહિ ગ્યાંની ગચ્છરાજ. ૯
 પૂરવભવ કહેવા તણે, એહ જ્ઞાન નહિ મોય;
 કોઈક દેવી દેવતા, કહે' જ્ઞાનભલ સોય. ૧૦
 ઇમ કહી સિદ્ધપુર આવીયા, સરસ્વતી તટણી તીર;
 દેવી ત્રિભુવન સામિની, આરાધી શુરુ થીર. ૧૧
 માનુષોત્તર પરવતે', ઈહા દેવીને વાસ;
 સૂરિમંત્ર અધિષ્ઠાયિકા, વિધન કરે સહુ નાસ. ૧૨
 ત્રિજે દિન હાજર હૂઈ, પૂરવભવ કહે' જેમ;
 સૂરિ પણ નૃપને' કહે, સાંભલ નરપતિ એમ. ૧૩

ઢાળ ૨૩

(કપૂર હોવે અતિ ભજલો રે એ દેશી)

જયપુર રાજનો ગોત્રવી રે, નાંમે છે નરવીર;
 બીજું નામ જયતાંકે છે રે, વસનથી કીધો દૂર રે.

રાજન ! સુણીઈ કર્મવિપાક. (એ આંકણી) ૧

મેવાડ દેશના પાહડમાં રે, પટ્ટવીપતિ હુઓ આય;
 વણુજરો ઈક લુટીયો રે, માલવનૃપ કને' જાય રે. રાં ૨
 વણુજરો તિહાં લેઈ ગયો રે, ફેાજ તણો સંભાર;
 નરવીર નાઠો તેહની રે, ગરભવતી ગ્રહો નાર રે. રાં ૩
 પેટ ચીરી સુત કાઢીઓ રે, ક્રોધ કરી અતિ રીસ;
 શિક્ષા ઉપર પછાડીઓ રે, હૈ હૈ શ્રી જગદીશ રે. રાં ૪
 અગ્નિ દેઈ સહુ પાલમાં રે, જઈ નૃપ વાત સુણાય;
 હોય હત્યાનો પાતકી રે, દેસોટો તસ થાય રે. રાં ૫
 તે તપસી થઈ તપ તપી રે, હુઓ શ્રી સિદ્ધરાય;
 ખાર વરસ રહ્યો ગર્ભમાં રે, બાલહત્યા દેવ પાય રે. રાં ૬
 યોરમાન માતાઈ ખિલિઓ રે, માતા બહુ દુઃખ બાણ;
 જલજંપા ચલી નર[મ]દા રે, આઈ ડભોઈ સુધાંન રે. રાં ૭

જૈન મુનિ મતિ કલ્પના રે, જાંણી એહ વિચાર;
 પુત્ર જનમ હુઓ એહવો રે, લખીઓ લેખ ઉદાર રે. રાં ૮
 લેખ તે પાટણ મોકલ્યો રે, નૃપ બહુ હરખિત થાય;
 ચોરમાન માતાઈ દેખવા રે, કામ એ કાઢ્યો ઉભાય રે. રાં ૯
 તે સમે પુત્ર જનમ હુઓ રે, ડોહાઈ નયર મઝાર;
 શ્રી સિદ્ધરાજ જયસિંહજી રે, કીધો નાંમ ઉદાર રે. રાં ૧૦
 હે હે કર્મ અટારડા રે, તપથી નૃપપદ પાય;
 જયતાકને જસોલદ્રજી રે, મલિયા ગુરુ ગમ્ધરાય રે. રાં ૧૧
 ધર્મ કહ્યો લહી વાસના રે, વિહરંતા સૂરિરાય;
 એક શિલાપુર તૈલગે રે, પાઉ ધાર્યા ગુરુરાય રે. રાં ૧૨
 તિહાં ચોઢર શ્રાવક ઘરે રે, રહિઓ શ્રી જયતાક;
 પરવ પળુપણુમે કીઓ રે, ઉપવાસ વિજય પતાક રે. રાં ૧૩
 લીધાં શ્રી જિન પૂજવા રે, કોડિ અઠારનાં ફૂલ;
 ચઢતે ભાવે પૂજ્યા રે, શ્રી જિનરાજ અમૂલ રે. રાં ૧૪
 પારણા દિન ગુરુરાજને રે, લીધો શુદ્ધ આહાર;
 તે ઉચ પુત્રથી તું હુઓ રે, કુમારપાલ નૃપ સાર રે. રાં ૧૫
 યશોભદ્રસૂરિ શુભ ધ્યાનથી રે, હેમસૂરિ હૂઆ એહ;
 ચોઢર શ્રાવક તે હુઓ રે, ઉદાયન સચીવ સનેહ. રાં ૧૬
 સિદ્ધરાયને સુત નવિ હુઓ રે, ગર્ભવતી હણી કે'હે'ર;
 પૂરવભવને વેરથી રે, સિદ્ધરાય લીધો વેર રે. રાં ૧૭
 પૂરવભવ સૂણી થરથયો રે, કુમર નૃપતિ મનમાંહે;
 ફરી પૂછે ગુરુરાજને રે, આગલ ગતિ કુંજુ હોય રે. રાં ૧૮
 સૂરિ તવ મન ચિંતવી રે, દેવી ફેર બોલાય;
 સીમંધર કને મોકલી રે, પ્રભુજી સકલ સુંણાય. રાં ૧૯
 દેવીઈ શ્રી સૂરિરાજને રે, સકલ કહ્યો અધિકાર;
 તેથી ગુરુ કહે ભૂપને રે, સાંભલ નૃપ સુવિચાર રે. રાં ૨૦
 આવતી ચોવીસી માંહે રે, પદ્મનાભ જિનરાય;
 તેહનો ગણુધર તું થઈ રે, લે'હે'સ્યો સિવ સુખદાય રે. રાં ૨૧

મુઝ ભવ સંજ્યાતા કહ્યા રે, સીમંધર ભગવાન;
 કેવલજ્ઞાની બાળીઓ રે, ધન ધન કેવલગ્યાન. રાં ૨૨
 નૃપ સુંણી ઉલસિત અંગથી રે, કહે' સુણો ગચ્છરાય;
 જે કાંઈ મુઝ આતમ તર્યો રે, તે સહુ તુમ સુપસાય રે. રાં ૨૩
 ૧ કુમર નૃપતિ ને ૨ સોલંકી રે, ૩ પરમાહંત કે'હેવાય;
 ૪ રાજઋષિ ૫ રાજવી પછે રે, પાંચ નામ સોહાય રે. રાં ૨૪
 બારસે'હે જોગણ પંચાસમે' (૧૨૪૯) રે*, સૂરિ અમર પદ પાય;
 છત્તંવરસ આયુ લોગળ્યાં રે, પૂરણુતલ ગચ્છપતિરાય રે. રાં ૨૫
 કેલિકાલસર્વજ્ઞ બિરહના રે, ધારક શ્રી ગુરુરાજ;
 સાઠીતીન કેાટિ ગ્રંથના રે, કરતા શ્રુત સામ્રાજ રે. રાં ૨૬
 કુમારપાલ ધર્મરાજવી રે, સંપૂરણ કરી આય;
 ભુવનપતિ માંહે જીપન્યો રે, એક ભવે શિવ જય રે. રાં ૨૭
 વરણુન એહનો ચરિત્રમાં રે, પ્રબલ કહ્યો અધિકાર;
 દીપવિજય કવિ ગાવતાં રે, હોવે જય જયકાર રે. રાં ૨૮

(ઇતિ શ્રીહિમચંદ્રાચાર્ય-કુમારપાલ-પ્રખંધ)

ટુંકા

સંવત ગ્યાર સીમા લગે, ગચ્છ મત નહિ કોય;
 સંવત બારસે'હે માંહેથી, ગચ્છ મત બહુ હોય. ૧
 સંવત ગ્યાર ગુણસાઠ(૧૧૫૯)મે', પુનમિયા ગચ્છ હોય;
 સંવત ગ્યાર અગણ્યોતરે (૧૧૬૯), અંચલગચ્છ* પણ જોય. ૨
 સંવત બાર બારોત્તરે (૧૨૧૨), વાયડે ગચ્છથી ભાણુ;
 શ્રી ખરતરગચ્છ* નીકલ્યો, ગઠ ચિત્તોડ પ્રમાણુ. ૩
 સંવત બાર પંચાસમે' (૧૨૫૦), ગચ્છ આંગમિયા* જોય;
 સંવત બારસે'હે છન્નુઈ (૧૨૬૬), સાઠ પુનમિયા હોય. ૪
 પારસનાથ સંતાનીયા, કેસીકુંમર ગચ્છરાય;
 તાસે પરંપરા આજ છે, કવલાગચ્છ* કે'હેવાય. ૫
 ઇક ઇક પદનો અંશ ગ્રહી, બાંધી ગચ્છ સમુદાય;
 આપ આપણા ગચ્છમે', વરતે છે મન ભાંય. ૬

દાળ ૨૪

(દિણુ પર કંબલ ઠાઈ ન લેસી, તે તરીયા ભાઈ તે તરીયા એ દેશી)
૪૨—આ. શ્રી વિજયસિંહસૂરિવર્ણન

બેહેંતાલીસમે પટધર વંદો, શ્રી વિજયસિંહ સૂરિરાયા રે;
વિવેકમંજરીની રચના કીધી, જગમે વડ જસ પાયા રે.

એ તરીયા ભાઈ, એ તરીયા. (એ આંકણી). ૧

૪૩—આ. શ્રી સોમપ્રભસૂરિ અને મણિરત્નસૂરિવર્ણન

હોય સૂરિ પટ ત્રેહેંતાલિસમે, બેહનાં નામ સવાઈ રે;
સોમપ્રભસૂરિ મણિરત્નસૂરિ, મંગલ નામ વડાઈ રે. એ ૨

૪૪ મહાતપસ્વી આ. શ્રી જગન્ન્યાંદ્રસૂરિવર્ણન

એહના પટધર ચૌમાલિસમા, જગન્ન્યાંદ્ર પટધર રાજે રે;
તિણું સમે મુનિ શિયિલાચારી, દેખી મનમે લાજે રે. એ ૩

પડવાઈ સૂરિ ચિર કરવાને* હુઆ ઉચ વિહારી રે;
બાર વરસ બહુ તપસ્યા કીધી, દેવભદ્ર વાચક લારી રે. એ ૪

આષા(ધા)ટપુર છે દેશ મેવાડે, આહિડ આજ છે નામ રે;
તિહાં નૃપ ગદંભસેન હુઆ છે, અગ્નિસરણુ તસ ઠાંમ રે. એ ૫

તે પાછલ ચઉ ખૂણે ભરીયાં, સંજીવન રહે નીર રે;
ગંગોલેય (?) તે તીરથ દહે છે, દેવાધિષ્ઠિત તીર રે. એ ૬

પટ્ટણુ ઠટ્ટણુ તેહિ જ સમયે, તિહાં પણ હુઆ તેહ જોગ રે;
આજ પ્રગટ છે ઠટ્ટણુમાંથી, “ગદ્ગદયા”લીઈ લોગ રે. એ ૭

સંવત બારસેહે પંચ્યાસીમે (૧૨૮૫), વિહરતા ગુરુ તિહાં આયા રે;
સૂરિ દિગંબર બત્રિસ સાથે, કીધા વાઢ સવાયા રે. એ ૮

દિગંબરથી વાઢવિવાદે, હીરા પરે નહી લેધા રે;
તેહથી જગન્ન્યાંદ્ર નામ હીરલા, કુમતી કુમત મત છેધા રે. એ ૯

જાવજીવ આંબેલ તપ ધારી, બાર વરસ તપ કીધો રે;
હિંદુપતિ સાહનાથ ચીત્તોડે, રાંણો વંદન કીધો રે. એ ૧૦

તેહનું નામ છે નરનપતે રાંણો, સંવત બારપંચ્યાસી (૧૨૮૫)રે;
તપાબિરદ તેણે રાંણે દીધો, છટ્ટો બિરદ ઉલ્લાસી રે. એ ૧૧

તપ ગુણધારી જનહિતકારી, સોહમ કુલમેં છાજે રે;
અઉમાલીસ પટધર સૂરિ ગાયા, દીપત્રિજય કવિરાજે રે. એ૦ ૧૨
॥ ઇતિશ્રી સંવત બાર પંચાસીઈ તપા બિરહ છંદો-૬ ॥

અથ સમય પ્રસ્તાવે વસ્તુપાલ-તેજપાલ સંબંધ વાર્તિક
લિખ્યતે

શ્રી ગુજરાત દેસે અમદાવાદની પાસે વાડજ ગાંમ,
તેહમેં આબુનાસા નામે શ્રાવક. તેહની પુત્રી નાગકુંમાર દેવી
બાલરંડા છે. એકદા ગુરુને વંદન કરતે પગને લક્ષણે ગુરુઈ
શિષ્યને કહ્યું જે એ બાલરંડાથી ૨ પુત્ર થાસ્યે. તે જગતમેં નામ
કરસ્યે. એહવેં તે બાઈના પિતાના ઘરમાં આસો પોરવાડ
ગુમાસ્તો રહ્યો છે, તે કર્માનુયોગેં તે બાઈ સાથે સંબંધ થયો.
તે ગુપ્તપણે પાટણ ગયાં. તિહાં પુત્ર થયાઃ* ૧ વસ્તુપાલ, ૨
તેજપાલ નામે. મોટા થયા. ધીના વેપાર કરે છે. ચિત્રવેલ
સહિત ધાસવેલાની ઉઠવણી લેધને કણુબણુ ધી ગાડુઓ લાવી.
ધી ઠાલવી લીધું. ઉઠવણી ઉપર મૂક્યો, ફરી ભરાયો. વાણીયા
સમઝા. ઉઠવણી નાખી (ન આપી) એહવેં દરબારમેં રાખને
ઘણું ધી ભેઘઈ છે. તે પોતે હજારો મણુ ધી એક કલમેં આપ્યું.
એ રીતે ચિત્રાવેલથી દ્રવ્ય પશુ અખૂટ થયો. વધી અધિક
પુન્યાનુભોગેં સાદા ત્રણ ડગલે સોનાની કડાહ પ્રગટ થાઈ. એકદા
કોઈકે મેહેણું લીધું, તથા કન્યા અણુમિલવેં બે ભાઈઈ માતાને.
મોસાલ પૂછ્યું, માતા લાજતીઈ પાછલી હગીગત સર્વે કહી. તે
ઉપર ૨ ભાઈ ગાજીને બોલ્યા જે-૮૪ ચોરાસી જ્ઞાત લેલી
કરીને જમાડવી. એહવો વિચાર કરીને પાંચસે કોસથી ૮૪
ચોરાસી જ્ઞાતના સેઠીયા તેડાવ્યા. તે ૮૪ ચોરાસી જ્ઞાતનાં નામ
લિખે છે.

ચોરાસી જ્ઞાતિ

૧ શ્રીમાલી, ૨ પોરવાડ, ૩ આસવાલ, ૪ ગુજર, ૫
ડીડું, ૬ ડીસાવાલ, ૭ ખડાયતા, ૮ ખંડેર, ૯ ખંડોલ, ૧૦

કાકડા, ૧૧ કઠણોરા, ૧૨ કપોલ, ૧૩ નાપલ, ૧૪ નાગર, ૧૫ નાંણાવાલ, ૧૬ લાડે, ૧૭ લાડુશ્રીમાલ, ૧૮ હાલર, ૧૯ હરસોર, ૨૦ હુંખડે, ૨૧ સિંગરુ, ૨૨ જાલોરા, ૨૩ જાંગડા, ૨૪ કડીયા, ૨૫ લડીયા, ૨૬ ભુંગહા, ૨૭ બ્રહ્માણી, ૨૮ વાધુ, ૨૯ વાયડા, ૩૦ ગોભુઅડા, ૩૧ મોઠ, ૩૨ માંડલીયા, ૩૩ પંચસ, ૩૪ પુકરા, ૩૫ જંબુસરા, ૩૬ મુંહડવાલ, ૩૭ મંડેસરા, ૩૮ અછીન, ૩૯ અચ્છીતવાલ, ૪૦ અડાલખ, ૪૧ સરહિયા, ૪૨ માથર, ૪૩ કંખોખ, ૪૪ કરહિયા, ૪૫ પરવાર (પોરવાલ) ૪૬ સોરઠીયા, ૪૭ પટ્ટીવાલ, ૪૮ મડા(હ)ડા, ૪૯ મંડોરા, ૫૦ મેવાડા ૫૧ વાલમીક, ૫૨ વાંછા, ૫૩ ચિત્રાવાલ, ૫૪ વાઘેરા, ૫૫ નરસિંગપરા, ૫૬ બહુરાસર, ૫૭ ખંડેરવાલ, ૫૮ નાગદ્રા, ૫૯ અગરવાલ, ૬૦ બખ્ખર, ૬૧ વઘણોરા, ૬૨ વૈસુર, ૬૩ અસ્તિકી, ૬૪ અષ્ટવસિક, ૬૫ પમારકી, ૬૬ ગોવાલ, ૬૭ નાગોરા, ૬૮ તેંડોરા, ૬૯ સાચોરા, ૭૦ લાંડખ, ૭૧ જેરાણા, ૭૨ નીમા, ૭૩ કપટીયા, ૭૪ કોરંટવાલ, ૭૫ રાજસીખા, ૭૬ લંહુડીસીખા, ૭૭ વડીસીખા, ૭૮ ચોસીખા, ૭૯ દોસીખા, ૮૦ સુરાણા, ૮૧ રાજેરા, ૮૨ મેડતવાલ, ૮૩ મંડોરા, ૮૪ અણુદોરા, ૮૫મી જ્ઞાતિ વાગરૂ.

વીશાદશાની ઉત્પત્તિ

એ ચોરાસી જ્ઞાતના સેઠીયા લેળા કયો. લાખો ગમે ઇલિય સેઠીયાને લાંચ આપીને ફેરવ્યા. સાંજ સવારમે સર્વે જ્ઞાત એકઠી જીમવા ત્યાર થઈ. એહવે પાટણનો વાસી સેઠીયાનો પુત્ર નાંહની અવસ્થામાં પિતાનું મરણ થયું છે. તેહને ગરીબ જાણીને નુંતરૂં દીધું નહિ, તેડયો નહિ. તે ઉપર તે લઘુ બાળક સમસ્ત જ્ઞાત પંચ સેઠીયા બિચે આવીને બોલ્યો જે-સેઠજી સમસ્ત પંચ સેઠીયાને અરજ કરું છું જે-“માહરી માતા બાલરંડા છે, ગરીબ છે, તેહનો જન્મારો કિંમ નીકલસ્યે, માટે નાતરું કરાવીને ઠામ બેસારી આપો.” તે સાંમલીને બોલ્યા જે-વાંણિયાની જ્ઞાતિમે એ કિંમ થાઈ? તિવારે તે બાલક ફરી બોલ્યો જે-“એ કિંમ

કરો છો ? અને માહરી માતાની વેલાઈ કિમ ના થઈ. માટે જરૂર કરો. ” તિવારે તે સેઠીયા કળઓ મૂકીને ઊભા થયા. જે ખાલકની સાથે ઊભા થયા તે વીસા કહેવાયા અને બેઠા રહ્યા જીમ્યા તે દસા કહેવાયા. તે દસા વસ્તુપાલ તેજપાલના પક્ષના. વસ્તુપાલ, તેજપાલ દશાપોરવાડ જ્ઞાતિ બાણવી. ચોરાસી જ્ઞાતના સેઠીયા પોતપોતાને દેશ નગરે ગયા.

॥ ઇતિ વિશા દશા ઉત્પત્તિ ॥

હવે વસ્તુપાલ, તેજપાલ પૌઠ બાગ્યસાલી ચિત્રાવેલી પ્રસન્ન તથા અઉંઠ હાથે કડાહ પ્રગટે. ઇત્યાદિ અખૂટ દ્રવ્ય સંભોગ પ્રભાવ થયો અને મોટા મોટા પાતસાહનાં માન્ય થયાં. ગુરુ ઉપદેશ સાંભળવે શ્રીસિદ્ધાચલજીનો સંઘ ચલાવ્યો. તે સંઘનું વર્ણન લિખે છે.

એક લાખ, પંચાસ હજાર જિનમિંબ કરાવ્યાં. (૧૩૦૪) એક હજાર ત્રણસેઠે ચાર સિખરખદ્ધ નવા પ્રાસાદ કરાવ્યા. (૨૩૦૦) બે હજાર ત્રણસેઠે સિખરખદ્ધ જૂના પ્રાસાદ સમ-રાવ્યા. અઢાર ફેડ છન્નુ લાખ દ્રવ્ય સિદ્ધાચલે વાવ્યાં. ત્રણ લાખનું તોરણ કરાવ્યું. અઢાર લાખ ત્રાસી હજાર દ્રવ્ય ગિરનારજી ખરચ્યા. બાર ફેડ ને ત્રેપન લાખ દ્રવ્ય આણુજી વાવ્યાં. (૯૮૪) નવસેઠે ચોરાસી પોષધસાલા કરાવી, અઢાર ફેડ દ્રવ્ય ભરૂઅચ્ચ ખંભાયતને સરસ્વતી જ્ઞાનભંડારે ખરચ્યાં. પાંચસે હાંતનાં સિંહાસન, પાંચસે પાંચ બઠર પટકુલનાં સમવસરણ કરાવ્યાં. ત્રણ હજાર બસે મહેસરીના પ્રાસાદ કરાવ્યાં. સાતસે બ્રહ્મશાલા કરાવી. સાતસેઠે સત્રુકાર (સત્રાગાર) મંડાવ્યાં; સાતસેઠે તપસ્વીના મઠ કરાવ્યા. (૬૮૪) છસે ચોરાસી પથ્થરખદ્ધ મોટાં સરોવર કરાવ્યાં. (૪૬૪) ચારસેઠે ચોસઠ વાવી કરાવી. (૪૦૦) ચારસે પથ્થરખંધ પરખ કરાવી. (૮૪) ચોરાસી મસીત કરાવી. ખંભાતમે એક મસીત ઉપર બે લાખ દ્રવ્ય થયાં. એક મિનારો કયો અને ત્રણ લાખનું તોરણ કરાવ્યું. ઉદયપ્રભસૂરિપ્રમુખ એકવીસ નવા

આચાર્યના પાટમહોચ્છવ પોતે કર્યા. ચોવીસ દાંતનાં જૈન પ્રાસાદ કરાવ્યા. એકસોવીસ સાગનાં દેહરાં કરાવ્યાં. (૫૦૦) પાંચસેં ગ્રાહણ નિત્ય વેદપાઠ કરતા. પાંચસેં ગચ્છવાસી મહાતમા વોહોરતા. એક હજાર ને આઠસેંહેં એકલમલ વિહારી મહાતમા ગોચરી વેહેંરતા. એક હજાર મઠવાસી તાપસ છમતા. ચાર હજાર પેંતાલીસ સેજવાલા, અઠારસેંહે વાહિણી, સાતસેંહેં સુખાસણ, પાંચ હજાર ને પાંચ પાલખી, સાતસેંહેં હાથી, સાત લાખ મનુષ્ય, ચાર હજાર ઘોડા, બે હજાર ઊંટ, પાંચ ઉપર ચારસેંહેં લોજક જૈન ગાયક, ત્રણસેંહેં ત્રીસ બંદિજન, (૧૬) સોળ યુદ્ધ-વિજય, તેરસેં પાંચ દીવીધરા, સોલનદેવ પ્રમુખ પાંચસેં સુથાર, સો ભટવાહિ, એક સો આચાર્ય, બાવીસેં શ્વેતામ્બર, અગ્યા-રસેં દીગંબર.

સંવત ૧૨૮૬ આખૂજના દેરાસરનો પ્રારંભ કર્યો, સંવત ૧૨૯૬ સિખરેં ધ્વજરોપણ. ઇત્યાદિ ધર્મકરણી કરીને સંવત ૧૨૯૮ વસ્તુપાલ સ્વર્ગગમન.

અથ ભંડાર દ્રવ્ય-સંખ્યા તેત્રીસેંહે કૌડ તિહોત્તર કૌડ એંહેંસી લાખ, વીસ હજાર નવસેંહેં એતલો દ્રવ્ય સંખ્યા ભંડારમેં જાણવો.

ઇહાં કોઈકને સંકા ઊપજી તેહથી સમજીઈ પૂછયું જે-એ શ્રાવક લોક ધર્મ ને મસીત મિનારા, ઈશ્વર પ્રાસાદ, વાવ, તલાવ, પ્રમુખ આરંભ કારણ કિણ હેતેં કર્યાં ? તેહનો ઉત્તર એ જે મોટો રાજા પાતસાહનાં જહુ માન્ય હતાં, રાજ્યકારમાર હુતો, કામદાર જાંણીને રાજા પાતસાહેં કામ ભલાવ્યાં તે દ્રવ્ય ધરિસા ખરચીને કામ કરી આપ્યાં એ પરમાર્થ. ઇહાં પ્રસ્થાવ સમય જાંણીને વસ્તુપાલ તેજપાલનો સમંધ લિખ્યો છે.

ઇહાં સમય પ્રસ્થાવેં જૂનાં ખેડાં તથા જે જે સવતમેં સેંહર વચ્ચાં તે લિખેં છેં:

સંવત *૪૪૮ લાહોર શહેર વસ્યો. સંવત ૮૦૧ વર્ષેં રાય પહાડદેજી મંડોવર વસાયો. સં. ૧૫૧૭ વર્ષેં રાઠોડ

નરસિંહજીઈ મેડતો ઉજ્જડ ખેડો ખીજી વાર વસાયો; આગે
 માંનધાતાઈ વાસ્યો હતો તે ઉજ્જડ હતો. સંવત ૧૧૩૫ વર્ષે
 નાગોર મધ્યે કેસવહાસ મહાકવિ પ્રથીરાજ ચહુઆંણુનો મંત્રીસર
 હુઓ. સંવત ૧૫૦૦ વર્ષે રાવ જોધાજીઈ જોધપુર વસાયો. સંવત
 ૧૫૧૫ વર્ષે જોધપુરનો કીલો કરાવ્યો. સંવત ૬૦૨ વર્ષે ચિતોડનો
 કોટ ફરીને રાવલે કરાવ્યો. સંવત ૧૯૧, શાં ૪૧ વર્ષે મોરીને
 કાલીને બાપા રાવલે ચિતોડ લીધ. સં. ૮૦૨ વર્ષે વનરાજ ચાવડે
 પાટણુ વસાયો. સંવત ૫૦૦ વર્ષે પાલણુસી ચઉઆંણુ પાલણુપુર
 વસાયો. પછે ઉજડ ખેડો થયો. વલી સં. ૧૦૧૦ પાલણુસી
 પરમારે પાલણુપુર ફરી વસાયો. જિનપ્રતિમા ધાતુનાં ગાલીને
 આખુજી ઉપર નાંદીઓ કયો. તે પાપથી કોઠ થયો. શીલધવલસૂરિ
 ઉપદેશે પદલવિયાપાસની પ્રતિમા સોનાની કરાવી પાલણુપુર
 વાસ્યો. સંવત બારસો બાર (૧૨૧૨) વર્ષે રાવ જેસેજી
 જેસલમેર વસાયો. સંવત ૧૫૪૨ રાવ વિકેંજી વીકાનેર વાસ્યો.
 સં. ૧૪૪૨ અહમદસાહ પાતસાઈ અમદાવાદ વાસ્યો. સં. ૧૩૧૩
 રાવ કાન્હડજીઈ જૂનો ખેડો સિન્નમાલ વસાયો. સં. ૮૦૨ ઉપલદે
 પરમારે શ્રીમાલ નગરથી ભીડીને સોનગઢ (ભલોર)* વસાયો.
 સંવત ૧૩૩૭ અલાવદીને ભલોર કિલ્લો લીધો. સં. ૮૨૬
 વૈશાખ સુદ ૧૩ વ્યાસ જગતે સુહૃત આખ્યું. જૂની દિલિમે
 ખૂંટી ગાડી અને ફરીને તુંઅરે વસાઈ. પ્રથમ પાંડવ વંશી તુઅર
 રાજ્ય સંવત ૧૨૦૨ સુધી. તુંઅર પાતસાહી પછે ચૌહાણની
 પાતસાહી થઈ. સંવત ૧૧૮૧ ફલવર્ધિ પાશ્વનાથ સ્થાપના. સં.
 ૧૪૬૫ ધન્ના ચોરવાડે રાણુપુરો કરાવ્યો; કુંભારાણુના રાજમે
 રાણેજી ૨ (બે) થાંભા કરાયા. સ. ૧૨૧૫ જમડુઓ થયો. સં.
 ૧૦૮૮ વિમલ પ્રધાને આખૂ ઉપર દેહરા કરાયાં. સ. ૧૨૬૬
 વસ્તુપાલ તેજપાલે આખુજીને દેહરે કળશ ચઢાવ્યો, અને ૧૨૬૮
 સરગ સ. ૧૦૨૦ શિવસિંધ રાઠોડે સિવાણુ વસાયો. સં.
 ૧૪૪૨ સહસ્રમલ દેવડે સિરોહી વસાઈ. સં. ૧૫૬૬ નવોનગર
 વસાયો. સં. ૧૬૧૬ અકબરે આગરો વસાયો. સં. ૧૧૧૨

સિદ્ધપુર જૂનો ખેડો સિદ્ધરાય જયસિંધે વસાયો. સં. ૧૭૦૭માં
ઔરંગઝેબે ઔરંગાબાદ વસાયો.

સંવત ૧૧૧૩ સાતલપાતલ ચહુઆણે સાચાર વસાયો, જૂનો ખેડો.

„ ૭૧૨ ચિરાદ સોલંકીએ ચેરાદ વસાઈ.

„ ૧૨૧૫ બાહડદે રાઠોડે બાહડમેર વસાયો.

„ ૧૪૮૪ જેતારણુ વસાયો.

„ ૭૧૧ ઈંદ્રચંદ રાઠોડે ઈંડર પાસેં ડખેડ વસાઈ, ખેસૂયા
પ્રાણુ થયા.

„ ૮૦૬ રાવહ મીરેં હમીરગઢ વસાયો.

„ ૮૩૪ પરસારેં આખૂણનો ઠાટ કયો, પછેં ચહુઆણે
લીધો, રાવ લાખણુદેને ઘેર દેવી આવી, તિહાંથી
દેવડા ચહુઆણુ કહેવાયા.

„ ૧૨૮૧ માહસિંધ રાઠોડે મેહવો વસાયો.

„ ૧૩૭૧ ડુંગરપુર વાસ્યો.

„ ૧૪૩૧ રાવલ વીરસલ્લે વાંસવાલો વાસ્યો.

„ ૧૧૧૭ રાંમસિંધ સિસોદે રામપુર વસાયો.

„ ૬૯૪ લોહાર મંડે મંડવગઢ વસાયો.

„ ૧૧૬૯ પાહાડસિંધ હાડેં ખુંદી વસાઈ.

„ ૧૬૧૬ માલખાંને માલપુરો વસાયો.

„ ૧૪૯૧ રાહદરો વાસ્યો.

„ ૧૩૭૩ સોઝત વસાઈ.

„ ૧૩૬૧ ચીતોડના તેરમા રાણાના પુત્ર સળજનસિંહણ
સતારાનો રાજ પાયો.

„ ૧૨૨૧ ઢાલો પરણ્યો પોહોદર ગઢના કુંડ પર.

„ ૧૦૬૪ ભુજનગર વસાયો.

„ ૫૧૫ લોજ રાજ થયો ઉજેણી ધારમેં.

„ ૮૧૨ સુલતાન વસાઈ.

„ ૫૫૩ થરો વાસ્યો.

„ ૧૬૨૪ અકબરે ચિતોડ તોડ્યો.

- સંવત ૧૬૨૫ ઉદ્દેશિંગ રાણે ઉદ્દેપુર વસાયો.
- „ ૧૩૮૩ પાતસાહ મુંમન(ત)ખાને સારણેશ્વરની સ્થાપના કરી.
- „ ૧૫૮૧ મુંકુંદ બ્રહ્મચારી પ્રાગ(પ્રયાગ)માં દેહ હોમ કરીને મરણ પામીને અકબર પાતસાહ થયો.
- „ ૧૨૪૧ લાખા કુલાણી થયો
- „ ૭૨૭ પારકર વસાયો.
- કલિબુગના સંવત ચાલતે
- „ ૨૬૦૦ વીરસ્ત્રાંભી શ્રેણિક રાજ થયા.
- „ ૧૫૪૧ કિસનસિંઘજીએ કીસનગઢ વસાયો.
- „ ૧૫૯૩ રૂપનગર વસાયો.
- „ ૧૪૬૭ કુંભેરાંણે કુંભલમેર વસાયો.
- „ ૧૧૧૪ આંબા કછવાસે આંબેર વસાઈ.
- „ ૧૪૦૭ પુરાનપુર વાસ્યો.
- „ ૯૨૭ વીજપુર વાસ્યો.
- „ ૧૦૧૬ ભાગનર(નગર) વાસ્યો.
- „ ૭૮૧ સિંભર વસાઈ.
- „ ૧૫૦૦ મધ્યે સુરતનો કિલ્લો ફિરંગિઈ કરાવ્યો. તિહાં થોડા લોક વસતા. એહવે સં. ૧૬૨૪ જાંહાંગિર પાતસાહ રાંનેર આવ્યો. રાંનેરવાસી કોટીધ્વજ નાકૂદો (નાખુદો) તેણે રાંનેરથી તે વરીઆવ ૩ ગાઉ સુધી કિનખાપનાં પથરણાં પાથરીને સેહેરમે પાતસાહને પધરાવ્યા. સાહી પ્રસન્ન થયો. માંગ-માંગ. તિવારે સેકે હાથણીનો સંજોગ જોવાનું માંગ્યું. સાહે ના કહી જે હાથણીનો સંજોગ જોતાં તાહરો દ્રવ્ય જાસે. માંગ્યું નહિ. સંજોગ થયો. તે નાકુદાની લક્ષ્મી નાસ પાંખી. પાતસાહે જાંહાંગીરપુર વાસ્યો. એ પાતસાહની પાતર નામે સૂરજ, તિથે પાતસાહની રબથી સં. ૧૬૨૫ સૂરત વસાવ્યું, અર્ને આસવાલ ગોપીસા શ્રાવઠ તેણે ગોપી-

પુરું વાસ્યું. ૧ ગોપીતલાવ અને ચૌમુખી વાવ
કરાવી, અને સં. ૧૬૭૯ વર્ષે સૂરજમંડળ પારસ-
નાથજી સેનસૂરિજી પાસે પ્રતિષ્ઠા કરાવી. સૂરજ-
મંડળજીની પલાંઠી તથા પાછે લખ્યું છે.

(સં. ૧૬૭૯) એહ જ વરસમાં કાવિ ગાંધમે સાસુવહુનાં દેહરાંની
પ્રતિષ્ઠા થઈ.

સં. ૧૪૦૩ સાંગાનેર વસ્યો.

હવે જૂનાં ખેડા લિખે છે

ઉજેણુ જૂનો ખેડા, લઙ્ગઅચ્ચ, પાલી જૂનો ખેડા, અજ-
મેર, દિલ્લિ, ભિન્નમાલ, બલોર, તે સોનગઢ, ચિત્તોડ, કાલંદ્રી,
સિરોહી પાસે તેહમાં જરાસિંધનો જરાકુંભર બલિ મુચ્ચો. કાલંદ્રિ,
પીરાંનપટ્ટણ, લાહોર, મેવાડમે ત્રંબાવતી, આઘાટપુરપટ્ટણ, આહોડ
એ ત્રણે એક જ નાંમ છે. તે જૂનો ખેડા. ખંભાત, રાયથલ,
ચંપા, પાવા, રાજગ્રહી એ જૂનો ખેડા. પાડલીપુર તે પટ્ટણ,
જૂનો ખેડા, દુપહીનો ગાંમ ધુનાડો જૂનો ખેડા. ચંદરાજ
પરણ્યો તે વિમલાપુરી નામ. દેવદિ ક્ષમાશ્રમણ જીર્ણ પુસ્તક
લિખ્યાં તે વારે વલ્લભીપુરનું બીજું નામ આજ વર્તમાન વલા,
ચમારડી ત્રીજું નામ, એ જૂનો ખેડા. ઇંડર તથા પ્રહ્માની ખેડ
જૂનો ખેડા, વેરાટ તે ઘોળકું, એ જૂનો ખેડા. ભરતપુર ડીગ
જૂનો ખેડા.*

હુંહા

૪૧—મહાતપસ્વી આ૦ શ્રી જગતચંદ્રસૂરિવર્ણન

જગતચંદ્ર ગુરુ હીરલા, તપગચ્છ બિરહ ધરાય;	
શ્રી આઘાટકપુર થકી, નયર ઉજેણી આય.	૧
સંઘ મુણી હરખિત હુચ્ચો, હય ગય રથ સુખપાલ;	
બહુ આડંબરથી કીચ્ચો, નગરપ્રવેશ વિસાલ.	૨
બહુ બાલા ગુરુ આગલે, સ્વસ્તિક ઠરે ઉદાર;	
ગાવે ગહુલી હરખભર, શ્રવણે સહુ નરનાર.	૩

અથ ગહુંલી

અમૃત સરખી રે, સુષ્ટિઈ વીરની વાંણી, અતિમન હરખી રે,
 પ્રભુમો કેવલનાંણી. (એ આંકણી).
 જોજનગામીની પ્રભુની વાણી, પાંત્રિસ ગુણથી ભાખે;
 પૂરવ પુન્ય અપૂરવ જેહનાં, પ્રભુ વાંણી રસ ચાખે. અં ૧
 જેહમાં દ્રવ્ય પદારથ રચના, ધરમાધરમ આકાસ;
 પુદ્ગલ કાલ અને વલી ચેતન, નિત્યાનિત્ય પ્રકાસ. અં ૨
 દ્રવ્ય ગુણ નેં પયાંય પ્રકાસેં, અસ્તિ નાસ્તિક વિચાર;
 નય સાતેથી માલકોષમેં, વરસેં છે જલધાર. અં ૩
 ગુણ સામાન્ય વિશેષ વિશેષેં, દોય મલી ગુણ એકવીસ;
 તસ ચક્રભંગી ચ્યાર નિક્ષેપેં, ભાખે શ્રી જગદીસ. અં ૪
 ભીલ દૃષ્ટાંતે ખેચર બૂચર, સુરપતિ નરપતિ નારી;
 નિજનિજ ભાષાઈ સહુ સમજે, વાંણીની બલિહારી. અં ૫
 નંદીવરધનની પટરાંણી, ચક્રમંગલ પ્રભુ આજેં;
 પૂરેં સ્વસ્તિક મુગતાફલનો, ચઢવા સિવગિરિ પાજે. અં ૬
 ચક્ર અનુજોગી આતમદરસી, પ્રભુ વાંણી રસ પીજે;
 દીપવિજય કહેં પ્રભુતા પ્રગટેં, પ્રભુને પ્રભુતા દીજે. અં ૭
 ॥ ઇતિ વીર ગહુંલી ॥

અહઉપમા ગહુંલી—

અથ પુનઃ નવઅહસદૃશોપમા, ગુરુગુણમાલા ખાલા ગીયતે

ઠાલ ૨૬

(પીઠી ચોજો પીઠી ચોજો પીટરાંણી રે એ દેશી)

તથા (પહેલા સ્વામિ સીમધરા, ખીજા દેવ જુગંધર એ દેશી)

માહરા ગુરુછ છે મોહનગારા રે, વારિ ભાગી જ્ઞાનતણા ભંઠાર રે.

(એ આંકણી)

કહિઅ ન રાખેં ક્રોધ કષાય રે, જેહના ગુણ છત્તિસ ગવાય રે. માં ૧
 ગુરુછ અહગણ્ય ઓપમાછાજે રે, તખતે ગણપતનાથ બિરાજે રે;
 વરસે વાંણી તે અમિય સમોંણી રે, જેહની મધુરતા સરસ કહાંણી રે. માં ૨

ગુરુત્વ રવિ ભ્રમ તેજ અપાર રે, વારે' મિથ્યામત અંધાર રે;
 તારે' ભવિજનને' હિત ઠાળી રે, જેહને સૂત્ર સદા છે સાખિ રે. માં ૩
 અંદ્રવદન કમલ નિત દીપે' રે, ગિરુઓ સોલ કલાને' છપે' રે;
 એહની સૌમ્ય દશાને' આગે' રે, કેહને' ઓપમ નાવી ભાગે' રે. માં ૪
 માહરે' અંગલ સમ ગણધાર રે, સાસન સોભ વધારણહાર રે;
 દક્ષી પ્રતિપક્ષી ગુણધાર રે, નિરખો અદ્ભુત તત્ત્વ આકાર રે. માં ૫
 ગુરુની ખુદ્ધિ સદા છે સુદ્ધિ રે, ગુરુજી નહિ રિપુગ્રહથી વિહુદ્ધ રે;
 અભિનવ ગચ્છ તણો મંડાણુ રે, દીપે વાદી તિમિર ઠેા ભાંણુ રે. માં ૬
 ગુરુધં ગુરુજીની ખુદ્ધિ પ્રચંડ રે, કંઠે સરસતિ વાસ અખંડ રે;
 પૂજ્યજી જલધરની પરે' ગાજે રે, કુમતિ મરવી તણા મહ ભાંજે' રે. માં ૭
 ગુરુ સદા શુક્રપરે' ઉનમાહ રે, ગુરુજીની જીભલડીમાં સ્નાહ રે;
 હૂં તો લળિલળિ પ્રણમું પાય રે, ધન્ય ધન્ય જે દિન વંદન ધાય રે. માં ૮
 પૂજ્યજીની વેગગતિ શનિ સરખી રે, મહે' તો ડગલે ડગલે નિરખી રે;
 હંસ ને ગચંદ સરખા હરાવે રે, તોહે' ખીજો એહ સમ નાવે' રે. માં ૯
 પાલે પંચ મહાવ્રત ભાર રે, ટાલે' સાવધ જોગ વેંપાર રે;
 ધારે' જીવહયા ઉપગાર રે, આરે પંચમે છે આધાર રે. માં ૧૦
 કીરતિ જેહની દશ દિસિ વ્યાપી રે, વેલી જસની સઘલેં થાપી રે;
 ગણધર સોહમના પટધાર રે, સાસન સોભ વધારણહાર રે. માં ૧૧
 ગુરુજી ધૈર્યં સૌંડીર્યં ગાંભીર્યં રે, પાલે ચરણુ ધરમ સ્વવીર્યં રે;
 નિસદ્ધિન અપ્રતિબંધ વિહાર રે, સમદમ ખાંત્ય દિક આચાર રે. માં ૧૨
 ઈમ મેં ગ્રહગુણુ ગુરુગુણુ ગાયા રે, સહૂને સુણતાં માંમ સવાયા રે;
 આંગણે કલ્પતરુવર ફલિયા રે, દીપવિજયના વલ્લભ મલિયા રે. માં ૧૩

ફાડા

ઈમ ગુણમાલા ગુરુ તણી, ગાવે' મધુરે' વેણુ;
 મુગતા કુસુમ વધાયકે', ગુરુમુખ નિરખે' નેંણુ. ૧
 ધરમલાભ દેઇ ધૂરે', આણી ધરમ સનેહ;
 પર ઉપગારી જગગુરુ, વરસે' નર્યુ ધન મેહ. ૨

જ્ઞાનમાહાત્મ્યવર્ણન

સુણો ભવિક જન ઇકમનાં, જ્ઞાન સમો નહિ કોય;
જ્ઞાને સંકટ સવિ ટલેં, જ્ઞાને મંગલ હોય. ૩
દસપૂરવધર મુનિવરા, જેહ પ્રકાસે જ્ઞાન.
તે તીર્થકર સારીણું, પ્રણમિજે ઇકધ્યાન. ૪

ઠાલ. ૨૭

(આદિત કહે હું માનવી ને, આદીસરને ધ્યાઉછ એ દેશી)
જ્ઞાનાવરણી ક્ષય કરીને, ખાંધે પુન્ય અનંતજી;
તો પામે કાંઈ જ્ઞાનને, ઇમિ ભાખે શ્રી ભગવંતજી. ૧
જ્ઞાન અપૂરવ ધન છે જેહને, તે લહે આદર માંનજી;
સહુ પંડિતમાં રાજસભામાં, પામે બહુ સનમાંનજી. ૨
અભવ્ય જીવને પૂરવલખિધ, ન કહી સૂત્ર મઝારજી;
પ્રાસિરૂપ છે ભવ્ય જીવને, પાંચે જ્ઞાન ઉદારજી. ૩
ત્રિપદી પાંમી તીર્થકરથી, મુહૂરતમાં તતખેવજી;
દ્વાદશાંગીની રચના રૂડી, ગુંથે ગણધર દેવજી. ૪
પૂરવધર મોટા ગીતારથ, સરખાં જેહનાં જ્ઞાનજી;
દીપવિજય તે જ્ઞાનને નમતાં, પ્રગટે લખિધ નિધાનજી ૫

॥ ઠાળ ૧ ॥

ઠાલ. ૨૮

(ઝીણા ઝરમર વરસે મેહ, ભીંજે મારી ચુનલડી એ દેશી)
તથા (મારે દીવાલી થઈ આજ, જિનમુખ જોવાને એ દેશી)
જગમાં ઉપગારી ઘણા પણ, નહી કોઈ જ્ઞાન સમાન રે;
લોકિક રૂપ છે સહુએ ખીજાં, લોકોત્તર છે જ્ઞાન.
જ્ઞાનને વહો રે, જીમ પાંમો પરમાણુદ. (એ આકર્ણી) ૧
કામધેતુ ને કલપતરુ પણ, નહીં કોઈ તારણ રૂપ રે;
તારણ રૂપ જ્ઞાન છે જગમાં, જાણે જ્ઞાની સહુ રૂપ. જ્ઞાન૦ ૨
ઉપમા જ્ઞાની જ્ઞાનને બહુ, છાજે છે જગમાંહે રે;
મહાગોપ મહામાંહણ ને વલી, નિર્યોમક સથવાહ. જ્ઞાન૦ ૩

પંચમ આંગે સોહમ ગણુધર, વંદે શ્રુત ભગવાન રે;
 તે જગદોચન જ્ઞાનને વંદો, વલી કરવા બહુ માન રે. જ્ઞાન૦ ૪
 જ્ઞાનતણાં બહુ માન કરે તો, પામે નહીં સદેહ રે;
 દીપવિજય કહે જ્ઞાનને સમરો, હમ બાપધઓ મેહ. જ્ઞાન૦ ૫

॥ ઢાળ ૨ ॥

ઢાલ ૨૯

(અવિનાસીની સેઝડીઈ રંગ લાગ્યો, માહરી સગની—એ દેશી)

જ્ઞાન વિણા બણે નહીં જે, ધ્યાતા ધ્યેય ને ધ્યાનણ;
 જ્ઞાન વિના બાંણે નહીં જે, ચેતન પરમ નિધાન.

જ્ઞાનને સેવોણ (એ આંધણી) ૧

જ્ઞાન વિના બણે નહીં જે, પુદ્ગલ ગુણ પયોયણ;
 જ્ઞાન વિના બણે નહીં જે, અસ્તિ નાસ્તિ સહાય. જ્ઞાન૦ ૨
 જ્ઞાન વિના બણે નહીં જે, સહજ સલાવ વિકાવણ;
 જ્ઞાન વિના બણે નહીં જે, ભેદ છેદનો ભાવ. જ્ઞાન૦ ૩
 જ્ઞાન વિના બણે નહીં જે, હાંનિ વૃદ્ધિ સરૂપણ;
 જ્ઞાન વિના બણે નહીં જે, મોહ મિથ્યાતવિ રૂપ. જ્ઞાન૦ ૪
 જ્ઞાન વિના બણે નહીં જે, કાંઈ પુદ્ગલના ખેલણ;
 જ્ઞાન વિના બણે નહીં જે, પરમાનંદી ગેલ. જ્ઞાન૦ ૫
 જ્ઞાન વિના બણે નહીં જે, ગુણી ગુણાગર જેહણ;
 દીપવિજય કવિરાજ જ્ઞાનથી, બાંણે સઘલા તેહ. જ્ઞાન૦ ૬

॥ ઢાળ ૩ ॥

ઢાલ ૩૦

(ભવિ તુમો વદો રે, સંખેસર જિનરાયા એ દેસી)

જ્ઞાની જ્ઞાન તણે રસ ઝીલે, નિર્મલતા ઉપભવે;
 જ્ઞાની જ્ઞાનની ભક્તિ કરતાં, જ્ઞાન અખોધતા બવે.

ભવિ દિલ ધરજ્યો રે જ્ઞાનતણી સુખલડી (એ આંધણી) ૧

કેવલોની પરે ચૌક પૂરવધર, લાગે દ્રવ્ય અનંતા;
 અસંખ્ય ભવની વાત પ્રકાસે, વદો જગ જયવંતા. ભ૦ ૨

મોટાનાં જે પાસાં સેવે, તે મોટાં પદ પાવે;
જ્ઞાનપ્રભુની ભક્તિ કરતાં, જ્ઞાન અબોધતા જાવે. ભ૦ ૩
આગમ નોઆગમનો અરથ, સાંભલજ્યો એકધ્યાન;
આગમ તો શ્રુતજ્ઞાન કહીજે, નોઆગમ શ્રુતજ્ઞાન. ભ૦ ૪
તે સહુ લહિઈ ભક્તિ કરતા, જ્ઞાન તણી ખલિહારી;
દીપવિજય કવિરાજ જ્ઞાનને, સેવે બહુ નરનારી. ભ૦ ૫

॥ ઢાળ ૪ ॥

ઢાલ ૩૧

(ઓ આયો રે હનુમંતકા લસકર, ઘટા ઉમટી શ્રાવનકી એ દેશી)
તથા (હું તો પ્રભુમુ રે હરખીજી—એ તીર્થમાલની ખીજી ઢાલની દેશી).
મતિના લેદ કહ્યા અઠયાવીસ, શ્રુતના ચઉદ લહાવેજી;
ષટ્ અવધિના દોય મનપજજવ, કેવલ એક કહાવે.
ભવિ તુમે સેવો રે, સેવો રે ઉપગારી ઉછરંગે. (એ આંકણી) ૧
સહુ મલી લેદ એકાવન થાવે, નંદીસૂત્ર મઝારજી;
ભગવતિ સૂત્ર અનૈ પન્નવણા, માંહે બહુ અધિકાર. ભ૦ ૨
ભરતરાય નિજ કાજ સમાર્યા, જાઉં તસ ખલિહારીજી;
મિથ્યા તમ અંતરથી ટલિયા, અજરામર પદ ધારી. ભ૦ ૩
જ્ઞાંની જ્ઞાનતણી આસાતન, વરજંતા ભવિ લોકાજી;
પ્રગટે પંચમ નાણુ કિવાકર, જાંણે લોકઅલોકા. ભ૦ ૪
જ્ઞાન-તરી અવલંબી મુનિજન, ભવસાયર ઊતરીઈ;
કવિરાજ દીપ વરદત્ત તણી પરે, અવિચલ પદવી વરિઈ ભ૦ ૫

॥ ઢાળ ૫ ॥

કલસ

સેવિઈ શ્રુતરાજ ઈણુવિધિ, પામીઈ - જીમ જ્ઞાનને,
જ્ઞાનનાં બહુમાન કરીને, દીજીઈ વંદી દાનને;
પ્રેમરતન શુરુ જ્ઞાન નિસુણી, આત્મજ્ઞાનને અનુસરો,
દીપવિજય કવિરાજ જાંણે, સહજમે ભવહધિ તરો. ૧

ઈતિ શ્રીજ્ઞાનવરણુન એ પાંચ ગિરવી સ્તવ, સૌભાગ્ય
પંચમી દિને જ્ઞાન પાછલ પૃ ફેરા ફરતાં ગવાઈં તથા પડિસ્ક-
મણામેં રાતિજગામેં ગાવેં.

કુંડા

શિખામણુ

જ્ઞાનાવરણી કરમ જે, અનંત કરમ સમુદાય;
સમય સમય સાતે કરમ, બાધે ચેતન રાય. ૧
શિખામણુ ચેતન સુણો, સદલ સભા સમુદાય;
લાઘવ કમિં જીવડા, સુણિઈં એકચિત્ત લાય. ૨

ઠાલ ૩૨

(જવડ સમરા રે ઉદાર એ દેશી)

તથા (ગોપી મહી વેચવાને ચાલી, મહુકીમેં ગોગસ ધાલી એ દેશી).

ચિત સમરું વીર જિણુંદ, એ તો સિવતરુ સુખનો કંદ;
જીવનેં શિખામણુ કહું છું, જે આગમથી સહુ લહું છું.
જીવ ઘણું રે ઘણું રે કહીઈં, જિનઆણા સિર પર વહીઈં. (એ આંકણી) ૧
સમયાવલીથી સહુ આણો, કાલચક્ર અનંતાં જાણો;
જીવ ભમિયો નરક નિગોદે, મિથ્યાત તણું મન મોદે. જીવં ૨
વણુસંઘમેં કાલ અનંતો, જીવ ભમિયો બોધિ અલહંતો;
ચૌદ રાજમેં એ દોઈં ઠાણુ, ફરસ્યા વિણું નહિં રે સુભાણુ. જીવં ૩
જીવ પોતા પુન્ય તપાસેં, દોઈં અવસર આવે વિમાસેં;
તેં તો સહજ સભાવ ન જાણ્યો, વિભાવતણો મત તાંણ્યો. જીવં ૪
રતનત્રઈં તે સહજ સભાવ, કમંબંધ તે કહીઈં વિભાવ;
રતનત્રયી તે તાહરુ સરૂપ, વિભાવ તે કહિંઈં વિરૂપ. જીવં ૫
દોઈં પુન્યેં નરભવ પાયો, વલી શ્રાવકકુલમેં આયો;
સુદ્ધ દેવ સુદ્ધ ગુરુ મલિયા, સદહણા વિના જગ રલિયા. જીવં ૬
જમાલી સરખા કહાઈં, એ તો નિતવ સૂત્રેં જણાઈં;
ઉત્તરાધ્યયનેં સાત વખાણ્યા, કાલ અનંતો ભમચ્યેં અજાણ્યા. જીવં ૭
જિનઆણા સાચી ધરીઈં, તો વેહેંલા સિવપદ વરીઈં;
જિન વચણુમાં સંસય બોલેં, તે તો કુમતિ ક્ષાત્રહુ તોલેં. જીવં ૮

અભવ્ય બાપને પુત્ર પનોતો, તે તો જિનઆણા સદહતો;
 કાલિક ચોરને સુલસો દાખ્યો, તે તો ઉપદેશમાલામેં ભાખ્યો. ૭૫૦ ૯
 જિનવયણું શ્રવણેં સુણીધં, જિનવયણુમાં સંસય ન ગણીધં;
 દ્રવ્ય લોક અલોક વિચાર, જોજ્યો છવાભિગમ અધિકાર. ૭૫૦ ૧૦
 ઇત્યાદિક જિનની રે વાંણી, સાંભલજ્યો ભવિ શુણ્ણખાંણી;
 છવજ્યણા રૂડી કરજ્યો, ભવિ ભવજલ વેંહેંલા તરજ્યો. ૭૫૦ ૧૧
 માહરેં તો નથી કાંઈ સાંસો, શુણ્ણ જન તુમે કાંઈ વરાંસો;
 શ્રદ્ધા માહરે એ છે સાચી, છમ મોર જુધં છે નાચી. ૭૫૦ ૧૨
 સાસનનો જે આણાકારી, તસ વારી જાઉં વાર હજારી;
 એ સિખાંમણુ જે ગાધ, દીપવિજય તે બોધિ નિપાધ. ૭૫૦ ૧૩

દુહા

રોહિણીતપવણન

ઇણુ અવસર શ્રોતા સકલ, પૂછેં શ્રી ગુરુરાજ;
 કૃપા કરી ઉપદેસિધં, રોહિણી ફેલ સામ્રાજ. ૧
 કેહની પુત્રી કુણુ વધૂ, કવણુ પુન્ય વડ હેત;
 કિણુ વિધિ સંજમ સિવ વરી, સ્વામી પુત્ર સમેત. ૨
 જગત્પદ્મસૂરિ ઉપદિસેં, શ્રવણેં સહુ નરનાર;
 દેખી અવસર પૂજ્યછ, ભાજેં સમય વિચાર. ૩

હાલ ૩૩

(હારિ મારે દામ ધરમના સાડા પચવીસ દેશ જો—એ દેશી)
 તથા (હારિ મહારે જોગનિયાનો લટકો દહાડા ચ્યાર જો એ દેશી)
 હારિ મારે વાસુપૂજ્યનો નંદન મધવા નામ જો,
 રાણી તેહની કમલા પંકજલોચણી રે લોલ;
 હારિ મારે આઠ પુત્ર ને ઉપર પુત્રી એક જો,
 માતપિતાને વાહલી નામે રોહિણી રે લોલ. ૧
 હારિ મારે દેખી જોવન વય નિજ પુત્રી ભૂપ જો,
 સચરા (સ્વયંવર) મંડપમાંડી નૃપતેડાવીયા રે લોલ;
 હાં રે મારે અંગ બંગ ને મરુધર કેરા રાય જો,
 ચતુરંગી ફેજોથી ચપા આવીયા રે લોલ. ૨

હાં રે મારે પૂરવ લવને રાગેં રોહિણી તામ જો,
 ભૂપ અસોકનેં કઠે વરમાલા ધરેં રે લોલ;
 હાં રે મારે ગજ રથ ઘોડા દાન અને બહુ માંન જો,
 દેઈ બોલાવી બેટી બહુ આડંબરે રે લોલ. ૩

હાં રે મારે રોહિણી રાણી લોગવતાં સુખલોગ જો,
 આઠ પુત્ર નેં પુત્રી ચ્યાર સોહામણી રે લોલ;
 હાં રે મારે આઠમા પુત્રનું લોકપાલ છે નામ જો,
 તે ખોલેં લેઈ ગોખેં બેટી લામિની રે લોલ. ૪

હાં રે મારે એહવેં કૈાઈક નગર વણિકનો પુત્ર જો,
 આયુક્ષયેંથી બાલક મરણુદશા લહેં રે લોલ;
 હાં રે મારે માતપિતાદિક સહુ તેહનો પરિવાર જો,
 રડતાં પડતાં ગોખતલેં થઈનેં વહેં રે લોલ. ૫

હાં રે વારી તે દેખી અતિ હરખી રોહિણી તાંમ જો,
 પિઉનેં ભાખેં નાટિક કુણુ એ જાતનુ રે લોલ;
 હાં રે વારી દીપ કહેં એ પૂરવ પુન્ય સંકેત જો,
 જનમથડી નવિ દીકું હુઃખ કોઈ વાતનુ રે લોલ. ૬

॥ ઢાળ ૧ ॥

ઢાલ ૩૪

(આપા આમ પધારો પૂજ્ય, અમ ઘર વોહરણુ વેલા એ દેશી)

પિઉ કહેં રે જોવન મદમાતી, સહુને સરખી આસા;
 તે બાલકના હુઃખથી રાવેં, તુંજને હોય તમાસા.

બોલો બોલ વિચારી રાજ, ઈમ કિમ કીજે હાંસી. (એ આંકણી) ૧
 રાઈ રીસ ધરી ખોલેથી, પુત્રને ખૂંચી લીધો;
 રોહિણી રાંણી નજરે જોતાં, ગોખથી નાખી લીધો. બોલો ૦ ૨
 તે દેખી સહુ અંતેઉરમાં, રુદન પુકાર તે કીધો;
 રોહિણી ઈમ જાંણે જે બાલક, કૈાઈઈ રમવા લીધો. બોલો ૦ ૩
 નગર તણેં રખવાલેં દેવેં, અધર ગ્રહો તિહાં આવી;
 સોનાને સિધાસન યાખ્યો, આબૂરણુ પેહેંરાવી. બોલો ૦ ૪

નગરલોક સહુ ભાગ્ય વખાણે, રાજા વિસ્મિત થાવે;
દીપ કહે જસ પુન્ય સખાઈ, તિહાં સહુ નવ નિધિ આવે. બોલો ૦ પ

॥ ઢાળ ૨ ॥

ઢાલ - ૩૫

(મુનિ સુવત જિન' અરજ હમારી એ દેશી)

એક દિન વાસુપૂજ્ય જિનવરના, અંતેવાસી મુનિરાજ વાલ્હા;
રૂપકુંભ નેં સ્વર્ણકુંભજી, ચરિ જ્ઞાંની ભવ જીહાજ વાલ્હા.

રોહિણી તપક્લ જગ જયવંતો. (એ આંકણી). ૧

પાડેં ધાર્યા પ્રભુ નયર સમીપે, હરખ્યો રોહિણીકત વાલ્હા;
સહુ પરિવારસું પદજીગ વંદી, નિસુણ્યો ધરમ અનેકાંત વાલ્હા. રો ૦૨
કર ભેડી નૃપ પૂછેં શુરુને, રોહિણી પુન્ય પ્રબંધ વાલ્હા;
સ્થૂં કીધું પ્રભુ સુકૃત ઇણીઈ, ભાખો તે સયલ સંબધ વાલ્હા. રો ૦૩
શુરુ કહે પૂરવ ભવમાં કીધો, રોહિણીતપ ગુણખાણ વાલ્હા;
તેહથી જનમ થકી નવિ હીકું, સુખ દુઃખ ભણુ અભણુ વાલ્હા. રો ૦૪
ભાખે શુરુ હવે પૂરવ ભવનો, રોહિણીનેા અધિકાર વાલ્હા;
દીપ કહે સુણજ્યો એકચિત્તે, કર્મપ્રપંચ વિચાર વાલ્હા. રો ૦૫

॥ ઢાળ ૩ ॥

ઢાળ ૩૬

(હું તો મોહિ રે નંદલાલ મોરલીને તાને એ દેશી)

તથા (મહારે દિવાલી થઇ આજ, પ્રભુ મુખ જોવાને એ દેશી)

શુરુ કહે જંબૂક્ષેત્ર ભરતમાં, સિદ્ધપુરનયર મઝાર રે;
પૃથ્વીપાલ નરેસર રાજા, સિદ્ધમતિ તસ નાર.

રાજન્! સુણજ્યો રે, ઇહ પૂરવભવ અધિકાર

હિલમેં ધરજ્યો રે (એ આંકણી)

૧

ઇક દિન આવ્યા અંદ્ર ઉધાને, રાણી નેં રાજન્ન રે;
એલેં કીડા નવ નવ ભાંતે, ભોજ્યો કર્મ નિહાંત. રો ૦ ૨
એહવે કોઈ એકમુનિતિહાં આવ્યો, ગુણસાગર તસ નામ રે;
રાજા તે મુનિવરને વંદી, રાણીનેં કહેં તામ. રો ૦ ૩

ઊઠા એ મુનિને' વોહરાવે, જે હોય સુદ્ધ આહાર રે;
 નિસુંણી રાણી[ને] મુનિના ઉપર, ઉપનો ક્રોધ અપાર. રાં ૪
 વિષય થકી અંતરાગ થયો તે, મનમાં બહુ દુઃખ લાવે' રે;
 રીસે' બલતી ઠઠલું તુંબડું, તે મુનિને' વોહરાવે'. રાં ૫
 મુનિને આહારથકી વિષ વાખ્યું, કાલધરમ તિહાં કીધો રે;
 રાજાઈ રાણીને તત્ખિણ, દેશનિકાલો દીધો. રાં ૬
 સાતમે' દિન મુનિહત્યા પાપે', ગલતઠોઢ થયો અંગે રે;
 કાલ કરીને છઠ્ઠી નરકે, ઉપની પાપ પ્રસંગે. રાં ૭
 નારકી ને' તિર્યચ તણા ભવ, ભટકી કાલ અનંત રે;
 દીપ કહે' હવે' ધર્મ જોગનો, કહિશ્યું સરસ વૃત્તાંત. રાં ૮

॥ ઢાળ ૪ ॥

ઢાળ ૩૭

(અલવેસર અવધારીઈ કેસરિયાલાલ એ દેશી)

તે રાણી મુનિપાપથી કેસરિયાલાલ, ફિરતી ભવચક્ર ફેર રે રાજેસરલાલ
 તાહરા નયરમાં ઉપની કેં, ધનમિત્ર શેઠને ઘેર રે રાં

જુઓ જુઓ કર્મવિટંબના કેસરિયાલાલ (એ આંકણી) ૧
 ધનવતી કુખે' ઉપની કેં, દૂરગંધા તસ નામ રે રાં;
 નગરવણિકના પુત્રને કેં, પરણાવી બહુ માન રે. રાંજી ૨
 સુખસન્યાને' ઉપરે કેં, આવી કંતને પાસ રે રાં;
 બહુ દુરગંધતા ઊછલી કેં, સ્વામી પામ્યો ત્રાસ રે. રાંજી ૩
 મૂકી પરદેશ ગયો કેં, હૈ હૈ કર્મસ્વભાવ રે રાં;
 એક દિન કન્યાનો પિતા કેં, ગ્યાનીને પૂછે' વિભાવ રે. રાંજી ૪
 ગ્યાનીઈ પૂરવભવ સહુ કેં, ભાખ્યો સહુ અવઢાત રે રાં;
 ફિરી પૂછે' શુરુરાજને કેં, કિમ હોય હવે સુખસાત રે. રાંજી ૫
 શુરુ કહે' રોહિણી તપ કરે કેં, સાત વરસ સાત માસ રે રાં;
 રોહિણી નક્ષત્રને' દિને' કેં, ચોવિહાર ઉપવાસ રે. રાંજી ૬
 વાસુપૂજ્ય ભગવાનને કેં, પૂજે' કરી સુભ ભાવ રે રાં;
 ઈમ એ તપ આરાધતાં કેં, પ્રગટે શુદ્ધ સ્વભાવ રે. રાંજી ૭

કરજ્યો તપ પૂરણ થઈ કેં, ઉજમણું બલે ભાંત રે રાં;
એકથી એક ભવ અંતરે કેં, લેહેંસ્યે જ્યોતિ મહંત રે. રાંબુ ૮
ઈમ મુનિ મુખથી સાંભલી કેં, આરાધી તપ સાર રે રાં;
એ તાહરી રાંણી થઈ કેં, રોહિણી નાંમે નાર રે. રાંબુ ૯
ઈમ નિસુણી હરખ્યા સહુ કેં, રોહિણી ને વલી રાય રે રાં;
દીપ કહેં મુનિ કુંભને કેં, પ્રભુમી નિજ ઘર આય રે. રાંબુ ૧૦

॥ ઢાળ ૫ ॥

ઢાલ ૩૮

(ભરત નૃપ ભાવશું એ એ દેશી)

એક દિન વાસુપૂજ્યજીએ, સમોસયાં મહારાજ નમો જિનરાજજીનેં એ;
રાય ને રોહિણી હરખીયાં એ, સિદ્ધાં સઘલાં કાજ. નં ૧
ખહું પરિવારસું આવિયા એ, વહે પ્રભુજીના પાય નં;
પ્રભુ મુખથી વાંણી સુણી એ, આણુંદ અંગ ન માય. નં ૨
રાય ને રોહિણી જેહું જણે એ, લીધાં સંજમ ખાસ નં;
ધનધન સંજમધર મુનિ એ, સુરનર જેહના દાસ નં ૩
તપ તપી કેવલ પદ લહી એ, તાર્યાં ખહું નરનાર નં;
સિવપદ અવિચલ પદ લહે એ, પામ્યાં ભવનો પાર. નં ૪
ઈમ જે રોહિણી તપ કરેં એ, રોહિણીની પરેં જેહ નં;
રાજપુત્ર ધન રિધ લહેં એ, વલી અજરામર જેહ. નં ૫
ધનધન વાસુપૂજ્ય તીર્થને એ, ધનધન રોહિણી નાર નં;
એ તપ જે ભાવેં કરેં એ, પાંમે તે જ્યજ્યકાર. નં ૬
સંવત અઠારઓગણસાઠનો (૧૮૫૯)એ, ઉજલ ભાદ્રવો માસ નં;
દીપવિજય તપ ગાઈઓ એ, કરી ખંભાત ચોમાસ. નં ૭

॥ ઢાળ ૬ ॥

કેલશ.

શ્રી વાસુપૂજ્ય જગપૂજ્ય સાહેબ, તાસ તીર્થે એ થયાં;
ચાર પુત્રી નેં આઠ પુત્રથી, દંપતી સુગતે ગયાં.

તપગચ્છ વિજયાનંદ પટધર, શ્રી વિજયલક્ષ્મી સૂરીસરુ;
તાસ રાજે' સ્તવન કીધું, સઘલ સંઘ સુકંઠરું.
સકલ પંડિત પ્રવર ભૂષણ, પ્રેમરત્ન ગુરુ ધ્યાઈયા;
કવિ દીપવિજયે' લાલ હેતે', રાહિણી ગુણ ગાઈયા.

॥ ઇતિ રાહિણી તપ વિષયે રાહિણી કથા ॥

હુહા

સંખંધ સૂણી રાહિણી તણો, સકલ સભા તિણિ વાર;
કેઈ ભાવુક ભવિજના, હરખિત હૃદય મઝાર. ૧
રાહિણી વ્રત કેઈ ઉચ્ચરે, કેઈ પંચમી ગુંણખાંણ;
કેઈ નિયમ વ્રત આદરે, પરભવ સુકૃતકર્માણ. ૨

ભજવાન ધી મહાવીરસ્વામીના આયુધ્યનો અશ્નોત્તર—

તિણ સમયે' શ્રોતા ભવિક, પૂછે' શ્રી ગચ્છરાજ;
વીર જગતગુરુ આકેષુ', બહોત્તર વરસ કહાય. ૩
ચૈત્ર સુદી તેરસ જનમ, દીવાલી નિરવાણ;
વરસ બહોત્તર કિમ મિલે, કહિંઈ ગુરુ શ્રુત ભાંણ. ૪
તપ ગુરુ કહે' શ્રોતા સુણો, વાતિકે લેશ વિચાર;
સુણતાં સહુ સંસય ટલે', પ્રગટે આતમ ખ્યાર. ૫

અથ લૌકિકે ભાષા

હમણાંના વર્તમાન ટીપણાના વર્ષ ૧ના દિવસ ૩૬૫ છે,
અને ત્રીજે વરસ માસ ૧ વધે છે. અને જૈનને ટીપણે વર્ષ ૧ના
દિવસ ૩૬૦ છે. વારસળહં માસાણં ચોવિસળહં પક્ષાણ તીનસેંદે-
સાઠ રાહિયાણં એ પાઠ પ્રમાણે વરસ ૧ના દિવસ ૩૬૦
એ તો સિદ્ધાંતની પરિપાટી છે. પણ વર્ષ વર્ષ પ્રતિ દિન ૨ ઘડી
પલ ૦૧૧ ઘટે છે. એ ઘટ પ્રમાણે વર્ષ ૧ના દિવસ ૩૫૮ થાય
છે. હવે વીર મહારાજ ચૈત્ર સુદી ૧૩ જન્મ્યા. અને કાતી વદિ
૦)) અમાવાસ્યાઈ મોક્ષ ગયા. એ તો ૭૨ વર્ષ પૂરા મિલ્યાં
નહિ. ત્રણ દિન ઘાટ પાંચ માસે' આઈ મોક્ષ ગયા અને
પુરાં બહોતેર કીમ કહો છો ? તેહનો ઉત્તર એ જે ત્રણસેંહે ને

સાઠના-પાઠ પ્રમાણે-૭૨ વર્ષના દિવસ ૨૫૯૨૦. (પચીસ હજાર નવસો ને વીસ) થાઈ, પણ વર્ષ પ્રતિ દિન ઘડી ૨ થતી ૦૧૧ ઘટે તે ઘટની તરફના ૧૪૭ દિવસ બાકી તે વારે ૨૫૭૭૩ (પચીસ હજાર સાતસે ત્રણોત્તર) રહ્યા. તેની ગણના કરતાં કાલિ વહિ અમાવાસ્યાઈ મોક્ષ.

૧ ગૃહસ્થાવાસ

ગૃહસ્થાવાસ બીસ દિન ઓછે ૩૦ વર્ષ. તેહના દિવસ ૧૦૮૦૦, તે મધ્યેથી દિન ૭૪ ઘટના તથા બીજા ૩૨ દિન ઘટાડતાં બાકી દિવસ ૧૦૬૯૨ એટલો ગૃહવાસ સંખ્યા બાણવી.

૨ છંદાસ્થાવસ્થા

છંદાસ્થવર્ષ ૧૨, માસ ૬, દિન ૧૫. તેહના દિવસ ૪૫૧૨ (૪૫૧૫) તે મધ્યેથી દિવસ ઘટના ૭૪, તિવારે માગસર વહી ૧૦ દીક્ષા અને વૈ. સુદ ૧૦ કેવલ હુઓ.

૩ કેવલાવસ્થા

કેવલાવસ્થા વર્ષ ૩૦, તેહના દિન ૧૦૫૬૫, તે મધ્યેથી ૭૪ ઘટના. બાકી ૧૦૫૨૯ એટલો કેવલકાલ. સરવાળે વર્ષ ૭૨, ઘટના ૧૪૭ દિન બાકી વર્ષ ૭૧૧, માસ ૧, દિન ૩.*

અથ પૂર્વપરિપાટી લિખ્યતે

હૃદા

૪૫—મા. શ્રી. દેવેન્દ્રસૂરિવચ્ચંત

જગતચંદ્ર સૂરિતણા, દોય હૂઆ પટધાર;
 ચેંતાલીસમા પટધરુ, દેવેન્દ્રસૂરિ ગણધાર. ૧
 વસ્તુપાલ વડ-બંધવો, તેજપાલ લધુ બંધુ;
 પુત્ર પ્રભાવે ભુજબંલી, ભાગ્યબલી ગુંભુખાણુ. ૨
 તેહને ઘેર લહિઓ હુતો, વિજયચંદ્રના નામ;
 દેવભદ્ર વાચક કને, પ્રવૃજ્યો શુભધામ. ૩
 દેવેન્દ્રસૂરિ વિભુરાજ, વિજયચંદ્ર સૂરિરાજ;
 દો શુરુભાઈ સૂરિવરા, જગતચંદ્ર પટ લાજ. ૪

શિથિલાચારી મોકલા, વિજયચંદ્રજી ભમ; ૫
 ખંભાયત નગરે રહ્યા, બાર વર્ષ એક ઠામ.
 વિહરંતા માલવ ધરા, દેવેન્દ્રસૂરિ મહારાજ;
 શ્રી ખંભાયત પધારિયા, તપાગચ સામ્રાજ. ૬
 વિજયચંદ્રજી નહી ગયા, સનમુખ વંદન કાજ;
 લઘુ પોષાલે ભતર્યા, દેવેન્દ્રસૂરિ ગચ્છરાજ. ૭
 વંદન ભતે આવતે, બોલે બાલ ગોષાલ;
 જઈ આન્યા શુક વંદિયા, લહુડી વડી પોસાલ. ૮
 વિજયચંદ્ર સૂરીસનો, ગચ્છ વડી પોસાલ.*
 દેવેન્દ્રસૂરિ ગચ્છરાજનો, ગચ્છ લહુડી પોસાલ.

ઠાલ ૩૯

(સિંહલ નૃપ કહે' ચંદને, રાજેન્દ્રમોરા' સુત લાડકા તું ભઠ હો એ દેશી)
 દેવેન્દ્રસૂરિ શ્રીપૂજ્યજી સુજાની મહારા, કરતા ભવિ ઉપગાર હો;
 વીરધવલ પ્રતિબોધિયો સુઠ, હીધો સૂરિપદ બાર હો.

ગચ્છરા નાયક મહારા ! પટરા લાયક પ્યારા ! વંદિઈ સુજાની-

તપગચ્છ તિલક સવાય હો. (એ આંકણી)

શ્રાવકદિનકર ને' વલી સુઠ, સિદ્ધપંચાસિકા નામ હો;
 ધર્મરત્નગ્રંથ એ તીનની સુઠ, વૃત્તિકરણ શુભધામ હો. ગઠ :
 બાબ્ય ને કર્મગ્રંથ પાંચ જે સુઠ, ચરિત્ર સુદર્શન સાર હો;
 ઇત્યાદિક બહુ ગ્રંથના સુઠ, કરતા જગ ઉપગાર હો. ગઠ :
 વિહરંતા માલવ દેસમાં સુઠ, કરી ઉપગાર સવાય હો;
 સંવત તેર સત્તાવીસે(૧૩૨૭) સુઠ, સૂરિ અમરપદ પાય હો. ગઠ :

૪૧-પ્રથમ પદધર આઠ શ્રી વિદ્યાનંદસૂરિવર્ણન

તેર દિવસને અંતરે સુઠ, વિદ્યાનંદસૂરિ પટધાર હો;
 તે પશુ સુરપદવી લહ્યા સુઠ, ભાવિભાવ વિચાર હો. ગઠ :

૪૨-દ્વિતીય પદધર આઠ શ્રી ધર્મધોષસૂરિવર્ણન-

તેહથી પટ છિંતાલમે' સુઠ, ધર્મધોષસૂરિ લિખાય હો;
 તાસ ચરિત્ર સુંણો વર્ણવું સુઠ, બાગ્યબલી ગચ્છરાય હો; ગઠ :

વિહરતા મહીયલ આવીયા સુ૦, મંડપાચલ નયર સુઠાય હો;
 પૃથ્વીધર સાહ પ્રતિજોધીઓ સુ૦, ખારે વ્રત ઉચ્ચરાય હો. ગ૦ ૭
 પાંચમે વ્રત દ્રવ્ય લક્ષ્મી સુ૦, સેઠળ નીમ રખાય હો;
 ભાંણે ગુરુજીઈ જ્ઞાનથી સુ૦, આગલ ભાગ્ય સવાય હો. ગ૦ ૮
 કોટિધ્વજ હોંસે સેઠળ સુ૦, ખરચર્યે દ્રવ્ય સુઠામ હો;
 ઈમ ભાંણી નિયમ સંખેવીઓ સુ૦, મંત્રીપણે હુઓ તાંમ હો. ગ૦ ૯
 કોટિધ્વજ દ્રવ્ય જમ હુઓ સુ૦, સિદ્ધગિરિ સધ ચલાય હો;
 છપ્પન ધડી કંચન ફેઈ સુ૦, તિહાં ઇંદ્રમાલ પેંહેરાય હો. ગ૦ ૧૦
 જોહવે કોઈ પરદેશીઓ સુ૦, પ્રહાર્ય વસ્ત્ર* સુદાય હો;
 કીધો સેઠનિં ભેટણો સુ૦, પેંહેરો વેસ મન ભાય હો. ગ૦ ૧૧
 વરસ ખત્રીસ લગ પાલીઓ સુ૦, પ્રહાર્યજ વ્રત સાર હો;
 સીલાલંકૃત લાભથી સુ૦, સેઠળ સુરપદ ધાર હો. ગ૦ ૧૨
 તસ સૂત ઝાંઝણુ સાહ છે સુ૦, તાત જીર્યો સૂત હોય હો;
 સેત્રુંભગિરિ આરોહીઓ સુ૦, ધ્વજદંડ કનકમે(મય) જોય હો. ગ૦ ૧૩
 ઇત્યાદિક બહુ જીવને સુ૦, સફલ હોવે સવિ કાજ હો;
 દીપવિજય કવિરાજના સુ૦, ધર્મધોષ ગચ્છરાજ હો. ગ૦ ૧૪

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાટજ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપત કુલોત્પન્ન સાહ
 અનોપચંદ્ર વ્રજલાલ આગ્રહાત સકલપંડિતપ્રવર, પં. પ્રેમ-
 વિજય ગણિ પં. રત્નવિજય ગણિના શિષ્ય, પં. દીપવિજય
 કવિરાજ બહાદરેણ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરત્નપટ્ટાવલી રાસ
 પ્રાકૃત પ્રખંધેજસોભદ્રસૂરિ, વડગચ્છ બિરહ, વિમલમંત્રી, અભય-
 દેવસૂરિ, શાંતિવેતાલ, હેમાચાર્ય, કુમારપાલ પૂરવલવ, બહુ
 ગચ્છભેદ, તપાબિરુદ, વસ્તુપાલ તેજપાલ સંખંધ, વણિક
 ચોરાસી જોતિ, વીસાહસા ઉત્પત્તિ, જગતચંદ્રસૂરિ ઉજ્જૈણી નગર
 પ્રવેશ, ગુરુ ઉપદેશ, પંચમી જ્ઞાન વણુન, રોહિણી ચરિત્ર,
 વીર ૭૨ વર્ષ સંખ્યા પ્રમાણ, પૃથ્વીધર, ઝાંઝણુસા, દેવેન્દ્રસૂરિ
 પ્રમુખ હસ પટાધર સૂરિ વણુનો નાંમ તૃતીયોદલાસઃ ૩

॥ ઇતિ તૃતીયોદલાસઃ ॥

ચતુર્થ દિલ્લાસ

॥ અથ ચતુર્થોદલાસ પ્રારભ્યતે ॥

હુંહા

દાન સીલ તપ ભાવના, ચ્યારે મંગલ ખાસ;
ચોથો પ્રકાસ વરણુવું, સુણીઈ જ્ઞાન વિલાસ. ૧

૪૭—આ. શ્રી સોમપ્રભસૂરિવર્ણન-

ધર્મધોષ ગચ્છરાજને, સુડતાલિસમેં પાટ;
સોમપ્રભ ગચ્છરાજજી, કુમતિ કરે નિર્ધાટ. ૨
અડતાલીસમા પાટવી, ગુરુભાઈ છે ચ્યાર;
ચ્યાર સૂરિ ચ્યારે ચતુર, ચરણકરણ વ્રતધાર. ૩
પેહેલા વિમલપ્રભસૂરિ, જ્યાનંદસૂરિ ભાંણ;
ત્રીજા પદ્મતિલકસૂરિ, સોમતિલક સૂરિભાંણ. ૪

૪૮—આ. શ્રી સોમતિલકસૂરિવર્ણન

ત્રીન સૂરિ આયુ અલ્પ, સરગ લહ્યા ગચ્છરાય;
સોમતિલક અડતાલમેં, પટધર પટની લાજ. ૫
ક્ષેત્રસમાસ પ્રકરણ કીચો, વલી સિત્તર સો ઠાંણ;
થૂલિસદ્રાહિ ચરિત્ર બહુ, ગ્રંથ ક્રિયા ગુણુખાંણ. ૬
સંવત ચૌદ ચોવીસમેં (૧૪૨૪), શ્રી ગુરુ સુરપદ પાય;
સોમતિલક ગુરુ નાંમથી, મંગલ માલ સવાય. ૭

ઢાલ ૪૦

(જોસીગરી ખેટી રૂપે આગલી વનડાજી, જોસીગરી ગલિઈ થેં મત જાઓ.
સાહિય, છોગો ગિરાજે પચરંગી પાદમેં વનડાજી એ દેશી)

ગુરુજી શ્રીસોમતિલકના પાટવી સાહેબજી,
એગુણુપંચાસમેં પટધર ચ્યાર, ગુનિજન વંદો;
પેહેલા શ્રી પદ્મતિલક સૂરિરાજજી સાં,
બીજા ચંદ્રશેખર સુખકાર ગુનિજન વંદો.
વંદો વંદો રે એ ગચ્છરાજને સુજાની (એ આંકણી) ૧

૪૬-આં શ્રી દેવસુંદરસૂરિવર્ણન

જ્યાનંદસૂરિ ગુરુ ત્રીજા વંદીઈ સાં,

ચોથા શ્રી દેવસુંદર વડ લાજ ગું;

એહમાંથી ત્રીજા સૂરિ સરગે ગયા સાં,

પાટવી દેવસુંદર ગચ્છરાજ. ગું વં ૨

વલિ એહ સૂરિને પટ પંચાસમેં સાં,

સૂરિ ગુણનૂરી પંચ કહાય ગું;

જ્ઞાનસાગરસૂરિ કુલમંડલસૂરિ સાં,

ત્રીજા શ્રી ગુણરત્નસૂરિ સોહાય. ગું વં ૩

ચોથા શ્રીસોમસુંદર સૂરિરાણ્યા સાં,

પાંચમા સાધુરત્ન સૂરીઈ ગું;

સદ્ગુરુ વરણ પાંચે જુજુઆ સાં,

ધન ધન, શ્રી જિનશાસનચંદ. ગું વં ૪

જ્ઞાનસાગરસૂરિ જ્ઞાનનિધિ સ્રમો સાં,

પૂજ્યજી - આવશ્યકચૂર્ણ કીધ ગું;

આધનિયુક્તિ ચૂર્ણ સ્તવ કીઆ સાં,

પ્રભૂજી નવખંડા સ્તવના સિદ્ધ. ગું વં ૫

બીજો શ્રી કુલમંડલ સૂરિરાણઈ સાં,

સૂત્ર આલાવા કીધ ઉદ્ધાર ગું;

કાયસ્થિતિપ્રકરણ ગુણગણમાલિકા સાં,

વંદે છે જેહના પાદ નરનાર. ગું વં ૬

ત્રીજા ગુણરત્નસૂરિ ગચ્છરાજજી સાં,

કીધા જેણે ગ્રંથ તણા સમુદાય ગું;

સમુદાય પટકશન વૃત્તિ - કરી સાં,

ટીકા-વલી કિયારતનસમુદાય(અથ)ય. ગું વં ૭

ચોથા શ્રી સાધુરત્ન સૂરીસંદુ સાં,

કીધી મુનિકલ્પવૃત્તિ - સુખકાર ગું;

ચોથે સૂરિ ગુરુજી અલ્પાયુ યકી સાં,

ચોહોતા તે અમરવિમોન મહાર. ગું વં ૮

૫૦—આ. શ્રી. સોમમુંદરસૂરિવર્ણન

પંચમ ગુરુભાઈ સોમમુંદરસૂરિ સાં,

પાટે પંચાસમે પટધર ધીર ગું;

વિચરંતા મુનિગણ સાથ અઠારસેંહેં સાં,

તપજપ આવરણ વડ વીર. ગું વં ૯

દેખી ગુરુ મહિમા દેખી ધર્મના સાં,

ચિંતે સૂરિ મારણ કુટ સ્વભાવ ગું;

ઠાઈ અનુચરને લોભ દેખાડીઓ સાં,

આયો મધ્ય રચણી રાખી દાવ. ગું વં ૧૦

રહિઓ તિહાં છાનો હાથ અસિ ગ્રહી સાં,

જેવેં તિહાં સૂરિતણે આચાર ગું;

પૂંછ રજહરણે પાસું ફેરવું સાં,

સમજયો તેહ જીવ જતન સુખકાર ગું વં ૧૧

ચિંતે મનમાંહે ધિગ મુંજ જીવને સાં,

ધિગ ધિગ લોભને તે ધિક્કાર ગું;

એ છે ગુરુ નિસ્પૃહી જીવહયાનિધિ સાં,

કીધો મેં હુંકૃત કુલ આચાર. ગું વં ૧૨

એહવા સૂરિ સંતને હણતા બુડીઈ સાં,

એહનાં છે જગમાં મોટાં પાપ ગું;

અનુચરે એહ વિમાસણ ચિંતવી સાં,

વંદે ગુરુચરણ પ્રગટ થઈ આપ. ગું વં ૧૩

વ્યતિકર સહુ એ કુમતી તણે કહ્યો સાં,

ખામી સદ્ગુરુ ચરણ અપરાધ ગું;

ધન્યધન્ય એ ઘડી તુમ ઠરસણ હુઓ સાં,

તરીઓ હું ભવજલ ઉઠાધિ અગાધ. ગું વં ૧૪

ગુરુજી ઉપદેસી પાવન કીજીઈ સાં,

જગમેં જસુ લીજે વધર્યેં લાજ ગું;

મુંજને તારતા જગ જસ મોટકો સાં,

પ્રણમેં નિત દીપવિજય કવિરાજ. ગું વં ૧૫

દુહા

ઈણુ પરેં તે અનુચર તણી, પ્રાર્થનાં સુણી સ્વામ;
 ધર્મખોષ દેવા બાણી, કહેં સૂરીશ્વર તાંમ. ૧
 સુણીઈ ચેતન રાયણ, ઇહાં નહીં તુંજ વાંક;
 “સકલજીવ વશ કર્મને, કુણુ રાજ કુંજ રાંક.” ૨
 અમ મન સરીખા હોય છે, શત્રુ મિત્ર અભિરામ;
 પણુ તુંજને પાતિક હુઓ, કૃણુ લેષ પરિણામ. ૩
 મુનિ હત્યા મિષ આવીઓ, હુઓ પાપ સંભાર;
 તસ સંબંધ કહીઈ સુણો, જો હો આતમ ખ્યાર. ૪

ઠાલ ૪૧

(નણુદલ હે નણુદલ એ દેશી)

મુનિહત્યા કહી મોટકી, એ સમ નહીં કો પાપ સાજન;
 મુનિહત્યા ઉગ્ર પાપ છે, છે મોટો પરિતાપ. સાં
 મુનિહત્યા કહી મોટકી (એ આંકણી.) ૧
 જીઓને રોહિણી જીવડે, કીધો મુનિનો ઘાત સાં;
 અનંતબ્રમણુ ભવ બહુ કીઓ, દુરગંધા હુઓ ગાત. સાં મું ૨
 દ્રૌપદી જીવડો પાતકી, સુકુમાલી ભવ જોય. સાં;
 કડવું તુંજ વોહોરાવીયું, અનંત બ્રમણુ ભવ હોય. સાં મું ૩
 નૃપતિ શ્રી મહિપાલજી, બાણુવેધ મુનિરાજ સાં;
 સાતમી નરકે જીપનો, ઉગ્ર પાપ એહ સાજ. સાં મું ૪
 ગલતકોઠ મુનિઘાતથી, હુઓ નૃપ મહિપાલ સાં;
 શ્રી સિદ્ધગિરિ સુપસાયથી, ટળિયાં નૃપનાં આલ. સાં મું ૫
 સઘલા જીવ નિઃપાતથી, હોવે પાતિક દોષ સાં;
 મુનિ હિંસાથી નિયજે, અનંત બ્રમણુ ભવ પોષ. સાં મું ૬
 છંડયાં કંચન કાંમિની, છંડયાં રાજ ઉદાર સાં;
 છંડયા મોહ કુટુંબના, ધન ધન એહ અણુગાર. સાં મું ૭
 કોધાદિક ચઉ ચોકડી, રાગાદિ અરિ હોય સાં;
 જેહને નહિ સમતા સહી, એહવા મુનિજન હોય. સાં મું ૮

ગામ નગર પુર વિહરંતા, તરણું માત્ર જ સાર સાં;
 સાધુ હોવે તે નવિ-લઈ, અનુમત વિણું અણુગાર. સાં મું ૯
 અયમતા ઋષિરાજણ, ધન ધન્ના અણુગાર સાં;
 ધન્ના શાલિભદ્ર મુનિવરા, ઢંઢણ મેઘકુંમાર. સાં મું ૧૦
 નંદિખેણ મહાબલ મુનિ, અવંતિ ગજમુકુમાલ સાં;
 એલાચી આર્દ્રકુમારણ, છવહયા પ્રતિપાલ. સાં મું ૧૧
 ઇત્યાદિઠ મુનિરાજનાં, નામથી પાપ-પલાય સાં;
 શત્રુ મિત્ર સમતુલ્ય છે, જગ બધવ ઠહેંવાય. સાં મું ૧૨
 નિઃકારણ મુનિવર તણો, દુષ્ટ કરે કોઈ ધાત સાં;
 અનંત અનંત ભવ તે લહેં, મારણ ધાત નિપાત. સાં મું ૧૩
 ઈમ સૂરિ મુખ ઉપદેશથી, તે અનુચર પ્રતિબોધ સાં;
 પાંખી વ્રત ગ્રહેં ગુરુ કને, અંતરચિત્ત ગતકોધ. સાં મું ૧૪
 ધન ગુરુ સોમસુંદરસૂરિ, જિનસાસન સણુગાર સાં;
 જોગ શાસ્ત્ર વલી ભાખ્યથી, ચૂર્ણી રચી મુખધાર. સાં મું ૧૫
 એ ગુરુ પટ પંચ્યાસમે, સોહમકુલ શણુગાર સાં;
 દીપવિજય કવિરાજની, વંદણા વાર હભાર. સાં ૧૬

દુહા

સોમસુંદર સૂરિરાજના, વંદ પટધર-ચ્યાર;
 પહેલા મુનિસુંદરસૂરિ, જયસુંદર ગણુધાર. ૧
 ત્રીજા ભુવનસુંદરસૂરિ, જિનસુંદરસૂરિ નાંણ;
 ચ્યાર પટધર દીપતા, જિનસાસનકુલભાણ. ૨
 કુંભારાણા રાજમે, પોરવાડ ધનરાજ;
 ચોરાસી મંડપ-કીઓ, દેવલ સખરે સાજ. ૩
 કુંભારાણા તિણુ દેહરે, થંભા દોય કરાય;
 દોય-લાખ-દ્રવ્ય દેખીને, ચમક્યો શ્રી-નરરાય. ૪
 લાખ નિવાણુ દ્રવ્યથી, નિપાયો પ્રાસાદ;
 ત્રિભુવનતિલક સોહામણો, દેખંતાં આહવાદ. ૫
 ચ્યાર સૂરિ તિહાં આવિયા, તેહ પ્રતિઠા કીધ;
 ધન ધન્ના પોરવાડને, જેણે જગમે જસ લીધ. ૬

સંવત ચઉદ પંચાણ્ડી(૧૪૯૫),એહ પ્રતિષ્ઠા બાણુ;
કુંભલમેર પિણુ [એ] સમે, વાસ્યો કુંભે 'રાણુ. ૭

ઢાલ ૪૨

(ચરણાલી ચામુંડા રણુ ચઢે એ દેશી)
તથા (જુઓ જુઓ અચરીજ એ બક્ષો એ દેશી)

૫૧—આ. શ્રી. મુનિસુંદરસૂરિવર્ણન

ચાર સૂરિ માંહે મોટકા, મુનિસુંદરસૂરિ ગચ્છરાજ રે;
એકાવનમા પટધરું, ગુરુ પાંચે કુલની લાજ રે.
સોહમ પટધર વંદિઈ (એ આંકણી). ૧
ચોવીસ વાર જીજીં જાપ્યો, સૂરિમત્રના પાંચે પીઠ રે;
ત્રિભુવનસામિની દેવતા, ગુરુરાજને સાહાજ્ય છે ઇઠ રે. સો. ૨
શ્રી ધારાનયરીઈ વિહરતા, પાઉ ધાર્યો ગુરુ ગચ્છરાજ રે;
માલવ દેશ છે મોટકો, તિહાં નૃપતિ પૂઆર સામ્રાજ રે. સો. ૩
મૃગીનો ઉપદ્રવ તિહાં બહુલ છે, તેથી વિનવે ગુરુને સંધ રે;
વડમંત્રંગભિત સ્તવ તિહાં કીઓ, સંતિકરુસ્તવ ઉછરંગ રે. સો. ૪
વલી નયર સિરોહિનો રાવજી,સહસ્ત્રસમદલજી નામ સવાય રે;
તિણુ દેશે પિણુ મૃગી રાગથી, તે મોટણ સૂરિ તિહાં આય રે. સો. ૫
જેહને કાલીસરસ્વતી બિરદ છે, ઉપગારી શ્રી ગુણવંત રે;
મુનિગણુ ગચણુ તારામંડલે, ગુરુ પૂનમચંદ મહંત રે. સો. ૬
શ્રી જયસુંદર સૂરિરાજનો, મુણે બિરદ વડો ગુણખાંણુ રે;
જેહનું વિબુધવિડંબન બિરદ છે, જીસ્યો બિરદ તિસ્યો.

ગુણ બાંણુ રે. સો. ૭

ત્રીજા શ્રી ભુવનસુંદર ગુરુ, આગમ પણ્યાલીસનાં બાણુ રે;
ચંદ-સૂરપન્નતિ ટીપણાં, વરતારા સહુ ગુણખાંણુ રે. સો. ૮
હવે ચોથા શ્રી જિનસુંદરસૂરિ, શ્રી અંગ ઇગ્યારના ધાર રે;
દીવાલીકદપ જેણે ઉદયો, એ છે પરતખ જગ ઉપગાર રે. સો. ૯
કહ્યો તીનનો પરિકર જીજીઓ, એકાવનમો પટધર સ્વામ રે;
મુનિસુંદરસૂરિ શુરુ બાંણીઈ, સહુ મુનિગણુના વિસરામ રે. સો. ૧૦

સંવત પન્નર છિ(ત્રિ)દોત્તરે (૧૫૦૩), સૂરિરાજનો સરગ નિવાસ રે;
ધ્યાન સમરણ સૂરિરાજને, હોવે સફલી સધલી આસ રે. સો૦૧૧
૫૨ આ. શ્રી. રત્નશેખરસૂરિવર્ણન

એહને પટ ધાવનમે વંદીઈ, શ્રી રત્નશેખર સૂરિરાજ રે;
કીધા શ્રાવક પડિછમણા વૃત્તિ, શ્રાદ્ધવિધિ વૃત્તિ સાજ રે. સો૦૧૨
ગ્રંથ આચારપ્રદીપની, કીધી રચના શ્રી ગચ્છરાય રે;
બાબી ભટછઈ શ્રીખંભાતમે, કાલીસરસ્વતિ
બિરદ કહાય રે. સો૦૧૩

સંવત પન્નરસૈંદૈ સત્તરમે (૧૫૧૭), ગચ્છરાજ અમરપદ પાય રે;
એ છે દીપવિજય કવિરાજના, સૂરિ પટ ધાવનમે લખાય રે. સો૦૧૪
હુંહા

તેણે સમે લેખક હુતો, લક્ષ્મી લહિઓ નાંમ;
સંવત પન્નર આઠમે (૧૫૦૮), નિજ મતિ પ્રગટી તાંમ. ૧
જિનપ્રતિમા દેખી થયો, ઋષિ લાંણા સમજાય;
સંવત પન્નર એકત્રીસમે (૧૫૩૧), ગચ્છ હુંકા કેહેવાય * ૨
૫૩ આ. શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિવર્ણન

ત્રેપનમો પટધર સૂરિ, શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂર;
શ્રી જિનસાસન દીપતો, દિન દિન ચઢતે નૂર. ૩

૫૪ આ. શ્રી સુમતિસાધુસૂરિવર્ણન

ચોપનમા પટધર પ્રગટ, સુમતિસાધુ સૂરિરાજ;
નામ સુમતિ પરણતિ સુંમતિ, સુમતિકરણ ગચ્છરાજ. ૪
તેહના પટધર દો સૂરિ, કમલકલસ સૂરિરાજ;
કમલકલસ ગચ્છ તેહથી*, બીજો કહું ગચ્છરાજ. ૫

ઢાલ ૪૩

(ક્ષતમલ ગર્ભ થી રે પાણીડે તલાવ, કાંટો ભાગો રે ઝીણા લાપસે એ દેશી)

૫૫—આ. શ્રી હેમવિમલસૂરિ વર્ણન

સાજન હેમવિમલ ગચ્છરાજ, પંચાવનમો રે પટધરુ;
સાજન તેહના પટધર દોય, વરણું હું તેહ ગુણાગરુ. ૧

સાજન સૌભાગ્યહરખસૂરિ જોય, બીજા કત્તપ્રભસૂરજી*;
 સાજન સૌભાગ્યહરખસૂરિ જાણુ, લાહુડી પોસાલ ગણુ નૂરજી*. ૨
 તિણું સમે સિધિલ ક્રિયા બહુ દેખ, હૈમવિમલ સૂરિરાજજી;
 સાજન ઉત્કૃષ્ટ વિચરે વિહાર, સંવેગરંગ સામ્રાજજી. ૩
 સાજન લુકામતિ જેહ સાધ, ઋષિ ગણુપત ઋષિ હાંતજી;
 સાજન તે શુરુચરણું રે આય, સેવ કરે બહુ માનજી. ૪
 સાજન સંવત પત્તરસેહે બાસઠ (૧૫૬૨), તિણું સમે હુઓ
 કુડુઆમતિ*

સાજન પત્તરસેહે સિત્તરમાંહે (૧૫૭૦), ગચ્છ હુઓ નાંમ
 વિજામતિ* ૫
 સાજન નાગોરી તપગણુ માંહે, પાસચંદ્રસૂરિગચ્છ* જાણીંધ;
 સાજન પત્તરસેહે બહોત્તરમાંહે, પરંપર તાસ વખાણીંધ. ૬

૫૧ ક્રિયાદ્ધારક આ. શ્રી આણુંદવિમલસૂરિવજ્જન—

સાજન હૈમવિમલ ગણુધાર, તેહને પાટ પટોધરુ;
 સાજન આણુંદવિમલ સૂરિરાજ, પાટ છપનમે પ્રભાકરુ. ૭
 સાજન પત્તરસે અડતાલ(૧૫૪૮), જનમ્યા શ્રી ગચ્છરાજજી;
 સાજન ઇડિર નયર સુઠાંમ, મંગલ ગીત ગવાયજી. ૮
 સાજન સંવત પત્તરસેહે આવન(૧૫૫૨), સંજમવત શુરુ આદરે;
 સાજન પત્તરસેહે સિત્તરમાંહે (૧૫૭૦), સૂરિપદ પાટ
 મહોચ્છવ કરે. ૯

સાજન એ સમે સિધિલાચાર, જિનપ્રતિમા દ્રેષ જાણીઓ;
 સાજન ચિર કીધા બહુ લોક, સવેગરંગ મન આંણીઓ. ૧૦
 સાજન પત્તરસેહે બ્યાસી(૧૫૮૨)મઝાર, ક્રિયારો ઉદ્ધાર સૂરિ કરે;
 સાજન દીપવિજય કવિરાજ, આણુંદવિમલ બહુ સિરી વરે. ૧૧

ફુલા

શુરુ વચનામૃત વરસતા, મહિતલ કરે વિહાર;
 એહવે સોરઠ દેશમે, જાણેગઠ ગિરનાર. ૧

પંડિત બહુ ચર્ચા કરે, શ્રી નૃપરાજ હજૂર;
 દેષી નૃપને સીખવે, અન્યમતિ વડ નૂર. ૨
 “જીતે પંડિત વાદમે, તે રહે નગર મઝાર;
 નહી તેા તે વનમા વસે, એ નૃપ હુકમ વિચાર.” ૩
 એ વ્યક્તિકર જાણી સચિવ, અરજ કરી નૃપરાજ;
 નામાંકિત કુરમાન લિખ, બોલાયા ગચ્છરાજ. ૪
 સૂરિ સીધ પધારિયા, કરી વાદ બહુ રીત;
 તેહ નૃપ પ્રતિબોધિઓ, નૃપ મન અધિકી પ્રીત. ૫

ઢાળ ૪૪

(ભવિકા સિદ્ધચક્ર પદ વદો એ દેશી)

સોમપ્રભસૂરિરાજજી પેંહેલાં, મરુધર કરતાં વિહાર;
 થલમાં જલ મલિયાં નહી તેહથી, મુનિવિહાર નિવાર્યો રે.
 પ્રાણી ! સોહમ પટધર વંદો. (એ આંકણી) ૧
 તિહાં જિનપ્રતિમા દેષિ વ્યાખ્યા, જાણી બહુ ઉપગાર;
 વિદ્યાસાગર ગણી વાચકજીને, મેહેલ્યાં દેસ વિહાર રે. પ્રાં ૨
 જેસલમેર પ્રમુખ બહુ નયરે, કરી ઉપગાર સવાય;
 માલવ ગુર્જર સોરઠ દેસે, ભવિજન ધર્મ સુણાય રે. પ્રાં ૩
 બાલપ્રહ્લ્યારી વાચકે ગુરુજી, જાણો જાવજીવ છઠધારી;
 આણુંદવિમલ સૂરિરાજ સમીપે, વાચક એ ગુણધારી રે. પ્રાં ૪
 સંવત પત્તર છન્નુઆ(૧૫૯૬) વરસે, રાજનગરમાંહે રાજે;
 આણુંદવિમલસૂરિ સુરગત પાવે, તપગચ્છપતિ સામ્રાજ રે. પ્રાં ૫
 ૫૬—આં ૩ વિજયદાનસૂરિવણ્ન
 એહના પટધર દાંનસૂરિજી, પાટે સત્તાવનમે;
 સંવત પત્તર ત્રેપન(૧૫૫૩)વરસે, જામલા નયરમે જનમે રે. પ્રાં ૬
 પત્તર સત્યાસિંધ(૧૫૮૭)સૂરિપદ પાયો, ગંધાર નયર ચોમાસે;
 પ્રધાન કમલસૂરી મેંહે મહસાનો, તેહને ધરમ પ્રકાસે રે. પ્રાં ૭
 નગર ગંધારનો રામજી સાહજી, તે પ્રતિબોધ કરાયો;
 દો શ્રાવઠ હુઆ સિદ્ધગિરિરાજે, સંઘપતિ તિલક ધરાયો રે. પ્રાં ૮

સવત સોલ ને' ખાવીસ (૧૬૨૨) વરસે, વટપદ્રનયર* સુઠાય;
સૂરિ અમરપદ પાવે' સુખ મતિ, નામથી મંગલ થાય રે. પ્રાં ૯
૫૮—આં શ્રી વિજયરાજસૂરિવર્ણન

એહના પટધર દોય વખાણ્યા, અઠાવનમે' પાટે;
રાજવિજયસૂરિ હીરસૂરિજી, ગચ્છપતિ અધિકૈ' થાટે' રે. પ્રાં ૧૦
રાજવિજયસૂરિ વૃદ્ધ પટોધર, હૂઆ ઉચ વિહારી*;
તપ જપ સાધન કિરિયા સખલા, ભૂતલ જગ ઉપગારી રે. પ્રાં ૧૧
ઝાલાવાડમે' ઈક દિન ગોચરી, પાઉ ધાયાં ગચ્છરાયા;
રીસે' બલતી રાખ વોહોરાવી, સૂરિ ક્રોધ ન લ્યાયા રે. પ્રાં ૧૨
આહાર કયો તેહ રાખ ને' પાણી, ઇમ દુર્ધટ તપ કરતા;
કામધેનુ ત્રપણીમે' પ્રગટી, સૂરિમંત્ર નિત ધરતા રે. પ્રાં ૧૩
દાનસૂરિ ગુરુ આખર સમયે', હિતભર લેખ પઠાયો;
ગચ્છ સમાલ કરો ઈહાં આવી, પણુ સૂરિ ચિત્ત ન લાયો રે. પ્રાં ૧૪
ગચ્છનો બાર ન ચાલે' મોથી, કરસ્યાં આતમકાજ;
ખીજો સૂરિ કરી પટધર થાયો, ગુરુજી ગરીબનિવાજ રે. પ્રાં ૧૫
૫૮—જગદ્ગુરુ આં શ્રી વિજયહીરસૂરિવર્ણન

દાનસૂરિ ગુરુ લેખ નિહાલી, મન નિરુપૃહ તસ જાણી;
હીરવિજયસૂરિ ગચ્છધર થાપ્યા, ધર્મખીજ સે'હે' નાંણીરે. પ્રાં ૧૬
હીરસૂરિ હૂઆ પાલણુપુરમાં, ધન ધન જસ અવતાર;
પાલણુપુર છે જૂનો' ખેડો, વરણુ' સમય વિચાર રે. પ્રાં ૧૭
પાલણુપુર વરણુ સહુ સુણીઈ, ગઝલ તાસ બનાઈ;
દીપવિજય કવિરાજ સહાઈ, મગલગીત વધાઈ રે. પ્રાં ૧૮

અથ ગઝલ

પાલનપુરનગરવર્ણન—

સરસતિ માત ચિત્ત દ્યાઉંકું, સદ્ગુરુચરન મન ધ્યાઉંકું;
ખરનું પદલવીયા પાસ, પાલણુપુરાંકો જસ વાસ. ૧
ખરનું આદસે ઉતપત્ત, સુષ્ટિઈ ગુનિજનાં એકચિત્ત;
જિરિવર અખૂંદાચલ નામ, ખારો' પાજકો વિશ્રાંમ. ૨

- કે સુનિ ધરત નિર્મલ ધ્યાન, કે સુનિ કરત કિતરગાન;
 કે તપ તાપતે તપયાકું, કે જપ જાપતે જપયાકું. ૩
- કે સુનિ ધરત આરધ બાંહે, બેઠે તરવરાંછી છાંહે;
 રસકી કૂપિકાકે થાન, બેઠે આસનાં ધર ધ્યાન. ૪
- ભેર જાપ કે લેતેકું, સોના સિદ્ધકે દેતેકું;
 જહાં બહો[ત] દેવતાંકો વાસ, ઇસા અરબુદાયલ ખાસ. ૫
- સવત આઠસે ચોત્તિસ (૮૩૪), હુઓ નરપતાંકો ઇસ;
 આસપાલ નામ રાજ સાર, જયાકી સાખથી પરમાર. ૬
- વાતે કોટગઢ કીનોકું, સાત પટરાજ હી કીનોકું;
 વરસાં દોયસે (૨૦૦) લગ સીમ, રહીઓ રાજ તાકો ખીમ. ૭
- ફિરકે ચહુઆણુકો રાજ, પાલણુ બૂપકો સામ્રાજ;
 પાલણુ ભૂપતિ ચૌહાણુ, કીનો રાજ હકૂત બાંણુ. ૮
- સંવત સહસ્રએકે વરસ (૧૦૦૧), બેઠો તખતઅરબુદ સરસ;
 સિવજી નાંમ હેં અચલેશ, તાકો પોઠીયા ઉદેશ. ૯
- પીતલ ધાતકી જિનમૂરત, ગાલી કીધ નંદી તુરત;
 સિવકે ધામ વેગેં લ્યાય, નંદી થાપીઓ મન ભાય. ૧૦
- પ્રતિમાભંગ કે બહો[ત] પાપ, પ્રગટ્યો કોઠકો સતાપ;
 પ્રાકૃમ રહિત હુઓ જામ, ગોત્રિ રાજ લીનો તાંમ. ૧૧
- પાપી બૂપકો નહિ કાંમ, નિરમુખ ફિરત ગાંભોગામ;
 દેખ્યા સીલધવ સૂરીશ, સૂરિ સુનિવરાંકા ઇસ. ૧૨
- આપેં જગત તારતતરન, વંદે ભાય તાકે ચરન;
 દીધો ધર્મકો ઉપદેસ, સુણીઓ બૂપને સુભ લેસ. ૧૩
- બાલે બૂપતિ ધર ધીર, સુનિઈ જગતકે વડવીર;
 મિથ્યામતિકે. પરસંગ, કીની જૈન પ્રતિમા ભંગ. ૧૪
- કીનો પાપકો સંભાર, કીનો હુદકો આચાર;
 કીનો નરકકો આચરન, કીનો પાપ અઘટિત કરન. ૧૫
- મુઘો સરગ સિવકો દાર, છૂડો મનુજકો ચોતાર;
 કીનો બહુત ભવકો બ્રમણ, કીનો બહોત જામણુ-મરણુ. ૧૬

કરતેં એહ કારજ દુષ્ટ, હુઓ રાજસેં બી બ્રહ્મ;
 રહિઓ નાંહી એકે ઠામ, જડમતિ એહ કીનો કાંમ. ૧૭
 ફલિયો તુરત ઉગર પાપ, પાયો કુષ્ટકોં સંતાપ;
 પાયો તુરત એ ફલ પત્ત, દીનો જેહ પૂરવ હત્ત. ૧૮
 કેતી કહું દુઃખકી વાત, સુનિધં જગકે પિત(તા)માત;
 કરકે મેંહેંર અખ મહારાજ, મોહું તારીધં ગચ્છરાજ. ૧૯
 તુમ હો જગતકે તારુક, કહિધં રાગકો દારુકું;
 કીજેં રાગકો નિસ્તાર, મોહું તારીધં ગચ્છરાજ. ૨૦
 ઇંસે નૃપતકે સુનીન બેન, બોલો સૂરિ જગકે સેન;
 પ્રતિમા જૈન કીનો ભંગ, યાકો પાપ હેં વંડ જંગ. ૨૧
 તાકું નરકકી ગતિ હોય, ફિરકેં બોધિ દુલ્લભ હોય;
 પિછુ તેં દિયો પશ્ચાતાપ, તાયેં બયગો તવ પાપ. ૨૨
 પ્રતિમા નઈ કરકે પૂજ, જાવેં પાપ આપેં ધૂજ;
 સુનકે નૃપત ગુરુકે બેન, કીની પાસ પ્રતિમા ઇન. ૨૩
 પૂજેં દેવ નીત નૌ વાર, મિટિઓ કોઠકો સભાર;
 ફિરકેં આબુગઠકો રાજ, પાયો બહોત હી સામ્રાજ. ૨૪
 પલ્લવ વૃક્ષ જેસો જોય, તેંસો દેહ પલ્લવ હોય;
 તાયે પલ્લવીયા પાસ, કીનોં નાંમ ઠવણા તાસ. ૨૫
 સંવત સહસ્ત્ર નેઈગ્યાર (૧૦૧૧), ફિરકેં સેંહેર વાસ્યો સાર;
 પાલણુપુર હેં ઝોહિ જ નામ, પલ્લવ પાસણકો ધાંમ. ૨૬
 દેહરો જેનમેં ગાજેં કુ, કુમતિ માંન મહ બાજે કુ;
 પ્રતિમા કનકકી રાજેં કુ, પલ્લવ પાસણ ગાજેં કુ. ૨૭
 યા વિધ વરસ બહો[ત] લગ સીમ, રહિઓ નગર અવિચલ બીમ;
 પિછયો હુઓ જૂનો ખેડ, ફિરકેં વસ્યો પાલણુ નયર. ૨૮
 ઇંસો નયર પાલણુ સેંહેંર, જાપર દેવંતાકી મેંહેંર;
 કીનો આહિ બરનન એહ, ગુરુમુખ વરન સુનિઓ જેહ. ૨૯

કલેશ - છાપ્ય

શ્રી પલ્લવ પ્રભુ પાસ પાલણુપુરેં બિરાજેં,

શ્રી પલ્લવ પ્રભુ પાસ સુંદર તખત દિવાજેં;

શ્રી પદ્મવ પ્રભુ પાસ જનમમરણુ ભય વારન,
 શ્રી પદ્મવ પ્રભુ પાસ સકટ સ્વે નિવારન;
 ધરણુરાજ પદ્માવતી અહનિસ પ્રભુ હાજર રહેં;
 દીપવિજય ધવિરાજ બહાદર સકલ સંઘ મંગલ કરે. ૧

॥ ઇતિ પાલણુપુર ઉત્પત્તિ ॥

દુહા

શ્રી પાલણુપુર નયરમેં, ઝોસવાલ વડ જ્ઞાત;
 દુરોસા નાથી ભલી, હીરસૂરિની માત. ૧
 સંવત પન્નરત્રાસિઈ (૧૫૮૩), જનમ વરસ ગચ્છરાજ;
 સંવત પન્નર બાણુંઈ (૧૫૯૨), વ્રતધારક વડ લાજ. ૨
 પાટણુ નગરેં પરણુવા, આયા બહો[ત] ઇતિમાંમ;
 તે વરઘોડે પરણિયા, સંજમ રમણી તાંમ. ૩
 સંવત સોલસેંહે સાતમેં (૧૬૦૭), વાયક પદ અભિરામ;
 સંવત સોલસેંહે આઠમેં (૧૬૦૮), આચારજ ગુણુધામ. ૪
 વિચરંતા શ્રી નગરમેં, પૂજ્ય રહ્યા ચોમાસ;
 લુંકાગણુ ઋષિ મેઘજી, પચવિસ સુનિ ગણુરાય. ૫
 પ્રતિમા ઉઘાપક તણો, બાંણી દોષ જ સૂર;
 લે આલોયણુ સુધ મનેં, સૂરિ હીર હજૂર. ૬
 તિહાંથી શ્રીગુરુ વિહરતા, શ્રી ગંધારે આય;
 ચોમાસે ગુરુ ઠાઈઆ, મંગલ મોહોચ્છવ થાય. ૭

અઠખર બાદશાહનું વર્ણન

હવે દિલ્લીપતિ બાંણીઈ, અખકરસાહ સુલતાન;
 પૂરણુ ભાગ્ય બૂબબલી, નૃપસેખર નૃપભાંન. ૮
 એક દિન બ્રહ્મચારી કેાઉ, દેખી અકબર સાહ;
 ઈહાપોહ કરતાં પ્રગટ, જાતિ સમરન થાય. ૯
 દેખ્યો પૂરવભવ પ્રગટ, સુનિઈ ચતુર સુબહુ;
 સંસ્કૃત શ્લોક થકી કહું, છાપ્ય કવિત્ત પ્રમાંન. ૧૦

અથ છપ્પયઃ

તપસી બ્રહ્મચારી નામ હેં સુકુંદ જ્યાકો,
 તીરથ પ્રયાગ ઠાંમ ધામ મન લ્યાયકે;
 પન્નરસોંહેં એકાસી (૧૫૮૧) સંવતકો માન જાનો,
 માધ વદિ દ્વાદસી પ્રથમ જાંમ જાયકે;
 અંગનકેં કુંડમેં સુકુંદ દેહ હોમ કીનો,
 તપ જપ સાધનેં પ્રથમ બલ પાયકે;
 કહત કવિરાજ દીપ અકબર પાતસાહ,
 લયોં હેં જ્ઞાન જેસો દિલિવ પર આયકે. ૧

દુહા

બખર કરાઈ પ્રાગવહ, મિલિયો સખ સંકેત;
 પ્રગટ વાત અકબર કરે, બહુ પંડિતજન સેત. ૧૧
 અગ્નિહોમ કરવતમરણુ, કરેં માફ સુલતાન;
 આજ લગેં તેહ માફ છેં, અકબર હુકમ પ્રમાણુ. ૧૨

ઠાલ ૪૫

(કરમ ન છૂટે રે પ્રાણીઆ એ દેશી)

તથા (થે મન મોલો ગુરુ હીરણ એ દેશી)

વાસી હીલ્લી રે નયરના, થાનસિંધ માનસિંધ રિહ;
 માતા આંપાદે તેહની, તપસ્યા હો માસી કીધ.

થે મન મોલો ગુરુ હીરણ (એ આંકણી) ૧

એક દિન કુલેકેં નિસર્ગી, બાઈ આંપાદે માત;
 સાહમી અસવારી આવીઓ, અકબરસાહ સુગાત. થે૦ ૨
 પૂછે એ કોણુ લોક છે, સ્યો છેં મહોઅબ્બ એહ;
 બાલે કાંમેતી સેઠિયા, હજરત! સુણીઈ સનેહ. થે૦ ૩
 રોજા ધરિયા હો માસના, બાઈ આંપાદે નામ;
 તેહનો કુલેકો એહ છે, એ સહુ રોજા ઇતમામ. થે૦ ૪
 અકબરસાહ સુણી બાલિઓ, એહમેં અધિકાઈ કાંય;
 બાલક નાહનાં રોજા ધરેં, મહીના રમજાન માંય. થે૦ ૫

- ખોલેં કામેતિ સેઠિયા, ઉન્હાં પાંણી ઉપવાસ; થે૦ ૬
- એહવા રોળ છે એહના, અત્ર ન લેવું દો માસ. થે૦ ૭
- અમકયો અકબર સાંભળી, આયો આંપાદે પાસ; થે૦ ૭
- દેખ્યો હરખલ દેહને, પૂછે અકબર તાસ. થે૦ ૭
- ખોલેં આંપાદે માવડી, દેવ ગુરુ ધર્મ પસાય; થે૦ ૮
- રોળ ધરિયા રે સાહિબા, સહુ તેહને સુપસાય. થે૦ ૮
- તે ગુરુ સૈહેર ગંધાર છે, સપરિવાર ચૌમાસ; થે૦ ૯
- નિસુણી અકબર રિઝીઓ, હુઓ મલવા ઉલ્લાસ. થે૦ ૯
- અકબર ફરમાન મોકલે, હીરણ ! વાંચીને જોય; થે૦ ૧૦
- વહેંલા આજ્યો ગચ્છરાજણ, વિશંખ ન કિજે રે કોય. થે૦ ૧૦
- કાતી! ચોમાસે ઊતરે, સૂરિ હીર નિગંધ; થે૦ ૧૧
- ખહુ પરિવારથી પાંગયો, ચલિયા દિલિતને પંથ. થે૦ ૧૧
- હર દેસાંતર બંધીને, રાજનગર સુલ કાંમ; થે૦ ૧૨
- પટધર થાખ્યો રે પ્રેમચું, સેનસૂરિ વઠ નામ. થે૦ ૧૨
- પાલણુપુરથી રે આગલે, રૌહસરૌતરા ગાંમ; થે૦ ૧૩
- ઠાકાર આહેડેં માચીઓ, તેહને બોધ્યો ગુણધાંમ. થે૦ ૧૩
- ઇંણી પરે પંથે રે ચાલતા, કરતા ભવિ ઉપગાર; થે૦ ૧૪
- આગરા નયર પધારીયા, વંદે ખહુ નરનાર. થે૦ ૧૪
- માલમ હુઈ પાતસાહને, હરખ્યો ઉલ્લસિત અંગ; થે૦ ૧૫
- સંવત સોલ ગુણચ્યાલમે (૧૬૩૯), જેઠ વદિ તેરસે રંગ. થે૦ ૧૫
- પરીક્ષા જોવાને કારણે, ભૂમ ખણી તેહમાંહે; થે૦ ૧૬
- ખકરી ઘાલી રે જીવતી, ઉપર આસન થાય. થે૦ ૧૬
- ગુરુને મલવા બોલવીયા, દીધો ગુરુ ઉપયોગ; થે૦ ૧૭
- આસન નહિ અમ કાંમનો, માંહે સચિત્ત સંજોગ. થે૦ ૧૭
- એ આસન તલે મોટકાં, ત્રીન પંચેંદ્રિય હોય; થે૦ ૧૮
- અકબર મનમાંહે ચિંતવે, પૂરા સમજી નહિ સોય. થે૦ ૧૮
- ચિંતવી ભૂંચું ઉઘાડીયું, ખકરી જોવાને કાંજ; થે૦ ૧૯
- બાલક હોય ને માવડી, દીઠો ત્રણેનો સાજ. થે૦ ૧૯

અકબરસાહે મન ચિંતવે, પરતબ પરવરહિગાર;
 પ્રભુમેં પદ ગચ્છરાજના, ધરમ શ્રવણ મન ધાર. થે૦ ૨૦.
 એક પ્રહર લગેં સાહેનેં, ઉપદેસે ગુરુરાય;
 હિંસાપાતક સાંભલી, પરણતી કુંભેરી થાય. થે૦ ૨૧
 અરજ કરેં સુલતાનજી, નિસ્પૃહ થેં સૂરિરાજ;
 ધન મણિ કંચન લ્યો નહિ, સુઝ પ્રાર્થન કૌણ કાજ. થે૦ ૨૨
 પુસ્તક તુમચા રે ધર્મનાં, વોહોરો શ્રી ગચ્છરાજ;
 સાહે વચનથી રે વહોરિયાં, પુસ્તક શ્રી શ્રુતરાજ. થે૦ ૨૩
 આગરાનયર ભંડારમેં, પુસ્તક ઠવિયાં છે જોડ;
 પ્રથમ ચોમાસું જી તિહાં રહ્યા, જાંણી ધરમ રોહ. થે૦ ૨૪
 આગરા નગરના સંધને, ઉપદેસ્યો ગચ્છરાજ;
 દીપવિજય કવિરાજજી, હીરસૂરિ મહારાજ. થે૦ ૨૫

હુહા

વાચક શાંતિચંદ્રબલિવર્ણન

શાંતિચંદ્ર વાચકજીકેં, જાવેં નિત દરબાર;
 સાહે નિત ધરમ શ્રવણ કરેં, ભાષે સમય વિચાર.* ૧
 ઇક દિન અકબરસા કહેં, વાચકજી મહારાજ;
 ચમત્કાર કાંઈ દાખવો, તુમ વિદ્યા સામ્રાજ. ૨
 કહેં વાચક સાહી સૂણો, સાહી બાગ મઝાર;
 આગત વાસર આવજ્યો, મહેં પણ આસ્યાં લાર. ૩
 ઇણ સંકેતે આવીયા, વાચક અકબર ભાન;
 ધરમ ગોષ્ઠિ ચચો કરેં, રાગ રંગ અરુ ગાન. ૪
 લોકપાલ પશિમ દિસા, દેવ વરુણ છે નાંમ;
 વાચકજીનેં સહાય છે, સમરન કીધો તાંમ. ૫
 સાહી નોખત ગડગડી, ચમક્યો શ્રી સુલતાન;
 હુકમ વિના નોખત બજી, કરે રીસ મહેરાંન. ૬
 કહેં વાચક સુનિર્ધ નૃપત, શ્રી હુમાયુ તુમ તાત;
 તુમ મિલનેકું આન હે, નોખત સોઈ સુનાત. ૭

ઠાલ ૪૬

(ચાલ-સુરતી ગહિનાની, ચૈત્રે ચતુર્ભુજ નાવિયા, રાધાજી કરે રે વિચાર-એ દેશી)
તથા (ઠાઈ લાવે પિઠીની વધામણી, આપુ એકાવલ હાર એ દેશી)

- ચિત્ત ચમકયો ચંદની ચઢી, દેખેં શ્રી સુલતાન; ૧
કૃષ્ણવરણ બહુ ગજધટા, લાખોં ફ્રાજ પ્રમાણ. ૧
તે વિચ ગજ અંબારિઈ, ચમર ઝપાટા હોય; ૨
તાત હુમાઉ સાહનેં, દેખે અકબર સોય. ૨
ઈમ ચાલંતે આવિયો, સાહી બાગની પોલ; ૩
પિતા પુત્ર દોડ મિલ્યા, હરખતણેં કલ્લોલ. ૩
બેઠા આસન એહવેં, હુઈ રસોઈ તયાર; ૪
પુત્ર પિતા લોજન કરી, આયા સભારે મઝાર. ૪
દોય પ્રહર લગ દો જણેં, કીધી ગોષ્ઠિ પ્રપંચ; ૫
પાછી બાજી સમેટવા, વાચકજી મન સંચ. ૫
અકબર તો બોલાવીઆ, મધ્ય સભામાંહે બાય; ૬
લાત કરી દોઈ અલિનવી, ફેર કચેરીમેં આય. ૬
દેખે નહિ નિજ તાતને, પૂછેં શુરુનેં રાય; ૭
શુરુ કહે આયા તિહાં ગયા, અકબર મન પસ્તાય. ૭
ઈણી પરે સાત દિવસ લગ, પેઢી સાત દેખાય; ૮
શ્રી અકબર મન રંજીઓ, ધન્ય હીરસૂરિ શુરુરાય. ૮
હવે ચોમાસો ઉતરે, સૂરિ કરેં રે વિહાર; ૯
ગામ નગર પુર પટ્ટણે, પ્રતિબોધ્યાં નરનાર. ૯
ફત્તેપુર દિલ્લિ આવીયા, વિહરંતા આઉમાસ; ૧૦
તેહ નયરના સંઘની, શુરુ સહુ પૂરેં આસ. ૧૦
ફરી શુરુનેં અકબર મળ્યા, ધર્મ સુણાવેં સૂર; ૧૧
ધરમ વાસતા મન વસી, દિન દિન ચઢતેં નૂર. ૧૧
અકબરસાહ અરજી કરે, સુણીઈ શ્રી શ્રીમંત; ૧૨
હરસન કાજે તેડાવીઆ, દૂર દેસથી રે સંત. ૧૨
ઠાંઈક માંગો મો કને, મો મન હરખિત થાય; ૧૩
અવસર દેખી શ્રી પૂજયજી, માંગે અમાર(રિ)પસાય. ૧૩

અઢાઈ મોહોછવને' સમે, અમર પલે તુમ દેસ;	
વલી શેત્રુંજી જીજીઓ, ચકલા જીભ વિશેષ.	૧૪
હામર નામ સરવર માંહે, જાલ નાંખે સોય;	
એથી અધિક તુમ તરફથી, દીજીઈ અકખર મોય.	૧૫
નિસુણી રીઝયો સાહજી, અહો નિસ્પૃહ સૂરિરાજ,	
નૃપ કહે' સૂરીસર સૂણો, પર ઉપગાર જહાજ.	૧૬
આઠ દિવસ અઢાઈના, મુઝ તરફથી રે ચ્યાર;	
બાર દિવસ કોઈ જીવનો, હોવે' નહિ સંહાર.	૧૭
ત્રીસ દિવસ નવરોજના, બાર દિવસ સંકરાત;	
અકખર જનમ માસ તણા, ત્રિ દિવસ એહ સંત.	૧૮
રવિવાર સહુ વરસના, જે હોવે' તસ માંન;	
સર્વે' ઇંદના વાસરા, સર્વે' મિહર દિન જાંણુ.	૧૯
એ સહુ દિવસ ગણુંતાં, માસ સર્વે' ષટ્ હોય;	
તેહના કુરમાના દિયા, સાહ અકખર સોય.	૨૦
ગુર્જર માલવદેસના, દિલ્લિ - ક્ષેત્રપુર જાંણુ;	
અજમેરાં ચોથો સહી, લાહોર શ્રી સુલતાંન.	૨૧
ઇમ સહુ દેસ હુકમ લગેં, મોહોર છાપ ફરમાન;	
છટો ગુરુ પાસે' રહે, પાંચની ચોઠ પ્રમાણુ.	૨૨
ષટ્ કુરમાના અકખરે', ગુરુપૂજન તિહાં કીધ;	
ખિરદ જગતગુરુ થાપિઓ, દીપવિજય જય સિદ્ધ.	૨૩

ફુહા

ધર આયો સુલતાંનજી, ધરતો સૂરિ ઉપગાર;	
અકખર લાગ જીજીબલી, મંડલિક અવતાર.	૧
તિણી દિસે ગુરુજી ક્રિયા, ચતુર ચોમાસાં ચ્યાર;	
વિહરંતા શ્રી મરુધરા, સિરોહી સુખકાર.	૨
રિષભદેવ ચોમુખ પ્રમુખ, અજિતદેવ ભગવાન;	
કિધ પ્રતિષ્ઠા જગગુરુ, ચોમાસો તિણુ થાન.	૩
તિહાંથી વિહરંતા ગુરુ, હીર સેન ગણધાર,	
પાટણુ નગર પધારીયા, કરતા ભવિ ઉપગાર.	૪

તિહાં ચોમાસો ઉતર્યે, અકબર સાહ સુલતાન;
સેનસૂરિ ગુરુ તેડવા, ફિર આયો ફરમાન.

૫

ઢાળા ૪૭

(અમલી લાલ રંગાવો, વરનાં મોલિયાં એ દેશી)

હવે હીરગુરુ પિણુ વિહરંતા, જાવે પછમ દેસ સુવાસ રે;
છરે પાઉ ધાયાં નયર ઉનાઉઈ, છરે રહિયા છે ચતુર ચોમાસ રે.

વંદો હીરસૂરિ ગચ્છરાજને. (એ આંકણી) ૧

છરે આખર સમય વિચારીને, મિલવાને શ્રી ગણધાર રે;
સૂરિ સેનને તેડવા મોકલે, આપે લખિયો છે લેખ વિચાર રે. વંદો ૨
વાંચી સેનસૂરિજી લાહોરથી, સીધ પંથ પ્રયાણને કરતા રે;
નહી ભાવિને જોગ મિલાવડો, મન ધ્યાન સૂરિજીનાં ધરતા રે. વંદો ૩
છરે સવત સોલસે હે ખાવને (૧૬૫૨), પૂજ્ય હીરગુરુ ગચ્છરાય રે;
પાલી આયુ સહુ વરસ સાઠનો (૬૦), લહ્યા દેવમતિ સુસામ્રાજ રે. વંદો ૪
છરે અધવીચ મારગ ચાલતાં, સુણ્યો હીરગુરુ નિરવાણ રે;
ખહુ ગુરુ ઉપગાર સંભારતાં, શુંણી સેનસૂરિ શુંણખાંણ રે. વંદો ૫
ગુરુ આયા શ્રીનયર ઉનાઉઈ, મલિયો સહુ ગુરુપરિવાર રે;
વંદો અઠ્ઠાવનમા પાટવી, વિજયહીરસૂરિ ગણધાર રે. વંદો ૬

૫૬ આ. શ્રી વિજયસેનસૂરિવર્ણન

હવે ઓગણસાઠમો પાટવી, વંદૂ સેનસૂરિ ગચ્છરાજ રે;
તાસ વરણુન શુણી જન સાંભલો, જે તપગચ્છ તિલક સામ્રાજ રે.

વંદો સેનસૂરિ ગચ્છરાજને. (એ આંકણી) ૭

વિક્રમ સંવત સોલ ચિઠાતરે (૧૬૦૪), જન્મે નડુલાઈ

નગર મઝાર રે;

એહ જનમ વરસ ગચ્છરાજનો, હુઓ નિજ કુલ શુંણ સણગાર રે. વંદો ૮
સૂરિ હીરગુરુ ઉપદેસથી, સહુ માતપિતા પરિવાર રે;
વિક્રમ સવત સોલસે હે તેરમે (૧૬૧૩), લેવે સંજમમાર ઉદાર રે. વંદો ૯
છરે સંવત સોલ અઠાવીસે (૧૬૨૮), લલો રાજનગર સુખદાય રે;
તિહાં આચારજ પદ પાંખીયા, ગુરુ તપગણનાથ સવાય રે. વંદો ૧૦

વલી વિહરંતા દિવિલનંગર ગયા, જહાં રાજે છે સાહ જહાંગીર રે;
 તેણે બિરહ દીઓ ગચ્છરાયને, સવાઈ જગતગુરુ વડ વીર રે. વંદો ૦૧૧
 સેંહેંર કાવીમેં દેવલ દો ભલાં, તેહ સાસુ નેં વહુઈ કરાયાં રે;
 તેહ બિંબ પ્રતિષ્ઠા સૂરિ કરે, વલી સૂરજમંડળુ જિનરાય રે. વંદો ૦૧૨
 જરે ઇમ બહુ ઉપગારી હુઆ, કીધાં ધરમતણાં મંડાણુ રે;
 ગુરુજી ઓગણસાઠમા પાટવી, હૂઓ જિનસાસન કુલભાંણુ રે. વંદો ૦૧૩
 જરે જંબુદ્વીપપત્નિની ટીકા, તેહ તણા ઉદ્ધાર રે;
 વલી કૃપારસકોસ જે અંથ છે, વલી ટીકા નૈષધની ઉદ્ધાર રે. વંદો ૦૧૪
 જરે ઇત્યાદિક બહુ અંથના, કરતા ગુરુ વાચક રાય રે;
 શાંતિચંદ્રજી વાચક રાજ્યા, સૂરિ હીરનેં સેન સહાય રે. વંદો ૦૧૫
 વંદુ હીરજી સેનજી જોડલી, દોઉ જિનસાસન વડ નૂર રે;
 જરે મુનિગણ તારકચંદ્ર છે, વલી સોહમકુલ નભ સૂર રે. વંદો ૦૧૬
 જરે સંવત સોલ એકોત્તર (૧૬૭૧), સૂરિ ખંભાત નયન

મઝાર રે;

તિહાં અકબીરપુરમાંહે પૂજ્યજી, નિરવાંણુ લહે ગણધાર રે. વંદો ૦૧૭
 ઇમ ગુણસાઠ પટધર વરણુબ્યા, સહુ જીવદયા પ્રતિપાલ રે;
 વંદો દ્વીપવિજય કવિરાજને, હોઈ ઇચ્છિત મંગલમાલ રે. વંદો ૦૧૮

આણંદસૂરિગચ્છ-વાર્ણન

કુંડા

ઈહાંથી ૧ દેવસૂરિ, ૨ આણંદસૂરિ ગચ્છ થયા તે કહે છે

- ૧૦ આ. શ્રી વિજયદેવસૂરિ આ શ્રી વિજયતિલકસૂરિવર્ણન
 સેનસૂરિ પાટે પ્રગટ, પાટ સાઠસે હોય;
 દેવસૂરિ શ્રી તિલકસૂરિ, એ પટધારી હોય * ૧
 શ્રોતા તસ વરણન સુણો, કહીઈ સમય વિચાર;
 સેનસૂરીશ્વર ઘાપિયો, દેવસૂરિ પટધાર. ૨
 તિણે સમે ધરમસાગર ગણી, વાચકરાય મહંત; *
 કુંભતિકુંદાલ ઇતિ નામ છે, કીઓ ગ્રંથ ગુણવંત. ૩
 બહુ પંડિત સંમત સૂરિ, ગ્રંથ કીઓ અપ્રમાણ;
 વાચક ગચ્છ બાહિર ક્રિઆ, પેઢી ત્રણ પ્રમાણ. ૪
 સંસારી સગપણ અછે, માંમા ને બાણેજ;
 દેવસૂરિ બાણેજ છે, વાચક માંમા હેજ. ૫
 લખી લેખ વ્યતિકર સહુ, મેંહેલ્યો તુરત જબાપ;
 દેવસૂરિ વાંચી બુધ, ચિંતિ મનમાં આપ. ૬
 પત્ર બુબાપ એહવો લખે, ફિકર ન કરસ્યો કોઈ;
 શુરુ નિરવાણ હૂઆ પછે, લેસ્યું ગચ્છમેં તોય. ૭

ઢાલ ૪૮

(સુનરો હ્યોને જલમ જટણી રે એ દેશી)

કાગલ લઈને કાસિદ આવિઓ રે, બૂલે દીધો ગરુને આય;
 ભાવિ ભેગ મિટાવ્યો નહુ મિટે રે, ભે કરે કોટિ ઉપાય.

ભેળ્યો ભાવિ પદારથ સાજનાં રે. (એ આંકણી) ૧

કાગલ વાંચી શ્રી શુરુ સેનજી રે, ઉપનો રોસ અતિ મનમાંહે;
 ન ઘટે સુવિનિત સૂરિ એહને રે, કરસ્યાં અવર સૂરિગચ્છમાંહે. ભે ૦ ૨
 સુનિગણ ચ્યારસેંહે વાચકઆઠસું રે, આયા ખંભનગર અચ્છરાય;
 અદખરપુરમેં દેવગતિ સમે રે, વાચક આઠને સુનિ બોલાય. ભે ૦ ૩

એક વાર જાળ્યો દેવસૂરિ કને' રે, જો મુંજ વચન કરે' સુપ્રમાણુ;
તો પટધારી બીજો ન થાપસ્યો રે, નહિતર કરજો સૂરિ સુખાંણુ. જો ૪
સૂરિમંત્ર સંધની સામે' સુધિયો રે, કરજો આચારજ વડ નૂર;
ધમ કહી સૂરિ સરગ સધારીયા રે, મન્ય ધન્ય શ્રીતપગચ્છનભસૂર. જો ૫
રાજનગરમે' દેવસૂરિ કને' રે, આયા પૂછણુ વાયક આઠ;
તીણુ સમે' ધરમસાગર ગણિ દેખિયા રે, પૂજ્ય સમીપે
સખરે' રે ઠાઠ. જો ૬

૧૦ આ. શ્રી તિલકસૂરિવર્ણન—

હગિમત કહી સહુ સેનસૂરિ તણી રે, કાને' ન ધરી તે ગણુધાર;
રિસાવી સહુ પાછા આવીયા રે, થાપ્યા તિલકસૂરિ પટધાર. જો ૭
સોમકરણુ મનિયા રાજનગર તણા રે, રાણ્યા વજિયા સાહ સુખાંણુ;
પટમોહોચ્છવ કીધો બહુ ભાવસું રે, શ્રી શ્રીરાજનગરમાંહે જાણુ જો ૮
પિણુ કાઈ આયુ અલ્પના જોગથી રે, જીવ્યા ત્રીન વરસ ગચ્છરાજ;
સરગ સધાર્યો દેવગતિ લહે' રે, સાઠમા પટધર તપગચ્છલાજ. જો ૯

૧૧—આ. શ્રી વિજયઆણુંદસૂરિવર્ણન

શ્રી ગુરુ હીરસૂરિના શિષ્ય છે રે, લાયક પુન્યતણો સામ્રાજ;
ઠાઠાગુરુ છે દોય સૂરિતણા રે, થાપ્યા આણુંદસૂરિ વડ લાજ. જો ૧૦
તેહને' મલવા પધારિયા રે, શ્રી દેવસૂરિ મહારાજ;
પરિકર રાજનગરમે' દો મલ્યારે, દો સૂરિ તપગચ્છપતિ સામ્રાજ. જો ૧૧
દોય મલી એક સંમતે' ચાલવ્યો રે, દોય નામે પટ્ટો નવ દેસ;
ત્રીન વરસ લગ એક સમત રહ્યો રે, દોય સૂરિ મનમે' પ્રેમ વિસેસ. જો ૧૨
એહવે' ભાવિ પદારથ જોગથી રે, શ્રી વિજયદેવસૂરિ ગચ્છરાજ;
ચોથે' વરસે આપણુ નાંમનો રે, લખિયો પટ્ટો મુનિગણુ કાજ. જો ૧૩
સુણી આણુંદસૂરિ તેહ વારતા રે, આપે' પિણુ કીધી ઇહ રીત;
એ દોય સૂરિનેનામે ગચ્છ હુઆ રે*આચરણુ કુલ એકજ નીત. જો ૧૪
એહવે' સંવત સોલછીહાસિઈ રે(૧૬૮૬), સેઠજી સાંતિદાસ કહાય;
શ્રી સાગરગચ્છ હુઆ એહથી રે*, પટધર દેવસૂરિના કહાય. જો ૧૫

૧૨—આ. શ્રી રાજસૂરિવર્ણન—

એ ગુરુ પુન્યપ્રભાવક હીપતા રે, એહને' નાંમે ગચ્છ કહાય;
એહનો પટધર આસઠમો ભલો રે, શ્રી શ્રીરાજ સૂરિ ગચ્છરાય. જો ૧૬

૬૩—આ. શ્રી વિં માનસૂરિ, ૬૪ આ. શ્રી વિં ઋદ્ધિસૂરિવર્ણન—

પટધર ત્રેસઠમો સૂરિસરુ રે, શ્રી વિજે'માનસૂરિ પટધાર;

પટધર એસઠમો મુનિનાથજી રે, શ્રી વિજે'ઋદ્ધિસૂરિ

ગણધાર. જો૦૧૭

૬૫.—આ. શ્રી વિજયસૌભાગ્યસૂરિ આ. શ્રી વિજયપ્રતાપસૂરિ

એહના પટવર હોય વખાણીયેરે, સૌભાગ્યસૂરિ વલી સૂરિ પ્રતાપ;

હોયના હોય પટોધર દીપતા રે, પટધર પાંસઠમા વડ માપ. જો૦૧૮

૬૬—આ. શ્રી ઉદયસૂરિવર્ણન

સૂરિ પ્રતાપના ઉદયસૂરી'દજી રે, વાંકેલી જનમ ગચ્છરાય;

નગર મુંકારે સૂરિપદ પાધ્યા રે, ગુર્જર આયા સહુ પરિવાર. જો૦૧૯

સૌભાગ્યસૂરિ કાકાશુરુ ભેટીયા રે, આગલ દક્ષણ દેસ વિહાર;

બહુ ઉપગાર કરી પાઉ ધારીયા રે, સુરત બાંહિર શ્રી ગણધાર. જો૦૨૦

સંવત અઠારસે'હે સાત્રિસા (૧૮૩૭)સમે'રે, ઉજલ પોસદશમ મતુહાર;

સૂરિ ઉદય શ્રીસરગ સધારીયા રે, જેહનો ગુનિ જન સહુ પરિવાર. જો૦૨૧

લક્ષ્મીવિજય ગણી વાચકરાયજી રે, રામવિજય વિખુધ કહાય;

દક્ષણ દેશે પુના નયરમાં રે, પેસવા શ્રી શ્રી માધવરાય. જો૦ ૨૨

તેહને રાજે' જિનમતિ દેધિયા રે, કીધો જિનપ્રતિમા ઉથાપ;

તિથે' સમે' વાદ કરી સહુ જીતીયા રે, રાખી જૈન ટેક તિહાં આપ. જો૦૨૩

૬૭—આ. શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિવર્ણન

વરતું ઉદયસૂરિના પટધરુ રે, શ્રી વિજે'લક્ષ્મીસૂરિ મહારાજ;

પટધર સડસઠમો એહ વંદીઈ રે, એ શુરુ દીપવિજય કવિરાજ. જો૦૨૪

પેહેલાં સ્તુતિમાલા ગચ્છરાજની રે, વરન કીધો મે' શુંજીજી;

તે સ્તુતિમાલા અવસરે' વરણવું રે, સુણીઈ શ્રોતા ચતુર સુજાંજી. જો૦૨૫

દુહા

મહાવીર જગ સુગટમણિ, વર્ધમાન વડવીર;

ધરાપાલ ત્રિજગધણી, ધરણીધર પડે' ધીર. ૧

પ્રણમું ગોયમ ગણપતિ, મોહન લચ્છી મહેંત;

કર કરસે' મુનિને' કરે, કેવલકમલા કેંત. ૨

ઢાલ ૪૯

(હારે હું તો ભરવા ગઈતી તટ જમુનાનાં નીર જો એ દેશી)
તથા (હારે મારે ઠામ ધરમના સાગ પચવીસ દેસ જો એ દેશી)

હારે વારી પ્રેમે પ્રણમી પ્રદાસૂતા પ્રદાણી જો,
જગદંબા જગજનની જો જગ જાણીઈ રે લોલ;
હારે વારી વંદી મુગ શુરુ ચરણકમલ હિત આણી જો,
ગચ્છપતિની ગુંથુમાલા જેહ વખાણાઈ રે લોલ. ૧

હારે વારી આગે હૂઆ હિમાચારજ હેમ જો,
પ્રતિજોધ્યો જેણે રાજા કુંભરનરીંદને રે લોલ;
હારે વારી દેશ અઢારે અમર પળાવી ખેમ જો,
ધન શુરુ ધન એ શ્રાવક ધન તે દેશને રે લોલ. ૨

હારે વારી વલી હીરા સમ હીરગુરુ જગભાંણુ જો,
પંચમ આરે જેણે જગમાંહે જશ વયો રે લોલ;
હારે વારી પ્રતિજોધ્યો જેણે અકબરસાહ સુલતાન જો,
જીવહયા ઝોળખાવી જિનધર્મિ કર્યો રે લોલ. ૩

હારે વારી અમર પળાવી કર છોડવીયા અનેક જો,
પ્રણમું રે હું લગિ લગિ તે શુરુ હીરને રે લોલ;
હારે વારી તાસ પરંપર લક્ષ્મીસૂરિ સુવિવેક જો,
હૂઆ રે સહસઠમે પાટે વીરને રે લોલ. ૪

હારે વારી તેહ તણી સ્તુતિમાલા વરણું આજ જો;
જનમ ગામ શુરુ દીક્ષા સૂરિપદ જીમ લહું રે લોલ;
હારે વારી દીપવિજય કહે જયવન્તો ગચ્છરાજ જો,
તાસ અરિત્ર પ્રબન્ધ તે સહુ આગલ કહું રે લોલ. ૫

ઢાલ ૫૦

(આદિ જિનેશ્વર વિનતી હમારી એ દેશી)

લઘુ મરુધર જે દેશ કહાઈ, જિહાં તીરથ ખડું સાથ વાહલા;
ખંભણવાડ નેં દિયાણો લોટાણો, જીરાવલો જગનાથ વાહલા.
જયવંતા જિનતીરથ વંદો. ૧

શ્રી સિરોહીમે' તેર દેરાસર, ઋષભ અજિત ભગવાન વાં;
 સહુ જિનરાજનાં બિંબ બુહારી, હૃદય ધરો તસ ધ્યાન. વાં જ્યં ૨
 મોટો તીરથ શ્રી આબુલ, જોતાં હોય આહ્વાદ વાં;
 વિમલ મંત્રીસર તેહ કરાવ્યો, સુંદર જિનપ્રાસાદ. વાં જ્યં ૩
 પેતવાડવંશી વિમલ મંત્રીસર, પુન્ય પ્રતાપી ભાણુ વાં;
 પાતસાહ બારે બાંધી આણ્યા, ધર્મધોષસૂરિવચન પ્રમાણુ. વાં જ્યં ૪
 શ્રી દેવવાડામે' દેવલ કીધો, ખરચ્યા બહોલા વિત્ત વાં;
 ધુધુઆ આરાસણુની ઠારણિ નિરખી, જોઈ જોઈ હરખો ચિત્ત. વાં જ્યં ૫
 શુજરાતી શાંતિદાસ મનિયાનો, અચલગઢે છે પ્રાસાદ વાં;
 ચઉદસે'હે ચુંભાલીસ મણુ ધાતુની, પ્રતિમા પૂરે આસ. વાં. જ્યં ૬
 એ તીરથ છે તારણુ રૂપી, વંદો ઉગમતે સૂર વાં;
 દીપવિજય કહે એ તીરથની, મેં યાત્રા કરી ભરપૂરવાં. જ્યં ૭

ઠાલ ૫૧

(સમુવિજયસૂત ચદ્વો શામલીયાળ એ દેશી)

આબુલની તલેટીઈ સુખકારી રે, પાલડી નયર છે ખાસ
 જાઉં બલિહારી રે;
 તિહાં શ્રી શાંતિનાથજી સું, સહુની પૂરે આશ. જાઉં ૧
 રાજનીતિનો રાજવી સું, રાજ ક્ષત્રિ સાર જાઉં;
 પ્રધાન દીવાન ને સેઠિયા સું, નિવસેં વણું અઠાર. જાઉં ૨
 માહાજનમાંહે દીપતો સું, પેરવાડ વંશ સવાય જાઉં;
 હેમરાજ સા હીન્દો સું, આણુંદબાઈ નારી સોહાય. જાઉં ૩
 કોઈક ઉત્તમ પ્રાણીઓ સું, ઉપનો કુંજે તાસ જાઉં;
 સંવત સત્તર સત્તાણું (૧૭૬૭) એ સું, ઉજલ ચૈતરમાસ. જાઉં ૪
 પંચમી દિન ગુરુ વાસરેં સું, જનમ્યો સુત શુંભધામ જાઉં;
 સુર સુપન દીઠો તિણેં સું, સુરચંદ ઠવિયો નામ. જાઉં ૫
 બાલપણમેં ગુરુ મલ્યા સું, શ્રી સોભાગ્યસૂરીંદ જાઉં;
 દીપવિજય કહે સાંભલો સું, એ લહેચ્યેં પરમાણુંદ. જાઉં ૬

ઢાલ પર

(મુને' સભવ જિનસુ પ્રીત અવિહક લાગી રે એ દેશી)
તથા (કાલ ઠરીને રે, ચાલ્યા ગુણુભરિયા એ દેશી)

સોભાગસૂરિજી રે સોભાગે ભરીઓ,
પુન્યવંત પનોતે રે જ્ઞાનગુણે દરિયો;
પદ્ માસ ચિંતામણુ રે સુર જિણે આરાધ્યો,
તે પ્રગટ થઈને' રે કાજ સવે સાધ્યો. ૧
એક દિન સુરચંદને રે જોલાવે' પાસે',
લક્ષણુ જોવાને' રે રંગભર ઉદલાસે;
સ્વસ્તિક ને' ધ્વજાદિક રે તોરણુ જવમાલા,
વલી ઉરધ રેખા રે ચરણે સુકુમાલા. ૨
ધ્યાદિક લક્ષણુ રે દેખી સૂરિ હરખે,
શ્રી જિનશાસનમે' રે રતન સમો પરખે;
વલી સૂરિપદ લાયક રે આગમ અભ્યાસી,
એ આગલ હોર્યે' રે ખડુ ગુણુનો રાસિ. ૩
પં૦ પ્રેમવિજયજી રે સુંખ્યા તેહ પાસે,
તે તિહાં અહનિસ રે આગમ અભ્યાસે;
હવે સૂરિ વિહરંતા રે સિનોર નગર જાવે',
શ્રી રૈવાકાંઠે રે સંઘ ખુસી થાવે. ૪
અઠારસેહે ચઉદે રે (૧૮૧૪) શ્રી ચૈતર માસે,
સુદિ દસમી દિવસે રે અતિહે' ઉદલાસે;
દીક્ષા ને સૂરિપદ રે દેધ પટોધર કીનો,
સૂરિ આયુ પૂરણથી રે સુરગતિ પદ લીનો. ૫
પછે' મોહોચ્છવ મોટો રે સૂરિપદનો તિહાં,
ઠરે' છિતાવસનજી રે સંઘ મલી તિહાં;
ધન સેહે'ર સીનોરને રે ધન સંઘ સુખદાયા,
શ્રી લક્ષ્મીસૂરિજી રે જિહાં સૂરિપદ પાયા. ૬
હવે સહુ સુંબજ્યો રે ગુરુનો જ્ઞાનપણો,
મે' નયણે નિરખ્યો રે વલી શ્રવણે નિસુણ્યો;

કવિ દીપવિજય કહે રે આણા સિર વહું છું,
જે ગ્રંથ લખ્યા છે રે તે વરણુવ કહું છું. ૭

ઢાલ ૫૩

(ભવિકા, સિદ્ધયક પદ વડો એ દેશી)

શ્રી આચારંગ સુયગડંગ ઠાણંગ, શ્રી સમવાયંગ અંગ;
ભગવતી અંગ ને છટું જ્ઞાતા, વલી ઉપાસક તે દશંગ રે૦
પ્રાણી વંદો ગણુધર વાણી. (એ આંકણી) ૧
અંતગડ ને અણુત્તરવાઈ, પ્રશ્નવ્યાકરણુ જેહ;
વિપાક ઈચ્ચારમો અગ ઇચ્ચારે, ટીકા સહિત લખ્યા તેહ રે. પ્રા૦ ૨
ઉવવાઈ ને રાયપસેણી, જીવાલિગમ ને પત્તવણા;
જંબુદ્વીપપત્તિ ને સૂરપત્તિ, ચંદ્રપત્તિની વચણા રે. પ્રા૦ ૩
કપિયાકપ્પ વડંસિયા જાણો, પુષ્કિયા પુષ્કચૂલા સાર;
વલ્લિદશા વલી સૂત્ર વિસેષે, એ ઉપાંગહ બાર રે. પ્રા૦ ૪
અંગ ઉપાંગ મલીને ત્રેવીસ, દસ પયન્નાં તેત્રીસ;
હસ્ત દીક્ષિત પ્રભુજીના મુનિવર, ગુંથે પયન્નાં વિસેસ રે. પ્રા૦ ૫
વૃદ્ધકદ્વ નિસિથ મહાનિસિથ, પંચકદ્વ વ્યવહાર;
દસાશ્રુતસ્કંધ છેદ ગ્રંથ એ, હવે કહું મૂલ સૂત્ર ચ્યાર રે. પ્રા૦ ૬
ઉત્તરાધ્યયન ને દસવૈકલિક, આવશ્યક પીડનિયુક્તિ;
અનુજેગદ્વાર ને નંદીસૂત્રની, જ્ઞાનતણી બહું યુક્તિ રે. પ્રા૦ ૭
એ પિસ્તાલી સૂત્ર અભ્યાસ્યાં, નિયુક્તિ ચૂરણી ને ભાસ;
ટીકા સૂત્ર એ કહીધ પંચાંગી, તે લખ્યા અતિહે ઉદ્ભાસ રે. પ્રા૦ ૮
હવે બીજા ગ્રંથ જે જિનશાસનના, આગલ કહું અધિકાર;
દીપવિજય કહે નિત નિત હોજો, જિનશાસન જયકાર રે. પ્રા૦ ૯

ઢાલ ૫૪

(ભરત નૃપ બાવથુ એ એ દેશી)

વિશેષાવશ્યક ભવભાવના એ, આગમસારોદ્ધાર-નમો શ્રુતરાજને એ;
આવશ્યકનિયુક્તિ વલી એ, પ્રવચનસારોદ્ધાર નમો ૧
કર્મગ્રંથ કુસ્મપેદી લખ્યા એ, સુંદર લોકપ્રકાશ નમો ૦;
ગુણુમાલા અર્થદીપિકા એ, આવશ્યકદીપિકા ખાસ નમો ૨

ઉપદેશમાલ વીરદેશના એ, તત્ત્વારથ અર્થ વિચાર નમો૦;
 ઉપદેશચિન્તામણ મણિ એ, અર્થ પદારથ સાર. નમો૦ ૩
 પોહસક નેં નયચક છે એ, વિચારરતનાકર જેહ નમો૦;
 ઉપદેશરતનાકર તણાં એ, અર્થ ગ્રંથા ગુણગેહ. નમો૦ ૪
 ત્રેવઠ શલાકા પુરુષના એ, સહુ એ ચરિત્ર વખાણ નમો૦;
 તે સરવે અભ્યાસિયાં એ, ધન બુદ્ધિ ધન નાંણ. નમો૦ ૫
 નાહના મોટા સાતસેં એ, ગ્રંથ ભણ્યા ગચ્છરાજ નમો૦;
 આગમ તત્ત્વ લહી ઘણાં એ, સાર્યા આતમકાજ. નમો૦ ૬
 દિવસ એક વરસ તણાં એ, જે છે ત્રણ સેંહે સાઠ નમો૦;
 ત્રણસેંહે સાઠ દિવસ તણાં એ, સુંદર જેહમાં પાઠ. નમો૦ ૭
 આપે ગ્રંથ નવો કર્યો એ, શ્રી ઉપદેશપ્રાસાદ નમો૦;
 ચોવીસ થાંભે સોહતો એ, સુષુતાં હોઈ આહ્વાહ. નમો૦ ૮
 આંખિલતપ કરીનેં જાગ્યો એ, સરસ્વતિમંત્ર સવાલાખ નમો૦;
 સ્વપ્ને પ્રગટ થઈ પાઈઓં રે, અમૃત ખ્યાલો ભાખ નમો૦ ૯
 ગુણ કેતા ગુરુના કહું એ, શ્રીતપગચ્છ પટધાર નમો૦;
 દીપવિજય કહે સાંભલો એ, પ્રતિષ્ઠાનો અધિકાર. નમો૦ ૧૦

ઢાલ પપ

(સાહેલડીયાં એ દેથી)

ગામ નગર બંદિર તણી સાહેલડીયાં, કીધી પ્રતિષ્ઠા જેહ
 હાંરે ગુણવેલડીયાં;
 સાંભલજો ભવિભાવથી સાં, સક્ષેપે કહું તેહ હાં ૧
 સુરત બંદિર દીપતો સાં, તિહા રતનચંદ છે તેહ હાં;
 વાસુપૂજ્ય મહારાજ સાં, કીધી પ્રતિષ્ઠા તેહ હાં ૨
 રાનેર સિણોર નેં ફેરવાડે સાં, આંમોહનયર મોજર હાં;
 છાયાપુરી ને ગોધરે સાં, વલી જંખૂસર સુખકાર હાં ૩
 ઠોલેં (ઢોલેં) વિહારેં કીધલા સાં, અંજનસિલાકા ખાસ હાં;
 શ્રી મેવાડમેં સાથિઈ સાં, પ્રભુ પ્રભુમ્યાં લીલવિલાસ હાં ૪
 ઈત્યાદિક બહુ જિનતણી સાં, અંજનસલાકા કીધ હાં;
 બંભાતે ભલીભાતસું સાં, અઢાર ચોમાસાં કીધ હાં ૫

સંધમે' શ્રીચંદલૂ સા સાં, શ્રોતા સમન્તુ જાણુ હાં; ૬
 વિશેષાવશ્યક તિહાં સાંભળ્યો સાં, પૂજ્યજીના મુખની જાંણુ હાં
 ફરી ઓહોઁછવ મોટો કીઓ સાં, ભગવતીસૂત્ર સુંણાય હાં; ૭
 વચન ધ્વનિ ગુરુરાજની સાં, જિમ ગાજે ઘનરાય હાં
 જિહાંજિહાં ચોમાસો કિઓ સાં, તિહાંતિહાં બહુ આદરમાન હાં; ૮
 જ્ઞાનીને આદર કુણુ ન કરે' સાં, કવિ દીપને નવેય નિધાન હાં ૯

ઢાલ-૫૬

(ધનધન સાચો મપ્રતિ રાજ—એ દેશી)

શ્રી રિદ્ધિસૂરિજીને વારેંથી, ગચ્છભેદ હુતો જેહ રે;
 ગીતારથ સમુદાય મલીને, નિવર્ત્યો સહુ તેહ રે.

શ્રી તપગચ્છ પટધર જયકારી. (એ આંકણી) ૧
 સંવત અઢારસે હે યોગણુપંચાસે' (૧૮૪૯), ગુજરાત સે હેંર
 મઝાર રે;

શ્રી ઉદયસૂરિજીના પટધર થાપી, વરતાવ્યો જયકાર રે. શ્રીં ૨
 રાજનગરનોં સંધ કરે બહુ, આદર ને સનમાન રે;
 એ પૂજ્યજીને' પુન્ય પસાઈ, પ્રગટયાં નવય નિધાન રે. શ્રીં ૩
 ન્યાયવિજયજી ને જીતવિજયજી, માંનવિજયજી પન્યાસ રે;
 શ્રી પૂજ્યજી વંદીને' સનમુખ, એહ કરેં અરદાસ રે શ્રીં ૪
 મરુધર દેશ પધારો રે સાહેબ, હોંસ્યેં ધર્મના થાટ રે;
 સાહેબ મુખથી સૂત્ર સાંભલી, સંધ જોવેં છે વાટ રે. શ્રીં ૫
 સાંભલી પૂજ્ય પધારેં તે દેસેં, સિરોહી નયર સુઠાંમ રે;
 રાવ તિહાંનો અનમી કહાઈ, વેંરીસાલ તસ નાંમ રે. શ્રીં ૬
 સેંહેરે પ્રવેશ કર્યો બહુ જીગતેં, તિહાંહીજ કીધ નિવાસ રે;
 સાંભલી સૂત્રની અમૃતવાંણી, સંધની પોહોતી આશ રે. શ્રીં ૭
 રોહિડે બેહે ઠેં કાલિંદ્રી ને હરજી, વિહરંતા પાલી આવેં રે;
 હમચંદ પિંડિયો અતિહે આદર, સાહમધ્યો લેઈ આવે રે. શ્રીં ૮
 તિહાં ગોડીદાસ શ્રાવક છે શ્રોતા, પિણુ પ્રતિમા ઉઘાપી રે;
 સૂત્ર આલાવા દેખાવી તેહને', પ્રતિબોધ્યા ગુન થાપી રે શ્રીં ૯

એહવા ભવિ જીવ કેઈ પ્રતિબોધ્યા, કેતા કહું તસ નાંમ રે;
દીપવિજય કહેંશ્રી ગચ્છરાજને, નિતનિત હોજ્યો સલાંમ રે. શ્રી ૦૧૦

ઢાલ ૫૭

(સુરતી મહિનાની દેશી)

સંઘ સૂરત રાનેરને, અંજનસિલાકા કાજ;
વિનતિલેખ જે મોકલે, તે વાંચી ગચ્છરાજ. ૧
સીધ પ્રયાણે ચાલતા, આચા વડોદરા સેંહેર;
સઘ આગ્રહથી ચોમાસાની, પૂજ્યજીઈ કીધી મેંહેર. ૨
દેહેં અસ્યાતા દેખને, પટધર થાપ્યો પાટ;
શ્રી વિજયદેવેન્દ્રસૂરીદજી, અડસઠમેં પટ થાટ. ૩
આયુદ્ધાને સંઘધે, સરીરેં સ્યાતા થાય;
મુહૂરત અવસર જાણીને, રાનેર બંદર આય. ૪
અંજનસિલાકા કરીને, સૂરત કીધ પ્રવેશ;
તપ ઉપધાન માલાદિક, કિયો ઉપગાર વિસેસ. ૫
ધન સૂરતના સંઘને, ધન વિમલચંદ શાહ;
શ્રી સૂરતને સંઘે, લીધો ભક્તિનો લાહ. ૬
સંવત અઢાર અઠાવને (૧૮૫૮), મેરતેરસ દિનજેહ;
વરસ ચોસઠ (૬૪) આયુ પાલીને, ગયા સુરલોકેં તેહ. ૭
નિર્વાણ મોહોચ્છવ મોટો, કીધો સંઘે સાર;
અમર પદાવી જીવની, જીવદયા ઉપગાર. ૮
ગુણવંતા ગુરુરાજના, ગુણ સંભાલે લોક,
દીપવિજય ગુણ ગાવે, નરનારીના થોક. ૯

ઢાલ ૫૮

(લાછલદે માત મલ્હાર એ દેશી)

એ ગુરુ ગાત સુગાત, હુઓ જગ વિખ્યાત;
આજ હો આગમ જ્ઞાનખજાને જગજશ પાઈયોજી. ૧
વડભાગી ગચ્છરાજ, મહોટી જેહની લાજ;
આજ હો સુનિમન માન્યાને વલી મોટા રાજવીજી. ૨

સમતાવત મહંત, પ્રણમે મુનિજન અંત;
 આજ હો નિરલોભી નિઃકપાઈ એ ગચ્છરાજીઓજી. ૩
 ધન હેમરાજ સા તાત, આણુંદખાઈ જેહની માત;
 આજ હો પોરવાડ વશેરે જિણે કુલ અજુઆલીઓજી. ૪
 પૂજ્યનાં પગલાં ઉછાંહિ, દુદલલ વેલજી સાંહે;
 આજ હો સંઘવી થઈ થાપ્યા સિદ્ધાચલ ઉપરેંજી. ૫
 દીપવિજય જયકાર, મુઝ એ ગુરુ ઉપગાર;
 આજ હો દીધું રે જેણે જ્ઞાનદાન અતિ સુંદરુ જી. ૬

ઠાલ પદ

(ગિરુઆ રે ગુણુ તુમ તણા એ દેશી)

ગાયો રે મેં ગચ્છપતિ ગાયો, ઉલ્લટ હિયડે આંણીજી;
 એ ગુરુની સ્તુતિમાલા ગુંથી, મુઝ ઉપગારી ભાંણીજી. ગાં ૧
 પંચમે આરે જ્ઞાન ત્રિતાસી, પ્રગટયો પુન્ય પ્રતાપીજી;
 ભવિ જીવનેં ઉપગાર ઠયો તે, દિસોદિસ કીરત વ્યાપીજી. ગાં ૨
 બારેભનગરે રહી ચોમાસું, સંઘતણા આગ્રહથીજી;
 વલી કુંઅરજી સાહ કૈહેણથી, એ સ્તુતિમાલા ગુંથીજી ગાં ૩
 ગુરુનો કદયાણુક મેરતેરસદિન, રાતીજગે મીલી ટોલીજી;
 એ ગુરુની સ્તુતિમાલા ગાજ્યો, અતુલવ રંગ રસ લેલીજી. ગાં ૪
 એ ગુરુના ગુંણુ ભણુતાં સુણુતાં, ગણુતાં સંપદ થાવેજી,
 દીપવિજય કવિ જગ જસ પસરેં, ગજપતિ લીલા પાવેંજી. ગાં ૫

કુળશ

સૂરિમંત્ર ધારક દ્વરિતવારક હીર^૧ સેનર જગખ્યાત એ,
 તિલક^૩ આણુંદ^૪ શ્રીરામ^૫ માનથી^૬ ઋદ્ધિ^૭ સૌભાગ્ય^૮ પ્રતાપ^૯ એ;
 ઉદય^{૧૦} લક્ષ્મી^{૧૧} દેવેન્દ્ર^{૧૨} વહિત, મહેન્દ્રસૂરિ^{૧૩} ગચ્છરાજ એ,
 તાસ રાજેં સ્તુતિમાલા ઠરી ભવિ હિત કાજ એ;
 પ્રેમરતન ગુરુ વિષુધ તેહના પાય પ્રણમી હિતકરી,
 દીપવિજય ગચ્છરાજ ગાયો જગત જસ જયસીરી વરી. ૧

ઇતિ સડસદ્દેમો પટ્ટાવર શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિ

વર્ણન રત્નતિમાલ

૧૮-આ. શ્રી વિજયદેવેન્દ્રસૂરિવર્ણન

અડસદ્દેમો પટધર કહું, દેવેન્દ્રસૂરિ મહારાજ;
સૂરત જાંહિર જનમિયા, શ્રીમાલી વડ સાજ. ૧
સંવત અઢાર સતાવને (૧૮૫૭), વટપદ્રનયર સુઠાય;
આચારજ પદવી લહી, મગલ ધવલ ગવાય. ૨
જિનસાસન સેલીતાણાં, કર્મગ્રંથનાં મ્યાંન;
આયુ અલ્પ ગચ્છરાજનું, ભાવિ અધિકૈ કો'ન. ૩
સંવત અઢારસેંહે સાઠમે (૧૮૬૦), રાજનગર ચૌમાસ;
પામ્યા પૂરણ આઉખે, સરગાપૂરી નિવાસ. ૪

૧૯ આ. શ્રી. વિજયમહેન્દ્રસૂરિવર્ણન

તસ પટધર સૂરિસરુ, મહેન્દ્રસૂરિ ગચ્છરાજ;
અગણ્યોતરમા પાટવી, તપગચ્છ તિલક સમાજ. ૫
સવત અઢારસેંહે ઇકસઠે (૧૮૬૧), રાજનગર ઉલ્લાસ;
આચારજ પદ અનુભવ્યુ, નિજ કુલ કર્મલ વિકાસ. ૬
સંવત અઢાર પાંસઠવરસ (૧૮૬૫), ખિજાપુરનયર મઝાર;
સૂરિ સરગ સધારીયા, તપગણુપતિ સરહાર. ૭

ઢાલ ૬૦

(અખોલા સ્થાને લ્યો હો—એ દેશી)

૭૦-આ. શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિવર્ણન

સિત્તરમે પટધારી વિભુજી, વિદ્યમાન ગચ્છરાજ,
પટોધર જગ જયવંતો.

સમુદ્રસૂરિ મહારાજ ચિરંજય, વરણું તસ સામ્રાજ. પટો. ૧
દેસ ગોઢાંણુમે નયર કવલા, પોરવાડ કુલ સણુગાર. પટો. ૨
હરનાથ તાત પુરાદે માતા, જિનસાસન સણુગાર. પટો. ૩
સંવત અઢારસેંહે એસિમે (૧૮૮૦) વરસે, મૃગસિર માસ સોહાય પટો. ૪
નયર પુનામાં સંઘ સવાઈ, સૂરિપદ ગચ્છરાય. પટો. ૫

દક્ષણ ગુજ્જર મરુધર દેસેં, કીધા સૂરિ વિહાર પટોં;
 પંચતીરથી જિનરાજ જીહાર્યા, બહુ મુનિગણ જસ લાર. પટોં ૪
 શ્રી આબુલ તીરથ સુખદાઈ, વિમલમંત્રી ગુંણ ખાંણ પટોં;
 વસ્તુપાલ તેજપાલ ચૈત્ય કરાવ્યા, જિનસાસન કુલ ભાંણ. પટોં ૫
 અચલેંસર દેલવાડેં જીહાર્યા, તાયા આતમ નેહ પટોં;
 ચઉદસેંહે ચૌમાલીસ મણુ ધાતુની, અચલગઢેં પ્રભુ દેહ. પટોં ૬
 બંભણવાડથી વીરજિથેસર, ત્રિસલાનંદન દેવ પટોં;
 ભાવલક્ષિત જિનરાજ જીહારી, કીધી પદકજ સેવ. પટોં ૭
 સિરૌહી સેંહેરમેં તેર દેરાસર, ઋષલ અજિત લગવાંન પટોં;
 સહુ જિનરાજનાં વંદન કીધાં, દીધાં આતમ દાન. પટોં ૮
 દિયાણો લોટાણો ને જીવતસાંમી, નંદીવરધન રાય પટોં;
 પ્રભુ જીવતાં બિંબ ભરાયો, નંદીપુરે સુખદાય. પટોં ૯
 રાંણકપુર ચોરાસી મંડપ, ત્રિભુવનતિલક છે નાંમ પટોં;
 સાહ ધન્ના પોરવાડે નિપાયો, વદા પ્રભુ અભિરાંમ. પટોં ૧૦
 નડુલાર્ધ નય પ્રાસાદ જે, આણ્યા જશોભદ્રસૂરિ દયાલ પટોં;
 ઋષલ જિથેસર બહવ સાંમી, વદા ત્રિભુવન પાલ. પટોં ૧૧
 શ્રી વરદા જગદંબ લવાની, શ્રી સરસ્વતી મુજ માત પટોં;
 નયર અઝારીમેં પર ઉપગારી, જેહની જગમેં ખ્યાત. પટોં ૧૨
 સૂરિ ધનેસર હેમસૂરિજી, માનતુંગ ગચ્છરાજ પટોં;
 કુમર નૃપતિ કલિદાસ પ્રમુખનેં, દીધા વડ સામ્રાજ. પટોં ૧૩
 ઇમ પંચતીરથી વંદન કરતા, કરતા ભવિ ઉપગાર પટોં;
 બહુ પંડિત મુનિગણ સમુદાઈ, સોહમકુલ સણુગાર. પટોં ૧૪
 ચિર પ્રતપો શ્રી સમુદ્રસૂરીસર, દીપવિજય કવિરાજ પટોં;
 શશિ સૂરજ મહીધરલગ પ્રતપો, તપગચ્છનાથ સામ્રાજ. પટોં ૧૫

દુહા

સોહમ પાટ પરંપરે, ગાયા એ ગચ્છરાય;
 જેહનેં નાસેં સંપજે, ઇચ્છિત ફલ મન લાય. ૧
 સોહમ કુલનેં ગાવતાં, ઇતિ ઉપદ્રવ ભાય;
 કષ્ટભંજન ગુણુ ગાવતાં, પ્રગટેં રિદ્ધિ સવાય. ૨

ઢાલ ૬૧

(રાગ ધનાશ્રી તુઠો તુઠો રે મુઝ સાહેબ જગનો તુઠો એ દેશી)
તુઠો તુઠો રે મુઝ, અતુભવ સાહેબ તુઠો;
સોહમ કુલનો રાસ કરતાં, જ્ઞાન અમૃતરસ તુઠો રે.

મુઝ અતુભવ સાહેબ તુઠો. (એ આંકણી) ૧
દોય હજાર નેં ચ્યાર સૂરીસર, પહેલા ઉદયમે વીસ;
બીજા ઉદયમે ત્રેવીસ સૂરિ, ત્રીજે અઠાણું જગીસ રે. મુઝ ૦ ૨
તે અઠાણું મેં સંપ્રતિ વંદો, એકાદસમે સૂરિ,
સરવાલે ચોપન સૂરિ પ્રગટયા, એકાવતારી સનૂર રે. મુઝ ૦ ૩
સૂરતખંદિર સેહેર નિવાસી, પોરવાડ કુલ સણુગાર;
કલા શ્રીપત શ્રાવક જિનધર્મિ, પ્રભુ આણા સિરધાર રે. મુઝ ૦ ૪
સાહવધુસુત મજલાલ શાહજી, તસ સુત જિનગુંથુધારી;
અનોપચંદ શાહ આગ્રહથી કીધો, એહ પ્રબંધ વિચારી રે. મુઝ ૦ ૫

સાક્ષિ ગ્રંથોનું વર્ણન

મુનિસુંદરસૂરિકૃત પટ્ટાવલી, ધરમસાગર ઉવજાયા;
દુષ્પસહયંત્ર દેવેન્દ્રસૂરિકૃત, પ્રભાવકચરિત્ર કહાય રે. મુઝ ૦ ૬
કલ્પસૂત્ર ચેરાવલી દેજો, પરંપરાગત જાણુ;
ગુરુમુખ બહુ પંડિત જન સુંણીયા, પ્રાચીન સૂરિ વખાણુ રે. મુઝ ૦ ૭
ચ્યાર* ગ્રંથ અનુસારે કીધો, એહ પ્રબંધ સવાઈ;
સોહમકુલ પટ્ટાવલી ગાતાં, મંગલગીત વધાઈ રે. મુઝ ૦ ૮

આલોચણા—

એકેન્દ્રીયાદિ પંચેન્દ્રી દુહવ્યા, હાસ્યતણેં રસ જાણુ;
જ્ઞાન-દેવ-દ્રવ્ય ભક્ષણુ કીધાં, ભાગ્યાં વ્રત પરચખાણુ રે. મુઝ ૦ ૯
ગુણી આચારજ વાચક મુનિના, અવરણુવાદ કહાય;
શ્રાવક શ્રાવિકા જિનધર્મિ, તેહના મર્મ ખતાયા રે. મુઝ ૦ ૧૦
નહી અણુવ્રત નહી મહાવ્રત મોમેં, નહી ગુણ સીલ સંતોસ;
થાંનક પાપ અઢારે સેવ્યાં, આતમ કીધો પોસ રે. મુઝ ૦ ૧૧
જિન આગમ પ્રરૂપણુ કરતાં, નિજ મતિ અધિક સુનાયા;
ઉત્સૂત્ર ભાષણુ પાતિક મોટો, જાણીને હઠ લ્યાયા રે. મુઝ ૦ ૧૨

કવેસર બિરહ ધરાવી જગમે', બહુ નૃપ સસ્ર વખાંણ્યા;
 ભુજબલ ક્ષેજ સંગ્રામ વખાણ્યા, આતમ દોષ ન જાણ્યા રે. મુઝં ૧૩
 મેં આ લવમેં તપ નહી કીધા, નહી વ્રત નહી પચ્યાખાંણ્ય;
 મુનિ મારગની નહિ આચરણા, નહી કાંઈ સુકૃતકમાંણી રે. મુઝં ૧૪
 આતમતારણ દોષનિવારણ, શ્રી સોહમકુલ ગાયો;
 જીલ પવિત્ર કરી સૂરિ સ્તવનાથી, લવલવ હકૃત મિટાયો રે. મુઝં ૧૫
 સોહમકુલ નેં સધની સામેં, એ સહુ પાપ પલાઉં;
 ત્રિકરણ સુદે મિચ્છા મિહુકુકું, લવલીરુ કહેવાઉં રે. મુઝં ૧૬
 શ્રી સોહમકુલરત્ન-પટ્ટાવલી, એહ રાસનુ નામ,
 એહમેં રત્નસૂરીશ્વર ગાયા, સોહમ પટધર સ્વામ રે. મુઝં ૧૭
 વીર જગતગુરુ સાસન અવિચલ, વરસ એકવીસ હજાર;
 લગવતી સૂત્રમેં ગજગતિ સરખો, વરતરયે જ્યજ્યકાર રે. મુઝં ૧૮
 તિહાંલગ એહ રાસ જયવંતો, વલી રહો સસિ નલ સૂર;
 મેરુ મહીધર લગ જયવંતો, એ પુસ્તક વડ નૂર રે. મુઝં ૧૯
 સંવત અઢારસિત્તોતર(૧૮૭૭)વરસે, શકસતરસેહે ખેંહેતાલ;
 શ્રી સૂરત બંદિરમેં ગાઈ, સોહમ કુલ ગણ માલ રે. મુઝં ૨૦
 પ્રેમરત્ન ગુરુરાજ પસાઈ, સોહમ પટધર ગાયા;
 મન ઇચ્છિત લીલા સહુ પ્રગટે, દીપવિજય કવિ રાયા રે. મુઝં ૨૧

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાટજ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપત કૃતોત્પન્ન સાહ
 અનોપચંદ્ર વ્રજલાલ આગ્રહાત સકલ પંડિત પ્રવર પં. શ્રી પ્રેમ-
 વિજયગણિ, પં. રત્નવિજયગણિના શિષ્ય, પં. દીપવિજય કવિ-
 રાજ બહાદુરેણુ વિરચિતાયાં, શ્રી સોહમકુલરત્ન પટ્ટાવલી રાસ
 પ્રાકૃતપ્રખંધે જ્ઞાનસાગરસૂરિ પ્રમુખ પંચસૂરિ, મુનિહત્યા પાતકી
 પ્રતિબોધન, ધન્ના પોરવાહકૃત રાંણુપુર પ્રાસાદે વ્યારસૂરિ
 આગમન, સંતિકર સ્તોત્ર નિષ્પન્ન, દીવાલીકલ્પકર્તા પ્રમુખ
 વ્યારસૂરિ, લહુડી પોસાલ, કમલ કલસા, કતપરા, વિજમતી,
 કુડ્યામાતિ, પાર્થચંદ્રસૂરિ, હુંકાપ્રમુખ ગચ્છભેદ, હેમવિમલ-
 સૂરિ ક્રિપાહિદાર, રાજવિજયસૂરિગચ્છ, પાલણુપુર તથા પદલ-
 વિયા પાસ ઉત્પત્તિ, અકબર શાહ પૂર્વલય, હીરસૂરિદીલ્હીગમન,
 સાહીમિલન; હંમરસર ચિડીજીલ જીજ્યાદિ હિંસામોચન;

સાહીરાજ પર્યંત ષટ્ કુરમાના ગુરુદક્ષણા કરણ; જગતગુરુ બિરહ પ્રાપણ; હીર-સેન ઉભય વરણન; શ્રી દેવસૂરિ; શ્રી વિજયાનંદસૂરિ ઉભયગચ્છ નાંમ ધારણ, શ્રી વિજયાનંદસૂરિ, શ્રી વિજયદેવસૂરિ ઉભય પટ્ટાધર મિલન, ઉભય ગચ્છ વરણન, શેઠ શાંતિદાસ કૃત સાગરગચ્છ નિષ્પત્ત, શ્રી લક્ષ્મીસૂરિ પ્રમૂખ ચોવીસ સૂરિવર્ણન, કવેસર સમસ્ત સૂરિ સમક્ષે પાપ ગ્યાલોયજ્ઞાદિ પ્રમુખવર્ણનો નામ ચતુર્થોદ્દાસઃ સમાપ્તઃ શ્રી. શ્રી. શ્રી.

શ્રી વિજયાનંદસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧.	પ.	વિનય	(ગુરુ)	જિતસત્કમતં
૨.	પ.	તીર્થ	,,	વિનોદ. સ. મતં
૩.	પં.	પ્રેમ	,,	ગભીર. સ. મતં
૪.	પ.	નાયક	,,	વિનય સ મત
૫.	પં.	હર્ષ	,,	પં. તત્ત્વ સ મતં
૬.	પં.	જય	,,	પ માન. સ. મત
૭.	પ.	કપૂર	,,	પ કૈસર સ મત
૮.	પં.	ચતુર	,,	પ. હિત. સ. મત
૯.	પ.	ચતુર	,,	ધનસત્કમત
૧૦.	પ.	પ્રતાપ	,,	પ. માન સ. મતં
૧૧.	પં.	રાજેન્દ્ર	,,	પ. ભક્તિ. સ મતં
૧૨.	પ.	લઙ્કિધિવિજય	,,	પં. ગૌતમ. સ. મતં
૧૩.	પં.	દયા	,,	પ. દેવ સ. મત
૧૪.	પં	કૃતે	,,	પ. ક્ષમા. સ. મતં
૧૫.	પ.	માન	,,	રૂપ. સ. મતં
૧૬	પં.	ભાગ્ય	,,	પ. શુભાગ્ય. સ. મતં

શ્રી દેવસૂરિગચ્છ પંડિતમતં.

૧	પં	સુબુદ્ધિવિજય ગણિ૦	(ગુરુ)	પં. વદ્ધભ. સત્કમત
૨.	પ	વિવેક વિ. ગ૦	,,	કુંગર. સત્કમતં
૩	પં	ખુશાલ વિ. ગ૦	,,	દેવ સત્કમત
૪.	પં.	માણિક્ય વિ. ગ૦	,,	ગલાલ. સ૦ મતં

૫. પ. મુક્તિ વિ. ગ૦	„ ગણિ હંસ સ૦ મતં
૬. પં. સંવેગી પં. રૂપવિજય ગ૦	„ પદ્મ. સ૦ મતં
૭. સંવેગી પ. વીરવિજયગણિ	„ શુભ. સ૦ મતં
૮. પ. દીપવિજય ગ૦	„ કૃષ્ણ. સ૦ મતં
૯. પં. વિનય વિ. ગ૦	„ કિલ્યાણ સ૦ મતં
૧૦. પં રાજવિજય ગ૦	„ રૂપ. સ૦ મતં
૧૧. પ. અમર વિ. ગ૦	„ પ્રેમ. સ૦ મતં

શ્રી સાગરગચ્છે પંડિતમતં

૧. ભ. શ્રી શાંતિસાગરસૂરિભિમતં
૨. ઉ. શ્રી મુક્તિસૌભાગ્યગણિમતં
૩. પં. કલ્યાણસૌભાગ્યગણિ ઉ૦ શ્રી મુક્તિ.
૪. પ. ક્ષેત્રસાગરમત [શુ સુખસાગર]

શ્રી રાજવિજયસૂરિગચ્છે

૧. પં. ઋદ્ધિરત્ન ગ૦ શ્રીજી. સત્કમતં
૨. પં. જિનેદ્રરત્નગણિ (શુરુ) રૂપરત્ન સત્કમતં

શ્રી લોહોડી પોસાલ ગચ્છે પં. મતં

૧. ભાગ્યહંસગણિ. (શુરુ) પં. જ્ઞાનહસમતં

શ્રી વડીપોસાલ ગચ્છે પંડિતમતં

૧. પં. બુદ્ધિસાગરગણિ (શુરુ) પુન્યસાગરમત

॥ અંથાઅંથ ૨૦૦૦ ॥

ઇતિ શ્રીસાહમકૃલરત્નપટ્ટાવલી રાસ સમાપ્તં ભદ્રં ભૂયાત
ભ. શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી. ભ. શ્રી ઉદયસૂરીશ્વરજી શિષ્ય પં.
ગલાલવિજયગણિ તત્ શિષ્ય પં. ગૌતમવિજયજી ગણિનાથે પં.
દીપવિજય કવિરાજેન પુસ્તિકા લિખિતાસ્તિ સં૦ ૧૮૭૯ ના વૈશાખ
વદી ૩ રવિ દિને ઈદં પુસ્તકં સમાપ્તં. ॥

દેવસૂરિગચ્છવર્ણન +

દોહા

૧૦—આ ૧૦ શ્રી વિજયદેવસૂરિવર્ણન

- સેનસૂરિ પાટે પ્રગટ, પાટ સાઠમે' હોય;
શ્રી દેવસૂરિ શ્રી તિલકચરિ, એ પટધારી હોય. ૧
- સંવત સોલ ચોતિસમે' (૧૬૩૪), ઇડરનગર મજ્જાર;
દેવસૂરિ ગુરુ જનમિયા, જિનસાસન જયકાર. ૨
- સંવત સોલત્રે' હેતાલમે' (૧૬૪૩), લે સંજમ વ્રત ભાર;
સંવત સોલસે હે છપને' (૧૬૫૬), સૂરિપદ ગનધાર. ૩
- વિહરંતા ઇડરનગર, પાઉ ધાર્યા ગચ્છરાજ;
કુદ્યાંણુમદલ નૃપ બોધિઉં, તપગચ્છપતિ મહારાજ. ૪
- માંડવગઠ પાતસાહ છે, અકબરસુત જહાંગીર;
ગુરુને' મલવા તેડીયા, પાઉ ધાર્યા ગનધીર. ૫
- પ્રસન હોય દીધો ખિરદ, મહાતપા વડ નાંમ;
તિહાંથી ભૂમંડલ વિભુ, વિહરંતા ગુનધામ. ૬
- તેણે સમે ધરમસાગર ગણિ, વાચકરાય મહંત;
કુમતિકુદાલ ઇતિ નામ છે, કીઓ અંથ ગુનવંત. ૭
- બહુ પડિત શ્રી સેનસૂરિ, અન્ય કીઓ અપ્રમાણ;
વાચક ગણુ બાહિર કીઆ, પેઠી ત્રણુ પ્રમાણુ. ૮
- સંસારી સગપણુ અછે, મામા ને ભાણુજ,
દેવસૂરિ ભાણુજ છે, વાચક માંમા હેજ. ૯

+ આ રાસની ૪૭મી ઢાળ, જે આ પુસ્તકના ૯૫મા પાને પૂરી થાય છે, ત્યાંસુધીમાં પદ પદધરનું વર્ણન આપ્યા પછી ૬૦મી પાટ પછી આણુંદસૂરિગચ્છ અને દેવસૂરિગચ્છ એમ બે ગચ્છ જુદા પડ્યા. કવિ દીપ-વિજયજી પોતે આણુંદસૂરિગચ્છના હોવાથી ૪૮મી ઢાળથી આણુંદસૂરિ ગચ્છનું વર્ણન શરૂ કરી રાસ પૂર્ણ કર્યો, અને ત્યારપછી દેવસૂરિગચ્છનું વર્ણન આપવું એમને જરૂરી અને ઉચિત લાગ્યું હશે તેથી રાસ પૂર્ણ કર્યા પછી ફરીથી ૪૮મી જ ઢાળથી શરૂ કરીને ૫૧મી ઢાળ સુધીમાં દેવસૂરિ-ગચ્છનું વર્ણન આપ્યું છે.

લખી લેખ વ્યક્તિકર સહુ, મેહેલ્યો તરત જવાબ;
 દેવસૂરિ વાંચી કરી, ચિંતી મનમેં આપ. ૧૦
 પત્રજીવાખ એહવો લખ્યો, ફિકર ન કરસ્યો કોય;
 ગુરુ નિવારણ હુઆ પછે, ગચ્છમેં લેસ્યાં તોય. ૧૧

ઠાલ ૪૮

(મુજરો લ્યોતેં જલમ જાટણી રે એ દેશી)

કાગદ લઈને કાસદ આવીયો રે, ભૂલેં દીધો ગુરુનેં આય;
 ભાવિ ભેગ મિટાવ્યો નહુ મિટેં રે, જો કરે કોટાકોટિ ઉપાય;
 જોજ્યો ભાવી પદારથ સાજનાં રે. (એ આંકણી). ૧
 કાગલ વાંચી શ્રી ગુરુ સેનજી રે, ઉપનો રોસ અતિ મનમાંહે;
 ન ઘટે સુવિનિત સૂરિ એહને, કરસ્યાં અવર સૂરિ ગચ્છમાંહે. જો ૨
 સુનિગણુ ચ્યાર સેંહેં વાચક આઠસ્યું રે, આયા ખંભનયર ગચ્છરાય;
 અકુખરપુરમેં દેવગતિ સમે રે, વાચક આઠનેં સુનિ જોલાય. જો ૩
 એક વાર જાજ્યો દેવસૂરિ કને રે, જો મુંજ વચન કરેં સુપ્રમાણ;
 તો પટધારી ખીજો ન થાપસ્યો રે, નહીંતર કરજ્યો સૂરિ સુખાંણ જો ૪
 સૂરિમંત્ર સંધની સાખે સુપિંડ રે, કરજો આચારજ વડ નૂર;
 ઈમ કહી સૂરિ સરગ સધારિયા રે, ધન્ય ધન્ય શ્રી તપગચ્છ નભસૂર. જો ૫
 રાજનગરમેં દેવગુરુ કને રે, આયા પુછણુ વાચક આઠ;
 તિણુ સમે ધરમસાગર ગણિ દેખીયા રે, પૂજ્ય સમીપે સખરેં ઠાઠ. જો ૬
 હગીગત કહી સહુ સેન ગુરુ તણી રે, કાંને ન ધરી તે ગનધાર;
 રીસાવી સહુ પાછા આવીયા રે, થાખ્યા તિલકસૂરિ પટધાર. જો ૭
 કોઈ આયુ અલપના જોગથી રે, જીવ્યા ત્રીન વરસ ગચ્છરાજ;
 કાકા ગુરુ જે દોય સૂરિ તણા રે, થાખ્યા આણુંદસૂરિ વડ લાજ. જો ૮
 તેહનેં મલવા આપ પધારીયા રે, શ્રી શ્રી દેવસૂરિ મહારાજ;
 પરિકર રાજનગરમેં દો મલ્યા રે, દો સૂરિ તપગચ્છપતિ સાસ્રાજ. જો ૯
 દોય મલી એકસંમતેં ચાલ્યો રે, દોય નાંમે પટ્ટો નવ દેશ;
 ત્રીન વરસ લગ એક સંમત રહ્યો રે, દોય સૂરિ મનમેં પ્રેમ વિશેષ જો ૧૦
 એહવે ભાવિ પદારથ જોગથી રે, શ્રી દેવસૂરિ ગચ્છરાજ;
 ચોથે વરસેં આપણુ નામનો રે, લખિયો પટ્ટો સુનિગણુકાજ. જો ૧૧

સૂણી આણુંદસૂરિ તેહ વારતા રે, આપે પણ કીધી ઇહ રીત;
એ હોય સૂરિને નામે ગચ્છ હુઆ રે, આચરણ કુલ એક જ નીત જો ૦૧૨
શ્રી વિજેદેવસૂરિ ગચ્છરાજ જી રે, કરતા મહિમંડલ સુવિહાર;
એક વેં સંવત સોલછિઆસીધ(૧૬૮૬)રે, કોઈક ભાવિ જોગ ઉદાર. જો ૦૧૩
પાતસાહિ માંસુ જેહને બિરધો રે, જેહના રાજનગરમેં વાસ;
સાગર ગચ્છ જે તેહથી નિપનો રે, ગુર્જરેશ્વ શ્રી શાંતિદાસ. જો ૦૧૪

૧૧—આ ૦ શ્રી વિજયસિંહસૂરિવર્ણન

શ્રી ગુરુ દેવસૂરિ નિજ પાટવી રે, શ્રીવિજયસિંહસૂરીશ્વર કીધ;
એકસઠમો એક પટધર વંદીધ રે, આયુ અલ્પ અમરપદ લીધ. જો ૦૧૫

૧૨—આ ૦ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિવર્ણન

બાસઠમો પટધર પ્રભસૂરિ જી રે, હુઓ વડભાગી ગચ્છરાજ;
ગંધારખંદિરમેં પ્રભુ પાધ્યા રે, શ્રી શ્રી સૂરિપદ સામ્રાજ. જો ૦૧૬
તપગચ્છ ગયણુ વિસાલ પ્રભાકુરુ રે, તપગચ્છનાથ પ્રભાકર ભાન;
સંવત સત્તરસેહે ગુણુપંચાસમે (૧૭૪૬)રે, પાવે સદ્ગુરુ અમર
વિમાન. જો ૦ ૧૭

તેહનો પરિકર બહુ મુનિ થોક છે રે, એ ગુરુ સોહમકુલની લાજ;
જેહને નામે સંકટ સહુ ટલે રે, એ ગુરુ દીપવિજય કવિરાજ. જો ૦ ૧૮
હુહા

૧૩—આ ૦ શ્રી વિજયરત્નસૂરિવર્ણન—

ત્રેસઠમા પટધર પ્રભુ, પ્રભવસૂરિને પાટ;
શ્રી વિજયરત્નસૂરિસરુ, કુમતિ કરે નિર્ધાટ. ૧
શ્રી પ્રભસૂરિ ઉપદેશ સુંણુ, હીરો હીરાં માત;
પિતા માતા દો નાંમ એ, દો ગુણુવંતા બ્રાત. ૨
ચ્યારેજાણુ સંજમ લિઉ, સંવત સત્તરબતિસ(૧૭૩૨);
આચારપદ પાધ્યા, હુઆ મુનિગણુ ઇસ. ૩

ઠાલ ૪૯

(વાડીના ભમરા દ્રાખા મીઠી રે ચાંપાનેરની એ દેશી)

જીરે સંવત સત્તરસેહે ચોસઠે(૧૭૬૪), ગુરુ જી ઉદેપુરનયર ચોમાસ રે;
સમકિતના ભમરા વાંણી મીઠી રે ધારા પૂજ્યની. (એ આંકણી).
તિહાં અમરસી શ્રીમહારાણુ છે, તેહને પ્રતિજોધ્યો ગુણુરાસ રે. સં ૧

જીરે ચીડીમાર આહોડી નેં ખાટકી, વલી હિંસાકારી જીવ જેહ રે સં;
 જીરે પંજુસણ પર્વમેં તે સહું, કિઓ દેસ અમરપટ્ટો તેહ રે. સં ૨
 ગુરુજી ઈંમ લવિજીવ બહું બુઝવ્યા, સૂરિ વિહરંતા દક્ષણ દેશ રેં સં;
 જીરે ઉદેપુર સરગ સધારીયા, જેહની કીરત દેસ વિદેશ રે. સં ૩
 ૧૪—આં શ્રી વિજયક્ષમાસૂરિવર્ણન—

હવે ચોસઠમા પટધર સૂરિ, પ્રણમું ક્ષમાસૂરિ ગચ્છરાજ રેં સં;
 જીરે પાલીનગર ગચ્છરાજનો, લલો જનમ સમય વડ લાજ રેં. સં ૪
 જીરે સાહ ચતરાજી કુલ ઉપનો, બાઈ ચતુરાંદે માત મલહાર રે સં;
 વિક્રમ સંવત સત્તર સાત્રિસેં (૧૭૩૭), ગુરુને સૂરિપદ હૂઓ.

જયકાર રે. સં ૫

જીરે ઉદેપુર નયર શ્રી રાણાનો, તિહાં મોહોગ્ધવ પાટ સવાય રે સં;
 જીરે દીવબંદિર ગચ્છરાયજી, ગુરુજી સરગ લલો સુલ ઠાય રે. સં ૬
 ૧૫—આં વિજયદયાસૂરિવર્ણન—

વરણ પાંસઠમા પટધર પ્રણ, વંહ દયાસૂરિ ગચ્છરાજ રે સં;
 જીરે દીવબંદર પ્રણ પાઈયા, રૂઠો પટધર સૂરિ સામ્રાજ રે સં ૭
 ૧૬—આં વિજયધર્મસૂરિવર્ણન—

ઠહું છાસઠમા પટધર પ્રણ, વિજયધરમસૂરિ કુલ લાંણ રે સં;
 લલો ઉદેપુરનયર શ્રી રાણાનો, તિહાં પટધર પદ સુપ્રમાંણ રે. સં ૮
 જીરે દેશ નગર પુર નવનવા, જીરે કરતા લવિક ઉપગાર રે સં;
 ગુરુજી નવાનગર માંહિ બેહુ મલ્યા, હોય સૂરિ સકલ પરિવાર રે. સં ૯
 જીરે દયાધરમ જગ જોડલી, એ તો સોહમકુલ નભ સૂર રે સં;
 સૂરિ ધરમગુરુ ભુવિ વિહરંતા, પૂજ્યજી કુમતિ હરણ વડ સૂર રે સં ૧૦
 જીરે નગર બલુંદો મારુ દેશમેં, કીધો સંઘ આગ્રહથી ચોમાસ રે સં;
 ગુરુજી સૂત્ર સિદ્ધાંતની વાચણા, સહું સંઘની પૂરી છેં આસ રે. સં ૧૧
 જીરે છાસઠમા એ પટધર, સાતે બિરદતણા ધરણાર રે સં;
 વંદ્ર દીપવિજય દવિરાજજી, શ્રી શ્રી ધરમસૂરિ ગણધાર રે. સં ૧૨

દુહા

સંવત અઠારધકિતાવમેં (૧૮૪૧), શ્રી તપાગણપતિ શુંબધામ;
 સૂરિ સરગ સધારીયા, સોંહેર બહુંદા ઠામ. ૧

૧૯—આ૦ વિજયજિનેંદ્રસૂરિ—

એહના પટધર ગણપતિ, સડસડમો સૂરિરાજ;
શ્રી વિજયજિનેંદ્રસૂરીસરુ, તપાગચ વડ લાજ. ૨
ચિરંજીવી શુરુ વિહરતા, વરણું તાસ વખાણ,
કડખા રાગેં વરણું, આશિષ વચન પ્રમાણ. ૩
કડખો મંગલરૂપ છે, કડખો જીત કહાય;
કડખો અરિમર્દન કરણ, તારેં સકલ લિખાય. ૪

ઢાલ ૫૦

(મંગલરૂપ કડખા રાગેણ ગીયતે)

સૂરિ ગચ્છરાજ મહારાજ જીવો ઘણું, દીપ કવિરાજ આશિષ ખોલેં;
અવર સૂરિ ખડૂ ભાતસેં દેખતાં, નાંહિ આવેં કોઈ આપ તોલે,
સૂરિ ગચ્છરાજ મહારાજ જીવો ઘણું. (એ આંકણી) ૧
હીરસૂરિ વિજેસેનસૂરીસરા, દેવસૂરિ વિજયસિંહરાજે;
પટધરા પ્રભસૂરિ રત્નસૂરિ ક્ષમા—સૂરિ ગચ્છરાજ ચઢતેં દિવાજેં. સૂ૦૨
દીનદયાલ દયાસૂરિ દીપતો, ધરમ મૂરતસમો ધર્મસૂરિ;
જિનેંદ્રસૂરિ તસુ પટઉદયાચલેં, ઉદય કીનો નવે ખંડ ભૂરી. સૂ૦૩
વશ ઓસવકુલે દેશ મરુધર ધરા, તાત હરચંદ શુમાન જાયો;
સંવત અઠાર ઇકતાલ કે (૧૮૪૧) વરસમેં, ખણુંદા નયરમેં

પાટ પાયો. સૂ૦૪

સોહમ જંખૂપટેં પાટ તપગચ તણેં, લાયકો ઉદય ઉદયો પ્રતાપી;
કલિજીગેં હીરસમ પુન્ય વડભાગીઉં, દેશદેશાંતરાં કીર્તિ વ્યાપી. સૂ૦૫
ચંદ સૂરજ પરેં ગેંણુ તપગચતણેં, ચંદ સૂરજપરેં ગયણુ છાજેં;
દીપ કવિરાજ ગચ્છરાજ ખાહાદર ધણી, ગચ્છપતિ નાથ ચઢતેં

દિવાજેં. સૂ૦૬

દુહા

સોહમ પાટપરંપરેં, ગાયા એ ગચ્છરાય;
જેહને નામેં સંપજે, ઇચ્છિત ફલ મન લાય. ૧
સોહમ કુલને ગાવતાં, ઇતિ ઉપદ્રવ જાય;
કષ્ટ ભંજ શુણુ ગાવતાં, પ્રગટે ઋદ્ધિ સવાય. ૨

ઠાલ ૫૧

(રાગ ધન્યાશ્રી : તુઠો તુઠો રે મુઝ સાહેબ જગનો તુઠો એ દેશી)

તુઠો તુઠો રે મુઝ, અનુલવ સાહેબ તુઠો;

સોહમ કુલનો રાસ કરતાં, જ્ઞાન અમૃતરસ વૂઠો રે,

મુઝ સાહેબ જગનો તુઠો (એ આંકણી) ૧

દોય હબર ને ચ્યાર સૂરમેં, પેહેલા ઉદયમેં વીસ;

બીજા ઉદયમેં ત્રેવીશ સૂરિ, ત્રીજેં અઠાણું જગીસ રે. મુઝ ૨

તેહ અઠાણુંમેં સંપ્રતિ વંદો, એકાદશમેં સૂરિ;

સરવાલેં ચોપન સૂરિ પ્રગટ્યા, એકાવતારી સનૂરી રે. મુઝ ૩

સૂરત બંદિર સેહૈર નિવાસી, પોરવાહ કુલ સણુગાર;

કલાશ્રીપત શ્રાવક જિનધર્મિ, પ્રભુ આણા શિરધાર રે મુઝ ૪

શાહ વધુસૂત મજલાલ સાહેબ, તસ સૂત જિનગુંબધારી;

અનોપચંદ સાહ આગ્રહથી કીધો, એહ પ્રબંધ વિચારી રે. મુઝ ૫

સાક્ષિ થંથોનું વર્ણન

મુનિસુંદરસૂરિકૃત પટ્ટાવલી, ધરમસાગર ઉવજાયા;

દુષ્પસહ યંત્ર દેવેંદ્રસૂરિકૃત, પ્રભાવકચરિત્ર * કહાય રે. મુઝ ૬

કલ્પસૂત થેરાવલી દેખો, પરંપરાગત જાણુ;

ગુરુમુખ બહુ પંડિતજન સુણિયા, પ્રાચીન સૂરિ વખાણુ રે. મુઝ ૭

ચ્યાર ગ્રંથ અનુસારે કીધો, એહ પ્રબંધ સવાઈ;

સોહમકુલ પટ્ટાવલી ગાતાં, મંગલગીત વધાઈ. મુઝ ૮

આલોચણુ—

એકેંદ્રીયાદિ પંચેંદ્રી હૃહંયા, હાસ્યતણું રસ જાણુ;

જ્ઞાન-દેવ-દ્રવ્ય ભક્ષણુ કીધાં, ભાગ્યાં વ્રત પચખાણુ રે. મુઝ ૯

ગુણી આચારજ વાચક મુનિના, અવરણુવવાદ કહાયા;

શ્રાવક શ્રાવિકા જિનધર્મિ, તેહના મર્મ જતાયા રે. મુઝ ૧૦

નહિ અનુવ્રત નહી મહાવ્રત મોમેં, નહિ ગુંબ સીલ સંતોસ;

થાંનક પાપ અઠારે સેવ્યાં, આતમ કીધો પોસ રે. મુઝ ૧૧

જિન આગમ પ્રરૂપણુ કરતાં, નિજમતિ અધિક સુનાયા;

ઉત્સૂત્ર સાષણુ પાતિક મોટો, જાણી નેંહ ઠલાયા રે. મુઝ ૧૨

કવેસર બિરહ ધરાવી જગમે', બહુ નૃપ સસ્ર વખાણ્યા;
ભુજબલ ફ્રેજ સંગ્રામ વખાણ્યા, આતમ દોષ ન જાણ્યા રે. મુ० ૧૩
મેં આ ભવમેં તપ નહી કીધાં, નહી વ્રત નહી પરચખાણ્ય;
મુનિમારગની નહી આચરણ, નહિ કાંઈ સુકૃત કર્માણ્ય રે. મુ० ૧૪
આતમ તારણ દોસ નિવારણ, શ્રી સોહમકુલ ગાયો;
જીમ પવિત્ર કરી સૂરિસ્તવનાથી, ભવભવ દુકૃત મિટાયો રે. મુ० ૧૫
સોહમકુલ નેં સંઘની સાજે', એ સહુ પાપ પલાગિ;
ત્રિકરણ્ય સુધેં મિચ્છા[મિ] દુઝ્ઝડ, ભવભીરૂ ઠેઠેવાઈ રે. મુ० ૧૬
અંધનામ તથા સમાસિષયન—

શ્રી સોહમકુલરત્ન-પદ્માવલી, એહ રાસનું નામ;
એહમેં રત્નસૂરીસર ગાયા, સોહમ પટધર સ્વામ રે. મુ० ૧૭
વીર જગતશુરુ શાસન અવિચલ, વરસ એકવીસ હજાર;
ભગવતીસૂત્રમેં ગજગતિ સરખો, વરતરયેં જયજયકાર રે. મુ० ૧૮
તિહાલગ એહ રાસ જયવંતો, વલિ રહો નભ શશિ સૂર;
મેરુ મહીધર લગ જયવંતો, એ પુસ્તક વડ નૂર રે. મુ० ૧૯
શ્રી વિજયાનંદસૂરિ પટધારી, સમુદ્રસૂરિ ગચ્છરાજ;
તસ રાજેં રતવના કીધી, દિનદિન ચઢત દિવાળ રે. મુ० ૨૦
સંવત અઢાર સત્યોત્તર(૧૮૭૭) વરસે, શક સત્તર જોડેંતાલ;
શ્રી સુરત ગંદિરમેં ગાઈ, સોહમ કુલગણમાલ રે. મુ० ૨૧
પ્રેમરત્ન ગુરુરાજ પસાઈ, સોહમ પટધર ગાયા;
મન ઇચ્છત લીલા સહુ પ્રગટે', દીપવિજય કવિરાયા રે. મુ० ૨૨

ઈતિ શ્રી પ્રાગવાટજ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપત કુલોત્પન્ન સાહ
અનોપચંદ્ર પ્રજલાલ આગ્રહાત સકલ પંડિત પ્રવર પં ૦ શ્રી
પ્રેમવિજય ગ. પં. રત્નવિજયજગણિના શિષ્ય પં. દીપવિજય
કવિરાજ બહાદરેણ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરત્ન-પદ્માવલી-રાસ
પ્રાકૃત પ્રખંધે જ્ઞાનસાગરસૂરિ પ્રમુખ પંચસૂરિ, મુનિ હત્યા પાતકી
પ્રતિબોધન, ધન્ના પોરવાડકૃત રાણપુર પ્રાસાદે ચ્યારસૂરિ
આગમન, શ્રી સતિકર સ્ત્રોત્ર નિષ્પન્ન દીવાલી કલ્પકર્તા પ્રમુખ
ચ્યારસૂરિ વર્ણન, લહોડી પોસાલ, કમલકલસા, કત્તપરા, વિજ્ઞ-
મતી, કુડઆમતી, પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ, હંકા પ્રમુખ ગચ્છભેદ, હેમ-

વિમલસુરિ ક્રિયા ઉદ્ધાર, રાજવિજયસૂરિમાહાત્મ (ગચ્છ), પાલણપુર
પદ્મવિયા ઉત્પત્તિ વરણન ગઝલ, અકબરશાહ પૂર્વભવ, હીરસૂરિ
દીદક્ષીગમન, સાહિ મિલન, ડામરસર ચિડીજીભ જીજ્યાદિ
હિંસામોચન, સાહીરાજ્ય પર્યંત અમારી પટકુરમાના દક્ષણા, ગુરુ
પૂજન કરણ, જગતગુરુ બિરદ પ્રાપણ, હીર-સેન ઉભય વરણન,
શ્રી દેવસૂરિજી શ્રી વિજયાનંદસૂરિ ઉભય ગચ્છ વરણન, ઉભય
પટોધર મિલન, શેઠ શાંતિદાસકૃત સાગરગચ્છ નિધ્યન્ન, શ્રી
જાંહાંગીરપાતસા દત્ત શ્રી દેવસૂરિજી મહાતપા બિરદ પ્રાપણ,
શ્રી રત્નસૂરિ મહારાણા શ્રી અમરસિંહ પ્રતિબોધિત પર્યુષણ પર્ય
અમારી લેખ કરણ, પ્રમુખ ઉગણિસ સૂરિ વરણન, કવેસર
સમસ્તસૂરિ સમક્ષે પાપઆલોચણાદિ વર્ણનો નાંમ ચતુર્થોદ્ધાસઃ ૪

॥ ઇતિ શ્રી સોહમકુલરત્ન પટ્ટાવલી રાસ ॥

શ્રી દેવસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧. પંન્યાસ વિવેકવિજયગણી કુંગરં સત્કમતં
૨. પં સુષુદ્ધિ વિં ગં વલ્લભં સત્કમત
૩. પં ખુશાલ વિં ગં દેવં સત્કમત
૪. પં માણિક્ય વિં ગં ગલાલં સત્કમત
૫. પં મુક્તિ વિં ગં હંસં સત્કમત
૬. સંવેગી પં રૂપવિજયજી પં પદ્મં સત્કમતં
૭. મંવેગી પં વીરવિજયજી ગં શુભં સત્કમતં
૮. પં દીપવિજયજી ગં કૃષ્ણં સત્કમત
૯. પં વિનય વિં ગણિ કલ્યાણં સત્કમત
૧૦. પં રાજવિજય ગણિ રૂપં સત્કમત
૧૧. પં અમરવિજયજી પં પ્રેમં સત્કમત

શ્રી રાજવિજયસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧. પં ઋદ્ધિરત્નગણી શ્રીજી સત્કમત
૨. પં જિનેન્દ્રરત્નગણી પં રૂપરત્નમત

શ્રી વિજયાનંદસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧. પં વિનયવિજય ગણિ જીતં સત્કમત
૨. પં તીર્થવિજય પં વિનોદં સત્કમત
૩. પં પ્રેમવિજયગણિ ગભીરં સત્કમતં

૪. પં નાયકવિજય પં વિનયં સત્ક્રમતં
૫. પં હર્ષવિજય ગણિ તત્ત્વં સત્ક્રમત
૬. પં જયવિજય ગં પં માનં સત્ક્રમતં
૭. પં ચતુર્વિજય પં હિનં સત્ક્રમત
૮. પં કપૂર પં કેસરં સત્ક્રમતં
૯. પં ચતુરવિજય ધનં સત્ક્રમતં
૧૦. પં પ્રતાપવિજય પં માનં સત્ક્રમતં
૧૧. પં રાજેન્દ્રવિજય પં ભક્તિં સત્ક્રમતં
૧૨. પં લઙ્કિધવિજય પં ગૌતમં સત્ક્રમત
૧૩. પં દયાવિજય ગં પં દેવં સત્ક્રમતં
૧૪. પં ક્રતે પં ક્ષમાં સત્ક્રમતં
૧૫. પં માન પં રૂપં સત્ક્રમત
૧૬. પં ભાગ્ય પં ગુણાય સત્ક્રમતં

સાગરગન્ધે પંડિતમતં

૧. ભં શ્રી શાનિસાગરસૂરિ ભં મતં
૨. ઉં શ્રી મુક્તિસૌભાગ્ય ગણિ મત
૩. પં ક્રત્તેસાગર ગણિં સુખસાગર મતં
૪. પં કલ્યાણસૌભાગ્ય ગં ઉં મુક્તિં સત્ક્રમતં

શ્રી લોહોડી પોસાલગન્ધે પંડિતમતં.

૧. પં ભાગ્યહસં ગણિં જ્ઞાનહસ સત્ક્રમત

વડી પોસાલગન્ધે પંડિતમતં

૧. પં બુદ્ધિસાગર ગણીં પુન્યસાગર મત
- ઉપાધ્યાય શ્રી ધર્મસાગર ગણિ મહારાજે વૃદ્ધ પટ્ટાવલિમે પંડિતની
મતાં કરાવ્યા, તે રીતે કરાવ્યા છે,

આ. શ્રી પ્રજ્ઞાતિલકસૂરિશિષ્યવિરચિત

કચ્છૂલી (ગચ્છ) રાસ

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૩૬૩; લેખન સંવત-વિ. સં. ૧૪૦૮]

ગણુવધ જો જિમ દુરીઉવિહંડણુ, રોલનિવારણુ તિહૃયણુમંડણુ,
પણુમવિ સામીઉ પાસ જિણુ;

સિરિ ભદ્રેસરસૂરિહિં વસો, ખીજી સાહહ વંનિસુ રાસો,
ધમીય રોલુ નિવારીઉ.

સગગખંડુ જિમ મહિયલિ જાણુઉં, અટ્ટારસઉં દેસુ વખાણુઉં,
ગોવલિ (ગોઉલી) ધનિ રમાઉલઉં;

અનલકુંડ સંભમ પરમાર, રાજું કરંઈ તહિં છે સવિવાર,
આખુ ગિરિવર તહિં પવરો.

વિમલવસહીં આદિ જિણુંદો, અચલેસર સિરિમાસિરિ વિંદો,
તસુ તલિ નયરી ય વન્નીય એ;

જણુમણુ નયણુહ કમ્મણુમૂલી, કચ્છૂલી કિરિ લ કવિસાલી,
સર-પ્રવ વાવિ મણોહરીય ॥ છ ॥

વસ્ત (વસ્તુ છંદ)

તમ્હિ નયરી ય તમ્હિ નયરી ય વસઇ ખહુ લોય,
ચિંતામણિ જિમ દુત્થીયઇ દીઇ દાનુ સવિવેય હરિસી ય,
સચ્ચઇ સીલિ વવહરઇ કૂડ કપડુ નવિ તે ય જાણુઇ;
ગલીઉં જલુ વાડી પીઇ ધમ્મ કમ્મિ અણુરત,
એક જહઇ કિમ વન્નીઇ કચ્છૂલી સુપવિત્ત. ॥ છ ॥

હિમગિરિ ધવલઉ જિસુ કવિલાસો, ગુરમંડપુ પૂતલીય વિણુસો,
પાસ બૂયણુ રલિયામણુઉં;

ભવીયઇ ગુરુમણિ આણુંડ આણુઇ, જસહડનંદણુ તં પરિમાણુઇ;
સત્તરિ લેદિ સંજસુ પરિપાલઇ, વિહિમગિસિરિપહસૂરિ ગુણુ ગાજઇ

એગંતર ઉપવાસ કરેઇ, ખીજા દિણુ આંખિલ પારેઇ;
સાસણુદેવતિ દેસણુ આવઇ, રચણિહિ પ્રદ્ધસંતિ ગુરુ વંદઇ;
કવિલ કોટિ શ્રીયસૂરિ વિહરંતઇ, માલા રોપણુ કીયાં તુરંતઇ

સઘં નર આવીય પંચસયાઈ, સમકૃતિનં દર્ઘ બહૂય વયાઈ;
છાહડનંદાણુ બહુ ગુણવંતઉ, દિકખ લીધ સંસાર વિરતઉ.
લાવણુ છંદ પમાણુ પરિકખણુ, આગમ ધમ્મ વિચાર વિચકખણુ;
છત્રીસી ગુરુગુણિ જીતઉ, જાણિઉ નિય પદિ ઠવિઉ નિરુતઉ.

માણિકપહુ સૂરિ નામુ, શ્રીયસૂરિ પ્રતીઠીઉં;
કચ્છલી પૂરી પાસજિણુ, બૂયણિ અહિઠીઉ.

સાવયલોય કરઈ તસુ ભત્તી, નવ નવ ધમ્મ મહૂસવ જીત્તી;
શ્રીયસૂરિ આરાસણિ અ ઠાહી, અણસણુ વિહિ પહુતઉ સુરમાહી.
નિવીય આંખિલિ સોસીય નિય કાયા, માણિકપહુસૂરિ વંદઉ પાયા;
વિણુઠ દેહ જસ ધવલહ રાણી, પાય પખાલણિ હુઈ ચ પહાણી.

માણિક સૂરિ જે કીધ, જિણુધમ્મ પભાવણુ;
ઈક મુહિ તે કિમ વન્નઉ, ભવ પાવ પણાસણુ.

કાલુ આસન્નુ જાણેવિ માણિકસૂરિ,
નયરિ કચ્છલિ જાણેવિ ગુણમણિ ગિરિ;
સેઠિ ખાસલસૂઓ વાહિગયકેસરી,
વિરસ સંસારસરિયનાહ તારણુતરી.
સધુ મેલવિ સિરિ પાસ જિણુમંદિરે,
વેગિ નિય પાટિ ગુરુ ઠવિઉ અઘંસઘંપરે;
ઉદયસિંહસૂરિ કીઉ નામિ નાચંતી એ,
નારીગણુ ગચ્છભરુ સયલુ સમપીજએ,
સૂરુ જિમ ભવિય કમલાઈ વિહસંતઓ,
નયરિ ચઢાવલિ તાવ સંપત્તઓ;
વન્ન ચત્તારિ વર વાણિ જો રંજ એ,
રાઉલો ધંધલો દેઉ મણિ ચમક એ.
કેઠ કમ્માલી ઓ પાણિયારૂઠઓ,
ગયણિખા(ખો)પરિથીઈભણઈ હઉ વાતીઓ;
પંડિતે ખંભણુ તાપસે હારિયં,
રાઉલો ધંધલો દેવિહિ ચિંતિયં.

વાદીહિં જીતઉં નયરો, નવિ કોઉ હરાવઈ;
ઉદયસૂરિં જઈ હોએ, અમ્હ માણુ રહાવઈ

વસ્ત (વસ્તુ છંદ)

જિત્ત નયરી ય જિત્ત નયરી ય સયત્ર મુણિ સીહ,
નીરંતઈ નીસેવડો (નિરૂપડો) ગરૂય દંડ ડંખરૂ કરંતઈ,
ધંધલુ રાઉલુ વિન્નવઈ સામિસાલ પઈ મનિજ સંતઈ;
ખંભણુ તપસી ય પંડીયા જં ત ન બધઈ ખાલા,
સુશુરુ કમ્માલિઉ નિજજણીઉ અમ્હ અપ્પઉ વરમાલા ॥ છ ॥
ધંધલ જિણુહરિ સવિ મિલિય, રાણાલોય અસેસ;
ઉદયસૂરિ સંધિહિ સહિઓ, નિવસઘ એ નિવસઘ એ નિવસઘ વર હરિ પીઠિ.

....
સત્થિ પમાણી હરાવિઉં મંત્રિહિં એ મંત્રિહિં એ મંત્રિહિં વાહુ કમઠો.
સેયંવર તઉ હિવ રહિએ, જે શુરુ સિદ્ધિહિં ચંડો;
વિસહરુ આવતુ પરિષંજિ લે, લંખિઉ એ લંખિઉ એ લંખીઉ દંડુપ્પયંડો.
તઉ શુરિ મુહંતાં મિલિહરિ, હોઈ ગરૂડુ પણેણુ;
ધાઈઉ લીધઉ ચંચુપુડે, ગિલીઉ એ ગિલીઉ એ ગિલીઉ કાલભૂયંગો.
પાણિપિહિ વિ સંમુહીય, ડર ડરંતુ થીઓ વાઘો;
જેવણુહર સવિ ખલભલીય, હીયડઈ એ હીયડઈ એ હીયડઈ પડીઓ દાઘો.
તઉ સૂરિ મૂકીઉ રયહરણુ, કીધઉ સીહુ કરાલો;
વાઘહ જંતાં દૂરિથીઉ, હરિસીંગ એ હરિસીંગ એ હરિસીઉ નયરૂ સખાલો.
ઇત્યંતરિ મુણિ ગયણુઠિય, તમ્મ સિરિ પાડીય ઠીમ;
હૂઓ કમાલીઓ કાલમુહો, લોકિહિં એ લોકિહિં એ લોકિહિં વાઘય ખૂંબ.
છંડિઉ માણુ કવાલધરો, ધાઈઉ વંદઈ પાય;
ખમિ ખમિ સામિ ! પસાઉકરી જીતઉં એ જીતઉં એ
જીતઉં તઈ મુણિ વાય ॥ છ ॥

વસ્ત (વસ્તુ છંદ)

તાવ સંધીઉં તાવ સંધીઉં ઠીમ મંતેણુ,
ગણુહરિ કરિ કમ્માલીયહ સિકખ ભરીઉ અપ્પિઉ મુહત્તિણુ;

રામિ હિં જિમ વાયસહ ઇકકુ નિચ્છુત્ત(જુત્ત) સુ હરીઉ સત્તીણુ;
 ધારાવરસિ ક્યંત સમિભિંડીઓ ડિંભીઉ તામ,
 પ્રતપકે કોડિ વરીસ જિનઉદયસૂરિ રવિ જામ. ॥ છ ॥
 ચહાવલિહિં વિહરીઉ, પ્રભુ પહુતઉ મેવાડિ;
 પાસુ નમંસીઉ નાગદ્રહૈ, સમોસરીઉ આહાડિ.
 જાલુ કુદાલી ય નીસરણી, હીવઉ પાટઉ પેટિ;
 વાદીય ટોડરુ પદ્મ ધરએ, પહુતકે ખમણુઉ ખેટિ.
 દેવલિ ભુક્તિ ન જાણુ ભણુએ, નારિહિં સિદ્ધિ સજાણિ;
 ઉદયસૂરિ ધમણુઉ પલીઉ, જયતલ રાયઅથાણિ
 દેવલિ ભુક્તિ મ ભ્રંતિ કરે, નારી જતિ ધ્રુવ સિદ્ધિ;
 તિસમય સિદ્ધા વન્નિજ, જીય લીધ આહારુ વિસુદ્ધ.
 ખીચ ખીર દિઠંતુ હીઉ, જિતુ નંદિમુણિ દેવિ;
 ગયકુંભથલિ આફીય, પઠમ સિદ્ધ મરુદેવિ.
 વિવરણુ પિંડવિસુદ્ધિ કીઉ, ધમવિહી ગ્રંથુ પ્રસિધ્ધુ;
 ચીયવંદણુદીવીય રચિય, ગણુહરુ ભૂયણિ પ્રસિધ્ધુ.
 અમહહં સાજણુ સેઠે, છમ્માસહં કાલો,
 વસતિણિ ઉચરિ ઉપનકે, પદિ ઠાવિજિ ખાલો.
 તેરદુરોત્તર (૧૩૦૨) વરિસે, અખપઉં સાધેઈ;
 ચહાવલિ દિવિહો, જગિ લીહ લિહાવી ॥ છ ॥
 કચ્છલી જાએવિ પરમકલ સુ ગચ્છભારુધરો;
 પંચમ વરિસ વહંતિ, સાજણુનંદાણુ હીખીઉ.
 દેવાએસુ લહેવિ ગોઠીય, સત્તમે વરિસ લહો;
 ચઉ દિસિ મેલીઉ સંધુ. આરિઠવણુઉ વિવિહપર.
 ગૌતમ સામિહિં મંત્રુ, આષાત્રીજઈ દિણિ હીઈએ;
 ભોગ-વહાણુ વહેવિ, અંગ ઇગ્યારઈ સો પઠએ.
 ત સંજમિ રણિ જીતુ, સચરહ ચૂકકે પંચસરો;
 ગૂજરધર મેવાડિ, માલવ ઉજ્જેણી ગહૂ ય.
 સાવય કીય ઉવચાર, સઘ પભાવણુ તહિં ઘણી ય,
 સાત્રીસઈ (૧૩૭૭) આસાઠિ, લખમણુ મયધર સાહુ સૂઓ.

છયાણી નયર મઝારિ, આરિઠવણુઉં 'ભીમિકીઓ;
 કમલસૂરિ નિય પાટિ, સઘં હથિ પ્રજ્ઞાસૂરિ ઠવીઓ.
 ખમીઉ ખમાવીઉ જુવુ અણુસણિ અપ્પા સૂધુ કીઓ;
 ષણિ પહુત્તઉ સુરલોઘં, ગણુહરુ ગંગાજલ વિમલો.
 તાસુ સીસુ ચિરકાલુ, પ્રતપઉ પ્રજ્ઞાતિલકસૂરો;
 જિણુસાસણિનહયંદુ, સુહશુરુ ભવીયહં કલપતરો.
 તા જગે જયવંતઉ હોઉ, જાં જગિ ભગધં સહસકરો;

....

તેરત્રિસઠ્ઠ (૧૩૬૩) રાસુ, કૌરિંટા વડિ નિમ્મિઉ;
 જિણુહરિ દિંત સુણંતં, મણુવંછિય સવિ પૂરવઉ ॥ છ ॥

॥ કષ્ટીરાસ : સમાપ્તઃ ॥

નોંધ : પાટણના શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય નૈન જ્ઞાનમદિરમાંના શ્રીસંત્ર
 તાડપત્રીય નૈન જ્ઞાનભંડારની ડગ્ગો નં ૧ વસ્ત્ર પર લખેલ પ્રતં
 નં ૧ પરથી ભોજક ચીમનલાલ પૂતમચ દે કરેલ નકલ તથા વડોદરાની
 ગાયકવાડ ઓરિએન્ટલ સીરિઝ વોલ XIII (૧૩) 'પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્ય
 સંગ્રહ'માં છપાયેલ રાસના આધારે આ રાસ અહીં આપ્યો છે

અજ્ઞાતકર્તૃક

તપાગચ્છ-ગુર્વાવલી રારા

[રચનાસંવત-વિં સં૦ ૧૪૫૦]

- વીર નમેવિણુ ભણિસુ ગુરાવલી, દિપ્પઈ દિણયરુ જીમ કિરણાવલી,
તારાવલી સસિ ચંગો. ૧
- તિમ ધુરિ ગણુહર ગોયમસામી, સોહમ જંબુ થૂતભદુ નામી,
પ્રામીજઈ સુહસંગો. ૨
- સામી વયરકુમાર નમીજઈ, વયરસેણુ ગુરુરાઉ થુણીજઈ,
ખીજઈ કમ્મકિલેસ. ૩
- ધણિ કમિ ચઉદહ-દસ-પૂરવધર, લખધિવંત સુચકેવલિ જુગવર,
પૂરવ રિષિ પ્રણમેસુ. ૪
- પહિલઉ દેવભદ્રગણિ ગુણુમાલિઉ, સંજમ મારગુ જિણિ ઉગુઆલિઉ;
લાલિઉ ધમ્મનરિંદો. ૫
- સસિગણિ તપ તેજઈ દિણકારો, દ્વસમિ હંકર ચારિત ધારો,
સૂરિ શ્રી જગચંદો. ૬
- દેવિંદસૂરિ દેવે વહિઉ, વિદ્યાણુંદસૂરિ જગુ આણુદિઉ,
ઈદ્રિયદમણુ નિસંકો. ૭
- ધર્મધુરંધર શ્રી ધર્મધોષસૂરિ, સોમવયાણુ શ્રી સોમપ્રસસૂરિ,
સૂરિજ જિમ નિકલંકો. ૮
- વિમલપ્પહ શ્રી વિમલપ્પહસૂરિ, પરમાણુંદકર પરમાણુંદસૂરિ,
પૂરિઉ હરખિ નમામિ. ૯
- ભાવઈ વંદઉ પાવ-તિમિરહર, પઉમતિલયસૂરિ સાસયસુહકર,
ગણુહરપઈ સિર નામિ. ૧૦
- જસુ કેરઉ જસપડહઉ વાજઈ, આણુ લગઈ ગુણિ ગુહિરઉ ગાજઈ,
ખા(ભા)જઈ સંકટ નામિ. ૧૧
- સો શ્રીસોમતિલયસૂરિ નંદઉ, ઉહયુ તવગચ્છિ નિરમલુ ચકઉ,
વંદઉ હંડ પ્રણામિ. ૧૨

- ચંદ્રકિરણસમ ગુણુરયણાયલ, ચંદ્રમેહરસૂરિ ધ્યાનિ સુનિશ્ચલ,
અવિચલ ચિત્તિ જીહારો. ૧૩
- શ્રીજયાણુંદસૂરિ જગિ સુપ્રસિદ્ધા, તપિ જપિ સંજમિ સીલિસમૃદ્ધા,
સિદ્ધિ-વધૂ ઉરિ હાર. ૧૪
- શ્રીગચ્છનાયક જગિ જયવંતા, ચિરૂ જયુ દેસણિ જણુ મોહંતા,
મોહંતા બહુ દેસો. ૧૫
- શ્રી દેવમુંદરસૂરિ ચૂડામણિ, બામલિ કોઈ ન દીસઈ તિહુયણિ,
સુવિહાણુઈ પ્રણુમેસુ. ૧૬
- મોહનરેશ્વરૂ વિશ્વવિદીતઉ, બાલપણા ધુરિ જિણિ રણિ જીતઉ,
વરતઉ જયજયકારો. ૧૭
- જ્ઞાનસરોવરિ કીડાહંસો, જ્ઞાનસાગરસૂરિ મુણિ-અવતંસો,
પ્રણુમઉ સોહગસારો. ૧૮
- જે બાપડુલા કુચ્છિ જડિયા, લોક વિચારઈ જલટી પડિયા,
ચડિયા માણુગઈદે. ૧૯
- જિણિ લીલાં તીહં લવલમુ ચૂરી, જયુ જયુ શ્રીકુલમંડણુસૂરિ,
સૂરિસરોમણિ વદે. ૨૦
- જિણિ લહુઅત્તણિ તિજીઉં સંસારો, નિરુપઉ લઘઉ સંજમ ભારો,
સારો હુત્તર તારો. ૨૧
- સૂરિ શ્રી ગુણુરયણુ વધાણુઉં, ગરૂડ ગણુહરૂ ગરૂં પ્રમાણુ,
પ્રણુમઉ જ્ઞાનભંડારો. ૨૨
- એ સવિ ગણુહરૂ તિહુયણિ ભાણુ, વચનિ સુકોમલુ કચ્છ વધાણુ,
વાણિ વસઈ કિરિ વચણુ. ૨૩
- ચિંતામણિ એ કચ્છદુમ, કામધેણુ એ તીરથ જંજમ,
અમિઉ ધરઈ કિરિ નયણુ. ૨૪
- ધ્યાનિ લીણા પરમ જોગેસર, છવિહ જીવાભય દાનેસર,
કટરે લબધિ ઉદાર. ૨૫
- વાધઈ દિણિ દિણિ અધિકુ પ્રતાપો, દરિસણિ તકબણિ નાસઈ પાપો,
બપુરે સંધ સાધાર. ૨૬

માયાવયર વિરોધિં રહિયા, ઉવસમ પંચ મહંવઈ સહિયા,
 અહિરે (૧) સ્ત્રીલંગધાર. ૨૭
 એ ગુર સરણાગય વજ પંજર, મહિમા ભાગિ સુભાગિહિં ઝુંજિર,
 કુંજરગતિ પય ચાર. ૨૮
 નવ કલપઈ પ્રભુ કરઈ વિહાર, દોસ ખાયાલિમ સુદ્ધાહાર,
 તારણુ તરણુ સમતથ. ૨૯
 જં બોલઈ તં સહુઈ નિશ્ચલુ, ભાવઠિ ભંજણુ સેવક વચ્છલુ,
 ભવજલ નિહિ બોહિતથ. ૩૦
 આગમ સારવિચાર વિચક્ષણુ, વાદિય વાદિ હરાવિય તકખણિ,
 લક્ષણુવંત સરીર. ૩૧
 પુર પાટણુમેં ધન ધન નરવર, જીહં વિહરઈ જે સેવઈ સિવકર,
 ગણુહર સાહસ ધીર. ૩૨
 વર ઉવઝાય વણારીય ગણિમણિ, ગુરુણીય મહત્તર પવત્તિણિ સાહુણિ,
 આણુદિણુ પય સેવંત. ૩૩
 સાવય સાવિય સંઘિહિં પૂરા, પ્રતપઉ જાં ધૂ-મહિ-ચંદ-સૂરા,
 ગરુયા સુરગુરુ પંતિ ૩૪
 અનુ પરિપાટિહિં એ ગુરુમાલા, સોહઈ જીમ ચંપકવરમાલા,
 સાલા સુકખનિહાણુ. ૩૫
 નિતુ ઊક્ષટિ જે કંઠિહિં પહિરઈ, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ ફલીઈ તીહં હુઈ,
 અનુ હુઈ સફલુ વિહાણુ. ૩૬

॥ इति गुर्वावली रास संबंधी समाप्ता ॥

નોંધ . આ શ્રી કુલમડનસૂરિનું સૂરિપદ સં ૧૪૪૨, સ્વર્ગ ૧૪૫૫.
 આમા સોમસુદરસૂરિનું નામ નથી, જેમનું સૂરિપદ સં ૧૪૫૭મા થયું હતું
 નક્ક કરનાર મુનિ મહારાજ શ્રીઅમરવિજયજીના શિષ્ય મુનિ
 ચતુરવિજયજી.

આ રચના 'જૈનયુગ' પુસ્તક ૫, અઠ ૪-૫ (સં. ૧૯૮૬ મામસર-
 પોષ)ના પત્ર ૧૫૨-૧૫૩ના આધારે અહીં આપી છે.

પં. શ્રી જ્ઞાનકીર્તિગણિવિરચિત શ્રીસોમસુંદરસૂરિ-સ્તુતિ

[રચનાસંવત—વિ. સં. ૧૪૭૦]

- સિરિ સોમસુંદરસૂરિ ગુરુ, ગુરુ ગુણરચણ ભંડાર;
ભાવિહિં ભગતિઇ વીનવડિં, જિણસાસણ સિંગાર. ૧
- સિરિ દેવસુંદર પદ્ધર, સાહુણિ સાહુ સણાહ;
ભવસાયર ખુડુંત જણ, હંથાલંબણ બાહુ. ૨
- આગમિ જાણીય તત્ત્વ નવ, જીવાજીવ વિચાર;
બાલપ્પણિ પામિઅ ચરણ, સિક્કિખય સંવાચાર. ૩
- ઉવસમિ સામિઅ કોહ દવ, મદવ મદિઅ માણ;
અજજવ તનિજય માયભર, વર સંતોષ નિહાણ. ૪
- હુદમ પિંચિંદિય દમણ, રાગદોસ પરિહાર;
નવ બંભગુત્તિહિં ગુત્ત તાણ, હુજય નિનિજય માર. ૫
- તસ થાવર રકખણ નિરત્ત, પથ મહંવય ધાર;
ગામાગરિ પદ્ધણ નયરિ, નવ કપ્પિ વિહિય વિહાર. ૬
- દેસણ રંજિય સયલ જણ, પયડિય ધમ્માધમ્મ;
ને તુમ્હ વઠઈ ભવ જણ, તાહ સફલઉ નરજમ્મ. ૭
- જણ મણ વંછિય કપ્પતરુ, જગખંધવ જગનાહ;
જઈ સુચિર નિમ્મલ ચરણ, દંસણ નાણ સણાહ. ૮
- એવં ગુણે જંપઈ સો ગુરુણ, ચંદુજજલે ભત્તિભરેણ ભવો;
સંસાર કારાગિહવાસ હુકખં, મુતુણ સો જાઈ કમેણ મુકખં ૯
- ધતિશ્રીસોમસુંદરસૂરિસ્તુતિ. પં. જ્ઞાનકીર્તિગણિભિઃ કૃતાઃ શુભં ભવતુ.

નોંધઃ આ રચના 'શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ' વર્ષ ૭ અંક ૯ પૃષ્ઠ ૪૬૩માં સાક્ષર મો. ૬ દેસાઈએ સંગ્રહીત ક્ષેપને આધારે અહીં આપી છે. આ સ્તુતિના રચયિતા પં. શ્રી જ્ઞાનકીર્તિગણિનો પંચિય આ પ્રમાણે છે:

શ્રીમંત. શ્રુતશેખરાહ્વવિબુધા. શ્રીવીરમૃદ્ધેશ્વરાઃ,
શ્રીસોમાદિમશેશરાષ્ટ્ર વિદુરા. શ્રીજ્ઞાનકીર્ત્યાહ્વયઃ ॥
ચત્ત્વાર. શ્રુતવિશ્રુતાષ્ટતુરતાસંશોભિતાઃ સંશયાન્,
અન્તિ સ્માડસુમતાં તમાંસિ તરણેર્શિતાઃ કરૌવા દ્વષ ॥

સોમસૌભાગ્ય કાવ્ય, સં ૧૦, શ્લોક ૫૭ ।

આ. શ્રી. ભુવનસુંદરસૂરિશિષ્યવિરચિત

શ્રીતપાગચ્છ ગુર્વાવલી

[રચનાસંવત વિ. સં. ૧૪૯૦]

- વીર જિજ્ઞેસરસીસ, ગોઅમસામિય પય નમિઅ; (૧)
પંચમ સોહમસામિ, જ'ખૂ પલવાતુકંમિ હુઅ. (૧)
સિજજ'ભવુ સુઅસારુ, સિરિ જસભદુ સુભદકરો;
જયઉ સામિ સભુઅ-વિજય ભદમાહ સુગુરો. (૨)
થૂલભદ સુણિરાઓ, રાઉતુ અભિનવુ સીહસરિ;
જિણિ લીધઉ જસવાઓ, સોહનરેસર ભાઈ ધરિ. (૩)
અજજ મહાગિરિસૂરિ, જિણિ જિણકપ્પહ તુલહ કિઅ;
અજજ સુહતિય સુસૂરિ, સંપઠ નિવુ જિણ ખૂઝવિઅ. (૪)
કલિ કરાલિ હુકલિ, ને ગયણુંગણિ નિજજ ભલિ;
લેવિ સઘ સુભ દેસિ, પૂરિ મણોહર કૂલિ કલિ. (૫)
દેવહં કિઉ આણુંદ, ખાલ કાલિ ગુરુ જણુ વસિ;
સિરિ સંઘહ જયકારુ, હોઉ સુસામિઉ વધરિ રિસિ. (૬)
વયરસેણુ તસ સીસુ, અમિયવાણિ ગુણુરાસિ ગુરુ;
વિજજાહર નાગિંદં, નિવ્વુઈ અંદ ચઉ સીસ કરુ. (૭)
તિહિં નામિહિ સુયસિદ્ધ, ચઉર સાખુ અતુકંમિ હુઅ;
અંદગચ્છ ગણુહાર, ભુવણુઅંદસૂરિ સંઘથુઅ. (૮)
તિણિ કમિ સિરિ ઉજઝાય, દેવભદગણિ ગુણુનિલઉ;
તસ સીસ તવારઉ, સિરિ જગઅ દ ગણેસુ હુઉ. (૯)
તઉ ગુણુમણિ ભાંડારુ, સિરિ દેવિંદ મુણિંદ વરુ,
ને આગમ ખહુલીણુ, સાર સુત વર વિત્તિ કરુ. (૧૦)
તસ પય પઉમ સુભિંગ, વિજજાણુંદ ગણેસુ વરુ,
ધમ્મધુરંધર ભાઓ, ધમ્મધોસસૂરિ જુગપવરુ (૧૧)
તસ પય સોમસરિચ્છ, સોમખપભસૂરિ અવચરિઉ;
તે વંદિય મણુઈસ, પૂરઉ ને ગુણુજણુ ભરિઉ. (૧૨)
વિમલચરિત્તિ સુલીણુ, વિમલખપભસૂરિ સાતિસઉ;
સિરિ પરમાણુંદસૂરિ, પઉમતિલયસૂરિ મણિનિસઉ. (૧૩)

સોમતિલયસૂરિરો, જિણ દ્વસમિ સૂસમુ ક્રિયઉ;
 સૂવિહિં ધર્મવચ્ચેસિ, જાણે ગોચમ અવચરિઉ. (૧૪)
 ચંદ જિમ ઝલકંતુ, ચંદસિહરસૂરિ અભિય ઘડુ;
 જયકર સિરિ જયાણુંદ, સૂરિ સુહારસવાણિ કુડુ. (૧૫)
 સિરિ દેવચુંદરસૂરિ, દીઠંઈ માણુ આણુંદ દિઅચે;
 સુણિ અધંમુ તસુ પાસિ, રાગસોસ નિષ્કદિઅચે. (૧૬)
 તસ પટગયણુદિણિંદ, સિરિ નાણુસાગરસૂરિવર;
 અભિયવાણિ ગુણુખાણિ, સિરિ સિદ્ધંતુવચ્ચેસપરુ. (૧૭)
 સિરિ કુલમ ડણુસૂરિ, પુવ્વમુણીમર ગુણુનિલઉ;
 લખખણિ છદિ પ્રમાણિ, કવિકુલમંડણુ કુલતિલઉ. (૧૮)
 ભવિયણુ-ભવદહદાહ, વાહિવિણુસણુ અભિયઘડુ;
 સિરિ ગુણુરયણુસૂરિ, દૂરિ પણુસિઅ મોહ-ભડુ. (૧૯)
 સપઈ દ્વસમકાલિ, સિરિ સોમચુંદર જીગપવરો;
 અમયરસોવમ વાણિ, સયલ જણહ ને સુખખકરો. (૨૦)
 સંઘસમુદ સુચંદ, સાહુરયણુ સૂરિખપવરો;
 લખખણુ અક્ષ (તક્ષ) અણુગ, સાંહિચ્યાગમગંથધરો. (૨૧)
 જગવિરસુઅ પરભાગુ, વિજ્ઞાસાયર સૂરિવરો;
 નિમ્મલનાણુપહાણુ, નિરઘઆર ગુરુ ચરણુધરો. (૨૨)
 સિરિ સુણિચુંદરસૂરિ, ભૂરિ વિણુહ જણુ પત્તજઉ;
 નાણુ-ગભ્ભ-વેરગિ, ખાલિ કાલિ જોગહિઅવઉ. (૨૩)
 સિરિ જયચંદ સુસૂરિ, દૂરી કઉ જણુ હહનિવહો;
 સિદ્ધંતહ ઉવચેસિ, પયડિય ભવિયણુ સુખપહો. (૨૪)
 ભુવાણુચુંદરસૂરિ ગુરુરાય, નાયસવ્વજંથત્થભરો;
 નિઅદંસણુમિત્તેણુ, ખહુ જણુ પરમખીઈ કરો. (૨૫)
 વાયગ પંડિઅ સાહુ, મહત્તર પવયણિ સાહુણિઅ;
 નામગહણિ જયકારિ, ચઉવિહ સિરિ સંઘિહિં થુણિઅ. (૨૬)
 ઈઅ ગુરુગુણુનામં, થુણુઈ પગામં ને નરુ ખહુ ભત્તિહિંભરિઉ;
 જગ જગડણું કામં, દોસારામં દલઈ સુસિરિ સુત્તિ વરિઉ. (૨૭)
 ॥ ઇતિ શ્રી તપાગચ્છ શ્રી ગુરુવાવલી સમાપ્તા ॥

નોંધ—આ રચના ‘શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ’ વર્ષ ૭, અંક ૯, પૃષ્ઠ ૪૬૩મા સાક્ષર મો દ દેસાઈએ સંગ્રહીત લેખના આધારે અહીં આપી છે.

વિષ્ણુધવિમલશિષ્ય-વિરચિત શ્રીતપાગચ્છપદ્માનુક્રમ-ગુર્વાવલી છંદ

[રચનાસંવત-વિ સં. ૧૫૭૦ : લેખનસંવત-વિ. સં ૧૬૫૩]
જયતિ જગત્રય જન ઉદ્ધરણી, નિજ કરિ કનક કમંડલુ ધરણી;
તું ત્રિવેણીસગમ સચરણી, વરદા ભવ વિધિતનયા તરુણી. ૧
અજ નિરજ નિકર કિત્તીસોદર, તપાગચ્છ ધવલિત ભુવનોદર;
પદ્માનુક્રમ પલણિસુ ચગા, નિસુણુ સાવય સુગુણ સુરંગા. ૨
ત્રિવિધગણાંબુધિમધ્યાદ્ યદુધૃતા રત્નત્રયો વિધેર્વિહિતા ।
તપગચ્છચતુરવિતા રત્ન જગતીતલે જયતિ ॥૩॥

અથ બોલી (ગદ્ય ભાષા)

સુસમૃદ્ધ સાજન સુગુણમણિભાજન શ્રૂયતાં સભાજન વિશ્વત્રયરાજન
અશરણુશરણુ ભવભયહરણુ સકલસૌખ્યકરણુ તારણુતરણુ;
મેરુધીર કનકરુચિશરીર પ્રાસભવાંભોધિતીર દેવાધિદેવ શ્રીમહાવીર,
તેહ તણું પદ્માવતંસક ગણાધીશ કવણુ બોલીધ.

શ્રીમહીરજિનેન્દ્રસ્ય વિનેયો વિશ્વવલ્લભઃ ।

યેનાઽધીતાતિ પૂર્વાણિ સુધર્મસ્થામિનાઽદ્ભુતમ ॥૪॥

જગમન્નિજ કવણુ શ્રીજંબુજેડી, નવનવર્ધ કંચનતણી ફેાડિ;
નવપરણી તરુણી અકૂ છોડી, સયમસિરિ સાધર્મ નવલ ફેાડિ. ૫
સૌધર્મ સીસિ ભુજયુગલ જોરિ, જિણિ કીધા સાથી સમલ ચોર;
સવિ લલિ લેવી ફેવલહ નાણુ, સંપત્તિ સાસય સુખ ઠાંણુ. ૬
તસ પદ્મી પુરુષર્થ ગુરુ વધાણિ, પ્રભવઉ ભવતરુઅર દિરિદ બાણિ;
દુખહારિદ વારિદ હર સમીર, “ભાએસિનયર” થાપ્પઓ વીર. ૭

ફુંડા

પ્રગટ પદ્મધર પંચમુ, શ્રી સચ્યંભવસૂરિ;
સુત કારણિ અવગાહિઉં, આગમજલનિધિ પૂર. ૮
શ્રુતકેવલનાંણી રચઈ, “દશવૈકલિક” સુત;
મણિગપુત્ત સરિસુ સુગુરુ, સ્વર્ગભુવનિ સંપત. ૯

ગણધર અતિશય અગગલુ, યથોભદ્ર ગુરુરાય;
જલદવૃષ્ટિ જાણી કરી, સપત્તુ રવિ હાય. ૧૦
ભાવિં ભગતી પુસ્તકતણીં, કરઈ ભેટિ ગ્રહનાથ;
અવલોઈ આપુ સ ગુરુ, લેસિં આવી હાય. ૧૧

સંઈ હતિશ્રીગુરિ પુસ્તકલિદ્ધઉ દિદ્ધઉ શ્રુતકેપયોગ,
મનમોહા બોહા આપુ પુસ્તક જોવાનું નહીં યોગ;
રાખિતાં રાહડિ ચેખઈ પાહુડખાહુડ રત્નિ કરિલિદ્ધ,
ખલિ વિજઝાકેરઈ “નયરસડેરઈ” “પાલી” નુ ધૃતદિદ્ધ. ૧૨

રેવઈગિરિ સંઘસહિત ગુરુ ચડતા નડતા બૌદ્ધ અભંગ,
વિદ્યાખલિ બોહઈ તણે ઠાયુ “છરણુ” નામિ દુરંગ;
નિજ ભુજખલિ ભૂમિરૂહશિર વાલી તેહ મદકંદ,
શ્રી સઘસહિત સાનંદઈ વંદઈ ચદુકુલ કૈરવચંદ. ૧૩

તસ પદ્ધિ પ્રભાકર ગુણમણિ આગર સાગર જિમ ગંભીર,
સંભૂતિવિજય ગુરુસેવક સુરતરુ સુદર સાહસ્રધીર;
તસ જોડઈ મોડઈ વાદી કેરા માણુમહાગિરિ ઈદ,
ઉપસર્ગ હર તવણુ તણુઈ પરભાવે મારિ હરિણુ ધરણિદ ૧૪
તીણી નયરી વરાહમિહર સુપયાસીય જ્ઞાન નરિદં વદીત,
દિસિ પુન્વહ ભાગિ મધ્ય વિભાગિઈ કુંડક નિય કિર કિત્ત,
ઉત્તર દિસિ ચડતા ઘન ગડગતા પડતા શફર પ્રમાંણુ,
પલ ખાવન પૂરાં નહીં અણુરાં તું રાજન ગુણુભંણુ. ૧૫

નૃપઆગલિ શ્રુતકેવલિ ઈમ જ'પઈ નહીં ઉત્તર ઇશાન;
પલ ખાવન ભાવન જાણુ નૈરૂતિ પલ પંચાસહ માંન;
ઈણિ પરિ ગુરિ વરાહમિહર ઉથાપીય વ્યાપીય સુજસ અનંત,
તે ભદ્રખાહુ ગણધર જગતીજનભયભંજન ભગવત. ૧૬
તસ પદ્ધિ વિભૂષણુ વિગલિતદ્વષણુ થૂલિભદ્ર ભૂઅંગ,
કેશા મનિ વસીઓ નવરસિરસીઓ ઉદ્ધસીઓ અનંગ;
વેશ્યા સિઉ ખાર કેહિ ઘન ખાધી લાધી વાહ વિશેષ,
વૈરાગિં વલિઓ સમરસિ ભત્રીઓ કલિઓ મુનિવર વેષ. ૧૭

ચોમાસઈ લાગઈ મુનિવર માગઈ આગઈ જિહાં મનરંગ,
તે કોશામંદિરિ ષડરસ જિમરયુ દમરયું સખલ અનંગ;
સારંગાનયણી શશિકરવયણી મંડઈ નવલ ઉપાય,
વિવહૃપરિ હાવભાવ કરી લાગી લાગી નિજ પતિ પાય ૧૮
સંસાર મહાવન ભીતરિ બૂલી તું લીધું આધાર,
હિવ તારિ તારિ કરુણાપર સ્વામી પામીજઈ ભવપાર;
ચુરાસી જિણુહ તણી ચુવીસી તાં જપસિં સહુ નાંમ,
શ્રી થૂલીભદ્ર મુનિવર પય વંદઈ નંદઈ જા દુ તાંમ ૧૯

મહાગિરિ-સુહસ્તી દ્વૌ તચ્છિષ્યૌ દશપૂર્વિણૌ ।

સુહસ્તિશિષ્યૌ જગન્મુખ્યૌ સુમ્થિતસુપ્રતિવદ્ધકૌ ॥૨૦॥

તચ્છિષ્ય વિશિષ્ય સલક્ષણુ લક્ષત ધંદ્રદિન્ન સૂરિંદ,
દ્વાદશમઈ પદ્ધિ પ્રભાકર ઉત્થુ દિન્નસૂરિ દિણંદ;
તત્પદ્ધિહિં સીહસૂરિ ગુરુ સમરણિ કુમરણિ ન મરઈ કોઈ,
જસ સીલતણાં અવદાત અનંતા વચરસ્વામિ ગુણુ જોઈ. ૨૧

દ્વૈહો! ખાલપણુઈ આશ્ચર્યયા, નાગલોક ભૂપીઠ;

છાત્રતણી તે પઠઈ, ઇચ્છુ કવણુ ગુરુ દિઠ. ૨૨

વિકરાલ કાલ હકાલ હુકઈ માંણુ મૂંકઈ નરવરા;
અતિ અશ્વ પશુવધ લોક મંડઈ કે વિછંડઈ પુરવરા;
દશ પુન્વદ્ધારહ કરઈ સારહ વાહર તવ વેગિ ચડઈ,
મુખવસ્ત્રિકોપરિ સઘ રોપિઅ દેસિ ઉત્તમે હડવઈ. ૨૩
તાસ પદ્ધિવાદી સિરિ સ(મ)દલહ, ગુડધૃત વદલા જિંમતુ કુલહ;
ગી વિમાણુગયણુ-ગછઈ, છઠઈ માસિ જ ઉત્તર પુછઈ. ૨૪

ગુરુલાભ જાણી નયર સોપારક પધારીયા,

દ્વૈભિંક્ષ કરતા મરણુ કરતા ચતુર બંધવ તારીયા;

શ્રી ચદ્ર સિઉ નાગેદ્ર નિર્વૃતિ શાખ વર વિદ્યાધરી,

તે વચરસેન મુણિંદ ચચિપય ચતુર શાખા વિસ્તરી. ૨૫

દ્વૈહો! તપાગચ્છ સુરતરુ સસુ, ચંદ્રગચ્છ સુવિશાલ;

અમિઅ સરિસ ફલ દબવંઈ, ચંદ્રસૂરિ ચુ સાલ. ૨૬

ચુસાલ સામંતભદ્રપદિ દેવસૂરિ પાયયા,
 જિણુભવણુ વાલણુધણાયતી સરસ ગુરમારગિ ઠાયયા;
 તત્પદિ પ્રદ્યોતન પ્રસિદ્ધઉ માનદેવ મહીતલે,
 પદ્માદિ દેવી નત નિરંતર શાંતિકર મહિમા બલે. ૨૭

દૂહો! માનતુંગ મહિમા ધણું, કવિ જીતા બાણુ મયૂર;
 શ્રી ભક્તામર તવનબલિ, શૃખલ કિય ચકચૂર. ૨૮
 ચકચૂર શૃખલ કરવિ ભુવિનાયક સુમારગિ ઠાવિઉ,
 શ્રી ભોજ ભૂપ નરિંદ નિજ મનિ જૈનધર્મહ ભાવિઉ;
 તસ પદિ પંચાનનતાણી પરિ વીર ગુરુ ગણિ ગઝચે,
 જયદેવસૂરિ દયાલ ત્રેવીસમ્મ પદિહિં છઝચે. ૨૯

દૂહો! જિનસખ્યાપદિપ્રવર, દેવાનંદમુણિંદ;
 શ્રીવિક્રમસૂરિદપય, સેવઈ નરહ નરિંદ. ૩૦

નરનાથ કોઠિનામંતી સીસ, નરસિહસૂરિ પૂરઈ જગીસ;
 તર્કાગમલક્ષણુ શ્રુતસમુદ્ર, શ્રીસૂરિરાય સોહઈ સમુદ્ર. ૩૧
 જિણુ જીતા 'ક્ષપનક' ઠરીય વાહ, થપ્પિઉ નાગહંદ વર પ્રાસાહ;
 તેહ વારઈ કાલિક ગુરુ પ્રસિદ્ધ, જિણુઈ ચુથિં પચુંધણા કિધ. ૩૨
 તત્પદિ મનોહર માનદેવ, સુરકિન્નર જેહની કરઈ સેવ;
 ગુરુ ધ્યાનતાણું મહિમા અનંત, અભિકા સમપ્પિચો સૂરિમંત. ૩૩
 વિબુધપ્રભ સુધાં વાદિ સદલ, મનમથ સિઉ જીતુ મોહમલલ;
 જય જય જયાનંદ કરણુ હાર, તસ પદિ રવિપ્પહ ગુણુ સમાહ. ૩૪
 ગુરુ સુરતિ મોહનવલિલ કંદ, સિરિ વિમલ વિધાયક વિમલચંદ;
 ઉદ્યોત કીઉ જિનમતિ અનંત, ઉદ્યોતન ગુરુ ગુરુકિ ભદંત. ૩૫
 વટવૃક્ષ હેઠિ ગુરિ વડઉગચ્છ, ચુરાસી પદ થાપ્પિઉ અતુચ્છ;
 આચારિ ચતુર ચાલઈ સુચગ, ગુરુ રાખઈ રવિતલિ ધણું રંગ ૩૬

પંચત્રિશત્તમે પદે, વિખ્યાતો વિશ્વરજ્જન. ।

સર્વદેવો ગુરુ. સેવા, દેવનામપિ દુર્લભા ॥૩૬॥

દૂહો!

ગુરુ વાહિકુલ વૈતાલ, શ્રી અજિતદેવ દયાલ;
 તસ પદિ ગુરુ ચિરજીવિ, શ્રી વિજયસિંહ પધવ ૩૮

તત્પદ્ધિ ગુરુસર એક, સુઅચ્છ કહધંસુ છેક;
 સિરિ સોમખપ્પહ ગુરુ સૂરિ, જસ નામિ હુકકૃત દૂરી. ૩૯
 તત્પદ્ધિ શ્રીમુનિચંદ, ગુરુ વાઙિગરુડ મુકુંદ;
 શ્રીઅજિતસિંહ કૃપાલ, ગુરુ ચરણ ગુણ પ્રતિપાલ. ૪૦
 જય વિજયસેન દિણ્દ, તત્પદ્ધિ શ્રીમુનિચંદ;
 તવ ગુણ રમા ઉરિ હાર, જસ નામિ જયજયકાર. ૪૧
 અવર તિમિરહર તેઅભરિ, દિખ્યધ જિમ રવિ ચંદ;
 તપાગચ્છ ઉદ્યોતકર, ઉદયુ જગિ જગચંદ. ૪૨
 જરે સખલ મિથ્યાત માતંગ મોડઈ, જરે અતુલ કલિકાલ

અરિ અણુખોડઈ;

તપાગચ્છનંદણ વણે સિંહ સોહઈ, જગચંદસૂરિસરેા ભુવણ મોહઈ. ૪૩
 જરે વરસ હસદ્દઅ ગુરિ વિગય છંડી, જરે અમલ આંખિલ તપતેજ મંડી;
 જરે ગુર્જરાધીશ જયસિંહ દિધુ, તપાગચ્છ અભિધાન
 તિહાંથી પ્રસિધુ. ૪૪

જય જગચંદ સુગુરુ મુકટામણિ, તાસ પદ્ધિ દેવિંદ દિવામણિ;
 વિદ્યાનંદ વિચાર વિચક્ષણ, ધર્મઘોષસૂરિંદ સુલક્ષણ. ૪૫
 સુરનારી ચ્યારઈ સવિ સરિખી, ગુરમૂરતિ નિરખી સા હરખી;
 સયણિ સહિત લિહઉ ગુરુ રયણિહિ, ચડચડ ચલઈ ગઈ
 તવ ગયણિહિ. ૪૬

જવ ગઈગયણુમાર્ગ ઉદંડ પવણ વાગઈ સુગુરુ નયણુ જાગઈ સયણિ ગ્રહી,
 સા રૂપિ જિસી રંભ સુગુરિ જાણીય હંભ થંભીય ચારિ થંભ ગગનિ રહી;
 સા સુરી એકર જોડિ સ્વામી અખલા છોડિ નમઈ નરિંદ કોડિ તુમ્હ સહી,
 તે ધર્મઘોષસૂરિ ગુરુ ક્ષમા અડગધર કરઈ વિહાર વર ઉત્તમ મહી. ૪૭
 તાસ પદ્ધિ સોમપ્રભસૂરી, જસ કિરિ ખિલિ મંડવ પૂરી;
 તપાગચ્છ ભામનિ ભાલ સ્થલિ, સોમતિલક દિખ્યધ તિલક છલી. ૪૮
 દીપઈ દીપઈ તિલકછલિ એણુઈ વિષમ કલિ નિજ તપ તેજ ખલિ
 સુગણુધરે,

માનઈ માનઈ જેહની આંણુ તિરિઅ અયિઅમાંણુ સુણુઈ ગુરુ
 વખાંણુ વિણુય પરે;

કહ્યું વડુ કણુચરી પાય નીજ સીમ પ્રતિભાય સુશુરુવંદણિ બાઈ સિદ્ધવરો,
શ્રી દેવસુંદર ગુરુ નરમણિ તણુધર અલિતુલુ ગણુધર સુખકરો. ૪૯
દૂહો--સોમનામ સમરતડા, દુરિય પલાઈ દૂરિ;

વિષમ ગ્રંથ વિગતા કીયા, માતિનિજિતસુરસુરી. ૫૦
છતુ છતુ વિષુધસૂરિ નિજમતિતણુધ પૂરિ સોમસુંદરસૂરિ સોહમસહી,
લીઈ લીઈ અપરપણિ આલોઅણુ ગુરુમુખિ દેસિવિદેસિ લખિ
સ્વપક્ષિ લહી;
જેહ વચનરચન પામી ત્રેલોક્યદીપ નામિ ધરણુવિહાર ઠામિ
ઉત્તમ કીઉ,
વલી તારણુ દુરંગ સિરિગોવિંદ સાહસૂધરિ અજિત ઠવી ગુરુ
સુજસ લીઉ. ૫૧

દૂહો શ્રી સુનિસુંદરસૂરિતું, મહિમા અવનિ અનંત;
રત્તકાલ સોમા સુરી, શ્રી મુખિ આપિઉ મંત. ૫૨
આપિઉ આપિઉ શ્રી મુખિમંત કીઉ અશિવઅંત મરક વિકારજંતિ
સંતે કરઈ,
વલી ગગનિ લગન તીક લખઈ તે વન તીક કરઈ કરસણુ પીડ દેસ ડરઈ;
ગુરિ ધરીય વિમલ ધ્યાન વહઈ ત્રિદિનમાંન જનપદિ અનપાન
સુભક્ષ સઈ,
જટ લઈ દુર્ભિંદડમરભીતિ સાતઈ અખલ ધતિ શત્રુમિત્ર સમ-
પ્રીતિ સુગુરુ ધરઈ. ૫૩

ત્રોટક

અનુક્રમિ જયું જયઅંદ ગુરુ, વર કુણુસારદા બિરુદ ધરુ;
વાદીમદકંદ નિકંદ કરુ, નવયૌવન આરિત યુવતિ ચરુ. ૫૪
શ્રોમશ્ચંદ્રગણાંમ્મોધિ-સમુદ્ધાસનસદ્વિધુઃ ।

દ્વિપંચાશત્તમે પદ્મે, જીયાત શ્રીરત્નશેખરઃ ॥ ૫૫ ॥

દૂહો ગ્રંથગવિલ-રાસ બાંધીયા, તેહ પાર ન પામઈ ઠોઈ;
તાસ પદિ ત્રઈપન્નમઈ, શ્રી લક્ષ્મીસાગર બોઈ. ૫૬
મનમોહન મૂરતિ આરતિ ચૂરતિ પૂરતિ કામિત કામઘટ',
મહીમંડલિ ભૂરિ મણોરહપુરિ અછઈ બહુ સૂરિ શરો સુકટ';

સુવિચાર અઠાર સઘં પરિવાર મઝારિ અગ્યારહ સૂરિવરા,
 ગુર થરિપય અંગ વખાણુઈ અંગ હયા ઘણુરંગ શીલંગધરા. ૫૭
 દુહો શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિની, આંણુ વહંતી જોઈ;
 પુર સંખ્યા નવિ પામઈ, દેસ સુણુ સહુ ઠોઈ. ૫૮
 (ચરિખર્ધ)

દેશનામ

ધુરિ અંગ ખંગ કલિંગ, વરમેદપાદ તિલંગ;
 ખંગાલ ડાહલ લોટ, પંચાલ નઈ કણોટ. ૫૯
 શ્રીમાલ માલવ લોટ, નેપાલ નઈ મહાલોટ;
 કાસ્મીર કુંઠણુ ચીંણુ, ઉટ્ટીસ ગુલ મહારીંણુ: ૬૦
 મરહકું સોરકું કચ્છ, વલી ઉંદ્ર પુંદ્ર સુવચ્છ;
 કંભોજ કાસી ગોડ, આલીર જંગલ ચૌડ. ૬૧
 વઘરાટ સિંધુ સુવીર, વલી દ્રવિડ કુરુ કાસ્મીર;
 મરુદેશ ટક્ક આલીર, તોરક્ક ગૂર્જર કીર. ૬૨
 જલંધરા દન જાંણિ, ખસ કન્યકુળ વખાંણિ;
 ભંભેરિ કૌશલપિંડ, હર મજ્જ મગધ ઉદંડ. ૬૩
 વર તિલક પુહવી ભાલિ, વૈદેહ મલય કુણાલ;
 શ્રી સુરસેન ન અંત, વૈદેહ વાલંખ કંત. ૬૪
 નર્મદાતટ ઢેઢાંણુ, ઉટ્ટીસ દેસ લયાણુ;
 શ્રીરાષ્ટ્ર કુંતલ લાઠ, સવાલક્ષ છઈ ખહુ આઠ. ૬૫
 શ્રીકામરૂપ કિરાત, સુણીઈ સુસિહલ વાત;
 તાપીતટાવનિ ભૂરિ, શાકંભરી છઈ ફૂરિ. ૬૬
 કૌશાત ઉત્તર જોઈ, હુર હુણુ ખર્ખર હોઈ;
 વર વરણુ લાંણુ અંધ્ર, પારસી કન્હડ સિંધુ. ૬૭
 પારકર પશ્ચિમ દ્રોણુ, ઉચ્ચ મૂલતાણુ સગૌણુ;
 વાહલીક દક્ષણુ ઠાંમ, સુદેસના એ નામ. ૬૮
 કિંચકુના ? જેતઈ રવિકર ઊગઈ, તેતઈ શ્રીગુરુ આંણુ;
 જુ જહા કોડી હવઈ, તુ કવિ કરઈ વખાંણુ. ૬૯

દૂહા

સહિસ ચુરાસી ચુકડા, દીધા સુશુરુ પ્રવેસિ;
 પ્રતિષ્ઠા અવસરિ પતર, લાખ કહું સુવિશેષ. ૯૧
 શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિંદ, ગુરિ બિંબ પ્રતિષ્ઠા કિંદ્ર;
 સંઘાહિવ જાવડ સહિત, ગુરિ ગિરુઓ જસ લિંદ્ર. ૯૨
 તાસ પટ્ટિ ઉદયાચલિહિં, ઉદયુ અલિનવ ભાંણુ;
 પાપ તિમર ભર ઉપહરઈ, ગુરુ નામિ સુવિહાંણુ. ૯૩
 લઘુવર્ધ લક્ષણ અગ્ગલા, દેખી હરિષ અપાર;
 શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિંદ, ગુરિ સુપિઓ તપગચ્છભાર. ૯૪
 અથ ખોલી (ગદ્ય ભાષા)

શ્રી હેમવિમલસૂરિ

અહો ભવિક લોકો નિર્મલવિવેકો, સાવધાન થઈ મન ઉછાલી,
 સાંભણુ જિમ સદા સુખસંપત્તિ મિલુ, યુગપ્રધાન સપ્રતિવિજયમાન,
 તપાગચ્છાધિરાજ શ્રીહેમવિમલ સૂરીશ્વર તણા ગુણુ તે વર્ણઈ જે હુંઈ
 સુરગુરુ મતિ સમાન.
 જે ગુરુ લઘુ વઈ પડપાચલિ ચડયા, નિજ નિસ્તુષ વિદ્યાવાદબલિ
 વિવિધ વાહીંદ્ર નડયા.

શ્રી સુમતિ સાધુસૂરિ આનંદપૂરિ, સાહ શ્રી પાતરાજ;
 ઇસિં નામિ પંચલાસ ગ્રામિ, અનેક દેસવિદેસ નગર પુરતણા
 સંઘ મેલી,

જાણે દુગ્ધમાંહિં શર્કરા ભેલી,
 શ્રી હેમવિમલ સૂરીંદ્ર થાપી, આપણી પ્રૌઠ પદવી આપી;
 માર્ગણુતણા રૌર દ્રારિંદ્ર દોર કાપી, કીર્તિ પ્રતાપ દહ દિશિ વ્યાપી.
 જે વિજયવંત ગચ્છનાયક શ્રી હેમવિમલસૂરિ
 લઘુ લંકા ત્રંભાવતી તણુ સુરતરુ જેહે ગુરે,
 સ્તંભતીર્થ ચતુર્મોસિક રહી દેવતાદત્ત સ્વમ લહી,
 શ્રી શત્રુજય મહાતીર્થ યાત્રાતણુ પ્રતિખોધ દીધું.
 ચતુર્વિંધ શ્રી સંઘ મન મનોરથ કીધું;
 ચેહવા ગુણુતણુ પાર ન લહીઈ તે કવણુ કવણુ સંઘાધિપતિ કહીઈ.

સત્સંનયના સંઘ

લીલાપતિ સંઘપતિ લલુ કિલ્લ, સંઘાહિવ કાલુ સુજસ લિલ્લ;
 શ્રી જાગણવ જયવંત જોડિ, જે પૂરવઈ મગ્ગણુ તણાં કોડ. ૯૬
 શ્રી હેમ ખીમ લખરાજ લક્ષ, વિત્ત વેચઈ શ્રીવંત સઘમુખ્ય;
 સઘાહિવ સુણીઈ સાહસધીર, પુણ્યવંત પ્રસિદ્ધિ પરનારી વીર. ૯૭
 સેજવાલાં પાલાં નહીં પાર, લહલહઈ ધજા અંબરિ ઉદાર;
 પાલખી સુખાસણુ સુધટસાર, કુજંત કૃમેલક ભરીય ભાર. ૯૮
 રથવાહિણિ જૂયઈ વૃષભ તુરંજ, વેગવતી રવકિ દ્રવ્ય દુરંગ;
 પરદલ પંચાનન સુહડ સૂર, સાથિ છઈ વરણાવરણુ ભૂરિ. ૯૯
 સરણાઈ સીંગા ઢોલ ઢલ્લ, દડવડી દમામાં દમદમલ્લ;
 તૂતૂ રણકિ તૂરકિ રણરણતિ, નફેરિ નદિ કાયર ધુણતિ. ૧૦૦
 નીસાંણુ ધ્રસૂલ્લઈ નવલ નાહિ, ભંભારવ વજ્રજઈ ગુહિર સાદી;
 વરતતિ તાલ વાજઈ મૃદંગ, તિમતિમ સઘાહિવ ધરઈ રંગ. ૧૦૧
 પીંપરાલી ઉછવ ઘણુ કિધ, સંઘાહિવ પદવી સુગુરિ દિલ્લ;
 સિરિ વિમલાચલ શૃંગારહાર, રિસહેસર વંદઈ વારવાર. ૧૦૨
 જિન પૂજ પરમાનંદ પૂરિ, શ્રી સઘલગતિ તિહાં કિધ ભૂરિ;
 અગ્યાર ગણાધિપ મુનિ ન પાર, સઘપુજ સુપરિ કિધિય ઉદાર. ૧૦૩
 કળાહિ કનકટકા પ્રવાહિ, કે કાંણુદાણુ પંચવિધ ચાહિ;
 મગ્ગણુ જણુ પૂરિ અતુલ આસ, તિમતિમ સઘાહિવ મનિ ઉદલાસ. ૧૦૪
 ગયગમણી રમણી રાસા દિતિ....ગછણાયક ગાઈ એક ચિંતિ;
 આચારિજ દોઈ ધર્મિય સુજાંણુ, મહીમંડલિ વરતઈ સુગરુ આંણુ. ૧૦૫

શ્રી હેમવિમલ ગછપતિ તણીં, દહ દિસિ પસરી હૂક;
 વાહિ વિડંબન ખિરુદ બલિ, વાદી કીધા મુંક ૧૦૬

હેમસરિસ અમરસ ધરઈ, તિહંપિ સુણપઈ બહુ ચૂક;
 હુમન નયન નેવિ ઉથઈ, જિમ રવિ દિહઈ ધૂક. ૧૦૭

હરાંમખોર ધૂક ઘોર છંડિ જોર છપ્પચે....

સુગામિ ગામી ઠાંમિ ઠાંમિ હેમનાંમ દિપ્પચે;

તાસ પાટિ ગિરુઉ ગછનાયક, સુમતિસાધુસૂરિ સુમતિવિધાયક;
ભૂપતિભાંણુ તણુ વ્યાપારી, શ્રી શ્રીપાલિહિ ઉસવ કારીય. ૭૦
ત્રણિ માસ આંખિલતપ તપીઉ, સૂરિમંત્ર સૂધર્મ મનિજપીઉ;
તવ તુઠી શાસનધણીઆંણી, વર દીધુ શ્રીફલ સહ નાંણી. ૭૧

ભવડ-પ્રતિષ્ઠા-ઉત્સવ

મંડવગઢનું મહિમા મોટકે, આણે લછિ ધરંગણિ ઉટઉ;
જિમઈ ગવીલઘૃત ખાટઉ રોટઉ, પૌરલોક પ્રાહી નહીં ખોટઉ. ૭૨
સખલ નરિંદ ગ્યામશાહ ચખિય, વડવિવહાર બિરુદ તસ અખિય;
સંઘાહીવ ભવડ લીલાપતિ, તેડાવઈ બહુભાવિ ગચ્છપતિ. ૭૩
ચુરાસી જોડાં નકેરી, વાજઈ ઢાલ દદાંમાં ભેરી;
સરસ સદિ સરણાઈ સીંગા, તાંતી તાલ તિવિલ મૃદંગા. ૭૪
અભિનવ દેવભુવન દેવાલા, શત ઉપરી ચ્યારઈ ચક્રસાલા;
કણુય રજત પીતલમય કારીય, ખિંબ પ્રતિષ્ઠા જગ સાધારીય. ૭૫
દહ દીસી લેખ લીખી પઠાવઈ, સંઘસહિત ઊમાલા આવઈ;
ભવડ કિત્તિ જગત્રય વાસી, ચુપટ જ્ઞાતિ મિલઈ ચુરાસી. ૭૬

ઘોરાશી જ્ઞાતિનાં નામ

શ્રીમાલી ઉસવંશ અલવેસર પોરવાડ આનંદ પૂરા,
સુરાણા ડીંડૂવાલ હસુરા નાગર નાણાવાલ વરા;
ભટેરા ભાંભુ નઈ ભુંગડીયા ભેડિયડા ભાડિયા ઘણા,
માથુહડા મેડતવાલ સંડેરા મડાહડાની નહીંઅ મણાં. ૭૭
ભલહરા જયવાત જેહરાંણા જેસાવાલ વાઘેર કહું,
જગિ સુણીઈ જાંબૂસરા જીણાડી લાડીસખા લલાટ બહૂ;
હરસુરા હાલર હુંબડ બંભણવાલ લોહાણા લાખ મિલી,
પંથિ પંચમ પુષ્કરવાલ પલંતા આવઈ અછિતવાલ વલી. ૭૮
કંખોડ કંપોઈ અનંઈ કરહેઆ કાથયરા કાકલી બવા,
ખંડાયડ વીજૂ સિરિખંડેરા ખડાયતા ખંડેરક વા;
ગુણવંતા ગૂજર અનંઈ ગજઉડા ગોહીલરા પંકવાલ ઘણાં,
વધણુરા વયસ વાયડા વાગડ વાલમીક વિધાનિપુણા. ૭૯

કૌરંટાવાલ સોઠવા ચુરાસી નીમા નાગદ્રહા નિયુણા,
નાગઉરા મુહુડવાલ નરસિંહયા ઉદિય ચિત્તાવાલ ઘણા;
મેવાડા ધાકડ બરતકિ ખંભણુ પઉમાવય પૌરૂઆ બહુ,
શ્રીગુડ નઈ ટંકણુવાલ તિસલા તેલઉટા દોહિલ્લ કહું. ૮૦

અડવર્ગી સોની સોધિત ડીસાવાલ અગર પલ્લીય નિશા,
ચીત્રુડા સેહરીયા સાચુરા મહુખરા આવંતિ ધશા;
કલિરવ કવિ કેલિ કવિતા જન સાજન મનિ આણુંદ બહુ,
મોઢક ધૂતપૂર સુરભિ ધૂતપૂર સરસ રસકુર જિમંતિ સહું. ૮૧
વિહરઈ મુનિવર સઘંત્રીસ સાર, આરોગઈ મગ્ગણુતથ હજાર;
ધણિ પરિ માસ ત્રય રંગરોલ, સંઘાહિવ બાવડ કરઈ કલ્લોલ. ૮૨

વેપ-ભૂવા-વણુંન

તેણુઈ અવસરિ મડિઅપ્પઈ તુંગ, અણી તિહાં અંબતણા તંગ;
દ્વિપટી વરચિત્રિત ચોલરંગ, તનમનમુખ અપ્પઈ તે તરંગ. ૮૩

ગડગડતા ગોટિક તણા રેડ, પીતાંબર પોઠી પવર હેડ;
શિકલા દશિ લહતી શ્રીપ્રતાપ, લલમૂલી લઈરવ ધન પ્રતાપ. ૮૪

સિરિખંડા સાહુ ધૂમરાઈ, મંદીલ અનઈ મહીમુંદ શાહિ;
ખીરોઢક મોઢક દરંત દિક, પદ્મઉલી પોતા પવર પીઠ. ૮૫

સુખસાગર સણીઆં અતિસુગંધ, કલગઈ કુંતાર્થણુ કમરખંધ;
કમખાખ કતીફા કમલવન્ન, કખાહિ કહિજજઈ વિવહ વન્ન. ૮૬

પાર કરી કંબલિ નિરમસિંધુ, સાઉલા સમપ્પઈ સુ સિરખંધ;
નીરંગી અંગી અવલ ચીર, કેતકી કણા ગુણુ ગંગનીર. ૮૭

અંમર તલીજૂના અતિ ઝમાલ, હારેવીગિયાઈ હમાલ;
સોહવાં નવાં બાસચવતથ, જર બઝ ફરંગીય બહુઅ અચ્છ. ૮૮

છાયલ ફાડા બસૂનં ફૂલ, મૂડાસા મિશ્રૂ બહુ અમૂલ;
ખંડિકી ખેસ ખરખાસ ઉલિ, યજવાલા વીટીતણી અમોલિ. ૮૯

સિર છટાંતી ધરી ચુપટ અટાંણુ, દામણી ગણી કુણુ કરઈ માણુ;
દોઢડા દયા પાર દીઈ કોહિ, કવિ કરઈ કિત્તિ કરકમલ બેઠિ. ૯૦

મહાન્વયાંણુ પંચપંચ તંચ દોસ ટાલચે,
તિકરણ ચરણ સત્તરીતિ સુત્તરીતિ પાલચે. ૧૦૮

તિકિદ્ધ ધાણુ પંચ બાંણુ સૂરિરાંણુ સોહચે,
સુધા સમાંણિ સુદ્ધ વાણિ મહીઅલોઅ મોહચે;
તિકોહ લોહ મોહ ભેહ માંણુ આંણુ વારચે,
તિપાય પઉમ ચંચરીક સાવયાણુ તારચે. ૧૦૯

તિ ગોઅમાઈબહુ અભાઈવીરસીસ વન્નિયા,
સુરાસુરાધિપત્તિ ચિત્ત લત્તિભાવિ નમ્મિયા;
અપુન્વ પુન્વ ચંગ અંગ સુત્તતત્ત પારયા,
અતુચ્છ સચ્છ ચંદ્રગચ્છ સારભાર ધારયા. ૧૧૦

વિદેશ દેશ સન્નિવેસ ગાંમ ઠામ નયરચે,
સોહમ્મ સમ્મ સૂરિચાય જત્થ જત્થ વિહરચે
ચકોરચકિખ ચંદમુકિખ દેઅતી આસીસચે.
શ્રી સુમતિસાધુસૂરિસીસ જીવ કોડિ વરીસચે. ૧૧૧

બં સાચરજલપૂર સૂર સુધિ તપઈ પુરંદર,
સકલ કલાનિધિચંદ હંદશુકાહિવ સુંદર;
હૂં મંડલ મેઢની જામ ચિર રહઈતિ મંદર,
પુહવિ પવન સંચરઈ ધરઈ દિગ્ગય દિસિકંદર;
એતા જિ અચલતા વિબુધ, શ્રી વિમલસીસ ઈમ ઉચ્ચરઈ,
શ્રી હેમવિમલ ગુરુ પયકમલ, સચલસંઘ મંગલ કરઈ ૧૧૨

॥ ઈતિ શ્રી તપાગચ્છ પટ્ટાનુક્રમ ગુર્વાવલી છંદ સંપૂર્ણ.

સંવત ૧૬૫૩ વર્ષે ભાદ્રપદ ૫૦ ૧૩ દિને લખતં ॥ શ્રીઃ ॥

નોંધ આ ગુર્વાવલી છંદ ‘શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ’ માસિકના વર્ષ ૧
ના અંક ૨, ૩, ૫માથી અહીં આપેલ છે. આમા આપેલ વિબુધ શ્રી વિમલ
તે વિ. સ. ૧૭૯૮મા થયેલ આ વિબુધવિમલસૂરિથી જુદા છે.

પં. શ્રી ઉદયસમુદ્રવિરચિત
પૂર્ણિમાગરછની ગુર્વાવલી

[રચનાસંવત વિ. સં. ૧૫૮૦]

..... શિઠામિ તિથિ. ૨
અનુક્રમિ દસ પુન્વધર મુણિંદ, સિરિ વચરસામિ પથમર્થ સુરિંદ;
..... થાપ્યા સોપારાપુર મઝારિ. ૩
તિથિં ચંદ્રગચ્છિ ગુણનિહાણું, પુહુ ચંદ્રપહુ સૂરિ જગપહાણું;
વિહિપકખ ગયણ મંડણ મયંકુ, કમિ છત્ર નિકંદણ મનિ નિસકુ. ૪
જિથિ અણહિલપુર પાટણ વિહિતુ, ચઠરાસી વાલી સૂરિ જિત્ત;
સાવર્થ પઠદ પૂનિમ પમાણુ, છર્થ માસિ નદકકુડિ જિથુહ આણુ. ૫
જીણર્થ ચઉપટઉવર કિરીય દ્વરિ, ચઉદસીઆ દીક્ષા પંચ સૂરિ;
છત્તીસ સૂરિ સિદ્ધંત સાર, ઉદ્ધરાવી અસંજિમતણુઉરાં ભાર. ૬
તસુ પદમ સીસુ સૂરિ ધમ્મઘોષ, સિદ્ધરાય નમંસીય રહીય રોષ;
જે નિરીહ સિરોમણિ મણુહરાણિ, પરહરર્થ પંચસર્થ જિથુહરાણિ. ૭
જિથિ અવહીઅ મૂકીય એકમન્નિ, ચુરેવિણુ દમ્મહ લષ તિન્નિ;
એગંતર વરિસ પંચાસ જેણ, ખીચ કંજીઉ પારીય મુણિવરેણુ. ૮
સિરિ દેવભદ્રસૂરિ સુગુરુઉ, જિણુદત્તસૂરિ પથમું ધરીય ભાઉ;
સિરિ સંતિભદ્રસૂરિ ગુરુ પહાવ, જગુણા બાણર્થ નિમ્મલ ગુણ સહાવ ૯
જસુ પદ્મહોરધવ વીરઠામિ, મેઘમંડપ વૂઠઉ પાદ્રગામિ;
સિરિ ભુવણુતિલકસૂરિ ભુવણુભાણુ, સૂરિ રયણુપહ

આગમિ સુભાણુ. ૧૦

સિરિ હેમતિલકસૂરિ કંથુદુગિગ, ગોધણ જકખ આણિઉ જિથુહ મગ્ગિ;
વીનઉ ઉ નરેસર સમરસીહ, પઠિખોહીઉ લિહીઅ સુચંદ લીહુ ૧૧
સિરિ હેમરયણુસૂરિ નમઉ પાય, પહુ હેમપહ સૂરિ ગયકસાય;
ગુરુ રયણુસેહર સૂરિવર પસસુ, જિથુવર પયપકજ રાયહંસ. ૧૨
દ્વસમિ કલિ ભૂયંભલિ જે ભડતિ, નવ નવગુણુ શ્રેણિહિ નિતુ વડતિ;
સિરિ રતનસાગરસૂરિ મુણિવરિંદ, શ્રીસદક પૂર્થ મનિ આણુંદ ૧૩
ચંદણુ રસ સીતલ સીયલ સાર. ગુણ ગણુ મણિ સોહર્થ બહ વિચાર;

શ્રી ગુણુસાગરસૂરિ ગુણુભંડાર, તન્નિહ વંદિઉ ભવિયણુ સન્વેવાર. ૧૪
 જિનશાસન ભાસન ભાનુરુપ, સમતાગુણિ ગંગઈ મોહભૂપ;
 તસુ પદિ પદકિય ઝગમગંતિ, શ્રી ગુણુસમુદ્રસૂરિ ગુરુ જયંતિ. ૧૫
 કલિયુગિ કલપત્તર કામધેનુ, ચિંતામણિ સુરવદ્ સગુણુ શ્રેણિ;
 તસ્સ પદિ પૂરવ ગણુહર સમાન, શ્રી સુમતિપ્રભુસૂરિ ઉદયઉ
 ભાણુ. ૧૬

તસ ખંધવ નંદન અતિ ઉદાર, બાલાપણિ ધરિઉ ગચ્છભાર;
 જન રંજન ગુરુ સેવક સાધાર, શ્રીય પુણ્યચરણસૂરિ પુનિ
 ભંડાર. ૧૭
 તસુ પાટિ પ્રગટ ગુરુ ગુણુનિહાણ, શ્રી સુમતિચરણસૂરિ જુગપહાણ;
 જસ વાણી સરસ અમી સમાણ, તુમિ વંદુ ભવિયણુ નિત સુખાણ. ૧૮

॥ ઇતિ ગુરાવલી ॥

આજ હરિખ હર્ષઈ મઝ અતિ ઘણા, ગુણુ ગાવા શ્રી સહગુરુતણા;
 પૂનિમપાખિ નિરમલ જસ ધરુ, શ્રી સુમતિરતનસૂરિ મુનિવરુ. ૧
 અન્તરાય સંઘે નિરાકરી, ચતિધર્મઈ ચિંતામણિ ચિતિ ધરી;
 સાત વરીસે સયમ શ્રીચરી, ગુરુચરણુ કમલ સેવા કરી. ૨
 સ્વપ નિરુપમ ભાગ્ય સોહામણા, લક્ષણુ ગુણુ લાવણ્યે નહી મણા;
 દિન થોડે આગમ ગહુ ભણ્યા, એ મહીયલિ મહિમા પુણ્યતણા. ૩
 સહજઈ સલલિત રલીઆમણા, વિધિ રિનયાદિક ગુણુમણિ તણા;
 સોભાગઈ સિરિ જંખૂ જશ્યા, નિરખંતા ગુરુનઈ મનિ વશ્યા. ૪
 મંડવગઠિ સાહ દેવા તાણુ, પુત્ર કરઈ મહેત્સવ તિહા ઘણુ;
 માન માગઈ ગુરુપદ ધાપણુઈ, ધન વિલસઈ ભાવઈ આપણુઈ. ૫
 પન્નરસ તતાલઈ (૧૫૪૩) વૈશાખ ધરિ, ગુરુ પંચમિ જંગ માડિઉ સપરિ;
 સવિ સુજજન રોમાચિઉ સહશા, વેગઈ કરઈ સબઈ હસમશા. ૬
 કર જોડી પૂજ્ય પાએ નમઈ, પ્રભુ પાત્ર કહુ જે તુમ્હ ગમઈ;
 પરિવાર પુછી તવ દાખીઆ, જોગરાજ જસાદિક હરખીઆ. ૭
 નહૂવણુ આવાર કરાવીઆ, અનુપમ અલંકાર પહરાવીઆ;
 સૂહવિ સવિ હેજિ વધાવીઆ, દૂરિ દૂજણુ દોષ નિવારીઆ. ૮

નાંદિ મંડપ ધાલયા મોકલા, ચિહું દિસિના સંઘ જોવા મલ્યા;
 રંગિ ધવલ મંગલ મહિલા દીધ, આવી લગન વેલા આણુંદીધ. ૯

ગુરુઈ સઈ હાથિ વાસ આરોપીધ, વિધિ મારગ કિસિઉ ના લોપીધ;
 શ્રી સૂરિમંત્ર ઠાને નિસ્યા, પરમાણુંદ હૃદય કમલિ વસ્યા. ૧૦

વરીસ પનરમઈ સૂરિપદ લહઈ, નામઈ સુમતિરતનસૂરિ ગહઈ;
 ગુરુ આદેશઈ ઉપદેશ રીધ, સુધારસ વચન વિલાસ કીધ. ૧૧

ધણુ વાજિત્ર વાજઈ મધુર સરઈ, યાચિકજન જયજય ઉચ્ચરઈ;
 સાહમીવત્સલિ સવિ કહઈ પોષીધ, ચંતરાસી ગચ્છ સંતોષીધ. ૧૨

સાતે ક્ષેત્રે નિજ વિત વાવરઈ, જીવરાજ કીરતિ જગિ વિસ્તરઈ;
 આચારિજ દિન દિન દીપતા, તપ તેજઈ રવિ સસિ જીપતા. ૧૩

દંઢ પંચ મહાવ્રત સાદરુ, છઈતાલીસ દોષ નિરાદરુ,
 જિનશાસન મંડન સુંદરુ, સવિ સુવિહિત સાધુ પુરંદરુ. ૧૪

ગુરુ પાચકમલિ અહનિશિ વસઈ, પ્રમાદ પ્રતિઈ નવિ વીસસઈ,
 ક્રોધ માન માયા લોભ મદ હસ્ત, ભવીયણુ તારઈ સહિ ગસ્ત. ૧૫

પ્રવચન આરાધક સમરથૂ, નિજ આણુ મનાવિકે મનમથૂ;
 લક્ષ્મીવંત જંગમ તીરથૂ, સેવકજન કરણ કૃતારથ. ૧૬

સિદ્ધાંતપથોનિધિ સસિધસ્ત, વાણી જસી સજલ પથોધસ્ત;
 પ્રતિન્યા મેરુ મહીધસ્ત, છત્રી સૂરિવર ગુણુધસ્ત. ૧૭

આઠ પ્રવચન માત રક્ષાકસ્ત, અત્રાણુ તિમિર ભર દિનકસ્ત;
 ત્રસ થાવર જીવ કૃપાકસ્ત, નવ પ્રલ્લયર્થ વિધિ તતપસ્ત. ૧૮

ભવિયણુ જણુ કામિત સુરતસ્ત, સંસાર સમુદ્ર તારણુ તસ્ત;
 પંચાચાર વિચાર ચતુર નસ્ત, પ્રજાબલિ નિર્જિત સુરગુસ્ત. ૧૯

વિહરઈ મહિમંડલિ શ્રુતધસ્ત, શ્રાવય કુલ કમલ પ્રભાકસ્ત;
 લગ્નિધવંત જીહં કરઈ સિરિકસ્ત, તીહં મંદિરિ રુદ્ધિ પ્રભાભસ્ત. ૨૦

શ્રીવંશ મંત્રિ મુંધાગસ્ત, સુત માતા પૂગી જયુવિસ્ત;
 શ્રી અરિહં દેવ આરાધકૂ, પુહવઈ પરમારથ સાધકૂ. ૨૧

એ ગુરુ ગુણ શ્રેણી નિત ગુણુઈ, ઘરિ વિલસઈ વંછિત તીહ તણુઈ;
પ્રભુચરણરૈણુ હું ભામણુઈ, સીસ ઉદયસમુદ્ર વલી વલી ભણુઈ. ૨૨

કેલશ

ચંદ્રગદ્ધિ શ્રી ગુરુ રતનસાગર, સૂરિ શ્રી ગુણસાગર;
સૂરિ ગુણસમુદ્ર શ્રી સુમતિપ્રભરણે, સીસ નમિત યતીશ્વર;
જયવંત શ્રી ગુરુ ગુરુઅગણુધર, પુણ્યરત્ન સૂરીશ્વર;
પાટિ સુમતિરત્નસૂરિ ગુણુ જપંતાં, સુખસમૃદ્ધિ સ્વયંવર. ૨૩

નોંધ: આ ઢલશમા આપેલ આચાર્યોના સવત નીચે પ્રમાણે છે

રત્નશેખરસૂરિ મં ૧૪૩૨

રતનસાગર સ.

ગુણસાગરસૂરિ સં. ૧૪૮૩થી ૧૫૦૪

ગુણસમુદ્રસૂરિ સં ૧૪૯૨થી ૧૫૧૨

સુમતિપ્રભસૂરિ

પુણ્યરત્નસૂરિ સં ૧૫૧૫થી ૧૫૬૦

સુમતિરત્નસૂરિ—સં ૧૫૬૮થી ૧૫૮૭

આ ગુર્વાવલી “જૈનયુગ”ના પુસ્તક ૫, અક ૪-૫ (સ. ૧૯૮૬,
ભાગસર-પે.પ)ના પૃ ૧૬૭થી ૧૭૦માંથી લેવામા આવી છે.

આચાર્ય શ્રીજયકલ્યાણસૂરિશિષ્યવિરચિત તપાગચ્છ ક્રમલકલશાશાખા- ગુર્વાવલી

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૫૯૦]

- મનિ સમરીય સરસતિ સામિણી, માગેસિઉ કવિત કલા ઘણી;
ગચ્છનાયક શ્રીજયકલ્યાણસૂરિ, હુ વન્નિસું અનુક્રમિ હરખ પૂરિ. ૧
- ચુવીસમુ જિનવર વીરદેવ, જસ પયતલિ ગૌતમ કર્ધ સેવ;
તસ પટ્ટિ ધુરંધર સુહમ સામિ, મનવંછિત સીઝં જસ નામિ. ૨
- જંબુ ગુરુ અંતિમ દેવલી, પ્રભવુ પ્રથમ શ્રુતદેવલી;
શર્યંલવ શ્રી યશોભદ્રસામિ, સંભૂતિવિજય ભદ્રખાહું નામિ. ૩
- સીલવંતહ ધુરિ થુલભદ્ર માન, ચઉરાસી ચઉવીસીઅ જમ;
મહાગિરિ આર્ય સુહસ્તિ સૂરિ, વજસામિ હુઆ દસપુવ્વધુરિ. ૪
- તસ પાટિ હુઆ ગણધર ખહું, મન શુદ્ધિઈ વંદું તે સહું;
ઘણિ અનુક્રમિ શ્રી જગચંદ્રસૂરિ, પ્રભુમંતાં પાતકજય દૂરિ. ૫
- ખાલાપણિ ખહું બુદ્ધિઈ કરી, જિણિ આગમ રહસ હીઈ ધરી;
ખાર વરસ આંખિલ તપ આદરી, જિન ભાષિત ક્રિયા આચરી. ૬
- જિણિ પામિએ બિરુદ તપા પ્રસિદ્ધ, મહિમંદલિ કીરતિ
અચલ કીદ્ધ;
- તસ પાટિ પ્રભાવક વેદ જાણુ, દેવિંદસૂરીસર જુગપહાણુ. ૭
- સોહાવી જિણુઈ વડી સાખ, પ્રતિખોદ્યા શ્રાવકતણા લાખ;
વિદ્યાવંત વિદ્યાણુંદ સૂરિ, વરી કન્યા જિણિ પરિહરિય દૂરિ. ૮
- ગચ્છ ભાર ધુરંધર ધર્મધોષ, જપુ જસ મુષિ અમીય સમાન ઘોષ;
ગયુ સૂરિમંત્ર જિણિ વાલીઉ, ઉસવંસ વિશેષ ઉજલીઉ. ૯
- વિદ્યા ખલિ ખલવત શાકિની, ભૂત પ્રેત નસાડી ડાકિની;
જસ વારઈ પેચક દેવસાહ, પુણ્યકાજ ક્રીયાં મનનઈ ઉચ્છાહિ. ૧૦
- તસ સીસ સોમપ્રભ સૂરિરાય, જસ સોહઈ સોવનવજ્ર કાય,
સિરિસોમતિલકસૂરિ સરસ વાણિ, રસ રંજીઅ નરવર કરઈવખાણુ. ૧૧
- સિરિ દેવસુંદરસૂરિ ચિર જયુ, જસ મહિઅલિ મહિમા ચિર થયુ;
સા સારંગ ડીસાવાલ ન્યાતિ, હુઉ શ્રાવક જસ ઉવચેસ ખ્યાતિ. ૧૨

તસ પાટિ પ્રભાવક શુણ્નીલો, અવતરીઓ ગૌતમ સ્ના ચિહ્ન;
 શ્રી સોમસુંદરસૂરિ ત્રીનલું, શુણ્ પાર ન પામું કિમ કલું? ૧૩
 જે આપ પખી અપર પખીઅ બાણ, વહઈ મસ્તકિ શ્રી શુર-
 તણી આ આણ;

જસ વારઈ મુવિવર સઈ અઠાર, સમકિતધર શ્રાવક ન લહું પાર. ૧૪
 હુઆ દેશવિદેશ તણા વિહાર, શત્રુજય તીરથ યાત્ર સાર;
 સંઘાહિવ ગણિઓ જામ રાજ, સાલલીઈ મોટા પુણ્ય કાજ. ૧૫
 શ્રી અણહિલપુર નરસિંહ સાહ, પદ ઠવણ કરાવી મન ઉચ્છાહ;
 તારંગઈ અજીઅ જીણુંદ રગિ, સ્નાહ ગોઈદ ધાપિઉ કરીય યંગ. ૧૬
 દંઢશીલ સુદર્શન જાણીઈ, સંઘ નાયક ધરણુ વખાણીઈ;
 રાણિગપુર ચઉમુખ ધાપિઉ, નિજ કીરતિથંભ આરોપિઓ. ૧૭
 શુરુ શ્રી સુનિસુંદર સૂરિરાજ, સંતિ કરઈ સારઈ પુણ્ય કાજ;
 એ સામલ સરસતિ બિરુદ સાર, શ્રી જયચંદ્ર સૂરીસર ઉઠાર. ૧૮
 વરહડિઆ ગોત્ર વિશાલરાજ, સૂરિસર ગાતા સરઈ કાજ;
 શ્રી રત્નશેખરસૂરિ ધાપિઆ, જીણિ મોટા ગ્રંથ નવા કીયા ૧૯
 તસ પાટિ પ્રભાવક સૂરિરાય, શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિ પાય;
 જીણિ ગણધર પદ વલી બહુ પધકું, ઉત્સવ થિઉ દીક્ષા (?) જગત દીકું. ૨૦
 પંડિત પદ મહત્તર પવત્તાણી, સખ્યા કુણ કહીઈ દીક્ષા તણી;
 ગચ્છનાયક જામલિ શુણ્નિહાણ, શુરુ શ્રી સોમદેવસૂરીંદ બાણ. ૨૧
 બાલપણી જીણિ શ્રી કુંભરાણુ, રજવિઓ કવિત કલા વિનાણુ,
 સમસ્યા પદ પૂરી ઘણીઅ વાર, રાય મંડલિક રંજવિઓ અપાર. ૨૨
 અહિહું જેણિ નિવારીઉં, શુરુ જામલિ કુણ ઉપગારીઓ;
 જસ પાવાપતિ જેસિંગદેવ, વાણી રસિ રંજિઉ કરઈ સેવ ૨૩
 વલી થંભનયરી જીણિ વાદ કીધ, નિશીલોજન ઉત્થાપિઉ પ્રસિદ્ધ;
 એ સાચુ મોતી જીણિ જડીયુ, ગચ્છ મેલી મહત્ત ઘણું ચડિઉં. ૨૪
 ઈમ બિરુદ અનોપમ ઠામિ ઠામિ, શુરુ રૂપિઈ વિદ્યા વધરસામિ;
 શ્રી સુધાનંદનસૂરિ ચિરજયુ, જિણિ ધાપિઈ તપગચ્છ ગહગહિઉ ૨૫.
 મહેવઈ જિણિ કીધી પધકું, જલયાત્રા પાણી જગત્ત દીકું;
 શ્રી સુમતિસુંદરસૂરિ શુણ્નિવાસ, દંઢશીલ સમલ ઉપએસ જાસ. ૨૬

આખુ ગિરિ ચુમુખ પુણ્ય કાજ, કરાવઈ સંઘપતિ સહસરાજ;
 રાજપ્રીય સૂરીસર સુભાણુ, વંદીજઈ જસ મણુ નહીઅ માણુ. ૨૭
 સાહ પતા હરિચ દિ વિત્ત વેચિઉં ઘણું, ઇંડરગઢ જસ પદ ખઈઠણું;
 શ્રી કમલકલશસૂરિ ગુણભંડાર, ગચ્છનાયક પદ ઉદ્ધરણુહાર. ૨૮
 બાલાપણિ થ ભનયરિ સુઠામિ, માણિક ચુક કહીયા સહસ નામ,
 સીરોહી લાખપતિ તણુઈ રાજિ, જો ગાગરઉ જલ કાજ રાજ. ૨૯
 તુજ સહસલિધાની મિરદ દીધ, જિનશાસનિ મોટાં કાજ કીધ;
 શ્રી અહમદાવાદ નયર મઝારી, સંઘવી વછા વેણા અતિ ઉદાર. ૩૦
 વિત્ત વેચિઉં આણિ હરષ પૂરિ, જિણે થાખ્યા શ્રી જયકલ્યાણસૂરિ;
 માલવ મંડવઝઢિ કીઉ વિહાર, દિનઈ દિનઈ ઉત્સવનુ નહિ પાર. ૩૧
 તસ પાટપભાવક પ્રકટ સૂરિ, ગચ્છનાયક શ્રી કલ્યાણસૂરિ;
 માદડીઈ સંઘવી લાખરાજ, કરાવઈ ઉચ્છવ પુણ્ય કાજ. ૩૨
 શ્રી ચરણસુંદરસૂરિ થાપીઆ, સુવિહ સંઘ સઘલે હરખીયા;
 જયવંતા પૂરુ સઘ આસ, વંદાવઈ શ્રી સંઘ ઉલ્લાસિ ૩૩
 ઈઅ ભત્તિ પવિત્તઈ, નિર્મલ ચિત્તઈ, તપા ગચ્છિ ગણુધર ધુણી;
 આ ભક્ત વહિત પૂરુ, સંકટ ચૂરુ, સયલ સંઘ મંગલ કરણુ ૩૪
 ભો વાવિયા વંડુ, ગુરુ ચિર નંડુ, શ્રી જયકલ્યાણસૂરીંદ વર;
 સુવિહિત ગુરુ રાજ, પુણ્યઈ તાજ, જિમ મઝધારઈ દિન સકલ. ૩૫

॥ ઇતિ શ્રી ગુર્વાવલી સ્વાધ્યાય સંપૂર્ણ ॥

નોંધ: આ સ્વાધ્યાય રાધનપુરમા અખી દોશીની પોળમાના શ્રી
 લાવણ્યવિજય જૈન જ્ઞાનભંડારમાની ડાખડા ન ૩૧ની પ્રત ન ૧૬૫૭
 ઉપરથી ઉતારીને અહીં આપી છે

આ. શ્રી સોમવિમલસૂરિવિરચિત

તપાગરઘનાયક-પટ્ટાવલી-રાજઝાચ.

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૦૨ : લેખનસંવત-વિ સં. ૧૭૦૦ લેખક-આાં શ્રી વિશાલસોમસૂરિ આજ્ઞાધારી પં૦ જયસુંદર શિષ્ય પં૦ જ્ઞાનસુંદરજી]*

॥ શ્રીહેમવિમલસૂરિગુરુભ્યો નમઃ ॥

- સરસતી હુ મતિ સુઝ અતિ ઘણી, હું છઉં સેવક નિજ તેહ ભણી;
ગાઠસુ વીરજિણેસરપાટ, જસુ નામિ હુઈ ગહગાટ. ૧
- વીરજિણેસર ઠેરા સીસ, ધગ્યારિ પ્રણુમુ નિસદીસ;
પટ્ટધાર સોહમ ગણધાર, તસ પાટિ જંબુ સુવિચાર. ૨
- નિગ્ધાણું કંચનની કોડિ, કન્યા આઠ સહિત તે છોડી;
પ્રભવ પ્રમુખ પણુસઈ વીસસાત, સાચિ સંયમ એ અવિદાત. ૩
- પ્રભવ પાટધર વાંડું વલી, સોહિ પહિલઉ શ્રુતકેવલી;
જિનપ્રતિમા દેખી પ્રતિબોધ, શિજઝંભવ વાંડું અવિરોધ. ૪
- દશવૈકલિક શ્રુતકેદાર, મનકે પુત્રની કીધી સાર;
યસોભદ્ર તસુ પાટિ સુષિંદ, મંત્ર પત્ર જસ દીધં દિણુંદ ૫
- પટ્ટોધર છટુંદ તું જણિ, ગુરુ સંભૂતિવિજય ગુણખાણિ;
શુદ્ધિભદ્ર મુનિવર તસુ શિષ્ય, જસ તણા ગુણ અછિ પ્રતજ્ય. ૬
- ભદ્રખાહુ પટ્ટોધર ભણુ, જસ ચરિત્ર છઈ સોહામણું;
ઉવસગ્ગહર તવન તવિ પાસ, સયત લોકની પૂરી આસ. ૭
- તાસ મહાગિરિ પહિલો સીસ, બીજઉ સુહરતી નમું નિસદીસ;
સપ્રતિરાજ દીધઉ પ્રતિબોધ, એહ સમ અવર કહું કુણુ યોધ. ૮
- તાસ સીસ સુસ્થિત મુનિરાજ, સુપ્રતિભદ્ર સારઈ નિજ કાજ;
કૌટિક કાકદિક ગણુ દોઈ, કૌટિકગણુ તિહાં થુંતું નેઈ. ૯
- તાસ પાટિ શ્રી ઈંદ્રદિનસૂરિ, નામિ પાપ પણાસઈ દુરિ;
જસ વારિ કોલકે ગુરુરાજ, ગર્દભિદ્ધનુ લીધુ રાજ. ૧૦
- દિનસૂરિ તસ પાટિ ઉદાર, જિણઈ સમિ પાલિત જયજયકાર,
સીહગિરિ પટ્ટોધર તાસ, ધનગિરિ રિષિ સીસ હુણો નસ. ૧૧

- તસ પદ્મિ વયરસ્વામિ વિખ્યાત, જેહના પ્રસિદ્ધ અછિ અવદાત;
પઉઠિ પાલણુઈ પઠિયા અંગ, સઘ ઉદ્ધરી રાખિઉ રંગ. ૧૨
- વજસેન ગુરુ વાંદું ભાવિ, સુભિક્ષ કહિઉ ગુરુવચન પ્રભાવિ;
લક્ષ્મીભયકજ શ્રાવક પુત્ત, પ્રતિજોધી દિધઉ ચારિત્ત. ૧૩
- નાગેંદ્ર ચંદ્ર નિવૃત્તિ નર જાણિ, વિદ્યાધર વલી પ્રકટ પ્રમાણિ;
ચારિ' શાખ ચિહુંથી નીસરી, ચંદ્ર સાખ સઘલે વિસ્તરી. ૧૪
- ચંદ્રપાટિ સામંતભદ્રસૂરિ, તાસ પાટિ વૃદ્ધવાદિ ગુણભૂરિ;
જસ સીસ વાદિ વિહંગમસેન, વિક્રમ પ્રતિજોધક સિદ્ધસેન. ૧૫
- પ્રદ્યોતન ગણનાયક હવે, પદ્મપ્રભાવક શ્રીમાનદેવ;
માનતુંગુ ગચ્છનાયક વલી, ભગંતામર કીધું મનરુલી. ૧૬
- પદ્મોધર સૂરીસર વીર, જય જયદેવ ગચ્છપતિ ગંભીર;
દેવાણુંદસૂરિ તસ સીસ, સઘલોક પુરવઈ જગીસ. ૧૭
- પ્રગટ પાટધર વિક્રમસૂરિ, વિદ્યાઈ જાણેતું સુરસૂરિ;
શ્રી નરસિંહ નમું ગુરુ રાય, નરવર મુનિવર સેવિ' પાય. ૧૮
- જસ વારિ થંભણપુરિ પાસ, અભયદેવસૂરિ પુરી આસ;
શ્રી સમુદ્રસૂરિસર નમું, પદ્મોધર સત્તાવીસમુ. ૧૯
- પ્રણમું માનદેવ મુનિનાથ, કાલિકસૂરિ નમિત સુરસાથ;
જસ વારિ શાલિવાહન ભૂપ, ચઉથિ પજૂસણતણું સરૂપ. ૨૦
- વિષ્ણુધ્રમસૂરિ સુપ્રભાવ, જયાનંદ વંદું સુભ ભાવિ;
રવિપ્રભસૂરિ નમું સુવિસાલ, જસ વારિ ઠિતિ થઈ પોસાલ. ૨૧
- વીર સવત્સરથી પોસાલ, સ્થિતિ અગ્યાર સાત સુવિશાલ;
વિક્રમ સંવત્સર સત સાત, હુંતઈ પૌષધસાલો વાત. ૨૨
- પદ્મિ જશોદેવસૂરિ સુજાણ, જેહની ભવિઅણ માનિ આણ;
વિમલચંદ્રસૂરિ ગુણગેહ, સૂરિ ઉદ્યોતન સોવન દેહ. ૨૩
- સર્વદેવ ગચ્છનાયક ચંગ, વડગચ્છની સાખ સુરંગ;
અજિતદેવસૂરિ વિખ્યાત, જે વાંદિ તેહ ધન સુપ્રભાત. ૨૪
- વિજયસિંહસૂરિ ચંદ્રગચ્છ ધણી, પુરુ આસ સહા મન તણી;
શ્રી મુનિચંદ્રસૂરીસર વાંદિ, પદ્મ સોમપ્રભ નમું આણુંદિ. ૨૫

(ઢાળ-જયમાલાની)

- હિવઈ તપગચ્છ કેરુ વાસ, જિંહા અધિકુ તેજ પ્રકાસ;
શ્રી જગચંદ્ર ગણુધાર, આંખિલ તપ વચ્છર બાર. ૨૬
- દેખી તપ ક્રિયા સ્વરૂપ, મનમાંહે રંજયા ભૂપ;
સંવત્સર બાર પંચાસી, તપાખિરુદ દીનું સુપ્રકાસી. ૨૭
- દેવિંદ ગણુધર ધુરિ પાટ, ક્રિય લલુસાલા આઘાટ;
સ્તંભનયરિ આભૂ વંશધારી, સોની સંગ્રામ માલાધારી. ૨૮
- ગચ્છનાયક તે લલુસાલા, આચારયથી વૃદ્ધસાલા;
વિદ્યાપુરિ સાકિણિ સીધી, ધર્મઘોષસૂરિ વશ કીધી. ૨૯
- સોમપ્રભસૂરિ સોહિ, સોમતિલકસૂરિ મન મોહિ;
ચેથડહે વ્રત આરોપ, સેત્રુજ યાત્રા આટોપ. ૩૦
- તસ પાટિ સૂરિ જયાણુંદ, દેવસુંદરસૂરિ સૂરિંદ;
કલિયુગમાંહિ યુગહ પ્રધાન, સોમસુંદરસૂરિ નિધાન. ૩૧
- દસ અઠ સઘ ઉપરિ ચાર, તારંગિ પ્રતિષ્ઠા સાર;
બહુ દેસ પ્રતિબોધ, જિણિ છતિઉ રતિપતિ ચોધ. ૩૨
- આચારજ પદ ક્રિય તન્નિ, તેહ માહિ નિજ સીસ દુન્નિ;
શ્રી જયચંદ્રસૂરિ સોમદેવ, તે સારિ ગચ્છપતિ સેવ. ૩૩

(માઠ ધન સંપુત્રનું એ ઢાળ)

- તસ પદિ પુરંદર સુંદર શ્રી ગુરુરાજ,
સુનિસુંદર નામિં સારિ નિજ પર કાજ;
જે સહસ્રાવધાની સહસ્રવાટલી નાદ,
ઉલખીયા નિજ મનિ છતા પરમતવાદ. ૩૪
- શ્રી સંતિજિણેસર સ્તવનિ નિવારી મારી,
ગુરુ ગોયમ સોહમ સમવડિ જે આચારિ;
તસ પાટિ દીપઈ છપિ મારવિકાર,
શ્રી રચણસેહરસૂરિ સૂરિરચણ ગુણુધાર. ૩૫
- પાટિ લખમીસાગર નાગર સેવિય પાય,
ખંભનયર સલી પરિ ગચ્છમેલ કરિ ગુરુરાય;

- અગ્યાર આચારિજ પદ કીધાં સુવિચાર,
પાટિ થાપ્યા સુમતિ સુમતિસાધુ શુભધાર. ૩૬
- વર વડલી નયરિ સૂરિમંત્ર આરાધઈ,
તુઠા સવિ સુરપતિ કારય સઘલાં સાંધઈ;
માંડવગઢ મોટઉ સાહ જાવડે શ્રીમાલ,
કુલ અતિ અનુઆલઈ પાલિ દયા વિસાલ. ૩૭
- મનિ લાવ ધરી નિત ગછપતિ પધરાવિ,
લાખ ચઉઠઠ વેચી સહુમા રંગ રહાવિ;
ઈગ્યાર સેર સોના રૂપા સેર ણાવીસ,
દોઈ પડિમા કરાવી પૂરઈ મન્ન જગીસ. ૩૮
- ખિલચી ગ્યાસ ભૂપતિ અવિહઠ પાલઈ રાજ,
જિન પડિમ પઈઠા કેરુ મંડઈ કાજ;
રૂપા ચઉઠઠીયા ખરચ્યા લાખ ઈગ્યાર,
ઇમ ઉત્સવ અધિકા કહિતું ન લહું પાર. ૩૯
- શુરુ વિહાર કરંતા પુહતા પુર પંચલાસિ,
હૈમવિમલસૂરીસર થાપ્યા મન ઉદ્ધાસઈ;
પત્તર અઠતાલિ પદ ઉછવ અધિકાર,
તિહાં સંધપતિ પાતુ વેચઈ વિત્ત અનિવાર. ૪૦
- ઇડરગઢ મોટઉ સોહઈ લાણુ ભૂપાલ,
તિહાં વસિ કોઠારી સાચર નિ શ્રીપાલ;
માંડઈ ગછનાયક પદઉછવ સુજંગ,
ચિહું દિસના શ્રીસંધ આવઈ કરતા રંગ. ૪૧
- સંધવચનિ આચારિય થાપ્યા માંડી નંદિ,
શ્રીકમલકલસ નઈ ખીજા શ્રીઈદ્રનંદિ;
વિહરંતા પુહતા ખંભનયર મઝારિ,
શુરુનયર પ્રવેસિ ધવલમંગલ દિ નારિ. ૪૨
- સુર વચનિ સેત્રુંજ તીરથ કેરી યાત્ર,
શુભ ગાઈ ગૌરી નાચઈ નવરંગ પાત્ર;

લાલપુરિ પાઉ ધારા સૂરિમંત્ર કીય ભપ,
સુર પરતિખ હુઆ વાધિઉ અધિક પ્રતાપ. ૪૩

સોની વરભગુ છવઉ જયત સુવિચાર,
ખંભનયર નિવાસી પદ ઉચ્છવ વિરતાર;
આચારિજ થાખ્યા આણુંદવિમલસૂરિદ,
સત પત્તર આગાસ ઋષિ (૧૫૭૦) માન હુઆ મુણિદ. ૪૪

વર વિખુધ હર્ષકુલ કરિ સત અર્થ વિચાર,
સુલતાન સનાખત વાલ્યા સહસ અઠાર;
ઇમ ગચ્છપતિ કેરા કેતા કહું અવદાત,
જે દેસ વિદેસિ નર નરપતિ વિખ્યાત. ૪૫

શ્રી તપગછવછલ વિસલ્લિનયરિ પહુત,
પાટિ સૌભાગ્યહર્ષસૂરિ થાખ્યા હરખ ખહુલ;
પટુયા (પટવા) ભીમ રૂપા દેવદત્ત કવિરાજ,
શ્રીપતિ વિત વેચઈ કિરિય પદઉછવ કાજ. ૪૬

ખંભનયર નિરુપમ સાહ સોમસીહ ઉઠાર,
અતિ ઉછવ કરીનિ આપઈ તપગછ ભાર;
વીજાપુરિ પુહતા ઉવળઝાયપદ તિહિ કીધ,
શ્રી સોમવિમલનઇ તે જગિ જગિ જસ લીધ. ૪૭

વલી કીધ પ્રતિષ્ઠા ઇંડરનયર મઝારિ,
વિત વેચિ નવ લખ આસરાજ ભાઈ ચ્યાર;
જિનસાસન વાધિઉ મહિમા મેરુ સમાન,
પાટિ સોમવિમલસૂરિ થાપઈ મહિમનિધાન. ૪૮

શ્રીસકલહર્ષસૂરિ આચારિજપદ દીધ,
દોઈ ઉવળઝાયપદ કીધાં ઇણિ જગિ ખહુ જસ લીધ;
ગચ્છપતિ આચારિય છુવુ કોઠિ વરીસ,
ઇમ ચતુર્વિધ શ્રીસંઘ દિ અનુદિન આસીસ. ૪૯

કલસ

ધણિપરિ ધણિપરિ પટ્ટપરંપરા એ, જે લણ્ણધ જે લણ્ણધ ઉગતિ ભાણ્ણકિ;
 તે નર રાજરમા વરિ એ, શ્રી સોમ સોમવિમલસૂરિ વાણ્ણિ. ૫૦
 ધણિપરિ પટ્ટપરંપરા જે ગાઇસિ શુણ્ણ આગલી,
 તેહ ટલી આપદ મિલ્લઈ સંપદ ઋદ્ધિવૃદ્ધિ લલ્લઈ વલી;
 સંવત સોલ બિઠોત્તરિ એ રચી પટ્ટપરંપરા,
 વર જેઠ માસિ મન ઉલ્લાસિં તેરસિં રસિ સુખકરા. ૫૧

॥ પુષ્પિકા ॥

ઇતિ શ્રી મહાવીર તીર્થેશ્વર શિષ્ય પંચમ ગણધર શ્રી
 સુધર્માસ્વામી પ્રમુખ ગચ્છનાયક પટ્ટાવલી સ્વાધ્યાય ॥ શ્રીસ્તુ
 તપાગચ્છેશ શ્રી વિશાલસોમસૂરિમંડિત મંડલી સિરોમણિ પં
 શ્રી જયસુન્દરશિષ્ય જ્ઞાનસુન્દર લખિત ॥ સું કીર્તિસુન્દરપઠનાર્થે
 સંવત ૧૭૦૦ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૫ દિને શ્રીરસ્તુ શુભ લખતુ ॥

श्रीभुनिरत्नसूरिशिष्यविरचिता

श्रीआगमगान्ध-पट्टावली

धन्यं दृष्टियुगं दिनं च सफलं प्रागादियं दुःपमा,
चित्ते प्रोल्लसितः प्रबोधदिवसः ध्वस्तं तमोमंडलम् ।
प्राप्तः कल्पतरुर्गृहे सुरगवी चितामणिः स्वे करे,
यद्दृष्टं गुरुराजवक्त्रकमलं संपूर्णचंद्रोपमम् ॥१॥

श्रीमद्बीरजिनात्सुधर्मगणभृत् तस्माच्च जंबूस्ततः,
संख्यातेषु गतेषु सूरिषु भुवि “श्रीवज्रशाखा”ऽभवत् ।
तस्यां ‘चन्द्रकुलं’ मुनीन्द्रविपुलं तस्मिंश्च “सैद्धान्तिकाः”,
स श्रीशीलगणाऽधिपप्रभृतयः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥२॥

श्रीमान् शीलगणाधिपः प्रथमकः श्रीदेवभद्रप्रभु-
धर्मोद्धारधुरीणतां विधृतवान् श्रीधर्मधोषस्तथा ।
भद्रं श्रीयशसः पुरो गणधरं सत्त्वादिरानन्दकः,
पूज्यास्तेऽभयदेवसूरिगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥३॥

श्रीसिद्धांतविचारसारमतयः श्रीवज्रसेनाभिधाः,
श्रीमन्तो जिनचंद्रसूरिगुरवः श्रीहेमसिंहस्ततः ।
श्रीरत्नाकरसूरयो विनयसिंहाख्याः श्रुताऽलंकृता,
रम्यानर्घ्यगुणा गुणादिकसमुद्राश्च प्रसीदंतु मे ॥४॥

श्रीमन्तोऽभयसिंहसूरिगुरवो बोधिप्रदा भाविनां,
विद्यानंदितचित्तसोभितिलकः सूरेश्वरो वादिराट् ।
सूरिभूरिगुणोदयो विजयवान् श्रीसोमचंद्रस्तथा,
तस्मात् श्रीगुणरत्नसूरिगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥५॥

श्रीमत्संयमपालनैकनिरतः सद्ब्रह्मविद्याधरः,
श्रीजैनस्मरणेन पापविरतः सिद्धांतशुद्धांतरः ।

श्रीजातश्रुतिखंडनप्रवणधीसारोदयः श्रीयुतो,
 नित्यं श्रीमुनिसिंहसूरिसुगुरुः सौख्यावलीं मे क्रियात् ॥६॥
 विद्याभिश्च जयंतु सव(संघ ?)सहिता यत्पादपद्मद्वयं,
 सेवन्ते नितरां स संयमधैरः आ(ख्या)ताऽवदाता मताः ।
 ते नदन्तु जयन्तु संघसहिता नित्यं लसद्दर्शना,
 मांगल्यं मम सूरयो वितनुत श्रीशोलरत्नाभिधाः ॥७॥
 तत्पादांबुजयुग्मपांशुविलसत्पीयूषपानान्विताः,
 श्रीमंघ्रेण समं समुद्रवमनापीठे दिरंसं प्रहं (?) ।
 श्रीमन्तो वितरन्तु सौख्यमनिशं सिद्धांतपारंगमा,
 आनंदप्रभसूरयः सुगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥८॥
 सालंकारवचःसुधारसलसद्भाराधर(राः) भीणतः,
 प्रत्येकाऽऽस्तिकचातका सुविहिता विज्ञाततत्त्वश्रियः ।
 गंभीरा जलराशिवद्विजयिनः श्रीमण्यपुण्योदया,
 नित्यं श्रीमुनिरत्नसूरिगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥९॥

॥ इति गुरुकाव्यानि ॥ ॥छ॥

श्री मुनिरत्नसूरिशिष्य विरचित

श्रीआगमगच्छ पट्टावली

सिरि सयल सुरासुर विहिय सेव, सिरि वीर जिष्ठेसर नभठं देव;
 तस पट्टोधर गणधर सोहम्भ, जिष्ठि लीलां निहलीय अहं कम्भ. १
 तस पाटि पसिद्धो ज'णुसामि, देवलि सिठं-पुहता सिद्धिहामि;
 धिष्ठि अनुकमि हुआ वयरसामि, मनवल्लीय स्त्रीज्जं नह नाभि. २
 तस स्त्रीस वयर छडिठ समय पार, सपसिद्ध विसद्धठ शुष्णि अपार;
 सोपारध पाटिष्ठि "गच्छ"अचारि, तीष्ठि धा'प्या पुष्टयतष्ठि प्रकारि. ३
 तिहां अंद्रजच्छि गुरु गुगपडाष्ठि, सिरि शीलगुणाहिं व गुणनिहाष्ठि;
 तेष्ठि पाटि महोदय देवताद, सूरिसर निहिलीय सोहनिह ४
 तसि पाटि अवियष्ठि रहीय आभ, सिरि धम्ममधोपसूरि सूर्यनिवास;

જમ્ભદસૂરિ તસ પાટિ જાણી, શુભ ભાવઈ નિમ્મલ હીય આણિ પ
 સૂરિ સંવાણુંદ સુણીંદસાર, સંસાર તારણ દેસણ વિચાર;
 તઓ અભયદેવસૂરિ સુદ્ધભાવ, જિણસાસણિ પયડીય કઈ પભાવ. ૬
 જે સંઘભાર ઉદ્ધર સમતથ, જીણિઈ વિવરીયાં સમયતણાં મહતથ;
 જીણઈ જીતીય મોહમહિંદસેન, વાંદ તે સહિ શુર વયરસેન. ૭
 જેહે કોહ મહાભડ માણ મગ્ન, જસ ચિતિ દયારસમયિ લગ્ન;
 જીણઈ કીધાં વાદીય વાદ દૂરિ, વાંદ તે સિરિ જિણિચંદસૂરિ. ૮
 સિરિ હેમસિંહસૂરિ હેમકાય, જગિ સિરિ રયણાયર સૂરિરાય;
 સિરિ વિનયસિંહસૂરિ વિનયજત્ત, ગુણસમુદ્રસૂરિ શુર ગુણિહિંપત્ત.
 સિરિ અભયસિંહસૂરિ અભયદાન, દીધું જે મહીયલિ લહીય માન;
 માનવગણિ સેવા કરીય ભાવ, જસ નામઈ નાસઈ સંવ પાવ. ૧૦
 તેહે શુરપદિ થાપ્યા પરમખુદ્ધિ, સિરિ સોમતિલકસૂરિ જગપસિદ્ધિ;
 જીણઈ વયણ વિદાસઈ બાલકાલિ, મિથ્યાતી ખુઝ્યા ઈણિ કાલિ ૧૧
 તસુ પટોદય ગિરિવર દિણુંદ, જસ પાય નમઈ નિતુ નિતુ સુણિંદ;
 હહ દિસિ ધવલણ જસ ધવલચંદ, પણમું સૂરિસર સોમચંદ ૧૨.
 તઓ સહિ શુર થાપ્યા સૂરિ સાર, જાણી ગુણમંડણ રયણસાર;
 મનપુરી આનદિ નીર પૂરિ, પણમઈ તે સિરિ ગુણરયણસૂરિ. ૧૩
 સિરિ પદિ પયડીય શુરવચંસ, ભવિયણ-મણ-પંકજ રાજહંસ;
 ઝીલ્યા જે ઉપશમ વયણ પૂરિ, વાંદ તે સિરિ મુનિસિંહસૂરિ. ૧૪
 “વિધિગચ્છહ” મંડણ રયણસાર, જસ નિવસઈ સરસએ મુખિ અપાર;
 ભવિયણ પણમઈ જનિત વિહાણ, સિરિસીયલરયણસૂરિ શુરપહાણ ૧૫
 તસ પદિ ધુરંધર સુશુરુરાય, જસ પણમઈ ભવિયણ ધરીય ભાવ;
 મહી મડલિ વિહિરઈ ધમ્મ દંતિ, સિરિ આણુંદમ્ભસૂરિ

વિરજઈ અંતિ. ૧૬

તઓ “આગમ” ગણધર સન સીહ, નિતુ નવરસ વરસઈ એ સરસજીહ;
 સુશુર તહઉ ભવીયણ હરખ પૂરિ, જયવંતી શ્રી મુનિરત્નાસૂરિ. ૧૭

॥ ઇતિ આગમપક્ષગુર્વાવલી સમાપ્તા ॥

ઉપા૦ શ્રી મુનિસાગરેણ શ્રા૦ માની થેગ્ય, પુસ્તિકા

પઠનાર્થ લિખાપ્ય હતા ॥ છ ॥

અથ ગુરુસ્તુતિઃ ।

સો દેસો જત્ય તુમ્હં, તે દીહા જેહિં દિસસે નિચં ।
 નયના તે સુકયત્થા, જે તુમ્હ મુહં પલોયંતિ ॥૧॥
 જત્ય ન દીસંતિ ગુરુ, સૃષ્પધાણ ઉટ્ટિણ્હિ સપ્પસન્ના ।
 તત્થ કથં જાણિજ્જહ, જિણવયણં અમીયસારિચ્છં ॥૨॥
 જહ્વિ તમ્હં પરદેસે, અંતરીયા વહુવિહેહિં રક્ષેહિં ।
 તહ વિ તુમ્હં સમરિજ્જસિ, જં સરવરં રાયહંસેહિં ॥૩॥
 જિં સુરહં સરહ વચ્છો, વસંતમાસંમિ કોડલા સુરહ ।
 વિંહં સુરહ ગયંદો, અમ્હાણ મળં તુમ્હં સરહ ॥૪॥
 જિમ પાય(હ)સમ્મિ મોરા, દિણયરુદયંમ્મિ કમલવણસંદં ।
 વિહસન્તિ જેમંતચ્ચિય, તુહમ્મે દંસણ તુમ્હ હં ॥૫॥
 ધન્ના તે મામાગર-નગરાસણપટ્ટનાયણો ઠાણા ।
 વિહરન્તિ જત્ય ગુરુણો, સુવિહિયમગં પયાસંતા ॥૬॥
 શીતકાલે યથા દીનો, પ્રાર્થયતિ દિવાકરમ્ ।
 ઉદયંતં નિરીક્ષ્યંતે, તથાહં તવ દર્શનમ્ ॥૭॥
 અજ્ઞાનતિમિરાન્ધાનાં, જ્ઞાનાન્નનશલાકયા ।
 નેત્રમુન્મીલિતં યેન, તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥૮॥

બહુયાં બહુયાં દિવસડાં, જી મધ સુગુરુ હિંદુ;
 હોચન બે વિકસી રહ્યાં, હીયડધ અમીય પધદુ. ૯
 વાટ બેયંતાં ગુરુતણુઈ, દિવસહ ગયા અપાર;
 આજ ગૃહાંગણિ કલપતરુ, હેટયા અમ્હ ગુરુ સાર. ૧૦

ઈતિ ગુરુસ્તુતિ-

શ્રીય આહિનિષ્ણંદહ શાંતિનાથ, નેમિ પાસ વીર વંદ્ બેડી હાય;
 એય પાંચઈ પણુમીસું ભાવ ધરી, નિત પૂજિસુ હૈયા સુધિ કરી. ૧
 અતીત અણાગય વટમાણુ, જે સાસઈ અસાસઈય જિણુહ ઠાણુ;
 સંપઈ વિહરંતા જિણુઈ વીસ, તેય સવિ જિણુ પૂરુ મણુ જળીસ. ૨

ચૌદ પૂરવ નઈ અંગહ અગ્યાર, નવ તત્તિ જે સિદ્ધાંત સાર;
 જે જિણુવર જણુહર સિઉંસીલી, તેય વાણીય પૂરુ મનરલી. ૩

॥ ઇતિ પંચતીર્થસ્તુતિઃ ॥ છ ॥ શ્રીઃ ॥

નોંધ પૂર્ણિમા ગચ્છના આચાર્ય શીલગુણસૂરિ અને આચાર્ય દેવેન્દ્ર-
 સૂરિએ અંચલગચ્છ સ્વીકાર્યો. પછી તેમણે અંચલગચ્છનો ત્યાગ કરી
 સં. ૧૨૫૦માં આગમિક યાને ત્રિસ્તુતિક મત ચલાવ્યો. (જુઓ-પ્રવચન-
 પરીક્ષા)

આચાર્ય રત્નાકરસૂરિ વિ. સં. ૧૪૯૪માં થયા.

આચાર્ય શીલરત્નસૂરિએ વિ. સં. ૧૫૦૭માં પ્રતિષ્ઠા કરી છે. આ
 સિવાય તેમણે અને આચાર્ય આદિપ્રભસૂરિએ વિ. સં. ૧૫૧૨માં પ્રતિષ્ઠત
 કરેલ જિનપ્રતિમા આદનવાડામાં વિદ્યમાન છે.

આચાર્ય આણુદપ્રભસૂરિ વિ. સં. ૧૫૧૩થી ૧૫૧૭.

આચાર્ય મુનિરત્નસૂરિ ૧૫૪૨.

આગમગચ્છ પટ્ટાવલી માટે જુઓ જૈન ગુર્જર કવિઓ ભાગ ૧,
 પૃ. ૪૧૫, ૪૫૨, ૬૧૫, ૭૦૨, ભાગ ૨, પૃ. ૨૨૨૪.

તપોગચ્છાચાર્ય શ્રી વિજયસેનસૂરિઆજ્ઞાવર્તી

મુનિ શ્રીવિનયસુંદરગણિવિરચિત

શ્રીતપોગચ્છ ગુર્વાવલી સ્વાધ્યાય

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૫૦]

સકલ સુરાસુર સેવિત પાય, પ્રણમી વીર જિજ્ઞેસુર રાય;
તસ શાસન ગુરુપદ પટધરુ, જમતિઈ શુભસ્ય સોહાકરુ. ૧
પહિતું પ્રણમું ગૌતમ સ્વામી ૧, સર્વસિધિ હુઈ જસ લીધઈ નામિ;
સુધર્મસ્વામી ૨ પંચમ ગણધાર, જંબુસ્વામિ ૩ નામિ જયકાર. ૨
પ્રભવસ્વામિ ૪ તસ પટધર નમઉ, શય્યંભવ ૫ પટધર પાંચમઉ;
યશોભદ્ર ૬, લદ્રબાહુ ૭ મુષ્ટિકં, શુભભદ્ર ૮ નમતાં આણુંદ. ૩
તેહના શિષ્ય દોઈ પટધાર, સૂરીશ્વર ગુણમણિ ભંડાર;
આર્ય મહાગિરિ આર્ય સુહસ્તિ ૯, સંપ્રતિરાય ગુરુ ભણિ પ્રશસ્તિ. ૪
શ્રી કૌટિક કાકંદક સૂરિ ૧૦, ઈંદ્રદિન ૧૧ દિનસૂરિ ૧૨ ગુણભૂરિ;
તસ પટિ સિંહગિરિ ૧૩ શ્રીવચરસ્વામિ ૧૪, વજ્રસેન ગુરુ ૧૫

નમઉ સિર નામિ; ૫

નાગેન્દ્રાદિક કુલ હુઆં ચ્યારી, પણિ હુઓ ચંદ્રગચ્છ વિસ્તાર;
ચંદ્રસૂરિ ૧૬ ચંદ્ર જિમ નિરમહુ, સામંતભદ્રસૂરિ ૧૭ ગુણનિભઉ. ૬
દેવસૂરિ ૧૮ અભિનવ દેવસૂરિ, પ્રદ્યોતનસૂરિ ૧૯ શમસુખસૂરિ;
શાંતિસ્તવનકર સૂરિ માનદેવ ૩૦, માનતુંગસૂરિ ૨૧ કૃતસુરસેવ. ૭
વીરાચાર્યસૂરિ ૨૨ જયદેવ ૨૩, દેવાનંદસૂરિ ૨૪ પ્રણમઈ હેવ;
વિક્રમસૂરિ ૨૫ સૂરિ નરસિંહ ૨૬, સમુદ્રસૂરિ ૨૭ ખુંમાણકુલસિંહ. ૮
હરિભદ્રસૂરિ મિત્ર માનદેવ ૨૮, વિબુધપ્રભસૂરિ ૨૯ સારઉં સેવ;
જયાનંદસૂરિ ૩૦ રવિપ્રભ ૩૧ વલી, યશોદેવસૂરિ ૩૨ નમઉં મન રલી. ૯
વિમલચંદ્રસૂરિ ૩૩ સોવનસિદ્ધિ, પ્રદ્યોતનસૂરિ ૩૪ બહુત પ્રસિદ્ધિ;
સર્વદેવસૂરિ ૩૫ ગુરુ તસ પાટિ, જ્ઞાનાદિક ગુણનઈ નહીં ઘાટી. ૧૦
અણુંદ પરિસરિ ટેલી ગામિ, શુભ મુહૂરતિ વડતરુ ઠામિ;
આઠ પટોધર ગુરુ થાપના, કરતાં ભય ભાગા પાપના. ૧૧

વડલાછ નામ હૂંડે તે લાણી, આજ લગઈ તસ મહિમા ઘણી;
 રૂપ શ્રી ગુરુ શ્રી દેવસૂરિ ૩૬, સર્વદેવસૂરિ ૩૭ નમઉં ગુણમૂરિ. ૧૨
 યશોભદ્રસૂરિ ૩૮ શ્રી નિમિચંદ્ર ૩૯, તસ પટિ પ્રણુઉં શ્રીમુનિચંદ્ર. ૪૦;
 અનિતદેવસૂરિ ૪૧ ગરિમાવંત, વાદિદેવસૂરિ ૪૨ અતિભલવંત. ૧૩
 વિજયસિંહસૂરિ ૪૩ કરઉં પ્રણામ, સોમપ્રભસૂરિનઉં ૪૪ લિઉં નામ;
 તાસ પાટિ ગુરુ શ્રી મણિરત્ન-સૂરિ ૪૫ સુગુરુમંડલિ સિર રત્ન ૧૪
 વડતપગચ્છ જલનિધિ ચંદ્રમા, જગચંદ્રસૂરિ ૪૬, વિમલ આતમા;
 સંવત ખારપંચમ્યાસી (૧૨૮૫) વરસિ, તિથિ તપગચ્છ થાપિઉં મન
 હરસિ. ૧૫

તસ પટિ સૂરિ શ્રી દેવેંદ્ર ૪૭, વિદ્યાનંદસૂરિ ૪૮ સદા અતંદ્ર;
 સુવિહિત ચતિ ગુરુશ્રી ધર્મઘોષ, ધર્મકીર્તિગુરુ ૪૯ કૃતગુણપોષ. ૧૬
 માલવ મંડલિ મંડપ દુર્ગિ, પૃથ્વીધર સાહ ગુરુ સંસર્ગિ;
 અઠહુત્તરિ જિણહર ઉદ્ધરિ, નિજ સંપદ સુકૃતારથ કરી. ૧૭
 સોમપ્રભસૂરિ ૫૦ તસ પટિ ભલઉં, સોમતિલકસૂરિ ૫૧ ગુણગણનિલઉં;
 શ્રી દેવસુંદરસૂરિ ૫૨ મુનિરાય, જ્ઞાનસાગરસૂરિ ૫૩ પ્રણુમઉં પાય. ૧૮
 શ્રી સોમસુંદરસૂરિ ૫૪ તસ પટધણી, અષ્ટવિધ ગણિસંપદ જસ ઘણી;
 મુનિસુંદરસૂરિ ૫૫ અતિગુણવંત, રત્નસેખરસૂરિ ૫૬ મહિમાવંત. ૧૯
 શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિંદ ૫૭, સુમતિસાધુસૂરિ ૫૮ નમઉં મુણિંદ;
 હેમવરણુ જિમ નિરમલ કાય, શ્રીહેમવિમલસૂરિ ૫૯ નમઉં મુનિરાય. ૨૦
 તસ પટિ ગુરુ મુનિજન અવતંસ, યુગપ્રધાન સમ ભાસ પ્રશંસ;
 આનંદવિમલસૂરિ ૬૦ આનંદકાર, દ્વરિ કરિઉં જિણિ સ્થિતિલાચાર. ૨૧
 ભવ્ય છવ પ્રતિબોધ્યા ઘણા, ગીતારથ મુનિની નહિ મણ્યા;
 ઉદયવંત જિનશાસન થયઉં, કલિકશમલ સખ દૂરઈ મયું. ૨૨
 વિજયદાન હાયક સપરાણુ, શ્રી વિજયદાનસૂરિ ૬૧ શાસનભાણુ;
 વિજયવંત જિનશાસન કરી, વડલીપુરિ પામિઉં સુરપુરી. ૨૩
 સંપ્રત વિજયમાન ગુરુરાજ, તસ પટિ હૂં જિત અવિચલ રાજ;
 શ્રી હીરવિજયસૂરિ ૬૨ સુગુરુમુણિંદ, તાં પ્રતપડે ભાં મેરુગિરિંદ. ૨૪
 શ્રી આચારિજ પદવી ધાર, શ્રી વિજયસેનસૂરિ ૬૩ ગણધાર;
 તસ પટિ વર મણિ તિલક સમાન, ઉદયવંત હૂં યુગહ પ્રધાન. ૨૫

(ધરમસાગર ઉવઝાય પ્રધાન, વિમલહરષ નિરમલ અભિધાન;
કલ્યાણવિજય ગુરુ કરઈ કલ્યાણ, ત્રિણિ ઉવઝાય ગણિ મેરુ સમાણ. ૨૬)
શ્રી વિજયહંસ પંડિત ધુરિ લીહ, ઇમ અનેક પંડિત મુનિસિંહ;
સુવિહત સાધુ સાધવી જેહ, દિનિ દિનિ ઉદયવંત હુ તેહ ૨૬
તપગચ્છ ગુરુની ગુરવાવલી, ભજતિ ભણત પુહતી મન રત્ની;
અનુકમિ અનુકમિ લેઈ નામ, વિનયસુંદર કરઈ તાસ પ્રણામ. ૨૭

॥ ઇતિ શ્રી તપાગચ્છ-ગુર્વાવલી-સ્વાધ્યાય સંપૂર્ણ ॥

લિખિત પં. વિનયસુંદરગણિભિર્વિદ્યાપુરે

નોંધ “જૈન ધર્મ પ્રકાશ” પુ.૦૪૦, અં. ૨, પૃ ૫૭માં સાક્ષરરત્ન
શ્રીયુત્તમોદયલાલ દલીપ્ત દેશાઈ સંગૃહીત લેખના આધારે અહીં આપી છે.

પં. દેવવિમલગણિશિષ્ય પં. વીરવિદ્યાધરવિરચિત

શ્રીહીરવિજયસૂરિનો સલોકો

[લેખક: પં. વિદ્યાવિજય ગણી; રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૫૨;
લેખનસંવત-વિ. સં. ૧૮૬૫ લેખનસ્થળ-વૈલાદ.]

શાસનદેવી તુમ પાયે લાગું, શુરુ શુભ ગાઉં બુદ્ધ જ માગું;
હીરવિજયસૂરીસર સલોકો, વર્ણવી કહું છું સાંભલતે લોકો. ૧
પાલનપુર નગર કહેલું વખાણુ, અમરપુરીથી અધકેડું આણું;
સાહુકારો વસે તિહાં વિવહારી, સતીયસિદોમણી નાઠીક નારી. ૨
સિંહસુપન દેખી સુત જાયો, મહોચ્છવ મોટકો તાતે કરાવ્યો;
લક્ષણ બત્રિસૈ રત્યરંગિલો, કુંવર વાધે છેલછપીલો. ૩
લણીયા સિદ્ધાંત અંગ અગિઆર, હીરહસખ મુનિ સિરદાર;
વૈરાગ્ય પામી ચારિત્ર લીધો, કુંવર વાંછે કામ અવલ કિધું. ૪
શ્રી આણુંદવિમલ સૂરિસિદોમણી, જિલ્લે દિપાવ્યું શ્રી જિનશાસણી;
આગરા લાહોર દિલ્લી સુલતાને, મરુધર માલવ મેવાડ માંને. ૫
સોરઠ કચ્છ ગુજર હાલાર, કુંકણુ દક્ષિણ મરહઠ સાર;
એહવે દેશ કરિયા વિહાર, પ્રતિખોધિ શ્રાવક કીધા સુવિચાર. ૬
સઘલ પંથ જે દ્વરે ટાલિ, શ્રી જિનશાસન સુધુ અનુઆલી;
શ્રી આણુંદવિમલસૂરિ પાટ દિપાવ્યો, વિજયદાનસૂરીસર પાયો. ૭
સૂરિમંત્ર જપે સૂરીસર ધ્યાને, શાસનદેવી આવી છે માન;
હીર શુરુ કરજ્યો બહુલ પ્રતાપિ, શાસનદેવી એહવિ મત્ય આપી. ૮
હીરવિજય સૂરીસર કિધા, ષટ દરશનમેં હુઆ પ્રસિદ્ધા;
દેશ વિદેશ કિધા વિહાર, ચોમાસું પહોંત્યા નયરી ગંધાર. ૯
પુરે પકવાને સ્વામીજન પોખ્યા, ચાચક જનનૈ દાનૈ સંતોખ્યા;
પૂજા સનાતન ઉચ્છવ રંગરોલ, દેવરાઈ રાતિજળેં તંખોલ. ૧૦
હવે આગરામાંહિ હુઈ ખ્યાત, થાનસંગ માનસંગ કેરડી માત;
નામે તે બાઈ અંપા પ્રસિધા, મોટો તે તપ ચોમાસી કિધ. ૧૧
શહેર આગરામાંહિ હુઈ તે ખ્યાત, પાઠશાહિ સાંભલી તે તપવાત;
બુદ્ધ આ બોલે હિંદુઆ કાફર, પાતશાહને પેટે ચઢી છે આફર. ૧૨

હકમ કરીને ચંપા બોલાવી, સુખપાલ બેસીને દરબાર આવી;
 તપને તેને પાતશાહી કંપે, પૂછે જવાબ તવ ચંપા જંપે. ૧૩
 અનાજ વિગર કયું કરિ રહેવાઈ, ચાર મહિનેકે રોજે કયુ થાઈ;
 ચોકિય છોડું મહેલાંમે રહેણાં, તવ મેં અન્નણું સાધી શું કહેણાં (?). ૧૪
 મહેલાંમાં બેઠા તપ આરાધે, તપને તેને બહુ જસ વાધે;
 કહો રે ચારો દિનકું કયા સૂઝે, ઇસકિ કરામત કહો કુણુ ખુજે. ૧૫
 કયા હૈ કરામત ચંપા તુમ પાસે, પાતસાહી પૂછે મનને ઉલ્લાસે;
 રોજે કરુ મેં દેવશુરુ ધ્યાને, પાતશાહ બોલીવે દેઈ બહુ માંને. ૧૬
 તેરે રોજેકું બહુત શાખાશી, તેરે જોઈયે સો માંગ ઉલ્લાસે;
 દક્ષિપતિ પાતશાહી બહુલ નિબાણ, પાતસાઈ નોખત ચારોઈ વાગી. ૧૭
 ખારહનરી મોટા દીવાન, પાતશાહી માંહિ હુંઆ પ્રધાન;
 થાનસિંગ રહે છે પાતશાહ હજૂર, પાપતણી મત્ય તેહથી દૂર. ૧૮
 પાદશાહ મનમેં એહવો સંદેહ, શુરુકિ કરામત રોજ કરે એહ;
 ઉનકે શુરુકું ઇલા બોલાઉં, ઉસકી કરામતકો મેં લિ પાઉ. ૧૯
 તુમારા શુરુકા કહો ચંપા નામ, કિહાં વસે નેં કહો કુંણુ ગામ;
 હીરવિજયસૂરિ શુરુણુ હમારા, સકલ દુનિયામા કરે ઉપગારા. ૨૦
 દેશ વિદેશ કરે વિહાર, સુંણીયા ચોમાસુ નયરી ગંધાર;
 ચંપા શુનો કયો જે મહેલ તેડયા, બહિન માનીને ઘેર સંલેજયા. ૨૧
 હુકમ કરીને હજરત બોલાવે, એ હાથ જોડીને આગલ આણે;
 બડા ફરમાન લખો એક ત્યાંઈ, હીરશુરુકું પાતસ્યા બોલાઈ. ૨૨
 તરત શુજરાતે મેવાડા ચલાવ્યા, દિન સાત પાંચ શુજરાતે આવ્યા;
 શુજરાતી સુબેકો ફરમાન દીધા, તેહ સલામ કરીને હાથમેં લીધા. ૨૩
 પાતશાહણ લિખ ઇસિય કેણી, સતાવી ચલણા અજર નંદણી (?);
 રોજ મહિના પાતશાહી દેણા, હલુઈ હલુઈ આરામ લેના. ૨૪
 સુબે તવ ઇહિ તરત ચલાવ્યા, અસવાર દો શ્રીગંધાર આવ્યા;
 પાતશાહી ફરમાન આગલ છોડે, હીરશુરુ વાંચે મનમેં કોડે. ૨૫
 સંઘ સહુ કો મનમેં વિમાસે, હીર શુરુ તેડયા અકબર પાસે;
 અકબર પાતશાહ જે મહા ખુની, વિનતી ન માનેં ઉમરાવ કેહની. ૨૬
 પૂજ્યણ ! પાતશાહ પાપીષ્ટ દુષ્ટ, મહા સુગલ ને રખેં દે કબ્ડ;

એ નહિ માનવ આદ્યમરૂપ, અલ્લા જોદાકા એહ સરૂપ;
 અખદલ ફાજુલ સેખ દીવાન, માનસંગ કહુઓરતુ સુરસેન બાણે. (૧)૫૫
 ખીરખલ રાજ તોડરમલ, રતનસંઘ હાડો ઉખરો અવલ;
 સહુ સલામાં પાતશાહી આવે', હીર ગુરુ નાંમ જગતગુરુ થાપે'. ૫૬
 પાતશાહી બોલ્યા બોલ્ય વિચાર, કેશીઈ ઇલમ ગુરુજી તુમારા;
 જીવ ઉગારું જીઠ ન જોતું, ચોરી નવી તું ને' નાડી ન જોતું. ૫૭
 દુનિયા ન જોડું રાતિ ન ખાઉં, ઇસી ઇલમ સહી વીર વાંદ;
 વાત સુણિને પાદશાહી દિલ ખેડી, હુકમ હુઓ નઈ ગુરુજી ઉઠે. ૫૮
 મજલસ ખીજી પૂજ્ય પધારે, ષટ દરશનમાં લાજ વધારે;
 મુકંદ સન્યાસી ગોહડી મુકિ, દીધી હક્કારી નવિ થાઇ ઉંચી. (૧) ૫૯
 જંગમ ગુરુ કહે ગોહડી ઉઠાડે, પાતશાહી રિઝાયો એ હઠ માંડે,
 ગુરુ આખરૂ આપણી રાખો, ગોહડી ઉઠાડી અલગીય નાંખો. ૬૦
 માલદેવ ચિંતે હવે ઇહાં આજે, કિમ કરી જોઈઈ દરિસણુ લાજે;
 હકારી વીર ગોહડી ઉઠાડી, સોફીઈ કરામત એક માંડી. ૬૧
 નિજ માથાથી ટોપી ઉઠાડી, ઉડી આકાશે પાતશાહી નીહાલી;
 દિલીશા બોલે' તવ ઇકતારી, ગોહડી ટોપી લાઉં ઉતારી. ૬૨
 ગોહડી ટોપી માલદેવ ખીલ્યા, સોફી સંન્યાસી અંગ થયાં હીલ્યાં;
 પાતસા હુકમ કરે' છે ફે'રી, ગોહડી મંગાવો અબકિય વેગી. ૬૩
 આપણો આઘો માલદેવ ચલાવે', ગોહડી ટોપી મારીને' લાવઈ;
 સોફી સંન્યાસી દો થયા વીતા, પાતશાહ દરબાર હીરગુરુ જીત્યા. ૬૪
 જગદગુરુ ખિરુદ રાખ્યુ બે બાતુ, અઈ અઈ હીર ગુરુ પૂજ્ય જ માતું;
 બ્રાહ્મણ સંન્યાસી અતિત ઉન્માદ, ષટદરશનશું જીત્યો છે વાદ. ૬૫
 માલદેવ મુનિ લીધો છે અસિગ્રહ, આજથી હીરગુરુ માથે તે કીધો;
 દલીસા અકબર હીરગુણુ ગાય, પાતશાહ કહે' માંગો બહોત પસાય. ૬૬
 હાથી ઘોડા ને પરગણુ ગામ, જે જોઈએ તે નકાલ્યો નામ;
 માગ્યા સ્યો દો તો અમર પલાવો, નવ મોહરે તુમે છાપ ચલાવો. ૬૭
 પરવ પજીસણુ અમર ચલાવો, શેતરુજો તીરથ મુગતો કરાવો;
 હુકમ ફરમાને ગાય છોડાવો, બંદીવાન લાખ છૂટાં મુકાવો. ૬૮
 પંખી મુગલાંને ઘણું ઉધરીયા, ડાબર સરોવર જીવ છોડાવીયા;

જીજ્યા ધુવા દાણ મેલાવી, શ્રી જિનશાસન થીર થપાવી. ૬૯
 શ્રી જિનશાસન સખલો જે ધર્મ, હીરસૂરિનું મોટું જ કર્મ;
 પહેલું ચોમાસુ આગરે રહીઈ, બીજું ચોમાસુ ક્ષતેપુર કરઈ. ૭૦
 પાતશાહી બહોત ફરમાન લેંજે, ત્રીજું ચોમાસું આગરે રહીજે;
 અકબર શાહનો આગ્રહ જ નાણી, ધન ધન હીર ગુરુની કમાણી. ૭૧
 ત્રીજું ચોમાસું આગરે આવે, સખલ સામઈયું પૂજ્ય પધરાવે;
 અકબર સામો સાંખેલા તે રીઝયો, શ્રી ગુરુ વચને ઘણું પ્રતિબુઝ્યો. ૭૨
 પામરી પુસ્તક લેટણું કીધું, અકબર આગ્રહે કોઈ ન લીધું;
 અકબરે આગરે કીધો ભંડાર, જગતગુરુ કીધા મનુહાર. ૭૩
 લાખ પિસ્તાલીશ પુસ્તક સંચે, ષડ્દશનનાં શાસ્ત્ર પ્રપંચઈ;
 કરી પારણું પૂજ્ય પાંગરીયા, હજરત સલામ કરી ઉભા રહીયા. ૭૪
 પાતશાહ કર્યો બહોત સન્માન, જે તુમ આહેં સો ઉનકા દ્યો નામ;
 શ્રેણીક વાલો શ્રી મહાવીર, અકબર વાલો શ્રી ગુરુ હીર. ૭૫
 કેસીય કીધો શ્રી પરદેશી સીધો, શ્રી ગુરુ અકબર તેમ પ્રતિબોધ્યો;
 શાન્તિચંદ્ર વાચક પાસે હજુર, તીહાંથી પાંગરીયા હીરવિજયસૂર. ૭૬
 મરુધર ગુર્જર પાવન કરતા, શ્રી જિનશાસન માંહે ગહગહતા;
 મેઘજી શીખ્ય આચારજી લુંકે, ઠાણું સત્યાવીસ નિજ મતકે. ૭૭
 પ્રતિમા જીહારી સંસાર તરીયા, હીરગુરુ દરીશણ પામી ગહગહીયા;
 પંચ મહાવ્રત ઉચરીયા ફેરી, લુંકામત પાપ કાઢ્યો ઢંઢેરી. ૭૮
 હીરવિજયસૂરિ ગુણ જે ગાઈ, દિન દિન પ્રતાપો કોડિ સવાઈ;
 વીવાહ મોચ્છવ મંગલિક કાજે, એહ સલોકો લણવો વરરાજે. ૭૯
 આણુંદવિમલસૂરિ સીસના શિખ્ય, દેવવિમલ ગુરુ પડિત પ્રતીખ્ય;
 તસ સીસ મંગળીક સલોકો ગાયો, વીર વિદ્યાધર આણુંદ પાયો. ૮૦
 હીરવિજયસૂરિ તણો સલોકો, સાંભલો લોકો પરીહરો સોકો;
 જે કોઈ લણે ગણે એહ શલોકો, કોડિ કલ્યાણ મંગલીક થોકો. ૮૧
 ॥ ઇતિ શ્રી હીરવિજયસલોકો સંપૂર્ણ ॥

શ્રી ધર્મનાથ પ્રસાદાત્ સં. ૧૮૬૫નો પોષ શુદ્ધ ૧૫
 રવિવારે શ્રી વૈલાહ નગરે લી. પં. વિદ્યાવિજય ગણી.

શ્રીઆત્મકમલલલ્લિધિસૂરીશ્વરશાસ્ત્રસંગ્રહ ઈડરની હસ્તલિખિત
 પ્રતિ નં. ૬૭૩નાં પત્ર ૪ના આધારે આ રાસ અહીં આપ્યો છે.

ઈદિસ્યં કુડ કપટ રચિઈ, વાહાણુ બેસારી દીવ પોચવીઈ. ૨૭
 વલતું નેહિ હીરગુરુ ઈમ પ્રકાર્યે, ધર્મ પ્રભાવે મંગલિક યાર્યે;
 શ્રી જિનશાસન સખલિય સર્મ, નાસીય જાતાં નવિ રહે ધર્મ. ૨૮
 ચારુઅ મહુરતે કિધાં પ્રસ્થાન, જયપતાકા કુસલ કલ્યાણ;
 કન્યા તિહાં ઉભી મોતિયે વધાવે, આગલે શુકન રહેરા યાર્યે. ૨૯
 ડાવિઅ દેધિ તોરણીઓવાસ, જિમણી ભૈરવ પુર્યે છે આસ;
 ખેર ડાખો ને ડાખાં જલાલિ, જીમણું તોરણુ બાંધ્યાં મલાલિ. ૩૦
 શુકન સખલા હુઆ ઉછાહે, હીરગુરુ ચાલ્યા ચોમાસા માંહિ;
 પાતશાહીમે વડાઈ સંધાતે, હીરગુરુ ચાલ્યા પરીવાર સાથે. ૩૧
 અમદાવાદિ સંધ અતિ બહુ ભાવિ, આવી આડંબર સામધ્યાં લાવે;
 રાજનગરમાં પૂજ્ય પધરાવે, ખાંનખાંના સાહિબ વાંદવા આવે. ૩૨
 નિકાય નીકી ગુરુજી ચલણે, પાતશાહી તુમેંકું ચાતે હેં મિલણે;
 ઈમ કહિને નવાબ વલિયા, રાજનગરમાં શ્રાવક સહુ મલિયા. ૩૩
 શાહ વહોરો તે કુંવરજી ઝવેરી, મનિયા સા પ્રમુખ મોટા વ્યવહારી;
 પૂજ્યજી કહો તો નવાબ ફરેવીઈ, પર્વ પન્નુષણ ઇહાં કિણ કરઈ. ૩૪
 પૂજ્યજી બોલ્યા મનમેં ઉછાહે, છ છિંડી બોલિ છેં સિદ્ધાંત માંહિ;
 પરભાતી તેણે કરણ પાગરવું છું, પાતશાહી હોકમ પાછો ન
 ફેરવું. ૩૫

અનુચાન વાચક અને પન્યાસ, સાથિ પાંત્રીસે ઠાણું ઉલ્લાસ;
 મેણિયા માફક રીસ્તે જવાલા, વેહેંતું વલિ સાથિ હોંસિય ચાલે. ૩૬
 આડંબરે ચાલ્યા શ્રી ગુરુરાજ, મેસાણા સિદ્ધપુર પાલનપુર સાજ;
 અતુકમે સરોતરે પોહતા ઉલ્લાસ, તિહાં કણે સખલો શ્રાવક વાસ ૩૭
 સહેસા અરજનના મોટા મેવાસ, ઘેર બેઠો નિત્ય આવે છે ગ્રાસ;
 સહેસા અરજન મેવાસી બલિયા, ગુરુ પાચે લાગી આવીને મલિયા ૩૮
 ગુરુજી ચોમાસું ઇહાં કિણ કરઈ, પૂજ્યજી પરમેસરથી ઇહાં ડરીઈ;
 કહો તો મ્હેજીને મારીય કાઢું, કુસલ ને ખિમે સેહર પોહોંચાડું. ૩૯
 ગુરુ કહે અઘટતું એ કિમ કરિઈ, પાતશાહ કનેં જાતાં ઘણો યશ લહઈ;
 પર્વ પન્નુસણુ ઇહાં કિણ કરઈ, પારણો કરીનેઈ આગલ

સંચરીઈ. ૪૦

પન્નુસાણુ કરવા પૂજ્યજી રહીયા, નવે વખાણુ કલ્પા સાંભલીઆં;
 સંવચ્છરી દાન સોનઈ આખ્યા, જયક જનતાના હાલિદ્ર કાખ્યાં. ૪૧
 પારણા પૂજા ને સખલી સજઈ, ધન ધન હીરશુરની કમાઈ;
 સહેસો ને અરજીન તે પ્રતિજોધી, જીવ નવિ મારુ બાધાઈ લિધી. ૪૨
 પન્નુસાણુ કરી પૂજ્ય પધારિયા, નયરી સિરોહી આવિ ઉતરિયા;
 રાય સુલતાન આવીને મલિયા, તિહાંથી આગલ હીરશુર સંચરીયા. ૪૩
 જલોર જોધપુર મેહતામાંહે, પૂજ્યજી પોતા નમે ઉછાહે;
 સહસ દારણ જોગ્ગવ કીધ, હુછજે ચાચકને હાથીયા દીધ. ૪૪
 પાતશાહી મેવાડા આગલેં ચાલીયા, હીરશુર ક્રિયા અકખર સંભલાવ્યા;
 થાનસિંગ માનસિંગ સખલી સજઈ, દલિસા આગલેં દિધી વધાઈ. ૪૫
 મેહતે પૂજ્યે કરયા પ્રયાણુ, નગર ફેતેપુર હુઈ તે જણુ;
 સેજીજી પાદશાહ સામા મોકલીયા, અઠારાંઈ સંધ મનોરથ ફલિયા. ૪૬
 પાતશાહી નેજા વડા નિસાણુ, નોખત વાજેં મોટેં મંડાણુ;
 પાતશાહી હાથી પાંખરિયા, ઘોડા કુંતલ દોરીને આગલ કરીયા. ૪૭
 પંચ શબ્દ નિશાણુ બાજે, ઢોલ ધ્રુસકે અંખર ગાજે;
 માદલ તાલ અને સરણાઈ, ઠોરય ઠોરે દેતા વધાઈ. ૪૮
 આગરાઈ સંઘે કરયો સામઈયો, વળુંવી કાંઈ ન જાય તે કહિયો;
 જોગ્ગવ મોટે પૂજ્ય પધરાવે, હીરવિજયસૂરિ આગરામાં આવે. ૪૯
 પ્રભાવના હુઈ સખલી રુપઈ, એ શ્રાવકે જયકને સંતોખ્યા એ સહુ;
 આગરાઈ સંધ અતુરસુજણુ, થાનસંગ માનસંગ માનું

કલ્યાણુ. ૫૦

શુરુજી ય ઉતરીયા દરબાર નેઠા, પ્રભાતે પાતશ્યા મોલમાં તેડિયા;
 હીર શુર સાથે ઠાણું જે જે સાત, પતાસા પૂછે સી સી વાતે. ૫૧
 આશીશ દઈ આગલેં રહીયા, દરીસણુ દેખી પાતશાહ ગહગહીયા;
 દલીસા દેખી દરીસણુ આણુંદે, હાથ જોડીને ઉખરાવ વંદે. ૫૨
 પાતશાહી જલેવા સોનેરી દિઠા, કાંબલી બિછાવી આગલ ભેઠા;
 પાતશાહી કહે શુર ખેસોં જલેંવેં, સાધુ એક જોલો જીવ હુવેં વિશેષ. ૫૩
 મોહલાંમાં જનાવર કિહાંચું હોવેં, પાતશાહી મોંજે જોલિય જોવેં;
 જોયતાં નાવિ કિમ વિચાર, દેખ્યો | રિ ચમક્યો રીદય મનર, ૫૪

નોંધ: આ. શ્રી આણંદવિમલસૂરના શિષ્ય વાનરજી કે જેમનું ખીજી નામ વિજયવિમલ છે તેમણે વિ. સં. ૧૬૨૨ પહેલા ગચ્છાચારપયત્રાની ટીકા બાવપ્રકરણ સ્વોપનવૃત્તિ; સં. ૧૬૨૩મા ગચ્છાદ્યસત્તાપ્રકરણ સ્વોપન અવચૂરિ, સ. ૧૬૩૪મા ગચ્છાચારપયત્રાની મોટી ટીકા વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે તે પૈકીની ગચ્છાચારપયત્રાની મોટી ટીકાનું સંશોધન તથા લેખનકાર્ય પ વિદ્યાવિમલ, પ. વિવેકવિમલ તથા પં. આણંદવિજય ગણીએ કરેલ છે. આ વિદ્યાવિમલ ગણીએ જ પ્રમુત “હીરવિજયસંલોકો” બનાવેલ છે.

કવિ દુલિચંદવિરચિત હીરવિજયસૂરિ સુવૈયા

સખે સખે મૃગનેણી ચક્ષી શુરુવંદનકો ગજરાજ ઘટા,
કરિ કંકણ ચુક અલખ તિને વરદાર બિન્યો સિર ઘુટલટા;
ગાવતિ મંગલ ગાતિ સુહાન પૂરણ મોતીકો ચોક છટા,
કવિ સૌ કહૈ શુરુ હીર ભદ્રારક ઔર કરૈ સખી પેટનકા. ૮૩
સોવનકે અલગ એ ફરમાણુ કે શુજરદેશ પદાર્થ નયું,
સાહ અકબર આપ કહૈ શુરુ હીરવિજયસૂરિ ગાઇયે નયું;
પાપ કે તાપ સંતાપ ટરૈ, પુનઃ બિગસદ ફલ પાઇ નયુ,
કવિ દુલિચંદ કહૈ શુરુ હીરવિજયસૂર ધ્યાયો નયુ. ૮૪

(એક હિન્દી કવિતાઓના ગુટકામાંથી ઉધ્ધૃત : ‘જૈન સત્ય પ્રકાશ’
ક્રમાંક ૮૪ માંથી)

ભાવનગરની જૈનઆત્માનંદ સભાએ પ્રકાશિત કરેલ જૈન ઐતિ-
હાસિકગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહમાં-(કાવ્ય ૨૦મું) જ. શુ. આ. વિજયહીર-
સૂરિશિષ્ય પં. વિજયચંદ્રશિષ્ય પં. નયવિજયશિષ્ય પં. કુઅર
વિજયકૃત “હીરવિજયસૂરિશલોકો”; (કાવ્ય ૨૧મું) આ. શ્રી
આણંદવિમલસૂરિશિષ્ય પં. શ્રીપતિશિષ્ય પં. હર્ષાનંદ શિષ્ય ઉ
વિવેકહર્ષકૃત “હીરવિજયસૂરિનિર્વાણુ રાસ” અને (કાવ્ય ૨૨મું) ઉ.
કલ્યાણવિજયશિષ્ય પં. જયવિજય ગણિકૃત હીરવિજયસૂરિ ખાનિ
છપાયેલ છે. આ સિવાય પં. હર્ષાનંદ શિષ્ય પં. પરમાણુ દે
“હીરવિજયસૂરિરાસ” અને કવિ ઋષભદાસે “હીરવિજયસૂરિરાસ”
બનાવેલ છે.

જગદ્ગુરુ શ્રી વિજયહીરસૂરિ સવૈયા

ગજ ચોરાસી લખ સખલ ધરઅંગણુ ગેહેંવર,
કેડ અઠાર તુરંગ ચપલ ત્યાહા દીસે હેંવર;
નવ નિધિ ચૌહલ રચણુ સેહેસ ચોસઠ અતેઉર,
અલંગધન હસ કોડ સેહેસ બોહોતરે પરવર;
છંનૂએ કેડ પાયક નમો સેહેસ બત્રીસા મુગટધર,
પાંચમો ચક્રી સોલમો જિન શ્રી શાંતિનાથ શ્રી શાંતિકર. ૧

સવૈયા

જિને હીરળીજેસૂરિ ગોર કીયો, ઉને ચોરસુ ગોર કીયો ન કીયો,
જિને હીરળીજેસૂરિ નામ લીઉ, ઉને ચોરકો નામ લીઉ ન લીઉ;
જિને હીરળીજેસૂરિ ચિત્ત ધરો, ઉને ચોરકું ચિત્ત ધરો ન ધરો,
જિને હીરળીજેસૂરિ પાઉ પરે, ઉને ચોરકે પાઉ પરો ન પરો. ૨
હીર જગ ગુરુ સાહી અકબર, હો ઉદયે ધ્રમ ધારનકું,
મનમોહન મૂરત સુંદર સૂરત, તિમિર પાપ બિહારનકું;
નિજ દેસ સુખે સમેં ગૌ બછકું, જીવહાન દીયો પ્રથી તારનકું,
સુકવિ કહે સાધ સગત કરો, લવહુર્ગત દૂર નિવારનકું. ૩

ઉતર ઉલે દેસ આંણુ સેહે ગોરનિં જ'પે,
પૂરવ પ્રસિધ પ્રમાણુ સકલ વાદી નર ક'પે;
દબણુ ધર્મ સુધ્યાન ચિત્ત નવકારસુ રખે,
પરછમ કું વખાણુ હરમજ આદન સેહેર બખે,
ગણદાસ કહે ગોર નરમલો શ્રી વિજેહાંન પટે લણો,
શ્રી હીરવિજેસૂર વંદતાં ધર્મલાલ હોએ અતિ ઘણો. ૪
સૂતન અત્ર આકાસ ગોવિંદ સૂત તપગછ સૂણીએ,
ઓ કલા સોલ સપૂન્ય આ કલા બોહોતેર લણીએ;
ઓહ કલા હીણુ ખીણુ આ કલા દિન દિન ચઢંતે,
ઓહ રાહ જો ચોરડે આહ લાએ અનંગ ભડંતે;
આ અગી કેહોને નવ દીયે આ વચન અમ્રતરસ વરસે બહુ,
પ્રાગવાટ સસી ઉવઝાય જે શ્રી સકલચંદ વહો સહુ. ૫

નોંધ- આ કૃતિ ઐતિહાસિક સજ્જાયમાલા બા ૧માંથી અહીં આપી છે.

ઉ. શાંતિચંદ્રશિષ્ય પં. અમરચંદ્રલવિરચિત

શ્રી યુગપ્રધાન સંખ્યા રાજઝાંચ

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૭૦]

- સમરી સારદ કવિજન માય, શાંતિચંદ્ર ગુરુ પ્રણુમી પાય;
તેવીસ ઉદય તણા ગણુધાર, પક્ષણીશ તેહનો વર વિસ્તાર. ૧
- પહેલે ઉદયે ગણુધર વીસ, સુધર્મા આદિ હું નામી સીસ;
ખીજે ઉદયે ગુરુ તેવીસ, વચરસેન આદિ પ્રણુમીસ. ૨
- અઠાણું ગુરુ ત્રીજે જાણુ, પાડિવાયાદિક ગુણુની ખાણુ;
હરિસહાદિક ચોથે સહી, અઠ્યોતેરની સંખ્યા કહી. ૩
- નંદીમિત્ર આદે ગણુધાર, પંચોતેર નમીયે ગુણુધાર;
નેવ્યાસી ગુરુ છટ્ટે કહ્યા, સુરસેન ગુરુ આદે લહ્યા. ૪
- સત્તમે ઉદયે એકસો જોય, રવિમિત્રાદિક વંડુ સોય;
સત્યાસી ગુરુ મહિમનિધાન, શ્રીપ્રભ આદિ યુગહપ્રધાન. ૫
- નવમે શ્રી મણિસૂરિ મુનીશ, પ્રમુખ પંચાણું ચિત્ત ધરીશ;
દશમે સત્યાસી ગુણુવંત, ચક્ષેમિત્ર આદિ ભગવંત. ૬
- એકાદશમે' ધનસિંહ આદિ, છહોતેર નમતાં બહુ જસ વાદ;
સત્યમિત્ર આદિ ખારમે', અઠોતેર મુજ મનમાં રમે. ૭
- શ્રીધર્મિવ પ્રમુખ તેરમે, ચોરાણું ગુરુ સહુએ નમે;
શ્રી ગુરુ વિજયાનંદ મુનીંદ, આદે અઠોતેર સેવંદ. ૮
- શ્રી સુમંગલ મંગલકાર, ત્રિકોત્તર સય મહિમાગાર;
સોલસમે ગુરુ શ્રી જયદેવ, એકસો સાત નમું નિતમેવ. ૯
- એકસો ચાર મુનીશ્વર ચાર, ધર્મસિંહાદિક સંજમધાર;
અષ્ટાદશમે' શ્રી સુરદિત્ત, એકસોપન્નર ગુરુ કૃતપુત્ર. ૧૦
- વિશાખસૂરિ નમીયે નિશદિશ, યુગપ્રધાન એકસો તેત્તીસ;
શ્રી ઠાડીન્ન મહીધર ધીર, ઉદય વીસમે' એકસોવીસ. ૧૧

ઉપાધ્યાય શ્રી વિનયવિજયજીવિરચિત શ્રી ગણધરપદાવલી સજ્જાય

[રચનાસંવત-વિં સં ૧૭૧૦]

દુહા

બ્રહ્માણી વાણી દિગ્ગો, આણી અધિક સનેહ;	
હું સેવક હું તુમ તણો, મન અવધારો તેહ.	૧
ગુણ બોલીશ ગણધર તણાં, જિહાંકે સિસ પવિત્ર;	
ગંગાજળ પરિ નિરમલા, જેહના સરસ ચરિત્ર.	૨
ગુરુ પરિવાડી વેલિનું, મૂલ નમું મહાવીર;	
ફલદાયક તેહ જેહથી, પસરિ ગૂહિર ગંભીર.	૩
ઈંદ્રભૂતિ આદિ નમું, ગુરુ ગણધર ઈગ્યાર;	
સચલ સૂત્ર જેણિ રચ્યાં, જિનશાસન જયકાર.	૪
ગણધર માંહી પાંચમો, નમો સુધર્માસ્વામિ;	
પાટ પરંપર જેહની, વર્તી ગુણ અભિરામ.	૫

દાહ

[તુમ સાથે નહીં બોલુ રીખવજી, તમ મુઝનઈ વીસારીજી-એ દેશી]

વીર તણઈ પાટિ ધુર ઘોરી, સમરું સોહમ સ્વામીજી;
બીજે જંબુ જગિ જયવંતો, અંતિમ સિવગય ગામીજી.
ભવિજન વંદો ભાવિ ગણધર, સફલ કરો અવતારજી (એ આંચલી). ૬
જેણિ નવ્વાણું કંચન કોડી, આઠઈ અખલા છોડીજી;
.... સંચમર્યું મતિ જોડીજી. ભવિં ૭
તસ પાટિ પ્રભવો ગુણધોરી, કીર્તિ સજી જસ ગોરીજી;
જંબૂથી જેણિ કંચણ છોડી, લીધું ચારિત્ર ચોરીજી. ભવિં ૮
સચ્યંભવ તસ પાટિ પ્રગટયા, નામ ભલઈ તસ લીધૂંજી;
જિણિ નિજ સુત ઉપગારનઈ હેતિ, દશવૈકાલિક કીધૂંજી. ભવિં ૯
શ્રી. ચશોભદ્રસૂરિ તસ પાટિ, [તસ પાટિ] હૂઆ દોષજી;
શ્રી સંભૂતિવિજય ગચ્છધોરી, ભદ્રબાહુ ગુરુ હોષજી. ભવિં ૧૦

તસ પાટિ જિનશાસન દીપક, શ્રવણસદ્ર અણુગારણ;
 શીલવંત ગુણવંત સોભાગી. નાગરકુલ સિણુગારણ. ભવિં ૧૧
 નંદ નરેસર નયરી મુંદર, કૌશ્યા મંદિર આયોણ;
 મંત નંદનુતી આવંતો જાણી, સામો સખલ બનાયોણ. ભવિં ૧૨
 કૌશ્યા કૃય ભૂધર વિચિત્ર ગઢ, તિહાં જઈ પૂર્યો વાસણ;
 વેણિ કૃપાણ કખાણ ભમૂહ ક્રિય, ગાણ નયણ વિશાલોણ. ભવિં ૧૩
 નાસાયુટ બંધુક બનાઈ, તસ મુખિ મુગતા ગોલીણ;
 શ્રવણપાલિ ગોદણ ગુણ સાંધી, ગંતિ ચક્ર રહ્યો તોલીણ. ભવિં ૧૪
 વેધક વચન કુલ અંતિ તીખા, ભુજલોગલ ઉલાલીણ;
 નેઉર પર વરણ તૂર વળવઈ, કાયરના મદ ગાલઈણ. ભવિં ૧૫
 તેગસંવેગ ગ્રહી તવ મુનિવર, ધ્યાનફલક કરી લીધુંણ;
 જિન ઉપદેશ સદલ ઉલાલી, મયણનઈ મહઈણ દીધુંણ. ભવિં ૧૬
 ઉઠિ અનાડી હવઈ કિહાં જાઇસ, આજ હરુ તુલ પ્રાણુણ;
 નંદિખેણ આદમસુતકેરાં, વાલુ વચર મુજાણુણ. ભવિં ૧૭
 બલ ઠરિ આગઈ બચલ છેતરીયાં, તેણઈ ન કલ્યો તુલ તાગણ,
 હું તુલ મૂલ મરમ સવિ જાણું, ઈહાં નહી તુલ લાગણ. ભવિં ૧૮
 અરણુક મુનિ રહનેમી સંભારી, મ કરિસિ મતિ ઉન્માદણ;
 જંબૂ પ્રમુખ પણુઈ મુનિરાવઈ, મુલ ઉતાર્યો માદણ. ભવિં ૧૯
 જાણું છઉં હું સવિ માટીપણું, મરમ કર્યા કહું આજણ;
 શાતાદિક તારી જખ જીતો, કિસી રહી તુજ લાજણ. ભવિં ૨૦
 ઈમ અતુલીબળ કામનિકંદી, અકલ કહાંણી કીધીણ;
 કૌશ્યા મનિ ગઢિ ધર્મ વસાવી, વિજયપતાકા લીધીણ ભવિં ૨૧
 ચઉરાસી ચઉવીસી સુધી, રાખ્યુ અવિચલ નામણ;
 શુલિસદ્ર મુનિના ચરણઈ, હોયો વિનય પ્રણામણ. ભવિં ૨૨

હુહા.

તસ પાટિ આર્ય મહાગિરિ, ણીજ આર્ય સુહસ્તિ;
 જિણુઈ તુલના જિનકલ્પની, કીધી સાધુ ગલસ્તિ ૨૩
 દીક્ષા દેઈ હ્રમકનઈ જિણુઈ, સંપ્રતિ નૃપ કીધ;
 જિન મંડિત પૃથ્વી કરી, ત્રિણુઈ બહુલો જસ લીધ. ૨૪

નોમઈ પાટઈ વીરથી, સુસ્થિત સુપ્રતિષ્ઠિત;
 કોટિ મંત્રના જાણથી, કોટિક નામ પ્રસિદ્ધ. ૨૫
 ઇંદ્રદિન સૂરીસરં, તાસ પટોધર ધીર;
 દિનસૂરિ તસ પટધણી, રતનાકર ગંભીર. ૨૬
 પ્રભુથી પાટઈ ખારમઈ, દિનસૂરિના સીસ;
 સિંહગિરિ નામઈ હૂઆ, અધિકી જીસ જગીસ. ૨૭

ઢાંલ

[રાગ-રામગિરિ; રામ જાણુ ઢરિ ઉદ્ધિર્, હુ જાણ્યો પુઝ
 નીર રે એ દેશી અથવા લક્ષ્મીનાની દેશી]

ધનિ ધનિગિરી નંદન, માત સુનંદાનો પુતઈ;
 જાતીસમરણ જનમથી, પામ્યા અતિ અદ્ભુત રે.
 ધનિ ધનિગિરિનંદન (એ આંકણી) ૨૮

સચંમ લેવાનંઈ કારણુઈ, રુદન કરઈ નિતિમેવ રે;
 આકુલિ માઈ વહોરાવિઓ, ધનિગિરિઈ તતખિવ રે. ધનિ૦ ૨૯
 આણિ ગુરુ કરિ આપીયું, વજ ખરાખરિ ભાર રે;
 નામઈ વજઈ જોલાવિઓ, વાધઈ જિમ સહકાર રે. ધનિ૦ ૩૦
 અંગ ઇગીયાર પઢાવિયાં, સુતા પાલણા માંહિ રે;
 લહુપાણિ ચારિત્ર આદર્યું, આણી અધિક ઉત્સાહ રે. ધનિ૦ ૩૧
 પુરવ સૂરિજન સુરવરઈ, આવી પારખા હેતે રે;
 કોહલાપાક દેખાડિઓ, નવિ વિહરઈ સાવચેત રે. ધનિ૦ ૩૨
 વિદ્યા હઈ નલોગામની, તૂંડા દેવ તે વારે રે;
 ઇમ પરિખા વલી છેતરઈ, વૈક્રિય લખિ દિ સાર રે. ધનિ૦ ૩૩
 કન્યા રુક્મણી રાગિણી, કંચણ કોડિ સમેત રે;
 ધનપતિ તાતઈ આગલિ ધરી, નવિ પરણઈ પુન્ય હેત રે. ધનિ૦ ૩૪
 લેઈ સુભિક્ષ હુભિંક્ષથી, લખ્ધી પોહ વામ્યો સધ રે;
 આણી કુલ પરદેશથી, રાખ્યો જૈનનો રંગ રે. ધનિ૦ ૩૫
 તે શ્રી વયરસ્વામી હૂઆ, પ્રભુથી તેરમઈ પાટિ રે;
 શ્રી વયરસેન સૂરીસરુ, તસ પાટઈ ગુણહાટ રે. ધનિ૦ ૩૬

નિજ ગુરુ વચણુ તે સંભરી, પોહોતા સોપારઈ ગામિ રે;
 લોજનમાં વિખ લેલતો, દીઠો વિવહારી તામ રે. ધનિં ૩૭
 ખાર વરસ પૂરાં થયાં, થાસિ કાલિં સુગલ રે;
 ઇમ કહી તેહ ઉગારીયા, વચન કૃપ્યાં તતકાળ રે. ધનિં ૩૮
 વિવહારી વ્યાપારી પુત્રચું, લીધં સંયમ ભાર રે;
 પાલી સયમ નિરમલો, પામ્યો ભવતણો પાર રે. ધનિં ૩૯
 આચારિય પદ થાપિઆ, તે વ્યાપારઈ અણુગાર રે;
 શાખા ચ્યાર તેહથી હવી, જિનશાસન સિણુગાર રે. ધનિં ૪૦
 નાગેંદ્ર ચંદ્ર નિ નિવૃત્તિ, વિદ્યાધર ગણુધાર રે;
 તેહમાંહિ ચંદ્ર સૂરીસરું, પાટિ પત્તરમઈ સાર રે. ધનિં ૪૧
 સામંતભદ્ર સૂરીસરુ, પાટિ સોલમઈ સેવિ રે;
 સત્તરમઈ પાટિ સુખકરું, સૂરીસર વૃદ્ધદેવ રે. ધનિં ૪૨
 પ્રદ્યોતનસૂરિ તસ પાટિ, તસ પાટિ શ્રી માનદેવ રે;
 લઘુ શાંતિ સ્તવ જોડતાં, શાંતિ કરી તતખેવ રે. ધનિં ૪૩
 માનતુંગસૂરિ તસ પટોધરુ, ભક્તામર જેણઈ કીધ રે;
 ખેડી તાલાં ઉઘાડતાં, જગી મોટો જસ લીધ રે. ધનિં ૪૪
 વીરા વીરાઈ તસ પાટિ, જસદેવ ગણુધર તાસ રે;
 દેવાનંદસૂરીસરિ કિસ, તસ પાટઈ પ્રકાશ રે. ધનિં ૪૫
 વિક્રમસૂરીસ હવિ હૂવા, નરસિંહ તેહના સીસ રે;
 સમુદ્રસૂરિંદ પચ્છી હુવા, વલિ માનદેવ સૂરીસ રે. ધનિં ૪૬
 વિખુધ પ્રભુ તસ પટ ધણી, સૂરીસર જ્યાણુંદ રે;
 સૂરિ રવિપ્રભ તસ પટિ, જસોદેવ તસ પટી ચંદ રે. ધનિં ૪૭
 જે શાસનના રે રાજ્યા, સૂરિ પ્રદૂત જાણિ રે;
 વલિ માનદેવ સૂરિસરુ, વિમલસૂરિંદ વખાણિ રે. ધનિં ૪૮
 ઉદ્યોતનસૂરી તસ પટિ, સૂરિ શ્રી સર્વદેવ રે,
 દેવસૂરિ તસ પટધણી, વળી સૂરિ સર્વદેવ રે. ધનિં ૪૯
 શ્રી યશોભદ્ર સૂરીસરુ, સૂરિ શ્રી નેમિચંદ રે;
 પાટઈ એ ગુણુ જ્યાલમઈ, દોઈ પચ્છી સુનિ વંદ રે. ધનિં ૫૦

ટુંડા

અનિતદેવ સૂરીસરું, વિજયસિંહ વર પટ્ટ; ૫૧
 શ્રી મણિરત્ન સૂરીસરું, સોમપ્રભ પરગટ્ટ.
 પાટિ' ચઉઆલીસમંઈ, મહાવીરથી જાણી;
 શ્રી જગચંદ્ર સૂરીસરું, તપઝિરિઆ ગુણખાંણી. ૫૨
 બાર વરસ આંખીલ કરી, આવ્યા આહઠ માંહિ;
 “તપા” મિરુદ ત્યારિ દીઓ, રાણુઈ ધરી ઉત્સાહ. ૫૩
 વાદ ચઓરાસી છતીઆ, કીરીઆ કીઓ ઉદ્ધાર;
 મિરદ ધરાવ્યું “હીરલા”, ધનિ ધનિ એ ગણધાર. ૫૪
 શ્રી દેવેંદ્ર સૂરીસરું. તસ પાટઈ શૃંગાર;
 કર્મચંધિ જેણુઈ કીયા, લાખ્યાદિ સુવિચાર. ૫૫

ઢાલ

[સારદ બુદ્ધિ દાઇ એ દેશી]

તસ પાટિ ધુરંધર સૂરિ શ્રી ધર્મધોષ,
 ઉજેણી માંહિ જેણુ કીધો ધર્મધોષ;
 ભેગી ઇક છયો મુનિનઈ વિધન કરતો,
 જન સર્વ વખણાઈ ગુરુની શક્તિ અનંતો.

સુટક

ગુરુની સક્તિ અનંત વખાણો, સોમપ્રભ તસ સીસ,
 સોમતિલક તસ પટ્ટધુરંધર, દેવસુંદરહ ચઈ ઇસ;
 તસ પાટિ' શ્રી સોમસુંદર ગુરુ, રાણુપુરિ જસ વારિ,
 ધરણો સંઘપતિ દેઉલ કરાવઈ, દેવભવન અનુકારિ. ૫૬
 તિહાં બિંબ પ્રતિષ્ઠા શ્રી ગુરુ કીધા રંગિ,
 પાટિ' તસ ઉઠ્યા મુનિસુંદર ગુરુ ચંગિ;
 સંતિકરુ તેણુઈ કીધું જગમાંહિ મારિ નિવારિ,
 શ્રી રત્નચેખરસૂરિ હૂઆ તસ પટધારી.

ત્રુટકે

હુઆ તસ પટધાર ધુરંધર, સુનિ મધુકર અરવિંદ,
જેણુઈ સખલા ગ્રંથ નીપાયા, સરસ સુધારસકંદ;
વિધિ શ્રાવકની કીધ ભલેરી, વંદિતાની વૃત્તિ,
વલી આચાર પ્રદીપ નીપાયો, ઠારઈ પંડિત ચિત્ત. ૫૭
પંડિત ચિત્ત ઠારઈ લક્ષ્મીસાગર સૂરિ,
ઉદયા તસ પાટિ સુમતિ સાધુ ગુણુપુર;
હુઆ હેમવિમલસૂરિ પંચાવનઈ પાટઈ,
આણુંદવિમલ ગુરુ અણુઆલઈ પુણ્યવાટ.

ત્રુટકે

પુણ્યવાટ અણુઆલઈ, સહગુરુ કિરિયાનિ ઉદ્ધારઈ,
કુમત પંકમાંહિ પડતા પ્રાણિ, વિહાર કરંતા તારઈ;
વીરતણું શાસન અણુઆલ્યુ, કલિયુગિ કિઉ અછેરું,
વિદ્યાસાગર કરઈ સખાવત, જોડું એહ ભલેરું. ૫૮
તસ પાટિ નલોગણુ દિનમણિ તેજ નિધાન,
પટોધર પ્રગટયા સૂરિ શ્રી વિજયદાન;
પ્રતિજોધ્યા ભવિભન જેણુંઈ કીધા ઉપગાર,
....

ત્રુટકે

લહું તરીઈ સંસાર મહાજલ, રમતાં ગુરુ પદપદ્મ,
તસ પાટિ શ્રીહીરવિજયગુરુ, ઉદયા ગુણુમણિસદ્મ;
જેણુંઈ અકબર પ્રતિજોધ્યો, વર્તાઅવી અમ્મારિ,
અકર અનીતિ અનેક ટલાવ્યા, સયલનુ હિતકાર. ૫૯
શ્રી હેમસૂરિંદઈ.....હી હુછર નરેસ,
પ્રતિજોધ્યો એહમા અવર જ નહીં લવલેસ;
આ મોહું અચરજ મુગલ કિઓ મહરવાન,
ધનિ ધનિ રે જગગુરુ જગિ વાધ્યો તુઝ વાન.

મુટકે

જગિ વાઘ્યો તવ વાન ઘણેરો, સત્રુનં નઈ ગિરીનારિ,
કર મુકાવ્યો યાત્રા કેરો, ઓશકુલ સિંધુગાર;
ભુકાનો ગચ્છપતિ રિષિ, મેઘજી ગુરુ પાસીં લઈ દિખ્યા,
શ્રી ઉદ્યોતવિજય આરાધુ, મેઘતણી પરિ સિખ્યા. ૬૦

તે સાથી મુનિવર આવઈ અઠાવીસ,
તે સહુની આશા પુરઈ હીર સૂરીસ;
જગિ માંહિં હૂઈ એ પણી અચિરજ વાત,
પુણ્યઈ કેરા વલી નિસુણો અવદાત.

મુટકે

વલી બુઝો ગુરુની પુણ્યઈ, ગોપાલ નઈ કલ્યાણ,
મલિક સહસકરણના કુંઅર, ઘમ્મ-મર્મના જાંણ;
ખાર વરિસ કુંવર ગોપાલઈ, અધિકી કીધી વાત,
જંખૂ પરિ લીધું ચોથું વ્રત, દુઃખ આણું મનિ તાત. ૬૧

અનુમતિ નવિ પામઈ માય બાપની તેહ,
લૂખઈ મની વસીઆ સિવકુમાર પરિ ગેહ;
પણિ કેતે વરસે માય બાપ અભાવઈ,
દિખ્યાનિં હેતિં રાજનગરમાંહિ આવઈ.

મુટકે

રાજનગરી આવ્યા લગનીપતિ, સહા હનુઆ આવાસિં;
વસતા પુરુષ ઘણાનિ કીધો, સંયમનો ઉલ્હાસ;
છ મહીના ફૂલેકે ફૂરીઆ, ધન છત્રીસ હજાર,
રૂપઈઆ ત્યારઈ ખરચાણા, દીખ્યામહોત્સવ સાર ૬૨

જગગુરુનઈ હાથઈ સાથઈ જણુ અઠાર,
દોઈ બંધવ લગનિ ત્રિણિ ત્રિભુવનસાર,
સાધવી વિમલશ્રી સોમવિજય ઉવજઝાય,
શ્રી દીર્ઘવિજય ગુરુ હુયા વાચકરાય.

મુટક

હુઆ વાચક શિષ્ય જોહના, વળી અનેક ધનેરા,
શ્રી કલ્યાણવિજય વાચકબુધ, રામભાંણુ શુરુ કેરા;
ધણિ પરિ શિષ્ય અનેક નીપાયા, તપ વલિ બહોળા કીધા,
ભાદ્રવા સુદિ ઇગ્યારસ દિવસઈ, ઉનામાંહિ સ્તીધા. ૬૩

વલી મોહું અચિરજ જિહાં શુરુનો સસ્કાર,
તિહાં ફલીઆ ડાલઈ વિણ કાલઈ સહકાર;
તસ પાટિં પટોધર પ્રગટયા શુરુ જેસિંગ,
જેણઈ રાજસભાઈ જીત્યા વાદ અભંગ.

મુટક

વાદ અભંગ જેણઈ બહુ જીત્યા, મોડયા કુમતિ માન;
બિખ પ્રતિષ્ઠાદિક ઉત્સવના, કુણુ બોલઈ તસ માન;
જેણઈ ઉત્સૂત્ર નિવારિ દૂરઈ, વિમલ કિઉ મુનિપંથ,
વિજયસેનસૂરિ શિરોમણી ઉદયો મહાનિગ્રથ. ૬૪

તસ પાટિં ઉદયાચલ નિરમલ ભાનુ સમાન,
શ્રી વિજયદેવસૂરિ ઉદયા યુગહપ્રધાન;
શ્રી વીરજિણેસર સાસન શોભાકાર,
ધણિ પંચમ આરઈ શુરુ ગૌતમ અવતાર.

મુટક

ગૌતમ ગણધર સમ એ મુનિવર, લળિધવત સોભાગી,
શુણુ ગંભીર પુરુષોત્તમ, જનમથકી વૈરાગી,
દરીસણુ દીઠઈ સવિ દુઃખ નાસઈ, લહીઈ પરમાણુદ,
કોડી વરસ જીવો જગવલ્લભ, ભવિજન લોચનચંદ. ૬૫

ધનિ ધનિ ઇંડરપુર ધનિ ધનિ સાહ તીરપાલી,
ધનિ ધનિ રૂપાઈ સુકુલીણી સુકુમાલ;
જેણઈ જનમ્યા ગચ્છપતિ સુવિહિત મુનિ અણુગાર,
જિનશાસન દીપક ઓસવંસ સિણુગાર.

ત્રુટકે

ઝોસવંશ સિણગાર સુલક્ષણ બાણી ગુણ આધાર,
ખંભતયરમાંહિ પાટિ થાપઈ, શ્રી વિજયસેન ગણધાર;
શ્રી મલ્લ સખલ પદમહોત્સવ, ઉન્નતિ કરઈ અપાર,
રૂપઈઆ ચઢત ઈમ તરંગઈ, ખરચઈ સહસ અઢાર. ૬૬
તે ગુરુ જસવંતા વિચરઈ દેસ વિદેસ,
અહનિશિ ઉપગારી ભવિકનઈ દિઈ ઉપદેશ;
કનડી વિજાપુર સોરઠ પ્રમુખ વિહાર,
કીધી દેસઈ ગુજર મરુધર.....

ત્રુટકે

ગુજર મરુધર દક્ષણ દેસઈ, ખિખ પ્રતિષ્ઠા કીધી,
કરિ ઉન્નત જગમાંહિ જિનશાસનિ, શિખિર પતાકા લીધી;
ઠામઠામના મોટા નરપતિ, આવી પ્રભુમઈ પાય,
જીવ અમારી પ્રમુખ દિનદિન પ્રતિ, ધર્મમહોત્સવ થાય. ૬૭
તસ પાટઈ પ્રતપઈ જયવંતા યુવરાજ,
શ્રી સૂરિશિરોમણી વિજયસિંહ મુનિરાજ;
ગરબાર ધુરંધર બુદ્ધિઈ અભયકુમાર,
શ્રુતધર સંવેગી ગુણ મહિમા ભંડાર

ત્રુટકે

ગુણ મહિમા ભંડાર મુનીસર, ઉપસમ રસ ભરપૂર,
દીપાબ્યુ જિનશાસન જગમાં, જિમ ગયંગણ સૂર;
થિર ગંભીર પ્રકૃતિ ઉત્તમ, ખિમાવંત માંહિ લીહ,
વીર પરંપર શોભાકારક, વિજયસિંહ મુનીસીહ. ૬૮
મેઢનિપુર મંડણ સાહ નથમલ્લ સુખણ,
નાયકદે પરણી તસ સુભ કરણિ ખાંણિ;
તેણઈ જનમ્યા તપગરબ મુગટ છત્ર,
શ્રી સૂરિ શિરોમણી જગમ તીરથ ધન્ય.

ત્રુટકે

જંગમ તીરથ ધનિ એ જેણઈ, લીધો સંજમભાર,
રામારંગ રમારસ છાંડયો, બાંણી અથિર સંસાર;

સાત ખેત્રે ધન કરી કનક કૃતારથ, નિજ પરમારથ સાધઈ,
માતા પિતા ત્રિહું ખંધવ સાથઈ, શુભ સંયમ આરાધઈ. ૬૯
શુભ્રવંત વધરાગી કનકવિજય અણુગાર,
દિન થોડઈ પાખ્યા શાસ્ત્ર સચલનો પાર;
અનુક્રમઈ પાખ્યા પુણ્યઈ પદ ઉવજ્જાય,
સૂઘઈ મનિ સેવઈ શ્રી વિજયદેવસૂરિ પાય.

ત્રુટકે

શ્રી વિજયદેવસૂરીસર જાંણી, જોગ્ય સખલ શુભ્રવંત,
ઈડર નગરમાંહિ પટિ થાપઈ, જિમ સોહમનઈ ભગવંત;
દિનિ દિનિ ઉદય અધિક હોઈ સાસનિ, શ્રીશુરુ પુણ્ય પ્રતાપઈ,
કુમતિ માન ગલઈ મહિમંડલિં, જસ કીરતિ જગ વ્યાપઈ. ૭૦
કલિયુગ અનુભાવઈ વિજય[સિંહ]સૂરીશ,
સુરલોકી પધાર્યા નહી તસ રાગ નિ રીસ;
તવ નિજ પટી થાખ્યા શ્રી વિજયદેવ સૂરીદઈ,
વિજયપ્રભ ગણધર ગચ્છદીપક આણંદઈ.

ત્રુટકે

આણંદઈ નિજ પાટિં થાખ્યા, વિજયપ્રભ મુનિરાય,
કચ્છ દેશ મંડળ શિવગણ સુત, લાણીકુચર સુહાઈ;
ઓસવંશ ઉત્તતિકર ઉદયો, સીલવંતમાંહિ લીહ,
સવેગી જિનશાસન મોહન, નિરમલ ચિત નિરીહ. ૭૧

કલસ

એ વીરજિનવર પટ્ટદીપક, મોહણપક શુભ્રધરા,
કલ્યાણકરણ હુઃખનિવારણ, વરણ્યા જગિ જયકરા;
હીરવિજયસૂરિ શીસ સુદર, કીર્તિવિજય ઉવજ્જાય એ,
તસ સીસ એમ નિસદીસ લાવઈ, ત્રિનય શુરુશુભ્ર ગાય એ. ૭૨
॥ ઇતિ શ્રી પટ્ટાવલી સંજ્ઞાયઃ સંપૂર્ણ. શ્રીસ્તુ, કલ્યાણમસ્તુ. ॥

નોંધ—આ પટ્ટાવલીની સંજ્ઞાય 'જૈનયુગ' માસિકના પુસ્તક ૫,
અંક ૪-૫ (વિ. સ. ૧૯૮૬ માગસર-પોષ) ના પૃ. ૧૫૬થી ૧૬૧
ઉપરથી ઉતારીને અહીં આપી છે.

મુનિ માલવિરચિત

બૃહદ્ગરુડ-ગુર્વાવલી

[લેખનસંવત-વિ. સં. ૧૭૫૧]

દોહરા.

- શ્રી આદીશ્વર પ્રમુખ, જિન નમીયૈ ત્રિકાલ;
જે પાલેં જિણુઆણુ મુનિ, તિન્હુંહિ વંદીયૈ માલ. ૧
- યુગપ્રધાન પંચમ અરે, દોઈ સહસ નૈ ચારિ;
આદિ સુધર્માસ્વામી તૈં, અરુ દુપસહ મંઝારિ. ૨
- યુગપ્રધાન સમ આદીયૈ, હોસૈં પંચમ કાલિ;
પોઠ સહસ ઇચાર લાખ, તે સંભારે મુનિ માલ. ૩
- ગુરુ પંચાવન કોડિ લાખ, પણ ધન કોડિ સહસસ;
સંખ્યા ચક્રપન કોડિસ્યઈ, મનિ સભરૌ અવસસ. ૪
- ચક્રમાલીસા કોડિસ્યઈ, લાખ વલિ તેતીસ;
સહસ છનીસા ચારિસઈ, એગાણુવઈ મુનીસ. ૫
- એ સંખ્યા મઝિમ ગણહિ, હોસઈ ઇણિ કલિકાલિ;
સમઈ સમઈ જુ અણુતંતુણુ, હાણિ કહી સંભાલિ. ૬
- રોહણુગિરિ સાગર જિસૌ, એ જિણુસાસાણુ જાણિ;
ઉત્તિમ મધ્યમ હોઈ બહુ, માલ રતનજહ ખાણિ ૭
- આગમિ આચારજ કહ્યાં, ચારિ કરંડ સમાન;
સદ્દિયૈ નિરતા હિયઈ, જિણુવર આણુ પ્રમાણુ. ૮
- શ્રી જિનવર અનુક્રમે, ઇન્દ્રભૂતિ ગણધાર;
સુગુરુ (૧) સુધર્માસ્વામિ મુણિ, (૨) જ બૃહસ્વામી કુમાર. ૯
- સાસન રખવાલો જિસૌ, જખૂ તિસૌ ન કોઈ;
તીનિ રતન અનુપમ દીયા, ચૌરહનૈ પણિ જોઈ. ૧૦
- (૩) પ્રભુ વર (૪) સબ્યંભવ નમો, (૫) જસોભદ્ર (૬) સંઝય (સભૂધ);
(૬) ભદ્રબાહુ ગુરુ થૂલભદ્ર, શ્રુતકેવલી છ હુંધ. ૧૧

- (૭) શૂલભદ્ર ધન ધન્ય ગુરુ, બ્રહ્મચર્યં પ્રતિપાલ;
ચૌરાસી ચૌવીસીયૈ, જસ કહિ નમિ મુનિ માલ. ૧૨
- (૮) મહાગિરિ અને (૯) સુકસ્તિ ગુરુ, (૧૦) સુસ્થિત નામ મુણિંદ;
(૧૧) ઇંદ્રદિન ગુરુ (૧૨) સીંહગિરિ, પૂરવ વિદ્યાકંઠ. ૧૩
- (૧૩) વયરસ્વામિ દસ પૂર્વધર, વંદતિ દેવ જગીસ;
જિનસાસનમંડન હુવા, (૧૪) વજ્રસેન તસુ સીસ. ૧૪
- તાસ સીસ ચારૈ પ્રગટ, ચારૈ દીપૈ દિણ્દં;
ચંદ્ર અને નિવૃત્ત હુવા, વિદ્યાધર નાગિંદ. ૧૫

ભાસા

- (૧૫) ચંદ્રસૂરિ (૧૬) સાંભતભદ્ર આરણ્યક વાસી,
સેત્રુજ અણુસણુ નિમિત્તિ ગુરુ ચલીયા વિભાસી;
આયા કૌરંટા સા ગ્રામ તહ ચૈત્ય નિવાસી,
સંવેગી દેવચન્દ્ર નામ દેખ્યૌ સુહુદાસી. ૧૬
- દીધી ઉપસંપદા તિસહી આચાર્ય આખ્યૌ;
(૧૭) વડૌ દેવસૂરિ જુગપ્રસિદ્ધ તસુ નામ સુઆખ્યૌ;
શુણુ છત્તીસ વિરાજમાન ગછપતિ એ કહિયૈ,
(૧૮) પ્રદ્યોતનસૂરિ તાસુ પદ્ધિ ગીતારથ લહીયૈ. ૧૭
- જય-વિજય અપરાજિતા એ પદ્માવતિ દેવી,
સુહુગુરુ નામત ચરનકમલ વંદઈ તે સેવી;
(૧૯) માનદેવસૂરિ તાસુ સીસ શાંતિસ્તવ કીધૌ,
સંઘ ઉપદ્રવ તિણી નિવાર જગમાહિ જસ લીધૌ. ૧૮
- આચારજ દેવીંદસૂરિ બહુ પ્રકરણકારક,
જિનસાસન આધાર સાર પ્રગટ્યૌ અણુધારક;
(૨૦) માનતુંગસૂરિ જિણુ ક્રિયા ભક્તતામર ભયહર,
રાજા ભોજ સભા સમક્ષ સાસન મહિમાકર. ૧૯
- તાસ પદ્ધિ (૨૧) શ્રી વીરસૂરિ જિણિ નેમિજિણુંદ,
કરીયૈ પ્રતિષ્ઠા નાગપુરૈ ગુરુ (૨૩) દેવાનંદ;
(૨૪) વિક્રમસૂરિ મહામુણિંદ (૨૫) નરસિંહ હુવા ગુરુ,
નારસિંહ જિણુ યક્ષ કીયૌ શ્રાવક જિમ અણુચરુ. ૨૦

- તાસુ પદ્મિ (૨૬) સમુદ્રસૂરિ જિણિ નાગેન્દ્રહયુર,
પાર્શ્વચૈત્ય ઉદાલિ લીઓ જે હુય દિગમ્બર;
પદ્માવતિનૈ બલહ તેન અદ્ધરિધ કીયૌ,
કરિ પ્રભાવના જૈન તણી ગુરિ જગ જસ લીયૌ. ૨૧
- (૨૭) માનદેવગુરુ સૂરિમંત્ર વીસર્યો કિણિહિ પરિ,
અંબાઈ ગિરનારિ બાઈ આરાધી તપ કરિ;
સીમંધર જિણુ પાસિ ગઈ સૂરિમંત્ર દીયો તિણિ,
વિદ્યાગુરુ હરિભદ્રસૂરિ જેહનૌ ભાઈ પિણી. ૨૨
- (૨૮) વિબુધસૂરિ (૨૯) પ્રભુ જયાણુંદ આચારજ વંકૌ,
(૩૦) રવિપદસૂરિ હુવઉ મહંત નામિ પાપ નિકંઢૌ;
સાતસુએ દસ (૭૧૦) જિણુ સંવત નડૂલનગર જહં,
ચૈત્યપ્રતિષ્ઠા કરીય જેણિ પ્રાસાદ પ્રગટ જહં. ૨૩
- (૩૧) જસોદેવ (૩૨) પ્રદ્યુનસૂરિ ગુણવંત ચરણધર (ધર),
(૩૩) માનદેવસૂરિ તાસુ પદ્મિ વલી હુવા સુગુરુ;
જોગ અનૈ ઉપધાન તણી વિધિ જિણુ મહી લહીયૈ,
'વિધિપ્રભા' તિણિ અંથ કીયૌ ગછપતિ સો કહીયૈ. ૨૪
- (૩૪) વિમલચંદ ગુરુ ચરણ નમો અડ સઈ બાવીસઈ (૮૨૨),
સ્વાર્ણસિદ્ધિની લખિધ હુંતી ઉપગાર જગીસઈ;
ચિત્રકૂટિ નૈ ગોપાલગિરિઈ જિણુબિખ પતીઠા,
જીત દિંગમ્બરવાહ તિહાં ધન તૈ જિણુ દીઠા. ૨૫
- (૩૫) શ્રી ઉદ્યોતનસૂરિ હૂવા તિહુ સૈ પરિવારૈ,
લોકકીયા વડ હેઠિ જેઠિ આઠમિ રવિવારૈ;
નવસૈ ચૌરાનવે (૯૯૪) વરસિ થાપ્યા બહુ સીસૈ,
વેલી દેખી અમીય તણી સૂરીસ જગીસૈ. ૨૬
- (૩૬) સર્વદેવસૂરિ વડૌ શિખ્ય તિણિ પાટિ ભટ્ટારક,
હુવા પ્રસિદ્ધ વડગછ તહા ભવિયણુ ઉપગારક;
દસસૈદસ (૧૦૧૦) સંવત જેણિ ચંદ્રપ્રભસવામી,
કરીય થાપતા ચાર સૂરિ પદવી વલિ પામી. ૨૭

રૂપવંત (૩૭) રૂપદેવસૂરિ (૩૮) સર્વદેવ મુનીસર,
(૩૦) જસોભદ્રસૂરિ નેમચંદ્ર (૪૦) મુનિચંદ્ર સૂરીસર;
બાર વસ્તુ ઉપરાંતિ વિગર્ધ પરિત્યાગ ક્રીયા તિથિ,
આછણુ પાણી જાવજીવ આબિજીવન ક્રીયો જિથિ. ૨૮

દોહરા

દેવસૂરિ વાદી હુવો, દીપે લાગ નિલવટ્ટિ;
ગ્યારહસૈ ચૌહત્તરૈ શુરુ થાખ્યો નિજ પટ્ટિ. ૨૯
દક્ષિનથી આયો તવૈ, જમણો પંડિત એક;
અનહલપુર પાટણુ વસૈ, સિતપટ તહાં અનેક. ૩૦
તિથિચ્યો વાદ ન કરિ સકૈ, દેવસૂરિ વિષુ કોઈ;
રણુ ઝૂઝહિં કેમ સૂરિવિષુ, એહ પ્રગટ જગિ જોઈ. ૩૧
છમ્માસૈ જમણો જિતૌ, ક્રીયો જૈન ઉદ્યોત;
“ પહિરત કો મુનિ વસ્ર તનિ, જૈ ઇહુ સુશુરુ ન હોત.” ૩૨

ભાસા

વિમલચંદ ઉવઝાઈ લાઈ તસુ પટ્ટિ પ્રસૂધી,
“ તતની અરુ ઉવઝાઈપણો તસુ પછે ન કીધી ”
(૪૨) માનદેવસૂરિ હુવા વલિ (૪૩) હરિભદ્ર મુનીસર,
(૪૪) પૂર્ણભદ્રસૂરિ (૪૫) નેમિચંદ વલિ પ્રગટ સુહંકર. ૩૩
ગછપતિ (૪૬) શ્રી નયચંદ્રસૂરિ મુનિ રતન વિદીતા,
(૪૭) મુનિસેખરસૂરિ જુગપ્રધાન અંતરઉર જીતા;
કાવસગ્ગ જિથિ માગિ (નામ ?) લેયા શુભ મનિ આઈ,
ભટ્ટદ્રિંગ ળેઠા સેત્રુંજૈ કી જિથિ આગ ખુઝાઈ. ૩૪
(૪૮) તિલકસૂરિ તસુ પટ્ટિ હુવા (૪૯) ભદ્રેશ્વર ગછપતિ,
સૂરિ (૫૦) મુનીશ્વરસુ મણિ ભટ્ટારક સુભ મતિ;
(૫૦) રત્નાપ્રભસૂરિ ગછધાર પરમાર્થ ન જૂયા,
એહથી ભટ્ટારક અને આચારજી હુવા. ૩૫

નમીચૈ સુગુરુ (૫૧) મહિંદ્રસૂરિ (૫૨) રતનાકરસૂરે,
 સૂરિ સેરુપ્રભુ (૫૩) રાજરતન મહિમા ભરપૂરે;
 સૂરીસર (૫૪) મુનિદેવ (૫૫) રતનશેખર ગુરુ લહીયૈ,
 (૫૬) પુન્યપ્રભુસૂરિ (૫૭) સંજમરાજ ગુરુ તસુ પદ્મિ કહીયૈ. ૩૬
 (૫૮) ભાવસૂરિ (૫૯) ઉદૈરાજ ગણપતિ ગુણુઆગર,
 (૬૦) ભટ્ટારકુ શ્રી શીલદેવ (૬૧) સૂરેન્દ્ર (૬૨) પ્રભાકર;
 સપરગણ પાલંતિ જિઠે જિણુ આગ્યા માલ,
 આચારજ ઉવઝાઈ સાહુ તે નમો ત્રિઘાલ. ૩૭

ગણપતિ (૬૩) શ્રી માલુકદેવ ગુણુવંત સમિધૌ,
 (૬૪) હામોદર (૬૫) દેવસૂરિ હુવૌ જગમાંહિ પ્રસિદ્ધૌ;
 તાસુ પદ્મ (૬૬) નરેન્દ્રદેવ મિલિ સંઘહિં કીધૌ,
 વૈદ્યક વિદ્યા ગુણુનિધાન યગ બહુલી ઋદ્ધૌ,
 નામ લેહુ જૈ જુગપ્રધાન તિહુ સંકટ ભાજૈ;
 આત ઊઠિ જૈ નામ લેહિ તિહિ નવનિધિ સાજૈ.

॥ ઇતિ શ્રી બૃહદગણીય ગુર્વાવલી સમાપ્તેતિ ।

ચિરંજીવી દલપતરાધજી પઠનાર્થે । શુભં ભૂયાત્ ॥

નોંધ આ ગુર્વાવલી જિકાનેર સ્ટેટ લાઇબ્રેરીના ગુટકા નંબર ૧૧૪, લેખનસંવત ૧૭૪૯ થી ૧૭૫૧માં લખેલ, તેના આધારે શ્રીયુત અગરવલ્લ નાહટા સંગૃહીત અને “ જૈન સત્ય પ્રકાશ ” વર્ષ ૭, અંક ૫, પૃષ્ઠ ૩૧૭ માં પ્રકાશિત છે.

શ્રી હીરવર્ધનશિષ્ય શ્રી ખેમવર્ધનવિરચિત

પુણ્યપ્રકાશરાસ કળશ

[તપગચ્છ સાગરશાખા પટ્ટાવલી; તપગચ્છ વર્ધનશાખા પટ્ટાવલી]

[રચનાસંવત-વિ સં. ૧૮૭૦ : રચનાસ્થળ-અમદાવાદ]

- સોહમપાટ પરંપર પ્રગટયા, શ્રી હીરવિજય સૂરીદાજી;
ખુજબ્યો અકબરશાહ નરીદા, મોહનવેલી કંદાજી. ૧
- હાખર સરવર જાળ સુકાયા, જીજ્યા કર છોડાયાજી;
મહીતલમાં સુજસ ગવાયા, અમારિપડહ વજડાયાજી. ૨
- અઠાવનમેં પાટ સુહાયા, જગગુરુ નામ ધરાયાજી;
વિજયસેનસૂરિ તસ પાટે, યંડિત નામ ઠરાયાજી. ૩
- વાદી અનેક જીત્યા તેણે, સૂરિ ગુણે કરી છાજેજી;
તપગચ્છ મહા હરિતવિહ ડણ, દિનદિન અધિક દીવાજેજી. ૪
- તાસ પાટ પટોધર સુંદર, ભવિયણને ઉપગારીજી;
શ્રી રાજસાગરસૂરિ જયવંતા, શુદ્ધ પ્રજ્ઞપણકારીજી. ૫
- શાંતિદાસ શેઠને તૂઠા, મનવહિત કળ પાયાજી;
અગીઆર લાખ ધન ખરચ્યુ જેણે, ગુરુ ઉપદેશ સુહાયાજી. ૬
- વૃદ્ધિસાગરસૂરિ તાસ પટોધર, મનમોહન સુખકારજી,
કીર્તિલતા આરોપી જગમાં, કહેતાં કિમ લહું પારજી. ૭
- શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિ ગિરુઆ, પ્રખળ વિદ્યાએ પૂરાજી;
વૃદ્ધિસાગરસૂરીશ્વર પાટે, ધરમકરણ થયા સૂરાજી. ૮
- ઉદ્યાણસાગરસૂરિ શીલવંતા, તત્પટે ગુણવંતાજી;
શ્રી પુન્યસાગરસૂરિ પ્રસિદ્ધા, વિદ્યા ગુણે મહમહંતાજી. ૯
- દશોદશ કીર્તિલતા આરોપી, સમતા રસ ભંડારજી;
જિનેશ્વર ગુરુએ નયણે નિરખ્યા, ધન તેહનો અવતારજી. ૧૦
- રૂપ અનોપમ અંગ ખિરાજે, લક્ષણવંત મુર્ષીદાજી;
દેખત અચરીજ પામી મનમાં, પ્રણમે નરના વૃંદાજી. ૧૧
- સુધારસ વરસી પ્રભુ વયણે, ભવિજન સંશય ભાજેજી;
તત્પટે ઉદ્યાચળ ઉદયો, શ્રી ઉદયસાગરસૂરિ રાજેજી. ૧૨

- આણુંદસાગરસૂરિ તસ પાટે, ભવિયણને હીતકારીલ; તેહ ગુરુ પાટ પટોધર પ્રગટયા, શાંતિસાગર સુખકારીલ. ૧૩
- સૂરિગુણ તસ અંગ બિરાજે, સોભાગી સિરદારલ; સાગરગચ્છ ગુરુ ભાર ધુરંધર, નિર્વહે સુખકારલ. ૧૪
- અદલહનપુરપત્તન ચોમાસું, સંપ્રતિ સૂરિ બિરાજેલ; એહ રાસની રચના કીધી, સુંદર તેહને રાજેલ. ૧૫
- હીરવિજયસૂરીશ્વર શિષ્ય, નગવર્દન ગણી જાણીલ; હુંકામત છાંડી ઉપદેશે, ઠાણુંગ સૂત્ર સુભણલ. ૧૬
- ટીકા રચના સરસ કરી તીણે, પંડિત પદવી સોહેલ; વચનકળા ચતુરાર્થ સુણીને, શ્રોતાનાં મન મોહેલ. ૧૭
- જ્ઞાનવૃદ્ધિ ગુણ જાણી આચારજ, વર્દન શાખા ધારીલ; વાસક્ષેપ કરી ગુરુ માથે, આશિષ દે તિહાં સારીલ. ૧૮
- તસ શિષ્ય કેમળવર્દન ગુરુ ગીરૂઆ, પંડિત પદવી રાજેલ; તાસ શિષ્ય વાચકપદ ધારી, પચવીશ ગુણે કરી છાજેલ. ૧૯
- આ શ્રી રવિવર્દન સુખકારી, જ્ઞાનતણા દાતારીલ, ધનવર્દન તસ શિષ્ય પંકાઈ, પંડિતમાં અધિકારીલ. ૨૦
- વિનયવંત વિદ્યાએ પુરા, વિનીતવર્દન તસ શિષ્યલ; તાસ સીષ્ય વિદ્યા અભ્યાસી, શુભ મુહૂર્ત લીએ દીધ્યલ. ૨૧
- વૃદ્ધિવર્દન ગુરુ ચરણકમળ નમું, જસ ગુણનો નહી પારલ; લક્ષ્મીસાગરસૂરિને હેતે, આવ્યા તે અણુગારલ. ૨૨
- તાસ શિષ્ય શુભ લક્ષણધારી, ઉપાધ્યાય પદ આપેલ; વૃદ્ધિ કારણ ગણવર્દન આવ્યા, દેઈ પદવી હીત થાપેલ. ૨૩
- ઝ શ્રી પ્રીતિવર્દનસાગર, ઉપાધ્યાય પદ ધારીલ; ગચ્છનાયક જાણી સુખદાયક, અધિક ધરે બહુ ખ્યારલ. ૨૪
- તાસ શિષ્ય શુભ લક્ષણકારી, વિદ્યામલ પણ ભારીલ; વિદ્યાવર્દન નામ એ સાચું, શિક્ષા દીએ હિતકારીલ. ૨૫
- તસ સેવક મુજ ગુરુ એ રૂડા, હીરવર્દન ગુરુ હીરાલ; તેહ તણેા ઉપગાર એ જાણેા, મધુરી ભણાવી ગિરાલ. ૨૬
- ગુરુવાદિક ગુણ કિમ કહેવાયે, મુજ મતિ નહી અતિ ભારીલ; બાળલીલાએ રાસ બનાવ્યો, પંડિત લેજ્યો સુધારીલ. ૨૭

ભટ્ટારક શ્રી સિદ્ધસૂરિશિષ્યવિરચિત ઉપકેશ કવલાંગર- પટ્ટાવલી

[રચનાસંવત-વિ સં. ૧૯૬૦]

॥ શ્રી કૌમલગચ્છાનાં પટ્ટાવલી લિખ્યતે ॥

પ્રથમ પદ અધિરૂઢ પાર્શ્વજિન જ્ઞાન પ્રકાશક,
સંજમ શ્રુત સંપન્ન અખિલ અજ્ઞાન વિનાશક;
અહિખાલક પ્રતિપાલ કમઠ કુત્સિત મુનિ ત્રાસક;
શરણાગત ભય હરણુ ભયે ભવિજન ભય નાશક.
વસુદેવ(૮૪) સંખ્ય જિનપદ અવરાજત શુભ જિનધર્મધર;
સચ્ચિદા ચરણુ સેવન નિરત સિદ્ધસૂરિ શ્રીપૂજ્યવર. ૧
દ્વિતીય પદ (૨) શુભદત્ત તૃતીય (૩) હરદત્ત સુમનહું,
ચતુરથ (૪) આર્યસમુદ્ર સકલ ગુન સાગર માનહું;
પંચમ (૫) કેશી કુમર, ભૂપ પરદેસિય બુદ્ધે.
ષષ્ઠ (૬) સ્વયંપ્રભસૂરિ, યક્ષકે તનમન સુદ્ધે. વસુ ૨
(૭) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ પદ સપ્તમ જવ લિખહું,
મત્રીસુતહિ જિવાય ગચ્છ ઉપકેશ સુકિતહું;
ઠર પ્રસન્ન સચ્ચિદા ય કર્મ હિંસાદિક સુદ્ધે,
લક્ષ ત્રીન સિદ્ધિ વ્યૂહ સહ શિષ્યન પ્રતિબુદ્ધે. વસુ ૩
અષ્ટમ પદ પ્રવિષ્ઠ યક્ષ પ્રતિબોધપ્રકાશક,
(૮) યક્ષદેવ આચાર્ય સંધજન વિદ્ધ વિનાશક;
નવમ પદ અધિરૂઢ (૯) કષ્ઠસૂરિ ગુનપૂરન,
(૧૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ દિગદોષ વિચૂરન. વસુ ૪
પદ ઇકાદશ પૂજ્ય (૧૧) સિદ્ધસૂરિ પુન બારહું,
(૧૨) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ ત્રયોદશ પદ વિચારહું;
(૧૩) યક્ષદેવસૂરિસુ (૧૪) કષ્ઠસૂરિ મનુસંજક,
વીરપ્રકૃતિકી વિકૃતિ સ્નાન શુભ વિધિ સનભંજક. વસુ ૫
(૧૫) દેવગુપ્તસૂરિસુ પંચદશ પદ પ્રમાનહું,
શશિરસ પટ્ટારૂઢ (૧૬) સિદ્ધસૂરિ પુન માનહું;

- (૧૭) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ સમદશ પદ વખાનિય,
 (૧૮) ચક્ષુદેવસૂરિસુ, પદ અષ્ટાદશ જાનિય. વસુ ૬
 ચાંદનંદ પદ (૧૯) કક્ષસૂરિ, ગુનજ્ઞાન પ્રવિન્નહું,
 (૨૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ વિંશ પદ અઘતતિચ્છિન્નહું;
 (૨૧) સિદ્ધસૂરિ પદ એકવિંશ સિદ્ધસંપત્ત પૂરિય,
 નેત્રનેત્ર પદ પૂજ્ય વિજ્ઞા (૨૨) રત્નપ્રભસૂરિય. વસુ ૭
 (૨૩) ચક્ષુદેવસૂરિસુ નયનગુન પદ ભનીજે,
 અક્ષિવેદ પદ (૨૪) કક્ષસૂરિ ગુનવન્ત ગનીજે;
 લોચનશર પદ (૨૫) દેવગુપ્તસૂરિ સુખદાયક,
 (૨૬) સિદ્ધસૂરિ ષટ્વિંશ પદ મુનિજન ગનનાયક. વસુ ૮
 (૨૭) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિસુ ત્રિનવ પદ પૂજિત જાનિય,
 (૨૮) ચક્ષુદેવસૂરિસુ અષ્ટવિંશતિ પદ માંનીય;
 ઉનત્રિંશ પદ (૨૯) કક્ષસૂરિ ગુન ગંભીરહું,
 (૩૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ ગુનનભ અત(તિ) ધીરહું. વસુ ૯
 શિવલોચનશશિ પદ (૩૧) સિદ્ધસૂરિ સુખકારિય,
 (૩૨) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ સકલ ભવિજન ભવ હારિય;
 દ્વાત્રિંશત પદ પૂજ્ય પ્રખર પંડિત અવધારિય,
 (૩૩) ચક્ષુદેવસૂરિસુ દેવગુપ્ત પદ વિચારિય વસુ ૧૦
 (૩૪) કક્ષસૂરિ ચવતીસ પદ મેઅત પધારિય,
 જિનખધન પુન ત્રિપત સેઠ સોમકકી ટારિય;
 દેવી દર્શન પ્રતખ છંડ ભંડાર સુકારિય,
 નામ ઉભૈ દ્વાવિંશ, અપર ગણુશાખા નિકારિય. વસુ ૧૧
 (૩૫) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ ગુનશેખર જાંનીય,
 (૩૬) સિદ્ધસૂરિ ગુનભૂરિ રામરસ પદ વખાનિય;
 શિવલોચનમુનિ પદ (૩૭) કક્ષસૂરિ ચિત્ત આનિય,
 (૩૮) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ, પાવકસિદ્ધિ માંનિય વસુ ૧૨
 ગુનનિધિ ગુનનિધિ પદ (૩૯) સિદ્ધસૂરિ સુખ જાંનહું,
 (૪૦) કક્ષસૂરિ તપ ભૂરિ પદ વિધિસુખખં વખાનહું,
 (૪૧) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ, વારધિશશિ માનહું,

વીણા વાદ્ય પ્રવીન હીનક્રિય કછુક પ્રમાનહું. વસુ૦ ૧૩
 સકલ સંઘ મિલ (૪૨) સિદ્ધસૂરિ મુનિનાયક થપ્પે,
 વારિધિ લોચન પદ અખિલ તપ તેજ અમ્મખે;
 પદ વરણુગુન (૪૩) કછસૂરિ શ્રાવક અઘહારક,
 નિજ મુખ પંચ પ્રમાણુ ગ્રન્થ રચ જ્ઞાન પ્રસારક. વસુ૦ ૧૪
 વેદવેદ પદ (૪૪) દેવગુપ્તસૂરિ દુઃખહર્તા,
 સ્વોપજ્ઞા ટીકા સુગ્રન્થ નવપદ પર કર્તા;
 વારિધિખાંણુ સુપદ (૪૫) સિદ્ધસૂરિ સિદ્ધિધર્તા,
 સાગરરસ પદ (૪૬) કછસૂરિ મુહમંગલ ભર્તા. વસુ૦ ૧૫
 હરિભુજમુનિ પદ (૪૭) દેવગુપ્તસૂરિ ગુરુ જ્ઞાનિય,
 વરણુસિદ્ધિ પદ (૪૮) સિદ્ધસૂરિ બહુ બુદ્ધિ નિધાનિય;
 નિરધિનિધિ પદ (૪૯) કછસૂરિ જ્ઞાનિય ગુનખાનિય,
 તાસ ચરણ ચિત લાય, નામ નિત સ્વમુખ વખાનિય. વસુ૦ ૧૬
 (૫૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ પંચાસત કિન્નો,
 તવ ભૈંસા નિજ ભક્ત સમ લખ ધન વ્યય કિન્નો;
 તાત કોટિન કોટ દ્રવ્ય તાકો ગુરુ કિન્નો,
 સરશશિ પદા૩૬ (૫૧) સિદ્ધસૂરિ પુન ચિન્નો. વસુ૦ ૧૭
 (૫૨) કછસૂરિ બાવન પદ પૂજિત જખ ધારે,
 નૃપવચ હેમાચાર્ય, શિષ્ય નિર્દયો નિકારે;
 (૫૩) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ તેપત્ત વિરાજે,
 લક્ષ દ્રમ્મ નિજ ત્યાગ સાધુ સાજન સવ સાજે. વસુ૦ ૧૮
 બાણુવેદ પદ (૫૪) સિદ્ધસૂરિ, પૂરનગુન પૂજહું,
 બાણુબાણુ પદ કછસૂરિ કીરતકી કુંજહું,
 જિન ધિય કોટ મરોટ પ્રગટ અત્યંત સુસોભિત,
 (૫૬) દેવગુપ્તસૂરિસુ પત્રિરસ પદ અલોભિત. વસુ૦ ૧૯
 સાયકમુનિ પદ (૫૭) સિદ્ધસૂરિ શરનાગત ત્રાતા,
 (૫૮) કછસૂરિ શરસિદ્ધિ પદ ગુનજ્ઞાન વિધાતા;
 (૫૯) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ ઇષુનિધિ સિદ્ધિદાતા,
 રસનભ પદા૩૬ (૬૦) સિદ્ધસૂરિ જગખ્યાતા. વસુ૦ ૨૦

ઋતુવિધુ પટ્ટા૩૬ (૬૧) કક્ષસૂરિ જિનમંડન,
 (૬૨) દેવગુપ્તસૂરિસુ પટ્ટ રસ મુજ અધખંડન;
 રાગરાંમ પટ્ટ (૬૩) સિદ્ધસૂરિ પૂરન ગુનવન્તહું,
 શાસ્ત્રવેદ પટ્ટ (૬૪) કક્ષસૂરિ જપ તપ જસમન્તહું. વસુ૦ ૨૧
 (૬૫) દેવગુપ્તસૂરિસુ પટ્ટ રસશર શુભ ધારિઉ,
 તીર્થાટન કર દેશ લાટિ ભકતનકો તારિઉ;
 દર્શનદર્શન પટ્ટ (૬૬) સિદ્ધસૂરિ જખ લિન્ના,
 આદિનાથકો પૂજ્ય પ્રતિષ્ઠાપન જિન કિન્ના. વસુ૦ ૨૨
 રસઋષિ પટ્ટા૩૬ (૬૭) કક્ષસૂરિ તપ ધારિય,
 તિન ક્રિય ગચ્છપ્રખંધ સકલ સાધુન સુખકારિય;
 (૬૮) દેવગુપ્તસૂરિસુ પટ્ટ ઘટવસુ બુદ્ધિવારિધિ,
 (૬૯) સિદ્ધસૂરિ મુનિરાજ પટ્ટ વડલાગ રાગનિધિ. વસુ૦ ૨૩
 મુનિનભ પટ્ટા૩૬ (૭૦) કક્ષસૂરિ બુદ્ધિભાગર,
 ઈતિ વિનાશન કરન શરન ભય હરન ચ નામર;
 (૭૧) દેવગુપ્તસૂરિસુ પટ્ટ ઋષિરસા સુખનિય,
 સ્વરલોચન પટ્ટ (૭૨) સિદ્ધસૂરિ દુઃખ મોચન માંનીય. વસુ૦ ૨૪
 દ્વીપદેવ પટ્ટ (૭૩) કક્ષસૂરિ જપ તપ ધારિય,
 (૭૪) દેવગુપ્તસૂરિસુ પટ્ટ ઋષિવેદ વિચારિય;
 તાલુત્રિલોચનવદન (૭૫) સિદ્ધસૂરિ પટ્ટ માંનહું,
 (૭૬) કક્ષસૂરિ ગુનભૂરિ પટ્ટ મુનિરસ પહિયાનહું. વસુ૦ ૨૫
 (૭૭) દેવગુપ્તસૂરિસુ પટ્ટ પુનિ મુનિમુનિ મન્નિય,
 ઋષિવસુ પટ્ટા૩૬ (૭૮) સિદ્ધસૂરિ ચિત અન્નિય;
 તરુનિધિ પટ્ટપ્રવિષ્ટ (૭૯) કક્ષસૂરિ ચિત લાવહું,
 દ્વિગગજનભ પટ્ટ (૮૦) દેવગુપ્તસૂરિ ગુન ગાવહું. વસુ૦ ૨૬
 સિદ્ધિઅવનિ પટ્ટ (૮૧) સિદ્ધસૂરિ સંતનકુલભૂષન,
 ભૂધરભૂજ પટ્ટ (૮૨) કક્ષસૂરિ પૂરનતપપૂષન;
 વિધિલોચનગુન (૮૩) દેવગુપ્તસૂરિ પટ્ટમંડન,
 યાવન પૂજ્ય પ્રતાપ, ભવિજન ભયખંડન.

વસુદેવ (૮૪) સંખ્ય જિણુ પટ્ટ, અવરાજત શુભ જિનધર્મધર;
સચ્ચિયાય ચરણ સેવન નિરત, સિદ્ધસૂરિ શ્રી પૂજ્યવર. ૨૭

ઢોહા-સોરઠા

- સિદ્ધસૂરિ શ્રી પૂજ્યવર, ઢોમલ ગચ્છાધીશ,
વિરચી ચહ પટ્ટાવલી, જાસુ વચનધર શીસ. ૧
- જો નર યા પટ્ટાવલી, પઢહ સુનહિ ચિત ધાર;
સો પાવત સંસારમેં, શીઘ્ર પઢારથ ચાર. ૨
- ગનિયત બહુ ગ્રંથ મહીં, વઠ ગતીતૈ અંકુ;
યામે તો ઋણુ રીતતૈ, શુનિગન ગનો નિશંક. ૩
- ચૈત્ર શુકલ તૃતીયાસ દિન, ચંદનંદરસબોમ (૧૯૬૦)
દિબી ચહ પટ્ટાવલી, વત્સર વાસર લોમ. ૪

॥ ઈતિ સંપૂર્ણઃ ॥

મુનિરાજ શ્રી દર્શનવિજયજીવિરચિત કલપસૂત્રવર્ણિત સ્થવિરાવલી

(રાગ-ગઝલ. નન્દ કે લાલા હો મતવાલા)

શ્રી મહાવીરકી પાટપરંપરા, સૂરિ મુનિકો નમો નમો;
નિર્ગન્ધ કોટિક ચંદ્ર વનોકસ, તપસ્વી મુનિકો નમો નમો. (ટેક)
પાંચવે ગણધર સ્વામી સુધર્મો ૧, કેવલી જમ્બૂકો ૨ નમો નમો;
પ્રભવ ૩ શય્યાંભવ ૪ શ્રી યશોભદ્રો ૫, સંભૃતિસૂરિકો ૬.

નમો નમો. શ્રી૦ ૧

સ્થૂલભદ્રજી ૭ સુહસ્તિસૂરિ ૮, સુસ્થિતસૂરિકો ૯ નમો નમો;
હન્દ્રદિન્ન ૧૦ દિન્ન ૧૧ સિંહગિરિજી ૧૨, વ્રજસ્વામીકો ૧૩

નમો નમો. શ્રી૦ ૨

વજ્રસેન શુરુ ૧૪ પુષ્પગિરિજી ૧૫, કલ્પમિત્રકો ૧૬ નમો નમો;
ધનગિરિ ૧૭ શિવભૂતિ ૧૮ ભદ્ર ૧૯ નક્ષત્ર ૨૦, રક્ષસૂરિકો ૨૧

નમો નમો. શ્રી૦ ૩

નાગ ૨૨ જેહિત ૨૩ શ્રી વિષ્ણુ ૨૪ કાલક ૨૫, શ્રી સંપતિતકો ૨૬
નમો નમો;

વૃદ્ધ સૂરિ ૨૭ સંધપાલિત ૨૮ હસ્તિ ૨૯, ધર્મસૂરિકો ૩૦

નમો નમો. શ્રી૦ ૪

હસ્તિ ૩૧ શ્રીધર્મ ૩૨ શ્રીસિંહ ૩૩ શ્રીધર્મ ૩૪, જમ્બૂ ૩૫ નંદિતકો ૩૬
નમો નમો;

દેશી ગાણજી ૩૭ સ્થિરશુભસૂરિ ૩૮, કુમારશુભકો ૩૯

નમો નમો. શ્રી૦ ૫

શ્રી દેવર્ષિક્ષમાશ્રમજી ૪૦, પૂર્વવેદીકો નમો નમો;

ચારિત્ર દર્શન જ્ઞાનકે સ્વામી, ન્યાયી મુનિકો નમો નમો. શ્રી૦ ૬

મુનિરાજ શ્રી દર્શનવિજયજીવિરચિત

ગુરુ વંદન

(રાગ-શ્રી સિદ્ધગિરિકો વંદન)

મહાવીરકે પાટકો વંદન હો, પટધારી મુનિકો વંદન હો. (ટેક)
પંચમ ગણધર મુદ્ધર્મ ગણી, શ્રી જંબૂસ્વામી પ્રભવ મુણિ;
શ્રી શય્યાંભવ યશોભદ્ર ગણી, સંભૂતિ ગણિ સ્થૂલભદ્ર મુણિ. મં ૧
સુહસ્તિસૂરિ સુસ્થિતસૂરિ, શ્રી ઈન્દ્રદિનન ગણિ દિનનસૂરિ;
શ્રી સિંહસૂરિ શ્રી વજ્રસૂરિ, શ્રી વજ્રસેન ગણિ ચંદ્રસૂરિ. મં ૨
સામન્તભદ્ર બહે દેવસૂરિ, પ્રદ્યોતન શ્રી માનદેવસૂરિ;
શ્રી માનતુંગ ગુરુ વીરસૂરિ, જયદેવ વ દેવાનન્દસૂરિ. મં ૩
વિક્રમ નરસિંહ સમુદ્રસૂરિ, શ્રી માનદેવ વિભુદ્રસૂરિ;
જયાનન્દ રવિ જશદેવસૂરિ, પ્રદ્યુમ્ન માન વિમલેન્દ્રસૂરિ. મં ૪
બહુ ગચ્છમે' શ્રી ઉદ્યોતસૂરિ, સર્વદેવ દેવ સર્વદેવસૂરિ;
યશોભદ્રસૂરિ મુનિચન્દ્રસૂરિ, શ્રી અજિતદેવ શ્રી સિંહસૂરિ. મં ૫
શ્રી સોમપ્રભ મણિચન્દ્રસૂરિ, તપગચ્છમે' શ્રી જગચ્ચંદ્રસૂરિ;
દેવેન્દ્રસૂરિ ધર્મઘોષસૂરિ, શ્રી સોમપ્રભ સોમતિલકસૂરિ. મં ૬
શ્રી દેવસુન્દર સોમસુન્દરજી, મુનિસુંદરજી રત્નશેખરજી;
લક્ષ્મીસાગર સુમતિ ગણિજી, શ્રી હેમવિમલસૂરિ મુણિજી. મં ૭
આનન્દવિમલ વિજયદાના, શ્રી હીરસૂરિ જગગુરુ માના;
શ્રી સેન-દેવ-સિંહ-સૂરિ જના, શ્રી સત્યવિજય ગણિ મુનિરાના. મં ૮
કર્પૂર-ક્ષમા-જિત-વિજય ગણી, શ્રી ઉત્તમ-પદ્મ-વિજયજી ગણી,
શ્રી રૂપ કીર્તિ કસ્તૂર ગણિ, ગુરુ દાદા શ્રી મણિવિજય ગણી. મં ૯
શ્રી બુદ્ધિવિજય શ્રી મુક્તિ ગણિ, શ્રી વિજયકેમદ સૂરીશમણી;
શ્રી વિનયવિજયજી સ્થવિર ગુણી, ચારિત્રવિજયજી પૂજ્ય મુનિ. મં ૧૦
ભારતમે' આજ મુનિ વિચરે', શત આઠ સદા પ્રતિબોધ કરે;
શ્રી દર્શન જ્ઞાન વ ન્યાય ધરે, સખ જીવકે શ્રી કલ્યાણ કરે. મં ૧૧

પટ્ટાવલી સમુચ્ચય

ભા. ૨

પૂર્વાણી

પુરવાણી

પૃષ્ઠ ૩-કડી ૧૯ : ચાર મગળ :

મગલં મગધાન ધીરો, મંગલં ગૌતમપ્રભુ ।

મંગલ સ્થૂલભદ્રાધાઃ, જૈનધર્મોડ્વત્તુ મંગલમ્ ॥૧॥

આમાં ત્રીજા મગળ તરીકે આ. સ્થૂલભદ્રસૂરિનું નામ છે.

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૧ : (ચરણ પહેલું) આં શ્રીભદ્રઆહુસ્વામીના ૪ શિષ્યો—

૧ સ્થવિર ગોદાસ, ૨ સ્થવિર અગ્નિદત્ત, ૩ સ્થવિર યશદત્ત, ૪ સ્થવિર સોમદત્ત. (કલ્પસૂત્ર-સ્થવિરાવલી).

(ચરણ બીજું) આં શ્રીસમૂતિવિજયસૂરિના ૧૨ શિષ્યો

આં નદનભદ્ર, આં ઉપનદનભદ્ર, આં તિષ્યભદ્ર, આં યેશોભદ્ર, આં સ્વપ્નભદ્ર, આં મણિભદ્ર, આં પૂર્ણભદ્ર, આં સ્થૂલભદ્ર, આં ઋજુમતિ, આં જબ્જ, આં દીર્ઘભદ્ર અને આં પાડુભદ્ર.

(ચરણ ત્રીજું) આં શ્રીમમૂતિવિજયની ૭ શિષ્યાઓ

યક્ષા, યક્ષદિન્ના, ભૂતા, ભૂતદિન્ના, સેણા, વેણા, રેણા. આ સાતે આં સ્થૂલભદ્રની બહેનો હતી, વિદુષી હતી અને આં સંમૂતિવિજયજીની શિષ્યાઓ બની હતી. (કલ્પસૂત્ર-સ્થવિરાવલી).

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૫ : આર્યમહાગિરિજીના શિષ્યો

સ્થવિર ઉત્તર, સ્થવિર બલિસહ, સ્થવિર ધનાઢ્ય, સ્થવિર શ્રી આઢ્ય, સ્થવિર કૌડિન્ય, સ્થવિર નાગ, સ્થવિર નાગમિત્ર, સ્થવિર પહુલ્લૂક રોકગુપ્ત ત્રૈરાશિક (કલ્પસૂત્ર-સ્થવિરાવલી)

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૬. આર્યમહાગિરિજીની વાચક પરપરા

આર્યમહાગિરિ, આર્ય બહુલ-બલિસહ, આર્ય આર્ય સ્વાતિ, સ્યામાર્ય, આર્ય જીતધર, શાંડિલ્ય (સ્ક દિલ), આર્ય સમુદ્ર, આર્ય મણુ, આર્ય ધર્મ, આર્ય ભદ્રગુપ્ત, આર્ય વજ્રસ્વામી. (નદીસૂત્ર-સ્થવિરાવલી)

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૧૧ : આં સંડિલસૂરિ

આ આચાર્યનાં સંડિલ, પાંડિલ્ય, ખદિલ, સ્ક દિલ એમ વિવિધ નામો મળે છે. નદીસૂત્ર પટ્ટાવલીમાં આ નામના બે આચાર્યો બતાવ્યા છે.

૧ આં સંડિલ-જેઓ વિદ્યાધર વંશના બારમા વાચક છે અને યુગપ્રધાનોમાના ૧૩ મા યુગપ્રધાન છે. તેઓ વીર સં ૩૭૬ થી ૪૧૪ સુધી યુગપ્રધાનપદે હતા.

૨ આં ખદિલ-જોઓ વિદ્યાધર વંગના ૧૯ મા વાયક છે, તેઓ વીં સં ૮૫૦ પહેલા વિદ્યમાન હતા. તેમણે ઉત્તરાપચના મુનિઓનું સમ્મેલન મેળવી માથુરીવાચના કરી હતા (પ્રભાવકચરિત્ર, દિમવતરચં)

પૃષ્ઠ ૫, કડી ૧૨. આર્ય દ્વિગુમિત્રસૂત્રિ પદંપદા

૧ ગણધર મુધર્માસ્વામી, ૨ કેવળી શ્રીજળસ્વામી, ૩ આં પ્રભવ-સ્વામી, ૪ આં શયભવસૂત્રિ, ૫ આં યશોભદ્રસૂત્રિ, ૬ આં મબૂતિ વિજય, ૭ આં ગચ્છભદ્રસ્વામી, ૮ આં સુદસ્તિસૂત્રિ, ૯ આં સુસ્થિતસૂત્રિ, ૧૦ આં ઇદ્રદિત્રસૂત્રિ, ૧૧ આં દિત્રસૂત્રિ, ૧૨ આં સિદ્ધગિરિજી, ૧૩ આર્ય વજ્રસ્વામી, ૧૪ આં ગચ્છ, ૧૫ આં પુષ્પ-ગિરિજી, ૧૬ આં દ્વિગુમિત્રજી, ૧૭ આં ધનગિરિ, ૧૮ આં શિવ-ભૂતિ, ૧૯ આં ભદ્ર, ૨૦ આં નક્ષત્ર, ૨૧ આં રક્ષા, ૨૨ આં નાગસૂત્રિ, ૨૩ આં જોહિલ, ૨૪ આં વિષ્ણુ, ૨૫ આં કાલક, ૨૬ આં સંપલિત, ૨૭ આં વૃદ્ધ, ૨૮ આં મંદપાલિત, ૨૯ આં હસ્તિ, ૩૦ આં ધર્મ (શ્રાવકગોત્રી), ૩૧ આં સિદ્ધ, ૩૨ આં ધર્મ, ૩૩ આં જંખૂ, ૩૪ આં નદિત, ૩૫ દેશિગણી ક્ષમાશ્રમણ, ૩૬ સ્થિરગુપ્ત ક્ષમા-શ્રમણ, ૩૭ સ્થં કુમારધર્મ, ૩૮ દેવાધગણી ક્ષમાશ્રમણ. (દ્વિપસૂત્ર સ્થં)

પૃષ્ઠ ૫, કડી ૧૩ આં સુદસ્તિસૂત્રિના ૧૨ શિષ્યો, ૬ ગણો, ૨૪ શાખાઓ, અને ૨૭ કુલો

૧. આં રોહણ. તેનાથી ઉદ્દેહ ગણ નીકળ્યો ૪ શાખાઓ-ઉદ્દેખ-રિન્નિજયા, માસપૂરિયા, મધપત્તિયા, પુણ્યપત્તિયા. ૬ કુલો નાગભૂય, સોમભૂર્ધય, ઉલ્લગચ્છ, હત્થલિન્ન, નંદિન્ન, અને પન્દિહાસય.

ઉદ્દેહગણ અને નાગભૂત કુલનો કનિષ્ઠ સં ૭ નો શલાસેખ મળે છે.

૨. આં જસભદ્ર. તેનાથી ઉકુવાડિયગણ નીકળ્યો ૪ શાખાઓ ચંપિન્નિજયા, ભદ્દિન્નિજયા, કાકન્દિયા, અને મેહલિન્નિજયા ૩ કુલો ભદ્રજસિય, ભદ્રગુત્તિય, અને જસભદ્ર

૩. આં મેહગણી. મભવ છે કે, આં ધનસુદર આં ગુણસુદર અને આં ગુણાકર તે આ આચાર્યના જ ખીજ નામો હોય

૪. આં કામિટ્ટિ તેનાથી વેસવાડિયગણ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ સાત્વિથયા, રન્નપાલિયા, અંતરિન્નિજયા અને ખેમિલિન્નિજયા ૪ કુલો ગણિય, મેહિય, કામિટ્ટિય, અને દન્દપુરગ.

૫-૬. આં સુદિય, આં સુપ્પડિયુદ્ધ. તેઓથી કાડિયગણ નીકળ્યો.

૪ શાખાઓ—ઉચ્ચાનાગરી, વિન્નહરી, વર્ધરી, અને મન્નિઝમિદ્ધા. ૪ કુલો
ખલ્લિન્ન, વત્થલિન્ન, વાણિન્ન, અને પદ્ધવાહણ.

૭. આં રક્ષિય.

૮. આ રોહિત્ત.

૯. આં ધસિયુત્ત. તેનાથી માણુવગણુ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ
કાસવન્નિયા, ગોયમન્નિયા, વાસિદ્ધિયા, અને સોરદ્ધિયા. ૩ કુલો ધસિ-
યુત્ત, ધસિદ્ધિ, અને અભિન્નયન્ત.

૧૦. આં સિરિયુત્ત. તેનાથી ચારણુગણુ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ
હારિયમાલાગારી, સકાસીઆ, ગવેધુયા, અને વન્નનાગરી. ૭ કુલો
વત્થલિન્ન, પીર્ધમ્મિય, હાલિન્ન, પુસમિત્તિન્ન, માલિન્ન, અન્નવેડય,
અને ઠણ્ણસહ.

૧૧. આં ખંભગણી.

૧૨. આં સોમગણી.

આ સિવાય આં ભદ્રાહુતા શિષ્ય આં ગોદાસથી ગોદાસગણુ
નીકળ્યો. ૪ શાખા—તામલિત્તિયા, કોડીવરિસિયા, પહુવદ્ધણિયા અને
દાસીખ્ખજડિયા તથા આં મહોગિરિના શિષ્ય આં ઉત્તર અને આં
ખલિરસહથી ઉત્તર ખલિરસહ ગણુ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ કોસમ્મિયા,
સોધવિત્તિયા, ક્રોડખાણી અને ચદાનાગરી.

આ બન્ને ગણોનાં જુદા કુલો નથી.

આ રીતે ૮ ગણુ, ૩૨ શાખાઓ અને ૨૭ કુલો જાણવાં. (કલ્પ-
સૂત્ર—સ્થવિરાવલી)

પૃષ્ઠ ૬, કડી ૧૦ : સુનિવિહાર

મૌર્ય સમ્રાટ સંપ્રતિએ પોતાના રાજ્યનો વિસ્તાર આંધ્ર અને દ્રાવિડ
સુધી વધાર્યો હતો અને અનાર્ય દેશ સુદામા જૈનધર્મનો પ્રચાર કરાવ્યો હતો.
આં સુહસ્તિસૂરિના શ્રમણો ૬ ગણો, ૨૪ શાખાઓ અને ૨૭ કુલોમાં
વહે ચાર્ધ ગયા હતા. એટલે જૂના જૈન વસ્તીવાળા દેશો અને નવા જૈન
વસ્તીવાળા દેશોમાં શ્રમણોએ પોતાનો ધર્મપ્રચાર સતત રીતે ચાલુ
રાખ્યો હતો. આં ઋષિયુક્તનો પરિવાર સોરઠમાં વિચરતો હતો.

“વીરવશાવલી”માં લખ્યું છે કે—પુનઃ સંપ્રતિએ ઉત્તરદિસ મરૂધરિ
ધધાણીનગરિ શ્રીપદ્મપ્રભસ્વામીનો પ્રાસાદબિંબ નિપજાવ્યો. વીન્ન-
ગિરિ પાસનો પ્રાસાદ નિપજાવ્યો. અહાણીનગરિ શ્રીહમીરગઢિ શ્રીપાસ-

પ્રાસાદ ગિળ નિપજ્જવો. દક્ષિણગિરિ ગિળદે શ્રીનેભિગિળ ગ્યાગો, તે દક્ષિણ દિસે જ્જવો. પૂર્વ દિસિ રોહિણિગિરે શ્રીગુપાગનો પ્રાસાદગિળ નિપજ્જવો. પછિમે દેવપત્તને પુનઃ ઇડરગદે શ્રીસાંતિનાથનો પ્રાસાદગિળ નિપજ્જવો.

“જૂહતકલ્પસૂત્ર” ઉં ૧, સુ. ૫૦ નિર્ણયિત ગાથા ૩૨૭૫ થી ૩૨૮૯ માં લખ્યું છે કે સમ્રાટ મંપ્રતિએ પોતાના રાજ્યમા ગરીબો માટે દાન-શાળાઓ સ્થાપી, રથયાત્રાઓમાં પોને જતો હતો તેના સામંત નામઓ પણ પોતપોતાના રાજ્યમા રથયાત્રામા જતા હતા સમ્રાટ મંપ્રતિએ સીમાડાના રાજાઓને જોડાવી સમ્યક્ત્વધારી બનાવી તેના દેશમાં મોકલ્યા. વેશધારીઓને મોકલી મુનિમાર્ગ જોડાવ્યો અને પછી સાચા સાધુ મોકલી ત્યાં જૈનધર્મનો પ્રચાર કરાવ્યો.

પૃષ્ઠ ૬, ઢાળ ૩, કડી ૧ અને પૃષ્ઠ ૨૭, ઢાળ ૧૪મી પૂરી : આં કાલિકસૂરિ.

શ્રીકાલિકાચાર્ય અપરનામ રથામાચાર્ય ચાર થયા છે

૧ વીર સં. ૩૨૦ થી ૩૩૫ માં થયા, જે આં સ્વાતિસૂરિના શિષ્ય હતા. તેમણે ઇંદ્રને પ્રતિષેધ કર્યો અને પ્રજાપતાસૂત્રની રચના કરી.

૨. વીર સં ૪૫૩માં જે થયા, જેમણે અવિનયી શિષ્યોનો ત્યાગ કરી તેમને સન્માર્ગે સ્થાપ્યા. નિમિત્તશાસ્ત્રના જળે ધરાનના શાહીઓને પ્રતિષેધી જૈનધર્મી બનાવ્યા સતી સાધ્વી આર્યો સરસ્વતીના શિષ્યની રક્ષા માટે વ્યભિચારી ગર્દભિદ્ધ રાજાને ઉચ્છેદ કરાવ્યો. ઇંદ્રને પ્રતિષેધ કર્યો અને ભાં ૧૦ ૪ ને દિવમે સંવત્સરી પર્વ સ્થાપ્યું.

૩. વીર સં. ૭૨૦ માં થયા, જે આં વિજ્ઞાસૂરિના શિષ્ય હતા.

૪. વીર સં. ૯૮૦ થી ૯૯૩ માં થયા, જે આં જૂતદિત્તમણિના શિષ્ય હતા. આં દેવર્ધિમણીના સમકાલીન હતા. માયુરી વાચનાના ધારક હતા. તેમણે વલ્લીની આગમ વાચનામાં પૂરી સહાય કરી. વડનમરમાં શ્રીસંધ સમક્ષ કલ્પસૂત્ર વાંચી સંવત્સરીને દિવસે કલ્પસૂત્ર વાચવાની મર્યાદા સ્થાપી અને વલ્લીવશના રાજા ધરસેનનો શોક દૂર કરાવ્યો.

આ પ્રમાણે ચાર કાલિકાચાર્યો થયા છે શ્રી કાલિકાચાર્ય કથાઓમા આ ચારે આચાર્ય દેવોનું મિશ્રિત ચરિત્ર મળે છે.

(પટ્ટાવલી સમુચ્ચય ભાં ૧, પૃષ્ઠ ૧૯૮ -)

અધ્યાપક ડાહરરાય રંગીલદાસ માંઠડ “ પશ્ચિમી ક્ષત્રપો ” માં લખે છે કે એમના સંમંધમા એક ખીજી વાત નોધવા જેવી છે. કાલકાચાર્ય ગર્દભિલ્લ ઉપર પોતાનું અંગત વેર વાળવાને પરદેશીઓને હિન્દમાં લાવ્યા એવો દોષ એમના પર મૂકી શકાય, પણ મળે છે તે પુરાવા ઉપરથી એમ લાગે છે કે કાલકાચાર્યે પોતાના પ્રભાવથી આ પરદેશીઓને હિન્દી અને આર્ય યનાત્રી દીધા હતા, તે એટલે સુધી કે શરૂઆતના ક્ષત્રપો તો સ્પષ્ટ-પણે જૈનધર્મના અનુયાયીઓ થયા હોય એમ લાગે છે. આ વાત નીચેના મુદ્દાઓથી સ્પષ્ટ છે (૧) ઉપવદાતનો લેખ યતાવે છે કે એ જૈનધર્મ માનતો. (૨) દામર્જદશી કે રુદ્રસિંહ વખતનો એક ત્રુટક શિલાલેખ મળ્યો છે. તેના અમુક વચનો “ કેવળજ્ઞાન સપ્રાપ્તિ ” વગેરેના પરથી મુનિશ્રી વિજયેન્દ્રસૂરિએ યતાવ્યું છે કે, આ ક્ષત્રપોએ જૈનધર્મ અપનાવ્યો હતો. (૩) જૈન ગ્રંથોમાં આ શકોને જૈન જ ગણવામાં આવ્યા છે. દા. ત. કાલકથામાં આ શકોને “ જૈનધર્મપ્રભાવકા : ” કહ્યા છે. આવી રીતે આ ક્ષત્રપોએ અહીં આવીને જૈનધર્મનો સ્વીકાર કર્યો હતો. તે કાલકાચાર્યની અસરને લીધે જ હતું તે દેખીતું છે અને કાલકાચાર્યે પાડેલા આ આર્ય હિન્દી સંસ્કારો ચક્રનના વશમાં ખૂબ ફાલ્યાફૂલ્યા લાગે છે કેમકે એનો પૌત્ર રુદ્રદામા તો શુદ્ધ આર્ય કેળવણી પામ્યો હતો અને ખરેખરો આર્ય હિન્દી હતો. મૂળે વિદેશી એવા આ શકો હિન્દમાં આવીને હિન્દી બની ગયા પોતાના નામોમાં પણ સંસ્કૃત શબ્દો (જય, રુદ્ર) વાપરવા મડયા. પોતાના લેખોમાં સંસ્કૃત ભાષા વાપરવા મડયા અને પોતાની આખી સંસ્કૃતિને હિન્દી બનાવવા મડયા. એ બધું કાલકાચાર્યે આ વિદેશીને પણ શુદ્ધ સંસ્કૃતિ આપવાની અખત્યાર કરેલી નીતિનો વિજય યતાવે છે. (‘ ઇતિહાસ સમ્મેલન નિબંધસંગ્રહ ’ પૃષ્ઠ ૬૫)

પૃષ્ઠ ૭, કડી ૫ . નમોઽર્હતની સમજુતિ :

નમોઽર્હત સિદ્ધાચારજ્ઞં આનો સમ્પૂર્ણ પાઠ નીચે પ્રમાણે છે.

નમોઽર્હતસિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્ય ।

પ્રાકૃત નવકાર મત્રના પાંચ પદોનું આ સંક્ષિપ્ત રૂપાંતર છે.

પૃષ્ઠ ૭, કડી ૧૫ યસ્મિન્ હરં આ સંપૂર્ણ શ્લોક નીચે પ્રમાણે છે

યસ્મિન્ હરપ્રમૃતયોડપિ દ્વતપ્રમાધા .,
સોડપિ ત્વયા રત્તિપતિ. ક્ષપિત ક્ષણેન ।

વિધ્યાપિતા હુતમુજ. પયસાડય ચેન,
પીતં ન કિં તદ્દપિ દુર્ધરવાહવેન ॥ ૧૨ ॥

[કલ્યાણમંદિરસ્તોત્ર]

પૃષ્ઠ ૮, કડી ૧૮ : વિક્રમસંવત્ .

વીર સં. ૪૭૧ થી વિક્રમસંવત્ શરૂ થાય છે પ્રસ્તુત પટ્ટાવલી રાસમાં આ બંને સંવતો આપ્યા છે. વીર સં. ૪૭૦ સુધીની ઘટનાઓમાં વીરસંવત્ અને ત્યાર પછીની ઘટનાઓમાં મોટે ભાગે વિક્રમસંવત્ આપ્યા છે. વીર સં. ૪૭૦ પછીની ઘટનાઓમાં આ. શ્રીવલ્લસ્વામીનું સ્વર્ગ ગમન, ચદ્રગચ્છતું બિરુદ ઇત્યાદિ. કોષ્ટ કોષ્ટ સ્થાને તો ચાલુ કડીઓમાં એક વધુ ચરણ બિમેરીને એટલે પુનરુક્તિ કરીને બંને સંવતો પણ દર્શાવ્યા છે. આ રાસમાં વિક્રમ સંવત્ માટે માત્ર સંવત્ શબ્દ જ વાપર્યો છે.

પૃષ્ઠ ૧૦, ઢાળ ૫, કડી ૨ : અણમિસ નયણાં મણકનજ સાહણાં આતી સપૂર્ણ માયા નીચે પ્રમાણે છે.

અણમિસનયણા મળ-ફજ્જસાહણા પુષ્પદામઅમિલાણા ।

ચ્ચરંગુલેળ મૃમિ, ન છિવતિ જિણા વિતિ ॥ ૧૧૧ ॥

(મલધારી આ. હેમચંદ્રસૂરિ શિષ્ય કૃત “ જૃહદ્સંગ્રહણી ”)

પૃષ્ઠ ૧૧, કડી ૧૦ : સંવત્ એકસો આઠે વર્ષે ”

અહીં સંવત્ શબ્દથી વિક્રમ સંવત્ સમજવો.

પૃષ્ઠ ૧૩, કડી ૧૬ : ઉઠ હાથ.

ગુજરાતીમાં સાડી એક માટે દોઢ, સાડી બે માટે અઢી, સાડી ત્રણ માટે ઉઠ (ઉઠા) અને સાડીચાર માટે દોસા, શબ્દો વપરાય છે. અહીં “ ઉઠ હાથ ” શબ્દથી એ સૂચન છે કે, હે રુકિમણી ! તું મારાથી સાડી ત્રણ હાથ દૂર રહીને મારી વાત સાંભળ.

પૃષ્ઠ ૧૩, કડી ૨૨ :

આ કડીના પહેલા ચરણમાં વીર સંવત્ આપ્યો છે અને પછી તે જ ચરણની પુનરુક્તિ કરી તેમાં જ વિક્રમ સંવત્ આપ્યો છે. આ રીતે આ કડીમાં ચારને બદલે પાંચ ચરણો છે, પરંતુ વાચકે તે બંને ચરણોને એક ચરણરૂપે માની, એક જ રાગે પુનરુક્તિ કરીને બોલવાં.

પૃષ્ઠ ૧૫, કડી ૧૪ :

આ કડીના ત્રીજા ચરણમાં વીર સંવત્ આપ્યો છે અને પછી તે જ ચરણની પુનરુક્તિ કરી તેમાં જ વિક્રમ સંવત્ આપ્યો છે, આ રીતે આ

કડીના ઉત્તરાર્ધમાં બેને બદલે ત્રણ ચરણો થાય છે કિન્તુ વાચકે બંને ચરણોને એક ચરણ રૂપે માની એક જ રાગમાં પુનરુક્તિ કરીને બોલવા.

પૃષ્ઠ ૧૫, કડી ૨. “પ્રાચીન ૮૪ ગચ્છો.”

પ્રાચીનકાળમાં ૮૪ ગચ્છો હતા તે દરેકની પ્રરૂપણા અને સમાચારી એક જ હતી. તેનાં પૂરા નામો મળતાં નથી પરંતુ કેટલાંએક નામો નીચે પ્રમાણે મળે છે.

નિર્ગન્ધગચ્છ, ક્રોટિકગચ્છ, ઉદ્દેહ, ઉડુવાડિય, વેસવાડિય, ચારણ, માનવ, ગોદાસગચ્છ, બલિસહગચ્છ, નાગેન્દ્રગચ્છ, ચદ્રગચ્છ, નિર્વૃત્તિગચ્છ, વિદ્યાધરગચ્છ, આરણ્યકગચ્છ (વિટપીગચ્છ, વિહરકગચ્છ), મદલવાદીગચ્છ, કાલિકાચાર્યગચ્છ, હારીલગચ્છ (હારિજમચ્છ), કૃષ્ણર્ષિગચ્છ, ઉપદેશગચ્છ, કોરટાગચ્છ, દ્વિવદનીકગચ્છ, મનિજમા શાખા (હર્ષપુરીય) બ્રહ્મદ્રીપિક (વરમાણુગચ્છ), રાજગચ્છ (ધર્મધોષગચ્છ, સુગણુગચ્છ) ચૈત્રપુરીગચ્છ, ધનેશ્વરગચ્છ, મોદેરાગચ્છ, ચૈત્યવાસીગચ્છ ભટેવરાગચ્છ, કુર્યપુરીયગચ્છ, વાયડગચ્છ, ભાવડારગચ્છ, સડેરકગચ્છ, હાથુડીગચ્છ, પૂર્ણતલગચ્છ, હર્ષપુરાયગચ્છ, વડગચ્છ વગેરે.

વડગચ્છ થયા પછી ઉપરમાના કેટલાએક ગચ્છો સમયના પ્રવાહમાં નાશ પામ્યા છે અને કેટલાએક ગચ્છો બીજા નામ પામ્યા છે. એ રીતે વડગચ્છમાંથી બીજીરીતે જ ૮૪ ગચ્છો થયા છે, જેની યાદિ આગળ આપી છે.

પૃષ્ઠ ૧૬, કડી ૮ :

આ કડીના પહેલા ચરણને બેવડાવી વીર સંવત અને વિક્રમ સંવત એમ બે સંવત આપ્યા છે, એટલે કડીમાં ચારને બદલે પાંચ ચરણો બન્યા છે વાચકે તે બંને ચરણોને એક જ ચરણ માની એક જ લયમાં પુનરુક્તિ કરીને બોલવા.

પૃષ્ઠ ૧૮, કડી ૧૫ :

આ કડીના પહેલા અને બીજા ચરણમાં વીર સંવત આપ્યો છે અને પછી તે બંને ચરણોની પુનરુક્તિ કરી તેમાં જ વિક્રમ સંવત આપ્યો છે. આ રીતે આ કડીમાં ચારને બદલે છ ચરણો છે પરંતુ વાચકે તે ચાર ચરણોને બે ચરણરૂપે માની એક જ લયમાં પુનરુક્તિ કરીને બોલવા.

અહીં એ વિશેષતા છે કે, ‘વળા’ એવો શબ્દ વાપરીને વિક્રમ સંવત આપ્યો છે આથી અથકારને ચરણો વધારીને પણ બંને સંવતો રાખવા ઇચ્છે છે, એમ નક્કી થાય છે.

પૃષ્ઠ ૨૩, કડી ૪, અને પૃષ્ઠ ૨૪, કડી ૩ : તાળા ૪૮, પદો ૪૮ :

આં માનતુગમ્પરિએ ધાગનગરીમાં બોજ નગ્નની દેશમાં 'બક્તામર સ્તોત્ર'ના ૪૪ પદો ગનાવી ૪૪ તાળાં તોડ્યા હતાં. એટલે બક્તામર સ્તોત્ર વગ્તુત ૪૪ શ્લોકવાળું છે. તેની પ્રાચીન દીકા તથા પ્રબંધચિતામણિ વગેરેમાં તેના ૪૪ પદો ગતાવ્યાં છે

કલ્યાણુમદિર સ્તોત્રની સગ્ખામણીમાં પણ તેના ૪૪ શ્લોકો જ વ્યાજગ્રી છે પરંતુ દિગમ્બર આચાર્યે ચાર પ્રાતિહાર્ય વિમૂર્તિના ચાર નવાં પદો ગનાવી તેમાં દાખલ કર્યાં છે તેમજ શ્રીજી એક દિગમ્બર આચાર્યે એ જ ચાર પ્રાતિહાર્યનાં ખીજા ૪ ચાર નવા પદો ગનાવી તેમાં દાખલ કર્યાં છે. આ રીતે દિગમ્બર સમાજમાં બક્તામર સ્તોત્રનાં ૪૮, અને પર પદો મનાય છે. પરંતુ આ આઠે પદો પોતાની કૃત્રિમતાને જાહેર કરે એવી કોટિના છે. તે ૪૪ પદોની શૈલીનાં નથી, એમ વાચનાર સહેજે સમજી શકે તેમ છે કવિ ગહાદૂર દીપવિજયજીએ આ રાસમાં એ માન્યતાના આધારે બક્તામરનાં ૪૮ પદો ગતાવ્યાં છે, પણ ખરી રીતે બક્તામર સ્તોત્રમાં ૪૪ પદો જ છે. (વિશેષ માટે જુઓ, 'જૈન સત્યપ્રકાશ' ક્રમાંક ૮૫, પૃં ૨૫)

પૃષ્ઠ ૨૪, કડી ૭ : દિગમ્બરના એ મતો :

વિં સં ૧૬૯ માં દિગમ્બર મત નીકળ્યો, જે આજીવક, ત્રૈરાશિક, અર્ધદિક અને બોટિક મતના એકમ રૂપે છે આં અર્હદ્ગણિએ આ મતને સિદ્ધ સંધ, નદિ સંધ, સેન સંધ અને દેવ સંધ, એમ ૪ વિભાગમાં વ્યવસ્થિત કર્યો હતો ત્યાર પછી દિગમ્બર સપ્રદાયમાંથી મૂળ સંધ, દ્રાવિડ સંધ, ચાપનીય સંધ, કાષ્ઠા સંધ, માથુર સંધ, તારણ પથ, ભદ્રારક, તેરહ પથ, ગુમાન પથ અને સમૈયા પથ એમ ત્રિવિધ પથો નીકળ્યા છે આને દિગમ્બરોમાં ૧ વીશપથી અને ૨ તેરહપથી એમ બે મુખ્ય મતો છે. વીશપથી જૈનો શ્રાવકોના સિંદૂરપ્રકરણોક્ત ૨૦ કર્તવ્યોને માને છે. તેઓ પ્રાચીન દિગમ્બર જૈનો છે. તેરહપથી તેમાંના ૧૩ કર્તવ્યોને માને છે તેઓ વિં સં ૧૬૯૦ માં નીકળ્યા. ('શ્વેતામ્બર-દિગમ્બર સમન્વય' ભાગ ૩ જો)

પૃષ્ઠ ૨૮, કડી ૩ : આં શ્રીનિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ .

આ કડીમાં નવું ચરણ વધાર્યો વિના જ ચાલુ ચરણમાં વીર સંવત અને વિક્રમ સંવત એમ બે સંવતો આપી શ્રીનિનભદ્રગણિનો સમય ગતાવ્યો

છે પણ અહીં વિક્રમ સં ૫૪૫ આપ્યો તેને બદલે વિં સં ૬૪૫ જોઈએ.

પૃષ્ઠ ૨૯, કડી ૩ : શીસોદિયા વંશવલી :

રાજા કનકસેન વિં સં ૨૦૦, તેણે સૌરાષ્ટ્રના વાલાક પ્રદેશમાં રાજ્ય સ્થાપ્યું, એથી પેઢીએ રાજા વિજયસેને વલભી શિહોર અને વૈરાટ (ધોળકા) વસાવ્યાં. કુલ સાત પેઢી રાજ્ય ચાલ્યું. વિ. સં ૩૭૫ (ટોડ-રાજસ્થાન). પછી શિલાદિત્ય રાજા થયો, જે વાલાકરાજ પણ કહેવાય છે. ગુ. સ. ૧ થી ૬૦. મ્હેઝોએ વલભી ભાંગ્યું અને શિલાદિત્ય મૃત્યુ પામ્યો, વીર સં ૮૪૫, વિં સં ૪૩૫ (જૈન ઇતિહાસ).

આ રાજાથી મુખ્ય બે શાખાઓ ચાલી છે. ૧. મૈત્રક, ૨. શીસોદિયા.

૧. મૈત્રકવંશ શિલાદિત્ય મૂળે સૂર્યનો પુત્ર છે. સૂર્યનું બીજું નામ “મિત્ર” છે. એટલે તેનો વંશ તે મૈત્રકવંશ.

મૈત્રકવંશની પાચ-છ પેઢીઓ ગુપ્તવંશના સેનાપતિ તરીકે રહેલી છે. એટલે તેનું બીજું નામ “સેનાપતિ” વંશ પણ છે અને ત્રીજું નામ “વલભીવંશ” છે. વલભીવંશે ગુ. સ. ૧૮૦ થી ૪૫૦ સુધી વલભીનું રાજ્ય કર્યું છે તેની રાજવલી આ પ્રમાણે છે.

૧ ભટ્ટારક, ૨ દ્રોણસિંહ, ગુ. ૨૦૦, ૩ પહેલો દ્રુવસેન, ૪ ગુહસેન ગુ. ૨૫૦, ૫ બીજો ધરસેન ગુ. ૨૮૦, ૬ પહેલો શિલાદિત્ય ગુ. ૨૮૫ ૭ પહેલો ખરગ્રહ, ૮ ત્રીજો ધરસેન, ૯ બીજો દ્રુવસેન, ૧૦ એથો ધરસેન ગુ. ૩૩૧, ૧૧ ત્રીજો દ્રુવસેન, ૧૨ બીજો ખરગ્રહ, ૧૩ બીજા શિલાદિત્યનો પુત્ર ત્રીજો શિલાદિત્ય, ગુ. ૩૭૦, ૧૪ એથો શિલાદિત્ય, ૧૫ પાંચમો શિલાદિત્ય ગુ. ૪૨૦, ૧૬ છઠ્ઠો શિલાદિત્ય, ૧૭ સાતમો શિલાદિત્ય, ગુ. ૪૫૦ વિં સં ૮૨૫.

(‘ગુજરાતના ઐતિહાસિક ક્ષેત્રો’ ભા. ૧, ૨, ૩)

૨. શીસોદિયાવંશ જેનાં બીજાં નામો ગિહલોત, આહડિયા, રાવલ, શીસોદિયા, રાણા વગેરે વગેરે છે; તેમાં આજે શીસોદિયા નામ પ્રસિદ્ધ છે તે શીસોદા કે એવા ગામથી મૂળ ગાદીએ આવ્યા હોય માટે શીસોદિયા કહેવાયાં એમ વિદ્વાનોની ધારણા છે. એના શબ્દાર્થનો વિચાર કરીએ તો શીસોદિયાનું સંસ્કૃતરૂપ શીર્ષોદિતા શીર્ષોદયાઃ થાય. જેમ બ્રાહ્મણો બ્રહ્માજીના મુખમાંથી નીકળ્યા મનાય છે તેમ શીસોદિયા પણ બ્રહ્માજીના

મસ્તિષ્કમાથી નીકળ્યા છે એમ તેના શબ્દાર્થ ઉપરથી તાન્વી શકાય છે. ઐતિહાસિક ઉદ્દેશો મળે છે કે, વલ્લીવશનો શિક્ષાદિત્ય રાજા બ્રાહ્મણ સંતાન છે. તેની પરપરામાં બટ્ટાર્ક અને ગાપા ગવલ વગેરે થયા છે અને ગાપા રાવલના વશને તે શીસોદિયા છે, એટલે કે શીસોદિયા તે બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિમાથી ઊતરી આવેલ રાજવંશ છે. અને તેથી જ શીસોદિયા એ તેઓનું સાર્થક નામ છે

શીસોદિયાની વંશાવલી, વિવિધ સાધનોદ્વારા આ પ્રમાણે નૈયાર થાય છે:

૧ બટ્ટાર્ક યાને પહેલો ગાપા રાવલ, ગુ. મં. ૧૯૦, ૨-ધરમદ, ૩ ગુહસેન, ગુહિલ, ગુહદત્ત, ગ્રહાદિત્ય, તેના વશને ગહિલોત તથા ગોહેલ કહેવાયા, ગુ. મં. ૨૫૦, ૪ ભોજ, તે ઇડરનો રાજા બન્યો, ૫ મહેદ, ૬ નાગાદિત્ય ટોડ જેમ્સ લખે છે કે, ઇડરના બીસોએ નાગાદિત્યને મારી તેના કુટુંબને નસાડી મૂક્યું. ૭ શિક્ષાદિત્ય ૮. અપરાજિત, ૯ ખીજે મહેદ, ૧૦ કાલભોજ, ખીજે ગાપા ગવલ, જે ઇડરથી નાસી મેવાડમાં આવ્યો, નાગદામાં મોટા થયો અને ચિત્તાડના મૌર્ય રાજાને મારી ચિત્તાડનો રાજા બન્યો. ૧૧ ખુમાણ પહેલો, ૧૨ મત્તટ, ૧૩ ભર્તૃભટ પહેલો, ૧૪ સિંહ, ૧૫ ખીજે ખુમાણ ૧૬ મહાયક, ૧૭ ત્રીજે ખુમાણ, ૧૮ ખીજે ભર્તૃભટ તેને મહાલક્ષ્મી નામની રોકોડ પુત્રી રાણી હતી, ૧૯ અલ્લટ વિ. સં. ૧૦૧૦, ૨૦ નરવાહન, ૨૧ શાલિવાહન, ૨૨ શક્તિકુમાર વિ. સં. ૧૦૩૪, ૨૩ અંબાપ્રસાદ, ૨૪ શુચિવર્મા, ૨૫ નરવર્મા, ૨૬ કીર્તિવર્મા, ૨૭ યોગરાજ, ૨૮ વૈરાટ, ૨૯ વશપાલ, ૩૦ વૈરસિંહ, ૩૧ વીરસિંહ વિ. સં. ૧૧૬૪, ૩૨ અરિસિંહ, ૩૩ ચૌડસિંહ, ૩૪ વિક્રમસિંહ, ૩૫ રાણો રણસિંહ, તેનાથી રાવલ અને રાણા એમ બે શાખાઓ આવી વિ. સં. ૧૨૧૧, ૩૬ ક્ષેમસિંહ, ૩૭ સામતસિંહ, ૩૮ કુમારસિંહ, ૩૯ મથનસિંહ, ૪૦ પદ્મસિંહ, ૪૧ જૈત્રસિંહ વિ. સં. ૧૨૭૦ થી ૧૩૦૯, ૪૨ તેજસિંહ, ૪૩ સમરસિંહ સં. ૧૩૫૬, ૪૪. ભુવનસિંહ, ૪૫ જયસિંહ, ૪૬ લક્ષ્મીસિંહ, મૃત્યુ સં. ૧૩૬૦, ૪૭ અજયસિંહ, ૪૮ બ્રાતા અરિસિંહ, મૃત્યુ સં. ૧૩૬૦, ૪૯ હમીરસિંહ, ૫૦ ખેતસિંહ, ૫૧ લક્ષરાજ, ૫૨ મોકલસિંહ વિ. સં. ૧૪૮૫, ૫૩ રાણો કુંભ, મૃત્યુ સં. ૧૫૩૦, ૫૪ રાયમલ્લ, મૃત્યુ સં. ૧૫૭૫, ૫૫ સંત્રામસિંહ, ૫૬ રત્નસિંહ, ૫૭ વિક્રમજીત, ૫૮ ઉદયસિંહ. ૫૯ રાણો પ્રતાપ, ૬૦ અમરસિંહ, મૃત્યુ વિ. સં. ૧૬૭૭, ૬૧ કર્ણસિંહ.

(રાણકપુરમાં ત્રૈલોક્યદીપકપ્રાસાદનો શિલાલેખ: જુઓ-પ્રકાશક : અડગવિલાસ પ્રેસ બાકિપુર (પટના) ના હિંદી ટોડરાજસ્થાનમાં ૫૦ ગૌં હીં ઓઝાની ટિપ્પણી.)

શીસોદિયા વંશના રાજાઓ જૈનધર્મી કે જૈનધર્મપ્રેમી હતા, તે અંગે નીચે મુજબ કેટલાએક ઉદ્દેશો મળે છે.

૧૧ ખુમ્માણુ તેના વશમાં થયેલ સમુદ્રકુમાર દીક્ષા લઈ જૈનાચાર્ય બન્યા. તેમણે દિગંબરોના હાથમાં જતા નાગદા તીર્થને બચાવી રક્ષણ કર્યું હતું. (ગુર્વાં શ્લોક ૩૯)

૧૩ ભર્તૃભટ તેણે ભટેવરનો કિલ્લો બનાવ્યો, તેમાં જ ગોહિલ-વિહાર બનાવી તેમાં ખુડામણીના હાથે ભં આદિનાથની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી ચિત્તોડગઢ પર ગોમુખ કુંડની જૈનગુફામાં ભં આદિનાથની પ્રતિમા છે. તેના પરિકરના લેખથી સમજાય છે કે, આ પ્રતિમાની ભટેવર ગચ્છના આં આશ્રદેવસૂરિએ અંજનશલાકા કરી હતી. એટલે કે ગોહિલરાણાના વંશજો જૈનધર્મી હતા.

આજે પણ એવી લોકમાન્યતા છે કે, “મેવાડમાં નવો કિલ્લો બને કે ત્યાં ભં આદિનાથનું દેરાસર બને.” ભટેવર કિલ્લાના ઉક્ત ગોહિલ-વિહારથી અને કુંભારાણાના એક ફરમાનથી પણ એ વાતને સમર્થન મળે છે.

૧૭ ખુમ્માણુ તેને બ્રાહ્મણો પ્રત્યે અત્યંત તિરસ્કાર હતો. તેણે ધણુ બ્રાહ્મણોને મેવાડમાંથી કાઢી મુકાવ્યા હતા. એટલે આ બ્રાહ્મણધર્મી કે શૈવધર્મી નહોતો.

૧૯ અદલટ આ રાજા વિં સં ૧૦૦૦ લગભગમાં થયેલ છે. તે આં નન્નસૂરિનો ઉપાસક હતો તેની રાજસભામાં શ્વેતામ્બર દિગમ્બરોનો શાસ્ત્રાર્થ થયો થતો જેમાં શ્વેતામ્બર આં પ્રહુમ્નસૂરિ અને તર્કપંચાનન આં અભયદેવસૂરિએ દિગમ્બરાચાર્યજીને જીતી પોતાનો શિષ્ય બનાવ્યો હતો ને વિજય મળ્યો હતો. અને તેના જ પ્રતીકરૂપે શ્રીસંઘ તરફથી ચિત્તોડના કિલ્લામાં મોટા કીર્તિસ્તંભ બાંધે કરવામાં આવ્યો હતો. જેનો સં. ૧૪૮૫ માં રાણા મોઝલસિંહના આદેશથી સં. ગુણરાજે જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો હતો. આજે પણ એ સ્તંભ ચિત્તોડના કિલ્લામાં જૈન-ધર્મની કીર્તિ ફેલાવતો અડગપણે બાંધેલ છે અદલટ રાજની રાણી હર્ષદેવીએ હર્ષપુર વસાવ્યું, જે આજે અજમેર પાસે હાસોટ નામથી પ્રસિદ્ધ છે. ત્યાંથી હર્ષપુરીય ગચ્છનો પ્રાદુર્ભાવ થયો છે. અદલટ રાજની એક

રાણીને રેવતીનો રોગ હતો, જે સાડેગઢગચ્છની હસ્તિકુંડી શાખાના આંબલમદ્મરિના વાસકેપથી મટી ગયો હતો. આ રાજા જૈનધર્મી હતો. તેનો ખીજો પુત્ર ભુવનપાલ આંબલમદ્મરિનો ઉપાસક હતો.

૩૫ રાણો રણસિંહ સંગ્રામસિંહ અને સમરસિંહ એ તેના જ ખીજાં નામો છે. રાણા રણસિંહથી શીસોદિયા રાજાઓ “ગણા” તરીકે ઓળખાય છે. તેનો સમય વિં સં. ૧૨૧૧ છે. તેને એક દરણસિંહ નામે પુત્ર હતો. તેના પુત્ર ધીરસિંહે સં. ૧૨૨૯ ની આસપાસમા જૈનધર્મ સ્વીકાર્યો હતો, જેનાથી “શીસોદિયા ઓસવાળ” વંશની સ્થાપના થઈ છે. શીસોદિયા ઓસવાળો મેવાડની નૈર્ઋત્યમાં ભૂલાનગરમા રહેતા હતા. ભૂલાનગર દદનપદન થતાં તેમાનું એક કુંડું અમદાવાદ આવી વસ્યું, જે આજે નગરશેઠના કુંડું તરીકે પ્રસિદ્ધ છે. ભૂલાનગરની પાસેના પ્રદેશમાં પાંચમની તિથિ માટે “પાંચમના કામમાં પચાત પડે” એવી માન્યતા છે એ જ રીતે નગરશેઠના કુંડુંમા પણ પાંચમનો દિવસ અશુભ લેખાય છે, તે માટે એવી દંતકથા મળે છે કે, શીસોદિયા વંશની એક કુમારિકા પાંચમને દિવસે શુભકામ માટે જતી હતી. તેને રસ્તામાં ખૂબ જ પજવણી થઈ અને રસ્તામાં જ તેનું મૃત્યુ થયું ત્યારથી શીસોદિયા ઓસવાળો પાંચમને દિવસે કોઈ પણ જાતનું શુભ કામ કરતા નથી. પાંચમ માટેની આ માન્યતા ભૂલાવતી નગર અને નગરશેઠના કુંડુંમનો પ્રાચીન સંગ્રહ હોવાનું પુરવાર કરે છે. થોડા વર્ષો પહેલાં ભૂલાનગરનું જોદકામ થયેલ છે, તેમાથી અનેક જિનપ્રતિમાઓ મળી આવી છે, જે આજે રાહિડાના દેરાસરમાં વિદ્યમાન છે.

૪૧ રાણો જૈનસિંહ--આ રાણાનાં જયતલ, જયમલ, જયસિંહ અને જયતસિંહ એમ વિવિધ નામો મળે છે. તેનો સમય વિં સં. ૧૨૭૦ થી ૧૩૦૯ મળે છે. તેણે છ લડાઈઓમા વિજય મેળવ્યો હતો. તેણે વિં સં. ૧૨૮૫ માં આહડમાં હીરલા આચાર્ય શ્રીજગન્નંદ્ર સૂરિને “તપા”ના ધિરુદ્ધથી શોભાવ્યા હતા. ત્યારથી તપગચ્છ એ નામની શરૂઆત થઈ છે આ રાણો અને તેની રાણી પરમ જૈન બન્યાં હતાં. ત્યારબાદ પણ તેની ત્રણ પેઢી સુધી રાણીઓએ જૈનધર્મનું પાલન કર્યું હતું.

૫૨ રાણો મોક્ષસિંહ તેણે ચિત્તોડ પરના જૈન કીર્તિસ્તંભનો સં. ૧૪૮૫માં સં. ગુણરાજ પાસે જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો હતો. આજે પણ ચિત્તોડના કિલ્લામાં બં મહાવીરસ્વામીના મંદિર પાસે તે જૈન કીર્તિસ્તંભ વિદ્યમાન છે.

૫૩ રાણા કુંભાજી--તેણે વિં સં. ૧૪૯૬માં રાણકપુરના ત્રૈલોક્ય દીપક પ્રાસાદમાં બે પાપાણુ સ્તંભો કરાવ્યા છે. જે તેવા જ સ્વરૂપમાં આજે પણ વિદ્યમાન છે તેના પૌત્ર રાણા રાયમદલજીએ દેવકુલપાટણને વિકસાવ્યું છે, જ્યાં આજે ચાર મોટાં જિનાલયો છે.

૫૯ રાણા પ્રતાપસિંહ જગદ્ગુરુ શ્રીહીરવિજયસૂરિ મોગલ બાદશાહ અકબરને પ્રતિબોધી જીજીઆવેરો માફ કરાવી ગુજરાત તરફ આવતા હતા ત્યારે રાણા પ્રતાપે લગભગ વિં સં. ૧૬૪૩ માં તેઓને મેવાડ પધારવા નિમત્રણપત્ર પાઠવ્યો હતો, જે પત્રમાં રાણાજીએ પોતાના રાજવંશને તપગચ્છના આચાર્યોના ઉપાસક તરીકે ઓળખાવેલ છે.

એક દોહરો મળે છે કે

શીસોદિઆ સંડેસરા, ચઉદસીયા ચઉહાણુ,
ચૈત્યવાસીયા ચાવડા, કુલગુરુ એહ પ્રમાણુ. ૧

એટલે શીસોદિયા સાંડેરક ગચ્છના ઉપાસકો હતા, અને રાણા જૈત્રસિંહ પછી તપાગચ્છના ઉપાસક બની રહ્યા હતા. એકદરે શીસોદિયા વંશના અનેક રાજાઓ જૈનધર્મી કે જૈનધર્મ પ્રેમી બન્યા છે. (જૈન સત્ય-પ્રકાશ, ક્રમાંક. ૭૩, ૭૪, ૭૫, ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦).

પૃષ્ઠ ૨૯, કડી ૧૧ અને પૃષ્ઠ ૩૮ કડી ૨, ૫ : સાંડેરકગચ્છની પદાવલી

મારવાડમાં સાંડેરાવ ગામથી આ ગચ્છ નીકળ્યો છે, જેમાં અનેક પ્રાભાવિક આચાર્યો થયા છે. તેની પરંપરા આ રીતે મળે છે

(૧) આં ધૃશ્વરસૂરિ. તેમને મુડારાની બદરીદેવી પ્રત્યક્ષ હતી.

(૨) આં યશોભદ્રસૂરિ તેમનો સં. ૯૫૭ માં જન્મ, સં. ૯૬૮ માં સૂરિપદ, સં. ૧૦૧૦ માં ચોરાશીવાદનો જય અને સં. ૧૦૨૯ કે ૧૦૩૯ માં સ્વર્ગવાસ થયેલ છે. પાંડવાડા પાસે પિલાઈ ગામના બ્યં. પ્રણયસારની પત્ની ગુણસુદરના તે પુત્ર હતા. છ વર્ષે દીક્ષા લીધી. તેમને બદરીદેવી પ્રત્યક્ષ થઈ હતી. તેમણે મુડારામાં જ આચાર્ય થયા પછી જવજીવ સુધી છ વિગધનો ત્યાગ કર્યો હતો. અને હમેશા આઠ કોળિયા માત્ર આહારના આખેલમાં કરતા હતા. તેમને મંત્ર, યત્ર, અંબનકૃષિકા, ગગનગામિની વિદ્યા, આઠ મહાસિદ્ધિઓ વગેરે અનેક વિદ્યાઓ પ્રાપ્ત થઈ હતી. તેમણે આહડ, કરહેડા, કવિલાણુ, સાંભર, અને બેસરમાં એક જ દિવસે એક જ મુદ્દતે પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી મેવાડ નરેશ અદલટરાજ અને

ગૂર્જરેશ્વર મૂળરાજ વગેરે અનેક રાજા, મહારાજા, મંત્રીઓ, ઉપાસકો તેમના ભક્તો હતા. તેમને અચપણમાં નિશાળમાં પિલાઇના કેશવ બ્રાહ્મણ સાથે કળ્યો થયો હતો. આ કેશવે યોગી થઈ આચાર્ય મહારાજને માગ્વા ધણા પ્રયત્નો કર્યા. આચાર્ય મહારાજે તે સર્વ પ્રયત્નોને પોતાના વિદ્યા બળથી નિષ્ફળ બનાવ્યા તેને શાસ્ત્રાર્થમાં પણ હરાવ્યો અને વિદ્યાબળથી વલ્લભો કે ખેડખલાથી ભગવાન ઋષભદેવનું દેરાસર એક જ રાતમાં લાવી નાડલાઈમાં સ્થાપિત કર્યું આ સિવાય બીજા અનેક ચમત્કારો તેઓએ બતાવ્યા હતા. તેઓ નાડલાઈમાં જ સ્વર્ગસ્થ થયા હતા.

(૩) આં શાલિસૂરિ. તે ચોહાણવંશના સર્વ વિદ્યાપારગત અને બદરીદેવી સેવિત હતા. (૪) સુમતિસૂરિ, (૫) શાતિસૂરિ, (૬) ઈશ્વરસૂરિ, (૭) શાલિસૂરિ સં. ૧૧૮૧, (૮) સુમતિસૂરિ, (૯) શાતિસૂરિ, સં. ૧૨૨૯ માં શીસોદિયા ઓસવાળ બનાવ્યા, (૧૦) ઈશ્વરસૂરિ, તેમના ઉપદેશથી સં. ૧૨૪૫-૧૨૯૧માં આણુ-લૂણવસહીમાં મંત્રી યશોવીરે ૩ દેરીઓ કરાવી પ્રતિષ્ઠા કરાવી. (૧૧) શાલસૂરિ (૧૨) સુમતસૂરિ (૧૩) શાતિસૂરિ (૧૪) ઈશ્વરસૂરિ. તેમણે જીવવિચાર વિવરણ, લલિતાગ ચરિત્ર, શ્રીપાલ ચોપાઈ, પડ્માપાર્વતોત્ર-સટીક, નંદિષેણુમુનિ ગીત, યશોભદ્રસૂરિ પ્રબંધ, મેવાડસ્તવન-સટીક, સુમિત્રચરિત્ર વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા હતા. તથા સં. ૧૫૯૭ વૈ. શુ. ૬ શુક્રવારે પુનર્વાસુ નક્ષત્રમાં નાડલાઈની સાયર જિનવસહીમાં ભગવાન શ્રીઋષભદેવની દરી પ્રતિષ્ઠા કરી હતી.

આં યશોભદ્રસૂરિના બીજા શિષ્ય આં બલિભદ્રસૂરિ યાને આં વાસુદેવસૂરિથી હસ્તિકુંડી ગચ્છ શરૂ થયો, જેમાં અનુક્રમે વાસુદેવસૂરિ, પૂર્ણભદ્રસૂરિ, દેવસૂરિ અને બલિભદ્રસૂરિ-એ ચાર નામના જ આચાર્યો થયા છે. બીજા હલ્દેષ પ્રમાણે વાસુદેવસૂરિ, પૂર્ણભદ્રસૂરિ, વીરસૂરિ અને દેવસૂરિ એ ચાર નામના આચાર્યો થયા છે.

એક રાસમાં બોહાન્નપિ, કૃષ્ણન્નપિ, ખિમાન્નપિ અને યશોભદ્રસૂરિને ગુરુભાઈ બતાવ્યા છે તે હીક નથી. યશોભદ્રસૂરિ ગુરુ છે તેને બોહાન્નપિ, શાલભદ્રસૂરિ, બલિભદ્રસૂરિ વગેરે શિષ્યો હતા બોહાન્નપિનું તપસ્વી નામ જ ખિમાન્નપિ છે. અને કૃષ્ણન્નપિ બોહાન્નપિના શિષ્ય થાય છે.

આં યશોભદ્રસૂરિનું ચરિત્ર ઉપર આવી ગયું છે. ખિમાન્નપિ અને કૃષ્ણન્નપિનું ચરિત્ર આ પ્રમાણે છે.

ચિત્તોડ પાસેના વડગામના બોહાએ દુઃખી થતાં કર્મની વિચિત્રતા સમજી આં યશોભદ્રસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી. નામ તો બોહાઋષિ હતું પણ તેઓ મહાન તપસ્વી અને ક્ષમાભાવથી ઉપસર્ગો સહતા હોવાથી ખિમાઋષિના નામથી પ્રસિદ્ધ થયા છે. તેમને તપસ્યાના પ્રભાવે દેવ-સહાયક હતો. અનેક લખિંધઓ ઉત્પન્ન થઈ હતી તેમણે તપસ્યાના પારણા માટે વિકટ અભિગ્રહો લીધા હતા, જે દરેક પૂરાયા છે અને પારણા થયું છે આવી રીતે તેના ૮૪ અભિગ્રહોની સંખ્યા મળે છે ધારાપતિ મુજબે બાઈ સિધુલ તો તેનો ખાસ ભક્ત હતો. તેણે ગુરુમંદિર જનાવી ખિમાઋષિના ચરણોની પાદુકાની સ્થાપના કરી હતી. તેમની ૩૦ વર્ષે દીક્ષા અને ૯૦ વર્ષે સ્વર્ગગમન થયેલ છે

કૃષ્ણઋષિ તેમના શિષ્ય થાય જે ધારાનગરીના યુવરાજ સિધુલના માનીતા રાવત (રાજપૂત) હતા. ખિમાઋષિએ પહેલવહેલો અભિગ્રહ એવો કર્યો હતો કે—“ રાવત કૃષ્ણ સ્નાન કરી છૂટા કેશ રાખી ઉદિગ્ન મનનો હોય અને એકવીશ પુલ્લાનો આહાર આપે તો ખિમાઋષિ પારણું કરે ” તેમને આ અભિગ્રહમાં ૩ મહિનાને ૮ દિવસના ઉપવાસ થયા હતા. નવમે દિવસે સિધુલે રાવત કૃષ્ણને ઠાઢી મૂક્યો હતો. તેથી તે તેના છૂટા કેશ કરી ખિત્રમને જીલો હતો, ત્યાં જ ઋષિ પધાર્યા. કૃષ્ણે બાલાની અણીથી પુલ્લા ઉપાડી ઋષિના પાત્રમાં નાખ્યા ગણતરી કરી તો ૨૧ પુલ્લા હતા. આ પ્રમાણે અભિગ્રહ પૂરો થતાં ખિમાઋષિએ પારણું કર્યું ઋષિએ એક પછી એક આવા ૮૪ અભિગ્રહો કર્યા હતા

રાવત કૃષ્ણને આ અભિગ્રહનું જ્ઞાન થતા આશ્ચર્ય થયું. તે ઋષિની પાછળ પાછળ ગયો તેણે ઋષિને પોતાનું આયુષ્ય પૂછ્યું ત્યારે છ મહિનાનું આયુષ્ય બાકી છે એમ જાણી ખિમાઋષિ પાસે દીક્ષા લીધી. દીક્ષા થતાં દેવોએ કુસુમવૃષ્ટિ કરી, તેનું નામ કૃષ્ણઋષિ પાડવામાં આવ્યું કૃષ્ણ ઋષિ છ મહિનાનું ચારિત્ર પાળી સ્વર્ગે ગયા

આં શ્રીયક્ષદેવસૂરિના શિષ્ય કૃષ્ણઋષિ થયા. તેઓ પણ ધણા મહાન તપસ્વી લખિંધસંપન્ન અને પ્રભાવિષ્ટ હતા. જેનાથી કૃષ્ણર્ષિ ગમ્મ નીકળ્યો છે, તે કૃષ્ણઋષિ આ કૃષ્ણઋષિથી બે સદી પૂર્વે થયા છે

ખિમાઋષિના ગુરુબાઈ આં જલિભદ્રસૂરિ પણ મોટા પ્રભાવક થયા છે તેમને પાલીના સૂર્યમંદિરના અધિષ્ઠાયક પાસેથી અંજન દ્રુપિદા, સ્વર્ણ-સિદ્ધિ, આકાશગામિની વિદ્યા વગેરે મળ્યાં હતા જૂનાગઢનો રાણો

ખેગાર (સં. ૯૧૬) બૌદ્ધ બની ગયો હતો, જૈનોને યાત્રા કરવા દેતો ન હતો. એક મોટો સંઘ જૂનાગઢ ગયો અને યાત્રા વિના ૧૨ વર્ષ સુધી ત્યાં જ પડ્યો રહ્યો. આં બલિભદ્રસૂરિએ આઠાશ માર્ગે ત્યાં આવી રાજને જૈનધર્મી બનાવી, બૌદ્ધોને હટાવી ગિરનારને કરી જૈનતીર્થ બનાવ્યું તથા મધને યાત્રા કરાવી. મેવાડના રાણા અલ્લટે બલિભદ્રસૂરિને આચાર્ય બનાવી વાસુદેવસૂરિ નામ આપ્યું તેની પરંપરા તે હરિતકુંડી ગચ્છ કહેવાય છે.

શીસોદિયા વંશના ક્ષત્રિયો અને ઓસવાણો સાંડેરક ગચ્છના ઉપાસક હતા. તે માટે દોહરો પણ મળે છે કે

શીસોદિયા સંડેસરા, ચઉદસીયા ચઉહાણુ;
ચૈત્યવાસીયા આવડા, કુલ્લગુરુ એક પ્રમાણુ ૧

મેસાણાથી પાટણ અને કબોધ તીર્થ જતી રેલવે લાઈનમા મણુદ-રોડ સ્ટેશન છે, ત્યાંથી દોઢ માઈલ દૂર સંડેર ગામ છે. આ ગામ પણ પ્રાચીન છે, જે કે તે સાંડેરકગચ્છનું ઉત્પત્તિ સ્થાન નથી કિન્તુ તેનો સાંડેર ગચ્છ સાથે વિશેષ સંબંધ હશે એમ લાગે છે. આં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિએ સં. ૧૭૪૯મા આ સંડેર ગામમા જ મહોપાધ્યાય શ્રીયશોવિજયજી મહારાજની આજ્ઞા પ્રમાણે ક્રિયોદ્ધાર કરી સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર્યો હતો.

(શા. જૈ. આ વિજયધર્મસૂરિ સંશોધિત 'અં. રાસસંગ્રહ' ભા. ૨ જે તથા ' શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ ' ક્રમાંક ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦)

સાંડેરક ગચ્છના જૈન ગોત્રો-ગુલ્લીયા, બંડારી, ચૂતર કુધોરિયા, ધારોલા, કાંકરેયા, બહોરા, શીસોદિયા વગેરે ૧૨ જાતિ.

આ સાંડેરાવ ગચ્છની જાતિઓ છે કોઈ સાંડેરાવ ગચ્છના મહાત્મા પોતાની વહી આસોપના ખરતર ગચ્છના મહાત્માને આપી ગયા, ત્યારથી તે મહાત્મા આમાની કેટલીએક જાતિની વહી લખે છે.

મલધાર ગચ્છના જૈનગોત્રો-પમારિયા, (ગોલિયા કોહારી સિધી), કોહારી, ગિરિયા, બંચ, ગેહલડા, ખીમસરા વગેરે.

(મલધાર ગચ્છના કુલ ગુરુની વહીના આધારે)

પૃષ્ઠ ૩૦, કડી ૧૫ નગરશેઠ શાતિદાસજીની વશાવલી :

૧. પદ્મશાહ જે હરપાલના વશમાં થયા છે. આ વંશ પ્રથમ મેવાડની નૈર્ઝત્ય સીમા પર આવેલ ભૂલાનગરમાં (રોહિડા પાસે) હતો. તે નગરનો નાશ થતાં તે અમદાવાદ આવી વસ્યો અને કુલ્યો. કાલ્યો, રોહિડાના પ્રદેશમા અને શિસોદિયા ઓસવાણોમા પાંચમનો દિવસ આજે

પણ નેષ્ટ મનાય છે. ભૂલાનગરની પ્રાચીન જિનમૂર્તિઓ આને રોહિડામાં વિરાજમાન છે.

૨. વત્સાશાહ

૩ સહસ્રકિરણ

૪. નગરશેઠ શાંતિદાસ તે તીવ્ર બુદ્ધિવાળા શ્રેષ્ઠ ઝવેરી અને રાજમાન્ય પુરુષ હતા. તેમની પાસે અઢળક ધન હતું, જે ગુરુકૃપાથી મળ્યું હતું શેઠે ગુરુજીને વાચકપદ અપાવવા નિર્ધાર કર્યો કિન્તુ આં શ્રી-વિજયસેનસૂરિએ સાફ મના કરી. પછી શેઠે થોડાં વર્ષો બાદ ખંભાતના નગરશેઠ મારફત આ. શ્રીવિજયદેવસૂરિ પાસેથી યુક્તિથી વાસક્ષેપ મેળવ્યો અને પં. મુક્તિમાગરજીને સં. ૧૬૭૬માં ઉપાધ્યાય પદ તથા સં. ૧૬૮૬ માં અમદાવાદના બં મહાવીરસ્વામીના દેરાસરમાં આચાર્યપદ આપ્યું. તેમણે સં. ૧૬૯૪માં સરસપુરમાં ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથનું દેરાસર બનાવ્યું હતું. જેને ઔરંગઝેએ તોડી નાખ્યું. આથી શાંતિદાસે ન્યાય મેળવવા માટે દેહ દિલ્હી સુધી ખૂબ લાગવગ વાપરી જહોમત ઊઠાવી અને તેથી બાદશાહ શાહજહાંએ સં. ૧૭૦૦માં રાજ્યના ખર્ચે ફરીવાર તે બનાવી આપ્યું, જે ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથની મૂર્તિ આને ઝવેરીવાડા-વાઘણપોળમાં વિરાજમાન છે. તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૭૧૫માં થયું હતું તેમને પનજી વગેરે પાંચ પુત્રો હતા.

૫. નગરશેઠ લક્ષ્મીચંદ્રજી.

૬. નગરશેઠ ખુશાલચંદ્રજી. તેમણે મરાઠાઓની ફોજો અમદાવાદને ઘેરો ઘાલ્યો ત્યારે પ્રજાનું તન-ધનના ભોગે રક્ષણ કર્યું હતું. ફળસ્વરૂપ પ્રજાએ શેઠને સરકારની જમાબંધી સિવાય રૈયતની નિસબતમાંથી સેકડે ચાર આના લેવાનો હક્ક બાંધી આપ્યો હતો તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૮૦૫ માં થયું હતું.

૭ નગરશેઠ વખતચંદ્રજી. પાલીતાણાના ઠાકોર હિંદુજી તેમને બહુ માનતો હતો. ૬ પની સરકારના ગાર્ડન સાહેબે પેશવાના સુબા બાપુજી પડિતને ભગાડી અમદાવાદમાં પ્રવેશ કર્યો, અને શહેરને લૂટવાનો હુકમ કર્યો ત્યારે, સં. ૧૮૩૬ માં શુ. ૮ ના દિવસે આ નગરશેઠ તથા કાજી શેખ મહમ્મદસાહે તથા દીવાન મિયા મીરજીએ સાહેબને સમજાવી લૂટ બંધ રખાવી હતી. તેને ઇચ્છાબાર્ધ વગેરે સાત પુત્રો હતા, તે પૈકીના પુત્ર મોતીચંદશેઠની પરપરામાં અનુક્રમે ફતેહબાઈ, બશુબાઈ, દલપતબાઈ. સરદાર લાલબાઈ અને શેઠ કસ્તુરબાઈ થયેલાં છે, તેમાંનાં છેલ્લા તે આજે

બાહોશ કાર્યકર્તા, બુદ્ધિવાન અને તેજસ્વી ઉદ્યોગપતિ છે. શેઠ વખતચંદનું મૃત્યુ સં. ૧૮૭૦માં થયું હતું.

૮. નગરશેઠ હેમાભાઈ-પાલીતાણાનું રાજ્ય તેને ત્યાં ઈજારે હતું. તેમણે શત્રુજયતીર્થને ઘણું સમૃદ્ધ બનાવેલ છે ટૂંકા વગેરે બંધાવેલી છે તેમના વંશવારસદારો માટે શત્રુજયતીર્થનો રખોપા કર માફ હતો તેમણે પ્રજા ઉપયોગી કામો-નિશાળ, કન્યાશાળા, હોસ્પિટલ વગેરેમાં ઘણી મદદ કરી છે તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૯૧૪માં થયું હતું. તેમના બેન ઉજ્જમબાઈએ સં. ૧૯૨૬માં તપાગચ્છાધિરાજ પૂ. શ્રીમૂલચંદળ મહારાજના ઉપદેશથી પોતાનું ઘર જૈન ધર્મશાળા તરીકે સમર્પિત કર્યું.

૯ નગરશેઠ પ્રેમાભાઈ તે બહુ બાહોશ હતા. રાવ બહાદુર હતા. આજ સુધી અમદાવાદની જઠાતની રકમ નગરશેઠ ખુશાલચંદના વંશવારસદારોને મળતી હતી. અગ્રેજ સરકારે તેને બદલે રૂપિયા ૨૧૩૩ બાંધી આપ્યા શેઠજીએ લોકશાહી પદ્ધતિએ શ્રીજૈનસંઘના પ્રતિનિધિ રૂપ “આણુદળ દલ્યાણુજીની પેઠી” ની સ્થાપના કરી. સીવીલ હોસ્પિટલ, હેમાભાઈ ઇન્સ્ટીટ્યૂટ, નગરશેઠ પ્રેમાભાઈ હોલ, ગુજરાત કોલેજ, સુંબઈ મેડિકલ કોલેજ, મ્યુઝિયમ રાણીબાગ, ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, (ગુજરાત વિદ્યાસભા) વગેરે લોકોપયોગી જાહેર સંસ્થાઓ સ્થાપી, મદદ કરી ધર્મશાળાઓ અને દેગસરો બંધાવ્યાં. તે તપગચ્છાધિરાજ પૂ. શ્રી-મુક્તિવિજયજી ગણિ મહારાજ અપરનામ શ્રીમૂળચંદળ મહારાજના અનન્ય ઉપાસક હતા. તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૯૪૩માં થયું હતું તેમને ૧ મયાભાઈ, ૨ લાલભાઈ અને ૩ મણિભાઈ એમ ત્રણ પુત્રો હતા.

૧૦. નગરશેઠ મણિભાઈ. તે નગરશેઠ પ્રેમાભાઈના ત્રીજા પુત્ર થાય. તે બહુ પરગણુ હતા. તેમણે સં. ૧૯૫૬ના દુકાળમાં ગરીબોને અનાજ વગેરેની અને પશુઓને ઘાસપાણી વગેરેની મદદ કરી બચાવ્યાં હતા તે એવા દયાવાન હતા કે આ કામમાં બીજા પર ભરોસો ન રાખતાં જાત મહેનતથી કામ લેતા હતા. તેમને ૧ કસ્તુરભાઈ અને ૨ ઉમાભાઈ-એમ બે પુત્રો હતા.

૧૧ નગરશેઠ ચમનભાઈ. તે શેઠ લાલભાઈના પુત્ર થાય. જાહેર-હિતની બાબતમાં ખૂબ ઉત્સાહથી કાર્ય કરતા હતા તેમણે નાની ઉંમરમાં જ પ્રજા પર સુદર છાપ પાડી હતી. અમદાવાદમાં કસાઈખાનાના વિરોધ-માં મોટી હડતાલ પડી ત્યારે શેઠે જ સરકારને અને પ્રજાને સમજાવી બંને વચ્ચે સમાધાન કરાવ્યું હતું અને કસાઈખાનું બંધ રખાવ્યું હતું.

તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૯૬૮માં થયું હતું. તેમના પરિવારમાં આજે નગર શેઠાણી મહાલક્ષ્મી જોન તથા પુત્ર શેઠ બાબાસાહેબ વગેરે વિદ્યમાન છે.

૧૨ નગરશેઠ કસ્તુરભાઈ-તે નગરશેઠ મણિભાઈના મોટા પુત્ર થાય. તે તીક્ષ્ણ બુદ્ધિવાળા અને બાહ્ય કાર્યકર્તા હતા તેમણે સં. ૧૯૬૦માં અમદાવાદમાં નગરશેઠના વંડામાં મોટું “ મુનિસમ્મેલન ” કરાવ્યું હતું અને સરળતાથી કાર્ય પાર પાડ્યું હતું. તેમનું મૃત્યુ સ. ૨૦૦૪ પો. ૧૦ ૩ બુધવારે તા ૨૮-૧-૪૮ થયું. તેમના પરિવારમાં આજે નગરશેઠાણી માણિકજીબેન તથા પુત્રો શેઠ પ્રિયકાંત બાર એટ. લો અરુણભાઈ, જગદીશભાઈ વગેરે વિદ્યમાન છે.

૧૩. નગરશેઠ વિમળભાઈ, તે નગરશેઠ મયાભાઈના પુત્ર થાય. તે સ્વભાવે શાંત અને પરોપકારી છે હાલ નગરશેઠ તરીકે તેઓ વિદ્યમાન છે. તેમના પરિવારમાં માતાજી સુક્તાબા, લઘુઅંધુ સારાભાઈ, નગરશેઠાણી લલિતાબેન, પુત્ર અરવિંદભાઈ તથા શેઠાણી પદ્માબેન વગેરે વિદ્યમાન છે.

અમદાવાદમાં આજે શીસોદિયા ઓસવાલ નગરશેઠ કુટુંબનાં લગભગ દોઢસો ઘર વિદ્યમાન છે.

શેઠ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ દલપતભાઈ, શેઠ નેમચંદ કૃષ્ણલાલ ઘેલાભાઈ, શેઠ જોસંગભાઈ લીલચંદ, શેઠ રમણલાલ સારાભાઈ ડાહ્યાભાઈ (શ્રી સારાભાઈનો સ્વ. ૧૯૯૪ અ. ૧૦ ૧) વગેરે નગરશેઠ શાંતિદાસ શેઠના જ વંશજો છે.

નગરશેઠ કુટુંબના નખીરાઓ શેઠ વાડીલાલભાઈએ “ શેઠ વાડીલાલ સારાભાઈ હોસ્પિટાલની, શેઠ ભોળાભાઈએ “શેઠ ભોળાભાઈ જોસંગભાઈ વિદ્યાભવન”ની અને શેઠ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈએ “ શેઠ લાલભાઈ દલપતભાઈ કોલેજ ”ની સ્થાપના કરી છે.

એકંદરે અમદાવાદના નગરશેઠનું કુટુંબ બહુ પ્રસિદ્ધ છે. તેના નખીરાઓએ મોટી મોટી સખાવતો કરી છે. લોકોપયોગી સરથાઓને જન્મ આપ્યો છે અને અનેક રીતે જનતા ઉપર ઉપકાર કર્યો છે. (‘ પુણ્ય-પ્રકાશ-રાસ ’ તથા ‘ જૈન સત્ય પ્રકાશ ’ ક્રમાંક ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦)

પૃષ્ઠ ૩૨, કડી ૧૫. કવિરાજ :

આ ઉદ્દેશ્ય ઉપરથી નક્કો થાય છે કે, હિંદુપુરના રાણા ભીમસિંહે શ્રીદીપવિજયજીને ‘ કવિરાજ ’નું ગિરુદ આપ્યું હતું, અને બીજા ઉદ્દેશ્યો ઉપરથી નક્કો થાય છે કે, ગાયકવાડ નરેશ તેમને ‘ કવિ બહાદુર ’નું

બિરુદ આપ્યું હતું ત્રયકારે જુદે જુદે સ્થાને પોતાને માટે આ બંને વિશેષણો વાપર્યા છે.

પૃષ્ઠ ૩૨, કડી ૧ : સવત પાંચ :

હાં ૧૫ કં ૩ માં આપા રાહિલનો સં (યુ સં) ૧૯૧ આપ્યો છે. તેની પરપરામાં રાહિલ શક્તિકુમાર થયેલ છે. અહીં તેનો સં ૫ બતાવ્યો છે અને તરત જ આં હરિભદ્રસૂરિનું વર્ણન શરૂ કરી હાં ૧૮ ફુલા ૮ માં આ હરિભદ્રસૂરિનો સ્વર્ગવાસ સં ૫૮૫ બતાવ્યો છે. હવે આ બંનેનો પરસ્પર સંબંધ મેળવીએ તો સં ૫ તે સં ૫૦૫ માટે વપરાયો હોય એમ લાગે છે. ત્રયકારની આ ખાસ વિશિષ્ટ શૈલી છે. હાં ૧૫ કં ૭ માં પણ ત્રયકારે સં ૧૧ બતાવ્યો છે અને તેનો પરસ્પર સંબંધ જોઈએ તો સં ૧૨૧૧નો સવત થાય એ સ્પષ્ટ વાત છે; અહીં પણ એ જ રીતે સં ૫ થી સં ૫૦૫ ક્ષેવા એ વ્યાજબી માન્યતા છે.

પૃષ્ઠ ૩૬, કડી ૩ : વાચક ઉમાસ્વાતિ મહારાજ :

સ્વાતિ નામના ત્રણ આચાર્યો થયા છે. ૧. સ્વાતિસૂરિ-તેઓ આં બહુલ પછીના વાચનાચાર્ય છે. હારિય ગોત્રના હતા તેમનો સત્તાસમય વીર સં ૩૪૦ લગભગમાં આવે છે તેમની પછી આં શ્યામાચાર્ય વાચક-વંશના આચાર્ય થયા છે. ('નંદીસૂત્રસ્થવિરાવલી' ગાં ૨૬)

૨. વાચક ઉમાસ્વાતિ તેઓ પ્રયાગના કૌભીષણિ સ્વાતિ બ્રાહ્મણના પુત્ર આં ધોપનદી શ્રમણના શિષ્ય, વાચનાચાર્ય મૂલના વિદ્યાશિષ્ય અને ઉચ્ચાનાગર શાખાના વાચનાચાર્ય હતા. તેમનો સત્તાસમય વીર સં ૪૦૦ લગભગનો છે તેમણે 'તત્વાર્થસૂત્ર' વગેરે ૫૦૦ ગ્રંથ બનાવ્યા છે. આં હરિભદ્રસૂરિ અને દિગમ્બરાચાર્ય જૂન્યપાદ વગેરેએ તેમના તત્વાર્થસૂત્ર પર ટીકા બનાવી છે. ('જૈન સત્યપ્રકાશ'. ક્રમાંક)

૩ ઉમાસ્વાતિ તેઓ શ્રીજિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ પછીના યુગપ્રધાન છે. તેમનો સત્તાસમય વીર સં ૧૧૧૫ થી ૧૧૯૦ છે. તેમણે ચૌદશે પાખી વ્યવસ્થિત કરી છે. ('કુસ્સમકાલસમણસંધય', 'લોક પ્રકાશ' વગેરે).

પૃષ્ઠ ૩૭, કડી ૧૨ : ચોરાશી ગચ્છ : જેની નોંધ નીચે પ્રમાણે મળે છે

ઓસવાલ, જગવલા, વડગચ્છ, પુતમિયા, ગગેસરા, દારટા, આન-પુરા, બરચચ્છા, હિલવીયા, ગુદવિયા, હિ(દ)કાહિઆ, મિન્નમાલ, ભુડાસીયા,

દાસવિ(ર)આ, ગચ્છપાલ, ધોષવાલ, મગોડી, બ્રાહ્મણીઆ, જલ્લેરા, બોક-
ડિયા, મુડાહરા, ચિત્રોડા, સાચેરા, કુચડીયા, સિદ્ધાંતીયા, રામસેનીયા,
આગમિક, મલધાર, ભાવડાર, પલ્લીવાલ, (નાગરાલ), કોરટવાલ, નાગેન્દ્ર,
ધર્મધોષ, નાગોરી, ઉછિતવાલ, નાણાવાલ, સાડેરક, મડોવરા, સુરાણા,
ખભાતી, વડોદરીયા, સોપારા, માંડલીયા, કોઠીપુરા, જગલા(ડા), છાપરીયા,
(આવરાવાલ), બોરસડા, દ્વિવદનીક, ચિત્રવાલ, વેગડા, વાયડ, વિજાહરા,
કુતગપુરા, કાછોલિયા, રૂપોલી, (રૂપપાલીય) મહુ(દેવ)કરા, કપુરસીયા, પૂર્ણતલ,
રેવઠયા, ધધુકા, થંભણા, પચવલહીયા, પાલણુપુરા, ગધારા, ગુવેલિયા,
સાર્ધપુનમીયા, નગરકોટીયા, હોંસારીયા, ભટનેરા, જીતહરા, (સોરઠીયા),
જગાયન, ભીમસેન, આ(તા)ગડીયા, કબોળ, સેવતરીયા, વાધેરા, વા(વ)-
હેડીયા, સિદ્ધપુરા, ધોધા(ધ)રા, નિગમ, સંજના(તી), બારેજ, (બરડેવા),
મુરડવાલ, (સુરડવાલ), નાગઉલા

૧૨ મતાનિ આચલિક, પાયચદ, ખીજ, આગમિક, કાજ, તપા,
(વડગચ્છ), લુડા, પાટણીયા, સાકર, કોથલા, કહુઆ, આત્મમતી.

() મતાતરાણિ ('જૈનસાહિત્યસંશોધક' ખં ૩ અં ૧
'પટ્ટાવલી સમુચ્ચય' ભા ૧ પૃ ૨૦૩)

પૃષ્ઠ ૩૮, કડી ૧ થી ૪ . આં યશોભદ્રસૂરિ.

આ ચારે આચાર્યોનું વર્ણન અને પટ્ટાવલી ૬૦ ૧૫ કડી ૧૧મીની
પુરવણીમા (પૃષ્ઠ ૨૧૮)મા આપેલ છે. કોરટવાલમચ્છ ઉપકેશગચ્છની શાખા
છે. તેમજ કૃષ્ણર્ષિગચ્છ પણ ઉપકેશગચ્છની શાખા હોવાનું વિક્રમની તેરમી
સદીમા ઉપકેશગચ્છની પટ્ટાવલીમા સ્પષ્ટ મળે છે.

કૃષ્ણર્ષિગચ્છના આચાર્યોના ઉલ્લેખ પ્રમાણે કૃષ્ણર્ષિગચ્છ ચદ્રકુલના
હારિલવશનો પેટાગચ્છ છે

જીરાવલામા જીરાવલા પાર્શ્વનાથના દેરાસરના શિલાલેખોમા સં
૧૪૮૩ કૃષ્ણર્ષિગચ્છે તપાપક્ષે આં પુણ્યપ્રમસૂરિ ઇત્યાદિ ઉલ્લેખ છે.
સભવ છે કે, આ પરપરામા આં શ્રીજગચ્ચદ્રસૂરિજીની ઉપસંપદા હશે.

પૃષ્ઠ ૩૯, કડી ૭ : આં શ્રીઅભયદેવસૂરિની પરંપરા :

(૧) આં ઉદ્યોતનસૂરિ.

(૨) આં વર્ધમાનસૂરિ. તેઓ કોટિગણના ચાદ્રકુલની વજ્રશાખામા
થયા છે.

(૩) આં જિતેશ્વરસૂરિ-આં બુદ્ધિસાગરસૂરિ તેઓ બનારસના
પડિત કૃષ્ણગુપ્તના શ્રીધર અને શ્રીપતિ નામના પુત્રો હતા. તેઓ

ધારાનમરીમાં ગયા જ્યાં શેઠ લક્ષ્મીપતિને ત્યાં જન્મતા હતા એકવાર તે ધરમાં આગ લાગતા લેણુદેણુનો હિસાબ નાશ પામ્યો, જ્યારે આ બંને વિદ્વાનોએ પોતાની યાદ પ્રમાણે તેની સાચી નોંધ કરાવી. શેઠે તે બંનેને બુદ્ધિશાળી જાણી આં વર્ધમાનસૂરિનો પરિચય કરાવ્યો. અને તે બંનેએ યોગ્ય ગુરુ પામી દીક્ષા લીધી તથા સૂરિપદ મેળવ્યું; જેમનાં નામો આં જિનેશ્વર અને આં બુદ્ધિસાગર રાખવામાં આવ્યાં. આં જિનેશ્વરસૂરિએ સં. ૧૦૮૦માં જળ્યાલિપુર (જલોર)માં હારિભદ્રીય ‘અષ્ટકપ્રકરણ-વૃત્તિ, છઠાણુ પગરણુ ગાં ૧૧૧, પચ્છીંગી પગરણુ ગાં ૧૦૧, પ્રમાલક્ષણુ શ્લો. ૪૦૫, તેની વૃત્તિ ૪૦૦૦, સં. ૧૦૯૨માં આશાપદલી (અમદાવાદ)માં લીલાવધકહા ગાં ૧૮૦૦૦, સં. ૧૦૯૬ વૈશાખમાં જળ્યાલિપુરમાં ચૈત્યવંદન વિવરણુ શ્લો. ૧૦૦૦, અને સં. ૧૧૦૮ કાં ૧૦ ૫ ડીંડીઆણુકમાં કહાકોસ પગરણુ ગાં ૩૦ તેની કહાવિવરણુ વૃત્તિ’ વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે. આં બુદ્ધિસાગરસૂરિએ સં. ૧૦૮૦માં જળ્યાલીમાં ‘પચગ્રંથી વ્યાકરણુ’ શ્લો. ૮૦૦૦ની રચના કરેલ છે.

આં જિનેશ્વરસૂરિને આં જિનચદ્રસૂરિ, આં અભયદેવસૂરિ અને આં ધનેશ્વરસૂરિ વગેરે શિષ્યો હતા અને તેમની પાટે અનુક્રમે આં જિનચદ્રસૂરિ આં અશોકચદ્ર અને આં હરિસિંહ વગેરે થયેલ છે. આં જિનચદ્રસૂરિએ સં. ૧૧૨૫માં ‘સંવેગરગશાલા કહા ગાં ૧૮૦૦૦, દિનચર્યા શ્લો. ૩૦૦ અને ઉપદેશસગ્રહ’ બનાવેલ છે. આં ધનેશ્વરસૂરિનું બીજું નામ જિનભદ્રસૂરિ છે. તેમણે સં. ૧૦૯૫માં ચણાવલીમાં ‘સુરસુદરી-ચરિય’ રચ્યું.

(૪) આં અભયદેવસૂરિ^૧ તેમણે નવાગીવૃત્તિ વગેરે અનેક વૃત્તિ-ગ્રંથો તથા મૂળગ્રંથો બનાવ્યા છે. સં. ૧૧૩૫ અથવા ૧૧૩૯માં સ્વર્ગે ગયા. તેમણે પોતાની પાટે આં વર્ધમાનસૂરિને સ્થાપ્યા હતા; જેમણે સં. ૧૧૪૦માં ‘મણોરમા કહા, સં. ૧૧૬૦માં આદિનાહચરિય’ અને સં. ૧૧૭૨માં ધર્મરત્નકરંડક-સવૃત્તિ’ની રચના કરી છે^૨

૧. વડગચ્છના (૪) આં અભયદેવસૂરિ શિષ્ય (૫) આં જિનભદ્રસૂરિ શિષ્ય (૬) આં શાંતિપ્રભસૂરિ શિષ્ય (૭) આં હરિભદ્રસૂરિ શિષ્ય (૮) આં પરમાણુદસૂરિએ સં. ૧૩૧૦માં “સત્તરિસચયત્ર”ની પ્રતિષ્ઠા કરી (‘આરા-સણુના શિલાલેખો’)

૨ આં અભયદેવસૂરિના સહોદરે પણ દીક્ષા લીધી હતી, જેમનું નામ આં દેવચદ્રસૂરિ છે, જેઓ સં. ૧૦ આં હેમચદ્રસૂરિના ગુરુ છે. (‘ઠાણુપગરણુવૃત્તિ’)

(૫) આં પ્રસન્નચદ્રસૂરિ. તેઓ આં જિનેશ્વરસૂરિના શિષ્ય (૧) હતા. આં અશોકચદ્રે તેમને સૂરિપદ આપી આં અભયદેવસૂરિની પાટે સ્થાપ્યા હતા અને તે જ સમયે આ દેવભદ્રને પણ સૂરિપદ આપ્યું હતું.

(૬) આં દેવભદ્રસૂરિ તેઓ ઉં સુમતિના ગુણચદ્રગણી નામના શિષ્ય હતા. તેમણે ‘સવેગરગણાધારાધન, સં ૧૧૩૯માં મહાવીરચરિય’, સં ૧૧૫૮માં ભરૂચમાં કહારચણકોસો અને સં ૧૧૬૮માં ભરૂચમાં સિરિપાસનાહચરિય’, પ્રમાણપ્રકાશ, અનતજિનથય’, થભણપાસથય, વીતરાગ સ્તવન’ વગેરે બનાવ્યા છે તેમણે સં ૧૧૬૭માં ચિતોડમાં આં જિનવલ્લભને સૂરિપદ અને મં ૧૧૬૯ના વૈશાખમાં આં જિનદત્તને સૂરિપદ આપ્યું હતું

(૭) આં તેમણે પ્રભાચદ્રસૂરિ, ‘વીતરાગસ્તોત્ર’નું વિવરણ રચ્યું હતું.

૪૫૪ ૪૦, કડી ૧૩ : “દેવજી”

અહીં “દેવજી” તે આં વાદી દેવસૂરિનું ટૂંકું નામ છે. આ. વાદી દેવસૂરિની શિષ્યપરપરા (નાગોરી તપા)

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ તેમનો સં ૧૧૪૭માં મહારમાં પોરવાડ કુટુંબમાં જન્મ, સં ૧૧૫૨માં ભરૂચમાં આં સુનિચદ્રસૂરિ પાસે દીક્ષા, સં ૧૧૭૪માં સૂરિપદ, સં ૧૨૨૬માં સ્વર્ગગમન તેમણે પોતાની પાટે ૨૪ આચાર્યોને સ્થાપ્યા, ૩૫૦૦૦ ધરોને નવા જૈન બનાવ્યા, સં ૧૧૮૧ વૈ ૧૦ શુ ૧૫ દિવસે ગુર્જરેશ્વર સિદ્ધરાજ જયસિંહની સભામાં દિગમ્બરાચાર્ય કુમુદચદ્રસૂરિને હરાવી જયપતાકા મેળવી, જેના ઉપલક્ષમાં સિદ્ધરાજ જયસિંહે એક લાખ સોનૈયા ખરચી બં આદિનાથનું દેરાસર કરાવી તેમાં મં ૧૧૮૭ના વૈ ૧૦ શુ ૧૨ પ્રતિષ્ઠા કરાવી. આચાર્યશ્રીએ ‘પ્રમાણુનય તત્ત્વાક્ષોકાલકાર’ મૂળ સૂત્ર ૩૭૪ અને તેની ઉપર ‘સ્યાદ્વાદરત્નાકર’ મહાગ્રંથની રચના કરી સં ૧૨૦૪માં ક્ષોધિ તીર્થમાં તેમજ આરાસણમાં પ્રતિષ્ઠાઓ કરાવી નાગોરમાં દિગમ્બર ગુણચદ્ર સાથે શાસ્ત્રાર્થ કરી, તેને પણ હરાવ્યો હતો નાગોરનો રાજા આજ્ઞાદેવ આચાર્યશ્રીનો ભક્ત હતો, તેથી તેણે આચાર્ય મહારાજને નાગોરમાં રાખ્યા હતા. આ જ કારણે તેમની શિષ્ય પરપરા “નાગોરીશાખા” તરીકે વિખ્યાત હતી. આચાર્યશ્રીની પરંપરા (૧) ટૂંકદુર્ગચ, (૨) નાગોરીશાખા, સં ૧૨૮૫ પછી તપગચ સાથે સંબંધ હોવાથી નાગોરીતપા તરીકે જાહેર થયેલ છે. (૩) મિન્નમાલ-વડગચ, (૪) છરાપલ્લીવડગચ અને (૫) મહાહડગચ ઇત્યાદિ અનેક

શાખામાં વિસ્તાર પામેલી છે. છરાવલાના દેરાસરમાં વડમચ્છ અને છરા-
પલ્લીગચ્છના શિલાલેખો છે.

(૪૨) આં પદ્મપ્રભસૂરિ 'ભુવનદીપક'ના કર્તા.(૪૩) આં પ્રસન્ન-
ચદ્રસૂરિ (૪૪) આં ગુણસમુદ્રસૂરિ સ્વં સં ૧૩૦૮.

(૪૫) આં જયશેખરસૂરિ તેમણે ક્રિયોદ્ધાર કર્યો હતો, સંભવ છે કે
તેમનાથી "નાગોરીતપા" શાખા ચાલી હશે. (૪૬) આં વજ્રસેનસૂરિ
(૪૭) આં હેમતિલકસૂરિ, તેઓ ભાટીરાય અને દુલમીરાયના ગુરુ હતા
(૪૮) આં રત્નશેખરસૂરિ (૪૯) આં પૂર્ણચંદ્રસૂરિ (૫૦) આં હેમચંદ્ર-
સૂરિ (૫૧) આં રત્નસાગરસૂરિ.*

(૫૨) આં હેમસમુદ્રસૂરિ આ સમયમાં ઉં પદ્મસુદર થયા છે,
જેમને સમ્રાટ અકબર બહુ માનતો હતો અને જેમને અકબરે ગામ તથા
પાલખી આપ્યા હતાં. તેઓ વિદ્વાન હતા, વાદી હતા. તેમણે 'પ્રમાણસુદર
(ન્યાય), રાયમલ્લાબ્યુદય મહાકાવ્ય, પાર્શ્વનાથ મહાકાવ્ય, ધાતુપાઠ અને
જંબૂચરિય' વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે.

(૫૩) હેમરત્નસૂરિ. (૫૪) સોમગત્નસૂરિ. સં ૧૫૪૫ થી ૧૫૭૯.
(૫૫) રાજરત્નસૂરિ (જયસ્વામ).

(૫૬) ચંદ્રકીર્તિસૂરિ તેમણે 'સારસ્વત-ટીકા, શારદીયનામમાલા,
યોગચિંતામણિ (વૈદ્યક)' વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે.

(૫૭) હર્ષકીર્તિસૂરિ (ઉં પદ્મચંદ્ર) તેમણે 'સારસ્વત-ટીકા'
પ્રથમાદર્શ લખી હતી. સં ૧૬૬૮માં 'કલ્યાણમદિરસ્તોત્ર-વૃત્તિ, વૈદ્યક-
સારોદ્ધાર' વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે.

નાગોરીતપગચ્છના જૈન ગોત્રો ૧. ગોહલાણી, નવલખા, ભૂનેડિયા,
૨ પીપાડા, હોરણુ, ગોગડ, શીસોદિયા, ૩ રૂલીવાલ, વેગાણી, ૪.
હિગડ, લાંગા, ૫. રામસોની (સેની), ૬ ઝાખક, ઝમડ, ૭ છલાણી,
છજલાણી, ઘોડાવત, ૮ હોરાઉ, કેલાણી, ગોખડ, ચોધરી, ૧૦. જોગડ,
૧૧. છોગિયા, સામડા, ૧૨ લોઢા, ૧૩ સૂરિયા, મીઠા, ૧૪. નદાર, ૧૫.
જડિયા ('નાગોરીતપાના મહાત્માની વહી'ના આધારે)

* ૪૮ થી ૫૧ નો ક્રમ છરાવલાના સં ૧૪૯૨ના શિલાલેખ પ્રમાણે
આપ્યો છે પટ્ટાવલીમાં તો (૪૮) આં રત્નશેખર, (૪૯) આં હેમચંદ્ર,
(૫૦) આં પૂર્ણચંદ્ર, (૫૧) આં હેમહસ, (૫૨) આં રત્નસાગર એવો
ક્રમ મળે છે

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ, (૪૨) આં ભદ્રેશ્વરસૂરિ, (૪૩) આં વિજયયદ્રસૂરિ, (૪૪) આં માનભદ્રસૂરિ, (૪૫) આં ગુણભદ્રસૂરિ. તેમને બાદશાહ મહમ્મદે તેમની શ્રેષ્ઠ રચનાથી પ્રસન્ન થઇ અયુત સૌનૈયા આપવા ધાર્યું, કિન્તુ તેમણે સ્વીકાર્યો નહોતો અને શુદ્ધ સાધુમાર્ગની સ્થાપના કરી. તેઓ વ્યાકરણ, છંદ, સાહિત્ય-અલંકાર, નાટક અને ન્યાયના અંગેડ અભ્યાસી હતા. (૪૬) આં મુનિભદ્રસૂરિ. તેમને બાદશાહ પીરોજશાહ ખૂબ માનતો હતો. તેમણે આં વાદી દેવસૂરિએ રચેલ ‘શાંતિનાથ-મહાકાવ્ય’ના આધારે સં. ૧૪૧૦ માં ‘શ્રીશાંતિનાથમહાકાવ્ય’ બનાવ્યું.

(૪૧) આં વાદીદેવસૂરિ, (૪૨) આં જયપ્રભસૂરિ, (૪૩) આં રામ-ભદ્રસૂરિ, તેમણે ‘પ્રભુદરોહિણેય-નાટક’ તથા ‘કાલિકાચાર્ય-કથા’ બનાવેલ છે. જલોરમાં ચૌહાણ સમરસિંહ રાજા હતો, ત્યારે તેના ભંડારી પાસના પુત્રો-૧ યશોવીર અને ૨ અજયપાલ મંત્રીઓ હતા. મંત્રી અજયપાલે જલોરમાં બંધાવી રાખેલા રાજાના ભંડારમાંથી પાસના પુત્રોને મુક્તિ આપવાની કોશિશ કરી, પરંતુ તેઓ પાસના પુત્રોને મુક્તિ આપી શક્યા નહોતા. તેમણે ‘પ્રભુદરોહિણેય’ નાટક બજવાયું હતું.

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ, (૪૨) આં વિજયયદ્રસૂરિ, (૪૩) આં માણિક્યસૂરિ, મ ૧૩૮૪.

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ સન્તાનીય બિન્નમાલ વડગચ્છ. (૧) આં વીરદેવસૂરિ, (૨) આં અમરપ્રભસૂરિ, (૩) આં કનકપ્રભસૂરિ તેમના ઉપદેશથી સં. ૧૫૫૧ વૈ. શુ. ૬ શુક્રવારે પુનર્વસુ નક્ષત્રમાં માડવગઢની દક્ષિણ તળેટીમાં આવેલા તારાપુરમાં શ્રીમાલી વહોરા ગોપાળે બંધાવી શ્રી સુપાત્રનાથનો પ્રાસાદ કરાવ્યો. (‘જૈન સત્ય પ્રકાશ’ ક્રમાંક. ૨૫).

મહાહડગચ્છ, ચારાપદ્રગચ્છ અને પિંપલગચ્છ પણ વડગચ્છની જ શાખાઓ છે (‘આખૂ’ ભા. ૫, લેખક ૬૬, ૨૭૮).

બૃહદ્ગચ્છના ચારાપદ્રીયગચ્છમાં વાદિવેતાલ શાંતિસૂરિ થયા તેઓ ચંદ્રકુલના ચારાપદ્રગચ્છના આં જયસિંહસૂરિના શિષ્ય હતા. તેઓ મહા તાર્કિક આં અમરદેવસૂરિ પાસે ન્યાય ભણ્યા હતા અને આં સર્વદેવસૂરિ પાસે આગમ ભણ્યા હતા તેમણે આં ગુણસેનસૂરિના કહેવાથી પાટણમાં બિલ્લમાલવ શીય મંત્રી શાતુની વસતીમાં રહી ‘ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર-ટીકા’ બનાવી અને ‘અગવિજ્ઞ’નો ઉદ્ધાર કર્યો સ્વર્ગ સં. ૧૦૯૬. તેમની પરંપરામાં આં શાંતિસૂરિ થયા તેમણે આઠ શિષ્યોને આચાર્યો બનાવ્યા અને પોતાના ગચ્છનું “પિંપલગચ્છ” એવું નામ રાખ્યું (સં. ૧૨૨૨) ચંદ્રશ્રીદેવીએ તેમની પૂજા પ્રવર્તાવી હતી, અને તેમણે સિદ્ધ શ્રાવકને નમસ્કાર કરવા

યોગ્ય બનાવ્યો હતો તેમની પાટે અનુક્રમે આં વિજયસિંહ આં દેવભદ્ર આં ધર્મધોષસૂરિ, આં શીલભદ્ર (આં પરિપૂર્ણદેવ), આં વિજયસેન, આં ધર્મદેવ, આં ધર્મચંદ્ર, આં ધર્મરત્ન, આં ધર્મતિલક, આં ધર્મસિંહ, આં ધર્મપ્રભસૂરિ થયા છે

પૃષ્ઠ ૪૦, કડી ૨ : પૂર્ણતલ્લગચ્છ પટ્ટાવલી-

૧ આમ્રદેવસૂરિ, જે નિત્ય વિહારી હતા.

૨ આં દત્તસૂરિ, જે ગમ્મઓથી સેવાતા હતા.

૩ આં યશોભદ્રસૂરિ તેઓ વાગડદેશના રત્નપુર નમરના ગમ્મ હતા. તેમણે ડિંડુઆણા જઈ ત્યાં ચોવીશ દેવકુલિકાવાળું મોટું જિનાલય બનાવી આં દત્તસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી શાસ્ત્રાભ્યાસ કરી આચાર્યપદ મેળવ્યું. વૃદ્ધાવસ્થામાં ગિરનાર તીર્થમાં જઈ ૧૩ દિવસનું અનશન કરી સ્વર્ગગમન કર્યું. તેમને ઘણા રાગઓ ગુરુ તરીકે માનતા હતા

૪ આં પ્રદ્યુમ્નસૂરિ તેમણે 'દાણુય-પગરણુ' બનાવ્યું.

૫ આં ગુણુસેનસૂરિ તેઓ સિદ્ધાંતવિશારદ નૈષ્ઠિકશીલધારી અને મોટા ઈંદ્રિયજેતા હતા. તેમની પ્રેરણાથી વાદિવેતાલ આં શાંતિસૂરિએ ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર પર 'શિષ્યહિતા' નામની ટીકા રચી હતી.

૬ આં દેવચંદ્રસૂરિ તેઓ નવાગીટીકાકાર આં અભયદેવસૂરિના સહોદર હતા અને આં ગુણુસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા લઈ શાસ્ત્રજ્ઞાન મેળવી તેમની પાટે આવ્યા હતા. તેમણે સં. ૧૧૪૬માં 'દાણુગપગરણુ' પર ટીકા, સં. ૧૧૬૦માં 'સંતિનાહચરિય' ગ્રં. ૧૨૧૦૦, અપભ્રંશભાષામાં 'સુલસા-કપાણુ' કડવકે ૭, તથા 'કાલિકાલજકહા' ગ્રં. ૩૬૦ રચ્યાં છે

૭ કં. સં. આં શ્રીહેમચંદ્રસૂરિ. તેઓએ ગૂર્જરચંકવર્તી મહારાજ કુમારપાળને ઉપદેશ આપી જૈન રાગ બનાવ્યો અનેક ગ્રંથોની રચના કરી.

૮ આં રામચંદ્રસૂરિ તેમણે 'નલવિલાસ નાટક, દ્રવ્યાલકાર-સવૃત્તિ, નાટ્યદર્પણુ સવૃત્તિ, સત્યહરિશ્ચંદ્ર નાટક, નિર્ભયભીમવ્યાયોગ, રાઘવાબ્યુદય, યાદવાબ્યુદય, મલ્લિકામકરંદ, રોહિણીમૃગાંક, વનમાલા, કુમાર વિહારશતક, 'સુધાકલશ' હૈમીન્યાસ, ગત્રીશીઓ, રતોત્રો, રતવનો, ઈત્યાદિ ૧૦૦ ગ્રંથો રચ્યા છે

પૂર્ણતલ્લગચ્છમાં આં વર્ધમાનસૂરિ શિષ્ય આં શાંતિસૂરિ થયા છે તેમણે વિવિધ કડીન સંસ્કૃત ગ્રંથો પર ટીપ્પન-ટીકાઓ રચેલી છે.

પૃષ્ઠ ૪૧, કડી ૨ : ચાહીરી :

અહીં આં હેમચંદ્રસૂરિના પિતાનું નામ ‘ચાચિક’ અને માતાનું નામ ‘ચાહીરી’ જણાવેલ છે. પરંતુ ‘પ્રભાવકચરિત્ર’ વગેરેમાં તેમની માતાનું નામ ‘પાહિની’ આપેલ છે. એટલે ‘પાહિની’ નામ ખરાબર છે.

પૃષ્ઠ ૪૨, કડી ૧૯ : “નમનરૂપ સાહમી રહી રે” :

અહીં સૌરાષ્ટ્રમાં નગ્ન પદ્મણીને સામે રાખી મત્રારાધન કર્યાનું સૂચન કરેલ છે. પરંતુ ‘પ્રભાવકચરિત્ર’માં આ ઘટનાનો આ રીતે ઉલ્લેખ નથી તેમાં તો જણાવ્યું છે કે, સોમચંદ્ર મુનિએ ગીતાર્થની અનુમતિથી ગિરનાર પર નાસિકાના અગ્રભાગે દષ્ટિ સ્થાપી ધ્યાન કર્યું. આથી તેમને સરસ્વતી દેવીએ પ્રત્યક્ષ થઈ ઇચ્છિત વરદાન આપ્યું. વળી ‘વીરવશાવલી’માં લખ્યું છે કે, આં દેવચંદ્રસૂરિ, ઋષિ સોમચંદ્ર અને આં મલયગિરિજા એ ત્રણેએ કુમારિયા ગામમાં બંધાવેલ દેરાસરના બોયરામાં દિગમ્બર થઈ સામે નગ્ન પદ્મણીને ઊભી રાખી. તેણીના સ્વામી શ્રીમાળી શેઠને હાથમાં નાગી તલવાર આપી અને વિકાર થાય તો તેનું માથું કાપી નાખવું એવી ભલામણ કરી ધ્યાન કર્યું આથી મંત્રાધિષ્ઠાયક દેવ હાજર થયો અને તે ત્રણેને અનુક્રમે ૧ વીરવશ્ય થશે, રાજ્યને પ્રતિષ્ઠા કરી શકશે. ૨ અને ૩ સિદ્ધાંતની ટીકા બનાવી શકશે એવાં વરદાન આપી ચાલ્યો ગયો. ત્યાર પછી આં દેવચંદ્રસૂરિ શિષ્ય સાથે વિહાર કરી ગિરનાર પધાર્યા.

પૃષ્ઠ ૪૬, કડી ૩. “તીન તવા ગુરે વેધિયા” :

અહીં ગુરુજીએ ત્રણુ લોહાના તવા વીંધ્યાનું સૂચન છે. પરંતુ આ ઘટના ‘પ્રભાવકચરિત્ર’ વગેરેમાં મળતી નથી. એટલે આ ઘટના કેટલી સાચી છે, તેનો નિર્ણય થઈ શકે તેમ નથી.

પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૨૫ : “બારસે હે ઓગણપચાસમે રે” :

અહીં ૬૦ સં શ્રીહેમચંદ્રસૂરિનો સ્વર્ગ સંવત સં ૧૨૪૬ બતાવ્યો છે, તે ખરાબર નથી, સં ૧૨૨૯ જોઈએ.

પૃષ્ઠ ૫૧ કડી ૨ : અંચળગચ્છ પદાવલી :

(૩૫) આં ઉદ્યોતનસૂરિથી વડગચ્છ કહેવાયો. (૩૬) આં સવ-દેવસૂરિ, તેઓ શંખેશ્વર તીર્થમાં વધુ રહેતા; તેથી તેમનો ‘શંખેશ્વરગચ્છ’ કહેવાયો (૩૭) આં પદ્મદેવસૂરિ તેઓ આં સર્વદેવસૂરિના લઘુ ગુરુભાઈ હતા.

(૩૮) આં ઉદયપ્રભસૂરિ આ સમયથી કુલગુરુઓએ જોનાની વંશ-વલી લખવાની શરૂઆત કરી. આ આચાર્ય અનેક કુટુંબોને પ્રતિષ્ઠાથી જોન બનાવ્યા હતા. આ સમયે શંખેશ્વરગચ્છમાં નાણાનો ‘નાણુકગચ્છ’ અને નાડોલનો ‘વલ્લભીગચ્છ’ એક બે ભાગ પડ્યા.

(૩૯) આં પ્રભાનદસૂરિ. 'વીરવશાવલી'માં આ આચાર્યનું નામ સૂચવ્યું નથી. આ નાણુકગચ્છના આદિ આચાર્ય છે. (૪૦) ધર્મચંદ્રસૂરિ. (૪૧) આં વિનયચંદ્રસૂરિ. (૪૨) આં ગુણુસાગરસૂરિ. (૪૩) આં વિજયપ્રભસૂરિ. (૪૪) આં નરચંદ્રસૂરિ (૪૫) આં વીરચંદ્રસૂરિ. તેઓ પાલખીમાં બેસતા હતા વઢવાણમાં સ્વર્ગે ગયા.

(૪૬) આં જયસંઘસૂરિ તેમના ગુરુ ભાઈ તિલકમુનિથી પાટણમાં 'તિલકશાખા' નીકળી

(૪૭) આં આર્યરક્ષિતસૂરિ તેમનો સંં ૧૧૩૬માં દત્તાણામાં જન્મ, સંં ૧૧૪૬માં દીક્ષા, સંં ૧૧૫૯માં સૂરિપદ, સંં ૧૧૬૯માં ભાક્ષેજમા ફરી વાર સૂરિપદ, અને સંં ૧૨૩૬માં પાવાગઢમાં સ્વર્ગ. તેમનું ખીજું નામ હંં વિજયચંદ્ર પણ હતું તેમણે ૨૧ ઉપવાસ કરી કાલીને આરાધી સંં. ૧૧૬૯માં ૭૦ બોલ પ્રરૂપી 'વિધિપક્ષગચ્છ' સ્થાપ્યો. જેનું સંં ૧૨૧૩માં 'અંચળગચ્છ' એવું ખીજું નામ પડ્યું. પાવાગઢની દેવી મહાકાલી આ ગચ્છની અધિષ્ઠાયિકા હતી. આ આચાર્યે અનેક જૈન ગોત્રો યનાવ્યા છે.

(૪૮) આં જયસિંહસૂરિ આં વાદી દેવસૂરિએ દિગમ્બર વાદી બંં કુમુદચંદ્રને જીત્યો ત્યારે આ આચાર્ય તેઓના સહયોગી હતા તેમના ઉપદેશથી હસ્તિકુડીના રાજાએ સંં ૧૨૦૮ માં પોતાના નગરમાં બંં મહા-વીરસ્વામીનું ભવ્ય મદિર કરાવ્યું હતું. આ સમયે સંં ૧૨૧૭થી 'હર્ષ-શાખા' નીકળી. આ આચાર્યે ઘણા નવા જૈનો યનાવ્યા છે અને જુદા જુદા ગ્રંથો ઉપર ટીકા રચી છે

(૪૯) ધર્મધોષસૂરિ. સ્વ. સંં ૧૨૬૮. તેમણે 'શતપદી' ગ્રંથ રચ્યો છે.

(૫૦) મહેદ્રસૂરિ તેમણે પ્રાકૃતમાં 'તીર્થમાલા' તેની ઉપર ૩૦૦૦ શ્લોકપ્રમાણુ ટીકા, 'શતપદીનું વિવરણુ' અને 'ગુરુગુણુષ્ટત્રિશિકા' વગેરે ગ્રંથો યનાવ્યા છે.

(૫૧) સિંહપ્રભસૂરિ. તેમનો સંં ૧૨૮૩માં જન્મ, સંં ૧૨૪૧ માં દીક્ષા, સંં ૧૩૦૯માં સૂરિપદ અને સંં ૧૩૧૩માં સ્વર્ગ.

(૫૨) આં અન્નિતસિંહસૂરિ. સ્વં સંં ૧૩૩૯ (૫૩) આં દેવેંદ્રસૂરિ (૫૪) આં ધર્મપ્રભસૂરિ. (૫૫) આં સિંહતિલકસૂરિ. (૫૬) આં મહેદ્રપ્રભસૂરિ

(૫૭) આં મેરુતુગસૂરિ. તેમણે સંં ૧૪૩૮માં 'અંચલમચ્છની પટ્ટા-વલી' યનાવી. તેમજ 'બાલબોધ વ્યાકરણુ, ભાવકર્મ પ્રક્રિયા, શતકભાષ્ય

જૈન મેઘદૂત, નમુત્યુષું ટીકા, સુશ્રાદ્ધકથા, ઉપદેશમાલાની ટીકા વિચાર-
શ્રેણિ' વગેરે બનાવ્યા છે. આ સમયમા 'શેખરશાખા' નીકળ્યા

(૫૮) જયકીર્તિસૂરિ. સ્વર્ગ સં ૧૫૦૦. આ સમયે 'કીર્તિશાખા' નીકળ્યા.

(૫૯) જયકેસરિસૂરિ સ્વર્ગ સં ૧૫૪૨. (૬૦) સિદ્ધાંતસાગરસૂરિ.
સ્વર્ગ સં ૧૫૬૦. (૬૧) ભાવસાગરસૂરિ. (૬૨) ગુણુનિધાનસૂરિ

(૬૩) ધર્મભૂતિસૂરિ. તેમણે સં ૧૬૧૪માં શત્રુજય ઉપર ક્રિયોદ્ધાર
કર્યો. તેમણે પાવાપુરી, સમેતશિખરજી વગેરે યાત્રાઓ કરી હતી. તેઓ
આગરા ધણીવાર પધાર્યા હતા તેમના ઉપદેશથી લોઢાસંઘપતિ કુરંપાલ
સોનપાલે આગરામાં બે મદિર તથા ઉપાશ્રય વગેરે બનાવ્યા હતા.
સ્વર્ગ સં ૧૬૭૦.

(૬૪) આં કલ્યાણસાગરસૂરિ. તેમના ઉપદેશથી શેઠ વર્ધમાન પદ્મસિંહ,
શેઠ રાયસિંહ વગેરેએ જામનગરમાં વિશાળ જિનાલયો બનાવ્યાં. આ
આચાર્યે સં ૧૬૭૧ના વૈ ૦ સુ ૦ ૩ના દિવસે આગરામાં શેઠ કુરંપાલ અને
શેઠ સોનપાલનાં બે દેરાસરોમાં બં ૦ શ્રેયાસનાથ અને બં ૦ મહાવીરસ્વામી
વગેરે મૂર્તિઓની અંજનશલાકા પ્રતિષ્ઠા કરી આગરામા અંચલગચ્છનો
ઉપાશ્રય કરાવ્યો અને પૂર્વદેશની કલ્યાણક ભૂમિઓનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો.
આગરાની ઉક્ત જિન પ્રતિમાઓની ગાદીમાં બાદશાહ જહાંગીરનું નામ
હતું. આ માટે કોષ્ઠના બહેરવાથી બાદશાહને ગુરસો ચડ્યો, જેને યુક્તિ-
પૂર્વક સમજાવી શાંત કરવામા આવ્યો હતો. તેઓ સં ૧૭૧૮ ની અખા-
ત્રીને સ્વર્ગે ગયા.

(૬૫) અમરસાગરસૂરિ તેમણે સં ૧૬૯૧માં 'વર્ધમાન-પદ્મસિંહ
ચરિત્ર' બનાવ્યું

(૬૬) વિદ્યાસાગરસૂરિ. (૬૭) ઉદયસાગરસૂરિ. (૬૮) કીર્તિસાગરસૂરિ.
(૬૯) પુણ્યસાગરસૂરિ. (૭૦) રાજેન્દ્રસાગરસૂરિ. (૭૧) મુક્તિસાગરસૂરિ.
(૭૨) રત્નસાગરસૂરિ. (૭૩) વિવેકસાગરસૂરિ. સ્વં સં ૧૯૪૮. (૭૪)
બં ૦ જિનેન્દ્રસાગરસૂરિ.

(૬૪) આં કલ્યાણસાગરસૂરિ સ્વર્ગ સં ૧૭૧૮, (૬૫) મહોં
રત્નસાગરજી, (૬૬) ઉં મેઘસાગરજી, (૬૭) ઉં વૃદ્ધિસાગરજી, (૬૮)
ઉં હીરસાગરજી, (૬૯) પં સહજસાગર, (૭૦) પં માનસાગર, (૭૧)
પં રત્નસાગરજી, (૭૨) પં કૃતેહસાગરજી, (૭૩) શ્રીદેવસાગરજી, (૭૪)

શ્રીસ્વરૂપસાગરજી, (૭૫) મુનિ શ્રીગૌતમસાગરજી. તેમણે સં. ૧૯૪૬માં પાલીમાં ક્રિયોદ્ધાર કર્યો. તેઓ આજ વિદ્યમાન છે.

(‘ અચલગચ્છીય મોટી પટ્ટાવલી ’ વગેરે)

પૃષ્ઠ ૪૦, કડી ૯ અને પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૩ : પટ્ટકલ્યાણક્રમત તથા ખરતરગચ્છ પરપરા

(૧) આં જિનવલ્લભસૂરિ. તેમણે છ કલ્યાણકની પ્રરૂપણા કરી. સ્વ. સં. ૧૧૬૭, (૨) આં જિનદત્તસૂરિ. તેમનાથી સં. ૧૨૦૪ ‘ખરતરગચ્છ’ શરૂ થયો (૩) આં જિનચંદ્રસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૨૨૩, (૪) આ. જિનપતિસૂરિ, (૫) આં જિનેશ્વરસૂરિ, (૬) આં જિનપ્રજોધસૂરિ, (૭) જિનચંદ્રસૂરિ, (૮) આં જિનકુશલસૂરિ, (૯) આં જિનપદ્મસૂરિ, (૧૦) આં જિનલખ્ધિસૂરિ, (૧૧) આં જિનચંદ્રસૂરિ, (૧૨) આં જિનોદયસૂરિ, (૧૩) આં જિનરાજસૂરિ, (૧૪) આં જિનભદ્રસૂરિ, (૧૫) આં જિનચંદ્રસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૫૩૦, (૧૬) આં જિનસમુદ્રસૂરિ, (૧૭) આં જિનહસસૂરિ, (૧૮) આં જિનમાણિક્યસૂરિ, (૧૯) આં જિનચંદ્રસૂરિ જન્મ સં. ૧૫૯૫, આં સં. ૧૬૧૨, સ્વ. સં. ૧૬૭૦, (૨૦) આં જિનહસસૂરિ, (૨૧) આં જિનરાજસૂરિ, (૨૨) આં જિનરત્નસૂરિ, (૨૩) આં જિનચંદ્રસૂરિ, (૨૪) આં જિનસુખસૂરિ, (૨૫) આં જિનભક્તિસૂરિ સ્વ. સં. ૧૮૦૪, (૨૬) આં જિનલાભસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૮૩૪, (૨૭) આં જિનચંદ્રસૂરિ, સ્વ. સં. ૧૮૬૫, (૨૮) આં જિનહર્ષસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૮૯૨, (૨૯) આં જિનસૌભાગ્યસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૯૧૭ (૩૦) જિનસિંહસૂરિ. સ્વ. સં. ૧૯૩૫ ખીકાનેર, (૩૧) જિનચંદ્રસૂરિ, (૩૨) જિનકીર્તિસૂરિ.

પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૪ : ‘આમ્ભિકગચ્છ’ તેની પટ્ટાવલી આ પુસ્તકમાં પૃષ્ઠ ૧૫૮માં આપી છે.

પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૫ : ‘કવલાગચ્છ’

કવલાગચ્છ તે ‘ઉપકેશમચ્છ’નું ખીજી નામ છે તેની પટ્ટાવલી પૃષ્ઠ ૧૯૩ માં આપી છે.

પૃષ્ઠ ૫૨, કડી ૪ : “પડવાઇસૂરિ” :

વડમચ્છની પટ્ટાવલી આ પુસ્તકમાં પૃષ્ઠ ૧૮૬માં આપી છે.

પૃષ્ઠ ૫૨, કડી ૭ : “ગદ્દધયા” :

જૂનાં શહેરો દદ્દણુપદ્દણુ ચર્ચ ગયાં હોય ત્યાંથી ગધેડાની છાપવાળા જૂના સિદ્ધા નીકળે છે, જે “ગદ્દધયા” તરીકે ઓળખાય છે. અને આ

સિદ્ધાઓ ગર્દભસેનના છે એવી લોકમાન્યતા છે આહેડના ટીલાઓમાંથી
અથકારના સમયે ગદ્ગદ્યા મળતા હતા; એમ આ ઉલ્લેખ પરથી સમજી
શકાય છે.

પૃષ્ઠ ૫૩, ઢાળ ૨૪ : વસ્તુપાલ (ભાષાવાર્તિક) :

આ ઘટનામાં કુમારદેવીએ વિધવાવિવાહ કર્યાનું સૂચન છે : પરન્તુ
તે વાત વસ્તુપાલના સમકાલીન વિદ્વાનોના કોઈ અર્થમાં લખાયેલ નથી.
જેમકે કવિ સોમેશ્વરકૃત 'કીર્તિકૌમુદી' અને 'સુરથોત્સવ'નો છેલ્લો સર્ગ,
'ઉલ્લાસરાધવ'ના સર્ગાન્ત શ્લોકો (સં ૧૨૮૨), 'ગિરનાર પ્રશસ્તિ'
'આખૂ પ્રશસ્તિ' (સં ૧૨૮૮) આં જયસિંહસૂરિકૃત 'હમ્મીરમદમદન',
'વસ્તુપાલ પ્રશસ્તિ' કાવ્ય, આં ઉદયપ્રભકૃત 'ધર્માબ્યુદયકાવ્ય',
'સુકૃતકીર્તિકલ્પલિની' અરિસિંહકૃત 'સુકૃતસંકીર્તન' (સં ૧૨૮૫),
આં બાલચંદ્રકૃત 'વસતવિલાસ કાવ્ય', આં જિનપ્રભકૃત 'તીર્થકલ્પ',
આં રાજશેખરકૃત 'અતુર્વિંશતિ પ્રબંધ' સં ૧૪૦૫, આં જિનહર્ષકૃત
'વસ્તુપાલચરિત્ર' સં ૧૪૯૭ વગેરે, વગેરે.

મંત્રી વસ્તુપાલની વશાવલી :

(૧) પોરવાડ મંત્રી ચડપ, (૨) મંત્રી ચડપ્રસાદ, (૩) મંત્રીશ્રેષ્ઠ
મંત્રી સોમ, મંત્રી સોમ તે સિદ્ધરાજને કાષાધ્યક્ષ હોતો. તે અરિહત
ભગવાન, આં હરિભદ્ર અને ગૂર્જરેશ્વર સિદ્ધરાજને જ માનતો હોતો. તે
ધર્મપ્રિય, શુણ્વણ, વિદ્વાન અને દાની હોતો. તેને સીતા નામે પત્ની હતી.
(૪) આસરાજ. તે દડપતિ આખૂની પુત્રી કુમારદેવીને પરણ્યો તેને ૧.
લુણિગ, ૨. માલદેવ, ૩ વસ્તુપાલ, ૪. તેજપાલ, એમ ૪ પુત્રો અને
જલૂ, માળી, સાળી, ધનદેવી, સોહગા, વયજૂ, અને પરમલ, એમ ૭
પુત્રીઓ હતી માલદેવને લીલાદેવી તથા પ્રતાપદેવી પત્ની અને પુત્ર પૂર્ણસિંહ,
પુત્રવધૂ આલ્હણુદેવી અને પૌત્ર પેચડ હોતો મંત્રી વસ્તુપાલને પત્ની લીલાદેવી
અને વેંજલદેવી, પુત્ર જૈત્રસિંહ મંત્રી તેજપાલને પત્ની અનુપમાદેવી અને
સુહડાદેવી. અનુપમાદેવી પુત્ર લૂણસિંહ. સં ૧૨૯૬માં ભરચનો હાકેમ હોતો.
તેને પત્ની રચણુદેવી લખમાદેવી અને પુત્રી ગહરીદેવી હતા. તેજપાલને
સુહડાદેવીથી પુત્ર સુહડ અને પુત્રી બલેલા નામે હતા. સુહડસિંહને પત્ની
સુહડાદેવી અને સુહખણુદેવી હતા, તેજપાલનું સં ૧૩૦૮માં ચદુરમાં
મૃત્યુ થયું (૫) મંત્રી વસ્તુપાલ, પત્ની લીલાદેવી. તે બહુ બુદ્ધિશાળી હતી.
અને વેંજલદેવી, (૬) લીલાદેવી પુત્ર જૈત્રસિંહ, સં ૧૨૭૯માં ખંભાતનો

મુખે હતો તેમની પ્રાર્થનાથી આં બાલ્યકે 'વર્મતવિલાસમહાકાવ્ય' બનાવ્યું, અને ખબાતમાં આં જયસિંહસૂરિકૃત 'હમ્મીરમદમદન-નાટક' બજવાયું વિશલદેવ રાજાએ તેને પેટલાદનો મુખે નીમ્યો હતો. તેણે મંત્રી તેજપાલના મૃત્યુ સ્થાને ચક્રુર્મા મોહું દેરાસર, તલાવ, ધર્મશાળા અને દાનશાળા બનાવ્યાં હતાં.

('વસ્તુપાલચરિત્ર, વર્મતવિલાસ, જૈનસત્યપ્રકાશ વ૦ ૨ પૃં ૬૭ વગેરે)

તે સમયે મંત્રી પત્નીઓ માટે પણ મહં શબ્દ વપરાતો હતો, જેનો ઉદ્દેશ આ પ્રમાણે મળે છે.

સં ૧૨૨૩ વર્ષે પોષ શુક્લ ૧૩. મહં શ્રીમનુપમાદેવ્યા આત્મશ્રેયોર્થે શ્રીઓષનિર્યુક્તિપુસ્તકં શ્રીમદનંચંદ્રસૂરિભ્યઃ પ્રદત્તં ।

('જન લીટરેચર એન્ડ ફિલોસોફી, પ્રશસ્તિ સંગ્રહ', ભાં ૧ પૂના)

દડપતિ આબૂની વંશાવલી:

પ્રાગ્વાટવશમાં (૧) સામતસિંહ, (૨) શાંતિ, (૩) બ્રહ્મનાગ, (૪) નાગડ (૪) દડપતિ આબૂ

સંડેરપુરમાં પોરવાડ (૧) આબૂ, (૨) આસડ, (૩) ચંડસિંહ, (૪) પેથડ. પેથડે સંડેરક, પાટણ અને વીઝપુરમાં મંદિર કરાવ્યાં, પ્રતિમાઓ ભરાવી, આબુ ઉપર બં નેમિનાથ ચૈત્યનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો, સિદ્ધાચલ, ગિરનારના સંઘ કાઢ્યા, ખીજ ૬ યાત્રાઓ કરી. સં ૧૩૭૭ ના દુકાળમાં ઘણું દાન આપ્યું, આગમશ્રવણમાં વીર ગોતમના નામે ચાંદી ટંક મૂક્યા આં સત્યસૂરિના ઉપદેશથી ૪ ગ્રંથ બહારો લખાવ્યા, નવ ક્ષેત્રે ધન વાવર્યું. (૫) પદ્મ, (૬) લાડણ, (૭) આલ્હણ, (૮) મડલિક, (૯) વ્યવહર, (૧૦) પર્વત, (૧૧) કાન્હા કાન્હાએ સં ૧૫૭૧માં આગમિક આં વિવેકરત્નને 'પ્રશ્નવ્યાકરણ વૃત્તિ' વહોરાવી સં ૧૫૭૬ માં ગધારમાં 'જ ખૂદ્રીપચૂર્ણિ' લખાવી.

('પ્રશસ્તિસંગ્રહ' ભાં ૧ પૂના)

'નાગેદ્રગચ્છ' પરંપરા :

(૧) આં મહેદ્રસૂરિ, (૨) આં શાંતિસૂરિ, (૩) આનંદસૂરિ. અમરચંદ્રસૂરિ. આ બંને આચાર્યો બાલપણથી સમર્થ વાદી હતા ગૂર્જરેશ્વર સિદ્ધરાજ જયસિંહ તેઓને બચપણથી જ વ્યાઘ્રશિશુ તરીકે સમોધતો હતો. (૪) આં હરિભદ્રસૂરિ; જેઓ કલિકાલ ગૌતમ તરીકે પ્રસિદ્ધ હતા (૫) આં વિજયસેનસૂરિ. તેઓ પ્રખર વક્તા હતા પચાસર પાર્શ્વનાથના તીર્થમાં તેઓ ઉપદેશ દેતા હતા. તેમની વાણી અમોઘ મનાતી હતી મંત્રી

વસ્તુપાલ-તેજપાલ તેમના ઉપાસક હતા. (૬) આં ઉદયપ્રભસૂરિ તેમણે ' સંઘપતિચરિત્ર ' શ્લો. ૫૨૦૦, ' આરભસિદ્ધિ-ત્રય ' ' સુકૃત કલ્પલિની ' ' નેમિનાથ ચરિત્ર ', ' વડશીતિ-ટિપ્પણુ, ' ' કર્મસ્તવ-ટિપ્પણુ ' અને ઉપદેશમાલાની ' ઉપદેશકર્ણિકા-વૃત્તિ ' બનાવ્યાં છે. મંત્રી વસ્તુપાલે સં. ૧૨૬૦ ચૈ. શુ. ૧૧ ના દિવસે ખમાતમાં ' સંઘપતિ ચરિત્ર ' યાને ' ધર્માબ્યુદય મહાકાવ્ય ' લખાવ્યું હતું (૭) આં મલ્લિષેણસૂરિ, તેમણે ' સ્યાદ્વાદમંજરી ' રચી.

પૃષ્ઠ ૫૬, ઢાળ ૨૪ : બાષાલેખ : જૂનાં ખેડા વગેરેની યાદી સાલ-વારીના ક્રમે નીચે મુજબ છે બીજા છુટક પાનાઓમા જે મતાંતર મળે છે તે સાથેસાથ ()માં આપેલ છે.

ઉજેણુ, ભરૂઆચ્ય, પાલી, અજમેર, દિલ્લી, બિન્નમાલ, જલોર, તેનું બીજુ નામ સોનગઢ, ચિતોડ, કાલદ્રી-સિરોહી પાસે કાલદ્રી છે, તેમાં જરાસંઘનો જરાકુમાર બળી મૂઓ. પીરાણુપટ્ટન, લાહોર, મેવાડમાં ત્રંબાવતી, તેનું બીજુ નામ આઘાટપુર પટણુ, ત્રીજું નામ આહોડ, એ ત્રણે એક જ નામ છે, ખંભાત, રાયચલ, ચપા, પાવા, રાજગૃહો, પાડલિપુર, તેનું બીજું નામ પટણુ, ધુનાડો, જે ધુપદીનું ગામ છે વિમલાપુરી, જ્યાં ચદ રાજ પરણ્યો, તેનું બીજુ નામ વલ્લભીપુર, જ્યાં દેવર્ધિગણી ક્ષમાશ્રમણુએ પુસ્તકો લખ્યા તેનું ત્રીજુ નામ વળા, ચમારડી, જે આજે વર્તમાન છે ધડર, બ્રહ્માની ખેડ, વૈરાટ, તેનું બીજુ નામ ધોલકુ, ભરતપુર, ડીગ.* તે જૂનાં ખેડાં છે.

કલજુગના સં. ૨૬૦૦ બ. મહાવીર તથા શ્રેણિક રાજ થયા.

શહેરોની સાલવારી :

સં. ૩૪૮ લાહોર વસ્યુ.

(સં. ૩૦૩ મુજપર) (સં. ૪૦૪ શખેશ્વર ગામ)

સં. ૫૦૦ પાલણુસિંહ ચૌહાણે પાલનપુર વસાવ્યું હતું, તે નાશ પામ્યું એટલે સં. ૧૦૧૦માં પાલણુસિંહ પરમારે ફરી પાલનપુર વસાવ્યું.

(સં. ૪૦૭)

(સં. ૫૫૧ વડનગર વસ્યુ)

સં. ૫૧૫ ઉજેણીઘાટમાં બોજરાજ થયો. (સં. ૭૭૧)

સં. ૫૫૩ થરો વસ્યો (સં. ૫૩૫ નાડોલ વસ્યું)

* ભરતપુરથી ૨૪ માઈલ ડીગ છે

(સં. ૬૦૯ ચિત્રાગદ મોરીએ ચિત્તોડ વસાવ્યું.)

શુભ સં. ૧૯૧ આપા રાહસે મોરીને મારીને ચિત્તોડ લીધું.

સં. ૬૯૪ લાહોરમહે માંડવગઢ વસાવ્યો.

સં. ૭૧૧ ઇસ્રિંધ રાહોડે ઇડર પાસે ખેડ વસાવી, ખેડસૂયા

બ્રાહ્મણ થયા.

સં. ૭૧૨ ચિરાદ સોલંકીએ ચરાદ વસાવી (૧૦૧)

સં. ૭૨૭ પારકર વસ્યો (સં. ૧૫૧).

સં. ૭૮૧ સીંબર વસી. (સં. ૭૯૭ વડોદ વસ્યું.)

સં. ૮૦૧ રાવ પહાડદેહએ મંડોવર વસાવ્યો. (સં. ૧૧૦૦ નાહડરાવે મંડોવર ફરી વસાવ્યો)

સં. ૮૦૨ વનરાજ ચાવડે પાટણ વસાવ્યું (સં. ૮૦૨ મહા શુદ્ધિ ૭ શનિવારે પાટણ વસ્યું) (સં. ૮૦૨ વૈ. શુ. ૬ વીરસેને પાટણ વસાવ્યો, જેનું બીજું નામ પીરાણપટ્ટન નરસમુદ્ર છે)

સં. ૮૦૨ ઉપલદે પરમારે શ્રીમાલનગરથી બિડીને સ્વર્ણગઢ વસાવ્યો.

(સં. ૮૦૪ વડોલી વસી.)

સં. ૮૦૯ રાવ હમીરે હમીરગઢ વસાવ્યો.

સં. ૮૧૨ મુલતાન વસી.

સં. ૮૨૯ વૈ. શુ. ૧૩ પાંડવોએ પ્રથમ દિલ્લી વસાવી હતી અને પછી તુઝરે વ્યાસ જગતનું મુહૂર્ત લઈ ત્યાં જ ફરીવાર દિલ્લી વસાવી સં. ૧૨૦૨ સુધી તુઝર પાતસાહી રહી પછી ચૌહાણ પાતસાહી થઈ. (સં. ૬૭૮, સં. ૭૦૭, સં. ૮૦૯). (સં. ૮૦૯ વૈ. શુ. ૧૩ અનગપાલ તુઝરે દિલ્લી વસાવી)

સં. ૮૩૪ પરમારે આબુજનો કોટ કરાવ્યો. પરમાર પછી ચૌહાણે લીધો. રાવ લાખણદેને ધેર દેવી આવી ત્યારથી તે દેવડા-ચૌહાણ કહેવાયા.

સં. ૯૦૨ રાવસે ચિત્તોડનો કોટ ફરીવાર કરાવ્યો (સં. ૯૦૨ અમરસિંહ રાણાએ ચિત્તોડગઢ વસાવ્યો, તેનો ગઢ કરાવ્યો)

સં. ૯૨૭ બીજાપુર વસ્યું

(સં. ૯૨૧ ઘોલપુર-ધધુકા વસ્યું.)

સં. ૧૦૧૦ પાલણસિંહ ચૌહાણે સં. ૫૦૦ માં પાલણપુર વસાવ્યું હતું ત્યાં જ પાલણસી પરમારે ફરી પાલનપુર વસાવ્યું પાલણસી પરમારે જિન પ્રતિમા ગાળાને તે ધાતુનો આબુ ઉપર નાંદિયો કરાવ્યો હતો તે

પાપથી તેને ઠાઠ થયો. તેના નિવારણ માટે આં શીલધવલસૂરિના ઉપદેશથી પદ્મવિયા પાર્શ્વનાથની સોનાની પ્રતિમા કરાવી, પાલનપુર વસાવ્યું.

સં. ૧૦૧૬ ભાગનગર વસ્યો.

સં. ૧૦૨૦ સિવસિંધ રાઠોડે સિવાણે વસાવ્યો.

સં. ૧૦૬૪ જૂજનગર વસાવ્યો. (સં. ૧૨૧૧).

(સં. ૧૦૭૭ ભોજ પરમારે નારાયણગઢ વસાવ્યો.)

(સં. ૧૦૭૮ નાહડે પડિહારે નાગોર વસાવી)

સં. ૧૦૮૮ વિમલ પ્રધાને આણુ ઉપર દેહરા કરાવ્યા. (સં. ૧૦૮૮ શેત્રુંજે વિમલવસહી કરાવી.)

સં. ૧૧૧૨ સિદ્ધરાજ જયસિંધે સિદ્ધપુર જૂનો ખેડો વસાવ્યો.

સં. ૧૧૧૩ સાચોર જૂનો ખેડો હતો, તેને સાતલ પાતલ ચહુઆણે ફરી વસાવ્યો.

સં. ૧૧૧૪ આંબા કછવાહે આબેર વસાવી.

(સં. ૧૧૧૫ વડોદરુ વસ્યું)

સં. ૧૧૧૭ રામસિંધ શીસોદે રામપુર વસાવ્યો.

(સં. ૧૧૨૧ વીશનગર વસ્યુ.)

સં. ૧૧૩૫ પૃથ્વીરાજ ચૌહાણનો મહામત્રી કેશવદાસ નાગોરમાં થયો. (સં. ૧૧૧૫ વૈ. શુ. ૩ પૃથ્વીરાજના મંત્રીએ જે સ્થાને ગાડર-સિંહ ભેગા ખેડેલા જોયા ત્યાં નાગોર વસાવ્યો.)

સં. ૧૧૬૯ (૧૧૯૬) પાહાડસિંધ હાડે છુંદી વસાવી.

સં. ૧૧૮૧ ફલવર્ધિ પાર્શ્વનાથની સ્થાપના.

(સં. ૧૧૮૪ સિદ્ધરાજે સિદ્ધપુર રુદ્રમહેલ બનાવ્યો)

સં. ૧૨૦૨ દિલ્લીમાં ચહિહાણ પાતશાહી થઈ.

(સં. ૧૨૦૨ અજૈયાસારે અજમેર વસાવ્યુ. સં. ૧૩૦૦ અજમેરમાં વિસલદેવ રાજ થયો.)

સં. ૧૨૧૨ રાવલ જેસાળએ જેસલમેર વસાવ્યુ (સં. ૧૨૧૨ આં. વં. ૧, આં. વં. ૧૨)

સં. ૧૨૧૫ જગડુઓ હુઓ (સં. ૧૨૧૩, ૧૨૧૪, ૧૨૧૫.)

સં. ૧૨૧૫ બહાડે રાઠોડે બહાડમેર વસાવ્યો

સં. ૧૨૨૧ પોહોકર ઘાટના કુડપર ઢોસો પરણ્યો.

(સં. ૧૨૨૪ વીરમગામ વસ્યુ.)

સં૦ ૧૨૪૧ લાખા કુલાણી થયો.

(સં૦ ૧૨૭૦ મહેસાણા વસ્યું.)

સં૦ ૧૨૮૧ મહાસિંધ રાઠોડે મેહવો વસાવ્યો.

સં૦ ૧૨૯૬ વસ્તુપાલ તેજપાલે આણુજીને દેહરે કલશ ચઢાવ્યો.

સં૦ ૧૨૯૮ વસ્તુપાલ તેજપાલ સ્વર્ગ.

(સં૦ ૧૩૦૦ રાવ કાન્હડદેએ જલોરગઢ ઉપર સોનગિરિ ગઢ કરાવ્યો, પહેલો રાજા બિન્નમાલથી આવેલ થાનસિંધ હતો.)

(સં૦ ૧૩૧૧ માંડલ વસ્યું.)

સં૦ ૧૩૧૩ રાવ કાન્હડજીએ જૂના ખેડાના સ્થાને બિન્નમાલ વસાવ્યું.

સં૦ ૧૩૩૭ અલાવદીને જલોર કિલ્લો લીધો.

(સં૦ ૧૩૫૧ રાવ કાન્હડદે સોનગિરિ ઉપર અક્ષોપ થયો. પુત્ર વીરમદેવે આપઘાત કર્યો, તેનું માથું પાતસાહ લઈ ગયો અને પાતશાહની ખેટી તે માથાને લઈને સતી થઈ.)

સં૦ ૧૩૬૦ સુખા અલપખાને પાટણુમાં કિલ્લો, મસીદ બનાવ્યાં. આસાહિલીનો કિલ્લો બાંધ્યો.

સં૦ ૧૩૬૧ ચિત્તોડના તેરમા રાણાના પુત્ર સજ્જનસિંહે સતારાનું રાજ્ય મેળવ્યું.

સં૦ ૧૩૭૧ કુંબરપુર વસ્યું.

સં૦ ૧૩૭૩ સોજત વસી.

સં૦ ૧૩૮૩ પાતશાહ સુમતખાને સારણેશ્વરની સ્થાપના કરી.

સં૦ ૧૪૦૩ સાગાનેર વસ્યું (સં૦ ૧૦૧૩.)

સં૦ ૧૪૦૭ ધુરાનપુર વસ્યું.

સં૦ ૧૪૩૧ રાવલ વીરસેલે વાસવાક્ષો(ડો) વસાવ્યો.

સં૦ ૧૪૪૨ સહસ્રમલ્લ દેવડે શિરોહી વસાવી. (સં૦ ૧૪૫૨ વૈ૦ વ૦ ૭)

સં૦ ૧૪૬૮ અહમદશાહ પાતશાહે અમદાવાદ વસાવ્યું. (સં૦ ૧૪૭૧ અમદાવાદ વસાવ્યું)

સં૦ ૧૪૬૭ કુબા રાણાએ કુંભલમેર વસાવ્યો. (સં૦ ૧૪૮૬.)

(સં૦ ૧૪૮૨ દક્ષિણમાં અહમદનગર વસ્યું)

સં૦ ૧૪૮૪ જેતારણુ વસાવ્યો.

સં૦ ૧૪૯૧ રાડદેરા વસ્યો.

સં૦ ૧૪૯૫ ધના પોરવાડે રાણુપુરો કરાવ્યો. કુંબા રાણાના રાજ્યમાં રાણાજીએ બે થભા કરાવ્યા.

સં. ૧૫૦૦ રાવ જોધાજીએ જોધપુર વસાવ્યું.

સં. ૧૫૦૦ ફિરંગીએ સુરતનો કિલ્લો કરાવ્યો, ત્યાં થોડા લોક વસતા હતા.

(સં. ૧૫૧૧ સાંતલપુર વસ્યું.)

સં. ૧૫૧૫ જોધપુરનો કિલ્લો થયો. (સં. ૧૫૧૫ જ. શુ. ૧૧)

સં. ૧૫૧૭ પહેલાં માધાતાએ મેડતો વસાવ્યો હતો, તે જૂનો ખેડો ઉજળડ થઈ ગયો ત્યાં રાઠોડ નરસિંહજીએ ખીજ વાર મેડતો વસાવ્યો.

સં. ૧૫૪૧ કિસનસિંહજીએ કિસનગઢ વસાવ્યો.

સં. ૧૫૪૨ રાવ વીકાજીએ વીકાનેર વસાવ્યું. (સં. ૧૫૪૫)

(સં. ૧૫૫૪ સમી વસી.)

સં. ૧૫૮૧ મુકુંદ બ્રહ્મચારી પ્રયાગમાં દેહ હોમી, મરણ પામી, અકબર પાતસાહ થયો.

સં. ૧૫૯૩ રૂપનગર વસાવ્યો.

સં. ૧૫૯૬ નવાનગર વસાવ્યો (સં. ૧૫૯૬ રાવ જામે કચ્છમાંથી આવી નવાનગર વસાવ્યું.)

(સં. ૧૫૯૬ રાવ વિદે અમરકોટને સ્થાને મેહવો વસાવ્યો. સં. ૧૨૮૧.)

સં. ૧૬૧૬ માલખાને માલપુરો વસાવ્યો.

(સં. ૧૬૧૯ પવાર માલદેવે માલપુરો વસાવ્યું)

સં. ૧૬૧૯ અકબરે આગરો વસાવ્યો.

(સં. ૧૬૧૨ અકબરે આગરો વસાવ્યું.)

સં. ૧૬૨૪ અકબરે ચિત્તોડ તોડ્યો. (સં. ૧૬૧૯.)

સં. ૧૬૨૫ ગણા ઉદેસિંધે ઉદેપુર વસાવ્યો. (સં. ૧૫૦૦).

સં. ૧૬૨૪ જહાંગીર પાતસાહ રાનેર આવ્યો, રાનેરવાસી કોટિ-ધ્વજ નાકુદાએ રાનેરથી વરિઆવ સુધી ૩ ગાઉ કિનખાખનાં પાથરણાં પાથરી પાતસાહને શહેરમાં પધરાવ્યા શાહ પ્રસન્ન થયો. માગવાનું કહ્યું ત્યારે નાકુદાએ હાથણીનો સંભોગ જોવાનું માગ્યું. શાહે ના કહી, જે હાથણીનો સંભોગ જોતાં તારું ધન નાશ પામશે પણ તેણે માન્યું નહીં. સંભોગ જોયો અને તે નાકુદાની લક્ષ્મી નાશ પામી પાતશાહે જહાંગીરપુર વસાવ્યું.

સં. ૧૬૨૫ જહાગીર પાતશાહની પાતર નામે સૂરજ તેણે પાતશાહની રાજથી સુરત વસાવ્યું.

સં. ૧૬૨૫ ઓસવાલ ગોપીશાહ જૈને સુરતમાં ગોપીપુરું વસાવ્યું. ગોપીતળાવ અને ચૌમુખી વાવ કરાવ્યાં.

(સં. ૧૬૩૪ વગ્ગાણાતીર્થનો જીર્ણોદ્ધાર.)

(સં. ૧૬૪૨ રાવ હમીરે ક્ષેત્રોધીનો કોટ કરાવ્યો. સં. ૧૫૧૩, સં. ૧૫૪૫).

(સં. ૧૬૬૯ કીસનસિંહજીએ કિસનગઢ વસાવ્યો.)

સં. ૧૬૭૯ ગોપીશાહે આં. વિજયસેનસૂરિ પાસે સૂરજમડન પાર્શ્વ-નાથની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા કરાવી. તે પ્રતિમાજીની ગાદીમાં ચારે બાજુ લખ છે.

સં. ૧૬૭૯ કાવી મંધારમાં સામુ વહુના દેરાની પ્રતિષ્ઠા થઈ.

સં. ૧૭૦૭ ઔરગઝેએ ઔરગાયાદ વસાવ્યો.

(સં. ૧૮૮૭ સવાઈ જેસિંગે જયપુર વસાવ્યું સં. ૧૭૩૫)

પૃષ્ઠ ૫૭, ઢાળ ૨૪ . ભિન્નમાલની ઉત્પત્તિ (ભાષાક્ષેપ) :

શ્રીમાલનગર તે પ્રાચીન શહેર છે. તેમાં અનેક બ્રાહ્મણો વ્યાપારીઓ વગેરે સુખી હતા. માધ પંડિત પણ ત્યાનો વતની હતો. કર્મયોગે ધન નાશ પામતાં તે નિર્ધન થઈ ગયો અને ધારામાં આવી વસ્યો. ત્યાં પણ તેણે પોતાનું દ્રવ્ય યાચકોને આપી દીધું અને તે ગરીબાઈમાં જ મૃત્યુ પામ્યો. આથી ભોજ રાજાએ શ્રીમાલનગરમાં માધ પંડિતની નાતના માણસો ધનવાળા હોવા છતાં આ પંડિતનો ભૂખમરાથી અંત આવ્યો, એ જોઈ તેની બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિનું ભિલ્લમાલ એવું નામ આપ્યું અને ત્યારથી શ્રીમાલનગર ભિન્નમાલ નગર તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામ્યું. ('પ્રત્યંધચિંતામણિ')

પૃષ્ઠ ૧૮ ઢાળ ૨૪ ભાષાક્ષેપ :

વિં. સં. ૧૩૫ માં ઉજ્જૈનમાં નાહડ રાજા હતો ત્યારે જલ્દાર પાસેના સ્વર્ણગિરિ પર મઢમાં માત્ર કોડપતિ જ રહેતા હતા નવ્વાણુ લાખવાળાને પણ ત્યાં રહેવા સ્થાન ન હતું, તે જલ્દાર પાસેના સ્વર્ણગઢમાં નાહડ રાજાએ 'યક્ષવસતિ' નામનો મોટો બિનપ્રાસાદ બનાવી તેમાં સં. ૧૩૫ માં (આં. પ્રદ્યોતનસૂરિના હાથે) બં. મહાવીરસ્વામીની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. ('વિચારશ્રેણિ, પટ્ટાવલી, જૈનપરંપરાનો ઇતિહાસ.')

સ્વર્ણગિરિનાં બીજાં નામે કનકાયલ તથા સોનગઢ છે. પાસેના શહેરનાં નામે જળ્યાલિપુર તથા જલેાર છે.

પૃષ્ઠ ૫૯, ઠાળ ૨૪ “ કલિયુગ સવત ” બાપાક્ષેપ :

કલિયુગનો પ્રારંભ થયો ત્યારથી આ સંવત ગણાય છે, જેનો પ્રારંભ ૪૦ સં પૂર્વે ૩૧૦૨ ક્રેષ્ટુઆરીની બીજી તારીખ યાને ચૈ. શુ. ૧ થી મનાય છે. ચૈત્રાદિ વિક્રમ સંવતમા ૩૦૪૪, શક સંવતમા ૩૧૭૯, અને ૪૦ સં માં ૩૧૦૧ જોડવાથી કલિ સવત આવે છે. આ સંવતનાં બીજાં નામે ‘ ભારતયુદ્ધ સવત ’ અને ‘ યુધિષ્ઠિર સંવત ’ પણ મળે છે. એવો પણ ઉદ્દેશ મળે છે કે, મહા શુદ્ધિ ૧૫ દિને મહાભારતનું યુદ્ધ સમાપ્ત થયું અને મં ૫૦ ૧ યુધિષ્ઠિરને રાજ્ય મળ્યું હતું.

વરાહમિહિર શક સંવતમા ૨૫૨૬ જોડવાથી યુધિષ્ઠિર સંવત આવે એમ જણાવે છે. (‘જૈન સત્ય પ્રકાશ’, કર્માક ૧૦૦ પૃ ૨૬૮).

પૃષ્ઠ ૬૦, ઠાળ ૨૪ બાપાક્ષેપ “ડીગ.”

ભરતપુરથી પૂર્વ દિશામાં લગભગ ૨૪ માઇલ દૂર ડીગ નામે જૂનું શહેર છે.

પૃષ્ઠ ૭૩, કડી ૫ : “ લૌકિક બાપા ” ને છેડે વીરવર્ષનિર્ણય.

આયુ વર્ષ ૭૨, આયુ ગર્ભથી ગણવો, આદિત્ય સંવત્સરે આયુદ્ધ હુઓ, તેના દિન ૩૬૬, ઋતુ સં દિન ૩૬૦, પાંચ વર્ષનો યુગ એક યુગમાં આદિત્ય સંવત્સર ૧૮૩૦ અને ઋતુ સંવત્સરના દિન ૧૮૦૦ હોય. આદિત્ય સંવત્સરમાં એક માસ થાકતા ઋતુ સંવત્સર લાગે.

આ ક્ષેત્રે ઋતુ સંવત્સરના ચોથે માસે ગ્રીષ્મઋતુ આષાઢ સુદિ ૬ દિને ચ્યવન અહીંથી આદિત્ય સંવત્સર ક્ષેત્રે ૭૨ વર્ષે ઋતુસંવત્સર યુગના ચૌદ માસ વધતા થયા, ત્યારે આષાઢ સુદિ ૬ થી ૧૪ મે માસે ભાદ્ર શુદ્ધિ ૬ દિને આદિત્ય સવત્સરે ૭૦ વર્ષ થયા, ત્યાંથી બીજે ચંદ્ર-સંવત્સરે નિર્વાણ થયું. અહીં ચંદ્ર સંવત્સરના ૩૫૪ દિન હોય, પહેલેથી ૧૨ દિન આદિત્ય સંવત્સર પૂર્ણ હોય, તે વારે એ કલ્યાણક તિથિઓ ઋતુસવત્સર ક્ષેત્રે ક્ષેત્રી, એમ ‘જ્યોતિષકર’ક’ અને ‘કલ્પસૂત્ર’માં કહ્યું છે. પુષ્કે ચંદ્રસંવત્સરે ઇત્યાદિ કલ્પસૂત્રમાં છે.

અહીં ઋતુ સંવત્સરના વર્ષ ૭૧ માસ ૨ થયા, ચંદ્ર સંવત્સરે ચોવીસ દિન વધતા ક્ષેત્રી ભાદ્ર શુદ્ધિ ૬ થી ૨૪ દિન વધતાં, આસો વદિ ૧ દિને આદિત્ય સંવત્સરે ૭૨ વર્ષ થયા, તે સવત્સર પૂર્ણ થતાં

એક માસ ઊતરે ઋતુ સંવત્સર લાગે તે પૂઠે લખ્યો છે. તે ક્ષેત્રે જેઠ શુદ્ધ ૧૫ ગીર્ધનઋતુ પૂરી થઈ, અને આષાઠ વદિ ૧ થી વર્ષાઋતુ લાગી, ત્યારે આષાઠ તે શ્રાવણ થયે મારવાડી પચાંગ પ્રમાણે ફેર દેખાય છે. જેથી લૌકિક આસો આગમોક્ત કાર્તિક વદ ૦)) થઈ. ઇતિ ૭૨ વર્ષ

ઇતિ જિનલાભસૂરીણામાત્રયા પાઠકરામવિજયગણિના કૃતા.

(‘દિનશુદ્ધિદીપિકા’, પરિશિષ્ટ ૨, પૃ ૪૬૧).

પૃષ્ઠ ૭૪, કડી ૧૪ · વડીયોપાલ તપગચ્છ-રત્નાકરગચ્છ પરંપરા:

(૪૪) મહાતપસ્વી આં શ્રીજગચ્ચદ્રસૂરિ, (૪૫) વિજયચદ્રસૂરિ, (૪૬) આં ક્ષેમકીર્તિસૂરિ સં૦ ૧૩૩૨, (૪૭) હેમકલશસૂરિ, (૪૮) યશોભદ્રસૂરિ, (૪૯) રત્નાકરસૂરિ. સં૦ ૧૭૭૧ સમરાશાહે શત્રુજયનો ઉદ્ધાર કર્યો. તેમનાથી રત્નાકરગચ્છ શરૂ થયો સં ૧૩૮૪, (૫૦) આં રત્નપ્રભસૂરિ, સોમતિલકસૂરિ, હેમચંદ્રસૂરિ, (૫૧) મુનિશેખરસૂરિ, (૫૨) ધર્મદેવસૂરિ, (૫૨) જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ સિહદત્તજી (૫૪) અભયસિંહસૂરિ, (૫૫) હેમચંદ્રસૂરિ (૫૬) જયતિલકસૂરિ, તેમના શિષ્યો જિનતિલકસૂરિ, રત્નસિંહસૂરિ, ઉદયવલ્લભસૂરિ સંધતિલકસૂરિ, ૫૦ દયાસિંહગણી પ્રશિષ્યો-માણેકસૂરિએ ‘રત્નચૂડામણિ ચૂડરાસ’ સં૦ ૧૫૭૧ માં બનાવ્યો, શિષ્યો -શિવસુંદર, ઉદયધર્મ, ચરિત્ર-સુંદર. અહમદાવાદના સુલતાન અહમદશાહે આં રત્નસૂરિની ચરણ પૂજા કરી હતી (૫૭) ઉદયવલ્લભસૂરિ, શિષ્ય પરંપરા મતિસાગર શિષ્ય-ઉદયધર્મ શિષ્ય મગલધર્મ વિં સં૦ ૧૫૮૫. શિષ્યાઓમાં મહત્તર રત્નચૂડા પ્રં વિવેકશ્રી વ્યાખ્યાના હતી (૫૮) જ્ઞાનસાગરસૂરિ. સં૦ ૧૫૧૭ માં ‘વિમલનાથ ચરિત્ર’ બનાવ્યું તેના લલિયા કોઠાએ સં૦ ૧૫૨૮થી લોંકાગચ્છ ચલાવ્યો, જેમ મહમદઅલી ઝીણાએ અખંડ હિંદુસ્તાનના બે દુકડા કરાવ્યા, તેમ આ કોઠાએ પણ અવિભક્ત જેન શ્વેતાચ્ચર સંધના બે દુકડા કરાવ્યા, પ્રાચીન આર્ય સંસ્કૃતિનો ધ્વસ કરી મુસલમાન સંસ્કૃતિને અપનાવી નવો મત ચલાવ્યો ત્યારથી જેન સંધર્મા શુદ્ધિ અને સગદનની વ્યવસ્થા તૂટી ગઈ. આં જ્ઞાનસાગરસૂરિનો સમય સં૦ ૧૫૨૫ થી ૧૫૩૧. (૫૯) ઉદયસાગરસૂરિ, (૬૦) લલિધસાગરસૂરિ, સં૦ ૧૫૫૭માં ‘શ્રીપાલકથા’ રચી (૬૧) ધનરત્નસૂરિ શિષ્ય સૌભાગ્યસૂરિએ ‘ચ પકમાલારાસ’ રચ્યો. તેની પરંપરામાં ઉદયધર્મ, જયદેવ, લાવણ્યદેવ થયા ધનરત્નસૂરિ શિષ્ય ૫૦ બાનુમેરગણિ તેના શિષ્ય નયસુંદરે સં૦ ૧૬૩૭માં ‘રૂપચંદ્રાસ’ અને સં૦ ૧૬૩૮માં ‘શત્રુજય રાસ’ રચ્યો અને તેની શિષ્યા હેમશ્રીએ ‘કનકાવતી

આખ્યાન' મં ૧૬૪૪માં બનાવ્યું. (૬૨) અમરરત્ન જેનું બીજા નામ સુરરત્ન છે તથા તેજરત્નસૂરિ (૬૩) દેવરત્નસૂરિ શિષ્ય વિદ્યારત્નસૂરિ, તેના શિષ્ય ઉં કનકસુદરે સં ૧૬૬૩ થી ૬૭માં 'શમાલશા રાસ' બનાવ્યો. દેવરત્નસૂરિ શિષ્ય બાનુમેરુગણિ શિષ્ય ૧ માણેકરત્ન ૨ નયસુદરે રાસ બનાવ્યા (૬૪) જયરત્નસૂરિ, (૬૫) રત્નકીર્તિસૂરિ સ્વં સં ૧૭૧૦, (૬૬) રત્નકીર્તિસૂરિ સ્વં મં ૧૭૩૪ પોં વં ૨. ઉ. રાજસુંદર શિષ્ય પદ્મસુદરે 'ભગવતી' પર 'ટાંગો' પૂર્યો. (૬૭) ગુણુસાગરસૂરિ, આં રત્નકીર્તિસૂરિના ચાર શિષ્યો હતા તે પૈકીના ચોથા ગંગવિજયજીને અમદાવાદના સંધે સં ૧૭૩૪માં પટ્ટધર સ્થાપી ગુણુસાગરસૂરિ નામ આપ્યું. ('ગુર્વાવલી-વડીપોષાળ પટ્ટાવલી')

પૃષ્ઠ ૭૫, કડી ૧૧ : “અહ્મચર્યવત્” :

કોઈ એક ધનિક શ્રાવકે હિંદુસ્તાનના ચતુર્થઅહ્મચર્ય વ્રતધારક દરેક શ્રાવકોને વેષની પહેરામણી મોકલી તેણે પોતાના ગુમાસ્તાને જણાવ્યું હતું કે—“તું માંડવગઢ જાય ત્યારે ત્યાં મહાદાની અને મહાધર્મી સાધુ પેથડશાહને પણ સાધનિકભક્તિ રૂપે એક પહેરવેષ આપજે” ગુમાસ્તાએ પણ માંડવગઢ આવી મત્રી પેથડકુમારને એક વેષ આપ્યો પેથડે તરત જ વિચાર કર્યો કે “આ પહેરવેશ અહ્મચારીઓને માટે છે મને માત્ર મહધિક માની પહેરવેશ મોકલ્યો છે પણ અહ્મચારી બન્યા વિના મારે આ વેષ કોણે ન શોભે અને સ્વાભાવિક રીતે આવેલી આ વસ્તુને પાછી વાળવી એ પણ ન શોભે. તો હવે સુદર રસ્તો એ જ છે કે મારે અહ્મચર્યનો સ્વીકાર કરી આ વેષ પહેરવો.” એટલે પેથડકુમારે બત્રીસ વર્ષની ઉંમરમાં જ ગુરુજી પાસે જઈ સંજોડે ચોથું વ્રત સ્વીકાર્યું અને આ પહેરામણી પહેરી લઈ જવજીવ અહ્મચર્યનું પાલન કર્યું

પૃષ્ઠ ૮૨, કડી ૨ . કોકાગચ્છ પટ્ટાવલી (વડોદરાની ગાદી)

તપગચ્છની વડીપોષાળના આં જ્ઞાનસાગરસૂરિના લલિયા કોઠાએ ગૃહસ્થી નવો જ કોઠામત ચલાવ્યો.

(૧) બાણજી ઋષિ, (૨) ઋષિ બીદાજી, (૩) ઋષિ નુતાજી, (૪) ઋં બીમાજી, (૫) ઋં જગમાલજી, (૬) સરવાજી, (૭) ઋં રૂપજી, (૮) ઋં જીવાજી, (૯) ઋં વરસિગજી તેમને વડોદરાના ભાવસારોએ સં ૧૬૧૩ જેં વં ૧૦ શ્રીપૂજની પદવી આપી ત્યારથી તેની ગાદી વડોદરામાં થઈ અને “ગુજરાતી કોકાગચ્છ મોટી પક્ષ” એવું નામ જાહેર થયું. આ જ અરસામાં અમદાવાદમાં અસલી ગાદીના શ્રીપૂજ નાની પક્ષવાળા કુંચરજી

ઋષિના ઉત્તરાધિકારી મેઘજી ઋષિએ ૨૮ યતિઓની સાથે જગન્ આન્ શ્રી હીરવિજયસુરિ પાસે મંવેગી દીક્ષા સ્વીકારી સં. ૧૬૨૮માં (૧૦) ખીજ વરસિ ગજી સ્વ. સં. ૧૬૫૨, તેના શિષ્ય કલાજી એ પણ સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર્યો નામ વિજયનદસુરિ (૧૧) ઋષિ યશવતજી, (૧૨) ઋષિ રૂપસંગજી, (૧૩) ઋ. દામોદરજી, (૧૪) ઋ. કર્મસિંહજી, (૧૫) ઋ. કેશવજી ઋષિ ગુજરાતી લોકાગચ્છની મોટી પક્ષતુ ખીજી નામ કેશવજી પક્ષ છે (૧૬) ઋ. તેજસિંગજી, (૧૭) ઋ. ડાનજી, (૧૮) ઋ. તુલસીદાસજી (૧૯) ઋ. જગદ્ગજી, (૨૦) ઋ. જગજીવનજી, (૨૧) ઋ. મેઘગજી, (૨૨) ઋ. સોમચંદજી, (૨૩) ઋ. હરખચંદજી (૨૪) ઋ. જયચંદજી, (૨૫) ઋ. કલ્યાણચંદજી, (૨૬) ઋ. ખુબચંદજી, (૨૭) શ્રીપૂજ ન્યાયચંદ્રસુરિ.

(બાલાપુરની ગાદી) (૮) ઋષિ જીવાજી (૯) ઋષિ કુવરાજી તેને બાલાપુરના શ્રાવકોએ શ્રીપૂજની પદવી આપી ત્યારથી તે ગાદી બાલાપુરમાં થઈ અને તેનું “ગુજરાતી લોકાગચ્છ નાની પક્ષ” એવું નામ જાહેર થયું. તેના શિષ્ય મેઘજીઋષિ અમદાવાદની ગાદીએ હતા તેણે સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર્યો (૧૦) ઋ. મલજી (૧૧) રત્નસિંહજી (૧૨) ઋ. કેશવજી સ્વ. સં. ૧૬૮૬ (૧૩) ઋ. શિવજી તેમના શિષ્ય ધર્મસિંહજીના શિષ્ય ધર્મદાસજીએ “દુહિયામત” ચલાવ્યો (૧૪) સંધગજી સ્વ. સં. ૧૭૨૫માં આણંદ ઋષિએ અંભાતમાં પોતાના એલા ઋષિ તિલકને શ્રીપૂજ બનાવી નવો મચ્છ સ્થાપ્યો જે “અઢારિયા” તરીકે પ્રસિદ્ધ થયો (૧૫) સુખમલજી સ્વ. સં. ૧૭૬૩ (૧૬) ભાગચંદજી (૧૭) વાલચંદજી (૧૮) માણેકચંદજી (૧૯) મૂલચંદજી. સ્વ. સં. ૧૮૭૬ (૨૦) જગતચંદજી (૨૧) રતનચંદજી (૨૨) નૃપચંદજી (સુનિ મણિલાલ કૃત, ‘પ્રાચીન સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ’)

વિક્રમ સં. ૧૫૮૫માં લખાયેલ સિદ્ધાંતચોવીશી, વગેરેમાં છે કે-લોકાએ તીર્થ, પ્રતિમા, જિનપૂજ, સર્વવિરતિ દેશવિરતિ ધર્મની ભિન્નતા, દાન, જન્મકલ્યાણક ઉત્સવ, પૌષધ, વ્રતપચ્ચક્રખાણ, પ્રતિજ્ઞાકાળ, દીક્ષા, સમ્યક્ત્વભેદ, સ્થવિરાચાર, વગેરેનો નિષેધ કર્યો હતો પરંતુ પછીના લોકાગચ્છના શ્રીપૂજનેએ તે તે વસ્તુઓનો યથાનુકૂળ સ્વીકાર કરેલ છે.

(‘જિન સત્ય પ્રકાશ’ ક્રમાંક-૧૪૭)

ગુજરાતી લોકાગચ્છની પૂજ્ય પં. પરા-() પૂ. જયરાજજી () ઋ. મેઘરાજજી () ઋ. કૃષ્ણજી () ઋ. અખતમલજી () પૂ. ઋ. પરસરામજી () જ્યોતિરૂપ, મં. ૧૮૯૫ () હર્ષજી () જનદાસજી સં. ૧૯૧૦ આગરા

પૃષ્ઠ ૮૨, કડી ૫ : તપાગચ્છ કમલકલશશાખા પટ્ટાવલી :

(૫૧) આ રત્નશેખરસૂરિ સ્વં સં ૧૫૧૭ (૫૩) આં લક્ષ્મી-સાગરસૂરિ. આં સોમદેવસૂરિ. આં સોમદેવે કવિતકળાથી કુભા રાણા, રાય માંડલિક અને પાવાપતિ જેસિગદેવને રજિત કર્યા હતા. ખંભાતમાં વાદ કરી રાત્રિભોજન ઉત્થાપ્યું હતું. (૫૪) આં સોમદેવસૂરિ પદે આં સુધાનદનસૂરિ (૫) આં સુમતિસુદરસૂરિ, જેની ઉપદેશશક્તિ મહાન હતી. (૫૬) આં કમલકલશસૂરિ, જેના નામથી સં ૧૫૫૫થી 'કમલકલશગચ્છ' ચાલ્યો. તેમને શિરોહીનો રાજા બહુ માનતો હતો તેમનું "સહસ્રાવધાની" ગિરુદ હતું. (૫૭) જ્યકલ્યાણસૂરિ. તેમણે મં ૧૫૬૬ કાં શુ ૧૦ અચળગઢ ઉપર પોરવાડ સહસાએ કરાવેલ ચોસુખજી મંદિરમાં મૂળનાયકની પ્રતિષ્ઠા કરી. (૫૮) ચારિત્રસુદરસૂરિ. તેઓ પણ સં ૧૫૬૬ની અચળગઢની પ્રતિષ્ઠામાં હાજર હતા. ('તપાગચ્છ કમલકલશશાખા પટ્ટાવલી,' તથા આશુ-અચળગઢના શિલાલેખના આધારે). (આ પટ્ટાવલી પૃ ૧૪૯માં છપાઇ છે.)

(૫૬) આં કમલકલશસૂરિ (૫૭) મતિલાવણ્ય (૫૮) કનકકલશ. (૫૯) નર્મદાચાર્ય. તેમણે સં ૧૬૬૫માં 'કાકશાસ્ત્ર ચક્રપાઠ' બનાવી.

પૃષ્ઠ ૮૩ કડી ૨ : ૫ 'કુતુબપુરાગચ્છ નિગમગચ્છ પટ્ટાવલી'

પર આં શ્રીરત્નશેખરસૂરિ, સ્વં સં ૧૫૧૭, ૫૩. આં લક્ષ્મીસાગર-સૂરિ. આં સોમદેવસૂરિ ૫૪. આં સોમદેવસૂરિપદે આં રત્નમંડનસૂરિ.

૫૫ આં સોમજશસૂરિ. ૫૬ આં ઈંદ્રનદિ તેમણે પાટણ પાસેના કતપુર કે કુતુબપુર ગામથી 'કુતુબપુરાગચ્છ' ચલાવ્યો, જે ગચ્છનાં બીજાં નામો કતપુર અને કતકપુર પણ મળે છે

આં કમળકલશથી સં ૧૫૫૫ થી 'કમળકલશગચ્છ' શરૂ થયો છે. અને આં હેમવિમલસૂરિની શિષ્ય પરપરા 'તપગચ્છ પાલનપુરા ગચ્છ' અને 'હેમશાખા' એમ ત્રણ નામથી જાહેર થઈ છે, કુતુબપુરા ગચ્છમાંથી જ 'નિગમગચ્છ' નીકળ્યો હતો.

૫૭. ધર્મહસસૂરિ, ૫૮. ઈંદ્રહસસૂરિ.

૫૬. આં ઈંદ્રનદિસૂરિ ૫૭. આં સૌભાગ્યનદિસૂરિ ૫૮. આં હસ-સંયમસૂરિ ૫૯. આં ઈંદ્રનદિસૂરિ ૬૦. આં સયમસાગરસૂરિ ૬૧. આં હંસવિમલસૂરિ.

કુતુબપુરા ગચ્છના આં હર્ષવિનયે 'નિગમમત' ચલાવ્યો હતો, જેનું બીજું નામ "મૂકટિયા" મત હતું. જે કે આં હર્ષવિનયે પાછળથી તે

મતને છોડી દીધો હતો કિન્તુ બ્રાહ્મણોએ તે મતનું રક્ષણ કર્યું છે. નિગમ મતમાં તે સમયમાં રચાયેલ 'ઉત્તરારણ્યક' વગેરે ૩૬ ઉપનિષદોની પ્રધાનતા છે. એ ૩૬ ઉપનિષદનાં નામ અને અનુક્રમ નીચે પ્રમાણે છે .

૩૬ ઉપનિષદો . (૧) ઉત્તરારણ્યક, (૨) પંચાધ્યાય, (૩) બહુશ્ચય, (૪) વિજ્ઞાનધનાર્ણવ, (૫) વિજ્ઞાનેશ્વરાખ્ય, (૬) વિજ્ઞાનગુણાર્ણવ, (૭) નવતત્ત્વનિદાનનિર્ણય, (૮) તત્ત્વાર્થનિધિરત્નાકર, (૯) વિશુદ્ધાત્મગુણુગભીર, (૧૦) અર્હદ્ધર્માગમનિર્ણય, (૧૧) ઉત્સર્ગાપવાદવચનાનૈકતા, (૧૨) અસ્તિનાસ્તિવિવેકનિગમનિર્ણય, (૧૩) નિજમનોનયનાલોક, (૧૪) રત્નત્રયનિદાનનિર્ણય, (૧૫) સિદ્ધાગમસંકેતતત્ત્વક, (૧૬) ભગ્યજનભયાપહારક, (૧૭) રાગિજનનિર્વેદજનક, (૧૮) સ્ત્રીમુક્તિનિદાનનિર્ણય, (૧૯) કવિજનકલ્પદ્રુમોપમ, (૨૦) સકલપ્રપંચપચનિદાન, (૨૧) શ્રાદ્ધધર્મસાધ્યાપવર્ગ, (૨૨) સમનયનિદાન, (૨૩) બંધમોક્ષાપગમ, (૨૪) ધૃષ્ટકમનીયસિદ્ધિ, (૨૫) બ્રહ્મકમનીયસિદ્ધિ, (૨૬) નૈષ્ઠકર્મકમનીય, (૨૭) ચતુર્વર્ગચિંતામણિ, (૨૮) પચજ્ઞાનસ્વરૂપવેદન, (૨૯) પચદર્શનસ્વરૂપરહસ્ય, (૩૦) પચચારિત્રસ્વરૂપરહસ્ય, (૩૧) નિગમાગમ વાક્યવિવરણ, (૩૨) વ્યવહારસાધ્યાપવર્ગ, (૩૩) નિત્યચૈકસાધ્યાપવર્ગ, (૩૪) પ્રાયશ્ચિત્તૈકસાધ્યાપવર્ગ, (૩૫) દર્શનૈકસાધ્યાપવર્ગ, (૩૬) વિરતાવિરતસમાનાપવર્ગ

પૃષ્ઠ ૮૩ કડી ૨ : તપાગચ્છ લઘુશાલા યાને લઘુપોપાલિક સોમશાખા પટ્ટાવલી (હર્ષકુલ પટ્ટાવલી)

(૫૫) આં શ્રી હેમવિલસૂરિ. સ્વં સંં ૧૫૮૩. તેમની પાસે લોકામતના ઋં હાના, ઋં શ્રીપતિ, ઋં ગણપતિએ દીક્ષા લીધી (શ્રીપતિના શિષ્ય હપીનદ અને તેના શિષ્ય ઉ. વિવેકહર્ષ તથા પરમાનંદ)

(૫૬) ક્રિયોદ્ધારક આં શ્રીઆણુદવિમલસૂરિ સ્વં સંં ૧૫૯૬, આં શ્રીસૌભાગ્યહર્ષસૂરિ, શતાર્થી ૫૦ હર્ષકુલ, ૫૦ સંવહર્ષ, ૫૦ કુશલસંયમ, ૫૦ શુભશીલ, ૫૦ હર્ષકુલે 'સ્યગડાસૂત્ર દીપિકા' રચી. 'કવિકલ્પદ્રુમ' સંગ્રહ રચ્યો.

(૫૭) આં સોમવિમલસૂરિ. ખબાત પાસેના ઠંસારી ગામમાં પોરવાડ મત્રી સમધરના વશના રૂપવતની પત્ની અમરાદેવીએ પિત્રિદાસ અને જસવંતને જન્મ આપ્યો. જસવતકુમારનો સંં ૧૫૭૦ માં જન્મ, સંં ૧૫૭૪ માં વૈ શુ. ૩ શનિવારે રાહિણી નક્ષત્રમાં આં હેમવિમલસૂરિના હાથે મુનિ સૌભાગ્યહર્ષના શિષ્યરૂપે અમદાવાદમાં સંં ભૂલ્યે કરેલ દીક્ષા ઉત્સવમાં દીક્ષા. નામ સોમવિમલ, તેમના ગુરુજીને સંં ૧૫૮૩માં

સૂરિપદ. ત્યાર પછી મુનિ સોમવિમલને સં. ૧૫૯૦માં ખંભાતમાં ગણિપદ, સં. ૧૫૯૪ કા. વ. ૫ શિરોહીમાં પંન્યાસ પદ, સં. ૧૫૯૫ વીજપુરમાં ઉપાધ્યાય પદ, સં. ૧૫૯૭ આ. શુ. ૫ ગુરુવારે અમદાવાદમાં ગુરુજીના હાથે સૂરિપદ, સં. ૧૬૦૫ ના મહા શુદ્ધ ૫ ખંભાતમાં ગચ્છનાયક પદ, અને મં. ૧૬૩૭ માગશરમાં સ્વર્ગગમન. તેમણે ૪ વર્ષની ઉંમરે દીક્ષા લીધી હતી. અગ્નરી તીર્થમાં જન્મ શારદાની આરાધના કરી વર મેલવ્યો હતો. તેમના ઉપદેશથી વિજપુરના દોશી તેજાએ સિદ્ધાયલનો સદ્ધ કાઢ્યો હતો જેમાં ૪ લાખ દ્રવ્ય ખર્ચ્યુ હતું. તેમણે સં. ૧૫૯૯માં પાટણમાં, સં. ૧૬૦૦ માં દીવમાં, ધોળકામાં, ખંભાતમાં સં. ૧૬૦૧માં આમોદમાં, મ. ૧૬૦૨ માં અમદાવાદમાં, સં. ૧૬૦૩ માં અમદાવાદમાં, ગોલનગરમાં, ધડરમાં, સં. ૧૬૦૯ માં રહગિદપુરમાં સં. ૧૬૧૯ માં ખંભાતમાં, સં. ૧૬૨૦ માં નદુરગારમાં, સં. ૧૬૨૩ માં અમદાવાદમાં, એમ જુદા જુદા સ્થાનમાં વિવિધ અભિગ્રહો લીધા હતા, જે દરેક પૂરા થયા હતા તેમણે સં. ૧૬૧૧ માં પાટણમાં અંજનશલાકા તથા પ્રતિષ્ઠા કરાવી તેઓ શતાર્થી બિરુદના ધારક હતા. તેમણે 'કલ્પસૂત્ર'નો ટપો, 'સદ્યચરિત્ર, નવકાર ચોપાઈ' સં. ૧૬૦૫, ધમ્મિલકુમાર રાસ ખંભાતમાં સં. ૧૬૧૫, ચપકત્રેષ્ટિરાસ વિરાટનગરમાં સં. ૧૬૨૨, શ્રેણિકરાસ સં. ૧૬૩૦ કુમારગિરિમાં, હુલ્લકકુમારરાસ અમદાવાદના રાજપરામાં સં. ૧૬૩૩, કુમારગિરિમડણુ શાંતિનાથ સ્તવન દુહા ૩૮, પગલા દિનપ્રમાણુ અને લગનમાન દુહા ૨૫, 'સ્તવન ગીત' વગેરેની રચના કરી છે.

તેઓ અષ્ટાવધાની, ઈચ્છાલિપિવાચક, વર્ધમાન વિદ્યા, સૂરિમત્ર સાધક, ચૌર્યાદિભય નિવારક, સદેશદારા વદનથી વિવિધ રોગના હરનાર, પાદ પ્રક્ષાલનથી સુખપ્રસૂતિકરણુ પ્રભાવવાળા ઈત્યાદિ મહિમાવાળા હતા.

તેમને આં. આણુંદસોમ, આં. હસસોમ, ઉ દેવસોમગણિ ૫૦ વિદ્યારતનગણિ, ૫૦ વિદ્યાવિજયગણિ, ૫૦ હર્ષદત્ત, ૫૦ લક્ષ્મીભદ્ર વગેરે ૨૦૦ સાધુ શિષ્યો હતા.

આં. આણુંદસોમસૂરિનો ૧૫૯૦ માં જન્મ, સં. ૧૬૦૧ માં કાં. શુ. ૧૫ દીક્ષા, મં. ૧૬૧૧માં પંન્યાસ પદ, સં. ૧૬૨૫ માં પાટણમાં સૂરિપદ અને સં. ૧૬૩૬ બાં. વં. ૫ માં સ્વર્ગ. તેમણે સં. ૧૬૧૯ માં નદરગારમાં 'સોમવિમલસૂરિ રાસ' ગાં. ૧૫૬ની રચના કરી છે. તેઓ ગુરુજીની વિદ્યમાનતામાં જ કાલધર્મ પામ્યા એટલે આં. સોમવિમલસૂરિએ આં. હેમસોમને સૂરિપદ આપી ૫૮ સોપ્યો. આં. હસસોમસૂરિપદે

આં વિશાલસોમ શિષ્ય ૫૦ જિનકુશલ શિષ્ય લક્ષ્મીકુશલે સં ૧૬૮૪ માં 'વૈદ્યકસારત્નપ્રકાશ' બનાવ્યો. ૫૦ હર્ષદત્તે સં ૧૬૦૧ માં 'અગડદત્ત રાસ' બનાવ્યો. ૫૦ લક્ષ્મીભદ્રની શિષ્ય પરપરાના ઉદયશીલ, ચારિત્રશીલ, પ્રમોદશીલના શિષ્ય દેવશીલે સં ૧૬૧૯ના બીજા શ્રાવણમાં વડગામમાં 'વેતાલપચ્ચીશી' બનાવી

(૫૮) આં હેમસોમસૂરિ-તેમનો સં ૧૬૨૩ માં વીસા પોરવાડ બેધરાજની પત્ની રૂડીયાઇની કૃપથી જન્મ, સં ૧૬૩૦ માં વડગામમાં દીક્ષા, સં ૧૬૩૫ માં પન્યાસ પદ, સં ૧૬૩૬ ના વં ૫૦ ૨ સૂરિપદ, અને સં ૧૬૭૯ માં સ્વર્ગ.

(૫૯) આં વિમલસોમસૂરિ સ્વં સં ૧૬૮૮. (૬૦) વિશાલસોમસૂરિ.

(૬૧) આં ઉદયવિમલસૂરિ-આં ઉદયસોમસૂરિ, આં શાતિસોમસૂરિ, ૫૦ વિમલગણિ, ૫૦ વિમલગણિ શિષ્ય ૫૦ ધનવિમલે સં ૧૭૭૧ 'પન્નાવણાસૂત્ર ટપો' બનાવ્યો.

(૬૨) ગજસોમસૂરિ તેમણે અગસ્તપુરમાં શાતિસોમસૂરિનું અપમાન કર્યું તેણે રાખેલ પચ્ચેશ ખેચી કાઢ્યા એટલે શાતિસોમસૂરિએ ગજસોમસૂરિનો પટો મધ કર્યો.

(૬૩) મુનીંદ્રસોમસૂરિ (૬૪) રાજસોમસૂરિ. (૬૫) આણદસોમસૂરિ. (૬૬) દેવેન્દ્રવિમલસોમસૂરિ. (૬૭) તત્ત્વવિમલસૂરિ. (૬૮) પુણ્યવિમલસૂરિ

(૬૫) આનંદવિમલ સોમસૂરિ, (૬૬) મુનીંદ્રસોમસૂરિ, (૬૭) કેસર-સોમજી, (૬૮) સોમજી, (૬૯) ઠસ્તૂસોમજી, (૭૦) રત્નસોમજી, (૭૧) રાયચદજી સં ૧૮૬૯ આં શુ ૨ બુધવાર મું ૬૩

('લઘુપોપાલિકગચ્છ પટ્ટાવલી' તથા જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જરકાવ્ય સંચય' ગસ સાગ્ના આધારે)

પૃષ્ઠ ૮૩, કડી ૫. કહુઆમતની પટ્ટાવલી

(૧) કહુઆશાહ નાડોલાઇના મહં કાનજીના પુત્ર કડવાએ આંચલિક શ્રાવકના ઉપદેશથી વૈરાગ્ય પામી રૂપરમા આગમિયા ગચ્છના ૫૦ હરિકીર્તિ પાસેથી શાસ્ત્રજ્ઞાન મેળવી પાંચમા આરામા મુનિપણુ પાળવું દુષ્કર જાણી ગૃહસ્થવેળે સંવરી બની "કહુઆમત" ચલાવ્યો. તેણે પ્રરૂપણા કરી કે ૧ સ્થાપના પ્રમાણુ, ૨ શ્રાવકપ્રતિષ્ઠા કરે, ૩ સ્ત્રીઓ પૂજા કરે, ૪ દેરાસરમાં પાઘડી ઉતારીને દેવવંદન કરવું, ૫ દેવવંદનમાં થોયો ત્રણ કહેવી, ૬ શાસ્ત્રાનુસાર

સામાયિક પ્રતિક્રમણ કરવાં, ૭ વિશેષ સામાયિક કરવાં, ૮ સામાયિકમાં મુહુપત્તિ ચરવલો રાખવાં, ૯ સામાયિક લઘુ ઇરિયાવહી કરવી, ૧૦ પર્વ સિવાય પણ પોપધ કરવો, ૧૧ પોપધ ત્રિવિહાર ચોવિહાર થાય, ૧૨ ખીન્ન વાંદાણુ બેઠા બેઠા દેવુ, ૧૩ પુનમે પાખી કરવી, ૧૪ ચોથે સંવત્સરી કરવી, ૧૫ બે શ્રાવણ હોય ત્યારે ખીન્ન શ્રાવણમાં સવત્સરી કરવી, ૧૬ બે ક્રાંતક હોય ત્યારે ખીન્ન કાર્તિકે ચોમાસી કરવી, ૧૭ માલારોપણુ નહીં, ૧૮ વાસી કઠોળનો ત્યાગ, ૧૯ દ્વિદલ ભક્ષવાનો ત્યાગ, ૨૦ વીરનાં પાત્ર કલ્યાણકમાન્ય, ૨૧ અત્યારે દશમુ અચ્છેરું ચાલે છે, ૨૨ સૂત્રપંચાંગી ઇત્યાદિ અનેક બોલની પ્રરૂપણા કરી. વધુમાં સંવરી ગૃહસ્થના ૧૦૧ બોલ પુરુષને, શીલપાલનના ૧૦૪ બોલ, સ્ત્રીઓને શીલપાલનના ૧૧૩ બોલની પ્રરૂપણા કરી ધણા સવરી શ્રાવક યનાવ્યા. ધણા શહેરોમાં પોતાનો મત કેલાવ્યો. મૃત્યુ સં ૧૫૬૪ (૧૫૬૨), (૨) શા ખીમજી મૃત્યુ સં ૧૫૭૧, (૩) વીરા મૃત્યુ સં ૧૬૦૧, (૪) શા. જીવરાજ મૃં સં ૧૬૪૪, (૫) શાં તેજપાલ મૃં મં ૧૬૪૬, (૬) શાં રતનપાલ મૃં સં ૧૬૬૧, (૭) શા. જિનદાસ મૃં સં ૧૬૭૦, (૮) શાં તેજપાલ વિદ્યમાન સં ૧૬૮૪, (૯) શાં કલ્યાણ વિદ્યમાન સં ૧૬૮૪, (૧૦) શાં ભલુ, (૧૧) શાં ભાણ, ('કડુઆમતની લઘુપદાવલી' જૈં સાં સં ખં ૩ અં ૩ સં ૧૬૮૪)

પૃષ્ઠ ૮૩, કડી ૫ : વિજયમતપરપરા

(૧) વિજયઋષિ તેમના નામથી વિજયમત ચાલ્યો, વિં સં ૧૫૭૦, (૨) ઋષિ ધર્મદાસજી, (૩) ખેમસાગરજી, (૪) પદ્મસાગરજી, (૫) ગુણ-સાગરજી તેમણે સં ૧૬૭૬માં 'દાલસાગર રાસ' યનાવ્યો, (૬) ઋષિ કેશરાજજી તેમણે સં ૧૬૮૩માં આતરોલી કે આતરસુખામાં ૬૦ સં આં શ્રીહેમચંદ્રસૂરિના રામચરિત્રના આધારે 'રામચરોરસાયન રાસ' યનાવ્યો. સ્થાનકમાર્ગી સમાજમાં આ રાસ પ્રત્યે ધણો આદર છે.

* અમદાવાદના મોતીલાલ મનસુખરામ શાહ 'જનહિતેચ્છુ'ના તત્રાએ આ રાસ પ્રકાશિત કર્યો હતો પરંતુ તે પૂર્વાગ્રહવાળા સ્થાનકમાર્ગી જૈન હોવાથી તેમણે મૂળ રાસમાં રહેલ જિન પ્રતિમાના પાઠોને ઉઠાવી તેને સ્થાને ઈચ્છા પ્રમાણે પાઠો ગોઠવી તે રાસ છપાવ્યો હતો. પછી સુરતના શેઠ જીવણચંદ સાંરચંદ જવેરીએ સં ૧૯૭૭માં શેઠ દેવચંદ લાલભાઈ પુસ્તકાલયાર ફંડ તરફથી 'શ્રીઆનંદદાસ મહોદધિ' મૌક્તિક ખીન્નમાં આ રાસ અસલીરૂપમાં પ્રકાશિત કર્યો છે. સાથેસાથ મોતીલાલશાહે કરેલ પાઠોની ઉઠાવગીરીને પણ સુખખંધમાં સાફ સાફ સપ્રમાણુ જાહેર કરી દીધી છે. રાસની રચનાશૈલી રસભગી અને સુદર છે.

પૃષ્ઠ ૮૩, કંડી ૬ : પાયયદ્રગચ્છ પટ્ટાવલી

(૫૪) પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ આં વાદીદેવમતાનીય નાગોરીતપગચ્છની પરં-
પરામાં આં પૂર્ણચંદ્રસૂરિ, આં હેમદંસ, આં લક્ષ્મીનિવાસ, પં ૦ પૃષ્ઠ-
રત્ન, પં ૦ સાધુરત્નના શિષ્ય ઉં પાર્શ્વચંદ્ર થયા છે. તેમણે બં ૦ સોમગત્ત-
સૂરિ પાસે બાણી મં ૧૫૭૨માં 'પાયયદ્રમત' ચલાવ્યો તેમને વિજયદેવ
શિષ્ય હતા, તે પ્રથમ આચાર્ય અન્યા હતા, તે જ આં વિજયદેવે ઉં
પાર્શ્વચંદ્રને આચાર્યપદ આપ્યું. તેમજ અક્ષરિને પણ સૂરિપદ આપી આં
વિનયદેવસૂરિ અનાવ્યા આં વિજયદેવસૂરિ મં ૧૬૦૧માં સ્વર્ગે ગયા, આં
પાર્શ્વચંદ્રને જોષધુરનો રાજા માલદેવ બહુ માનતો હતો. 'હીરસૌભાગ્ય' પ્રગ-
સ્તિમાં લખ્યું છે કે જ્યારે જગર્પિએ વાદ જાહેર કર્યો ત્યારે આં પાર્શ્વચંદ્રે
જોષધુરના રાજા માલદેવનું શરણ લીધું હતું તેમનું મં ૧૧૬૨માં જોષધુરમાં
સ્વર્ગગમન થયું

(૫૫) સમરચંદ્રસૂરિ સ્વં મં ૧૬૨૬ (૫૬) રાજચંદ્રસૂરિ (૫૭)
વિમલચંદ્રસૂરિ, તેમના શિષ્ય પૂજા ઋષિ મોટા તપસ્વી હતા. (૫૮)
જયચંદ્રસૂરિ સ્વં મં ૧૬૯૯ (૫૯) પદ્મચંદ્રસૂરિ. તેમણે રાસ, સ્તવનો,
સંજ્ઞાઓ, પૂજા રચેલ છે સ્વં મં ૧૭૪૪, (૬૦) મુનિચંદ્રસૂરિ સ્વં મં
૧૭૫૦ (૬૧) નેમિચંદ્રસૂરિ, સ્વં મં ૧૭૯૭ જગચંદ્ર ગણિ શિષ્ય લક્ષ્મીચંદ્રે
'જ્યોતિષની સારણી' અનાવી (૬૨) કનકચંદ્રસૂરિ (૬૩) શિવચંદ્રસૂરિ સ્વં
મં ૧૮૨૩ (૬૪) બાનુચંદ્રસૂરિ, (૬૫) વિવેકચંદ્રસૂરિ, (૬૬) લખિષચંદ્રસૂરિ,
ઉં સાગરચંદ્ર શિષ્ય જગત પડિત જિનચંદ્રગણિએ મં ૧૮૫૪થી ૧૮૮૩
માં 'સિદ્ધાંતરત્નકાવ્યાકરણ' તથા 'ઝતકત્રય' અનાવ્યા છે તે મહાન વિદ્વાન
સમર્થ વ્યાખ્યાતા હતા, તેના ઉપદેશથી હટેપુરના દીવાન પટવા જોરાવર
મલજીએ પચ્ચીસ લાખ રૂપિયા ખર્ચી સિદ્ધાચળનો સંઘ કાઢ્યો હતો અને
ત્યાં બાટોનો ઉપદ્રવ હતો તેને દૂર કર્યો હતો (૬૭) હર્ષચંદ્રસૂરિ સ્વં મં
૧૯૧૩ શબ્દેશ્વરમાં, (૬૮) હેમચંદ્રસૂરિ સ્વં મં ૧૯૪૦ (૬૯) આં
બ્રાતૃચંદ્રસૂરિ તેમણે ક્રિયાદ્વાર કર્યો સ્વં મં ૧૯૭૨ (૭૦) આં સાગર-
ચંદ્રસૂરિ. સ્વં મં ૧૯૯૩ ('નાગપુરીય બૃહત્તપાગચ્છની પટ્ટાવલી'ના આધારે)

સુધર્માગચ્છની પરંપરા-૧ વિજયદેવસૂરિ આં પાર્શ્વચંદ્રસૂરિને
વિજયદેવ શિષ્ય હતા તે પ્રથમ આચાર્ય અન્યા અને પછી તેમણે જ ઉં
પાર્શ્વચંદ્રને તથા અક્ષરિને સૂરિપદ આપ્યું અક્ષરિનું નામ વિનયદેવસૂરિ
૨ બં ૦ વિનયદેવસૂરિ તેમણે મં ૧૬૦૨માં 'સુધર્માગચ્છ' ચલાવ્યો ૩ બં ૦

વિનયકાર્તિસૂરિ. ૪ બ૦ વિજયકાર્તિસૂરિ. ૫ બ૦ જ્ઞાનકાર્તિસૂરિ. ૬ બ૦ સુમતિકાર્તિસૂરિ.

પૃષ્ઠ ૮૪, કડી ૯ : “વટપદ્રવયર.”

અહીં વટપદ્રવયર શબ્દથી પાટણ પાસેનું વડાલી ગામ સમજવું કેમકે આં વિજયદાનસૂરિજી વડાલીમાં સ્વર્ગે ગયા છે અને ત્યાંથી તેમની ચરણપાદુકા પણ મળેલ છે.

પૃષ્ઠ ૮૫, કડી ૧૧ : તપારત્ન પદ્માવલી

(૫૭) આં શ્રીવિજયદાનસૂરિ, (૫૮) આં વિજયરાજસૂરિ. તેઓ અસલમાં ઉડેશગચ્છની દ્વિવંદનીક શાખાના ૬૯મા પદ્મધર હતા. તેમનું પ્રથમ નામ જીવકલશ મુનિ, તે સં. ૧૫૮૪માં કચ્છસૂરિ નામે આચાર્ય થયા હતા. તેમણે ચૌદશ પુનમના શાસ્ત્રાર્થમાં ચૌદશની પાખી સ્થાપી. મહમ્મુદખાનને ચમત્કાર બતાવી “રાજવલ્લભ” ગિરુદ મેળવ્યું. આથી લોકો તેમને રાજવલ્લભસૂરિ તરીકે ઓળખતા હતા. પછી તેમણે સં. ૧૫૮૪માં મગશીજીમાં આં આણંદવિમલસૂરિના હાથે ફરી યોગોદ્ધન કરી મુનિ-માર્ગ સ્વીકાર્યો. તેનું અસલ નામ રામકુમાર હતું. ગિરુદ રાજવલ્લભનું હતું એટલે રાજવિજય નામ રાખ્યું અને આં વિજયદાનસૂરિના શિષ્ય બનાવી યુવરાજપદે સ્થાપ્યા. તે ત્યાગી હતા એટલે ઘણી લખિંધઓ ઉત્પન્ન થઈ અને તેમાં ફસાઈ શિથિલ બની ગયા. આ તરફ આં વિજયદાનસૂરિએ સં. ૧૬૧૦માં આં હીરવિજયસૂરિને સૂરિપદ આપ્યું એટલે તેઓ પણ શિથિલાચાર અને બારેબારે પરિવ્રજ છોડી, ગુરુ પાસે આવ્યા. ગુરુએ તેમને સૂરિપદે રાખ્યા અને તેઓ સં. ૧૬૨૪માં ઝીંજીવાડામાં સ્વર્ગે ગયા તેમનાથી તપગચ્છની ‘રત્નશાખા’ નીકળી. તેમના શિષ્ય દેવવિમલગણિએ ‘પાદવચરિત્ર’ બનાવ્યું છે. (૫૯) રત્નવિજયસૂરિ, (૬૦) હીરરત્નસૂરિ, (૬૧) જયરત્નસૂરિ સ્વર્ગે સં. ૧૭૭૪, (૬૨) ભાવરત્નસૂરિ, (૬૩) દાનરત્નસૂરિ, (૬૪) કાર્તિ-રત્નસૂરિ, (૬૫) સુકિતરત્નસૂરિ, (૬૬) પુણ્યોદયરત્નસૂરિ, (૬૭) અમૃત-રત્નસૂરિ, (૬૮) ૬૮ ચદ્રોદયરત્નસૂરિ, (૬૯) સુમતિરત્નસૂરિ, (૭૦) ભાગ્ય-રત્નજી, જે ખેડાની ગાદીએ હતા ત્યારે અવસાન પામ્યા છે.

(૫૭) વિજયદાનસૂરિ, (૫૮) વિજયરાજસૂરિ, (૫૯) રત્નવિજયસૂરિ, (૬૦) હીરરત્નસૂરિ, (૬૧) લખિંધરત્ન, (૬૨) મેધરત્ન, (૬૩) શિવરત્ન (૬૪) સિદ્ધિરત્ન, (૬૫) ઉપાં ઉદયરત્નજી, જેઓ સમર્થ કવિ હતા, અને દરેક રસોને યથાર્થે સ્થાને ઉપસાવી શકતા હતા (૬૬) ઉત્તમરત્ન, (૬૭)

બિનરત્ન, (૬૮) ક્ષમારત્ન, (૬૯) રાજરત્ન, (૭૦) અનોપરત્ન, (૭૧) તેજ-
રત્ન, (૭૨) ઉં ગુણરત્નજી આઠોલાખાં અવસાન પામ્યા

(૬૦) હીંગ્લ, (૬૧) લઘિધરત્ન, (૬૨) સિદ્ધિરત્ન, (૬૩) હર્ષરત્ને
સં ૧૬૯૬માં 'નેમિગસ-વસન્તવિલાસ' રચ્યા.

(૫૩) આં લક્ષ્મીસાગરસૂરિ (૫૪) ઉં ચંદ્રરત્ન (૫૫) ઉભયભૂપણુ-
ઉભયલાવણ્ય, (૫૬) પં હર્ષકનક -હર્ષલાવણ્ય, (૫૭) પં વિવેકરત્ન (૫૮)
પં શ્રીરત્ન, (૫૯) ઉં રાજરત્ન આં વિશાલસોમરાજ્યે સં ૧૬૯૬માં
વિદ્યમાન

પૃષ્ઠ ૮૯, કડી ૧૦ : મુકુન્દ બ્રહ્મચારીનો પરિચય

પ્રયાગના બ્રહ્મ મુકુન્દે આદ્યશાહતથી લોભાષ્ટ બીજા ભવમાં આદ્યશાહ
થવાનું નિયાણું કરી સં ૧૫૯૮માં જૂના પીપળાને સળગાવી તેમાં પોતાનું
બલિદાન આપ્યું અને આદ્યશાહ હુમાયુની પત્ની મરિયમ મહાની અપરનામ
હમીદા બેગમની કુક્ષિથી સં ૧૫૯૯ ટાં વં ૬ ને દિને બીધોગઢમાં
જન્મ લીધો તેજ આદ્યશાહ અકબર થયો બ્રહ્મ મુકુન્દનો મોટો ચેશે મરી
સં ૧૫૬૨માં જન્મ લઈ કવિ નરહરિ તરીકે પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. બ્રહ્મ
મુકુન્દે પોતાનો હોમ કર્યો તે સ્થાનેથી બ્રહ્મ અકબરને તપાસ કરતા એક
તામ્રપત્ર મળ્યું હતું તેમાં નીચે પ્રમાણે શ્લોક હતો.

વસુનિધિશરચંદ્રે તીર્થરાજપ્રયાગે,

તપસિ બહુલપક્ષે દ્વાદશીપૂર્વયામે ।

શિશિનિ તનુ જુહોમ્યસ્વળ્લમ્મણાધિપત્યે,

સકલકુરિતહારી વ્રજચારી મુકુન્દ ૧૧

(નરહરિ મહાપાત્રકૃત છપ્પય, કવિ દયાલજીકૃત કવિત્ત, 'વિશાલભારત'
સન ૧૯૪૬ ડિસેમ્બર, બીજા અંક, સન ૧૯૪૮ એપ્રિલનો અંક વગેરે.

પૃષ્ઠ ૯૨, કડી ૧ અને પૃષ્ઠ ૯૫, કડી ૧૫ : ઉં શ્રી શાંતિચંદ્રગણિ
વગેરેની પરંપરા

(૫૭) શ્રી વિજયદાનસૂરિ (૫૮) આં શ્રી વિજયહીરસૂરિ, પં
સહજકુશલગણિ, (૫૯) ઉપાધ્યાય શ્રી સકલચંદ્રગણિ. જેમણે સં ૧૬૪૮માં
'મૃગાવતી આખ્યાન, વાસુપૂત્ર્ય જિનપુણ્યપ્રકાશ રાસ, સાધુવદના, સત્તર
ભેદી પૂજા, એકવીશ પ્રકારી પૂજા, બાળાવના સન્ન્યાસ, વીરવર્ધન જિનવેલી,
ગણધરવાદ સ્તવન, સાધુ કેશવતા, મહાવીર હોય સ્તવન સં ૧૬૬૦,
ઋષભ સમતા સરળતા સ્તવન કડી ૩૧, દીવાળી સ્તવન, સીમધરસ્વામીને

કુમતદોષ વિનતિ, ગૌતમપૃચ્છા, દેવાનંદા સ્વાધ્યાય, સજ્જાયો, પ્રતિષ્ઠાઠલ્પ' વગેરે યનાવ્યા છે. (૬૦) ઉં શ્રી શાંતિચન્દ્રગણિ. તેમણે ધડરમાં નારાયણ રાજની સભામાં દિગમ્બરવાદી ભૂષણને જીત્યો, જ બહુરોપપ્રસૂતિની 'પ્રમેયરત્ન-મંજૂષા' ટીકા વગેરે ત્ર થો યનાવ્યા, બાદશાહ અકબરને દયાપ્રેમી યનાવ્યો. (૬૧) અમરચંદ્ર. સં. ૧૬૭૮માં 'કુલધ્વજ રાસ' પ્રકાશ્યો છે સં. ૧૬૭૯માં 'સીતાવિરહ લેખ' રચ્યો 'યુગપ્રધાન સજ્જાય' ગાથા ૧૬ યનાવી.

(૫૭) આં વિજયદાનસૂરિ (૫૮) ઉં શ્રીકરણ, તેમણે 'સીમંધર-સ્વામી સ્તવન' યનાવ્યુ (૫૯) ૫૦ તેજપાલ. તેમણે પ્રતિમા પાઠગર્ભિત ભગવાનપાર્શ્વનાથનું સ્તવન યનાવ્યુ.

(૫૭) આં વિજયદાનસૂરિ (૫૮) આં વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉં સકલચન્દ્રગણિ (૬૦) મુનિ લક્ષ્મીચંદ્ર (૬૧) મુનિચંદ્રજી (૬૨) વૃદ્ધિચંદ્રજી (૬૩) માનચંદ્રજી (૬૪) તેજચંદ્રજીએ 'પુણ્યસાર રાસ' યનાવ્યો.

(૫૭) આં શ્રીવિજયદાનસૂરિ (૫૮) આં શ્રીવિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉપાધ્યાય સકલચન્દ્રગણિ (૬૦) ઉંસૂરચંદ્રગણિ (૬૧) ઉં ભાનુચન્દ્ર-ગણિ (૬૨) ૫૦ દેવચંદ્રગણિ પોતાની માતા, પોતે રામચંદ્ર તથા નાનો ભાઈ ત્રણેએ આં વિજયસેનસૂરિના ઉપદેશથી દીક્ષા લીધી. યન્નેનુ નામ મુનિ દેવચંદ્ર, મુનિ વિવેકચંદ્ર રાખવામાં આવ્યુ. મુનિ દેવચંદ્રજીએ ઉં ભાનુચન્દ્રજી ગણિ પાસે અભ્યાસ કર્યો આં વિજયસેનસૂરિના હાથે સં. ૧૬૬૫માં ૫ ન્યાસપદ લીધુ. ત્યારથી તેઓ નિત્ય એકાસણુ, ગ ઠસી, દ્રવ્ય મર્યાદા, ગોળનો ત્યાગ, કડાઈ વિગઈનો ત્યાગ, દર મહિને છ ઉપવાસ વગેરે તપસ્યા કરતા હતા. તેમણે સં. ૧૬૯૭માં સુરેશ્વરરામા પાંચ દિવસનું અનશન કરી સ્વર્ગગમન કર્યું. તેમણે 'જિનશતક, વિચારપટ્ટત્રિશિકા, પૃથ્વીચંદ્રરાસ સં. ૧૬૯૬, નવતત્ત્વ, શત્રુજય પરિપાટી સ્તવન ગા ૧૧૮, મહાવીરભવ સ્તવન, પોસીના પાર્શ્વ-સ્તવન, શંખેશ્વર પાર્શ્વસ્તવન, નેમિનાથ સ્તવન' વગેરે યનાવ્યા છે.

('જૈન સત્યપ્રકાશ' વં. ૨ પૃ. ૬૨૭)

(૬૧) ઉં શ્રીભાનુચંદ્રગણિ (૬૨) કપૂરચંદ્રગણિ (૬૩) ૫૦ કનક-ચંદ્રગણિ (૬૪) મયાચન્દ્રગણિ (૬૫) ભક્તિચન્દ્રગણિ (૬૬) મુનિ ઉત્તમચંદ્ર-ગણિ (૬૭) જિનચંદ્રગણિ (૬૮) પ્રેમચંદ્રગણિ (૬૯) પ્રાગચંદ્રજી તેમણે બં. વિજયજિનેન્દ્રસૂરિ સુધીની પદાવલી પાનાં ૧૭ લખી. (પાલનપુર બંડાર)

(૬૧) મહોં ભાનુચંદ્રગણિ (૬૨) ૫૦ ભાવચંદ્રગણિ (૬૩) ૫૦ કનકચંદ્રગણિ (૬૪) ૫૦ કપૂરચંદ્રગણિ (૬૫) ૫૦ મયાચંદ્રગણિ (૬૬)

૫૦ ભક્તિયંગગણિ (૬૭) ૫૦ ઉદયયંગગણિ. (૬૮) ૫૦ ઉત્તમયંગગણિ. તેમણે સં ૧૮૦૧ વૈ ૦ ૧૩ બુધે ડીસામાં 'વૃંદારુવૃત્તિ ટપો' ગ્રં ૦ ૨૭૨૦ રચ્યો. (પ્રશસ્તિસંગ્રહ, પૂના)

(૫૮) આં હીરવિજયસૂરિ (૫૯) મેઘજીઋપિ અપરનામ ઉદ્યોત-વિજયજી તે ક્ષેત્રાગચ્છીય કુચરજી ઋપિના શિષ્ય હતા. તેમણે ૨૮ ઋપિઓ સાથે આં હીરવિજયસૂરિ પાસે આવી સં ૧૬૨૮માં આં વિજયસેનસૂરિ હાથે સંવેગી દીક્ષા સ્વીકારી. તેમને સં ૧૬૫૬માં ઉપાધ્યાય પદ મળ્યું (૬૦) ઋપિ અપરનામ ગુણુવિજયગણિ (૬૧) સંઘવિજય, તેમણે સં ૧૬૭૪માં 'કલ્પ પ્રદીપિકા ગ્રં ૦ ૩૩૦૦, સં ૧૬૬૯માં ઋપમ સ્તવન, સં ૧૬૭૯માં અમરસેન વયરસેન આખ્યાન, સિ હાસન અત્રીશી' વગેરે બનાવ્યાં.

(૫૮) આં હીરવિજયસૂરિ (૫૯) મેહસુનિ (૬૦) કલ્યાણકુશલ (૬૧) દયાલકુશલ. તેમણે સં ૧૬૪૯માં 'લાભોદય રાસ તથા તીર્થમાલા' બનાવ્યાં.

(૫૯) મેહર્ષિ (૬૦) દામર્ષિ (૬૧) રતનકુશલ. તેમણે સં ૧૬૫૨માં 'પાર્શ્વ સ્તાવન' રચ્યું.

(૧) ૫૦ શ્રીપતિ. તેમને આઠ વિદ્વાન શિષ્યો હતા, (૨) ૫૦ જગર્ષિ મહાતપસ્વી અને લબ્ધિસંપન્ન હતા. તેમણે સૌરાષ્ટ્રમાં લુકામતનેા પ્રચાર કર્યો. ઉં પાર્શ્વચંદ્રને શાસ્ત્રર્થ માટે ચેલેજ આપી. ઉપાધ્યાય જોધપુરમાં માલદેવ રાજને શરણે ચાલ્યા ગયા. તેઓ પ્રકાડ વિદ્વાન હતા. (૩) ૫૦ સિદ્ધવિમલગણિ તેઓ વિદ્વાન અને વાદી હતા. (૪) ૫૦ દેવવિમલગણિ. તેમણે સ્વોપનટ્ટીકાયુક્ત 'હીરસૌભાગ્ય મહાકાવ્ય' રચ્યું.

(૫૫) આં હેમવિમલસૂરિ (૫૬) ૫૦ કુશલમાણિક્ય (૫૭) ૫૦ હાનર્ષિ અપરનામ સહજકુશલગણિ (૫૮) મેહર્ષિ (૫૯) ૫૦ કલ્યાણકુશલ-ગણિ (૬૦) ૫૦ દયાકુશલગણિ (૬૧) ૫૦ રવિકુશલગણિ (૬૨) ૫૦ દેવકુશલગણિ તેમણે સં ૧૭૫૧ ચૈ વ. ૧૪ શ્રીપુરમાં 'પ્રાકૃત પટ્ટાવલીની પૂરણી' સાથે બ. વિજયરત્નસૂરિ સુધીની ગુજરાતી 'તપગચ્છ પટ્ટાવલી' પાનાં ૧૦ રચ્યા (૬૩) ૫૦ વિદ્યાકુશલ, ૫૦ ચતુરકુશલ (૬૪) ૫૦ ચતુરકુશલ શિષ્ય રાજકુશલ, પ્રેમકુશલ સં ૧૭૫૧, શ્રીપુર અંદર.

(૫૫) આં હેમવિમલસૂરિ (૫૬) ઉં જ્ઞાનમાણિક્ય અમદાવાદમાં સં ૧૫૨૯માં તેમણે મત્રી ગદાકે લખાવેલ 'સિદ્ધપ્રાભૂત ટીકા'નું સંશોધન કર્યું. (૫૭) મહોં અનંતહંસગણિ. તેમના ઉપદેશથી શિરોહીમાં સં બીમાચે સં ૧૫૪૪માં 'અનુત્તરૌપપાતિદસૂત્ર' લખાવ્યું અને સં ૧૫૫૭માં

શ્રેષ્ઠીઓથી શોભતા બીલડી નગરમા પોરવાલ ચોકસી પાસવીરે ગ્રંથ બંડાર સ્થાપ્યો. ૬૩૬૦૦૦ શ્લોકો લખાવ્યા. ૫૦ શુભશુભલે તેને સંશોધ્યા. (‘જીવાભિમમસૂત્ર પુષ્પિકા’-પૂના)

(૫૮) આં વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉપાધ્યાય કીર્તિવિજયગણિ તેમના શિષ્ય ૫૦ જ્ઞાનવિજયગણિએ સં ૧૭૨૨માં ‘કલ્પજ્ઞાન દીપિકા’ ખાલખોધ બનાવી. (૬૦) ઉં વિનયવિજયગણિ સમર્થ વિદ્વાન અનેક-ગ્રંથપ્રણેતા સ્વ. સં ૧૭૩૮. તેમને ઋદ્ધિવિજય, ૫૦ મતિવિજય ૫૦ નયવિજય વગેરે અનેક શિષ્યો હતા. (૬૧) ૫૦ નયવિજય (૬૨) ૫૦ ઉત્તમવિજય (૬૩) ૫૦ નરવિજય (૬૪) ૫૦ મેત્રવિજય (૬૫) ૫૦ કેશરવિજય (૬૬) ૫૦ શાંતિવિજય (૬૭) ૫૦ વિદ્યાવિજય (૬૮) ૫૦ લક્ષ્મીવિજય ધોરાજીમાં સ્વર્ગગમન (૬૯) ૫૦ ગુલાબવિજય (૭૦) ૫૦ ચારિત્રવિજય પૂનામાં સ્વં સં ૧૯૮૫.

(૫૮) આં વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉપાં વિમલહર્ષગણિ (૬૦) ૫૦ જયવિજય. તેમણે સં ૧૬૭૭ કાં શુ ૬ ‘કલ્પદીપિકા’ ગ્રં ૩૪૩૨ રચી. (૬૧) ૫૦ વૃદ્ધિવિજયગણિ.

(૫૮) આં શ્રીવિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉં કલ્યાણવિજય. તેમના શિષ્ય શિવવિજયે સં ૧૬૪૮મા ‘તપામચ્છી પટ્ટાવલી’નો પ્રથમાદર્શ લખ્યો. ઉપાધ્યાય શિષ્ય ધનવિજયે ‘હીરસૌભાગ્ય’ તથા ‘કલ્પપ્રદીપિકા’નું સંશોધન કર્યું. ઉપાધ્યાયજીના શિષ્ય ૫૦ જયવિજયગણિએ સં ૧૬૫૨ લગભગમાં ‘હીરવિજયસૂરિપુણ્યખાલિરાસ’ સં ૧૬૫૫મા ‘ઉં કલ્યાણવિજય ગણિરાસ’ અને સં ૧૬૬૧માં ‘સરમેતશિખર રાસ’ બનાવ્યા છે. ઉપાં કલ્યાણવિજયજી. સં ૧૬૦૧ લાલપુરમા જન્મ, મહેસાણામાં દીક્ષા સં ૧૬૧૬. તેઓ સમર્થ વિદ્વાન સચોટ વ્યાખ્યાતા અને પરમતાર્કિક હતા તેમણે રાજપીપળામા છ હજાર આલ્મજીની સભામા જમતકર્તાત્વનું ખડન કરી શ્રુતિ, સ્મૃતિ અને દલીલોથી જગત્ને અનાદિ સિદ્ધ કરી બતાવ્યું. આથી ત્યાનો રાજા ઉપાધ્યાયજીનો પરમ અનુરાગી બન્યો. તેમણે સં ૧૬૪૪માં વૈરાટના ઈન્દ્રવિહારની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. મહોપાધ્યાયજી શ્રી ધર્મસાગરજી ગણિના સંશોધન મહાનમાં તેઓ પણ એક હતા.

(૬૦) ઉં લાલવિજયગણિ. તેઓ સમર્થ વિદ્વાન હતા. જગદ-ગુરુની સમ્રાટ્ અકબર સાથેની પહેલી મુલાકાતમાં ૧૩ સાધુઓમા તેઓ પણ હતા. તેમણે નમોદુર્વારરાગાદિં શ્લોકના ૫૦૦ અર્થ કર્યા હતા. ‘ઈન્દ્રવિહાર પ્રાસાદની પ્રશસ્તિ અને ઉં કલ્યાણવિજય રાસ’ બનાવ્યા છે.

તથા 'ઋષભશતક, મહાલપ્રકરણ, જિનસહસ્ર, પ્રમેયરત્ન મંજૂષા, ચિંતા-
મણિ પાર્શ્વજિનાલય પ્રશસ્તિ'નું સંશોધન કર્યું છે

(૬૧) ૫૦ નયવિજયગણિ (૬૨) પદ્મવિજયગણિ લઘુબ્રાતા ઉપાં
ન્યાં ન્યાં મહોં યશોવિજયગણિ ઉપાધ્યાયજી તે સમયના અજોડ
વિદ્વાન હતા વ્યાકરણ, ન્યાય, સાહિત્ય વગેરેમાં સંપૂર્ણ જ્ઞાની હતા. તેમણે
અનેક ગ્રન્થો બનાવ્યા છે તેમને શ્રીમોહનવિજય, ૫૦ ગુણવિજય, દયાવિજય,
મયાવિજય, મણિવિજય, માણેકવિજય વગેરે શિષ્યો હતા. ૨૬૦ મં ૧૭૪૫.

(૬૨) ૫૦ ગુણવિજય શિષ્ય સુમતિવિજય શિષ્ય ઉત્તમવિજયે સં
૧૮૩૦માં 'નવપદ પૂજા' બનાવી (૬૩) ૫૦ કેસરવિજય (૬૪) ૫૦ વિનીત
વિજય (૬૫) ૫૦ દેવવિજયગણિ તેમણે સં ૧૭૯૭માં 'યોગદષ્ટિ સંજ્ઞાય,
સં ૧૮૨૧માં અષ્ટપ્રકારી પૂજા' રચ્યા.

(૫૮) આં વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉં કનકવિજય (૬૦) પં શીલ-
વિજય (૬૧) ૫૦ સિદ્ધવિજય (૬૨) ૫૦ કૃપાવિજય (૬૩) ઉપાં મેઘ-
વિજયગણિ. વ્યાકરણ, કાવ્ય, સાહિત્ય, ન્યાય, ચરિત્ર, ચર્યાના અનેક ગ્રંથ
પ્રણેતા, તેમના શિષ્યો ૫૦ ભોજવિજય, ૫૦ મેરુવિજય, સુનિ તેજવિજય,
સુદરવિજય, પ્રેમવિજય, ધનવિજય, અજ્ઞાસાગર, સ્થિરવિજય, રૂપવિજય
વગેરે (૬૪) ૫૦ મેરુવિજય (૬૫) ૫૦ માણેકવિજય, ૫૦ બાણવિજય (૬૬)
પં બાણવિજય શિષ્ય ૫૦ કુશલવિજય તેમણે આગરામાં સં ૧૮૧૦માં
ચોમુખજી તથા બં શીતલનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી (૬૭) તત્ત્વવિજય (૬૮)
પં ભુદ્ધિવિજય (૬૯) ૫૦ સુખવિજય (૭૦) ૫૦ રત્નવિજય (૭૧) વિનીત-
વિજય (૭૨) ઉત્તમવિજય (૭૩) જસોવિજય સં ૧૯૦૪ વિદ્યમાન.

(૬૪) પં. મેરુવિજય (૬૫) ૫૦ પ્રેમવિજય (૬૬) ૫૦ મહિમાવિજય
(૬૭) ગુણવિજય (૬૮) પં મોહનવિજય સં ૧૮૨૯

(૫૮) જમત્ત ગુરુ આં વિજયહીરસૂરિ, (૫૯) ઉં સોમવિજય, (૬૦)
ઉં ચારિત્રવિજય, (૬૧) ૫૦ ધર્મવિજય, (૬૨) ૫૦ ભીમવિજય. તેઓ
ચોરવાડ જશવત શાહની પત્ની જસવતદેવીના પુત્ર હતા ક્રિયાશીલ, પ્રભાવ-
શાળી વિદ્વાન હતા. તેમણે શત્રુજય, ગિરનાર, આણુ, કેસરિયાજી, મગસીજી
કલોધિ, રાણકપુર, વરકાણાજી, ગોડીજી, શંખેશ્વરજી, વગેરેની યાત્રાઓ કરી
હતી. તેમણે બં વિજયરત્નસૂરિની આજ્ઞાથી સં ૧૭૩૫માં ઔરંગાબાદમાં
ચોમાસુ કર્યું હતું અને ત્યાં બાદશાહ ઔરંગઝેબના નવામ અસતખાનનો
પુત્ર જીલુફકાર માર્દો પડી ગયો ત્યારે ૫ ન્યાસજીએ તેની જન્મપત્રી જોઈ

કહ્યું કે તે પુત્રને બે પહોરમાં ઠીક થઈ જશે. સાંજે નવાખતી સાથે ખાણું ખાવા બેસશે. તેની પત્નીને પાંચ મહિનાનો ગર્ભ છે. ઇત્યાદિ તેમની વાત સાચી પડી એટલે નવાબે તેમને ધણું સન્માન આપ્યું અને પંન્યાસ તથા નવાખ વચ્ચે ધનિષ્ઠ રહે જામ્યો. સં. ૧૭૩૬માં બાદશાહ ઔરંગઝેબ અબમેર ઉપર ચઢી આવ્યો હતો ત્યારે તેણે નવાખ અસતખાનના સમ-જાવવાથી ૫૦ લીમવિજયને ફરમાનપત્ર આપી અબમેર, મેડતા, સોજત, જયતારણ અને જોધપુર વગેરે સ્થાનોના ઉપાશ્રય ખાલસા કરી લીધા હતા, તે દરેકને છૂટા કર્યા અને શ્રીસધને સુપ્રત કર્યા. પંન્યાસજીનું સ્વર્ગગમન કિસનગઢમાં સં. ૧૭૭૧માં (ભા. ૫૦.૦)) રવિવારે મધ્યરાત્રે અનશન-પૂર્વક થયું. ત્યાં સથે ૫૦ લીમવિજયજીનો સ્તૂપ કરી પરકોટો બનાવી લીધો જોકે તેની રોનકથી 'આકર્ષાઈ ત્યાના નવાબે એકવાર આ સ્થાન પોતાના કબજામાં લઈ લીધું હતું કિન્તુ પછી પંન્યાસજીના પદ્ધર પં. ૦ મુક્તિવિજયમણિના પ્રયત્નથી તે પુનઃ સંધને સોપવામાં આવ્યું હતું. ('જૈન સત્ય પ્રકાશ' ક્રમાંક ૧૫૦) સંભવતઃ આ સ્થાન આજે જ. ૦ શુ. ૧૪-વિજયસૂરિની દાદાવાડી તરીકે પ્રસિદ્ધ છે અને કિસનગઢ પણ તે સમયે તપગચ્છના કોટવાલની ગાદીનું સ્થાન ગણાતું હતું.

(૬૩) ૫૦ મુક્તિવિજય (૬૪) ૫૦ પ્રમોદવિજય (૬૫) રવિવિજય (૬૬) નવનિધિવિજય. જેમણે મહાસુદામાદમાં 'મુહૂર્ત ચિંતામણિ' ગ્રંથ લખ્યો.

(૬૨) ૫૦ લીમવિજય, (૬૩) ૫૦ હસ્તિવિજય, (૬૪) ચતુરવિજય. તેમણે સં. ૧૮૦૪ કા. ૦ શુ. ૧૪ ગુરુવારે 'શ્રીપતિજાતકર્મપદ્ધતિ' નામનો ગ્રંથ લખ્યો.

પૃષ્ઠ ૯૬, કડી ૧ : આ. ૦ શ્રીવિજયસેનસૂરિ પછી તપગચ્છ પાંચ શાખાઓમાં વહેંચાઈ ગયો હતો, તે આ પ્રમાણે

(૧) સવેગીશાખા, જેમાં આજે અનેક મુનિવરો વિદ્યમાન છે.

(૨) દેવસૂરગચ્છ, જેનું ખીજું નામ ઓસવાળગચ્છ હતું.

(૩) આણુદસૂરગચ્છ, જેનાં ખીજા નામો (આણુસૂરગચ્છ) ઉપાધ્યાય-મત (ઉપાધિમત) અને પોરવાલગચ્છ હતું.

(૪) સાગરગચ્છ સં. ૧૬૮૬.

(૫) વિમલગચ્છ સં. ૧૭૪૯થી શરૂ થયો.

આજે આ શાખાઓમાં વિદ્યમાન નથી. માત્ર સવેગી પરપરા વિદ્ય-

માન છે, જેમાં વિજય, સાગર અને વિમલ એમ ત્રણ નામાંતવાળા મુનિઓ છે.

પૂં શ્રી મોહનલાલજી મહારાજની શિષ્ય પરંપરા “મુનિ” એવા નામવાળી તપગચ્છમાં છે.

તપગચ્છના ૧૩ ખેસણાની એક જ સમાચારી છે, જેનાં નામો નીચે મુજબ છે

૧ તપગચ્છ, ૨ સાડેરગચ્છ ૩ ચઉદસિયાગચ્છ, ૪ કમલકલશગચ્છ, ૫ ચંદ્રગચ્છ, ૬ કોટિકગચ્છ, ૭ કુતકપુરાગચ્છ, ૮ કોરટગચ્છ, ૯ ચિત્રોડાગચ્છ, ૧૦ કનજપુરાગચ્છ. ૧૧ વડગચ્છ, ૧૨ ઓસવાલગચ્છ, ૧૩ મલધારીગચ્છ (‘ભાષા પટ્ટાવલી’ પાનાં ૯)

તપગચ્છના ઉપગચ્છો નીચે પ્રમાણે છે.

(૧) તપગચ્છ મંં ૧૨૮૫માં નામ પડ્યું.

(૧) લઘુપોશાળ તપાગચ્છ આં વિજયદેવેશ્વરિની મૂળ પરંપરા.

(૨) વડીપોશાળ આં વિજયેશ્વરિની પરંપરામાં. આ ગચ્છનું ખીજી નામ “રતનાકરગચ્છ” પડ્યું છે આં જ્ઞાનસાગરશ્વરિના લલિયા લોકાથી “લોકાગચ્છ” નીકળ્યો, જેમાંથી અનુક્રમે સ્થાનકમત, વિગ્નમત, છોકોટિ, આઠકોટિ, તેરાપથી, વીરપંથી નીકળ્યા.

(૧) હેમવિશાખા-તપાગચ્છની આં હેમતિમલશ્વરિની મૂળ પરંપરા, જેનાં ખીજી નામો ‘તપગચ્છ’ અને ‘પાલનપુરાગચ્છ’ છે.

(૩) કમલકલશા-સંં ૧૫૫૫થી આં કમલકલશની પરંપરા.

(૪) કુતપુરા-આં ઈન્દ્રદિશ્વરિની કુતપુરામાં સ્થિત પરંપરા

(૫) લઘુશાલા-આં સૌભાગ્યહર્ષની પરંપરા સંં ૧૫૮૩.

(૬) તપારતન-આં વિજયરાજશ્વરિની પરંપરા સંં લગભગ ૧૬૧૦. આનું ખીજી નામ ‘તપા-કોરટકમચ્છ’ પણ છે.

(૧) દેવશ્વરિસંંધ-તપાગચ્છની આં વિજયદેવશ્વરિની મૂળ પરંપરા, જેનું ખીજી નામ ‘તપાગચ્છ’, અને ‘ઓસવાળગચ્છ’ છે

(૭) આનંદશ્વરિસંંધ-આં વિજયાનંદશ્વરિની પરંપરા સંં ૧૬૭૩

(૧) વિજય-તપગચ્છની આં વિજયહીરશ્વરિની મૂળ પરંપરા.

(૮) સાગરગચ્છ-આં રાજસાગરશ્વરિની પરંપરા સંં ૧૬૮૬.

(૯) વિમલગચ્છ-આં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિની પરંપરા સં૦ ૧૭૪૯.

(૧) સંવેગીમત-તપગચ્છની જગદ્ગુરુ આં શ્રીહીરવિજયસૂરિ, આં શ્રીવિજયદેવસૂરિ, પં૦ શ્રીસત્યવિજયમણિની મૂળ શ્રમણપરંપરા.

તપગચ્છના ઉપાસક જૈન ગોત્રો

૧. વરડિયા, બરડિયા, બાહુડિયા, ૨. બાઠિયા, કવાડ, શાહ, હરખા-
વત, ૩. છરિયા, ૪. ડફરિયા, ૫. લલવાણી, ૬. ગાંધી, વેદગાંધી, રાજ-
ગાંધી, ૭ ખળનચી, ૮. ખૂરડ, ૯ સંઘવી, ૧૦. મૂણાયત, ૧૧. પમરિયા
૧૨. ચોધરી, ૧૩. સોલંકી, ૧૪. ગુજરાણી, ૧૫. કચ્છોડચે, ૧૬. મોરલ,
૧૭. સોલેચે, ૧૮. કોઠારી, ૧૯. ખટોલ, ૨૦. બિનાયકિયા, ૨૧. સરાફ,
૨૨. લોકડ ૨૩. મીની, ૨૪. આચલિયા, ૨૫. ગોલિયા, ૨૬. ચોસવાલ,
૨૭. ગોટી, ૨૮. માદેરચ, ૨૯. લોલેચ, ૩૦. માલા, વગેરે વગેરે.

તેમજ નાગોરીતપાગચ્છ, ધર્મધોષગચ્છ, કમલકલશાગચ્છ, કૈરંટગચ્છ,
સાડેરાવગચ્છ અને મલધારગચ્છના ગોત્રો વગેરે વગેરે તપગચ્છમાં છે.

પૃષ્ઠ ૯૬, કડી ૩ : “કુમતિકુદાલ”.

મહોપાધ્યાય શ્રીધર્મસાગર ગણિએ આ ગ્રંથની પ્રશંસા કરી
હતી, તેમજ ‘તત્ત્વતરંગિણી’ ગ્રંથ બનાવ્યો હતો, જેમાં ઇતર ગચ્છોની
કડક સમાલોચના કરી હતી. આં વિજયદાનસૂરિ અને આં વિજયહીર-
સૂરિએ તે ગ્રંથોને જળશરણ કરાવ્યા, અને ઉપાધ્યાયજીએ પણ તે પ્રશંસા
માટે ‘મિચ્છામિ દુક્કડ’ આપ્યો હતો, જેનો લેખ આ પ્રમાણે છે

“સ્વસ્તિ શ્રીશાન્તિજન પ્રણમ્ય ॥ તિરવાડાનગરતઃ પરમગુરુ
શ્રી. વિજયદાનસૂરિ સેવી ઉ શ્રીધર્મસાગરગણિ લિખતિ સમસ્તનગર સાધુ-
સાધ્વી-શ્રાવક-શ્રાવિકા યોગ્યમ્ ॥ આજ પછી અમે પાત્ર નિન્દવ ન કહીએ.
પાત્ર નિન્દવ કહ્યા હુધ તે ‘મિચ્છામિ દુક્કડ’ ॥ ઉત્સુત્ર-કંદ-કુદાલ-ગ્રંથ ન
સદહર્ષ, પૂર્વધ સદહર્ષ હુધ તે “મિચ્છામિ દુક્કડ” ॥ ૫૮૫૧ ॥ ચતુઃપર્વી
આશ્રી જીમ શ્રીપૂજ્ય આસિ (આદેશ) દેધ છધ તે પ્રમાણ ॥ છ ॥ સાત
બોલ જીમ ભમવન આસિદર્ષ છધ તે પ્રમાણ ॥ ચતુર્વિધ સંઘની આસાતના
કાધી હુધ તે “મિચ્છામિ દુક્કડ” ॥ આજ પછી પાત્રના ચૈત્ય વાદવા ॥
તિરવાડામાંહિ શ્રીપૂજ્ય પરમ-ગુરુ શ્રીવિજયદાનસૂરિનર્થ “મિચ્છામિ
દુક્કડ” ॥ દીધહિ છધ સંઘ સમક્ષ એ બોલ આશ્રી જીણુર્ધ બોટા સદહર્ષ
હુધ તે “મિચ્છામિ દુક્કડ” દેન્યો ॥ છ ॥”

(‘જૈનયુગ’, વર્ષ ૫, પૃ. ૪૮૩)

જગદ્ગુરુ આં વિજયહીરસૂરિ શિષ્ય ઉં સુમતિવિજય શિષ્ય દ્વિ
સિંહવિજયજી સં ૧૬૭૪ દીવાલી દિવસે યનાવેલ 'સાગર યાવની'માં
લખે છે કે

“ પહિલુ ધરમ રચિઉ ધર્મસાગર, અથ કરિઉ એક મોટા;
ચુરાસી ગચ્છ તેહમાં નંદા, તત્ત્વતરંગિણી મોટા. ૨૨
સુણ્યો સરખ ન પોતઈ સાગર, રાંકતણી પરિ રોળ્યા;
કુમતિકુદાલ ને તત્ત્વતરંગિણી, પાણીમાંહિ જોળ્યા. ૨૪

પછી મહોપાધ્યાયજીએ તે જ ધોરણે 'પ્રવચન પરીક્ષા' ગ્રંથ
યનાવ્યો છે અને જગદ્ગુરુ શ્રીહીરવિજયસૂરીશ્વરે તેને પડિત મુનિવરો
પાસે જોધાવી પ્રચારની આજ્ઞા આપી છે

આં વિજયપ્રેમસૂરિજીના શિષ્ય આં જળસૂરિએ 'તત્ત્વતરંગિણી'નું
ભાષાંતર “પર્વતિથિપ્રકાશ” એવા નામથી બહાર પાડેલ છે.

તપગચ્છમા નીચે મુજબ મર્યાદા પટ્ટકો મળે છે :

૧. ગચ્છાચારપચન્ને।

૨. આં દેવેન્દ્રસૂરિકૃત ૧૧ ખોલ (પટ્ટાવલી).

૩. આં સોમમુદરસૂરિ કૃત સંવિજ્ઞસાધુયોગ્ય નિયમકુલક ગાથા ૪૭.

૪. આં મુનિસુદરસૂરિકૃત અધ્યાત્મ દર્શપદ્યુમ.

૫ આં આનંદવિમલસૂરિકૃત સાધુમર્યાદા પટ્ટક (જૈં સં કં ૧૫).

૬. આં વિજયદાનસૂરિકૃત ૭ ખોલ

૭-૮. જમદગુરુ આં વિજયહીરસૂરિકૃત સાધુ મર્યાદાપટ્ટક (કં ૧૪)

૧૨ ખોલ (કં ૧૪).

૯. આં વિજયદેવસૂરિકૃત સાધુ મર્યાદાપટ્ટક.

૧૦. આં વિજયસિંહસૂરિકૃત સાધુમર્યાદાપટ્ટક (કં ૧૪૯).

૧૧. ભં વિજયક્ષમાસૂરિકૃત યતિમર્યાદાપટ્ટક (કં ૧૮).

પૃષ્ઠ ૯૭, કડી ૧૪ : શ્રીવિજયદેવસૂરિઅચ્છની શ્રીપૂજ્ય પરપરા

૬૦. વિજયદેવસૂરિ

૬૧. વિજયસિંહસૂરિ સ્વં મં ૧૭૦૯ અં શું ૨.

૬૨. વિજયપ્રભસૂરિ-અચ્છના વીસા ઓસવાળ ધોષાગોત્રી શાં
શિવગણુની પત્ની ભાણીએ વીરજીને જન્મ આપ્યો. તેનો સં ૧૬૭૭ માં
જન્મ, સં ૧૬૮૬ માં દીક્ષા, સં ૧૭૦૧માં પંચાસ પદ, સં ૧૭૧૦માં
ગધારમાં આં વિજયદેવસૂરિના હાથે સૂરિપદ. સં ૧૭૧૩ માં ઉનામાં

બદારકપદ અને સં૦૧૭૪૯ ઉનામા સ્વર્ગ. તેમનું દીક્ષાનું નામ વીરવિજયજી. સૂરિપદનું નામ વિજયપ્રભસૂરિ હતું તેઓ આ૦ વિજયસિંહસૂરિજીને પણ ગુરુ તરીકે સંબોધે છે શિવપુરી (શિરોહી)ના પ્રદેશમાં યતિવિહાર બે વર્ષથી બંધ હતો તે છૂટો થયાના સમાચાર તેમની બદારક પદવીના દિવસે મળ્યા હતા. સં૦૧૭૧૫, સં૦ ૧૭૧૭, સં૦ ૧૭૨૦માં સોરઠ તથા ગુજરાતમાં મોટા દુકાળ હતો પણ જનતાને સૂરિકૃપાથી ધાન્યની સગવડ થઈ ગઈ. તેમણે ધણી પ્રતિષ્ઠાઓ કરાવી, અને સં૦ ૧૭૩૨ જલોરમાં (નાગોરમાં) વિજય-રત્નસૂરિજીને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા. ૨૫૦ સં૦ ૧૭૪૯ ઉના.

૬૩. વિજયરત્નસૂરિ પાલનપુર કે જેને જૈન કાંતિપુરનું બિરુદ છે, ત્યાંના હીરાશાહને હીરાદેવીથી ૧. ન્યાનજી, ૨ વીરજી, ૩. જેઠો એમ ત્રણ પુત્રો થયા. જેઠાનો જન્મ સં૦ ૧૭૧૧ માં થયો. સં૦ હીરાશાહ સં૦ ૧૭૧૬ માં મૃત્યુ પામ્યા એટલે હીરાદેવીએ ત્રણે પુત્રો સાથે શત્રુજય તથા બિરનારની યાત્રા કરી. સં૦ ૧૭૧૭ માં જૂનાગઢમાં બિરાજતા આ૦ વિજય-પ્રભસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી, જેમાં ત્રણે પુત્રોના નામ અનુક્રમે ૧. જ્ઞાન-વિજય, ૨. વિમલવિજય અને ૩. જીતવિજય રાખવામાં આવ્યા. જીત-વિજયની ખુદ્ધિ તીવ્ર હતી. તે એક દિવસમાં ૩૬૦ ગાથા કહાત્ર કરી શકતા હતા. આથી આચાર્યે તેને સં૦ ૧૭૨૬માં પન્યાસ પદ, સં૦ ૧૭૩૨ મહા વદિ ૬ રવિવારે નાગોરમાં સૂરિપદ આપી, વિજયરત્નસૂરિ નામ રાખી પોતાને પદે સ્થાપ્યા અને સં૦ ૧૭૫૦ માં તેમને બદારક પદ મળ્યું. વિજયરત્નસૂરિએ રાજસભામાં વાદીને જીતી અજ્ઞાવધાન કરી વાગડના રાવ ખુમાણસિંહને ખુશ ખુશ કરી નાખ્યો. આથી રાણીએ તેમના સત્કારમાં મોતીનો સાથીઓ પૂર્યો હતો. એક સન્યાસી અમદાવાદમાંથી એક બાળકને ઉઠાવી મેળે તેથી સુખ્યા આજ્ઞમશાહે સન્યાસી તથા ફકીરોને અમદા-વાદમાં રહેવાનો મનાઈ હુકમ કાઢ્યો. સૂરિ મહારાજે સુખ્યાને સમજાવી આ મનાઈ હુકમ પાછો ખેંચાવી લીધો અને પોતાના ભાઈ વિમલવિજયજીને ઉપાધ્યાયપદ આપ્યું હતું સં૦ ૧૭૬૪ મહા શુ. ૬ મેવાડના રાણા અમરસિંહને પ્રતિષેધ આપ્યો, કાશીના ભટ્ટને હરાવ્યો અને રાણા પાસે હિસા, અત્યાચારો તથા કરો બંધ કરાવ્યા. સં૦ ૧૭૭૦ માં જોધપુરમાં ચોમાસુ કરી જોધપુર નરેશ અજિતસિંહને પ્રતિષેધ્યો. મેડતામાં રાણા સંત્રામસિંહને પ્રતિષેધ આપ્યો. ત્યાં એક ઉપાશ્રયને મસીદ બનાવી દેવામાં આવ્યો હતો તેને મેળવી તેનો ફરીવાર ઉપાશ્રય બનાવ્યો. સં૦ ૧૭૭૩ બા૦

શુ. ૮ ઉદેપુરમાં આ. વિજયક્ષમાસૂરિ પોતાની પાટે સ્થાપ્યા અને જા. ૧૦ ૨ સ્વર્ગપ્રયાણ કર્યું. શ્રીસંઘે ત્યાં સ્તૂપ કરાવ્યો હતો. ૫૦ જોતસાગર ગણિએ આ સૂરિજના શાસનકાળમાં 'દ્રવ્યાતુયોગતર્કણા' અનાવેલ છે. આ સમયે ૫૦ બીમવિજયજી પ્રભાવક વિદ્વાન થયા.

૬૪ વિજયક્ષમાસૂરિ. પાલીના ઓસવાલ ચતુરશાહની પત્ની ચતુરાદેવીએ સ્વપ્નમાં ગણેશને જોયા અને તે સ્વપ્નસૂચિત એક બાળકને તેણે જન્મ આપ્યો, જેનું ખીમસિંહ નામ રાખ્યું. તેમનો સં. ૧૭૩૨ માં જન્મ, સં. ૧૭૩૯માં દીક્ષા, નામ ખિમાવિજય, સં. ૧૭૫૬ માં પંચાસપદ, સં. ૧૭૭૩ જા. શુ. ૮ ઉદેપુરમાં સૂરિપદ, નામ વિજયક્ષમાસૂરિ. સં. ૧૭૭૪ મહા શુદ્ધિ ૫ ઉદેપુરમાં ગણા સંગ્રામસિંહની ઉપસ્થિતિમાં શાહ નાનજી બાણજી તથા મહેતા હજીજીએ કરેલ ઉત્સવમાં બદારક પદ, સં. ૧૭૮૪ મહા શુદ્ધિ ૨ દીવમદરમાં દયાસૂરિને સૂરિપદાર્પણ થયું. શુ. ૯ દયાસૂરિને બદારક પદાર્પણ અને સં. ૧૭૮૪ ના થયું. શુ. ૧૩ માગરોત્રમાં સ્વર્ગગમન. તેઓએ કદપસૂત્રને શુભગતીમાં અનાવેલ છે, જે 'ખેમાશાહી કદપસૂત્ર' તરીકે પ્રસિદ્ધ છે. ૫૦ જસવંતસાગરના શિષ્ય ૫૦ જિનેદ્રસાગરે તેમનો 'શક્ષોકો' કડી ૬૨, અનાવેલ છે.

૬૫. વિજયદયાસૂરિ. તેમને સં. ૧૭૮૪ મં. શુ. ૨ દીવમાં સૂરિપદ મળ્યું. તેનો ઉત્સવ મીઠીબાઈએ કર્યો હતો. સં. ૧૭૮૪ થયું. શુ. ૯ માંગરોળમાં બદારક પદ મળ્યું. તેમણે સુરતમાં ૧૪ ચોમાસા કર્યા. બાદશાહના સુબા વગેરે ઉપર પોતાનો સારો પ્રભાવ પાડ્યો હતો. સં. ૧૮૦૯ થયું. ૧૦ ૭ ધોરાજીમાં સ્વર્ગગમન કર્યું.

૬૬. વિજયધર્મસૂરિ. મેવાડના રૂપનગરમાં ઓસવાલ ગ્રેમચંદની પત્ની પાટમદેવીની કૃપે જન્મ, સં. ૧૮૦૩ માં. શુ. ૫ ઉદેપુરમાં સૂરિપદ, સં. ૧૮૦૯ કછોલીમાં બદારક પદ. તેઓ સાત ગિરુદના ધારક હતા. નવાનગરમાં તેઓ અને બ. વિજયલક્ષ્મીસૂરિ સાથે રહ્યા હતા, મળ્યા હતા તેથી જૈનશાસનની સારી પ્રભાવના થઈ હતી. તેમણે ૧૮૨૨ જે. શુ. ૧૧ જીથે તારગા પર કોટિશિલાની દેરીમાં બ. આદિનાથની પાદુકા સ્થાપી. સં. ૧૮૨૭ માં કચ્છનરેશને મદ્યમાસ છોડાવ્યા હતા, તેમજ કચ્છવાગડમાં કુમતિનો કદાગ્રહ ટાળ્યો હતો. સં. ૧૮૪૧ માં મારવાડના બલૂદ મામમાં તેમનું સ્વર્ગગમન થતાં મેડતાના બંડારી ભગવાનદાસે તેમનો નિર્વાણ મહોત્સવ કર્યો હતો.

૬૭. વિજયજિનેન્દ્રસૂરિ. સં. ૧૮૦૧ માં સોજતમાં મું. હરખચદની પત્ની શુભાનખાઈની દૂષેથી જન્મ, સં. ૧૮૧૭ માં દીક્ષા, સં. ૧૮૪૧ માં શુ. ૫ સૂરિપદ, શુદ્ધિ ૧૦ ભદ્રારક પદ. તેમણે સં. ૧૮૪૧ મં. શુ. ૧૧ ના દિવસે શત્રુજયતીર્થ પર મોદીની દૂકમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવેલ છે સં. ૧૮૭૫માં શત્રુજયતીર્થ પર જિનેન્દ્ર દૂકની સ્થાપના કરી છે. સં. ૧૮૭૭ માં માં. શુ. ૩ શુક્રવારે જિનેન્દ્ર દૂકમાં રહેલ કુંડની ૪ દેરીઓમાં ૧-ભં. ગોડીપાર્શ્વનાથ, ૨-ભં. ઋષભદેવ, ૩-ગૌતમસ્વામી અને ૪-ભં. વિજય-ધર્મસૂરિની પાદુકાઓ સ્થાપેલ છે. શિહોરમાં પણ સુખદેવમહાદેવના સ્થાન પાસે તેમના જ નામની જિનેન્દ્ર દૂક યાને જિનેન્દ્રદાદાવાડી છે, જેમાં સં. ૧૯૧૨માં પ્રતિષ્ઠિત દાદા જિનેન્દ્રસૂરિની પાદુકા વગેરે છે. સં. ૧૮૮૪ (૧૮૯૪) પો. ૧૧ સ્વર્ગ તેમના સમયમાં ૫૦ ખુશાલવિજય યતિ થયા છે, જે ઇતિહાસપ્રેમી હતા તેમની સં. ૧૮૭૯માં જાટવાડામાં રચેલ અને સં. ૧૮૮૯માં શિરોહીમાં રચેલ પદાવલીઓ મળે છે બીજી પદાવલીમાં ઘણો ઇતિહાસ સંગ્રહ છે.

૬૮. વિજયદેવેન્દ્રસૂરિ. મારવાડના સેત્રાવ નગરમાં જન્મ, સં. ૧૮૭૭ માં શત્રુજયતીર્થમાં દીક્ષા, સં. ૧૮૮૪ મં. શુ. ૧ શિરોહીમાં સૂરિપદ. તેમના સં. ૧૮૯૩થી સં. ૧૯૧૯ સુધીના શિલાલેખો મળે છે.

૬૯. વિજયધરજીવ્રસૂરિ. સ્વં. સં. ૧૯૪૧-૪૨.

૭૦. વિજયરાજ સૂરિ. સં. ૧૯૪૯માં વિદ્યમાન.

૭૧. વિજયમુર્તીસૂરિ.

૭૨. વિજયકલ્યાણસૂરિ.

પૃષ્ઠ ૯૭, કડી ૧૪ : તપાગચ્છ વિજયદેવસૂરિ સંઘ સંવેગીમુનિ પદાવલી

૬૦. આ. ૧૦ શ્રીવિજયદેવસૂરિ. તેઓ મહાપ્રાભાવિક હતા. ખબા-તના દેવચક્રે અને ધોધાના સોમચક્રે દેવ થઈને પોતાના કુટુંબને આચાર્યની સેવા કરવા હુકમ કર્યો હતો અને તેમ કરવાથી તે બંને કુટુંબમાં અર્શાતિ દૂર થઈ હતી આ આચાર્યશ્રીના વાસકેષ્વરથી કમો પરમાર અમદાવાદના વ્યાપારીનો પુત્ર અને મેડતાના થાનમલનો પણ વળગાડ દૂર કર્યો હતો. આથી તેઓનો મહિમા ખૂબ વધ્યો હતો. તેઓના ગુણથી આકર્ષાઈ આદ્યશાહ જહાંગીરે સં. ૧૬૭૩માં માંડવગઢમાં તેઓશ્રીને “સવાઈ મહાતપા”નું બિરુદ આપ્યું. ઉદેપુરના રાણાએ વરકાણા તીર્થમાં પોષ દશમીના મેળાની જકાત

૭૧. પં. મહિવિજયજી દાદા. સ્વં સં. ૧૯૩૫ તેઓને સાત શિષ્યો હતા, જેનો પરિવાર આજે વિશાલ સંખ્યામાં વિદ્યમાન છે.

૭૨. પં. ધુલ્લિવિજયજી ગણિ. જેમનું બીજું નામ ધુટેરાયજી મહારાજ છે, તેમણે સંવેગમાર્ગને પુનઃ સંજવન આપ્યું છે, તેમને પણ સાત સમર્થ વિદ્વાન શિષ્યો હતા. પૂ. મુક્તિવિજયજીગણિ પૂ. વૃદ્ધિચંદ્ર મહારાજ, પૂ. આત્મારામજી મહારાજ વગેરે સ્વં સં. ૧૯૨૮

૭૩. પૂ. મુક્તિવિજયજી ગણિ. જેમનું બીજું નામ મૂલચંદ્ર મહારાજ છે, તેમણે ચારિત્રનો યુગ પ્રવર્તાવ્યો હતો. સ્વં સં. ૧૯૪૫. માં ૧૦ ૬.

૭૪. આ. શ્રી વિજયકમલસૂરિ તેઓ પરમ શાત કરુણાભઠાર અને મહાતપસ્વી હતા. સ્વં સં. ૧૯૭૪ વિજયાદશમી. તેમના શિષ્યો પ્રશિષ્યો વિદ્યમાન છે. તેમણે પૂ. શ્રીમુક્તિવિજયગણિ સ્વર્ગે ગયા પછી સં. ૧૯૬૭-૬૮ માં વડોદરામાં મુનિસમ્મેલન મેળવી મર્યાદાપટ્ટક આપ્યો હતો, જે આ પ્રમાણે છે

(૧) દરેક સાધુ સાધ્વીએ પોતાના ગુરુની નિશ્ચાએ રહેવું, સ્વચ્છંદે એકલા વિચરવું નહિ

(૨) નવકલ્પી વિહાર કરવો. છૂટા કાળમાં એક સ્થળે રહેવું નહિ, પણ જુદા જુદા પ્રદેશોમાં વિચરવું

(૩) ઉપદેશ પદ્ધતિ બદલાવવી હાલમાં નવાં દેગસર બંધાવવામાં તેમજ સ્વામીવત્સલમાં પૈસા ખરચાવવાને બદલે જીર્ણોદ્ધાર, પુસ્તકોદ્ધાર શ્રાવકોદ્ધાર કરવા બનતો ઉપદેશ આપવા પ્રયત્ન કરવો

(૪) સાધુ સાધ્વીએ આપસ આપસમાં સંપત્તિ વૃદ્ધિ કરવી.

(૫) યોગ્યતા તપાસી લાયકને દીક્ષા આપવી

(૬) ગુરુથી વિના પ્રયોજને જુદા થયેલા શિષ્યને તેના ગુરુની રમ્મ સિવાય ભેગો રાખવો નહિ.

પૃષ્ઠ ૯૭, કડી ૧૪ : વિજયાનંદસૂરિ ગચ્છની શ્રીપૂજ્ય પરપરા:

૫૯. આ. શ્રીવિજયસેનસૂરિ. બં. મહાવીરસ્વામીથી ઓગણ-સાઠમી પાટે થયા હતા.

૬૦. વિજયતિલકસૂરિ. વીસનગરમાં વીસા પોરવાડ શા. દેવજી રહેતા હતા તેની પત્ની જયવતીએ ૧ રૂપજી અને ૨ રામજી એમ બે પુત્રોને જન્મ આપ્યો. આ. શ્રીવિજયસેનસૂરિ ખબાતમાં શેઠ રાજિયા-વાજિયાએ બંધાવેલા મદિરની પ્રતિષ્ઠા કરાવવા પધાર્યા હતા ત્યારે તે જ

ઉત્સવમાં આ ચારે જણે આચાર્યજીના હાથે દીક્ષા લીધી, તે ચૈકીના પુત્રાનું ૧ રત્નવિજય અને ૨ રામવિજય નામ રાખ્યું. મુનિ રામવિજયજીનો જન્મ સં. ૧૬૫૧, દીક્ષા સં. ૧૬૬૨. રામવિજયજી બુદ્ધિશાલી હતા એટલે શાસ્ત્રો બધી સં. ૧૬૬૩ માં પંન્યાસ થયા હતા તેમને ઉ. સોમવિજયજી વગેરેએ સં. ૧૬૭૩ માં શિરોહીમાં વડગચ્છના બં. વિજયસુંદરસૂરિના વાસક્ષેપથી સૂરિપદ આપી આં. શ્રીવિજયસેનસૂરિની પાટે સ્થાપ્યા અને તેમનું વિજય-તિલકસૂરિ નામ રાખ્યું. તેઓ સં. ૧૭૭૬માં પો. સુ. ૧૪ સ્વર્ગે ગયા.

૬૧. વિજયઆણુંદસૂરિ. મારવાડના રોહા ગામના પોરવાડ શા. શ્રીવંત ચૌહાણની સ્ત્રી શણુગારદેએ સં. ૧૬૪૨ શ્રા. શુ. ૮ ના કલા નામના પુત્રને જન્મ આપ્યો. કલા કુમારે પ્રથમ ક્ષોંકાગચ્છના શ્રીપૂજ વર-સિંમજી પાસે દીક્ષા લીધી હતી અને પછી સં. ૧૬૫૧માં મહા શુદ્ધિ ૬ દિને શિરોહીમાં માતા, પિતા, ભાઈ, બેન, કુવાજી વગેરે સાથે જમદગ્યુ આં. શ્રીવિજયહીરસૂરિ પાસે સવેગી દીક્ષા સ્વીકારી હતી. અહીં તેમનું નામ કમલવિજય રાખવામાં આવ્યું તેમને ઉ. સોમવિજયજીએ શાસ્ત્ર જ્ઞાન આપ્યું, આં. વિજયસેનસૂરિએ પાટણમાં પંન્યાસપદ આપ્યું અને વિજયતિલકસૂરિએ સં. ૧૬૭૬માં શિરોહીમાં સૂરિપદ આપી વિજયાનંદસૂરિ નામ રાખી પોતાની પાટે સ્થાપ્યા તેમણે ગૌતમમત્ર સાધ્યો. મગશી પાર્શ્વનાથ, અંતરિક્ષપાર્શ્વનાથ, ભુરાનપુર વગેરે સ્થાનોમાં વિહાર કર્યો અને પછી વિજયરાજસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા. તેઓશ્રીના ઉપદેશથી શિરો-હીના સં. આળા તથા તેના ભાઈ સં. મેહાજલીએ શત્રુંજય, ઘોઘા, ગિર-નાર, શંખેશ્વર, તારંગા, આખૂ અને બ્રાહ્મણવાડજીનો સંઘ ઠાઠ્યો. શિરોહી, નાડલાઈ વગેરે ૬૧ દેરાસરનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો. તેઓ સં. ૧૭૧૧ અ. શુ. ૧૫ ખમાતમાં અકબરપુરામાં સ્વર્ગે ગયા.

૬૨. વિજયરાજસૂરિ. તેમનો સં. ૧૬૭૯ વૈ. શુ. ૩ ઢડીમાં શ્રીમાળા ખીમાશાહ મણિયારની પત્ની ગમતાદેની કૃંપે જન્મ, નામ કુંઅરજી, સં. ૧૬૮૯માં અમદાવાદમાં (વજીરપુરામાં) પિતા પુત્રની દીક્ષા, પુત્રનું નામ કુશલવિજય રાખવામાં આવ્યું. સં. ૧૭૦૧ માં ત્યાપાનેરમાં પંન્યાસપદ. સં. ૧૭૦૪માં શિરોહીમાં વિજયાનંદસૂરિએ તેમને હાથે સૂરિપદ અને પદ્ધર પદ આપી નામ વિજયરાજસૂરિ સ્થાપ્યું મં. ૧૭૦૬ અ. વ ૧૩ ખમા-તના અકબરપરામાં બદારકપદ, શ્રીમાલી પારેખ વજિયાએ તેનો પદોત્સવ કર્યો. તેમાં પરવાણાની માળા વહેચી. સોઠાના વ્યાપારની પ્રતિજ્ઞા કરી. આ

માફનો તાત્રપટ્ટા કરી આપ્યો. તેમજ સં ૧૬૮૬ લગભગમાં ઉદેપુરમાં ચોમાસુ કરાવી, ચોમાસા પછી રાજમહેલમાં પધરાવી વ્યાખ્યાન સાંભળી ગુરુદક્ષિણામાં (૧) પીછોલા તથા ઉદયસાગરમાં જળ નાખવાની મના (૨) રાજ્યાભિષેકના દિવસે તથા દર ગુરુવારે હિસા બંધ, (૩) જન્મ માસ અને ભાદરવામાં હિસાબધ તેમજ (૪) મચિદ્દુર્મ અને કુભારાણાએ કરાવેલ દેરાસરોનો રાજ્ય તરફથી જીજીદ્વાર કંગવો, એમ ચાર જલ્પ આપ્યા. તેઓના પ્રથમ પટધર આં વિજયસિંહસૂરિ મં ૧૭૦૯માં સ્વર્ગે ગયા. એટલે ૫૦ સત્યવિજયજીને સ્થાપવા વિચાર્યું પણ તેમણે મના કરી, આથી સં ૧૭૧૦માં આં વિજયપ્રભસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપીને સં ૧૭૧૩માં ઉનામા સ્વર્ગે ગયા.

૬૧. આં શ્રીવિજયસિંહસૂરિ. મેડતામાં એસવાલ નથમલ-શાહ પત્ની નાયકદેએ ૧ જેઠો ૨ જસો ૩ કેશવજી ૪ કર્મચંદ ૫ કપૂરચંદ એમ ૫ પુત્રોને જન્મ આપ્યો. ભાઈ કેશવજીએ નાની ઉમરમાં દીક્ષા લીધી હતી, જેનું નામ કીર્તિવિજય હતું કર્મચંદનો જન્મ સં ૧૬૪૪ શુ ૦ ૨ રવિવારે થયો હતો શેકે પોતે પોતાની પત્ની કરમચંદ, અને કપૂરચંદ સાથે સં ૧૬૫૪માં મહા શુદિ ખીજે આં શ્રીવિજયસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી, કર્મચંદનું દીક્ષાનું નામ કનકવિજય હતું. આં વિજયસેનસૂરિએ તેને સં ૧૬૭૦માં પન્યાસ પદ, સં ૧૬૭૩માં પાટણમાં વાયકપદ અને સં ૧૬૮૨ મહાશુદિ ૬ ઇડરમાં (સં ૧૬૮૧ વૈ ૦ શુ ૬ ઇડરમાં) સૂરિપદ આપી, આં વિજયસિંહસૂરિ એવું નામ રાખ્યું સં ૧૬૮૪માં જલોરમાં વાદણા મહોત્સવ થયો અને આચાર્યો એ સાથે વિહાર કર્યો. આં સિંહસૂરિની વ્યાખ્યાનશક્તિ અજળ હતી. તેમની વાણી મીઠી હતી આથી જનતા ખડુ આકર્ષિત થતી હતી. મેવાડનો રાણો જગતસિંહ તો તેઓનો ખાસ શ્રાવક જ બન્યો હતો અને તેણે આં વિજયદેવસૂરિને વિધ્યનગરના ચોમાસામાં વરકાણાના મેળાની જગત માફ કરી તાત્રક્ષેપ લખી આપ્યો હતો તેમજ ઉદેપુરના ચોમાસા પછી ચાર જલ્પ આપ્યા હતા. ફરી સં ૧૬૯૯માં આં વિજયસિંહસૂરિને ઉદેપુર ચોમાસુ કરાવી ચૌદશનો શિકાર બધ કર્યો હતો અને બં ઋષભદેવની પૂજા શરૂ કરી હતી. એટલે કે તે આં સિંહસૂરિની વાણી સાંભળી જૈનધર્મી બન્યો હતો. આં સિંહસૂરિજીના ઉપદેશથી ઝીંજુ-વાડામાં સાગરના રેલામાં તણાઇ આવતાં માછલાંનો શિકાર બધ થયો. આ આચાર્ય અજૈનોમાં પણ કં ૦ સં આં હેમચંદ્રસૂરિજીની જેમ ખડુ શોક-પ્રિય બન્યા હતા. તેમનું સં ૧૭૦૯ અં ૦ શુ ૨ અમદાવાદમાં રાજપુરા

પાસે નવાપરામાં પૂજ્ય ગુરુદેવના ચરણમાં અનશનપૂર્વક સ્વર્ગગમન થયું. ઉપાં કીર્તિવિજયજી અને આં વિજયસિંહસૂરિ એ બન્ને સહોદર હતા, તેથી જ તેઓના શિષ્ય ઉં વિનયવિજયજી અને પં સત્યવિજયજીમાં ગાઢ પ્રેમ હોતો. તે બન્નેએ સાથે મળીને સવેગી માર્ગેના ક્રિયોદ્ધાર કર્યો છે. આં સિંહસૂરિના મુખ્ય શિષ્ય પ. સત્યવિજયજી ગણિ પ્રસિદ્ધ છે. બીજા શિષ્ય ઉદયવિજયજીએ સં ૧૭૨૮માં દિસનગઢમાં ‘શ્રીપાલરાસ’ બનાવ્યો છે, જેના કળાશમાં તેમણે જરૂરી પરિચય આપ્યો છે.

૬૨ પં. સત્યવિજય ગણિ, તેમણે ઉં શ્રીવિનયવિજયજી ગણિ અને મહોં શ્રીયશોવિજયજી વાચક વગેરે ચારિત્રગી મુનિવરોના સહયોગથી ક્રિયોદ્ધાર કર્યો અને શુદ્ધસંવેગી મુનિમાર્ગ ચલાવ્યો. આ ક્રિયોદ્ધારમાં ૧૭ મુનિઓ સાથે હતા. તેઓને પં શ્રીકપૂરવિજયજી ગણિ અને પં શ્રીકુશલવિજયજી ગણિ એમ બે શિષ્યો હતા સ્વં સં ૧૭૫૬ આ અરસામાં સં ૧૭૧૦માં ગોલામાં મહોં શ્રીયશોવિજયજી મહારાજના હાથે પં ઋદ્ધિવિમલ ગણિએ અને સં ૧૭૪૯માં સડેરમાં તે મહોંપાધ્યાયજીના ઉપદેશ પ્રમાણે આં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિએ ક્રિયોદ્ધાર કરી સંવેગી પક્ષ સ્વીકાર્યો હતો.

૬૩ પં કપૂરવિજય ગણિ સ્વં સં ૧૭૭૫. તેઓને શ્રીવૃદ્ધિ-વિજયજી તથા પં ક્ષમાવિજયજી એમ બે શિષ્યો હતા, જે બન્ને બાઈ હતા.

૬૪. પં ક્ષમાવિજયજી ગણિ સ્વં ૧૭૮૭.

૬૫. પં જિનવિજયજી ગણિ સ્વં ૧૭૯૯. આ અરસામાં પં સુરચંદ્રના શિષ્ય પં હેમચંદ્રગણિએ ક્રિયોદ્ધાર કર્યો.

૬૬. પં ઉત્તમવિજયજી સ્વં સં ૧૮૨૭. તેમના સમયમાં સં ૧૮૧૮ સ્થાનકમાર્ગી રઘુનાથજીના શિષ્ય બીખમજીએ ‘બગડીથી “તેરા-પન્થ” ચલાવ્યો.

૬૭. પં પદ્મવિજયજી ગણિ સ્વં સં ૧૮૬૨.

૬૮ પં રૂપવિજયજી ગણિ સ્વં સં ૧૯૧૦ કવિ મોહન-વિજયજી લટકાળા, કવિબહાદુર દીપવિજયજી, કવિવર વીરવિજયજી વગેરે આ સમયના વિદ્વાનો છે.

૬૯. પં કીર્તિવિજયજી ગણિ આ અરસામાં ચિદાનંદજી મહારાજ થયા છે.

૭૦. પં કસ્તૂરવિજયજીગણિ.

અરસામા સં૦ ૧૭૦૨ તથા ૧૭૨૦ માં મોટા દુકાળ પડ્યા હતા, જેમાં અમદાવાદના શ્રીમાલી શેઠ મનિયા શાહ તથા તેમના પુત્ર શાંતિદાસે ધણુ દ્રવ્ય વાવર્યું હતું, જેનું વર્ણન 'મનિઆ શાહ રાસ, ધર્મસંગ્રહ પ્રશસ્તિ અને ભ૦ વિજયરાજસૂરિ ચરિત્ર' વગેરેમાં વર્ણિત છે, જેનો સાર આ પ્રમાણે છે.

અમદાવાદમા હાજીપટેલની પોળમાં શેઠ લહુવા શાહ રહેતા હતા. તેમણે દીક્ષા લીધી. તેમને પનછ નામે પુત્ર હતો. પનછને હીરછ, મનછ, મદનછ, રતન અને ધરમ એમ પાંચ પુત્રો થયા તે પૈકીના મનછનો જન્મ સં૦ ૧૬૪૦ ના અષાઠ સુદ ૧૧ ના થયો હતો, જેના ખીજાં નામે મનરાજ તથા મનિયા શાહ છે. તેણે સાધર્મિકોને જમાડી પાન રોપારી, વસ્ત્ર પહેરા-મણીમાં આપી ભક્તિ કરી જ્ઞાતિ અને સાધર્મિકોમાં મહામુદીની પ્રભાવના કરી, ખાડ ભરી થાળાઓ વહેચી, પાચ પર્વાનાં પારણાં કરાવ્યાં, ભ૦ પાર્શ્વનાથનું દેરાસર કરાવ્યું. અમદાવાદના દરેક દેરાસરમાં પૂજા કરાવી, સં૦ ૧૭૦૨ના કરાલ દુકાળમા ગરીબોને દરેક જાતની મદદ આપી દુકાળને દૂર કર્યો અને તેથી જ ખીજા જગત્તુ તરીકે ખ્યાતિ મેળવી શત્રુજય તીર્થનો સંઘ કાઢ્યો સાતે ક્ષેત્રોને પોષ્યાં. ભ૦ વિમલનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી. શ્રી પૂજ્યની પંધરામણી કરાવી ચતિઓને પ્રતિલાખ્યા ચોરાસી ગચ્છોમાં રૂપિયાની લઘાણી કરી મોટી જિનપૂજાઓ કરાવી અને શરીરમાં પીડા ઉપડતાં વૈરાગ્યભાવે ૫૦ મેરુવિજય પાસે માણેકવિજય નામથી દીક્ષા સ્વીકારી સં૦ ૧૭૧૧માં અનશન લક્ષ્મી મૃત્યુ પામી સ્વર્ગગમન કર્યું.

મનિયા શેઠના પુત્ર શાંતિદાસ શેઠ પણ બહુ ધર્મી હતા. તેણે સં૦ ૧૭૨૦ ના કરાલ દુકાળમા દાનશાળા સ્થાપી ગરીબોને અન્નજળ, વસ્ત્ર, ગોળ, ખાંડ, સાકર, ઘી, ધાતુપાત્ર અને દવા વગેરે આપી દુકાળનો ભય દૂર કરાવ્યો. સં૦ ૧૭૨૫મા આખૂ ઉપર પોતાના નામથી ભગવાન શ્રીશાન્તિનાથનો પ્રાસાદ કરાવ્યો હમીરપુર, તાર ગા, કુભારિયા, નાદિયા, રાણકપુર, ભીલડીયા અને શંખેશ્વરછ એ ૭ તીર્થોનો છણોદ્ધાર કરાવ્યો, સ્ફટિકના ભ૦ શ્રીશાન્તિનાથ વગેરે ૨૧ ખિખ ભરાવ્યાં

ભ૦ શ્રીવિજયરાજસૂરિનું સં૦ ૧૭૪૨ માં ખખાતમાં સ્વર્ગગમન.

૬૩ આ૦ વિજયમાનસૂરિ. સં૦ ૧૭૦૭મા બુહરાનપુરમાં પોરવાડ વાઘજીશાહની પત્ની વિમલાદે (વીરાદે) ની કૃપે જન્મ, નામ મોહન સં૦ ૧૭૧૯માં માલપુરમાં આ૦ વિજયાનંદસૂરિ શિષ્ય પંન્યાસ શાન્તિવિજય પાસે મોટાભાઈ ઇન્દ્રજી સાથે દીક્ષા લઈ નામ માનવિજય રાખ્યું. વિ૦

સં ૧૭૩૧ ના વૈ શુ ૩ના દિવસે ઉપાધ્યાય પદે અમદાવાદના શ્રીમાળી શેઠ શાંતિદાસ મનિયાની વિનતિથી ધર્મસંગ્રહ રચ્યો, જેનું શ્રુતકેવલીની ઝાંખી કરાવનાર મહોપાધ્યાય શ્રીચશોવિજયજી મહારાજે સંશોધન તેમજ સયોજન કરેલ છે અને મહોપાધ્યાય લાવણ્યવિજયજીએ સંશોધન કરેલ છે. સં ૧૭૩૬ માં મ. શુ. ૧૩ શિરોહીમાં વિજયરાજસૂરિના હાથે સૂરિપદ, સં ૧૭૪૨ ક્રા. વ ૧૪ નાડલાઈમાં ભટ્ટારકપદ, સં ૧૭૭૦ મ. શુ. ૧૩ સાણુદમાં સ્વર્ગગમન. તેમના સમયમાં સં ૧૭૪૯ માં સંડેર (પાટણ) માં પં ૦ નયવિમલે સંવિદ્ મત સ્વીકાર્યો.

૬૪. વિજયઋદ્ધિસૂરિ આબૂ પાસે થાણુ ગામના વીસા પોરવાડ શાહ જસવત શાહની પત્ની યશોદાએ સં ૧૭૨૭માં એક બાળકને જન્મ આપ્યો, જસવત શાહે પુત્ર સાથે અમદાવાદમાં આં વિજયમાનસૂરિ પાસે સં ૧૭૪૨માં દીક્ષા લીધી. પુત્રનું નામ સુરવિજય, તેમને સં ૧૭૬૬માં શિરોહીમાં ગુરુ હાથે સૂરિપદ, સં ૧૭૭૦માં સાણુદમાં ભટ્ટારકપદ, સં ૧૭૯૭માં સ્વર્ગગમન (સં ૧૮૦૬ સુરતમાં સ્વર્ગગમન.) તેમના સ્વર્ગ પછી 'વીરવશાવલી' બનેલ છે, જેમાં ધણી ઐતિહાસિક ઘટનાઓનો નિર્દેશ છે. તેમના બે પદ્ધર થયા, બીજા પદ્ધર વિજયપ્રતાપસૂરિની પાટે વિજયોદયસૂરિ થયા છે. તેમનો વાંકળામાં જન્મ, મુંડારામાં ભટ્ટારકપદ અને સં ૧૮૩૭ પોં સુ ૧૦ સુરતમાં સ્વર્ગગમન. તેમના શિષ્ય હં લક્ષ્મીવિજય, પં ૦ રામવિજય, જેમણે પૂનામાં માધવ પેશવાના શાસનકાળમાં દુઢિયાઓને હરાવી જિન પ્રતિમાની સ્થાપના કરી હતી તેમની પાટે પણ બં લક્ષ્મીસૂરિ જ આવેલ છે.

૬૫. વિજયસૌભાગ્યસૂરિ પાટણમાં ઓસવાલ કુલમાં જન્મ, સં ૧૭૯૫ પો. શુ ૨ રવિવારે સાદહીમાં સૂરિપદ, સં ૧૮૧૪ ચૈ ૦ શુ ૯ શીનોરમાં સ્વર્ગગમન. તેમણે છ મહિના સુધી ચિંતામણિની આરાધના કરી હતી. તેમણે વિજયમાનસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા હતા.

૬૬. વિજયલક્ષ્મીસૂરિ શિરોહીમાં પાસે પારડીમાં પોરવાલ શા. હેમરાજની પત્ની આનદીબાઈએ સં ૧૭૯૭ ચૈ ૦ શુ ૫ ગુરુવારે શુભ-સ્વપનથી સૂચિત સુરચદને જન્મ આપ્યો. તેને વિજયસૌભાગ્યસૂરિએ પોતાના ગુરુભાઈ પં ૦ પ્રેમવિજય પાસે રાખી બણાવ્યો. સં ૧૮૧૪ મં ૦ શુ ૫ રેવાકાંઠે શીનોરમાં દીક્ષા આપી સુવિધિવિજય નામ રાખ્યું. વળી ચૈ ૦ શુ ૯ સૂરિપદ આપી ભટ્ટારક વિજયલક્ષ્મીસૂરિ નામ આપ્યું અને પોતાની ગાદી સોંપી. તેમણે ઘણા ગ્રંથો બનાવ્યા છે. “જ્ઞાનદર્શનચારત્ર-

સંવાદ, વીરસ્તવન સં. ૧૮૨૭, છ અઢાઇનું સ્તવન સં. ૧૮૩૪ ચૈ. શુ. ૧૫, ઉપદેશપ્રાસાદસ્તંભ સટીક સં. ૧૮૪૩ કા. શુ. ૫ ગુરુવાર, વીશસ્થાનક પૂજા, સં. ૧૮૪૫ આ. શુ. ૧૦ શંખેશ્વર તીર્થ, જ્ઞાનપંચમી દેવવદન, ચોવીશી, રોહિણી, ભગવતી, 'મૃગાપુત્ર અને જ્ઞાનપંચમીની સજ્જાયો' વગેરે બનાવેલ છે. તેમણે અનેક પ્રતિષ્ઠાઓ ઠગવી છે. તેમના ગુણથી આકર્ષાઈ ભ. વિજયોદયસૂરિના પક્ષકારોએ પણ તેમને જ સં. ૧૮૪૯ માં સ્વગુરુની પાટે સ્થાપિત કર્યા છે એટલે વિજયોદયસૂરિના પટ્ટધર તરીકે પણ તેઓ ઓળખાય છે. મતલબ કે, વિજયઋદ્ધિસૂરિથી બે પાટા ચાલી હતી તે અહીં મળી ગઈ હતી. તેમણે શિરોહીના રાવ વયરીશાલને પ્રતિષ્ઠાઓ હતો તેમનું સં. ૧૮૫૮માં મેરુતેરશે સુરતમાં સ્વર્ગગમન થયું હતું અને સંધવી દુર્લભજી વેલજીએ શત્રુંજય ગિરિ પર તેમના પગલાંની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. શ્રીમંત સુખેદાર વડોદરાનરેશ દામાજી ગાયકવાડે તેમને બદારકપદની સનદ કરી આપી હતી.

૬૭ વિજયદેવેન્દ્રસૂરિ. તેઓ સુરતમાં શ્રીમાળા જ્ઞાતિમાં જન્મ્યા હતા તેમનું આચાર્યપદ સં. ૧૮૫૭માં વડોદરામાં અને સ્વર્ગગમન સં. ૧૮૬૧માં અમદાવાદમાં થયેલ છે.

૬૮.-વિજયમહેન્દ્રસૂરિ. ભિલભાલમાં ઓસવંશમાં જન્મ, સં. ૧૮૨૭ આમોદમાં દીક્ષા, મં. ૧૮૬૧માં અમદાવાદમાં બદારક પદ, અને સં. ૧૮૬૫માં વીજપુરમાં સ્વર્ગગમન.

૬૯. વિજયસમુદ્રસૂરિ. ગોઢાણના જવલાગામમાં હરનાથની પત્ની પુરાદેની કુક્ષિથી જન્મ, સં. ૧૮૬૫ માગશર પૂનામાં સૂરિપદ, તેઓ સં. ૧૮૭૭ સુધી વિવિધમાન હતા.

૫૪૬, ૬૬, ૬૭, ૬૮, ૬૯, ૭૦, ૭૧ : તપાગચ્છ સાગર-શાખા પર પરા:

(૫૩) આ. લક્ષ્મીસાગરસૂરિ.

(૫૪) ઉ. વિદ્યાસાગરગણિ. તેમણે બાલવયમાં દીક્ષા લીધી હતી. તેઓ નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી હતા, વૈરાગ્યવાન નિઃસ્પૃહ અને મહાતપસ્વી હતા. ઓછામાં ઓછું છટ્ટનો તપ કરતા અને પારણે આયબિલ કરતા હતા. તેમણે જોસલમેર તરફ વિહાર કરી લોકોગચ્છવાળાઓ દેરાસરમાં કાંટા મરાવ્યા હતા તે દૂર કરાવી શુદ્ધ જૈનધર્મનો પ્રચાર કર્યો હતો. બીજાં પણ અનેક શાસનપ્રભાવનાનાં કાર્યો કર્યા છે જોસલમેરમાં ખરતરોને, મેવાડમાં વીજ-મતીઓને, વીરમગામમાં પાયચદમતી અને, મોરબી આદિમાં લોકોગચ્છીને પ્રતિષ્ઠા આપી સન્માર્ગમાં સ્થાપ્યા હતા.

(૫૫) ઉં ધર્મસાગરગણિ. તેમનો જન્મ લાડોલમાં ઓસવાલવશમાં થયો હતો. તેમણે સં. ૧૫૯૫માં ૧૬ વર્ષની ઉંમરે આં વિજયદાનસૂરિના હાથે તપગચ્છમાં દીક્ષા લીધી. તેમણે આં વિજયહીરસૂરિ સાથે દોલતાબાદમાં જઈ અભ્યાસ કર્યો હતો. તેઓ સંસ્કૃત બોલવામાં ચતુર, પ્રખર વાદી અને સમર્થ ગ્રંથકાર હતા. તેમણે ‘જબ્દીપ પ્રસૂતિ ટીકા સં. ૧૬૪૯, તત્ત્વતરંગ-મિણી સં. ૧૬૧૭, વર્ધમાનદાત્રિશિકા, કલ્પકિરણાવલી સં. ૧૬૨૮, કુમતિ-કુદાલ પ્રવચનપરીક્ષા સં. ૧૬૨૯, તપાગચ્છ પદાવલીસૂત્ર, સવૃત્તિ નયચક્ર, ઈર્ષાપથિકાપદ્મ-ત્રિશિકા-વૃત્તિ સં. ૧૬૨૯, ઔષ્ઠિકમતોત્સવદીપિકા સં. ૧૬૧૭, પર્યુષણાશતક સં. ૧૬૪૭, તેની ટીકા ૧૬૪૭, યુરુતત્ત્વદીપક’ વગેરે ગ્રંથ બનાવ્યા છે. સ્વં. સં. ૧૬૫૩ કા. શુ. ૯. ઉપાં. શ્રીભાવ-વિજયગણિએ ‘પદ્મ-ત્રિશિકા-વૃત્તિ’માં તેમને ૫૦ જીવર્ણિગણિના શિષ્ય તરીકે ઉલ્લેખ્યા છે.

(૫૬) ઉં લઙ્ગિધસાગર, ઉં વિમલસાગરજી, ઉં લઙ્ગિધસાગરના શિષ્ય ઉં નેમિસાગર બહુ બુદ્ધિમાન હતા. તે અને તેના શિષ્ય મહોં મુક્તિસાગર ગૃહસ્થીપણના બાઈઓ હતા. તે બન્નેની કૃપાથી નગરશેઠ શાંતિદાસને અઢળક ધન મળ્યું હતું અને નગરશેઠે તેમને ઉપાધ્યાય બનાવવા પ્રયત્ન કર્યો પરંતુ આં વિજયસેનસૂરિએ મના કરી. ઉ. નેમસાગરજી આં વિજયદેવસૂરિ સાથે માંડવગઢ ગયા હતા ત્યાં બાદશાહ જહાંગીરે આચાર્યશ્રીને “સવાઈ મહાતપા” અને ઉપાધ્યાયને “જગજીપક” ના બિરુદ આપ્યા હતાં તેઓનું સં. ૧૬૭૪માં માંડવગઢમાં જ સ્વર્ગગમન થયું. અને તેમના શિષ્ય ઉં મુક્તિસાગરજીને નગરશેઠ શાંતિદાસે સં. ૧૬૭૯માં આં વિજયદેવસૂરિના વાસકેપથી વાચકપદ અને સં. ૧૬૮૬માં આં વિજયદેવસૂરિના વાસકેપથી અમદાવાદમાં સૂરિપદ આપ્યું તેમનાથી “સામરમત”ની પરપરા ચાલી.

(૫૭) ઉં પદ્મસાગરજી તેઓ ઉં વિમલસાગરજીના શિષ્ય હતા તેમણે સં. ૧૬૪૬માં બીજા મં. શુ. ૧૧ માંડલમાં ‘જગદ્ગુરુકાવ્ય’ બનાવ્યું છે.

(૫૮) ઉં કુશલસાગરજી (૫૯) ૫૦ ઉત્તમસાગરજી સ્વં. સં. ૧૭૫૮ (૬૦) ૫૦ ન્યાયસાગરજી તેમણે સં. ૧૭૬૩માં ક્રિયોદ્ધાર કર્યો, અને સં. ૧૭૯૭માં અમદાવાદમાં લવારની પોળના ઉપાશ્રયમાં સ્વર્ગગમન કર્યું.

(૫૫) મહોં ધર્મસાગરગણિ (૫૬) ઉં શ્રુતસાગર (૫૭) ઉં શાંતિ-સાગર. તેમણે સં. ૧૭૦૭માં ‘કલ્પકૌમુદી’ રચી (ગ્રં. ૩૭૦૭)

(૫૮) આં શ્રીવિજયહીરસૂરિ (૫૯) આં શ્રીવિજયસેનસૂરિ, (૬૦) આં રાજસાગરસૂરિ-તેઓ મહોં ધર્મસાગરગણિના શિષ્ય ઉં લલિત-સાગરના શિષ્ય ઉં નેમસાગરજીના નાના ભાઈ તથા શિષ્ય હતા તેનો જન્મ સં. ૧૬૩૭માં શિપુરમાં, નામ મેઘજી, સં. માં દીક્ષા નામ મુકિત-સાગર, સં. ૧૬૬૫માં પંચાસપદ. તે ગુરુ શિષ્યની કૃપાથી નગરશેઠ શાંતિદાસ ધનવાળા તથા સુખી થયા હતા. તેથી નગરશેઠે ઉં નેમસાગરજીના શિષ્ય મુકિતસાગરજીને આં વિજયદેવસૂરિના વાસકેપથી સં. ૧૬૭૯માં વાયકપદ અને સં. ૧૬૮૬માં અમદાવાદના બં મહાવીરસ્વામીના દેરાસરમાં આચાર્ય-પદ આપ્યું અને આં ગજસાગરસૂરિ નામ આપ્યું. તેઓ સં. ૧૭૨૧ ભા. શુ. ૬ અમદાવાદમાં સ્વર્ગે ગયા. તેના અગ્નિમંડકારના સ્થાને દેરી છે. આ સ્થાન ધ્રાવ્યી સોસાયટીથી આગળ ગૂજરાત વિદ્યાપીઠની નજીકમાં છે. ત્યાં કાં. ૧૦ ૪ દિને જૈનોનો મેળો ભરાય છે. આ આચાર્યથી સાગર-શાખાની સ્વતંત્ર પટ્ટાવલી ચાલી છે (૬૧) વૃદ્ધિસાગરસૂરિ સ્વ. સં. ૧૭૪૭ અમદાવાદ (૬૨) લક્ષ્મીસાગરસૂરિ સ્વ. સં. ૧૭૮૮ મુ. સુરત (૬૩) કલ્યાણસાગરસૂરિ સ્વં. ૧૮૧૧ (૬૪) પુણ્યસાગરસૂરિ મં. ૧૮૦૮ આ. શુ. ગુરુવારે સૂરિપદ (૬૫) ઉદયસાગરસૂરિ (૬૬) આણુદસાગરસૂરિ. (૬૭) શાંતિસાગરસૂરિ. તેમણે સં. ૧૯૨૯-૩૦માં હેડખીલો બંદાર પાડી પૂનમ અમાસની વધવટમાં તેરશની વધવટ કરવી એ તપામજીની મર્યાદાને સમ-ર્થન આપ્યું હતું. (નગરશેઠ 'શાંતિદાસજીનો રાસ' વગેરેના આધારે)

સાગરપર પરામાં (૧) પં. ચારિત્રસાગર (૨) પં. વિનયસાગર (૩) પં. નરસાગર (૪) પં. ચારિત્રસાગર (૫) પં. કલ્યાણસાગર (૬) પં. સુજન-સાગર (૭) શુભસાગર સં. ૧૭૪૨ સ્વાહજિહાંનાયાદ નગર.

(આગરાબંડાર જ-૩૫ 'કલ્યાણમંદિર' પ્રતની પુષ્પિકા)

(૫) પં. કલ્યાણસાગર (૬) પં. યશઃસાગર (૭) પં. યશવતસાગર (૮) પં. વિચારસાગર (૯) પં. યુક્તિસાગર (૧૦) પં. જગદ્ગ્રંથસાગર (૧૧) પં. ખુશાલસાગર (૧૨) પં. જોષસાગર, મેઘસાગર ઈતિ સાગરાંકી પટ્ટાવલી.

(આગરાબંડાર જ્ઞ. ૩૩ 'રામવિનોદસારણી' ને અંતે નોંધ)

(શત્રુંજય-જિનેન્દ્ર ટૂંક પાઠુકાલેખ, 'જૈનસત્યપ્રકાશ' કં. ૯૨)

(૫૮) આં શ્રીહીરવિજયસૂરિ (૫૯) ઉં સહજસાગર (૬૦) ઉં જયસાગર (૬૧) ઉં જિતસાગર (૬૨) પં. માનસાગર (૬૩) મયમલ-સાગર (૬૪) પદ્મસાગર સ્વં. સં. ૧૮૨૫ (૬૫) સુજ્ઞાનસાગર સ્વં. સં.

૧૮૩૮ (૬૬) સ્વરૂપસાગર સ્વં સં ૧૮૬૬ (૬૭) નિધાનસાગર સ્વં સં ૧૮૮૭ (૬૮) મયમલસાગર (૬૯) ગૌતમસાગર (૭૦) ઝવેરસાગર (૭૧) આં આનંદસાગરસૂરિ. આગમેનો ઉદ્ધાર કર્યો. શિલાપટ આમમ-મદિર, તામ્રાગમ મદિર અનાવ્યા, સૈલાનાનરેશને પ્રતિબોધ કર્યો અને અનેક ગ્રંથો અનાવ્યા તેઓ વિદ્યમાન છે (૭૨) આં માણેકસાગરસૂરિ વિદ્યમાન છે.

(૬૮) મયમલસાગર (૬૯) નેમિસાગરજી (૭૦) રવિસાગરજી તેઓ મહાન તપસ્વી અને વચનસિદ્ધ હતા (૭૧) સુખસાગરજી (૭૨) આં શુદ્ધિસાગરસૂરિ તેમણે ૧૦૮ ગ્રંથો અનાવ્યા છે. સ્વં સં ૧૯૮૧ (૭૩) આં અનિતસાગરસૂરિ સ્વં સં ૧૯ આં ઋદ્ધિસાગરસૂરિ, આં કીર્તિસાગરસૂરિ. હાલ વિદ્યમાન છે.

તપગચ્છ વિમલશાખા પટ્ટાવલી

(૫૬) આં આણુદવિમલસૂરિ (૫૭) આં વિજયદાનસૂરિ (૫૮) આં હીરવિજયસૂરિ (૫૯) આં વિજયસેનસૂરિ (૬૦) આં વિજયદેવસૂરિ (૬૧) આં વિજયપ્રભસૂરિ સ્વં સં ૧૭૪૯ (૬૨) ક્રિયોદ્ધારક આં જ્ઞાન-વિમલસૂરિ. તેમનો સં ૧૬૯૪મા બિન્નમાલના ઓસવાલ શેઠ વાસવ પત્ની કનકાવતીની કુક્ષિથી જન્મ, નામ નાથુમલ્લ, સં ૧૭૦૨ માં આં આનંદવિમલસૂરિ શિષ્ય ૫૦ હર્ષવિમલ શિષ્ય ૫૦ જયવિમલ શિષ્ય ૫૦ કીર્તિવિમલ શિષ્ય ૫૦ વિનયવિમલ શિષ્ય ૫૦ ધીરવિમલગણિ પાસે દીક્ષા. નામ નયવિમલ. સં ૧૭૨૭ મ. શુ. ૧૦ ધાણેરાવમા આં વિજયપ્રભ-સૂરિના હાથે પંચાસપદ, સં ૧૭૪૮મા કા. શુ. ૫ આં વિજયપ્રભસૂરિજીની આજ્ઞાથી આં મહિમાસૂરિના હાથે સૂરિપદ, સં ૧૭૪૯માં પાટણ પાસે સંડેર ગામમાં શ્રુતકેવલિકલ્પ મહોપાધ્યાય શ્રીયશોવિજયજી મહારાજની આજ્ઞા પ્રમાણે ક્રિયોદ્ધાર કરી સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર. સં ૧૭૮૨ આ. વ. ૪ ગુરુવારે ૮૯ વર્ષની વયે ખભાતમાં સ્વર્ગગમન. (૬૩) આં સૌભાગ્ય સાગરસૂરિ (૬૪) આં સુમતિસાગરસૂરિ તેઓ મોટા તપસ્વી હતા. તેઓએ ઘી સિવાયની પાચે વિગધનો જીવજીવ ત્યાગ કર્યો હતો અને એકધારું વર્ધમાન તપ કરી ચૌદ વર્ષમાં પૂરું કર્યું હતું સ્વં સં ૧૭૮૮ અથવા ૧૭૯૮ વૈ શુ ૪ શખેશ્વરમાં (૬૫) આં વિષુધવિમલસૂરિ સીતાપુરના પોરવાડ મહેતા ગોકળ પત્ની રધયાની કૂંખે જન્મ, નામ લક્ષ્મીચંદ. તેણે ૫૦ ઋદ્ધિવિમલગણિના શિષ્ય, ૫૦ કીર્તિવિમલગણિ પાસે દીક્ષા લીધી. નામ લક્ષ્મીવિમલ આપવામાં આવ્યું તેમના દાદા ગુરુ ૫૦ ઋદ્ધિવિમલગણિ મહાતપસ્વી હતા તેમણે ધાણુધાર મધ્યે પાલણુપુર પાસે ગોલા ગામમાં

બં શ્રીમહાવીરસ્વામીના દેરાસરમાં સં ૧૭૧૦ માં મહોપાધ્યાય શ્રી-યશોવિજયજી મહાગજની સહાયથી ક્રિયોદ્ધાર કર્યો. તેમના શિષ્ય કીર્તિ-વિમલગણિ થયા તેમણે અનેક બબ્બોને પ્રતિબોધ કરી ઘણી દીક્ષા આપી છે. તેમના શિષ્ય લક્ષ્મીવિમલને આં સુમતિસાગરજીએ સં ૧૭૮૮ અથવા ૧૭૯૮ વૈ શુ. ૩ દિને શખેશ્વરજીમાં સૂરિપદ આપ્યું અને તેમનું નામ આં વિષ્ણુવિમલસૂરિ રાખ્યું. આં વિષ્ણુવિમલસૂરિ સારા જ્ઞાની હતા. તેમણે ગુજરાત, મેવાડ, માળવા, ખાનદેશ અને દક્ષિણમાં વિહાર કર્યો હતો, જ્યાં પોતાના જ્ઞાનની સુંદર છાપ પાડી હતી તેઓએ હેલ્લા ચોમાસાઓ બાલાપુર, ઔરગાખાદ અને ઔરગાખાદમાં કરેલ છે. તેઓ વચમાં યાત્રા કરવા માટે ઇલોરા (વેરલ) પણ ગયા હતા.

આ સૂરિએ સં ૧૮૧૩ શ્રી શુ ૫ દિને ઔરગાખાદમાં મહિમા-વિમલજીને સૂરિપદ આપી પોતાની પાટે સ્થાપ્યા. ત્યાં તેજ વર્ષે જ. શુ. ૧૩ દિને 'સમ્યક્ત્વપરીક્ષા'ની રચના કરી, સુનિ બાનુવિમલના આગ્રહથી તેનો બાલાવબોધ પણ કર્યો અને સં ૧૮૧૪ના માગશર વદી ત્રીજને દિવસે સ્વર્ગગમન કર્યું. તેઓએ સં ૧૭૮૦ આ શુ ૧૦ 'વીશી'ની રચના કરી છે.

(૬૬) આં મહિમાવિમલસૂરિ, ૫. ક્ષાંતિવિમલ, સુનિ બાનુવિમલજી સં ૧૮૨૦માં વિદ્યમાન હતા.

(૫૬) આનંદવિમલસૂરિ (૫૭) ઋદ્ધિવિમલજી (૫૮) કીર્તિવિમલજી (૫૯) વીરવિમલજી (૬૦) મહોદયવિમલજી (૬૧) પ્રમોદવિમલજી (૬૨) મણિ-વિમલજી (૬૩) ઉદ્યોતવિમલજી (૬૪) દાનવિમલજી (૬૫) ૫૦ દયાવિમલજી (૬૬) ૫૦ સૌભાગ્યવિમલજી (૬૭) ૫૦ સુકિતવિમલજી સ્વં સં ૧૯૭૪ ભા. શુ. ૪ (૬૮) આં રગવિમલસૂરિ સં ૨૦૦૫માં આં શ્રી વિજય-ન્યાયસૂરિના હાથે પાટણમાં આચાર્ય થયા. (૬૯) સુનિ કનકવિમલ

પૃષ્ઠ ૧૦૯, કડી ૨ અને પૃષ્ઠ ૧૧૮, કડી ૨ . દોયહજારને ચાર '૨૦૦૪' :

બં મહાવીરસ્વામીના નિર્વાણ પછી ૩ વર્ષ ૮૧૧ મહિના જતાં પાચમા આરાની શરૂઆત થઈ છે, જે એકવીશ હજાર વર્ષ સુધી રહેશે. પછી છઠ્ઠો આરો શરૂ થશે

બં મહાવીરસ્વામીના નિર્વાણ પછી જૈનધર્મનો દિનપ્રતિદિન હાસ થવા લાગ્યો છે-થશે, પરંતુ તે કાળ દરમ્યાન સાકળના અઢોડાની જેમ બરાબર એક પછી એક ૨૦૦૪ યુગપ્રધાન આચાર્યો થશે. જ્ઞાની, સંયમી, પ્રાભાવિક

અને અતિશયવાળા હશે, જેઓ દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવને સમગ્ર ધર્મ-રક્ષામાં તત્પર રહેશે. તેમાં પણ અમુક અમુક વર્ષોને આતરે ૨૩ યુગ-પ્રધાન આચાર્યો તો એવા પ્રાભાવિક થશે કે જેઓ જૈનધર્મના નમ્મળા પડતા અંગોને સંસ્કાર આપીને જૈનધર્મને ઉત્તત દશામાં લઈ જશે અને તેની ખૂબ પ્રતિષ્ઠા વધારશે એ રીતે પાંચમા આરામાં ૨૩ ઉદયકાળ મનાય છે અને ૨૦૦૪ યુગપ્રધાનો થશે એમ પણ મનાય છે.

કવિગહાદુર દીપવિજયજી લખે છે કે આજ સુધીમાં ૨ ઉદયકાળ વીતી ગયા છે. ત્રીજો ઉદયકાળ ચાલુ છે. પહેલા ઉદયકાળના ગણધર શ્રી-સુધર્માસ્વામી વગેરે ૨૦ યુગપ્રધાનો થઈ ગયા, બીજા ઉદયકાળના આં વજ્રસેન વગેરે ૨૩ યુગપ્રધાનો થઈ ગયા, ત્રીજા ઉદયકાળના આં પાડિ-વય વગેરે ૯૮ યુગપ્રધાનો થવાના છે તે પૈકીના ૧૦ યુગપ્રધાનો થઈ ગયા છે. ૧૧મા યુગપ્રધાન આજે વિદ્યમાન છે અને ૮૭ યુગપ્રધાન થવાના બાકી છે ત્યાર પછી એથો ઉદયકાળ ચાલુ થશે વગેરે. તેનાં નામો નીચે પ્રમાણે છે:

પહેલા ઉદયના યુગપ્રધાનો ૧ સુધર્માસ્વામી, ૨ જબ્હસ્વામી, ૩ પ્રભવસ્વામી, ૪ શય્ય ભવસૂરિ, ૫ યશોભદ્ર, ૬ સંભૂતિવિજય, ૭ ભદ્રબાહુ, ૮ સ્થૂલભદ્ર, ૯ મહાગિરિ, ૧૦ સુહસ્તિ, ૧૧ ગુણસુન્દરસૂરિ, ૧૨ સ્યામા-ચાર્ય, ૧૩ રુદ્રદિલ, ૧૪ રેવતીમિત્ર, ૧૫ ધર્મસૂરિ, ૧૬ ભદ્રગુપ્ત, ૧૭ શ્રીગુપ્ત, ૧૮ વજ્રસ્વામી, ૧૯ આર્યરક્ષિત, ૨૦ દુર્ગલિક્ષા પુષ્પમિત્ર. (વીર સં ૧ થી ૬૧૭).

બીજા ઉદયના યુગપ્રધાનો ૧ વજ્રસેન, ૨ નાગહસ્તિ, ૩ રેવતી-મિત્ર, ૪ બ્રહ્મદ્રોષિક સિંહસૂરિ, ૫ નાગાર્જુન, ૬ ભૂતદિત્ત, ૭ કાલિકા-ચાર્ય, ૮ સત્યમિત્ર, ૯ હારીલ, ૧૦ જિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ (વીર સં ૧૧૧૫મા સ્વર્ગે ગયા), ૧૧ ઉમાસ્વાતિ, ૧૨ પુષ્પમિત્ર, ૧૩ સંભૂતિ, ૧૪ માહર સંભૂતિ, ૧૫ ધર્મઋષિ, ૧૬ જ્યેષ્ઠાંગગણિ, ૧૭ કલ્પમિત્ર, ૧૮ ધર્મધોષ (વીર સં ૧૫૯૮ માં સ્વર્ગે ગયા), ૧૯ વિનયમિત્ર, ૨૦ શીલમિત્ર, ૨૧ રેવતીમિત્ર, ૨૨ સુમિત્રમિત્ર, ૨૩ હરિમિત્ર (વીર સં ૬૧૭ થી ૧૯૯૭).

(આં ધર્મધોષસૂરિકૃત 'દુસ્સમાકાલસમયસંઘ થય' અવચૂરિ, મહોં શ્રીવિનયવિજયગણિકૃત 'લોકપ્રકાશ' સર્ગ ૩૪ મો 'પટ્ટાવલી-સમુચ્ચય' ભાગ ૧લો પૃં ૧૫, તથા પૃં ૧૪૩).

પૃષ્ઠ ૧૦૯, કડી ૬ અને પૃષ્ઠ ૧૧૮, કડી : ૬ પ્રભાવકચરિત્ર, રાજગચ્છ પટ્ટાવલી.

૧. આં નવસૂરિ. તેલવાડાના રાજા હતા. વનવાસી ગચ્છના હતા પરંતુ રાજા હોવાથી તેમનો રાજગચ્છ કહેવાયો. ૨. અન્નિતયશોદેવસૂરિ, ૩ સર્વદેવસૂરિ, ૪ પ્રદ્યુમ્નસૂરિ તેઓ છયે દર્શનના અભ્યાસી હતા, પ્રકાંડ વાદી હતા, ગ્વાલિયર, ત્રિભુવનગિરિ અને ચિત્તોડના રાજાઓ તેમને ગુરુ તરીકે માનતા હતા, તેમણે તલપાટકમા અદ્ભૂતરાજની સમાધાં દિગમ્બરા-આર્યને છતી પોતાનો શિષ્ય બનાવ્યો હતો, અને તે નિમિત્તે વિજય સ્તંભ ઊભો કરાવ્યો હતો, જે આજે પણ ચિત્તોડના કિલ્લામા જૈનસ્તંભ તરીકે વિખ્યાત છે. અદ્ભૂતરાજ જૈનધર્મી બન્યો હતો ૫ તર્કપચાનન આં અભયદેવસૂરિ તેઓ રાજર્ષિ તરીકે વિખ્યાત છે તેમણે 'સમ્મતિતર્ક'ની ૨૫૦૦૦ શ્લોક પ્રમાણુ 'તત્ત્વબોધવિધાયિની' ટીકા બનાવી છે. તે લખ્ધિમપન્ન આચાર્ય હતા, ૬. ધનેશ્વરસૂરિ. તે ત્રિભુવનગિરિના ગજા હતા. તેમના શરીરમાં ઝેરી કોદલા થઈ આવ્યા હતા, જે આં અભયદેવસૂરિના ચરણપ્રક્ષાલન જળથી શમી ગયા એટલે તેમણે દીક્ષા લીધી અને અનુક્રમે આચાર્યપદ પ્રાપ્ત કર્યું મુજગજ તેમને ગુરુ તરીકે માનતો હતો તેમણે ચૈત્રપુરીમાં ૧૮૦૦૦ બ્રાહ્મણોને જૈન બનાવી બં મહાવીરનુ દેરાસર બનાવી ચૈત્રવાલ ગચ્છ સ્થાપ્યો તેમનાથી ૧૮ શાખાઓ નીકળી છે ૭ અન્નિતસિદ્ધસૂરિ, ૮. વર્ધમાનસૂરિ તેમણે વનવાસીગચ્છના આં વિમલચંદ્રસૂરિના શિષ્ય વીરમુનિને સૂત્રિપદ આપ્યું જેનાથી કમ્બોઈયા, અષ્ટાપદ વગેરે શાખાઓ નીકળી છે, ૯. શીલભદ્રસૂરિ. તેમણે ૧૨૫ વર્ષની ઉંમરથી ૬ વિગધઓનો ત્યાગ કર્યો હતો, તે સમર્થ ઉપદેશક હતા તેમના પ્રથમ પટ્ટધર આં ચદ્રસૂરિ હતા, તેમની પરપરાના આં પ્રભાચદ્રસૂરિએ વિં સં ૧૩૪૪માં 'પ્રભાવકચરિત્ર' બનાવ્યું આં મેરુતુગસૂરિ આં ચદ્રપ્રભસૂરિના બીજા પટ્ટધર હતા તેમણે વિં સં ૧૩૬૧ કાં ૧૫ રવિવારે વઢવાણ શહેરમાં 'પ્રબંધચિંતામણિ' ગ્રંથ બનાવ્યો છે. તેમની પાટે આં ગુણચદ્ર થયા છે. ('પ્રબંધચિંતામણિ') ૧૦. ધર્મધ્રાવસૂરિ તેમને અગ્નિકાદેવી પ્રસન્ન હતી, તેમણે નાગોરના રાજા આદિહણુદેવ, શાકંભરીના રાજાઓ અજયરાજ, અર્જુરાજ, અને વિગ્રહરાજ વગેરેને જૈનધર્મપ્રેમી બનાવ્યા હતા. રાજસભામાં અનેક વાદીઓને છત્યા હતા, તેમના ઉપદેશથી વિગ્રહરાજે અજમેરમાં રાજવિહાર બનાવી તેમાં મોટા જિનબિજની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી અને અરિસિંહ તથા તથા માલવનરેશને સાથે રાખી પોતે જ કલશદ્વડ તથા ધ્વજ ચડાવ્યા હતાં. તેમજ અગિયાગંધ વગેરેની અમારી પળાવી હતી આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી બીજા ઘણા જિનાલયો બન્યા હતાં. બ્રાહ્મણો વગેરે જૈન બન્યા હતા,

જેનાં ઓસવાલમાં સુરાણા વગેરે ૧૦૫ ગોત્રો અને શ્રીમાળામાં ૩૫ ગોત્રો સ્થપાય્યાં છે. સં. ૧૧૮૧ લગભગમાં દ્વલોધિ પાર્શ્વનાથ પ્રકટયા તે હિસવમાં આચાર્યશ્રી હાજર હતા. તેમણે “ધર્મકરપદ્મો” અથ યનાવ્યો છે. આ આચાર્યથી ‘ધર્મધોષશાખા’ નીકળી છે અને તેમાંથી ‘સુરાણાગચ્છ’ શરૂ થયો છે. ધર્મધોષશાખાના જૈનો આજે એક સમયારી હોવાના કારણે તપગચ્છને માને છે. આં ધર્મધોષ તે ખીખયુગના ૧૮મા યુગપ્રધાન છે, જેમનો યુગપ્રધાનકાળ વીર સં. ૧૫૨૦ થી ૧૫૬૮ વિ. સં. ૧૧૧૦ થી ૧૧૮૮ છે.

૧૧ રત્નસિદ્ધસૂરિ તેમના ગુરુ બાપ આં યશોભદ્રે ‘પ્રત્યક્ષાનુમાનાધિક પ્રકરણ’ અને તેમના શિષ્ય આં પૃથ્વીચંદ્રે ‘કલ્પસૂત્રનું ટીપ્પન’ રચ્યું. ૧૨ દેવેદ્રસૂરિ. તેમની પરપરાના આં રત્નાકરસૂરિએ પ્રતિષ્ઠા કરેલ અને સાધુ પેથડે ભરાવેલ બં અભિનદનસ્વામીની પ્રતિમા શત્રુજય તીર્થમાં વિદ્યમાન છે. ૧૩ રત્નપ્રભસૂરિ, ૧૪ આણુદસૂરિ, ૧૫ અમરપ્રભસૂરિ, ૧૬ જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ. તેમણે સં. ૧૩૭૮માં વિમલવસહીમાં જીર્ણોદ્ધાર અને પ્રતિષ્ઠા કરાવ્યાં, ૧૭ મુનિશેખરસૂરિ, ૧૮ સાગરચંદ્રસૂરિ, તેમના ગુરુબ્રાતા આં માણેકચંદ્રસૂરિએ ‘કાવ્યપ્રકાશ-સંકેત, પાર્શ્વનાથચરિત્ર, નલાયન’ વગેરે ગ્રંથો યનાવ્યાં. ૧૯ મલયચંદ્રસૂરિ, ૨૦ પદ્મશેખરસૂરિ, ૨૧ પદ્માનંદસૂરિ, ૨૨ નદિવર્ધનસૂરિ, ૨૩ નયચંદ્રસૂરિ.

પૃષ્ઠ ૧૦૯, પૃષ્ઠ ૧૧૮ : કડી ૬, ૭, ૮ : “ચાર ગ્રંથ”

કવિરાજ કવિખડાદુર શ્રીદીપતિજયજીએ જ આ ‘સોહમકુલ પદ્માવલી-રાસ’ ૧ આં મુનિસુદરસૂરિની ‘શુર્વાવલી’, ૨ ઉં ધર્મસાગરજીગણિની ‘તપ-ગચ્છ પદ્માવલી’, ૩ આં દેવેદ્રસૂરિનો ‘દુષ્પસહયંત્ર’, (દુરસમકાલસમણ-સંવ્રથય’ સાવચૂરિક) ૪ આં પ્રભાચંદ્રસૂરિનું ‘પ્રભાવકચરિત’, અને ૫ આં દેવધર્મગણિ ક્ષમાશ્રમણની ‘સ્થવિરાવલી’ એમ પાંચ ગ્રંથોના આધારે યનાવ્યો છે છતાં તેમણે “ચાર ગ્રંથ અનુસારે કીધો” એમ લખ્યું છે તેથી ‘દુષ્પસહયંત્ર’ને માત્ર યત્રરૂપે લેખી તેનો આંક છોડી બાકીના ચારને “ગ્રંથ” તરીકે ઓળખાવ્યા હોય એમ અનુમાન થાય છે.

ઉપરના પાંચે પૂજ્ય આચાર્યો અને ઉપાધ્યાયોનો પરિચય અનુક્રમે આ ગ્રંથમાં મુદ્રિત પૃષ્ઠ ૮૧, પૃષ્ઠ ૨૬૯ પૃષ્ઠ ૭૩, પૃષ્ઠ ૨૭૪ અને પૃષ્ઠ ૨૬ માં આવી ગયો છે

સુધારો - વધારો

પૃષ્ઠ ૧૨૬ ની નોંધમાં નીચે પ્રમાણે વધારો.

“ કછોલીના દેરાસરમાં મૂળનાયક ભગવાન શ્રીપાર્શ્વનાથની માદીમાં સં. ૧૩૪૪ નો લેખ છે, જેમાં કછુલિકા ગામ અને કછોલી ગોત્રગુરુનો ઉલ્લેખ છે.

શિરોહીમાં ભગવાન શ્રીઅન્નિતનાથની દેવકુલિકા પર સં. ૧૫૨૧થી સં. ૧૫૪૦ના શિલાલેખો છે, જેમાં પૂર્ણિમાપક્ષે, કંછુવાલગચ્છે, ભદ્રેશ્વરસૂરિ મંતાને, ભં. સર્વાનંદસૂરિ, ભં. ગુણસાગરસૂરિ, તથા યતિ ઉદયવર્ધન ઇત્યાદિ ઉલ્લેખ છે.

તપામચ્છે આં. વિજયદેવસૂરિ સંધના ભં. વિજયધર્મસૂરિને સં. ૧૮૦૯ માં કછોલીમાં બદારક પદ મળ્યું છે. ”

પૃષ્ઠ ૧૬૨માં, આં. રતનાકરસૂરિ પછી.

“ વિં. સં. ૧૪૯૪ માં થયા છે ” એમ છપાયું છે, તેને અદ્ધે જૈન ગું. કવિઓ, પૃં. ૧૪૯૪ ” વાંચવું.

પૃષ્ઠ ૨૧૦ પેરા ત્રીજાની શરૂની ત્રણ લીટીઓને નીચે મુજબ સુધારો.

“ ૧. મિત્ર અને સુભગાદેવી, ૨. મહારાજ શિલાદિત્ય ગુપ્ત સં. ૧થી ૬૦, ૩. ગુહિલ, ગુહસેન, ગુહદત્ત, ગ્રહાદિત્ય, તે ઇડરનો રાજા બન્યો, તેના વંશજો ગિહક્ષેત તથા ગોહિલ કહેવાયા. ૪. ભોજ, ૫. મહેદ્ર.

